

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Lunds Stifts
Herdaminne,

efter mestadels otränkta fällor utarbetadt

af

S. Cavallin.

Andra delen.

Lund,
tryckt på Bokhandlaren E. W. K. Gleerups förlag,
uti Verlingska Boktryckeriet,
1855.

Förord.

Då nu andra delen af detta arbete lämnas i allmänhetens händer, får utg. med afseende på arbetets syfte och de fallor, hwilka för detsamma begagnats, återopa hvad som blifwit anfördt i förordet till första delen. Derjemte får utg. förklara sin tacksamhet för de bidrag, hwilka från flera personer erhållits. Bland dessa måste främst nämnas prosten G. Niez i Tyngelsjö och phil. mag. A. J. Bruzelius, hwilka meddelat många upplösningar, den förte om presterskapet i Oxie, den sednare om det i Skyttes härads. För flera insända bidrag står utg. också i förbindelse hos häradsprostarna G. Sylvan, E. Holmberg och E. Grönwall, prosten G. Tegné, coll. sch., mag. U. Quensel m. fl.

Några rättelser må ock anföras. Sid. 5 rad. 15 står $7\frac{1}{2}$, läs 15; f. 24 r. 6 nedifr. st. Året derefter, l. År 1736; f. 31 r. 9 st. Katrina, l. Christina; f. 40 r. 6 anmärkes att A. Molén war Westgöthe, hwadan orden: "härkomst och" böra utgå; f. 82 r. 6 nedifr. utstrykas orden "eller Olai"; f. 83 r. 5 och 6 st. uppgifwes hafwa blifwit, l. blef; f. r. st. dött, l. dog; f. 87 r. 5 st. har snarare då blifwit, l. blef d. å.; f. 88 r. 10 och 11 nedifr. st. Lindewall, l. Lundwall; f. 104 r. 12 och 13 st. hwilket uppgifwes hafwa stett, l. hwartill han prestwigdes $\frac{7}{11}$; f. 107 r. 5 st. 1728, l. 1738; f. 108 r. 3 efter: prestwigd $\frac{20}{6}$ f. å. tillägges: tilltr. 1850; r. 8. st. 1850, l. 1849; f. 109 r. 4 nedifr. st. 1807, l. 1808; f. 113 r. 10 st. 1682, l. 1681; f. 124 r. 7 och 8 nedifr. utstrykas orden: "troligen född — — — flera år yngre"; i stället läses: född 1682; f. 130 r. 4 och 5 nedifr. utstrykas orden "hafwa tjenat — — arméen och"; f. 145 r. 3 st. Beckergren, l. Beckgren; f. 146 r. 11 nedifr. st. 73, l. 62; f. 153 r. 23 och 24 läs "på Krageholm" i stället för: hos en greswinna Piper; f. 154 r. 9 nedifr. utstrykas orden: "förefogs — — — 1824"; f. 157 r. 9 nedifr. st. omfr. 1725, l.

²⁰/₁₀ 1725 i Broby; r. 8 ft. härstädes, l. i Nöbbelöf; f. 186
r. 3 nedifr., ft. en greswinna Brahe, l. greswinnan Ebba Brahe;
r. 4 ft. skall hafwa, l. hade; f. 190 r. 3 nedifr. tillägges:
Sonen Hans Peter blef prest 1757; f. 229 r. 6 nedifr. står
Erik, l. Erasmus; f. 250 r. 9 nedifr. ft. Theodora, l. Theodora;
f. 270 r. 1 ft. Aby, l. Åby; f. 342 r. 16 utstrykas orden "30
år gammal."

Tunehäll.

Orke härab.

Proftar	fd.	1.
Kyrkoherdar wid Malmö S. Petri förs.	"	2.
Stadskomministrar i Malmö	"	35.
Kyrkoherdar wid Malmö Caroli förs.	"	43.
Kompästorer wid d:o d:o	"	48.
Kyrkoherdar i Bunkeslob	"	49.
" i Husie	"	58.
" i Arrie	"	62.
" i Gessie	"	73.
" i Mellangreswie	"	78.
" i Ingelstad	"	82.
" i Foste	"	86.
" i Sallerup	"	92.
" i Lygelsjö	"	92.
" i Kerrstorp	"	104.

Stotts härab.

Proftar	"	109.
Kyrkoherdar i Swellinge	"	110.
" i Trelleborg	"	121.
" i Maglarp	"	128.
" i Meng	"	129.
" i Håslöf	"	134.
" i Slågarp	"	148.
" i B. Ahlsta	"	155.
" i Bösarp	"	162.
" i Lommarp	"	170.
" i Hammarlöf	"	174.
" i Gylle	"	179.
" i Dahlsjöpinge	"	185.
" i Stanör	"	192.

Bemmenhögs härab.

Proftar	"	201.
Kyrkoherdar i Kjellstorp	"	202.
" i Grönby	"	215.
" i Gjerdelöf	"	223.

Kyrkoherdar	i Wenmenhög	sid.	230.
"	i Solberga	"	239.
"	i D. Torp	"	243.
"	i Espö	"	251.
"	i Lemneströ	"	256.
"	i Lullstorp	"	264.
"	i Hemmesbynge	"	270.
"	i Skurnp	"	274.

Sjunits och Herrestads härader.

Prostar	"	285.	
Kyrkoherdar	i S. Willie	"	286.
"	i Nöbbelöf	"	295.
"	i Balkåkra	"	300.
"	i Sjörup	"	310.
"	i Ystads S. Mariæ förs.	"	314.
"	i Dja	"	327.
Stadskommunistrar	i Ystad	"	327.
Kyrkoherdar	i Ystads S. Petri förs.	"	330.
"	i St. Herrestad	"	338.
"	i Söfwestad	"	343.
"	i Högestad	"	349.
"	i Tranås	"	353.

Drie härad *).

Proftar.

- Hans Sivendsfön i Malmö 1560.
Hans Christensen Sthen i Malmö 1600.
Hans Ravn i d:o 1605—1625.
Peder Lauritson i Husie 1625—1635.
Jörgen Madtzen Braad i Malmö 1635—1648.
Niels Sörensen i d:o 1649—1677.
Nils Hambræus i d:o 1677—1696.
Johan Hofwerberg i d:o 1698—1728.
Samuel Fredrik Corwin i d:o 1729—1735.
Sven Trägårdh i Gesfie 1737—1740.
Jöns Rönbeck i Malmö 1740.
Dlof Blomelius i Arrie 1740—1741.
Dlof Bering i Husie 1741—1764.
Jöns Peter Røllerøth i Lygelsjö 1764—1770.
Nils Hefslén, prof., past. i Husie 1770—1776.
Sven Hansson Munthe i Malmö 1779—1783.
Elias Billberg i Bunkeslod, tjenstförr. 1783—1785.
Johan Jakob Hellman, prof. past. i Husie 1785—1790.
Samuel Lemchen, theol. adj., past. i d:o 1790—1795.
Ebbe Bring, i Malmö 1796—1799.
Carl Johan Eberstein, prof., past. i Husie 1799—1808.
Christian Wählin, d:o d:o 1808—1815.
Anders Peter Gullander i Malmö 1815—1838.
Christopher Sylwan i Fofie, tjenstförr. 1838; ord. 1850.

*) Enligt den I. 335 nämnda handskriften har häradet fått namn deraf att det är rikt på oxar.

Kyrkoherdar wid Malmö S. Petri eller Swenska församling.

Med denna församling war Sallerups socken, som nu utgör ett eget pastorat, förenad 1564—1832. Sistnämnde år lades Bunkeslods och Hylle socknars pastorat till Malmö S. Petri församling, men kommer wid inträffande pastorsvakans att åter derifrån skiljas och utgöra ett eget pastorat, *enl. tgl. br. 7/12 1852.*

1. **Nicolaus Marci** "curatus in Malmhöghe" blef 1347 af konung Magnus Smek förflyttad till Linköping, der han 1351 lefde som kanik och domprost.

2. **Claes Barnow** uppgifwes hafwa varit pastor här 1449.

3. **Henrik Hansen** lämnade pastorstjensten i Malmö 1529.

4. **Claus Mortensen Bødker** eller **Löndebinder** (Nicolans Martini) war född i Malmö, der han war pastor från 1529 till omkring 1560, men skall hafwa lefwat ännu längre, hwarom upplysning icke winnes af inskriften på hans grafsten i S. Petri kyrka, ty dödsåret är icke utfatt. Der uppgifwes blott, att han dött wid 76 års ålder och blifwit begrafwen i kyrkan jemte sin hustru Elisabeth samt dottrarna Elisabeth Judith och Katrina. Så torftiga äro underrättelserna om denne i Skånes och särskildt i Malmös historia märklige mans lefnadsöden och familjförhållanden. Han war en bland de första, hwilka uppträdde såsom lutheriska predikanter i Danmark och säkert den förste som gjorde lutheriska läran känd i Skåne. En borgmästare i Malmö, wid namn Hans Mikfelsen, som följde k. Christian II i landsflykt, utgaf wäl redan 1524 i Leipzig nya testamentet i dansk öfversättning, men han hade säkert i Tyskland blifwit bekant med reformationen. Claus Mortensen började om sommaren 1527 att predika i Malmö. I början predikade han i ett kapell, hwilket borgmästaren Jörgen Mynter åt honom upplåtit. Det war beläget utom staden wid en ång, "raadsens wong" kallad. Tilloppet af åhörare blef snart så stort, att kapellet ej kunde rymma dem. En kyrka, hwari det sednare blef honom

tillåtlet att predika, befanns också snart otillräcklig för det växande antalet af åhörare. Saken väckte de Lundensiske kapitelherrarnas uppmärksamhet, och Claus Mortensen blef genom ärkebiskopen Åke Sparres föranstaltande samma år förvisad från Malmö. Han begaf sig då jemte Hans Spandemager (se I. 216) till Haderslev, hvarifrån de följande året återvände till Malmö och började predika i S. Petri kyrka. De lutherste lärarnes bemödanden att genom tal och skrifter bereda vägen för en kyrkoförbättring väckte stort missnöje hos ärkebiskopen och kapitlet i Lund. Då de icke hörsammade kapitlets stämning aflät ärkebiskopen $2\frac{1}{11}$ 1528 en skrifwelse, hwari Malmö magistrat och borgerskap warnades för "disse forskæmmede Preste og forløbne Munke, som ere forhæerede udi megen Ondskaff og forthi icke skøde hvad de giøre, siige eller prædiker." Deras farligaste kätterier uppgifwas wara, att de nekade skärselfden, antogo ej de 7 sakramenten, lärde att presterna sige gifta sig o. s. w. *) Ärkebiskopen reste derefter sjelf till Malmö och förbjöd stadens inwånare att begagna de lutherste presternas tjenst, ett förbud, som likwäl icke åttlyddes. 1529 upprättades ett gymnasium i Malmö, och till lärare wid detta waldes de läraste och stidligaste bland reformationens anhängare. Claus Mortensen kunde naturligtwis icke förbigås. Jemte honom fåstades wid denna inrättning Frans Wormersen, som sedan blef biskop i Lund, Ole Gyldenmund, en genom lärdom och talaregäfwor utmärkt man, sedan pastor wid Wårfrukyrkan i Köpenhamn och sist biskop i Borglum (Ålborgs) stift, Peder Lauridsen, sedan theol. lektor wid Lunds kapitel (se I. 216 och 410), och Anders Lyng, sedermera pastor i Landskrona. Claus Mortensen blef derjemte $2\frac{2}{3}$ 1529 pastor wid S. Petri kyrka och kunde nu några år ostörd werka för reformationens framgång. Under thronledigheten 1533—1536, då katholicismen gynnades, torde hans werksamhet blifwit i någon mån störd. De luthersta presterna blefwo nemligen då bannlysta och flera twungos att öfwergifwa Skåne. Bland dessa sednare synes Claus Mortensen icke hafwa varit, och bannlysningen fruktades icke mera. Sedan gymnastet 1537 upphört och skolan i

*) Brevwet är tryckt i Danske Magazin III B. 1747.

Malmö blifwit ordnad på annat sätt, tjenstgjorde han troligen icke mera wid lärowerket. Af en samtidig katholsk författares uppgifter kan man finna att han warit en utmärkt predikant, äfwen som att han haft ett håstigt lynne och stundom gått till wåga med en iswer, som utan skada funnat dämpas. Han är äfwen märkwärdig såsom utgifware af den äldsta daniska psalmbok. Den utgafs i Malmö första gången 1528, sedan 1529 och 1534, och begagnades troligen allmänt till omkring 1570. Äfwen utgaf han 1539 en "haandbog om den; rette Evangeliske Messe och hendis ustraffelige Ceremonier", samt anses vara författare till en redan förut utgifwen Messesbok "ester den Skik som holdes i Malmö." Under den tid han war pastor i Malmö finna wi der såsom tjenstgörande prest en annan i Danmarks kyrkohistoria märklig man, nemligen psalmförfattaren Nils Jespersen, som sist blef biskop i Odense (se bland stadskommunistrar i Malmö). Mogens Madsen, som sedan blef biskop i Lund, war i Malmö 1557--1559 såsom hofprest hos Fredrik II, hwilken då som kronprins residerade der.

5. **Hans Sivendson** (Johannes Septimius), prost och pastor i Malmö, deltog $\frac{7}{10}$ 1560 i det biskopsval, som då hölls i Lund, och förde, jemte några andra skänsta prester, kallelsebrefwet till den utsedde, mester Tyge Asmundsen i Köpenhamn.

6. **Oloff Björnsen** förekommer som pastor i Malmö 1566 och 1568. Enligt Tyge Asmundsons ordinationslångd blef Christopher Rasmussen $\frac{4}{6}$ 1566 prestwigt till "Comminister Magistri Olai Vesani ad ecclesiam Sallerop", och som denna socken redan då war anner till Malmö, så menas med mag. Olaus såkert en pastor i Malmö. Namnet Ursini har förmodligen blifwit oriktigt låst för Vesani, hwarmed det lätt funnat förwerlas. I sgl. bref $\frac{12}{5}$ 1568 anbefallas länsmännen Otte Brade, Björn Kaas och Jörgen Marswin jemte superintendenten i Lund att sammanträda i Malmö för att ransaka och dömma i den twist, som denna stads inwånare hade med sin "Sognepræst Mester Oloff Björnsen", hwilken de begårt att blifwa qwitte och få en annan. Denne Oloff Björnsen är utan twifwel samme person som sednare war pastor i Lund och befinnes hafwa på latin kallat sig Olaus Ursinus (se I. 217).

7. **Isak Pedersen**, "prest aff Malmö", deltog i biskops-walet 1578, hwaraf man kan sluta att han varit den förnämsta presten i Malmö. Hans far war pastor i Helsingör, och hans son war förmodligen den i Malmö stads räkenskaper för år 1606 omnämnde "Her Isaks sonn", åt hwilken af stads-kassan war "giffwet 4 daler till hands Promoudts."

8. **Hans Christensen Stjen** *) war född i Roskilde $25/_{11}$ 1544. Om hans föräldrar känner man intet annat, än att han förlorade dem tidigt. Om honom sjelf wet man att han gjort en resa i Tyfland, förrän han omkring 1565 blef rektor eller, som det den tiden kallades, skolmästare i Helsingör. Förmodligen hade han någon tid studerat wid något tyfvt universitet. 1566 blef han antagen till stadskapellan i Helsingör, med hwilken befattning han 1570 förenade rektorstjensten och skulle desutom mot färsild wedergällning af $7\frac{1}{2}$ mark årligen hwarje lördagseftermiddag i kyrkan öfwa ungdomen i sång. Rektorstjensten lämnade han åter 1574, men fortfor att wara kapellan i Helsingör, med 90 mark årlig lön och fri bostad, till 1583, då han blef pastor i Malmö. Dessförinnan hade han 1581 blifwit kallad till Köpenhamn för att emottaga magistergraden samt derstädes blifwit promoverad. Wid tillträdet till Malmö pastorat har han förmodligen också blifwit proft i Örie härad. År 1600 önsfades han för ålder och swaghet att blifwa förflyttad till Tygelsjö pastorat. Med anledning af borgmästarens och rådets i Malmö rekommendation för "Mester Hans Christensen, som 36" (troligen felfskrifwet för 16) "är warit sogneprest i Malmö", men nu ej längre kunde stå ut med en så arbetsam beställning, befallte konungen i bref $18/_{7}$ 1600 länsmannen i Malmö Christian Barnekow att tillhålla Tygelsjö och Klagstorps socknar att efter ordningen falla samme mester Hans till pastor. Flyttningen blef likwäl icke af, utan han qwarblef i Malmö till sin död 1605. — Han gifte sig i Helsingör 1567, och blef "ham en feed Stud

*) Det mesta af hvad här om honom förekommer är hemtadt ur "P. W. Jacobsens Bidrag til Danmarks Personal- og Tids-Historie i det 16 Aarh.", inf. i Historisk Tidsskrift, udgiven af den danske Histor. Forening 5 B. Kbhvn 1844.

foræret, da han skulde giøre sin Bryllupskaast." I detta ättenskap hade han 16 barn, af hwilka de 8 dogo dels 1580, dels de närmast föregående åren, troligen af den då härjande pesten. Christian och Knut Hansöner Ethen, pastorer i Hörby och Hyby, woro måhända hans söner.

Hans Christensen är en bland Danmarks utmärktare författare af uppbyggelsefrifter och psalmer, samt har på sin tid säkert utmärkt sig såsom predikant. Desutom war han också dramatiskt författare och intresserade sig lifligt för skådespelskonsten. Hans "Haandbog, indeholdende adskillige Gudelighedsövelser" och hans "Vandrebog, indeholdende adskillige smukke Bønner og trøstelige Sange" begagnades länge allmänt i Danmark. Hans psalmer, hwilka äro skrifna i folkwisans ton, med ett okonstladt behag och hjertlighet, woro också mycket omtyckta. Att hans predikostil war både behaglig och hjertlig, kan slutas af det stilprof, som här nedanf. anföres. Han berömmes också såsom en särdeles aktningsswärd och i umgänget angenäm man. I Helsingör synes han hafwa warit synnerligen afhållen och erhöå oftå presenter af stadskassan, särdeles då han roade stadens invånare med uppförande af skådespel. I stadens råensskaper finnas anteckningar om de gåfwor af 10, 12 till 20 mark, som han erhållit "for sin llmage med de Spectakel og Lege, som han med sine Skolebörn agerede" om julen 1565, i fastlagen 1566, 1571 och 1572, pingstdagen 1573 "paa kirkegaarden" och i fastan 1574 på rådhuset. De komedier som uppfördes woro förmodligen af honom sjelf författade. En, som ännu, ehuru otröykt, är i behåll, utgör en dramatiskt bearbetning af hans skaldestycke "Lykkens Hjul." Troligen är det genom honom, som håg för skådespel wäcktes i Malmö, der man finner att sådana uppfördes omkring 1615. Att det war skolungdomen, och icke någon fringresande trupp, som uppförde dem, kan man finna af ett swar på anmärkningar angående stadens råensskaper 1616—1617. Anmärkning war gjord deröfwer att man "giffwit de Personer, som agerit paa Raahusid, thill en thönnde Sl 4 daler", hwarpå swarades: "Ded war godt folkis börn her af byen och efterdij det scheede Meeninghedenn thill lyst, blef dennem denne thönnde Sl foræritt".

Såsom stilprof anföra wi ur Hans Christensens litpredikan öfwer Mette Ulfstads följande wackra stycke: "Moses siger, vi fortære vore Arar lige som en Snack — — eller lige som et Fabel, Epil- eller Comoedia bliffuer agerit. — Udi saadanne Comædi-Epil der sticis en til en Konge, hand gaar met en smucker Sammeß eller Fløyels Kiortel paa oc en Guld Klæde om Halsen; En anden sticis til en Raadsherre, den tredie en Krigshöffuitsmand, en anden en Jomfru, en Dienere och Svend, en Bonde oc sa henad. Saa kommer huer frem, at tale oc udsige sin Legse oc Klim. Naar Legen er nu udspillet, legger huer sine Klæder oc Habit fra sig oc gaar til Stolen igien, oc ere arme fattige Beblinge, som de vaare för. Saa deler oc Gud sine Gaffuer ud iblant Menneffen; den ene gör hand til en Herre, den anden till en Svend; huer gaar i sin Habit oc Leylighed herfor, lige som en Persona scenica ubi Comædier; naar hand haffuer forrettet oc bestillet sin Actum, saa er det ude med hannem, oc kommer en anden ubi hans sted; hand legger saa sin Habit oc Embedsklæder fra sig, oc mand förer hannem ubi en Liigskiorde oc Jordelagen igien, oc følger hannem til den sorte Skole, det er til Jorden, oc höller paa hannem met Skoul oc Spade."

Samtidigt med Hans Christensen tjenstgjorde i Malmö tvåanne andra mycket aktade präster, nämligen Nils Jörgensen och Bertel Jespersen, hvilka upptagas här nedan. bland stadskommunistrarna. Den förre meddelade topographiska underrättelser åt rikshistoriographen Anders Sörensen Wedel och utgaf flera skrifter, bland hvilka en "trösteskrist, hwarmed Guds barn kunna trösta sig, när deras wänner dö." Anledningen till denna skrift gafs förmodligen af den pest, som hemfötte Danmark och Skåne omkring 1580, då Hans Christensen äfwen utgaf två skrifter af samma anledning. Bertel Jespersen har isynnerhet blifwit märkwärdig såsom stamfader för Bartholiniska släkten, hvilken bland sina medlemmar räknar flera bland Danmarks lärda män. Man ser att Malmö, såsom en betydande stad, också hade präster med owanligare lärdom talanger och anseende.

9. **Hans Ravn** (Johannes Corvinus), född i Malmö midssommarsdagen 1569 af föräldrarna Hans R. och Johanna

Wilhelmssdotter, kom wid 7 års ålder i Malmö skola och blef 13 år derefter student i Köpenhamn. Efter ett års förlopp begaf han sig till Rostock, der han uppehöll sig ett år. Hemkommen blef han kollega wid Malmö skola, men kallades efter ett par år att förestå Skaberfjö pastorat, eller troligare till att predika wid Holger Ulfstands hof. Sedan han 3½ år tjenstgjort dels der, dels wid Lyngby, Genarps och Gøddelöfs församlingar, blef han 1596 pastor i S. Willie och Örsjö. Han synes också någon tid hafwa varit prost i Ejunits härad. 1605 blef han kallad till stadskomminister i Malmö och, då pastorsbeställningen s. å. blifwit ledig, blef han s. å. pastor derstädes och prost i Örie härad. Magistergraden, som skall hafwa blifwit honom erbjuden tre gånger, mottog han 1610. Malmö stad sände två deputerade till Köpenhamn för att biwista hans "Mesterkost" eller promotionskalas. Deras resa kostade 15 daler, och anmärkning gjordes öfwer denna utgift, som ej ansågs böra komma stadskassan till last; derpå swarades, att mæster Hans begårt, att två personer måtte på stadens befostrnad resa öfwer, "da efterdi hannd var vorris Sogneherre, kunde wij sliqh hanns begierringh icke udslaaa, huorfor Christen Jacobsen ehr offuerfendt, huilket ehr sched vorris Sogneherre thill tienniste oc Byenn thill ære". Wid samma tillfälle gafs ur stadskassan till "Mester Hans Raffn 20 daler till hans Promoudg." Han fick ofta annars presenter ur stadens winkällare, ån "thill hans Galentte 2 tönnder Rostocker Öl," ån "24 poter Bijn" o. s. w. J. B. B. nämnes att han wid conventus pastorum 20¼ 1614 berömdde alla häradets prester för ren lefnad och lära, hwarwid biskopen tillägger: "qua conscientia, ipse viderit." Han war en på sin tid ansedd psalmförfattare och har utgifwit "Basilii Förig' nye andelige Vandkilde af den hellige Hovedkilde, fordansket", hwilken ofta blifwit upplagd. Jesuiterna som i början af 1600-talet fått insteg i Malmö och i derwarande skolrektorn wunnit en anhängare (jfr. I. 34), försökte ånyo på 1620-talet att der innåstla sig. Dock aflöpp åfwen detta försök utan synnerlig framgång. Huru Hans Ravn mot dem förhållit sig, derom finnes intet upptecknad. Under hans tid war den lärde Bertil Knutsen (sedan pastor i Löderup) flottsprest i Malmö och plögade med honom en för-

trolig wänskap. N. dog wid michaelistid 1625, efterlämnande en son wid namn Albert, som blef pastor i Bomb, troligen en benämnd Hans, som blef stadskomminister i Malmö, och en dotter, som hade bröllop $\frac{2}{3}$, 1625, wid hwilket tillfälle länsmannen Sigward Grubbe war närwarande och biskopen Mats Jönsson predikade.

Efter Ravens död kallade borgm. och råd i Malmö den affatte biskopen i Trondhjem, mag. Anders Christensen Arrebo till pastor. Kallelsebrefwet dat. 2°/, 1625 förwaras i original på Kgl. Geh. arkivet i Köpenhamn. Det heter deri, att "Mester Arebou hafuer Boed her udi Byen paa fierde Mars thid och emedlerthid udi liff och leffnett sig förholdet ffideligen och uell foruden ald forargelse, endogfaa efier thidsens lenlighed laadet sig bruge paa vorris predikestol her udi Byens Sognekirke och det icke uden sönderlig fruct och opbyggelse." Der beståmes oc, att han skulle "uden ald undskyldningh holdde sig en duelig Cappelan dertill som christ- och oprictigen kand forrestaa Sallerop Sogn och holdde samme hans Cappelan frij Heste och Bogn fra och till Sogns." Då Christian IV fick kunskap om denna kallelse skref han följande bref (inf. i "Kong Christian IV:s egenhændige Breve, Befalinger og Statskrivelser til Rigsraadet udgivne efter Originalerne af C. Rolbech", 1 B. 1 h. 1597—1627, Kbhvn 1847. sid. 208 f.): "Chansleren Her Christian Friis till hande. Denne breffuiser den gamle Biskop af trundhem M. Andersz haffuer uerrid heer med ett kaldsbreff aff menigmand ij Malmoe saa och en suplication fraa samme borgerstaab, post festum, atty hannem till Sognepræst motte faalde: huilcke ieg dig herhuos tilsticker, som hiemme examine- ris skall, och haffuis nacht, huor oprictig och uell med samme faald omgangen er. Myn benaading er daterit den 25 Augusti til feerden, huilcken paa et bundefaaldt lyder, om hand Legitime kunde dertill komme, huilcken hans promotores uden- tuiffuel siet haffuer, pono casum, dy uulle stige dennom den ycke haffue siet, eo peius atty propria autoritate hannem udi en föbsted haffuer giffuid faald, huilckid en extraordinarie drystighed er, yhuem derudi mest skyldig er, huorepther ocksaa med siid spörris skall. Huorfor Briindtzen med Raaditt, som wed handen er, en dyetig och tiienlig mand dydhen forsende skall,

huilfken dii senza seremonia tiil fognepreest sammesteds an-
 namme skaal. Formedelst adskillig forbøns stiid er ieg tilfridh,
 att samme M. Anderss maa kaldis tiil en af dii geemene kōb-
 steeder, der som dii yde haffuer formegid liist til klammer, huilke
 uell ere bekendt. Jeg haffde uell strax giffuid hannem et breff
 derpaa, menß sliigt er epterbleffuen aff aarsag att Gregerß
 Krabbe tiil brehmen sendt er, och ieg ingen haffuer, som derubi
 noget prestere kan. Vale datum Niienburgh Den 5 Novembris
 Anno 1.6.2.5." — Arrebo war född på ön Arøe 1587 och
 blef, efter att förut hafwa warit stottsprest och pastor wid Ni-
 kolai kyrka i Köpenhamn, biskop i Trondhjem 1617. Några år
 derefter blef han anlagad att hafwa wid gästebud slagit på
 trumma, dansat och fört lättfärdigt tal, äfwen som blifwit fun-
 nen på mistänkt ställen halst aflädd sofwande tillsammans
 med främmande qwinsfolk; detta sistnämnda troddes likwäl wara
 en tillställning af hans wedersakare, befallningsmannen i Trond-
 hjem Tage Thott. Arrebo blef $\frac{31}{7}$ 1622 genom herredagsdom
 affatt från biskopsämbetet *). Derefter uppehöll han sig i Malmö,
 sysselsatt mest med författarskap, till 1625, då han blef pastor
 i Wordingborg, sedan konungen ej bifallit hans kallelse till
 Malmö pastorat. Arrebos förhållande war äfwen sedermera
 icke klanderfritt. Han anlagades 1636 "for hand haffuer lig-
 gett med sin Stifdatter, for offenbarlig had hand ligger i med
 sin Kone och Raboer, for hand haffuer annammet to personer
 tiil Sacrament, som haffuer ligget udi offenbarlig hoer" nr. n.
 Han har författat åtskilliga predikningar, psalmer och andra
 uppbyggelsefrifter, hwilka dels han sjelf, dels hans son Chri-
 sten Andersen, prest på Laaland, utgifwit. Äfwen har han skrif-
 wit de i Köpenhamn ännu brukliga wäktareverserna. Död
 $\frac{7}{3}$ 1637.

10. **Jörgen Madtzen Braad.** Konungen skref $\frac{29}{11}$
 1625 till borgmästare och råd i Malmö: "Wiider at efter som
 wij naadigst komme udi forfaring det kald der udi Malmöe

*) Den tidens prelater utmärkte sig ofta icke genom anständig wan-
 del. En generalproft på Gottland och pastor i Wisby, wid namn Anton
 Hansson, hade 1622 icke på 3 år begått nattwarden och på Långfredagen
 warit öfverlastad med starka drycker.

nogen tid att haffue verrit ledigt, da efterdj wij naadigste nerverende Oß Elskelig M. Jörgen Magen sjelff haffuer hörtt, beede Wij eder oc Naadigste ville att j for:de M. Jörgen Madzen strax till samme Malmøe kald forordner." Han hade förut varit pastor i Bordingborg, i hwilken egenkap han förekommer 1619. Enl. ggl. br. ²⁰/₁, 1630 blef han jemte biskopen i Lund instånd för konungen i anledning af en twist dem emellan, hwilkens beskaffenhet icke omnämnes. 1635 blef han prost i Drie härad. 1645 blef han anlagad att hafwa från predikstolen "ladet falde abfillige ord och discurser, som paa det sted hafde varit bedre at lade ude være, end i sted for Guds egne ord nogen mennekelig optændende at referere." Konungen anbefalldede undersökning derom i bref ¹¹/₉ s. å. och stref ¹³/₉, till biskop Wenstrup: "Wij forunderer oß icke lidett att i det ustraffet hiid endtil haffuer ladet hengaae, det Eder ex officio tillkommer med geistligheden at haffue god opsigt och indseende" m. m. Jörgen Madsen blef wäl fri från straff, men måste afgifwa revers på förbättring. Det heter nemligen i Rgl. br. ²/₁₀ s. å.: "Efter som Wi nu aff eders underdanige erklering naadigst ersfare for:de M. Jörgen efter hand af eder aluorligen er bleffuen paamint, sig udi sine prædikener att haffue rettet och forbedrett, da ere vi naadigst tilfredz, att for:de M. Jörgen maa end hereffter som tilforn sit Embede igien betiene oc forrette och denne hans forseelse denne gang hannom att være efftergiffuen oc forlatt, dog med den condition at hand till eder skal udgiffue sin skriffit oc forplict, att hand i saa maade icke mere hereffter saadan verslig discours och paafund, som til predikstolen intet hörer, skall före paa banen." Annerførsamlingen synes mester Jörgen hafwa wårdslösaf, ty ungdomen derifrån, som 1627 förhördes wid biskopsvisitationen i Skabersjö och 1635 i Husle, befanns wara platt okunnig. Han lesde ännu 1648, då han som häradsprost war deputerad wid hyllningen. S. å. nämnes han bland dem, som resterade med "Kongschat paabuden til Michaelis och Martini." Han begärde befrielse från den påbjudna skatten på den grund, att staden war skattfri, men icke destomindre betungad med inqwartering, och att Sallerups socken war så förhårjad, att han af den knappt hade så mycken infomst, att kapellänen dermed kunde aflönas. På förteckningen

öfwer "Nesterende kongschat paabuden till 14 dage efter Michælis 1649" nämnas "Sal. M. Jörgen Matzøns arffvinger ubi Malmøe", hwaraf synes att han aflidit detta år eller i slutet af det föregående.

11. **Niels Sørensen** (Nicolaus Severus), född omkring 1607, förekommer 1635 som pastor i Høflunda och blef 1646 eller 1647 theologie lektor wid Lunds gymnasium samt pastor i Stångby. Siftnämnde år blef han i Köpenhamn promoverad till magister främst bland 31, som wid samma tillfälle erhöilo graden. 1649 blef han pastor i Malmö och prost i Örie härad samt war 1655 närvarande wid en hyllning i Köpenhamn. Då k. Carl Gustaf 1658 intagit Skåne, skref Nils Sørensen till honom följande gratulation:

Carole Rex Scanum stupendaque gloria Regum,
 Carole, cui tellus, æquor et astra favent,
 Scania magnanimum Te Regem prompta salutat,
 Carole Tu salve, Rex Friderice vale!
 Carolus invictus Christo ducente triumphat,
 Cujus et auspiciis Scania firma manet.

Härpå svarade en annan poet:

Malmogiæ pastor, vates stupendus inersque,
 Nicolaus cui non Phoebus et astra favent,
 Dania foedifragum vatem quem prompta salutat.
 Rex Friderice vige, spurce poetæ vale!
 Carolus invictus tandem vincendus abibit,
 Cujus et auspiciis, perfide pastor! ovas.

Om Nils Sørensen skyndat att välkomna den swenske konungen såsom Skånes beherrskare, så synes han oc sedermera alltid hafwa blifwit trogen swenssk och icke, i likhet med professorerna Schwarz och Weiser, försökt att vinna gunst hos dansta konungen, då denne på 1670-talet troddes skola återvinna sina förlorade provinser. Såsom deputerad för prästerskapet bivitade Nils Sørensen 1660 Carl Gustafs begrafning och under skref 1662 Malmö recess. Han war en ansedd man och synes ej hafwa saknat lärdom. Bland biskop Winstrup's epigrammer finnes ett till honom, i hwilket orden *Νικολεως* och *Severus*

förefomma i hwarje rad. Han har utgifwit några lskpredikningar och ett arbete med titel "Evangeliske Lyst-Haffue", med anledning af hwilket Wieselgren (Sw. Kyrkans Sk. Litteratur) yttrar att "fromhet och insigt i Christendomen kan icke förnekas författaren." Detta omdöme kan äfwen lämpas på predikningarna. Död $23/3$; 1677. — Gift med Anna Jakobeä Wildschött, som öfwerlefde honom. Deras dotter Katrina war gift 1. med borgmästaren Jakob Wildschüg i Malmö; 2. m. theol. prof. i Lund, sedermera generalsuperintendenten i Schleswig Josua Schwarz. Att de haft ännu en dotter, finner man deraf att en wid namn J. Popelman, i egenkap af Nils Sörensens swärson, 1680 bewakade en fordran, som denne alltså han war pastor i Hefslunda haft hos Knud Urne på Arelwåld *). Severinus Nicolai, en Malmöbo som 1665 blef student i Greifswald, och Jacobus Severus, som 1688 orerade i Lund och 1691 i Wittenberg, torde warit söner till Nils Sörenson.

12. **Nicolaus Olai Hambræus** härstammade från Helsingland och tillhörde en släkt, af hvars medlemmar många warit prester i Upsala stift. Han studerade omkring 1650 i Upsala under den lärde archæologen och håfdaforskaren prof. Johan Schefferus. Sedermera tjenstgjorde han som prest wid arméén och kom af denna anledning till Skåne, blef 1666 stadskomminister i Helsingborg och omkring 1670 pastor i Landskrona. Siftnämnde år har han $14/1$ instrifwit sig som student wid Lunds universitet och der disputerat för magistergraden. 1672 och 1675 war han riksdagsman. 1673 $28/8$ erhöil han kungligt bref på att wid inträffande ledighet få Dwidstofta pastorat såsom prebende till Landskrona; dock kom han ej i åtnjutande af denna förmon, emedan han 1677 förflyttades till Malmö pastorat, hwartill kom preposituren i Örie häråd. Under kriget blef han engång med sin familj fångslad af danskarna i Landskrona och förd till Köpenhamn, der han måste qwarflanna några månader På riksdagen i Halmstad 1678,

*) Ur Luggude härads tingsprotokoll meddeladt af H:r Kyrkoherden Schönbeck i Hefslunda.

då flera bland prästerkapets medlemmar ansågo nödigt att K. M. "removerade eller licentierade gamle Winstrupium", nämndes också prosten Hambræus såsom tjenlig till biskopsvikarie. 1686 var H. åter riksdagsman och erhöll 1688 elofwa röster wid biskopsvalet i Lund, de fleste af pastorer i Drie härad. Han war såsom man häraf ser en ansedd man; också gjorde han gerna sin myndighet gällande. Prosten Swen Knuts-son i Hellestad berättar i bref till biskop Hahn 1680, att öfwerste Dahlberg yttrat, att en biskoplig vikarie borde tillförordnas i stiftet för den tid, då biskopen war frånvarande. Swen Knuts-son yttrar den förmodan, att detta förslag utgått från någon, "som på sig sjelf droge reflexion samma partes att skola komma att sustinera." Brefwet är skrifwet från Landskrona, der brefskrifwaren jemte Hambræus då war för att anställa undersökning angående en twist mellan en fältprest och en skolkollega; utan twiswel är det Hambræus, som förmentes wilja blifwa biskopsvikarie. Konsistorium tyckte ofta att dennes förhållande war något egenmäktigt. 1687 $1\frac{1}{2}$ skrefs till honom, att "man wille förnimma om Ministerium Malmogiense wore med sådane privilegier försedt, att det några Consistorialsaker upptaga och afböma kunde; Consistorium säge sig gerna libererad från åtskillige swårheter, hwarmed det graverades, men att andra företoge sig i en och annan sak göra decision och Conf. derföre skulle vara responsabelt, kunde ej begäras eller tillåtas" m. m. Likwäl öfwerlämnade konsistorium $3\frac{1}{3}$ f. å. åt "Ministerii Malmogiensis zèle och prudence" att afgöra, huru med borgmästaren Lörnsfjårs absolution skulle förhållas, och yttrade derwid endast den önskan, att dermed måtte tillgå så ordentligt som möjligt (se I. 82). S. å. $1\frac{1}{3}$ påminte konsistorium om infordrag förklaring, huruwida någon, som syndat mot 6:te budet, blifwit absolverad i ottesången eller inom lyfta dörrar, och emedan generalguvernören yttrat misnöje deröfwer "att inquisitionen angående det lättfärdige wäsen, som i staden yppats, bedrefs långsamt och kallsinligt, så uppmanades vener. Ministerium att wäl iakttaga sin ämbetsplikt, på det synden måtte straffas och K. M:s christelige intention att främja Guds ära och afstyra förargelse efterlefwas." 1690 blef prosten Hambræus inkallad för kapitlet såsom anlagad att wid lysning

hafwa kallat en apothekaredotter för "ehreborne och dygdesame jungfru" och wigt henne i kyssa brudars skrud, ehuru hon gjort sig till sådant namn och prydnad owärdig. Af kons. prot. $\frac{5}{2}$ s. å. finner man, att H. gjort ett ännu dristigare försök att handla på egen hand. Det heter nemligen: "Elleest såsom Consistorium wahr kommen i ehrfaring, huru såsom Ministerium Malmogiense icke allenast brukade Consistorii namn utan och hade A:o 1682 låtit göra sig ett sigill och derpå utsticht: Sigill. Consist. Malmog. Alltså blef Herr Probsten Mag. Hambraeus tillfrågat af hwad myndighet de sådant gjorde och hwem sådant Consistorium confirmerat hade? R. Sådant hade af långlige tijder varit brukelig^{*)}, men lände dock icke plur. vener. Consistorio Lundensi till någon prejudice, effter alla saker, som af någon wicht vore, blefwe dijh remitterade. Hans Högwyrldighet Biskopen lät Hr. Probsten då föreläsa Kongl. Maj:t:s Allernådigste Resolution daterat d. 15 Juli 1680, hwarutinnan H. K. M:s Consistorium i Lund allena auctoriseras att skohla wahra och hafwa det namnet här i stiftet. Blesv fördenksull Hr. Probsten strängeliga åtwarnat ifrån den Titulen sig att Enthålla, thy fast deth att Ministerium kunde en och annan tijd, när så behöfdes, församblas och hålla conference om hwad som till en god ordning i församlingen kunde förnöden wahra, så kunde de dock icke utan prejudice af K. M:s allernådigste resolution tillmåta sig namn af Consistorio," m. m. Saken afstannade härmed, och fick H. sålunda intet eget konsistorium hafwa i Malmö; deremot njöt han ofta sebermera den utmärkelsen att vara adjungerad ledamot i Lunds konsistorium. Han war en sjelfständig man, och hans strifwelser till biskopen äro icke hållna i den löjliga och kryppande ton som flera andra prostars. Hans nit för uniformiteten synes varit utan fjest och öfwerdrifwen beställsamhet. Död $\frac{28}{8}$ 1696. — Gift med Christina Hoffman, som dog i Malmö 1698. Dottren Ebba war gift med

*) På 1660-talet hölls i Malmö ett fältkonsistorium, under namn af Consistorium extraordinarium, med prosten Nils Sörenson såsom ordförande och fältprosten Tjernsten, stadskomministrarna Cronius och Corvin samt tre fältprediker såsom adfessorer.

theol. prof. H. Stridsberg i Lund. Huruwida Olof Hambræus, som prestwigdes 1690, war en son af prosten H., är ej kändt.

13. **Johannes Hofwerberg** föddes $21/10$ 1652 i Bergs prestgård i Jemtland, der fadren Johan Sigwardsön H. war pastor; modren hette Christina Hansdotter. Sedan han gått i Hernösands skola blef han student i Upsala 1672 och prestwigdes i Linköping $19/7$ 1677 till predikant wid adelsfanan på kallelse af öfwerste Drake. Derefter fick han åtfölja regementet till Skåne, der han engång blef gripen af danskarna, fördes till Köpenhamn och qwarhölls der flera månader. 1678 blef han pastor wid skänsta kavalleriet med station i Landskrona. Sedan friget blifwit slutadt synes han hafwa warit betänkt på att winna befordran i Skåne på den wanliga konseervationswägen, ehuru han war förut förlöfwad i Norrland. Prosten Hambræus skref $16/11$ 1680 till biskop Hahn, att H. påbegynt äktenskap i Jemtland, men att fästmons föräldrar yttrat att de ej gerna såge sitt barn komma utur stiftet, med anledning hwaraf Hofwerberg trodde att de ängat sitt gifna löfte; i Landskrona, der befordran söktes, hade han utlätit sig något om "att der det ena skulle låta sig göra, skulle det andra följa, men efter detta intet kan ske, önskar han att hint kunde blifwa tillbaka" (säkert är det någon ifrågakarande konsevation som här antydes); i Malmö wistades H. hos salig herr Gunnars enka, som "handterade honom mycket wäl, förmodandes sig kunna genom sin wälwilja skaffa sig en man." Hambræus förmodade, att Hofwerberg helst önskade "blifwa hulpen från båda orterna på landet," och fruktade att på båda ställen blefwe "alteration, då det spordes huru hans sak i Norrland står." H. synes redan då warit kallad till stadskomminister i Malmö, men att han önskat lämna denna plats, finner man af ett bref från honom till biskopen $10/12$ 1681, hwari han begär rekommendation till Kropps pastorat. Emedertid qwarblef han i Malmö, men gifte sig ej med "salig herr Gunnars enka", utan med sin Jemtlandska fästmo. 1682 fick han sin ställning i ekonomiskt hänseende förbättrad, derigenom att han erhöll Bjereshögs och Oxie församlingar till prebende. Prosten Hambræus berättade $24/2$ 1682 att "magistraten låtit märkia sig wilja fasta

hr Johans fall öfwerända och gjort deremot remonstracion hos generalguvernören, att dhe wore patroner och jus vocandi competerar dem;" denna swårighet undanröjdes. 1683 war det i fråga att H. skulle byta lägenhet med pastorern i Vara, hwilket litwål ej gick i werckställighet. S. å. blef han prost i Vara härad. Konfistorium hade wål förut beslutat, att denna prepositur skulle tillfalla andre theol. professorn, men då det afademissa konfistorium lade sig ut för Hofwerberg, såsom warande philosophie kandidat, och han derjemte rekommenderades af generalguvernören, så ändrade konfistorium sitt beslut och utnämnde H. till prost, hwilket wäckte stort misnöje hos flera bland pastorerna (se I. 349). 3 Augusti år 1685 blef han på generalguvernörens förslag af konungen utsedd att blifwa pastor i Landskrona samt prost i Rönnebergs och Harjagers härader, predikade derefter prof i nämnde stad och besullmågtingades till pastor derstädes ^{18/1} 1686 *). Såsom en man af utmärkt "derteritet och wigilans" och en nitist befordrare af uniformiteten egde han biskop Hahns synnerliga ynnest och förtroende. Åfwen efter Hahns tid åtnjöt han anseende, hwilket man kan finna deraf, att han af domkapitlet med fördelaktigt witsord 1690 föreslogs till att blifwa amiralitetssuperintendent i Carlskrona och 1696 till pastorbeställningen i Malmö, hwil-

*) Wi anföra följande ur biskopens kungörelse om H:s installation i Landskrona, isynnerhet för den underliga stutkonst, som deruti uppenbarar sig: "Såsom vår Frälsare och återlöfware Jesus Christus är församlingens hufwud som bor i öfynligheten och af sin utfägliga stora barmhertighet drager omsorg om sina lemmar här på jorden at samla dem så här i nådens rike som sedermera till sin ewiga herrlighets och äras delaktighet, så har han i sitt ställe förordnat sina synliga tjenare, ordets predikanter, hwilka äro sändningabåd i Christi stad, de der icke allenast genom ordets prebikande och Sacramenternas rätta administrerande utan och med ett gudeligt lefwerne Guds församling uppbygga skola; så emedan Kongl. Maj:t, vår allernådigste Konung och Herre, hafwer upå H. Excell. Kgl. Rådets, Fältmarskalkens och General-Guvernörens recommendation allernådigt vocerat och confirmerat Ghrewyrd. och Högwällärde Herr Candidaten Johan Hofwerberg till Pastoratet Landskrona och des Annexer Åsmuntorp och Tofta samt Preposituren i Rönnebergs och Haråfers härad, ty förkunna han härmed derjammastådes en rätt kyrkoherde och prost att wara" m. m. En lifwande ingress förekom i fullmagterna.

fen ansågs för en både "förmonlig och grannliga post i Guds församling." Till denna beställning utnämndes han sistnämnde år, tillträdde den 1698 och blef derjemte prost i Örie härad. Hambræus skall, enligt ett bref till biskopen från kyrkoinspektoren Falkman, hafwa önskat att Hofwerberg måtte blifwa hans efterträdare. En stor del af församlingen önskade Euro Liebman (se wid Christianstad) till pastor. 1692 hade H. efter afslagdt disputationsspecimen blifwit philosophie magister. Wid riksdagarna 1686, 1689 och 1693 war han stiftets ombud och presiderade wid prestmöte 1703. Att han 1710 under biskopens frånvaro från stiftet förrättat prestwigning, är säkert en felaktig uppgift, enär den af inga handlingar i domkapitlets archiv bekräftas. Sedan H. flera år lidit af "podagriff passion" afled han $28\frac{1}{3}$ 1728; professorn, sedermera ärkebiskopen, Jakob Bengelius höll likpredikan öfwer honom. — Gift 1681 med Rachel Peträa, dotter af kyrkoherden i Sunne af Herlösands stift, prosten Johan D. Peträus och Katrina Månsdotter. Hon war född 1655 och dog en månad före sin man. De hade nio söner och sju döttrar; tre af hwardera dogo i barn- eller ungdomen. De öfriga woro: Katrina, g. 1. m. A. Molén, 2. m. E. Bredahl, stadskomministrar i Malmö. — Johannes, pastor i Varsebäck. — Christina, g. 1. m. regementspast. Udde Engstedt, 2. m. B. Flintenberg, pastor i Hesselunda. — Helena, g. m. H. Low, pastor i N. Rörum. — Salomon, f. 1694, war prest, men förföll och wann ej befordran till pastorat. Sysskonen begärde att han under nådåren efter fadren ej skulle få uppbåra något af inkomsterna wid pastoratet. Han begärde 1765 att blifwa intagen på hospital och dog ej långt derefter. — Zacharias, f. 1696; tygstrifware i Götheborg. — Abraham, f. 1697, hade enahanda beställning i Marstrand. — Isak, f. 1698, war sergeant och reste till Ostindien. — Gabriel, f. 1701, dog 1749 som borgmästare i Kongelf; han beklagade sig 1729, således i sin manliga ålder, öfwer grym medfart af brodern Salomon; anledningen dertill war en i dennes rum begängen stöld, hwarefter han welat twinga sina bröder och andra personer i huset att med de ohyggligaste förbannelser swärja sig fria från denna stöld; äfwen hade han enl. konsistorii citationsbref, "öfwerfallit Studio-

sum Gabriel H. med en bödsfa och slagit den vänstra armen nästan stämb, som kunnat träffa hufswudet, der han icke wilit undan; desutan kommit med en knif emot honom och med en faslig uppsyn hotat att wilja mörda, om man än skulle blifwa så olyckelig som Cain m. m." Saken förwiftes af domkapitlet till werldslig rätt. — Maria Elisabeth, g. 1. m. N. Krutzmeijer, 2. m. J. G. Kistner, pastor i Görslöf.

H. war en werksam och driftig kyrkoherde, häradsprost och skolinspektor. Det war icke alltid så lätt att bibehålla enighet mellan de flera prester, som tjenstgjorde i Malmö, och att tillhålla dem att uppfylla sina skyldigheter. Då regementsprester med sina regementen woro dit förlagde, hände det att stadens presterkap led eller ansåg sig lida intrång i sina rättigheter af regementspresterna, och sedan en tyff pastor blifwit tillfatt, uppkommo lätt kollisioner mellan honom och presterna wid swenska församlingen. Komministrarna wille oc stundom ingripa i ämbetsgöromålen på ett sätt som lände pastor till prejudice. T. ex. 1705 måste stadskomministern Stensson och regementspastorn Torslow inställa sig för domkapitlet, med anledning af prosten H:s anmälan, att de stundom ej började gudstjensten i rättan tid, ofta låto studenter predika utan prostens wetskap, icke rättade sig efter hans disposition med afseende på bönestunderna, togo till strift och nattwardsgång hwem de behagade utan kommunikation med prosten o. s. w. Kantorn Johan Kroppius behöfde också ofta korrektion för sin försumlighet wid musiken i kyrkan och skolan, äfvensom för "söhl och dryckenstap uti sitt gemene lefwerne." Som häradsprost egde H. den lyktan att hafwa kontraktister, som skidade sig ordentligt i lefwerne och i sina ämbetsåligganden, med undantag likwäl af kyrkoherden i Arrie A. Tiliander, som i båda händseenden behöfde rättelser. Som skolinspektor höll H. noggrann tillsyn, äfwen öfwer skollärarnes klådedrägt. Han föreslog i ett memorial $\frac{1}{9}$ 1695 att "Docentes borde gå i kyrkan med swarta kappor, som tillförne sbedt war, och intet med kappor, efter det synes något omanerligt och oanständigt." 1706 måste han beswåra sig öfwer höraren i Malmö skola Cornelius Mechelburg, hwilken "så oanständigt castigerade skoledisciplarne", att de ledo deraf hela månader. Inspektors egen son hade wa-

rit föremål för sådan behandling, men af fruktan för ännu grymmare medfart icke vågat yppa det. I egenkap af riksdagsman "utwerkade prosten H. jemte de öfrige stiftets tillstådesvarande ombud hos K. M. flera wigtiga Resolutioner rörande swenska biblars utdelande i socknarna, kyrkowäsendet, Skollärares löner och förbättring af Presterskapets genom krigsöroligheterna förminskade eller förlorade rättigheter" *).

Under de swära åren omkring 1710 hade äfwen prosten H. sina beswärligheter att utstå. Sedan skånsta kriget 1710 upphört, dröjde det ej länge förrän nya anledningar till bekymmer yppades. På hösten 1711 kommo danska örlogsskepp och lade sig utanför Malmö samt bombarderade staden. Ehuru de flesta bomberna föllo i sjön och inga gjorde betydlig skada, rådde likwäl allmän oro. H. berättar i bref till biskopen att grefwinnan Stenbock låtit af 24 man bära sig till Böringe på en "Sänst", och hennes man, generalguvernören, hade följt med; "emedlertid så wi hjelpa oss med vår gamla, dock rebeliga Skytte," **) tillägger prosten. Följande året härjade pesten i Malmö. Enligt H:s bref till biskopen ²²/₁₀ s. å. hade den bortryckt mycket öfwer 1000 menniskor, ehuru den ännu icke slutat sin härjning; den hade begynt wid södra porten, derefter rasat fring flottet och på westergatan, der den gjort många hus öde, samt grasserade nu på östergatan förfärligt; på södergatan och wid torget hade endast få dött af farfoten. Prosten hade icke jordfästat flera än 40 af dem, som dött af pesten, och kunde hwarken noggrannt uppgifwa de aflidnes antal eller specificera personerna. Mycket "wackert folk" hade i brist på likfistor blifwit nebligadt i "pestgropen" utom staden; de öfrige hade blifwit begrafna på flottsplatsen eller på hösitalskyrkogården. Flera bland stadens förnämste inwånare hade begifwit sig ut på landet. Pestläkaren, licentiaten Thomæus, hade aflidit; lifaså en fältskår wid namn Michel Billow. En annan fältskår, benämnd Fredrik, från Landskrona satt i arrest därför att han icke welat "upwakta Soldatbaracken, theröfwer han fick ett slag och måste få gå till fångs." Pestpresten Frondelius war också

*) Se J. Hofwerbergs biographi i biogr. lexikon.

**) vice-guvernören Carl Gustaf Skytte.

död. En wib namn Bergdahl, som wille tråda i hans ställe, ansågs af konfistorium ej dertill tjenlig, enär han warit "ansåttad af någon stark melancholie och swårmodighet, så att han sig i affecter och omgånge rätt underlig anställtt." Sedan blef Udde Engstedt pestprest, och skollärarne anmodades att biträda, men woro icke synnerligen benägna dertill. Prosten H. förlo- rade twänne söner, men föröfrigt stonades hans hus för far- soten; också brukades "den christliga försigtighet", att de sjuke ynglingarne nedflyttades till ett rum i bakgården, der de hwar- ken af förältrar eller syston besöktes, utan stöttes af en gam- mal qwinna, en fältfär och pestpresten. I likhet med hwad H:s företrädare under enahanda omständigheter gjort utgaf han en liten skrift för att bereda religiös hugswalelse åt sin för- samlings medlemmar. Den har till titel "Nyckeln till Tröste- skolan, den förnåma Malmögiska församlingen offererat."

Som en kuriositet må nämnas att stadsmusikanterna i Malmö ansågo sig stå under den ecclesiastiska styrelsen. Chris- tian Kock, Anton Stolberg och Johan Dawid von Flidt in- gåfwo ^{23/}, 1703 till biskopen en skrift, hwari det heter: "Såsom Sal. Hans Excellens m. m. v. Ascheberg resolverat, att wi skulle blifwa beskyddade, handhafde och förswarade wid våra privilegier, så att oss ingen intrång skulle ske isynnerhet af Skall- mejerblåsarne här i staden, hwilka icke utan vår Consens tillå- tet wara skulle att infinna sig på några Bröllopper eller andre Conventer här i staden, Drie, Skiuz, Wemmenhögs, Torna, Vara och Harjagers härader — —; alltså och emedan bemalte Skallmejerblåsare alldeles sådant intet akta, utan woro för kort tid sedan i Vara Prästegård på Bröllop, nu äro de på Bröl- lop i Gryndby Prästegård, och eljest äro om tre weckors tid be- tingade till Giesse Präste-Bröllop, dy bedje wi ödmjuktigen det tåktes Högwyrd. H:r Fadren igenom des högt giällande före- skrift och order till Herrar Probstar och Kyrkioherdar oss fatti- ge Kyrkotjenare gunstigt förhjelpa, att desse Skallmejerblåsare icke wid Bröllopper och andra giåstebud warda antagne, på det de icke måga oss fattige Brödet alldeles af munnen taga och i grund ruinera."

Utom den ofwannämnda skriften utgaf H. två disputatio- ner och en lifpredikan öfwer profstinnan Hellman i Christian-

stad; den är strifwen i mycket gammalmodig stil. Terten är Hesek. 24, 15—18, och då ordet menniskobarn der förekommer, så gifwer det talaren anledning till en widlyftig framställning af 1. vår syndiga härkomst, 2. vårt stora oförstånd i gudomliga och andliga ting samt 3. den myckna wedermöda och jämmer, hwartill wi här i werlden äro kallade. I beskrifningen på enklingens sorg heter det: "En himmel utan sol, ett skepp utan redskap, ett wintråd utan frukt, ett huswud utan krona, ett hus utan prydelse och en äkta sång utan maka stå nästan med hwarandra i ett wärde. Han saknar sin trognaste wän i alla winklar och wrår och måste i sin äkta sång hwarje morgon klaga med Christi Brud i Höga Wisan 3: 1.: Jag sökte om nattene i mine sång den min sjål får hade; jag sökte, men jag fann honom intet."

14. **Samuel Fredrik Corvin** föddes $22/1$ 1681 i N. Swaluf, der fadren Erik C. war pastor. Som barn wissade han redan prof på "makalös qwickhet;" 1694 blef han student och sedan han, efter fadrens död år 1698, flero år selsatt sig med information, prestwigdes han $21/12$ 1703 på kallelse af andre stadskomministern i Lund Corwig Thulin. Följande året blef han kurator för skänsta nationen wid universitetet, 1705 medhjelpare hos förste stadskomministern i Lund J. Ågren och 1708 $22/1$ nyfånade Thulins efterträdare wid 2:dra stadskomministraturen. Han uppgifwes hafwa varit vice pastor wid domkyrkoförsamlingen 1709. Han blef s. å. af danskarna arresterad för sin trohet mot Sverige. 1710 blef han pastor i Reslöf, 1715 vice och 1716 ordinarie proft i Dnsjö härad. Wid prestmöte 1718 war han orator och flyttades 1729 till pastorsbeställningen i Malmö, hwartill kom prostetjensten i Örie härad. Wid riksdagarna 1723, 31 och 34 war han deputerad och hade wid alla tre riksdagarna det förtroendet att wara ledamot i sekreta utskottet. Af en qwartan-feber afled han $21/12$ 1735; biskop Nydellius höll lifpredikan öfwer honom. — Gift 1709 med Anna Espholt, dotter af pastorn i Gårdstånga Christian C. Hon öfwerlefde sin man. De hade 16 barn, af hwilka de nio, nemligen 5 söner och 4 döttrar öfwerlefde fadren; af sönerna war Christian stadskomminister i Malmö och Philip landssekreterare i Nyköping; döttern

Elfa Maria war gift med prosten H. P. Lorich i Hjerås, Anna Elisabeth med kyrkoherden J. Winqwist i Möbbelöf af Ljunits härad och en tredje med skolkollegan A. Loffman i Malmö. Med affeende på enfans nådårsansöfning intygade biskop Rydelius, att "knappast i mannaminne någon så hederlig och wälförtjent prestman efterlämnat hustru och barn i så uselt tillstånd; han hade litwål alltid fört ett stilla hus, utan all hypighet."

Prosten Corvin åtnjöt anseende både för kunskaper och praktisk duglighet, hwilket tillräckligt bewisas deraf, att han befordrades till Malmö pastorat. Att han äfwen hade listigt nit för renlärigheten, kan man finna deraf, att han af konsistorium erhööll uppdrag att förmana och söka tillrättaföra lagmannen Hencik Hammarberg, som ansågs wara författare till twänne skrifter, med titlarna "Guds kärleks seger" samt "Warning och Bönesud", uti hwilka åsigtan om så wäl djeslarnes som de för dömda menniskornas slutliga återställning förswarades. E. förhööll lagmannen isynnerhet att han "blandade principia rationis et revelationis tillsammans, då litwål de förre i trosaker borde captiveras;" lagmannen mente att "det wore bäst att hafwa dem tillsammans och concilierade med hwarannan." I slutet af sin berättelse angående förloppet af samtalen med lagmannen yttrade E., att dennes förwillelser wisade "nyttan utaf det att herrar philosophi wilja råda philosophien öfwer sina gränser och af des principer dömma om det, som endast theologien tillkommer." Detta yttrande syntes alltför nära röra akademien och isynnerhet philosophiska fakulteten, med anledning hwaraf E:s förklaring infordrades $\frac{1}{3}$ 1729. I denna försäradade han att han icke syftat på philosophiska fakultetens professorer i Lund, hwilkas underwisning han lät sin son begagna hwarje termin, utan på Bayle, Poiret och Leibniz, på hwilka lagmannen beropade sig.

Malmö, som på 1520-talet war reformationens wagga i Skåne och hundrade år sednare en punkt, hwarpå jesuiterna riktade sina försök att få fast fot i nordn, synes på 1730-talet hafwa warit ett af de ställen innom Lunds stift, der pietismen wunnit mest insteg. Der tjenstgjorde då den wäldige botpredikanten P. Mührbeck och den äfwen rikt begäfwade M. D.

Ubeckel; en kollega wid skolan, benämnd Hans Beckman, som predikade ofta och utöfwade enskild själawård, tillhörde samma religiösa riktning som de två förre. Sträng desäa samlade sig flera fromma, hwilka synas hafwa en tid i ostörd ro hållit sina enskilda andaktsöfningar, der de jemte bibeln och psalmboken begagnade Johan Arndts skrifter samt "Mose och Ramsens wisfor." Säsom deltagare i desäa sammankomster nämnas flera handwerkare med familjer och några tjenstehjon. Man finner ej att prosten Corvin, hvars uppmärksamhet det wäl icke kan hafwa undgått, tagit sig försträffelse häraf eller widtagit några mått och steg deremot. Under vakansen efter hans död söfte stadskommunister Leдебур 1736 att framkalla någon konfistoriell åtgärd mot Ubeckel, som ansågs hålla konventiklar, men biskop Rydelius gaf blott L., så wäl som stadens öfrige prestes, en förmaning att i endragt och frid sköta sina äligganden. Ubeckel protesterade mot denna warning, hwilken ej war föränledd af någon anklagelse som kommit till hans kunskap och kunnat af honom wedersläggas. Följande året stördes friden innom den fromma kretsen. En dans, som varit i beröring med quäkare och Mennoniter, uppträdde i Malmö säsom förkunnare af barndopets förkastlighet, kyrkoceremoniernas oduglighet och onödighet *) m. m. Han fann wäl motsägelse af Muhrbeck och Ubeckel, men rönte ett wälwilligt mottagande hos de fromme och njöt gästfrihet hos wäfwarne Jakob Kiellberg och Ewen Malmberg, bagaren Lars Olsson, handskmakaren Berlin, stomakaren Moberg m. fl. Han blef instämd för rådhusrätten, dit ock de nyssnämnde personerna m. fl. infallades. Då fråga blef om hans håktande, begaf han sig bort, på Muhrbecks uppmaning. Polisfen kom nu i rörelse, lyfnade wid förestren och bröt in i husen der psalmsång förnams. Året derefter bortmisshärades Muhrbeck, och Ubeckel lämnade också snart denna stad. Kollegan Beckman blef 1745 suspenderad och 1746 affatt, måhända för sin pietism. Zinzendorff gjorde 1735 ett kort besök i Malmö och skall der hafwa gjort bekantskap med två majorer, hwilka med honom samtalat i andliga ämnen.

*) Jfr. I. 148.

Sedan den stränge symbolicisten G. Aulin blifwit pastor måste förmodligen pietister och herrnhutare ännu mera än förut undwika offentligheten för att undgå rättegångar och andra obehag, och de omnämnas icke vidare i konsistoriella handlingar.

15. **Jöns Rönbeck** föddes $1\frac{1}{3}$ 1685 i byn Råan af Jemshögs socken; fadren war bonden Jöns Larsson och modren hette Boel Matsdotter. Denne Jöns Larsson skall varit en mycket aftningswård man, och det berättas att den gamle prosten Sorbonius, som för sin swaghet ej kunde uppträda på predikstolen, icke wille underlåta att hålla likpredikan öfwer honom, utan höll den sittande på en stol på kyrkogolfwet. Tre af hans söner blefwo prestes, nemligen Jöns, Abraham (se wid Gårdstunga) och Mathias (se wid Ystad). Den förstnämnde fick sin första lärda underwisning 1693, då kyrkoherden Koef i Mjellby, som hade en skuld till hans fader, för att aftjena denna skuld upptog honom för en tid i sitt hus och lät honom underwisas. Sedan måste han två år hemma arbeta som bonde, men kom 1695 till Carlshamn och 1699 till Christianstads skola. 1704 blef han student, prestwigdes $1\frac{2}{10}$ 1709 på kallelse af biskop Steuchius och blef 1711 pastor i Skånör, der han 1713 installerades. Wid prestmöte 1714 war han respondens och blef 1719 efter afslagdt specimen filosof. magister. 1720 blef han pastor wid Ystads S. Petri församling, transporterades 1725 till Helsingborg, presiderade wid prestmöte 1727, kallades 1730 att aflägga prof för amiralitetsintendentens beställningen i Carlskrona och war riksdagsman 1731, då han flera gånger predikade på hofwet samt erhöil kallelse att predika prof för pastorsbeställning wid Katrina församling i Stockholm. Wid biskopsalet i Lund 1738 erhöil han 8 röster. Efter prosten Corvins död utsåg domkapitlet till profspredikanter i Malmö professor Wennerstedt i Söfde, prosten Jöns Rönbeck och kyrkoherden wid tyfsta församlingen i Malmö Ludwig Bügow. Sedan K. M. tillätit Malmö stad att sjelf kalla profspredikanter, blef Rönbeck, jemte theol. adjunkten, sedermera domprosten J. Wählin och kyrkoherden J. Sundius i Allerum, der till kallad. Enligt församlingens wal blef K. utnämnd 1738 och mottog 1739 Malmö pastorat, hwarjemte han 1740 blef prost i Örie härab. Han fick ej länge bestrida dessa besatt

ningar, utan dog $\frac{7}{8}$ siftnämnde år; han är begrafwen i Helsingborgs kyrka. Domprosten, sedermera biskopen, H. Benzelius höll likpredikan öfwer honom. — I sin ungdom hade R. ett kärleksäfwentyr med en person i Åhus, benämnd Hilla Mårtensdotter, den han 1705 angafs att hafwa häfdat under äktenfkapslöfte. De blefwo skilda åt. R. gifte sig 1. m. Johanna Maria Möllenstedt, vrostdotter från Mällby i Göinge härad. 2. 1732 med Christina Katrina Erman, prestdotter från Wålinge och halstusin med den förra samt förut gift med rådmän Simon Meisner i Helsingborg. Hon war född 1682 och dog 1742. Båda äktenskapen woro barnlösa. Den sednare hustrun skall warit ondskint och så utomordentligt girig att hon genomsöfte sin mans fickor och skor, då han kom ifrån för rättningar, wid hwilka betalning troddes hafwa wankat.

Prosten Rönbeck berömmes såsom en kunskapad man, owanligt begäfwad predikant, nitist ämbetsman samt en hederlig och oegennyttig menniska, "den der mera lesde androm än sig sjelfwom." Daktadt sin allwarsamhet såsom ämbetsman war han lika allmänt älskad som högaktad. Under det han war pastor i Skanör hade han följande äfwentyr. Tordenskjöld hade 1719 gjort en landstigning wid Barsebäck för att derifrån till Köpenhamn medföra några personer, hwilka kunde meddela under rättelser om sinnesstämmningen i Skåne efter Carl XII:s död, men hade endast påträffat och medfört ett par gamla fiskare, hwilka knappt wiste om Carl XII war död eller ännu lesde. Då danska kungen yttrade misnöje öfwer den mislyckade expeditionen, utbrast Tordenskjöld med hästighet: "dersom jeg ikke inden Söndag kl. 12 bringer hid en geistlig og en werdselig mand fra Skaane, da vil jeg ikke mere komme for Ed. M:s öjne." Detta passerade en fredag, och natten mellan påföljande lördag och söndag landade Tordenskjöld wid Skanör, kom med en persons wägwisning, hwilken som tiggare ofta warit der, men sedan rymt till Danmark, obemärkt in i staden, der han öfwerkastade så wäl wakthafwande underofficern som pastorn under deras sötafte sömn. Den sednare måste genast, utan peruk och i nattmössa och nattrock, medfölja till skeppen, hwilka strax affeglade till Köpenhamn. Efter ankomsten dit blef R., utstyrd i en grå båtsmansrock och en blank sjömanshatt, förd

upp till kungen, som gjorde honom många frågor om tillståndet i Skåne, hvilka R. så fintligt besvarade, att kungen i genging egentligen fick weta. Han wiste också att röra drottningen till medlidande genom berättelsen om huru hans hustru welat följa honom ombord och oaktadt hans böner icke wändt om förrän hon af en soldat, som satte bajonetten för hennes bröst, dertill tvingades. På drottningens förbön fick Tordenstjöld snart befallning att föra R. hem igen, sedan denne likwäl flera gånger warit uppkallad till kungen och warit bjuden till middag hos ättfulliga förnåma personer.

Såsom prof på R:s predikostil anföra wi ur en likpredikan följande: "Det är hierteligen att beklaga, att the som lesa wa aldraogubaktigast, äro the aldra dierfaste till at beropa sig på Christi förtjenst, och trösta sig deraf emot sina synder, ändoa the framhärda theruti upfäteligen. Thetta är wisserligen thet nätet, hwarmed satan nu för tiden samlar aldramåst själar utur vår förderfwade christenhet til sitt rike. Aldrig kunde själamördaren af hålsosammare läkedom bereda skadeligare förgift, än när han inbillar en öfwerdädig syndare, at han kan blifwa salig för Christi skul utan bättring. Thenna inbildningen är som en dwaledryck, hwarmed han inföfwer de obotfärdiga så hårdt, at the drömma om himmelen, til thes the wakna i helfwete. Man må förundra sig öfwer Abrahams tro, at han trodde på thet hopp, ther intet hopp war, Rom. 4: 18. Men mera må man förundra sig öfwer the säkra syndares wantro, at the ock tro på thet hopp, ther intet hopp är: ty Abraham hade Guds ord för sig; men thesse hafwat emot sig. Hela Skrifften är, Gudi lof, full med försäkringar om nåd för botfärdiga syndare, men aldrig finnes en bokstaf, som lofwar någon obotfärdig nåd, skönt han sjelf gör sig therom en falsk inbildning." R:s predikostil synes antyda att han icke warit så ifrig anti pietist som flera af den tidens orthodoxer woro. Också finner man intet som antyder att han welat undertrycka Muhrbecks werksamhet, då denne ett par år war hans adjunkt i Helsingborg. Öwäntadt förefommer det att R. kunde skrifa ett sådant vigilansbref som det hwilket onnämnes i biographien öfwer kyrkoherden F. Leche i Torrlösa.

Såsom poet tyckes R. icke hafwa stått efter ättfulliga sam-

tida, som wunnit skalbenamn. I Skånörs kyrkobot har han skrifwit:

Den dyra Guds församlings hop
 af män så wäl som qwinnor,
 som lyda Skånörs Klocke-rop,
 man här upptecknad finner.
 De födde som i dopsens bad
 med Herran sig förbunnit;
 de döde som sin lägerstad
 uti Guds åter funnit;
 de gifte som med kyrkans band
 till äkta äro gjorde;
 de gäster som sig efterhand
 inställt wid Herrans borde;
 de får som sig begifwit hän
 och nu af andra waktas,
 och de som kommit hit igen
 och nu för våra aktas;
 de alla här uppförde stå
 och i sin ordning finnas
 med åretal, med dag också,
 att man det rätt må minnas.
 O, gifwe Gud att de, som här
 i denna bok stå skrefne,
 i lifsens bok må finnas der
 och aldrig bli utrefne!
 Det önskar den som kallad är
 till herde, dem att stöta,
 och hoppas inför Jesu får
 sin får med glädje möta.

Öfwer en klockare, som dog 1717, då flera klockare blifwit tagne till knektar, skref R. bland annat:

Så wille Herren Gud till himlen dig affärda,
 der du för Lamens thron ditt Amen sjunga må;
 när dina ämbets-brö'r för Amen ropa: Wer da?

och ur sin flokarstol i knekte-bradan gå;
 bland Englar ställes du och de ibland soldater;
 O huru fingen I olika kamerater!

R. utgaf två disputationer (se Lidéns disputationsskatalog) och fem lifpredikningar; den ena af dessa, som är hällen öfwer en köpman, har titeln: "en andelig köpmans fördelaktigaste handel." R:s biographi förekommer i Helsingborgs historia af E. Follin, utg. af Wieselgren.

16. **Lorenz Muhrbeck.** Efter prosten Rönbecks död kallade Malmö stad till profs afläggande kyrkoherdarne Sundius i Allerum, Muhrbeck i Lund och Hjort i Söderhviddinge. Den medlerste blef utnämnd till pastor och prost i Malmö $13\frac{1}{2}$ 1742 och tillrådde pastoratet $\frac{1}{6}$ f. å., men utnämndes $\frac{9}{12}$ f. å. till amiralitetssuperintendent i Carlskrona; se der.

17. **Casten Aulin** föddes $\frac{1}{3}$ 1687 i Åhus, der fadren Olof A. war kyrkoherde, blef student 1704 och erhöll 1706 tillåtelse att någongång predika i Fridlestad, ehuru konsistorium heldre såg, att "sådana unge studerande något flitigare sig wid academien uppehölle." 1710 kallades han af öfwerstinnan Barnekow född von Ascheberg till pastor i Kropp; domkapitlet ansåg honom wäl wara nog ung, men då han för öfrigt war ett wacker och capabelt subjectum, så bifölls kallelsen, och A. prestwigdes 1711 till pastor i nämnde pastorat. 1739 förordnades han i den gamle prosten Schönbecks ställe att hålla visitationer i Luggude härad och erhöll prostetitel. 1743 blef han vice prost i samma härad. I slutet af samma år blef han pastor i Malmö. Han presiderade wid prestmötet 1744, war riksdagsman 1746 och 1747 samt blef theol. doktor 1752. Död $20\frac{1}{4}$ 1763. — Gift 1. med Kollika Backer, hwilken födde honom en dotter Margreta, som blef gift med prosten J. J. Eurenus i Kropp. 2. m. Anna Katrina Brinck, som förut varit g. m. 1. kyrkoh. L. Corvin i Wemmerlöf, 2. prosten N. Nyman i Gladfar. Hon war född i Christianstad $10\frac{1}{10}$ 1685 och dog 1755. Med henne fick A. inga barn, men "en ansenlig förmåga", enl. Elmgrens anteckning.

A. war mycket nitisk för orthodoxien och en ifrig wedersakare till pietisterna, enkannerligen till kyrkoherden von Berz

gen i Frillestad, samt ansågs för en lärbd, wälbegärdwad prest och en angenäm umgångsmenniska. Utom två disputationer utgaf han en litpredikan öfwer öfwannämnda öfwerstinna Barnesow. Denna predikan afhandlar i 204 paragrapher på 106 sidor in folio ämnet: "den uppå Guds Barnas wedermöda följande Härlighet." Såsom prof på framställningsfättet må ansöras: "Andelig wedermöda kunde för Saliga Fru Grefwinnan, såsom en wäl bepröfdwad Christen, icke wara obekant. Hennes i Guds ord upplysta förstånd ransafade ganska noga the widlädande brifter; Hon ansåg them såsom skarpa swärdsuddar, hwarmed så wäl Hennes upprictiga kärlek till Gud, som Hennes innerliga längtan efter then himmelska Härligheten blefwo särade. — — Timelig wedermöda, som är et sådant stoft, som läder wid alla theras fötter, som wandra igenom jämmerdalen, kunde Saliga Fru Grefwinnan intet undgå. — I samfäldta Femtijo tre år hafwer Saliga Fru Grefwinnan, såsom en ensam och förjande Turturdufwa, qvillat öfwer saken af sin käraste Wän, och sin högsta Förnöjelse på jorden. — — Döden är faselig för ögonen. Man har orsak till at tro, att thet war et hisseligit Spectakel för öfwerste Presten Jehosua, när han såg Satan stå på sin högra hand. Och mången menniska när hon ser döden stå på sin högra hand öfwerfaller hon af mycken ångest och håpenhet. — — Döden är grufwelig för öronen. Till Samuel sade Herren: jag skall gjöra en ting i Israel, at then thet får höra, honom skal thet gälla i båda hans öron. — — Men besynnerliga är döden försträckelig för själen" — — Öfwer samma högwälborna fru har A. o. skrifwit verser, der det heter:

Då nu ett ord om vår Grefwina
 Tänk! Hon som gaf slikt dygdeglants
 War och för landet mur och stants,
 När hon för Gud lät ögon rinna,
 Jag säjer ej mer än jag sedt,
 Jag såg thet ljus i Henne brände,
 Ja, kort för hennes Salig ånde,
 Jag såg att hon med Gud war ett.

Fru Ascheberg du Salig döda
 I Herranom, nu saknas du

Ah, jag, hwad skal jag säga nu,
 Då hiertat wil af fåret blöda.
 Jag säger fritt mot afwunds årg
 Att kunde dygden städse lefwa,
 Wi ej behöfde mull att häfwa
 På Fru Grefwinnan Afcheberg.

18. **Swen Hansson Munthe** föddes $13/6$, 1718 i
 Cimbrishamn, der fadren Hans M., prestson från Bösarp, war
 tullförwaltare; modren hette Anna Katrina Rafenia. — Han
 blef student 1735, phil. mag. 1745, och prestwigd 1744 till
 tjenstgöring i Malmö, der han 1749 blef stadskomminister och
 1763 pastor wid S. Petri församling. S. å. erhöll han pro-
 stetitel och 1772 theologiskt doktorswärdighet samt blef 1779
 prost i Örie härad. Under biskopsvakansen 1777 war han ofta
 adjungerad domkapitelsledamot. Prostetjensten lämnade han
 1783 i anseende till sjuklighet. Död $2/3$, 1790. Wid hans
 begrafning talade doktor Bring, som blef hans efterträdare.
 — Gift 1. m. Ingrid Margreta Morsing, dotter af kyr-
 koherden Lars M. i Håslöf; hon dog wid 25 års ålder 1752,
 efter att hafwa blifwit mor åt Lars Peter Munthe, prof. i
 moralen wid Lunds universitet; d. 1807. 2. m. Margreta
 Christina Engeström, död wid 41 års ålder 1777, dotter
 af borgmästaren i Malmö Lars E. och Anna Regina Heden-
 grabn, prestdotter från Hwellinge; med henne hade M. sju
 barn, af hwilka de fem dogo i späda åren. Sonen Hans
 Jofia s, som dog 1783 wid 22 års ålder, war filosof. kand.
 och studerade medicin i Upsala; dottren Ingrid Maria lefde
 ogift efter fadren.

Doktor M. war en mycket ansedd predikstolstalare och an-
 modades ofta att hålla likpredikningar. Flera sådana af honom
 äro tryckta och förråda tydligen, att han bildat sig till predi-
 kant i en tid då orthodorien blifwit upprifkad af pietismens
 liföflågtar. Wi anföra ett stilprof ur likpredikan öfwer biskop
 Engeström, der det heter: "Har en lärare Christi lif, så har
 han och Christi sinne, hwilket är ömt om själar, och ser gjerna,
 samt arbetar deruppå, att de måga frälste warda, och komma
 till fanningenes kundskap. Här wil det wäl icke wara nog,

med en blott lärbd man, en så kallad hederlig Präst, som nu för tiden skal utgöra allt och vara det samma, som en Evangelisk Lärare, jag säger nu för tiden, då man begynt att mer och mer skämmas wid Jesu kors och sanna efterföljd. Sannerliga en sådan hederlig man, och intet mer, glömmet sig snart sjelf, allt går i Jesu tjenst matt och dödt til; och det kan intet annorlunda vara, då han har intet sjelf lifwet i Christo. — — Lärare äro sjelfwe lefwande i Christo, när Guds kärlek, genom den Helge Ande, är utguten i deras hjertan, när de sjelfwe fått se och smaka, huru ljuslig och söt Herren är, och huru saligt det är at lefwa i Guds Söns tro; si då kunna de bäst wisa andra den sanna Christendomens härlighet, då kunna de bäst tala för andra om den öfvermåttan stora Guds nådes rikedom i Christo Jesu; då kunna de bäst upmuntra andra, at strida för den tro, som de sjelfwe hafwa fått, att löpa efter den klenod, som de sjelfwe hafwa fattat, att trakta efter del i den salighet, som de sjelfwe äga" o. s. w.

Dr Munthes biographi förekommer i biogr. lexikon.

19. **Ebbe Bring** föddes $^{30}/_{12}$ 1733 i Brönnestad, der fadren Olof B. war kyrkoherde, blef filosof. mag. 1757, docens i filosof. fakulteten 1758 och adjunkt i samma fakultet 1760. Såsom docens höll han föreläsningar i naturalhistorien. 1766 begärdes han af kyrkoherden E. Hallström i Brönnestad till vice pastor och blef kyrkoherde der $^9/_{12}$ 1769. Wid prestmötet 1773 war han orator, erhöll 1779 prostetitel och s. å. theol. doktorswärdighet, blef 1788 prost i W. Göinge härads och $^{18}/_{1}$ 1791 kyrkoherde i Malmö. Följande året war han riksdagsman, blef 1796 prost i Örie härads, hwilken befattning 1799 lämnades, 1801 L. N. D. Död $^{17}/_{1}$ 1804. — Gift med Maria Hallström, dotter af ofwannämnde kyrkoherde i Brönnestad. Barn: Elsa, f. 1761; ogift. — Abela, g. m. kyrkoh. Erik Kruse i Brönnestad. — Olof, f. 1771; häradshöfding. — Swen Håkan, f. 1773, med. doktor och assessor; fader åt theol. prof. Ebbe Gustaf Bring. — Jöns Nikolaus, pastor i Arrie. — Ebba Maria, g. m. prosten G. L. Snytte i Mällby. — Charlotta, g. m. prosten Holst i Arrie.

Dr Bring åtnjöt mycken aktning såsom en begåfwad och nitist lärare. Ur hans lifpredikan öfwer biskop Celsius anføra

wi hans utläggning af Jobs ord: Jag wet att min Förlofsfare lefwer. Den lyder sålunda: "Jag wet, wil Job säga, at menniskan, som af Skaparen war ännad til en oföränderlig och ewig lycksalighet, genom sit affall sjelf ådragit sig sit elände, ja wet att jag är brottslig och besmittad med synder, ty ho wil finna en renan när them ther ingen ren är, Job 14: 4. Jag känner mina ungdoms synder, min öfwerträdelse och mina misgerningar, them Tu Herre hafwer lifsom förseglat uti et knippe och sammanfattat, ibid. v. 17. Men jag wet tillika, jag är therom med fullkomlig wisshet öfwerlygad, at Guds nåd öfwerflödar emot syndare; det löfte han gifwit vårt fallna slägte kan en trofast Gud ej rubba, jag wet dertfore, att jag hafwer en Förlofsfare, Han skal i tidens fullbordan antaga en menniskanatur, at blifwa min Goel, min Blodsförwant och Broder, genom honom skola syndens och dödsens bojor brutna warda, han skall klåda sin Brud, sin Församling uti Salighetens kläder, uti sin Rättfärdighets obestäckade prydnad. Han skal som den Siste stå på kampplatsen, och igenom sin Gudommeliga kraft öfwerwinna mörkets förenade wäldigheter. Han skal stå öfwer stoftet, wid hans befallande röst skola grafwarne öppnas, hwilka gömma stoftet af våra förmultnade kroppar, detta stoftet skal åter uplifwas och wid hans sista Majestätiska tillkomelse såsom hela werldens Herre och Domare skola hans wänner upstå härlige och förklarade, för at sedan lefwa med honom et saligt lif i alla ewigheters ewigheter" o. s. w.

B. utgaf några disputationer, hwilka uppräknas i Lidéns disp. katalog, och lifpredikningar öfwer prosten Arsenius i Riseberga 1786, doktor Munthe i Malmö 1790 och biskop Celsius i Lund 1794.

20. **Frans Liljenroth**, född i Werjöö stift $\frac{4}{10}$ 1770, blef student 1780, magister 1787, vice kollega wid Lunds skola 1790, vice konrektor detsammastädes 1793, ekonomie adjunkt wid Lunds akademi 1794, prestwigd 1797, theol. kandidat s. å., theol. licentiat 1798, förordnad att förestå Uppåkra prebendepastorat s. å. 1804 kallades han till pastor i Malmö, men dog, innan fullmagt hann att utfärdas, $\frac{27}{10}$ s. å. — Gift med Ulrika Eleonora Alving, prestdotter från Ingelstad, f. 1778. Barn: Swen Adolf, regementskommisarie wid norra skånska

infanteriregementet. — Johan, vice häradsbörding. — Aurora.

Skrifter: se Marcklins disputationskatalog.

21. **Christian Schönbeck** 1805—1812; se wid Riseberga.

22. **Anders Peter Gullander** föddes $\frac{29}{6}$ 1779 i Brandstad, der fadren war proft, blef student 1789, phil. mag. 1799, docens i moralen 1802, prestwird $\frac{3}{7}$ 1807, andre stadskomminister i Lund 1809, fgl. hofpredikant 1812. Då doktor Schönbeck erhöilit transport till Riseberga, söktes Malmö S. Petri pastorat af prof. Stolz i Høj, profsten Stenberg i W. Bram, profsten Roempfe i Gøtheborg, kyrkoh. Wickelius i Stenbrohult af Werjö stift, stadskom. Gullander i Lund och kollegan wid Christianstads skola C. A. Herelow. Församlingen kallade stadskom. Holst, men han affade sig kallelsen. Derefter hemställde konsistorium till K. M. huruwida nytt wal borde anställas, eller Gullander, som näst Holst erhöilit de flesta rösterna, befullmäktigas. K. M. förordnade att nytt wal skulle hållas, sedan konsistorium pröfwat de sökandes competence. Stolz, Stenberg och Gullander blefwo förklarade competente, och den sistnämnde erhöil wid wal $\frac{22}{12}$ 1813 pluralitetens kallelse och utnämndes till kyrkoherde härstädes $\frac{1}{2}$ 1814, tilltr. f. å. samt erhöil f. å. profstetitel och förordnande såsom vice häradsproft, blef ordin. proft i Örie härad 1815, vice præses wid prestmöte 1826, theol. doktor 1830, tillträdde 1832 Bunkelods pastorat, hwilket genom fgl. br. $\frac{22}{10}$ 1806 blifwit tillagdt Malmö S. Petri församling, hwartilfrån Sallerups socken 1832 afföndrades; L. N. D. 1842, Jubelmagister 1850.

Gift med Fredrika Lowisa Löthman, hwars fader war officer. Barn: Per Erik Gustaf, se bland pastorer i Sölwesborg. — Corfitz Ludwig, f. 1812; stadsnotarie i Helsingborg; d. 1854. — Amalia Maria Lowisa, f. 1817, g. m. handlanden A. Wiedberg i Malmö. — Wilhelmina Fredrika, g. m. profsten L. P. Holmberg i Gjerdslöf. — Carolina Oskaria Felicia, f. 1820, g. m. rådmän Cenzterwall i Malmö.

Skrifter: Se Lunds stifts matrikel år 1854.

Stadsfömmisstrar i Malmö,

hwilka merändels derjemte tjenstgjort såsom slotts- och hospitalsprester.

1. **Niels Jespersen** nämnes i ett latiniskt bröllopsqwäde, hwaraf en del anföres i Pontoppidans danska kyrkohistoria 3. p. 124, som pastor i Malmö, men enär det skulle warit wid samma tid, då Claus Töndebinder war pastor, så är uppgiften felaktig och Niels Jespersen har förmodligen warit stadskapellan eller slottsprest. Han war född 1519 i Wiborg, der fadren Jesper Simonson war borgmästare, uppfostrades till lutheran och tjenstgjorde som prest i Ålborg och i Malmö, innan han blef pastor wid Nikolai kyrka i Köpenhamn. Derifrån flyttades han 1560 till biskopsstolen i Odense. Magister war han säkert då redan. Ehuru han wille anses för ifrig lutheran, trodde man honom ej wara fri från papistiska åstgter i nattwardslåran. Man förewitade honom och att han gerna mottog gåfwor, med anledning hwaraf det heter, i det I. 25 nämnda scomma om biskoparne: Nicolaus amat munera. Han intresserade sig mycket för kyrkomusiken och utgaf, enligt kungligt uppdrag af år 1565, en kyrkopsalmbok, hwilken inköptes till alla kyrkor och flera gånger blef upplagd *). Död ^{22/11} 1587. — Gift 1. med Anna Andersdotter från Slagelse; 2. 1580 med Elisa Hansdotter från Odense.

2. **Nicolaus Petrejus**, concionator Malmogien-sis, omnämnes såsom närwarande wid biskopswoalet i Lund ^{17/9} 1560. För öfrigt wet man intet om honom.

3. **Niels Jörgensen** kallas i Nyerups och Krafts litteraturlexikon för sockenprest i Malmö och uppgifwes hafwa dött 1586; men båda dessa uppgifter äro säkert felaktiga. På 1580-talet, då han tjenstgjorde i Malmö, war Hans Christensen Ethen pastor der, och Niels Jörgensen kallade sig sjelf "minister verbi" och icke "pastor", hwilken sednare benämning han säkert brukat, om han warit sockenprest. Det uppgifna dödsåret är troligen oriktigt, enär en af hans böcker, som är

*) Se I. 26.

tryckt 1588, ej på titelbladet angifver att författaren war död. Han war född i Svendborg, hade magisterwärdighet och utgaf flera skrifter, hvilka nämnas i nyss omsformälde litteraturlerikon. Några bref från honom till ritshistoriographen Anders Sörensen Wedel förwaras ännu på kongl. bibliotheket i Köpenhamn *).

4. **Bertel Jespersøn** kallas i förutnämnde litteraturlerikon "fogne og slotspræst i Malmö", men har ej varit pastor wid S. Petri församling. Han war född i Bigum i Jutland och skall varit prest wid Helliggeists-kyrkan i Köpenhamn, innan han kom till Malmö. Att detta, såsom ock uppgifwes, steddde omkring 1577 motsäges icke deraf, att i svar på anmärkningar öfwer Malmö stads råkenfaper för år 1607, han säges hafwa varit predikant i staden öfwer 30 år. Nämnede år war af stadskassan "giffuit Her Bertels Sønn ihill sin Studeringh 20 daler;" på derom gjord anmärkning swarades $\frac{10}{7}$ 1618, då förklaring inhemtades af tre kungliga läns-män i Skåne, att efter hans salige fader Herr Bertel varit predikant i församlingen öfwer 30 år och sonen, som nu bodde i Köpenhamn, wid namn Doctor Caspar, gaf godt hopp om sig och wille resa utomlands och kapitelherrarne i Lund bewiljat honom "nogle penge aarligen at studere med", hade man ansett tillbörligt att ur stadskassan meddela honom 20 daler, i hopp att han framdeles kunde tjena staden. Denne Caspar war den sedermera mycket berömde läkaren och theologen, professor Bartholin. 1610 har Bertel Jespersen näst efter prosten Hans Ravn understrifwit fullmagten för häradets deputerade wid hyllningen. På grafftenen kallas han verbi divini Malmogiæ olim minister senior och i en inskrift på altaret nämnes han "medtjener"; säkert war han förste stadskapellan. Han uppgifwes hafwa dött 1613. — Hans hustru hette Anna Tintel och war dotter af en pastor i Grönby, Rasmus T. Hon är jemte sin man begrafwen i Malmö S:t Petri kyrka.

Skrifter: se Nyerups och Krafts litteraturlerikon.

5. **Mats Gödicke** war stadskapellan i Malmö 1610, då han befinnes hafwa undertecknat en hyllningsfullmagt.

*) Jfr. pag. 7.

6. **Bertil Knudsen** var slottspastor 1613—1619; se bland pastorer i Löderup.

7. **Peder Bomb** var magister och nämnes i B.B. som stadskapellan.

8. **Jörgen Hansen** förekommer samtidigt med den förre och nämnes ännu 1632. Han hade 1618 blifwit suspenderad, men fick kunglig tillåtelse att åter mottaga sin tjänst.

9. **Hans Wiörn** nämnes äfwen i B.B. Han war död 1635.

10. **Hans Nielsen** förekommer 1635 i kapitelhandlingar såsom predikant wid S. Peders kyrka i Malmö. Derjemte war han slottsprest. 1639 blef han pastor i Christianstad. Se der.

11. **Hans Knudsen** war här 1635 och nämnes ännu 1654.

12. **Christen Knudsen** nämnes i en kapitelbdom af år 1655.

13. **Hans Corvin**, son af prosten Hans Ravn i Malmö, war magister och har efter all sannolikhet varit stadsfomminister några år samt wid sin död 1658 fått en son Christopher C., till efterträdare.

14. **Hendrik Cron** (Cronius) nämnes som pastor i Gessie 1631 och ännu 1644, då han blef "medtiener oc predikant" i Malmö. Han uppgifwes derjemte hafwa varit pastor i Bjereshög; troligen har han varit det i egenkap af hospitalsprest. Om hans härkomst eller ålder finnes intet antecknad. Han synes hafwa lefwat till 1665. Hustrun hette Bierrite och war dotter af pastorn i Gessie Thomas Watzoni. (Jfr. wid Gessie).

15. **Christopher Corvin**. I *Sommel. Saml.* anföras om honom följande verser:

Min fader Hans med Mästers namn
Främst prest i Malmö dödde;
Mig sonen Herr Christopher Ramn
Mitt hjerta storlig blödde.
Jag sökte strax att komma hem,
Gud sedan der att tjena;

Min lycka war mig icke slem,
Gud wille få förlåna.

Fadren till denne Christopher Corvin l. Ravn kan ej hafwa warit prosten Hans Ravn, som dog 1625; med "främste prest" må alltså menas förste stadskomminister, och icke kyrkoherde. Christopher R. har också aldrig warit kyrkoherde i Malmö, men wäl stadskomminister. Den under n:o 13 omnämnde Hans C. war säkert en son af prosten H. Ravn och fader åt Christopher R. Denne prestwigdes $11\frac{1}{7}$ 1652 till pastor i Tullstorp och lämnade detta pastorat 1658 efter erhållen kallelse till stadskomministraturen i Malmö. Att flytta från landtpastorat till stadskomministratur war den tiden icke owanligt. C. dog 1674. — Hans hustru Anna Larsdotter war från Ystad och lefde ännu 1685. Deras son Lars war 1682 kollega wid Malmö skola, men blef 1683 komminister i Husie, der han dog $27\frac{2}{3}$ 1690 *).

16. **Gunnar Berner.** Af hwad som anföres i prosten J. Hofwerbergs biographi finner man att H. efterträdt en stadskomminister benämnd Gunnar; en Gunnar Berner nämnes som kompastor wid Malmö tyska församling, och säkert menas samma person, ehuru titeln är felaktig, enär först 1687 en särskild tyst pastor i Malmö tillsattes och en tyst kompastor först 1710. Förmodligen har H:r Gunnar haft förordnande att wara själasörjare för Malmö tyska borgerskap. Han efterlämnade enka, som hade spekulation på att blifwa konserverad wid kallet. Han torde innehafst tjensten 1665—1680. Enkan bodde på kapellansgården ända till 1710. Hon lär hetat Bodell och deras dotter Maria war gift med kyrkoherden L. Nobelius i Tommarp.

17. **Wilhelm Laurenberg** föddes i Sorö, der fadren Johan L. war professor i matematik. 1664 erhöll han befördringsrätt i Lunds stift, der han länge wistats, måhända hos sin swåger, kyrkoherden i Åsum B. Delreich. 1667 $17\frac{1}{4}$ instrefs han som student wid Lunds universitet och blef följande året pastor wid S. Peters kloster och Nöbbelöf, hvarifrån han 1674

*) Jfr. Jöns Jönsöns i Husie biographi.

transporterades till stadskommunistratur i Malmö. Jemte detta ämbete uppdrogs åt honom 1683 preposituren öfwer Harjagers härad, troligen för att belöna hans nit om uniformitetens införande i Lunds stift. Han war 1681 och 1682 ledamot i en kommission, som skulle "inquirera öfwer dhe prestes, som sine församlingar uthi förflutne krigstidher förlåtit." 1685 blef L. utnämnd till pastor i Bjereshög, med bibehållande af stadskommunistraturen, och derjemte till prost i Bara härad. Han kallas 1685 "tyfska pastorn" och har alltså haft förordnande att som prest betjena de i Malmö boende tyfskar, hwilka då ännu icke hade någon särskild pastor. Sedan prosten Hambræus afbitit 1696, bestridde L. äfwen prostetjensten i Örie härad till 1698. Presterna i Bara härad woro icke rätt belåtna med sin närmaste förman, särdeles de som gerna sjelfwe wille warit prostar. G. Gypshoff i Bara klagade 1690 att L. icke beswarade hans förfrågningar i ämbetsmål och lät cirkulärbrefwen påsfera honom förbi m. m. 1687 lämnade L. Bjereshögs pastorat åt sin swårson P. Leth, förbehållandes sig och sin hustru prestgården i Örie. Död tidigt på året 1699. — Han lär warit gift två gånger, ty en hans hustru nämnes som hette Anna Månsdotter, men hans enka uppgifwes hafwa hetat Bereta; hon önskade att blifwa konserverad wid fallet. Sonen Johan Wilhelm war hospitalsprest i Helsingborg 1710—1719, och dottern Ingrid Maria war gift med den nyss nämnde P. Leth.

18. **Johan Hofwerberg** 1680—1686; se pag. 16 ff.

19. **Mårten Hansson Torstow**, son af förste stadskom. i Lund Hans L., torde hafwa efterträdt Hofwerberg som stadskommunistratur 1686 och war det till sin död 1704. Hans söner Hans Henrik och Jakob blefwo pastorer, den förre i Tygelsjö och den sednare i Stiby.

20. **Jöran Stensson**, son af pastorn i Rågeröd Sten Jakobsen och född der 1665, blef stadskommunistratur 1700. Daniel Ramfelt beswårade sig 1703 öfwer att hafwa blifwit af Stensson i en predikan bannad, derföre att han warit nödsakad, för att freda kastelletts mark, att intaga S:s swin, hwilka sedan de några dagar stått inne, blifwit utsläppte, men dött, emedan ingen berester hade aft på dem. S. skulle i predikan hafwa sagt: "du som tagit lifwet af det, som Gud gifwit lif, du

är förbannad och fördömd till helfwetel" m. m. S. blef 1706 af prosten Hofwerberg anmald i konsistorium för åttifilligt egenmäktigt förfarande i ämbetsförvaltningen *), hwilket han måste deprecera. Död $20\frac{1}{2}$ 1708. — Gift med Brita Morbeck, som sedan blef gift med hans efterträdare P. Electrin.

21. **Anders Molén**, hvars härkomst och ålder är ofänd, war regementsprest innan han 1704 blef stadskomminister. 1705 gifte han sig med prostens Hofwerbergs dotter Katrina. Han uppgifwes hafwa varit magister. Död 1709. Enkan blef konserverad af E. Bredahl, och sonen Johan blef pastor i Huaröd.

22. **Petrus Electrin** blef stadskom. och hospitalsprest 1708, pastor i Hwellinge 1728; se der.

23. **Crasmus Bredahl** blef 1710 stadskomminister för att konservera Moléns enka Katrina Hofwerberg. Då frågan om hans utnämning förefom i konsistorium, yttrade prof. Ihre: "Det tyktes wara af nöden, om nånsin på något ställe i Skåne, 1. att denne vacancen besattes med en redelig swenskt person, 2. att man bör mera reflectera på församlingens bästa, än på conservationen af prostens dotter, hwilkens förra gifte, som war pure humanum, aflopp som bekant är, Gud bättre! 3. fruktar jag ock att D:nus Bredahl intet lärer wara fri för dissolutiore vita, som så många klarögde i Malmö, icke utan war blasme, i längden lära intet öfwerse." B. blef 1721 pastor i Hörby; se der.

24. **Petrus Sommar** 1721—1740; se wid Dahls köpinge.

25. **Wilhelm Julius Ledebur** 1729—1740; se wid S. Willie.

26. **Christian Corvin**, son af prostens Samuel Fredrik C., blef magister 1734 och prestwigdes 1735 samt tjänstgjorde derefter wid Malmö S. Petri och Sallerups församlingar. Under vakansen efter fadren erhöll han jemte N. Loffman 1736 förordnande att ej blott förestå pastoratet utan ock att i häradet fringsända konsistorii bref och skrifwelser; detta sednare upphörde 1737. C. blef 1740 stadskomminister efter

*) Jfr. pag. 19.

Leдебur, och dog 1749. Han war gift med Petronella Samsjö och deras son Samuel Fredrik war prost i W. Ljungby.

27. **Hans Frost**, född 1700 i Hästveda, der fadren Lars F. war pastor, war 1735 nådärsprest i Fulltofta och kallades af herrskapet till pastor der, men R. M. tillfätte pastor den gången. F. blef stadskomminister $2\frac{2}{3}$ 1741 och dog 1744. Han war gift med Anna Sophia Thomæus, dotter af prosten Petrus T. i Dusby och enka efter kyrkoherden H. Westerdahl i Fulltofta; hon blef sedan gift med prosten Tranæus i Dusby.

28. **Peter Rock** uppgifwes hafwa varit stadskomminister samt slotts- och hospitalsprest 1745—1750 och war sedan pastor i Mjellby i Blekinge; se der.

29. **Johan Richard Nykierck**, son af prosten Johan Gabriel N. i Höja, prestwigdes 1746, blef stadskomminister 1751 och dog f. å.

30. **Sven Munthe** 1749—1763; se ofwan pag. 31.

31. **Isak Winqwist** 1751—1762; se wid Röbbelöf i Ljunns härad.

32. **Niklas Wulff** blef magister 1760 och prestwigdes f. å. samt blef stadskomminister 1763. Han blef jemte sin kollega J. P. Herelow pastor i Bjereshög 1771. Död $2\frac{3}{8}$ 1772.

33. **Jöran Peter Herelow** 1763—1778; se wid Christianstad.

34. **Anders Norén** blef prestwigd 1757, stadskomminister 1772 och dog 1779. — Gift med Engela Maria Swaling, f. 1745, dotter af kyrkoherden Anders H. i Mellangreswie; dottren Andrietta Helena war gift med akad. adjunkten H. F. Sjöbed i Lund.

35. **Nils Malmros** 1778—1793; se wid Höja.

36. **Peter Hegardt**, son af prosten Hegardt i Håslöf, blef prest 1770 och stadskomminister och slottsprest $1\frac{1}{4}$ 1780, men sattes snart genom sjuklighet ur stånd att bestrida sina åligganden. Död 1789. — Gift med Katrina Maria Kröger, dotter af prosten Carl K. i Winslöf; de hade en dotter wid namn Anna Helena.

37. **Elias Follin** var stadskom. och hofsp. pred. 1780—1785; se wid Helsingborg.
38. **Johan Carsman** erhöill samma befattningar 1786; död $\frac{30}{1}$ 1794. — Gift med Margreta Elisabeth Horster, dotter af prosten Hans Horster i Gøphult.
39. **Johan Samuel Trågård** var stadskom. och flottspret. 1789—1799; se wid Öwiinge.
40. **Lars Frost** var stadskom. och flottspret. 1794—1802; se wid Broby.
41. **Georg Libert Skytte** 1799—1805; se wid Mällby i Gøinge härad.
42. **Per Westrin** 1802—1812; se wid Wanstad.
43. **Nils Henrik Holst** 1805—1816; se wid Arrie.
44. **Otto Christian Cederstrand** 1812—1821; se wid Hjortsberga.
45. **Nils Christopher Psilander** 1817—1821; se wid Östads S. Mariæ församling.
46. **Anders Cronstoe** 1821—1831; se wid Høj.
47. **Jöns Peter Lake** 1822—1831; se wid Ingelstad.
48. **Åke Ludwig Holst**, son af prosten Holst i Tyngelshö och född der $\frac{29}{7}$ 1797, blef student 1814, prestwigd $\frac{13}{8}$ 1820, stadskomminister 1831; död 1832.
49. **Johan Lorens Hollenius** 1831—1838; se wid W. Ahlstedt.
50. **Carl Gottfrid Körner** 1832—1844; se wid Gårdstånga.
51. **Per Axel Sultman** 1838—1854; se wid Ingelstad.
52. **Ferdinand Gustaf Tengwall**, född i Malmö $\frac{31}{3}$ 1814 och son af flokaren och organisten wid S. Petri kyrka derstädes, direktör Hans Jakob L. och Julia Maria Chevaller, blef student 1830, phil. mag. 1841, prestwigd $\frac{20}{12}$ 1842, stadskomminister $\frac{22}{11}$ 1843, tilltr. 1844.
53. **Carl Christian Möller**, son af kommerserådet Jakob M. och Ulrika Sophia Engstedt, föddes i Carlshamn $\frac{18}{6}$ 1821, gick i Malmö skola, blef student 1838, prestwigd $\frac{17}{12}$ 1844, stadskomminister $\frac{20}{10}$ 1853, tilltr. 1854.

Gift $\frac{9}{10}$ 1853 med Sara Helena Sylwan, f. $\frac{7}{2}$ 1824, dotter af profsten Christopher S. i Fosse. Barn: Anna Ulrika, f. $\frac{25}{8}$ 1854.

Kyrkoherdar wid Malmö Caroli eller Tyfsta församling.

1. **Salomon Rummel** war född i Mart Burkbernheim $\frac{18}{1}$ 1659 och blef $\frac{11}{11}$ 1687 utnämnd till pastor wid tyfsta församlingen i Malmö samt dertill prestwigd Christi himmelfärdsdag 1688 af biskop Wallerius i Götheborg, som enligt sin skrifwelse $\frac{26}{5}$ f. å. "condescenderat" till Lunds domkapitels anmodan om denna ordinations verkställande. Den nya kyrkan inwigdes 16 Sönd. e. Trin. 1693 af biskop Pape, då Rummel predikade öfwer följande ämne: Wie Gott noch heut zu Tage unter Seinem gläubigen Israel wohnet als ein grosser Gott, der herzlich zu fürchten und hoch zu preisen. Generalguvernören R. von Ascheberg hade befordrat kyrkans anläggning, och inwigningen biwistades af hans barn och swärsöner, hwika också med en stor måltid bidrogo till dagens högtidlighet. Kyrkans föreståndare, rådmännen Christopher Dietrich och Peter Hegardt, hade med berömligt nit haft tillsyn wid kyrkobyggningen. 1695 $\frac{12}{6}$ förewar i domkapitlet en berättelse om tyfsta kyrkogårdens profanation genom någon "ohörlig excess;" domkapitlet rådförde sig med utnämnde biskopen Steuchius, som "helt illa tyckte om en så grof gerning, hwarigenom satan lærer weta sitt grep att föra folk till allehanda flera wederskyggeliga synder." Anhållan gjordes hos generalguvernören om sakens beifrande. Hwari excessen bestod upplyses ej af handlingarna. R. afled $\frac{9}{3}$ 1710. — Gift med Margreta Elisabeth Bornholten, f. i Gardingen i Holstein $\frac{25}{10}$ 1661, d. i Malmö $\frac{9}{11}$ 1711.

2. **Georg Friedrich Niehenck** prestwigdes i Klostaf af superintendenten Dwistorp och höll 16 Sönd. e. Trin. 1710 sin inträdespredikan i Malmö. Tre år derefter blef han tyf pastor wid Christinae kyrka i Götheborg. Han presiderade wid

prestmöte i Götheborg 1717 och erhöll 1724 theologiskt doktorswärdighet i Wittenberg. I ett bref till Lunds domkapitel ^{31/8} 1721 wisar han sig såsom en ifrig antipietist. Detta bref handlar om en i Götheborg tryckt skrift med titeln "eldsbref", hwilken N. funnit wara scandalös, emedan den misbrukade Guds ord, injuriös, emedan den smådade presterkapet, och entusiastisk, emedan den påstod att opånyttfödda menniskor hafwa en yttre, men de pånyttfödde en inre upplysning; "purus putus enthusiasmus"; bokens författare war en olärd man, men förmente sig förstå allt, i likhet med Jakob Böhme, Antoinette Bourignon och andra "pietistiska kreatur"; lektorn i philosophien, som censurerat skriften, hade wäl utstrukit åtskilligt, men likwäl icke med tillbörlig noggrannhet granskat den. En af N. utgifwen likpredikan är försedd med många latinska noter med citater ur Carpzov, Kromayer m. fl., äfwen som ur "wår ärewördige fader i Christo M. Steuchii" synodaldisputationer. N. dog 1752.

3. **Johan Henrik Lasius**, född i Magdeburg ^{12/10} 1661, war magister och regementspastor, då han 1713 kallades till tyff pastor i Malmö. Då kallelsen infom till domkapitlet, skrefs derifrån till generalguvernören att man "desidererade weta hwad privilegium Tyfka församlingen kunde hafwa att vocera sig en pastorem." Härpå erhöles förmodligen riktigt bested, och L. befullmäktigades af kongl. senaten ^{11/5} 1714; han war redan förut i Malmö. Han war förlofwad med en jungfru Maria Heifigh, men denna förbindelse upplöstes; L. skulle enligt bemålde jungfrus uppgift till henne betala 400 daler smt., men enligt sin egen blott 200. Hon klagade i domkapitlet deröfwer att hon icke bekommit dessa penningar. Biskop Steuchius fann honom hafwa "giordt sig rätt illa renommeradt genom sin ostadighet i en så christelig handel, och är fördenstul bäst att han intet gör stort wäsende af denne saken mera, utan så lagar att han kommer wäl derifrån för sin egen heder skul". Prostén Hofwerberg erhöll ^{15/} 1715 uppdrag att förehålla L., huruwida han fullgjort sitt löfte till jungfru Heifigh, och förbjuda honom att inlåta sig i någon annan äktenkapshandel, innan han sig försonat med henne. Hofwerberg lät genom twänne yngre prester meddela konsistorii skrifwelse härom åt La-

flus. Som wanligtvis et spåndt förhållande egde rum mellan swenska pastorn i Malmö och den tyfka, så ansågs detta hafwa skett för att Chikanera L., och församlingen klagade, att med anledning deraf "på apothek och källare" allehanda tal blifwit fördt till Lasi förklenande. Hofwerberg fick af konsistorium en förebräelse, derföre att han icke sjelf i wänlighet tålat med L., och en förmaning att winnlägga sig om harmoni med sin ämbetsbroder. L. blef s. å. i Widisköfle wigd med en mamsell Pouget, förmodligen den som sedan blef gift med hans efterträdare; hon hade varit kammarpiga hos en grefwinna Ascheberg. L. afled $16/11$ 1716.

4. **Ludwig Bützw** föddes 1692 i Swanto socken på Rügen, der fadren Daniel B. war pastor, blef student i Rostock 1708 och i Greifswald 1710 samt pastor wid pommerska kavalleriet och assessor i fältkonsistorium 1716. Följande året blef han pastor wid Caroli kyrka i Malmö. Efter filosofiska fakultetens inbjudning och aflagdt disputationsspecimen blef han i Lund 1719 promoverad till magister, främst bland 36 kandidater. 1722 infordrades hans förklaring med anledning deraf, att han på en söndag lyst 3 gånger för twänne par, hwilka han och samma dag wigt, nemligen markisen de Monteleone och grefwinnan Gyldenstern samt markisens tjenare Peter Gotfrid Römer och Katrina Lackman. Sedan församlingen gjort ansökning om förbättring af pastors och kompastors löner genom spannmålsanslag eller ett prebendepastorat och sekreta utskottet bifallit det sednare, blef B. $13/3$ 1731 befullmäktigad till pastor wid Bjereshögs och Drie församlingar. Då kompastorn Trendelenburg wille söka att blifwa delaktig i den för honom, så wäl som för pastor, begärda lönsförbättringen, afstod B. åt honom fyra tunnor spannmål årligen. Sedermera erhöll B. befrielse från annat ansvar för åbyggnaderna wid Bjereshögs prestgård, än det wid annerhemman wanliga. Han synes alltså hafwa varit nitisk uti sina fördelars bewakande. Deremot klagas, att han låtit sin ämbetsgård i staden alldeles förfalla, så att den såsom obrukbar måste säljas, samt mycket wårdslöst fört de till pastorsämbetet hörande anteckningsböckerna. Han blef likwäl af biskop Nydelius hedrad med prostetitel 1738. Wid prestmötet 1731 prestberade han. Såsom prof på hans

predikofätt må anföras utkastet till hans utgifna lifpredikan öfwer kyrkoherden W. Fare i Skaberfjö. Den handlar om "en Guds wilje sig upriktigt öfwerlåtannde Christens wälgrundade frimodighet i döden", och afhandlar 1. på hwad grund den bygges, nemligen Christus, som måste betraktas a) i anseende till personens höghet, såsom warande en persona *ουνοειτος*, enär Guds Son meddelat mandomen sin *υποστασις*, substantia eller personlighet, b) i anseende till hans embetens vigtighet och c) i anseende till hans stånds nödwändighet, hwarwid hufwudsaklig wigt måste läggas på döden, som är pretiosissima, realissima, uniuersalis, vicaria, satisfactoria och meritoria, samt på uppståndelsen, "ty ånsfiönt han themed egenteligen ingen ting förwärfwat hafwer, så är then dock ett såkert prof, att han icke allenast lidit döden, utan ock öfwerwunnit honom;" 2. i hwad ordning den erhålles, nemligen då menniskan in foro justificationis blir ansedd såsom död och lefwandegjord med Christo; 3. hwad nytta och fördel öf beriget nom tillförd warder, nemligen öfwertygelsen att wi skola ewigt lefwa med honom. "Si thetta är lifasom på barnsligit sätt något litet sallat om then stora nyttan och förmon, som en sådan Christen niuter här i tiden och sedan i then sälla ewigheten." Hans minne lefwer i Malmö genom trenne bons möts, hwilka han ofta brukade. 1. "Ein bischen zu süß, ein bischen zu sauer." Han hade för regel att wid gästebud endast dricka ett glas; då det till hälften war tömdt, war återstoden "ein bischen zu süß", hwarföre det påfylldes, men då blef drycken "ein bischen zu sauer", så att ny blandning war af nöden; detsamma repeterades många gånger. 2. "Noch lebe ich." Den förutnämnde kompastorn Trendelenburg, hwilken B. wiste wara ämnad att efterträda honom, blef wid sina besök alltid af B. emottagen med orden: "noch lebe ich." 3. "Das war kurz und gut." B. hade wid något tillfälle blifwit ombedd att predika kort och godt; han tyckte ej om att få föreskrifter för sitt förhållande och predikade 2 1/4 timma samt slutade med: "das war kurz und gut. Amen." B. afled 12/6 1771. — Gift med Anna Elisabeth Bouget, som dog barnlös 1756.

5. Philip Andreas Trendelenburg, son af kamrer Caspar T. och Anna Lemmius, föddes i Greifswald 29/3

1723, kom 1736 till Stralsunds gymnastium, blef student 1739 och phil. mag. 1747. Han ämnade ingå wid Greifswalds akademi såsom docens, men öfvergaf denna plan, då han 1749 blef kallad till kompastor wid Malmö tyfka kyrka, hwartill han $\frac{22}{9}$ s. å. prestwigdes. Han erhöll 1761 kunglig tillåtelse att söka befordran wid swenska församlingar, men qwatstannade på församlingens begäran wid kompastorstjensten, tills Bützows afgång 1771 beredde honom tillfälle att befordras till pastor primarius wid tyfka församlingen i Malmö. Wid riksdagen s. å. sökte staden genom sina fullmäktige att få Fosse pastorat anslaget åt tyfka pastorn, hwilket likwäl icke lyckades. F. dog $\frac{22}{4}$ 1776. — Gift med handlanden Peter Hegardts dotter Anna Katrina, som dog $\frac{9}{1}$ 1784 wid 54 års ålder. Barn: Peter, död som kollega wid Malmö skola. — Caspar, med. doktor och professor; d. i Malmö 1820. — Anna Helena, g. m. fadrens efterträdare.

6. **Bernhard Ernst Crüger**, född i Pommern 1740, war Bützows medhjelpare, innan han 1771 blef kompastor. 1776 blef han pastor primarius och 1792 titulär prost. Han war en saktmodig man och hade åtfkilliga ledsamheter genom kompastorn H. Christopherssons intriger. Denne försökte att blifwa swensk pastor wid Caroli kyrka med lika lönesförmoner som Crüger innehade. Först begärde kyrkorådet, att en tyf kompastor måtte tillsättas för att bestrida den tyfka gudstjensten, hwilket aflogs af K. M. $\frac{5}{3}$ 1777. Derefter söktes och wanns K. M:s bifall dertill att gudstjensten skulle alternativt förrättas på tyfka och swenska. Christopherssons beräkning war att Crüger, hwilken förmodades såsom infödd tyf wara generad af af swenska språket, skulle medgifwa att Christophersson blefwe swensk pastor och erhöile del i den åt pastor anslagna kronotindon af 100 tunnor spannmål; men denna beräkning slog fel. Ännu ett försök att få Christophersson förordnad till swensk pastor gjordes af hans parti, men misslyckades. Crüger dog $\frac{21}{3}$ 1800. — Gift $\frac{19}{11}$ 1776 med företrädarens dotter Anna Helena Trendelenburg.

7. **Lars Palm** war född i Öbarslöf $\frac{22}{10}$ 1755, blef kompastor 1792 och pastor primarius $\frac{19}{11}$ 1802. Död $\frac{15}{7}$ 1811 i Görslöf, då han war stadd på en resa till W. Bram.

Gift med Christina Maria Bromé. Sonen Henrik Ludwig är handlande i Malmö.

8. **Nils Quiding Jönsson**, son af bruttinspektoren Jöns Q. och Sophia Lönnrot, föddes i Carlshamn $20/10$ 1773, blef student 1790, prestwigd $17/6$ 1798, kompastor härstädes 1803 och pastor $13/11$ 1811, tilltr. 1814 och erhöll s. å. prostetitel. 1812 beständes ett territorium af Malmö stad såsom tillhörande tyfka församlingen. Q. ihågkommes såsom en from och aktningewärd man. Han har upptecknat åtskilligt af hwad häröfwan förefommer om tyfka pastorerna i Malmö. Död $7/11$ 1824. — Gift 1803 med Sara Maria Quiding, dotter af prosten Jakob Q. i Foste. Barn: Jakob, prost i Löwestad. — Nils Herman, rådman i Malmö. — Jöns Wilhelm, phil. mag. s. 1819; d. 1842. — Maria Elisabeth.

9. **Grik Angelin**, son af en hemmansägare och nämndeman i Jemshög, föddes $28/1$ 1792, blef student 1813, prestwigd $15/12$ 1815, domkyrkoadjunkt i Lund 1823, kyrkoherde här $10/3$ 1826, tilltr. 1827; erhöll prostetitel 1828.

Gift $20/8$ 1826 med Hedwig Katrina Hindbeck, dotter af prosten Olof H. i Hemmesdynge. Barn: Carl Olof Elias, s. 1836. — Emma Oliwa Katrina, s. 1828, g. m. skolläraren Mag. C. D. Ruth i Malmö. — Hilda Erika Sophia, g. m. kyrkoh. J. G. Eckerbom i St. Köpinge. — Josefina Carolina Christina, g. m. häradsköfving Aug. Gjerdtson. — Amanda Beata Lowisa. — Octavia Hedwig Charlotta.

Kompastorer wid Malmö Tyfka församling.

1. **Jakob Sarnow** blef 1710 den förste kompastorn wid denna församling. Till börden war han säkert tyff. Död 1722. En hans dotter war gift med kyrkoh. Tengwall i Lemmeströ.

2. **Johan Niklas Pouget** war född i Stockholm af katolska föräldrar och uppfostrades i katolska läran. Han

studerade i Tyffland och inträdde i andliga ståndet. Snart öfvergick han till lutheriska läran och kallades derefter från Lübeck till Malmö såsom tyff kompastor. 1728 flyttade han till Stockholm, hwarefter kompastorstjensten war ledig fyra år.

3. **Immanuel Fredrik Goth** blef kompastor 1732 och war det till 1735, då han blef pastor på Rügen.

4. **Philip Andreas Trendelenburg** 1749—1771; se pag. 46.

5. **Bernhard Ernst Crüger** 1771—1776; se p. 47.

6. **Hans Christophersson** 1777—1784; se wid S. Ljungby.

7. **Magnus Lundberg** 1784—1792; se wid Brunnby.

8. **Lars Palm** 1792—1802; se pag. 47.

9. **Nils Quiding Jönsön** 1803—1811; se pag. 48.

Sedan kompastorstjensten från 1710, ehuru icke oafbrutet, egt bestånd, indrogs den 1812.

Kyrkoherdar i Bunkeslod och Hylle.

1. **Nils Mattsson** nämnes med årtalet 1512 som pastor i Bunkeslod och hade troligen endast denna socken.

2. **Johannes Golding**, som dog 1545, skall hafwa innehaft Hylle socken såsom ett regale beneficium för sin tjenestetid.

3. **Strange**, som lefde omkring 1550, hade endast Bunkeslods socken, emedan Hylle år 1545 blifwit anslagen åt rektor wid Malmö skola.

4. **Olof Mortensen**, som skall hafwa varit den förste rektorn wid den efter reformationen reorganiserade skolan i Malmö, blef 1552 pastor i Bunkeslod och fick då för sin trogna tjänst wid skolan behålla Hylle socken, hwilken derefter war förenad med Bunkeslod till år 1599. Olof Mortensen dog 1555.

5. **Johannes Wilhelmus Watzoni** war enligt en grafstensinskrift pastor 25 år och dog $26/10$ 1580. — Gift med Birrite Olofsdatter, som också blef gift med hans

efterträdare. Deras söner woro Olof W., pastor i Grönby, och Thomas W., pastor i Geshke.

6. **Lauritz Jensen Ateretius**, född i Landskrona St. Lars' dag 1556, gick i Lunds skola och blef sedermera kollega derstädes. 1580 blef han pastor här och dog $\frac{1}{10}$ 1596. — Gift med företrädarens enka Birrite Olufsdatter, som jemte sina båda män är begrafwen i Bunkeslods kyrka. Barn: Helena, g. m. fadrens efterträdare. — Hans, pastor i Tommarp.

7. **Niels Allesen**, född omkr. 1566 i Farhult, der fadren Aldus Jonæ war pastor, war magister och hade fyra år varit rektor wid Malmö skola, då han 1596 blef pastor i Bunkeslod. Christian IV stadfästade 1599 $\frac{2}{3}$ den år 1545 gifna donationen af Hyllie socken åt rektor i Malmö, men 1605 blef nämnde socken, med anledning af invånarnes klagomål deröfwer att deras själavård försumrades, åter förenad med Bunkeslod, dock med wilkor att pastor skulle till rektor i Malmö erlägga en årlig "genannndt", hwilkens belopp efter flera stridigheter 1654 bestämdes till 8 pund korn och 4 pund råg. Den ryktbare poeten, profsten Tryggonius i Brandstad, nämner Niels Allesen såsom sin lärare. Död $\frac{24}{6}$ 1626. — Gift 1. med företrädarens dotter Helena, som dog efter ett års äktenskap; 2. m. Metta Olsdotter, dotter af Olof Stilson, kanik i Lund och pastor i Burlöf. Hon öfwerlefde honom efter 23 års sammanlesnad och blef sedan g. med profsten Bastian Odder i Håslöf. Niels Allesen hade 5 söner och 4 döttrar; af sönerna blefwo tre pastorer, nemligen Hans härstädes, Nils i Reng och Christian i Tommarp; dottren Agneta blef gift med profsten Hans Andersson Wedel i Burlöf.

8. **Hanns Allesön**, den förres son, blef efter dimission från Lunds skola student i Köpenhamn 1623. Ett kgl. br. dat Köpenhamn $\frac{27}{6}$ 1626 anbefaller biskopen i Lund att till pastor i Bunkeslod insätta Niels Hansön, ehuru han icke war 25 år gammal, eftersom biskopen sjelf honom "lauderit och godwidnisbiurd giffuet." Förmodligen menas Hans Allesson, som f. å. blef pastor härstädes, men namnet är säkert felkrifwet i stället för Hans Nilsson; så kallas han i B.W., men på en hyllningsfullmagt af år 1648 har han sjelf skrifwit sig Hanns

Allesfön. 1630 blef han magister, efter att hafwa disputerat i Köpenhamn. Wid biskopsvisitation 1627 befanns nattwardsungdomen wara dåligt underwisad; wid enahanda tillfälle 1632 war förhållandet bättre, och biskopen war belåten med pastorspredikan. 1658 blef måster Hans affatt och dömd till böden för delaktighet i fiendtliga stämplingar mot Sverige. Anledningen dertill war att han i sitt hus hade hyft så wäl generaladjutantent Michael Skow, som hade uppdrag att leda de åtgärder, genom hwilka danska kungen wille försöka att återfå sina förlorade provinser, som ock en annan dansk emissarie wid namn Statius, hwilken sökt att uppwigla skånka allmogen till affall från Sverige. Måster Hans blef på afrättsplatsen benädd till lifwet, men dömdes till fängelse och böter; två år derefter blef han af sin hustru lösköpt med 2000 riksdaler, begaf sig till Danmark och blef 1661 pastor och prost wid S:t Michaels kyrka i Slagelse. Död 1678. — Gift med Barbara de Fine, dotter af prosten Hans Arnoldsön i Helsingborg.

9. **Swen Tiernsten** war enligt en grafstensinskrift född i Helsingland omkr. 1629, studerade i Upsala 1642—1656, hwarefter han i två år war grefwe Gust. Otto Stenbocks hofpredikant och amiralitetsprest samt blef 1658 fältprost och derjemte pastor i Bunkeslob. Han kallade sig Generalis Gubernamenti Status ejusdemque Militiæ in Ducatu Scaniæ Pastor & Præpositus och war främste ledamoten i ett fältkonsistorium, som sammanträdde i Malmö under prosten Nils Sörensons ordförandeskap. 1660 waldes T. af skånka presterkapet att biwista Carl X Gustafs begrafning. Under wistandet i Stockholm bodde han i samma rum som biskop Terserus och begagnade sig af tillfället att affriswa den dagbok, som denne förde; affriterna meddelades åt drottning Christinas sekreterare, hwilken åter lämnade dem åt drottningen, som hos regeringen beswårade sig öfwer åtfkilliga Terseri yttranden. Denne måste i anledning deraf förklara sig, och saken blef utan påföljd. Tiernsten blef 1670 magister i Lund. Af ett egl. br. $\frac{2}{3}$ 1671 finner man att han, på anlagelse af generalauditören Ptolomeus Sticht, blifwit dömd till affättning; regeringen befaller i nämnde bref att, som "Stichten fått T:s votum ur konsistorii protokoll och honom derpå på sin åra anlagat", så skulle konsf. underrätta rege-

ringen, "hwem som extraderat \mathcal{L} :s votum och om någon det befallt och af hwad skäl den saken af konsistorium blifwit upptagen och en så hård dom fälld." Som inga protokoller eller conceptbref från denna tid finnas i Lunds domkapitels arkiv, saknar man kännedom om bestaffenheten af \mathcal{L} :s förseelse och om utgången af saken. Måhända afstannade den, då \mathcal{L} . $\frac{9}{16}$ s. å. aflidit af en häftig febersjukdom. Enligt fgl. br. $\frac{4}{17}$ s. å. hade \mathcal{K} . \mathcal{M} . af särdeles konsiderationer funnit för godt att på ett åhrs tidh upskiuta och dilattonera med successiön, så att \mathcal{E} ndian må emedertid fittia der oqwald." Namnet på \mathcal{L} :s enka är ej kändt, men i tidningen Swenska Mercurius 1759 berättas att han, som der benämnes \mathcal{L} järespån, firat sitt bröllop i Swenska lågret utanför Köpenhamn kort efter sin utnämning till pastor i Bunkeslod. Enkan blef troligen konserverad wid detta pastorat. Johannes \mathcal{L} järesten, som blef student 1683, war säfert en son till Swen \mathcal{L} iernsten. En af dennes döttrar blef gift med pastorn Pehr \mathcal{B} äck härstädes och en annan med tre pastorer i Gylle, nemligen \mathcal{B} ozelius, \mathcal{S} olblom och \mathcal{E} taf.

10. \mathcal{E} rik \mathcal{L} homæson, som war från \mathcal{S} ölweßborg, blef pastor här 1671; biskopen anbefalldes i fgl. br. $\frac{10}{11}$ s. å. att installera honom. Enligt samma bref hade han blifwit utnämnd i anseende till "hans gode qualiteter och lärdom sampt de gode proff han een tidh bortåth uthi \mathcal{G} uds ords predikande glordt hafwer, jemwåhl och den gode benägenhet han hafwer att försee den förre Pastoris efterlemnade \mathcal{E} ndia." Detta uppsåt hann \mathcal{E} rik \mathcal{L} homæson likwål icke att fullborda, ty han dog s. å.

11. \mathcal{N} ils \mathcal{R} asmusson blef pastor härstädes 1672 och fullbordade förmodligen den tilltänkta konservationen genom giftermål med \mathcal{L} iernstens enka. Genom fgl. resol. $\frac{23}{16}$ 1676 erhöll han rättighet att uppbåra och nyttja hela kyrkotionden af båda socknarna, utgörande 136 tunnor spannmål, mot skuldigheten att underhålla kyrkorna. Denna förlåning blef $\frac{31}{16}$ 1681 af generalguvernören transporterad på hans enka. \mathcal{R} edan 1680 omnämnes pastoratet såsom ledigt efter \mathcal{N} ils \mathcal{R} asmusson. Åfwen hans enka önsföde att blifwa konserverad wid pastoratet och rekommenderades dertill af konungen. Troligen är hon densamma som förut två gånger fått en sådan önskan sig bewiljad. Nu blef en dotter gift med den nye pastorn, och

hon sjelf fick af honom årligt underhåll. På kontraktet derom talar hon sig "Mara sal. hr Nilles."

12. **Petrus Bäck**, troligen född i Bäck uti Rånna socken af Sunnerbo härad i Småland, war prest wid ett småländskt regemente, innan han 1681 blef pastor härstädes; 1682 $\frac{1}{2}$ aflade han sin ed såsom pastor. Han wäkte ånyo twist angående afgiften till Malmö skola för Hyllie socken, hwilket hade den påföljd att reduktionskommisjonen 1689 resolverade att Christian IV:s förfogande angående denna socken af år 1599 skulle gälla. Derefter uppgjordes mellan Bäck och dåwarande rektor i Malmö Lars Persson för bådas tjänstetid ett kontrakt, enligt hwilket rektor skulle årligen af Hyllie socken hafwa 45 tunnor korn, 15 tunnor råg, 5 lam och 10 gås; åfwen skulle han ega att begagna skogåckorna. P. Bäck lyckades sedermera att få denna resolution upphäfd, hwarefter han mot den förut bestämde afgiften, 8 pund korn och 4 pund råg, fick behålla Hyllie såsom annex. Han dog i Maj 1710. — Gift med profsten Tiernstens dotter Katrina, som dog $\frac{2}{6}$ 1698. Barn: Per, pastor härstädes. — Maria, g. m. fadrens efterträdare.

13. **Jonas C. Agrell** war westgöthe och född $\frac{2}{6}$ 1667. Han omnämnes 1699 såsom informator hos kyrkoherden Tullin i W. Karup och begärde då tillåtelse att predika. Följande året blef han prestwigd på kallelse af profsten A. Rydenius i Flo af Skara stift. 1701 blef han informator och hofprest hos en baron Hamilton och 1703 prest wid ett regemente, för hwilket denne war chef. 1709 åtföljde han det till Skåne, blef 1710 pastor wid norra skånska kavalleriet och $1\frac{1}{4}$ f. å. pastor härstädes; fullmagten bekräftades af konungen $2\frac{0}{9}$ 1711. Enligt en grafstensinskrift i Bunkeslods kyrka tillträdde han pastoratet först 1713. För sin ålder och sjuklighet lämnade han 1727 pastorsåmbetet åt sin swåger P. Bäck, men behöll för sig sjelf inkomsterna af Bunkeslods socken. Då Bäck före Agrell afled, anhöll denne att blifwande pastor måtte tillförbindas att lämna honom i besittning af de förmoner, som han betingat sig 1727. Sedan Kjellander blifwit utnämnd, uppgjordes kontrakt mellan honom och Agrell. Denne lefde ej länge derefter. Död $2\frac{0}{10}$ 1736. — Gift 1. m. företrädarens dotter Maria Bäck; i 16-årigt äktenskap hade de nio barn,

af hwilka endast två äro kända, nemligen Jonas, pastor i Hyby, och Greta Maria, g. m. kyrkoherden wid Stads S. Petri förs. J. Eckard. 2. m. Brita Ennes, dotter af handlanden Johan E. i Landskrona; hon öfwerlefde mannen.

14. **Pehr Bäck**, hvars föräldrar nämnas här ofwan, blef pastor 1727 och bosatte sig på annerhemmanet i Hyllie. Död $21\frac{1}{2}$ 1735. — Hans enda hette Dorothea Beata; tillnamnet är ej känt. Måhända är hon densamma som han 1731 wille hafwa instånd för domkapitlet, derföre att hon icke wille stå wid den dememellan ingångna troslofningen. De hänwistes till werldslig rätt.

15. **Olof Kjellander**, född i Peglinge af Glostorpsocken $\frac{8}{3}$ 1697, kom 1711 till Malmö skola, blef student i Lund 1718 $\frac{8}{3}$ och prestwigdes $\frac{7}{6}$ 1726 till tjenstgöring wid swenska församlingen i Carlskrona. 1727 $\frac{19}{10}$ blef han notarie wid amiralitetskonfistorium och 1732 $\frac{29}{12}$ lärare wid skeppsgodssekolan. 1733 och 1734 sökte han mycket ifrigt befordran till pastorat. Då han sökte Glemminge, skref han $\frac{18}{4}$ 1734: "Jag wet wäl att en enkia är uti pastoratet, på hwilkens conservation högeligen arbetas, will dock förmoda att det icke sker dem till förfång, som genom långlig tjenst och trågit arbete giordt sig förtiente. Skulle man alltid för enkior och conservation skull blifwa utesluten, är nästan omöjligt att wänta någon befordran; emedan sällan någon kyrkoherde aflider, den icke lemnar efter sig antingen enkia eller dotter, hwilka lifsom tillwälla sig jus patronatus. Skola Prästeenkior och döttrar nödwändigt conserveras, så är det den kraftigaste merit att wara ogift. Den prestman, som sig gifter eller förlofwar, begär i så mätto en misgerning, hwarför han blifwer hållen owärdig befordran. Om jag wiste det en merit wara att gista sig med en prästenkia eller dotter, så skulle jag äfwenwäl på den meriten mig beropa, hwilket jag dock aldrig giordt eller giöra will, af orsak jag håller före, att hustrun icke kan hafwa merit till det embete, som hon aldrig kan beklåda. Är det och ett christeligt kärlekswerk att conservera en hederlig och wälförtjent prestmans hus, så hoppas jag, att en slikt christelig gerning, för hwilkens skull många, eljest litet nog förtjente, blifwa befordrade, icke kan med skäl och så framt rättwisan skall hafwa sin gång wara

mig, som så länge tjent wid en så trålsam adjunctur, i min lyckos befrämjande hinderlig, då Consistorium höggunstigast hyser lika ömhet om den ena som den andra." K. blef $29/7$ 1735 pastor härstädes. I hans tid blef "hela kyrkiones innehåld renoverat." Död $19/10$ 1762. — Gift 1735 $9/12$ med prosten i Swellinge P. Electrins enka Anna Sophia Glörfelt, f. i Malmö 1698, d. 1779.

16. **Samuel Gutman** war född omfr. 1700, men hwar han blifwit född och hwilka hans föräldrag warit är icke kändt. 1736 begärde kyrkoh. Borup i Tullstorp ordination för honom, men konsistorium ansåg honom böra ännu $1\frac{1}{2}$ år uppehålla sig wid akademien för att förkofra sig i studier. Han blef sebermera nämnde Borups medhjelpare, men öfswergaf 1739 denna station och antog tjenstgöring wid tyfska kyrkan i Götheborg. Med anledning deraf lät Lunds domkapitel honom weta, att det icke ämnade hafwa honom i åtanke till någon befördran. Sedan han ödmjukt afbedt sin förseelse, blef den honom tillgifwen. 1743 war han nådårsprest i Wemmenhög och tjenstgjorde följande året wid Östads S. Petri församling. Han blef då anlagad, derföre att han utan borgmästarens och magistratens wetskap låtit göra en inhuggning i twänne pelare i kyrkan, "för att estersöka en så kallad gammal munkeskatt." 1748 blef han hospitalsprest i Christianstad. Han höll der äfwen tyfska predikningar för ett tyfvt regemente, som blifwit dit förlagdt. En sådan predikan, hwari G. anfört mycket ur kyrkoföfädernas skrifter, jemfört en menniskas sökande efter Guds rike med Zachæi uppstigande i mulbårstrådet, o. s. w., blef uti ett samqwäm af en tyff student, wid namn Bresse, hårdt klanderad såsom hwarthen rätt renlärig eller tjenande till de enfaldiges underwiskning och uppbyggelse. G. stämde Bresse inför kämnersträtten i Christianstad; B. erkände sina yttranden och söfkte att bewisa dem, och G. förswarade sig i en widlyftig skrift på tyfska språket. G:s predikan tyckes warit underlig, men rätta anledningen till det skarpa klander, som Bresse uttalade öfwer den, torde warit att G. hos domkapitlet förtalad honom, då han begårt att få predika för det tyfska manskapet, hwartill och öfwerste Cronhiort kallat honom. G. föreslafs 1753 till Hellestads pastorat och begärde derefter tillstånd att resa till Stock-

holm "för att kunna med någon effekt hos K. M. insinuera" sin ansöfning. Han utnämndes $29/2$ 1754 till pastor i nämnde pastorat och tillträdde det 1755. Han lefde der uti beständig oenighet med sina åhörare. Innomhus synes förhållandet hafwa varit enahanda; med sin hustru och med sin adjunkt kunde han icke förlifas. Mag. Sellander (sedermora pastor i Sölweborg) beswårade sig 1760 deröfwer, att G. "i wittnens närvaro af sagt honom embetet, då han icke uti embetets ärender welat betjena sig af sin egen sadel;" han anklagade äfwen G. derföre att han underlåtit att läsa krigsbönen, fordrade att ungdomen skulle lära en af honom sjelf författad kateches, endast tillät nattwardsgång rotwis samt tog en styfwer af hwarje kommunikant för bröd och win. Gutman deremot klagade, att Selander war "capricieus, commod och af ett widrigt sinnelag", samt önskade att blifwa honom qwitt, hwilket ock efter någon tids förlopp bewiljades. En qwinsperson uppgaf 1761 att G. med henne haft otuktigt umgänge. En kaptenska Bubb beklagade sig deröfwer, att G., då hon anmält sig till nattwardsgång, hade påmint henne, att "hon wäl funnat stika sin piga att råffa och binda wid prästgården." I harmen häröfwer af sade han sig kaptenskans själawård, men konsistorium förhöll honom att han icke egde rätt till en sådan affägelse. Emedan Hellestads pastorat skulle blifwa prebende åt en theologie adjunkt, erhöll G. transport till Bunkeslod $9/10$ 1764. Här förspordes Inga skandaler eller tråtor med åhörarne. G. war liwål städse orolig och sökte ofta transport, alltid till de största pastorater i stiftet. Han sträf Wade länge, men förgäfwes, för att blifwa befriad från en dålig medhjelpare, hwilken han sjelf kallat till prest. Wid prestmöte 1767 anmälde han sig hafwa författat ett katechetiskt arbete, men Clerus lämnade deråt föga uppmärksamhet, förklarande sig wilja blifwa wid Luthers lilla kateches och Swebilii förklaring. G. afled $24/3$ 1772. — Gift 1. med Beata von Möllern, enka efter pastorn wid S. Petri förs. i Östads G. Kamerus. Sonen Lorenz Samuel war kommissionslandtmätare. 2. med en dotter af prosten D. Mandorff i Grönby.

17. **Elias Billberg**, son af kyrkoherden Gustaf B. i Ängelstad, föddes derstädes $24/12$ 1745. Wid 10 års ålder

var han nära att blifwa innebränd wid en eldsvåda i Ängelstads prestgård, men räddades af en äldre bror. Sedan han hemma fått någon undervisning af sina äldre bröder blef han 1756 satt i Malmö skola. 1760 blef han student och 1764 prestwigd, utnämndes 1770 till amiralitetspredikant i Carlskrona och medföljde 1774 de fartyg, som till Sverige öfverförde Carl XIII:s gemål. På hennes rekommendation utnämndes B. s. å. till pastor i Bunkesbod, höll juldagen s. å. sin inträdespredikan der och installerades $\frac{2}{7}$ 1775 af biskop Engeström. Att B. varit en fansad och förståndig man, kan man finna deraf att han såsom ledamot i amiralitetskonfistorium icke i likhet med sina kolleger åflades med det fåfänga bemödandet att uppspära fätterier i doktor Bergeströms (se wid Helsingborg) skrifter, hwilka inlämnades till censur, utan erkände deras enlighet med Guds ord och symboliska böckerna. B. predikade wid prestmöte 1776 och blef $\frac{19}{2}$ 1783 vice prost i Örie härads under doktor Munthes sjuklighet. Död af röfveber $\frac{19}{7}$ 1785. — Gift $\frac{14}{6}$ 1771 med Lowisa Maria Hjelm, f. i Carlskrona $\frac{11}{11}$ 1754, d. i Lund $\frac{27}{7}$ 1850, dotter af amiralitetskamreren Johan Peter H. och Helena Margreta Myrtin. Barn: Gustaf Johan, f. 1772, d. 1844, kammarråtsråd. — Johan Peter, president i kammarrätten, d. 1850. — Helena Johanna, g. 1. m. sekreteraren Joh. M. Hollström; 2. m. biskop W. Fare. — Lowisa Regina, g. m. prosten J. Hofwerberg i Barsbäck. — Benedikta Charlotta, g. 1810 med kommersrådet Carl Johan Schönherr. — Christina, f. 1782, g. 1802 med prosten i Slöta af Skara stift Bened. J. Carlsson. — Eliana, g. m. prosten D. Hammar i Zemshög. Efter Willbergs död blef hans enka $\frac{27}{12}$ 1791 gift med fältkamreren Carl Johan Schlyter, som dog 1805. I detta ättenskap föddes två barn, nemligen Carl Johan S., f. 1795, juris dokt. och prof. i Lund, samt Margreta Lowisa S., g. m. prosten J. H. Kinberg i Grönby.

18. **Johan Henrik Psilander**, son af en bokhållare och född i D. Leuffstad af Upsala stift $\frac{1}{9}$ 1746, blef student i Upsala 1763, phil. mag. i Greifswald 1775, prestwigd i Upsala $\frac{10}{12}$ 1776, kollega wid Hedwig Eleonora församlings skola 1777, wid S. Clara församlings 1784, extraord. fgl. hofpred.

f. å., kyrkoherde här $27/4$ 1786, tilltr. 1788, erhöll prosttitel 1795. Död $8/4$ 1830 efter att i flera år hafwa öfverlätit ämbetsförvaltningen åt en vice pastor. — Gift 1. m. Ulrika Enbom, dotter af en källarmästare i Stockholm; hon dog 1806. Barn: Johan Daniel, hofkansli-sekreterare; d. 1815. — Johanna Ulrika, d. 17-årig 1804. — Carl Ulrik, civil ämbetsman. — Fredrik Albert war en tid postmästare och tullinspektör i Laholm. — Nils Christopher, prost i Ystad. 2. 1808 med förra hustruns syster, enka efter hofkontrollören Bierck.

Efter prosten Pfilanders död förenades Bunkeslöds pastorat 1832 med Malmö S. Petri församling enl. kgl. resol. $22/10$ 1806.

Kyrkoherdar i Husie och Westra Skreflinge.

1. **Niels Mortensön** "prest til Husem" nämnes såsom närvarande wid biskopswalet i Lund 1560, och då flera prester från Malmötrakten omtalas såsom wid detta tillfälle tillstådeswarande, så torde Husie menas med Husem.

2. **Hans Nilfen**, fogneprest til Skreflinge och Husie, erhöll genom kgl. br. $16/4$ 1578 tillåtelse med wisfa wilkor att bo i Malmö.

3. **Johannes Faber** (Fabricius) war pastor här 1598 och nämnes äfwen i ett poem af Tryggonius. Som namnen Johannes och Joannes, Hans och Jens ofta förwerklas, så torde han wara den Jens Smed, prest i Skåne, hwilken "noget groffuelligen forstett sig med et qwindfolk, hand skal haffue beliggett", men i betraktande deraf att han hade en gammal, sjuk hustru erhöll förlåtelse för sitt brott, enl. kgl. br. $30/6$ 1597. I W.B. nämnes en hr. Hans såsom pastor härstädes, hwilken torde wara densamme som Johan Faber. Denne hr. Hans hade två gånger begått hor, men blidkat öfwerheten och fått återtaga ämbetet. Då han nämnes i W.B., måste han hafwa lefwat efter 1610. En pastor i Gessie, wid namn Jens Smidt, war säkert hans son.

4. **Jens Jenssen.** Enligt B.B. kom en hr. Jens efter hr. Hans. Namnet Jens Jenssen finnes på en hyllningsfullmakt af år 1610; måhända har hr. Hans åt honom afstått kallet. I B.B. nämnes Skrebling såsom hufvudkyrka. Vid vifitation 1618 befanns kristendomsundervisningen värdslösad; 1627 var förhållandet bättre.

5. **Peder Lauritsön.** Om honom är intet annat känt än hvad som innehålles i följande instrift på en grafsten i Husie kyrka: "Herunder hviler Hæderlig oc Höylærd Mand Mester Peder Lauritsön, sognepræst til Husie och Skreflinge Sogner oc Provst i Drie herret, som døde $17\frac{1}{4}$ 1635 i sin alders 57 aar." Stenen är befostad af efterträdaren, som skall blifwit gift med hans enka.

6. **Jens Jensen Mars** (Arsenius) var från Århus, blef pastor här 1635 och var det i 57 år. I Sommel. saml. yttras den förmodan, att han var stamsfader för de sednare Arsenierna, som woro pastorer i Båstad, Rifeberga och Tryde; den i Båstad var troligen hans sonson. 1649 bewiljades åt honom brandstod af stiftets kyrkor och prester. Året derpå blef han på landemötet affatt, dervfore att han, sedan prestgården afbrunnit, flyttat till annexförsamlingen; af gunst och nåd fick han likwål komma till kallet igen, enligt egl. br. $13\frac{1}{7}$ 1650. 1683 fick han till komminister Lars Corvin, hvars far war stadskomminister i Malmö. Corvin "lofwade och förpliktade sig" $16\frac{1}{11}$ s. å., "på åra och redlighet och under sitt kalls förtappelse", att gista sig med Jens Jenssens dotter Anna Maria, som då icke war mer än 11 år gammal. Huruwida detta äktenskap blef fullbordadt är icke känt. Corvin dog 1690. Året derefter lämnade hr. Jens pastoratet åt en annan blifwande swårson, D. Broome. Sjelf dog han wid 86 års ålder $3\frac{1}{9}$ 1692. — Gift med Ursela Jakobsdotter, prestdotter från Tommarp; hon dog 1689. Barn: Anna Maria, g. m. fadrens två närmaste efterträdare. — Maria, f. $11\frac{1}{4}$ 1675, g. $14\frac{1}{2}$ 1694 med korporalen, sedermera löjtnanten Peter Moritz i hans andra gifte. Sannolikt hade hr. Jens i ett föregående gifte sönerna Wilhelm och Jöns, af hwilka den sednare war pastor i Skertstorp af Drie härad, och dottren Pernilla, som war gift med pastorn i Gylle Nils Kjerrulf.

7. **Daniel Broome** föddes omkring 1663 på Snäckestad i Wånga socken, der fadren Thomas B., "Ängeländer och Chymicus", bodde; modren hette Johanna Danielsdotter Lange. — Han blef student 1684 och philos. kand. 1691, då han också författade en gradualdisputation, som handlade om Skandinavien och var ämnad att utgöra inledningen till en utförligare afhandling om Skåne. Denna disputation blef icke ventilerad och författaren således ickeheller promoverad till magister. Han prestwigdes $\frac{3}{5}$ 1691 till komminister härstädes och utnämndes s. å. till pastor enl. kgl. br. $\frac{4}{10}$ s. å. Vid prestmöte 1695 var han respondens. Död $\frac{14}{7}$ 1696. — Gift $\frac{20}{1}$ 1692 med företrädarens dotter A. M. Arsenia, f. $\frac{26}{8}$ 1672. Barn: Ursula, f. $\frac{2}{10}$ 1692, g. 1717 med häradsfkrivaren Erasmus Beckman. — Jöns, f. $\frac{20}{1}$ 1694, war 1727 komminister härstädes. — Thomas, f. $\frac{1}{11}$ 1695; borgmästare i Engelholm (?). — Johanna, f. $\frac{6}{11}$ 1696, g. $\frac{2}{5}$ 1718 med mantalskommisarien Jöns Hising; hon blef swagsfint 1726.

8. **Claudius Eckhardh** war son af en arrendator på Gedsholmen, hwilken skall hafwa egt det mesta af den egendom, som sedan utgjort Nyfågårds säteri. — Han war född 1665, blef student 1682 och kallades 1696 af Christopher Gedda på Gunderstrop till Norra Wrams pastorat; hwarföre utnämning ej följde, är icke kändt. Han blef $\frac{20}{1}$ 1697 kurator för skänfka nationen wid Lunds universitet. S. å. $\frac{6}{5}$ föreslogs han till detta pastorat "för enkians, conservation" och prestwigdes $\frac{6}{10}$ s. å. Vid prestmöte 1702 war han respondens. Död $\frac{20}{2}$ 1724. — Gift 1697 med företrädarens enka A. M. Arsenia. De hade sex barn, af hwilka de tre dogo i späda åren; de öfriga woro: Margreta Sophia, f. $\frac{20}{7}$ 1698, g. $\frac{7}{4}$ 1722 m. hospitalsföreståndaren i Ystad Martin Bruun. — Eleonora, g. m. fadrens efterträdare. — Jakob, pastor wid Ystads S. Petri församling.

9. **Dlaus Bering** war son af bagaren Lars Nilsson i Malmö och född der $\frac{4}{10}$ 1691; slågten är från Danmark och hette ursprungligen Biering. — 1721 kallades han till medhjelpare wid desä församlingar och blef 1724 kyrkoherde. Vid prestmöte 1725 war han respondens. 1739 oroades han en tid mycket af ett spöke. Då han deröfwer beklagade sig i domfäs

pitlet, erhöåll häradsprosten Trågårdh i Gessfe uppdrag att undersöfa förhållandet och derom afgifwa berättelse. Då denna aflämnades, hade spöket upphört att vidare oroå huset, men prosten berättade, att det wifåt sig på gården uti en sådan kappa, som fruntimren der å orten bruka, då de följa sina män eller barn till grafwen, att det slagit på trumma och klingat med glasbjellror på loftet o. s. w. B. hade flitigt håållit böå och sjungit psalmer för att fördrifwa det. Han blef 1741 prost i Örie härad. Död $17\frac{1}{6}$ 1764. Han stål warit en "from och uppbyggelig prest." — Gift 1. $3\frac{1}{7}$ 1723 med företråðarens dotter Eleonora Eckhardh, f. $3\frac{1}{1}$ 1706, d. $3\frac{1}{11}$ 1724. 2. $4\frac{1}{5}$ 1726 med Sibilla Ribet, dotter af handlanden Andreas R. Hon dog 1777 wid 72 års ålder. Barn: Eleonora, g. m. kyrkoh. i Stads S. Petri förs. A. Schreil. — Margreta, f. $7\frac{1}{6}$ 1729, g. 1. m. råðman Bripp i Landskrona, 2. m. bildhuggaren Millberg dersamma ståðes. — Helena, f. $19\frac{1}{7}$ 1730, g. m. korporalen, sedermera majoren Jakob Sivers. — Andreas, f. $9\frac{1}{4}$ 1732, magister och skolkollega i Lund; han war en qwid man, men utswåfswande i lefnadsfått och blef slutligen swagfint. — Christina Maria, f. $14\frac{1}{3}$ 1736, g. m. handlanden Lindskog i Lund. — Lars, f. $22\frac{1}{4}$ 1739, död som juristud. i Lund. — Katrina, g. 1. m. K. Willberg, 2. m. A. Corvin, pastorer i Nöbbelöf af Ljunits härad.

10. **Rils Gesslén** 1765—1776; se I. 208.

11. **Johan Jakob Sellman** 1778—1790; se I. 236.

12. **Samuel Lemchen** 1790—1795; se I. 235.

13. **Carl Johan Eberstein** 1795—1808; se I. 238.

14. **Christian Wåhlin** 1808—1814; se I. 240.

15. **Anders Jakob Sellstenius** 1814—1832; se I. 241.

16. **Johan Henrik Thomander** 1833—1844; se I. 408.

17. **Henrik Reuterdahl** 1844—46; se I. 242.

18. **Hans Magnus Melin**, son af qwartermåstaren Johan Ulrik M. och Brita Katrina Seberg, föðdes $14\frac{1}{6}$ 1805 i Wemmerlöf, blef efter underwising i Stads skola student 1822 och magister 1829 med första hedersrummet, tjenst-

gjorde wårterminen 1831 wid Lunds skola såsom vice rektor, blef 1834 docens i theologisk eregetik, prestwigd $1\frac{1}{6}$ 1838, theologie adjunkt, pastor och prost i Herrstorp $2\frac{1}{5}$ 1844, theol. doct. f. å., profesfor i pastoralthnologi och pastor i Husie $\frac{5}{3}$ 1847, utbytte nämnda wetenskap mot eregetiken f. å., blef L. N. D. 1853 och erhöå f. å. Swenska akademien's större guldbedalj.

Gift $\frac{4}{6}$ 1845 med Helena Jakobina Hellstenius, f. $2\frac{6}{12}$ 1817, dotter af domprosten A. J. Hellstenius i Lund. Barn: Anders Magnus, f. 1846. — Emma Helena Sophia Ulrika, f. 1848. — Ernst Georg, f. 1849. — Emilia Margreta, f. 1850. — Frans Michael, f. 1852.

Bland dr. Melins utgifna arbeten må särskildt nämnas "föreläsningar öfwer Jesu lefwerne", genom hwilka deras författare wunnit ett åktadt namn som theolog och gjort sig känd som en af Sweriges ypperste stilister, samt "handlexikon öfwer grekiska språket", ett arbete, hwilket, ehuru tillkännagifwande sig som en bearbetning af Jakobitz's och Seilers lexikon, likwål wittnar om sjelfständig forskning och widsträckt kännedom af grekiska litteraturen. Se för öfrigt Lunds Stifts Matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Arrie och Höföpinge.

1. **Lissen**, 2. **Nils**, båda boende i Höföpinge, 3. **Peder Ravn**, boende i Malmö, 4. **Jöns Wundersen** i Höföpinge och 5. **Christen** i Malmö nämnas utan tidsuppgift som pastorer härstädes.

6. **Morten Hansön** förekommer i ett biskop Birgers bref af år 1500.

7. **Morten Boesön** war pastor 1503 och bodde i Arrie. Han klagade att "nogle hans sognesfolk ere hannem overhörige oc ville icke giffue hannem theris rette sognerebe, som them burde", hwaröfwer dom fälldes wid landemötet "vigilia S. Johannis Baptistæ" 1503.

8. **Peder Pedersen** nämnes som pastor här utan tidsuppgift.

9. **Peder Hanssøn** prestwigdes 1562 eller 1563 såsom "pastor ecclesiae Bjerløse" och skall hafwa fått transport hit 1564, hwilket göres sannolikt derigenom att en annan s. å. prestwigdes till pastor i Bjereshög. Död här 1596.

10 **Lauris Allesen**, född omfr. 1560 och son af Aldus Jonæ, pastor i Farhult, blef efter att hafwa varit komminister derstädes 10 år, pastor här 1596. Död $1\frac{1}{2}$ 1634 i sitt 74 lefnads- och 50 ämbets-år; enligt inskription på hans grafsten i Arrie kyrka. I B.B. kallas han *usurarius*, surdaster.

11. **Berndt Pedersen Suas** installerades som pastor härstädes $\frac{2}{3}$ 1634. Följande året erhöll han egl. tillåtelse att insamla brandstodshjelp af alla stiftets kyrkor och pastorer. S. å. befanns nattwardsungdomen, som wid visitation förhörades, icke vara dåligt underwisad. 1661 lämnade han pastoratet, men, då den nye pastorn snart dog, antog Bernt Suas en medhjelpare och war sjelf innehafware af kallet till sin död. Han war gift med Kirstine Michelsdotter och dog i 58 lefnads- och 30 ämbetsåret $2\frac{6}{12}$ 1663.

12. **Christen Hanssøn Stissøn**, prestson från Knåstorp, anmälles $2\frac{9}{11}$ 1661 af biskop Winstrup till fullmagts erhållande på Arrie pastorat. I brefwet derom till generalguvernören heter det, att han war "födt her udi Skaane och haffuer en tid lang været Capelan oc medtiener til Arrie oc Høtiøbninge Sogner." Säkertligen blef han också befullmäktigad, men dog redan följande året.

Efter hans död blefwo Michel Lauritsen Torlöse (sedan pastor i Omistofta) och Mogens Bertelsen (sedan pastor i Ønestad) föreslagna till Arrie pastorat och aflade prof, hwarefter den sednare erhöll församlingarnas kallelse. Öfwer denna kallelse, hwarmed torde hafwa olagligt tillgått, anfördes hos generalguvernören beswär, hwilka biskopen ansåg böra lämnas utan afseende. Deremot anmärkte han, att wid walet "nogle Ryttere schal haffue været tilstede udi kirken, hwilket ellers fielden scheer, oc truede kaldsmændene, af hves ordre och indskiuelse kand Jeg icke vide, til ot kalde Michel Torlöse." Generalguvernören synes hafwa gynnad hr Michel, och biskopen måste gifwa efter samt låta walet blifwa upphäfdt. Derester anhöllo den gamle pastorn och församlingarna att få Michel Torlöse till pastor,

men biskopen satte sig deremot, på den grund att Michel skulle "ved sine practiquer oc ved trufel hafve til veye bragt och med trufel kommet den gammel schröbelig prest til at skrifwe til Ebers Høigrefl. Excellens ett breff, som Michel self schal hafve stillet och skrefwet med sin haand, — — huilket prestens hustru for mig med graad væmodeligen hafwer beklaget." De beskylninggar, som gjordes mot Mogens Bertelsen, mente biskopen snarare kunna göras mot Michel, som för "sine flemme practiquer" aldrig borde få något fall, och tillade: "Seg vil forbigaa den Bravade oc affront, som denne uforstammet unge perfohn mig ubi mit Embede ubi adskillige maader bewijst hafwer, huilket jeg hafver befalet Gud, som icke vil lade det blifve ustraffet." Saken slutades så att ingen af de två medtäflarne blef pastor i Arrie. Bernt Svas kallade en annan till medhjelpare, hwilken sedermera blef ordinarie pastor.

13. **Hans Eriksson Hjort** kallades $23/11$ 1662 till komminister härstädes och skulle hafwa "aarligen til lön for sin tieniste 30 daler silfwermynt, dertil fri underholdning medh nödtorftig öll och mad, kammer i Prestegaarden med feng, ljuß oc varme, saawelsom fri fordringskab imellem sognerne, saa tit hand tienisten forrette skal oc i Embedet noget bestille." Han prestwigdes $5/12$ s. å. och blef efter den gamle pastors afgang kyrkoherde, hwilket han war till 1671.

14. **Henricus Motzfeldt** war född i Köpenhamn i April 1619 af en gammal slägt, med hwilken flera märkliga personer stodo i förbindelse. Fadren winhandlaren Peder M. hade från Lüneburg flyttat till Köpenhamn med anledning af krigsoroligheter; hans hustru hette Maria von Heimbach. En af deras döttrar, benämnd Maria, war gift med winhandlaren och stadskaptenen Joachim Schumacher samt i detta äktenkap mor åt grefwe Peder Griffensfeld och åt seländska biskopen Hans Bagers fru; samme Peder Motzfeldts dotter Magdalena war gift med den lärde antiquarien, prof. Ole Worm. Såsom son af en wälmående man erhöll Henrik Motzfeldt en wårdad uppfostran och fick i sin ungdom göra utländska resor och studera wid utländska högstolor. Af hans breswerling med swägren prof. Worm finner man, att han åren 1643—1645 uppehållit sig i Wittenberg, der han wann flera lärda mäns bekantkap

och wänskap samt åtfylliga gånger disputerade. Hemkommen blef han 1647 magister i Köpenhamn och följande året rektor wid Lunds skola. Denna befattning innehade han i 23 år, utan att blifwa befordrad till rektoratet, som under denna tid war ledigt flera gånger och hwartill han 1649 rekommenderades hos biskop Winstrup af prof. Worm, som ansåg billigt, att Moxfeld, som någon tid tjent wid Scholan och hade sig disciplinernas ingenia bekante, befordrades framför en annan, som på intet sätt warit förtjänt af Scholan och om hwaras tillkommande slit man ej kunde göra sig så fast försäkrad. Biskopen swarade att, då han tillbudit Moxfeld rektoratet och bedt honom inställa sig hos professorerna i Köpenhamn för att af dem pröfwas, hade han afslagit tillbudet. I ett sednare bref klagade Worm öfwer intriger, hwarigenom M. blifwit utestängd, ehuru han sade sig icke twifla om biskopens ynnest för honom. Winstrup troddes annars motarbeta M., som måhända icke ansågs tjenlig till rektor, "icke att honom selats kunskap, ty han har warit en lärdd man, men i anseende till det myckna gåderi eller, såsom Tyffen kallat det, narrenpossen, som han haft för sig och hwarom man ännu wet att tala" (Sommelius, Stånsta Elezeciets historia). Dessa "narrenpossen" tyckas hafwa warit mycket oftyldiga, om de alla woro af samma eller liknande beskaffenhet med följande. Han sände engång en skolgosse ut i staden i ett ärende, med befallning att han skulle under vägen göra en tyff vers. Gossen, som saknade poetiska anlag, wände sig i sin nöd till en person, som han mötte och som uppgaf följande vers: "Es giebt drey Narren in der Welt, Wandel, Weiser *) und Moxfeld." Då gossen wid hemkomsten upprepade denna vers för Moxfeld, blef denne wäl i förstone något misflynt, men lugnade sig snart och sade: "godt, godt! Moxfeld kom vel med allene for rimmets styld." 1671 % blef han prestwigd till pastor härstädes. Bland biskop Winstrups epigrammer finnes ett till honom, hwari han kallas Musfeld och den önskan uttalas, att werlden icke måtte wara för honom en "musfälla", men deremot hans skola en sådan för skolpiltarna,

*) Om Wandel se I. 398 ff. och om Weiser I. 333.

få att de afhöllas från alla utswäfningar. På sina sista år skall M. varit ströplig och ur stånd att sköta ämbetet. 1687 intygades att försumlighet i kyrkobesök och läsemötens biverkstade icke förekommit. Han dog $22/9$ 1692 och begravdes i Arrie kyrka. Hans hustru Ingeborg Pålssdotter var född i Warberg 1633, blef gift 1652 och öfwerlefde mannen.

15. **Johan Kemner**, son af en borgare i Christianstad Clas K. och född derstädes $20/6$ 1662, blef 1691 komminister och 1694 pastor härstädes. 1699 var i fråga att han skulle byta lägenhet med dåwarande pastor i Rosaby och stadskomminister i Christianstad D. Haldin, men denne wille ej ingå på det af K. stadgade wilforet, 300 dalers mellangift. K. war respondents wid prestmöte 1697 och dog $23/7$ 1700 samt begravdes i Arrie kyrka. — Gift 1691 i Lund med Elsa Henrikssdotter, som war dotter af amiral Ankarstjernas betjent Henrik Schiött och hade som piga ömt wårdat K. under en sjukdom. Hon öfwerlefde honom och hade det misödet att få forgen af herr Anders Carlöf (se bland pastorer i Tranås), åt hwilken Arrie pastorat bjöds med wilfor af konsevation; hon fick likwäl sedan en man i A. Eliander, pastor härstädes. Följande K:s barn nämnas i Arrie kyrkobok: Claudius Christianus, f. $1/10$ 1693, visiteur i Carlshamn, sedan klockare i Mjellby; hans företrädare der klagade att han blifwit twingad att affåga sig sin tjenst till K:s förmon. — Henrik, past. i Mjellby. — Christiern, f. $11/4$ 1696. — Annika f. 1697, d. 1702. — Johannes f. $2/8$ 1698. — Elsa Maria, f. 1699, d. 1702. En af sönerne uppgifwes hafwa varit löjtnant och dödt ogift.

16. **Swen Steenwaldh**, blefingsbo, blef prestwigg $15/11$ 1696. Han war 1698 medhjelpare åt pastor i Dusby och kom s. å. till Dwiinge i egenkap af vice pastor. Fråga war om hans utnämmande till ordinarie pastor der med åtnjutande af inkomsten af halfwa pastoratet. Han synes hafwa varit en förståndig och fredlig man samt kom någorlunda öfwerens med den vordentlige och tråtsjuka gamle pastorn i Dwiinge. 1701 föreslogs S. till Arrie pastorat efter undergången examen, och kunglig fullmagt erhöles, daterad Bielewig $25/2$ 1702. Då han skulle lämna Dwiinge, erhöil han af flera kringboende pastorer intyg öfwer sitt "wälförhållande och anständige

comportement." Rubenius i Färlöf skref: "Han hafwer åtfärlige gånger giort mig den åhran besökt mig uti mitt hus och converserat med mig, och hafwer jag uti hans umgänge intet funnat desiderera, uthan funnit min förnöjelse uti hans umgänge och befunnit honom alltid föra ett stilla Theologiskt lefwerne." Anledningen dertill att dessa frejdebewis begärdes och insändes till konsistorium synes hafwa varit, att presthuset i Arrie motarbetade Steenwaldhs befordran till pastoratet, med föregifwande, att han war en hård och omedgörlig menniska. Såsom gift man och alltså ur stånd att konservera, kunde han icke vara någon persona grata hos prestenkan. S. kom ej att tillträda pastoratet, ty han dog i Sörby prestgård $29/4$ 1702 efter 10 weckors sjukdom. I kons. prot. $23/7$ s. å. nämnas "Sahl. Stenwalds arfwingar", men intet vidare är känt om dem.

17. **Anders Eliander** war son af en soldat, benämnd Olof Andersson Lind, och född i Westergöthland $8/2$ 1676. Han blef student 1696 och war någon tid extraord. amiralitetsprest. Några bönder i Borreby anmålde 1701 sin önskan att få honom till pastor, "emedan wij uti honom största nöje finna, så uti lärande, som af honom drifwes med största flith och waksamhet, som liusliga utförande, det oss ej ringa förlustar, och ånteligen uti des gudeliga, stilla och wänliga lefwerne; och såsom han själf lærer wara af ringa medel, wilja wi samtelige af församlingen mer än gerna til hans befordrande och wårt nöjes winnande af förlånne häfwor hwarion och enom, som det angår, föka att astiåna efter yttersta förmågo." E. blef likwäl ej pastor i Borreby, men utnämndes 1703 $13/4$ till pastor härstädes. Enligt kons. prot. war han föga meriterad, men rekommenderades likwäl till pastoratet, "efter han wille taga sig det onus uppå att konservera prästehuset." Det blef honom också ett onus, såsom här nedans. skall wisas. Wid prestmöte 1703 war han respondens. Han har alltså i yngre åren varit ansedd som en wärdig medlem af presteståndet, men förföll febermera på ett bedröfligt sätt. 1714 hade han procedser med sina församlingsboar angående skyldigheten att utgöra åckor, och bönderna klagade att han "i sina predikningar alltför mycket inblandade om sina presträttigheter och ibland både för och efter

predikan idkade detsamma." Han påstod sig hafwa predikat Guds ord och derunder äfwen afhandlat åhörarens skyldigheter mot sina lärare. Prosten Hofwerberg yttar i bref till biskopen: "Thet wore wåhl, at Prästerne wille fara sacta fram med sine echor och icke löpa till tings dermed. På sådant sätt torde wi snart mista alltsammans. H:r Andreas Tilliander behöfwer en god correction och förmaning att lembna sit privat intresse uthom Predikstolen." 1715 klagade styffsonen Henrik Kemner att T. gjort honom orätt wid arfstiftet efter sadren; T. deremot påstod, att all egen domen åtgått till gäldens betalning. Konfistorium förehöll honom då, att "wid des promotion konfistorium isynnerhet reflecterat på Sterbhusets conseruation, hwarföre han intet måste draga sig undan ifrå barnens uppfostran." T. lofwade derefter att lämna en del böcker och annat understöd åt styffsonen, med wilkor att denne icke måtte "butta honom och med påck öfwerfalla". I konf. prot. heter det vidare: "Så påmintes oc kyrkioherden at uti des hus skal wara mycket brenwijnsupande och enär folket blifwa hwimlande i hufwudet något otänligt lefwerne och slagsmåhl skal finnas i huset samt otillbörlig osämja emellan honom och des hustru. Kyrkioherden wille säja at hustrun dricker och rijsver och slår sig sjelf." Han förmanades till förnuft och tålmod samt undwikande af sådant, som kunde föränleda förargelse. Följande året afhöordes oc "ett och annat oanständigt så wål uti des åstenskap som lefwerneförhållande." Året derpå blef det än värre. Biskopen höll $16\frac{1}{2}$ 1717 visitation i Arrie, hwarwid det upplystes, att T. warit drucken i kyrkan, grålat och slagits med inqwarterade soldater, slagit sin hustru och sina barn så att de nödsakats rymma ur prestgården och låna hus i byen m. m. Sådant hade passerat en lördagsafton, hwarefter kloakaren insunnit sig och "påmint kyrkioherden, att nu wore helgebagsafton och han skulle gifwa sig något till ro; då tog Pastor sit concept i handen och satte sig på sängen och listet efter gaf ett hiffeligt roop och i Skjortan föll uhr sängen på gånswet warandes eliest mycket drucken; sedan han stigit up, lopp han hit och dit på golfwet, at kloakaren deraf blef försärad och kunde ej annat tänkia, än kyrkioherden wore i sit sinne förstörd, lopp fördenstull till drängiarna, att få dem upp sig til hjelp, sedan

och til Prästhustrun i Byen, det hon måtte komma heem. Imidlertid flokaren war borta, har kyrkoherden gåt i hagen och på dammen, som med jäs war lagd, allenast i sin bröstslapp, och som flokaren wijd sin återkomst fan kyrkoherden ligga på bara Sisen omfull, halp han med drängiarna kyrkoherden i huset igen" m. m. Flokaren måste också draga försorg om att gudstjensten påföljande dag förrättades af en annan prest. Prosten Hofwerberg sade sig hafwa förgåfwes förmanat T., som genom sit wäsende warit hela menigheten till förargelse och hela presteståndet till wanheder. T. påstod sig intet hafwa felat uti ämbetet, men medgas att oenighet warit mellan honom och hustrun. Biskopen förmanade honom att icke suppa, icke gråla med officerare och soldater, icke illa handtera hustrun o. s. w. T. blef s. å. affatt från pastoratet och förbjuden att på ett års tid utöfwa prestämbetet, hwilket han skulle få behålla, om han under detta års lopp båttrade sig. I ett bref ²⁰/₆ s. å. försäkrade han sig wara oskyldig, beklagade, att "Jesabels legater", som förtalat honom, blifwit trodda, o. s. w. samt bad om suds-pensionens upphäfwande. Han lefde blott fyra dagar derefter; död ²⁴/₆ 1717. Hans hustru war kyrkoherden Kemners enka Elsa Henriksdotter. Barn: Anna Maria, f. ¹⁶/₇ 1703. — Elisabeth, f. ⁷/₅ 1706.

18. **Dlaus Blomelius**, skomakareson från Åhus och född der ¹⁶/₃ 1683, blef ¹⁷/₆ 1712 bataljonspredikant wid westra skånska infanteriet, ²⁸/₆ 1717 pastor härstädes, ²³/₄ 1740 honorarieprost och ¹⁶/₉ s. å. häradsprost. Redan i början af sistnämnde år blef han kallad till prostämbetet, men som detta då war ämnadt åt prosten Rönbeck, som nyligen tillträdtt Malmö pastorat, så anställdes nytt wal, hwarwid Rönbeck erhöll ett par röster. Sedan denne, efter att några månader hafwa warit pastor i Malmö och prost i Örie härad, aflidit, tillföll profstetjensten Blomelius. Han dog ²³/₅ 1741 enligt inskriften å ett epitaphium i Arrie kyrka. — Gift ¹⁹/₇ 1713 med Hedwig Sophia Glörfelt, som dog ²⁵/₈ 1752 wid 80 års ålder. En deras dotter uppgifwes hafwa warit gift med kyrkoherden B. Sommar i Dahlköpinge.

19. **Martin Laurén**, son af Lars Mårtensson, en hederlig borgare i Stanör, och född derstädes ¹²/₁₁ 1699, blef

prestvigd $\frac{14}{5}$ 1726, tjenstgjorde 1730 i Arrie och föreslogs i slutet af år 1741 till detta pastorat, hvarpå fullmägt erhölls 1742; tilltr. 1743. Efter år 1757 kunde han söga utträta i ämbetet. Han skall varit en from och uppbyggelig prest. Död $\frac{17}{10}$ 1770. — Gift med Katrina Magdalena Chorin, dotter af Magnus C., pastor i Agunnaryd af Verjö stift, och Sara Ezenonia, biskop Enewald Erenonii dotter. Barn: Lars, pastor i Håslöf. — Susanna Katrina, g. m. L. Frost, pastor i Skandör. — Sara Christina, g. m. prosten Johan Herlin i Hörby.

20. **Hans Mathias Westerdahl**, hvars far Fredrik W. var prestson från Westerstad och klofåre detsamma städes, föddes i Westerstad 1713 och prestvigdes 1738. Han var vice pastor i Gimbrishamn, då han utnämndes till Arrie pastorat, som 1772 tillträdde. Död $\frac{11}{6}$ 1797. — Gift med Greta Nobelius, dotter af prosten Nils N. i W. Bram. Hon var swagfint och kunde ej förestå hushållningen. — Bland deras flere barn var en son wid namn Mathias, som var gruffogde i Andrarum.

21. **Magnus Eneroth**, son af smeden Nils E. wid Tofterups gård, föddes $\frac{20}{8}$ 1738 och blef prestvigd $\frac{10}{12}$ 1761. I 15 år var han vice pastor i Hemmesdynge, sedan i Westerstad och i Kerrstorp af Drie härad. Han skall haft goda predikogäfvor, men varit af ett håstigt lynne, som skundom kom honom att förgå sig. Han blef 1776 suspenderad på ett halft år detsföre att han på bygatan i Westerstad gifwit en dräng, hwilken han samma dag striftat och kommunicerat, en kindpust och honom oqvådat efter föregången ordwerling. E. erhöll vicepastorstitel 1795 och tillträdde $\frac{1}{5}$ 1799 Arrie pastorat. Död $\frac{24}{6}$ 1809. Hans enka hette Anna Beata Almgren.

22. **Christian Bodin**, född $\frac{9}{2}$ 1753, blef prest 1777, tjenstgjorde på flera ställen såsom adjunkt, sist 14 år i Åsarum, der han hade klofårelägenhet. I början af 1780-talet, då han var adjunkt i Esweröd, sökte han klofårelägenheten i W. Bram. Den söktes också af vice pastorn på stället G. Hollbeck (sedan past. i Oberljunga). Denne uppläste en söndag i kyrkan en skrift, innehållande kallelse för honom till klofårelägenheten, och förklarade sig ännu nästa söndag fram-

lägga samma kallelse till församlingens underskrift. Bodin, som var tillstådes, framträdde derefter, förklarade sig också vara sökande och protesterade mot kallelsen för Hollbeck. B. blef af konsistorium allvarsammt tilltalad för detta "obefogade steg." På tillfrågan huru han wid tillfället varit klädd, utlät han sig, "det han då var klädd med swarta kläder och frage, jemte en öfverräck som varit swart och grå till färgen, då Conf. förhöll honom huru det icke passade sig med en anständig prestman." Han lofwade att hädanester sända sig konsistorio till nöjes. 1785 öfvergaf han sin station i Esweröd och reste till Heflunda. Då han i anledning häraf inkallades för konsistorium, uppgaf han sig icke kunna inställa sig, emedan han på resan förfrustit händer och fötter, men förklarade skriftligen att han lämnat Esweröd dertföre, att han der måst bo tillsammans med en hufwudswag student, nödgats sjelf elda sitt rum och sjelf bestå sig tran till en lampa, samt ofta, först då det ringde samman, blifwit tillsagd att predika; äfwen uppgaf han, att då han klagat häröfwer och sagt sig wilja söka annan station, hade kyrkoherden Palm sagt: "will ni ej wänta, så drag för 1000 d—r." B. ålades att genast återwända till Esweröd, och Palm erhöll förmaning att mot honom uppföra sig så som tillbörligt wore. Palm uppgaf, att B. haft 60 daler i lön, att han utan skäl klagat öfwer intrång i boningsrummet, enär den hufwudswage studenten af B. blifwit med wedträd derur utförd, och att B. icke behöft ljus, enär han aldrig varit hemma om aftnarna. Äfwen förnekade P., att B. så sent blifwit tillsagd att predika samt att han blifwit "hänwisad till 1000 d—r." B. inkallades änyo för konsistorium för att mottaga tillrättawisning. 1812 $\frac{1}{5}$ tillträdde han Arrie pastorat. Död $\frac{4}{11}$ 1813.

23. **Jöns Pehrsson Sägman**, född i Westerbotten $2\frac{3}{2}$ 1762, blef 1794 lärare wid S. Annæ tyska skola i Petersburg och 1801 huspredikant hos swenska ministern dertstädes grefwe Stedingk, 1803 pastor wid arméens flotta och Skeppsholms församl. i Stockholm, $\frac{5}{10}$ 1814 pastor härstädes. Sedan han fått weta att prestgårdens åbyggnader woro förfallna, begärde och erhöll han 1815 nådig tillåtelse att qwarstanna wid sin befattning i Stockholm. 1818 blef han pastor i Tjula och

Sundby af Strengnås stift samt erhöåll 1820 prostetitel. Sonen Carl Fredrik är pastor i Kolbåck af Westerås stift.

24. **Nils Henrik Holst**, son af Anders H., pastor i Mellangrefwie, föddes i Drie $27/3$ 1779, blef student 1797, prestwigd $21/6$ 1801, stadskomminister och flottsprestikant i Malmö 1805. Utan ansöktning blef han 1813 kallad till pastor wid S. Petri församling derstädes. Då denna kallelse infom till konsistorium beslöts att genom prosten Schönbeck infordra Holsts yttrande, huruwida han emottog kallelsen eller ej. Holst förklarade då att han icke kunde emottaga den. De som öfwer- talat H. till denna affägelse drogo försorg om att han snart wann en mera anspråkslös och honom mera påsande befordran. Han blef $30/10$ 1816 pastor härstädes, erhöåll prostetitel 1826 och dog $18/3$ 1836. — Gift 1810 med Charlotta Sophia Bring, f. 1782, dotter af prosten, doft. Ebbe B. i Malmö. Utan twiswel war det endast slägtskapen med denne i Malmö högt aktade man som förskaffade H. den ofwanomtalta hedrande kallelsen. Barn: Hedwig Maria, f. $25/6$ 1812. — Andrea Ebba Georgia, f. $29/11$ 1819.

25. **Jöns Nicolaus Bring**, son af nyfnämnde doftor Ebbe B., föddes i Brönnestad $1/6$ 1778, blef student 1788, prestwigd $21/6$ 1803, vice amiralitetspred. och extraord. ledam. af amir. konsist. 1809, lärare wid amir. fattigskolan 1810, kyrkoherde i Dösjö $9/6$ 1812, tilltr. 1813, titulär prost 1826, vice prost i R. Åsbo härad 1832, transp. hit $10/12$ 1836, tilltr. 1838, vice prost i Drie härad 1840. Död $19/1$ 1842. — Gift 1814 med Ingrid Brita Billing, död 1851; fadren war fältbothåållare. Barn: Ebbe Lars, f. 1820; kronolånsman. — Ulrika Laurentia, f. 1823. — Swen Libert, f. 1826; phil. mag. — Johan Christoph, f. 1829; .pastorsadjunkt.

26. **Samuel Fredrik Nordstedt**, född $10/7$ 1795 i Werjö, son af theol. lektor Petrus N. och Ulrika Charlotta Linnæus, prestdotter från Stenbrohult, blef efter att hafwa genomgått Werjö skola och gymnastum student 1814 i Upsala, magister derstädes 1821, extraord. amanuens wid Upsala universitetsbibliothek 1827, ordinarie 1833, prestwigd $22/12$ 1839, pastor härstädes $22/10$ 1842, tilltr. 1844, erhöåll prostetitel 1852.

Gift $\frac{7}{7}$ 1847 m. Johanna Wilhelmina Charlotta Augusta Warendberg, dotter af frigstrådet Carl Adam W. och Johanna Carolina Hårdh.

Kyrkoherdar i Gessie och Efsilstorp.

1. **Peder Pedersen** uppgifwes hafwa dött som pastor härstädes 1556.

2. **Severinus Andreæ** prestwigdes till pastor här $\frac{1}{1}$ 1565.

3. **Morten Benedictson** prestwigdes $\frac{22}{12}$ 1574 till pastor här och war det troligen till 1588.

4. **Thomas Watzonius**, prestson från Bunkeslod, stundom kallad Malmogiensis, war enligt inskriften på en graf-ram af ektråd pastor här 13 år och dog 1601 wid 41 års ålder. Hans enka blef gift med efterträdaren, och en hans dotter med H. Cron, pastor härstädes.

5. **Jens Pedersen Tarning** förekommer som pastor 1606 och 1610. Han war gift med företrädarens enka, som äfwen blef gift med hans efterträdare.

6. **Anders Pistorin** uppgifwes hafwa warit pastor här 1610—1618. Kyrkan i Gessie war den tiden mycket försfallen, och sjelfswäld med affeende på sjärlingning öfwerkla-gades. 1617 hölls biskopsvisitation i Efsilstorp.

7. **Hendrik Cron**. En sägen skall warit, att ingen pastor lefde mer än 10 år i Gessie, och skall C. med anledning deraf hafwa sött transport. Likwäl har han warit i Gessie minst 13 år, ty 1631 war han pastor här och förblef det till 1644, då han blef stadskomminister i Malmö (se pag. 37). Gessie och Efsilstorps kyrkor blefwo reparerade under hans tid. Wid visitationer 1627 och 1635 befunnos nattwardsbarnen icke ofunnige.

8. **Jens Smidt eller Fabricius**, prestson från Husie och född der, gick i Lunds skola och studerade sedan i Köpenhamn, blef hörare i Malmö skola 1636 och pastor här 1644. Wid sitt tillträde skall han hafwa förklarad, att han med Guds

hjelpt skulle blifwa pastor så länge som fyra hans företrädare, hwilket och inträffade, om såsom troligt är, en pastor varit emellan Bistorin och Cron. 1662 war han vice prost i Drie härad. Biskop Terzerus blef 1664, såsom kanik wid Lunds kapitel, patron till Eskilstorps kyrka. H:r Jens dog 1683. — Gift med past. i Burlöf Nils Stifons dotter Karine, f. 1623, d. 1698. Dottren Christina blef gift med efterträdaren.

9. **Ake Håkansson Wulff** war född 1638 i Runneby och son af en stadsmusikant i Christianstad, hwilken war af blekingst bondeslägt. Namnet Wulff hade han tagit till minne deraf att, då han engång som barn följt med sina föräldrar ut på marken under höstarbetet, hade han blifwit bortförd af en warg, men alldeles ostadd återfunnen. Denna händelse skall han sedan hafwa låtit afbilda på en signetring. I Runneby skola hade han till kamrat bland andra Håkan Spegel, som blef ärkebiskop. Sedan studerade W. i Greifswald, och war på 1670-talet fältprest under kriget i Pommern. På gamla dagar hade han särdeles mycket att förtälja om de danskes och allierades nederlag på Rügen 1675. 1681 blef han medhjelpare härstädes och erhöll, sedan han blifwit pastors mäg, halfwa pastoratets inkomster. Då han kom till Gessie och började predika på swenska, sade bönderna till honom: "wi ere inge tydsker eller hedningar, at I skall präke swenskt for os." 1683 blef W. pastor. 1687 gaf han församlingarna witsord om slit i kyrkobesök och lässemötens biwistande. Död 1701. — Gift 1681 med Christina Fabricia, f. 1648, d. 1708. De äro båda begrafna i Gessie kyrka. Dottren Maria blef gift med efterträdaren.

10. **Mauritius Kaahlius** föddes $17\frac{1}{4}$ 1670 i Christianstad; fadren Anders Kaahl war borgare och skomakare, sedan köpman och officer i garnisonen. Han dog under stadens belägring i Carl XI:s tid. Släkten, som ursprungligen hetat Käl, skall wara från Femern. Anders K:s hustru hette Ursula Mauritsdotter Drewig. — Maurits K. gick i skola i Christianstad och blef student 1691, då han i stänkska nationens album skrifwit sitt namn Mauritius Käll. Derefter hade han kondition hos kyrkoherdarne Glensburg i Fosie och Sture i Gladfar. Efter den sednares död förrättade han, ehuru ej prestwigt, guds-

tjensten i Gladfar och Tommarp under vakansen. 1696 blef han kollega wid Christianstads skola, pastor härstädes $17\frac{1}{4}$ 1703, opponens wid prestmöte 1705. Han war road af information och underwisade ej blott sina egna söner, utan också andra ynglingar. Död $12\frac{1}{2}$ 1724 och begrafwen i Gessie kyrka. — Gift 1. 1703 med företrädarens dotter Maria Wulff, som dog 1724 wid 40 års ålder. De hade sönerna Achatius, pastor i Söderhwiddinge, och Andreas, past. i Brågarp. 2. i September 1724 med kyrkoh. i Tygelsjö Johan Torstlows enka Dorothea Kosot. Under sin sista sjudom rekommenderade han henne till att blifwa konserverad wid pastoratet, erindrande att en förening med henne wore förmonlig, emedan genom deras giftermål "två ansenliga bo sammansött," och att en god hushållerska wid en ringa lågenhet wore af mycken nytta. Kyrkoh. Sjöwall i Tygelsjö insände denna skrift till konsistorium, med uppgift att Kahl skrifwit den dagen före sin död. Daktadt biskop Linnerius också intresserade sig för enkans konserveration, blef sådant dock ej af.

11. **Swen Trägårdh** blef pastor här 1725, häradsproft 1737 och transporterades 1739 till Helsingborg; se der.

12. **Carl Gustaf Nykiörck**, son af proften Gabriel N. i Höja och född der, prestwigdes 1722 till tjenstgöring detsamma städes och kom 1726 till Förslöf, der han ej kunde förlitask med proften Warberg, som till slut förbjöd honom ämbetets utöfning. N. tjenstgjorde derefter i Hwellinge, D. Sallerup, Fulltofta, Stångby och Lund, samt blef 1740 pastor härstädes. Prestgården afbrann 1753. Död $4\frac{1}{2}$ 1758. — Gift 1. m. Katrina Frost, dotter af kyrkoh. Lars F. i Hästveda. 2. $16\frac{1}{3}$ 1753 m. Märta Helena Torstlow, prestdotter från Tygelsjö; hon öfwerlefde sin man. Utom flera barn, hwilkas öden äro okända, hade N. i förra giftet sonen Gabriel Johan, som blef pastor wid Ystads S. Petri församling.

13. **Ahasverus Ahlström**, prestson från Brandstad, war född 1712 och prestwigdes $18\frac{1}{3}$ 1738. Han kom wanligen icke rätt wäl öfwerens med de personer, med hwilka han war i beröring. 1754 war han nådårsprest i Hellestad. På nyårsdagsmorgonen råfde han i kyrkan i gräl med en student wid namn Zetterholm. Denne hade åtagit sig att på sagde dag

hålla ottesfångspredikan, men då A. i kyrkan, just då gudstjensten skulle börjas, fick se psalmsnumrorna, ogillade han dem och förklarade sig sjelf wilja predika. Zetterholm svarade: "wi skola ju låsa och sjunga", och började derpå sjunga en af de psalmer som han sjelf walt. A. gick då genast till predikstolstrappan och föll der på knä. Då J. således såg wägen till predikstolen för sig spärrad, gick han ut af kyrkan, återkom litet derefter för att hemta sin karpus, men afslågnade sig sedan. En del bönber förmente, att A., då han sunnit kyrkan wara full med folk, af afund mot J. icke welat låta honom predika. Sedan kom A. till Hemmesbynge såsom vice pastor. 1756 blef han af konsistorium utesluten från förslag till nämnde pastorat, oaktadt de som derå uppfördes woro yngre än han, och han nyss förut blifwit förebragen framför en af dem. Då A. deröfwer beswårade sig, uppgaf konsistorium såsom skäl till hans uteslutning, att dels mycket missförstånd egt rum mellan honom och förre pastorn i Hemmesbynge, dels osämja warit råbande mellan honom och pastor i Hellestad, som önskat hans afslågnante derifrån. P. M. förklarade A. berättigad till förslagsrum. 1759 $\frac{4}{5}$ blef han pastor härstädes. Wid prestmöte 1764 hade han uppdrag att predika. En vice häradshöfd. Mandorff klagade 1765 deröfwer att A. låtit en student hålla tingspredikan. J förklaringen häröfwer yttrade A., att studenten hade behöfver tillstånd att predika och alltså borde kunna hålla tingspredikan, likasåwål som en hofrättsauskultant kan efter behöfver förordnande sitta domare. Konsistorium förklarade att, då kyrkolagen stadgade, att prästen skall predika innan rätten sätter sig, kunde ingen student dertill användas, och att förordnandet för Mandorff wore hofrättens sak, hwarföre A. "bort hafwa försyn för att föranstalta en slikt jemförelse mellan honom och studenten Wellander." A. dog $23\frac{1}{2}$ 1767. — Gift m. Sara Dorothea Eksten, hvars far war kapten. Hon lefde efter A. i stor fattigdom jemte 4 barn, hwilka "icke gjorde någon lycka i werlden."

14. Lars Trägårdh, son af profsten Ewen T. (se pag. 75), blef student 1746, kollega wid Helsingborgs skola 1752, prestwigd 1755, pastor här $16\frac{1}{2}$ 1769, erhöil sedan prostetitel och dog $23\frac{1}{10}$ 1804. — Gift m. Anna Katrina Bagge,

prestdotter från Balkåtra. De hade nio barn; fyra söner blefwo kyrkoherdar, nemligen Swen i Hwellinge, Lars i Orkelsjunga, Carl Gustaf i Öppmanna och Isak i Tranås; tre döttrar blefwo presthustrur, nemligen Anna Maria, g. m. prosten N. H. Scholander i Høj, Anna Katrina, g. m. prosten E. Krakau i Hofby, och Carolina Gustawa, g. m. kyrkoh. R. Sommelius i Mörrum.

15. **Henrik Mathias Kemner**, son af prosten Christian K. i R. Rörum, föddes derstädes $25/1$ 1763, blef student 1778, filosof. mag. 1787, prestwigd $11/12$ f. å., kollega wid Landskrona skola 1790, pastor härstädes $22/10$ 1805, tilltr. 1807. Död $27/10$ 1808. — Gift 1799 m. Helena Christina Engstedt, prostebotter från Öwistofta och efter K:s död g. m. D. Håkanson, past. i Quiinge. Barn: Christian Lorenz, prost i Vårslöf. — Lars Johan, f. 1802, död som pastorsadjunkt 1827. — Henrik Magnus, f. 1808, d. 1847; apothekare i Landskrona. — Anna Christina f. 1803.

16. **Nils Brock**, son af past. i Jfwetofta Torbern B. och född der $27/7$ 1762 *), blef student 1778, magister 1784, prestwigd $26/6$ 1785, pastor här $3/6$ 1809, tilltr. 1811, jubelmagister 1835. Död $2/6$ 1836. — Gift m. Hedwig Fredrika Follin, dotter af kyrkoh. Samuel F. i Öttarp. Dottern Anna Maria är gift med prosten D. W. Hansson i W. Karaby.

17. **Johan Jakob Aspegren**, son af kasfören på Marswinsholm Jonas Wilhelm A., g. m. en dotter af kyrkoh. Tönning i Hjernarp, föddes i Skårby $27/6$ 1788, blef student 1806, prestwigd $16/12$ 1811, prebendekomminister i Fjellie 1836, pastor härstädes 1837, tilltr. 1838, erhööll sedan prostetitel och dog $14/6$ 1851. — Gift 1. m. Margreta Lowisa Lageman, d. 1836, dotter af frälseinspektoren Peter L. och Anna Christina Brandt. Barn: Anna Sophia, g. m. kyrkoherden A.

*) Så uppgifwes i stiftsmatriklarna, men i en egenhändig meritlista, som är intagen i konsistorii protokoll, uppgifwer B. sig wara född 1757. Är den wanliga uppgiften riktig, så har han blifwit prestwigd innan han spllt 23 år, således mer än 2 år före den då i lag bestämde åldren.

W. Swasser i Guaröd. — Lovisa Josephina, f. 1829, g. 1849 m. G. F. Iverus, kyrkoherde i Westerås stift. — Emma Carolina, f. 1832. 2. med Sophia Maria Sandberg, dotter af kronobefallningsmannen Elias Christian S. och Johanna Pramberg.

18. **Eduard Magnus Höök**, son af kofferditapitenen Hans Peter H. och Anna Maria Graff, föddes i Lorefow $\frac{2}{6}$ 1811, blef student 1827, magister 1832, vice rektor wid Sölvesborgs skola 1834, kollega wid Carlskrona skola 1837, prestvigd $\frac{10}{12}$ 1843, pastor härstädes $\frac{3}{2}$ 1852, tilltr. 1853.

Gift $\frac{22}{11}$ 1840 m. enkefru Emilia Charlotta Møller, dotter af tulluppsyningsmannen Swen Hasselqvist i Carlskrona. Barn: Axel Herman, f. $\frac{17}{11}$ 1841. — Selma Adelaide, f. $\frac{9}{11}$ 1846. — Amalia Maria, f. $\frac{18}{6}$ 1848.

Kyrkoherdar i Mellangreswie och Åkarp.

1. **Törge Lauritsfön**, "prest til middelste Grefsuie" var tillstådes wid biskopsvalet i Lund 1560 och reste jemte några andra till Köpenhamn för att framlämna kallelsebeswet.

2. **Claus Jacobsen** var pastor här 1610 och troligen till 1624. I B.B. nämnes, att kyrkan (om Mellangreswie eller Åkarp menas, nämnes ej) 1614 var så förfallen, att man ej utan lifsfara kunde wåga sig ditin; den hotade att ramla, och regnet nedströmmade på flera ställen. Om pastor är antecknad 1619, att han predikade bra.

3. **Christen Pedersen**, f. i Malmö omfr. 1602, gick i skola i Lund och blef student 1623 samt pastor här 1624. Wid biskopsvisitation i Ingelstad 1635 förhördes ungdomen från Mellangreswie och kunde katechesen hjälpligt. Herr Christen nämnes bland dem som resterade med skatt 1648. Död 1666. — Gift med Ingar Olufsdatter, som öfwerlefde honom och lät lägga en gravsten öfwer honom i Mellangreswie kyrka.

4. **Anders Pålsson Nyfus** blef pastor här 1666 och dog 1683. Hans enka Birgitte Pedersdatter blef gift

med hans efterträdare. Hon var dotter af Peder Rasmussen Norager, past. i Mellby, och födde åt Anders Pålsson sju barn, hvilka nämnas i arfskiftet efter henne $\frac{8}{11}$ 1692, der följande arfslotter dem tilläggas: Peder Fischerström hade uppnått myndig ålder och var då student, men blef sedan klofåre i Dverrestad; han erhöll 310 daler smt. och fadrens boksamling. — Christen, som sedan blef länsmän, erhöll lika summa penningar och 50 lod silfver, som mottogs af morbrodern, kyrkoh. Pontoppidan i Straby. — Paul erhöll lika arfslott, som mottogs af morbrodern, kyrkoh. Nordström i Mellby. — Johan; hans arfslott mottogs till lika belopp af morbrodern Anders Ebeltoft på Gersnäs; han lärar blifwit mönsterstrifware wid adelsfanan och gift m. en prestdotter från Wiseltofta. — En femte son erhöll lika arfslott och hade till förmyndare morbrodern, kyrkoh. Munthe i Bösarp. — Döttrarne Sitzele och Karna erhöillo hwardera 310 daler smt., en guldkedja och fångfläder till en fång.

5. **Paul Jakobsen Fischer**, född i Listerby 1653, kom 1672 från Lunds skola till universitetet derstädes, blef 1674 kollega wid nämnda skola, hvilken befattning han förestod till 1676. 1683 $\frac{15}{11}$ prestwigdes han till pastor härstädes. 1687 intygade han att församlingsboarne flitigt gingo i kyrkan och låto sina barn underwisas. Han ansågs hysa chiliastiska wilsfareller. Med kyrkoh. Flensburg i Foste breswerlade han i theologiska ämnen. Död $\frac{27}{6}$ 1702 enligt inskriften på hans grafsten i Mellangrefwie kyrka. — Gift 1. m. företrädarens enka Birgitte Pedersdatter, hvilken han $\frac{16}{11}$ 1683 meddelst revers på ära och redlighet och under sitt kalls förtappelse förbundit sig att äfta; hon dog 1692. Sonen Anders blef pastor i Strö. 2. 1693 med Katrina Maria Bagger, prostdotter från Trelleborg, f. 1675; hon blef två gånger konserverad wid pastoratet. F. hade med henne 2 söner, af hvilka Jakob blef pastor på Hwen, och 3 döttrar, af hvilka Brita Katrina war g. m. kyrkoherden Klingenberg i Gylle.

6. **Jak Weisner**, son af kyrkoh. i Höja Erasmus M. och född der $\frac{28}{6}$ 1673, föreslogs i början af år 1703 till detta pastorat, utnämndes $\frac{17}{4}$ och prestwigdes $\frac{10}{6}$ s. å. Död $\frac{16}{3}$ 1724. — Gift med företrädarens enka Katrina Maria

Bagger, med hwilken han i 20-årigt äktenskap hade nio barn.

7. **Antonius Barohn.** I *Sommel. Saml.* finnes den underliga uppgiften att hans farfar, som varit kommandant på ett flott i Skottland, hetat *Baronet*, hwilket namn sedan ändrats till *Barohn*. *Antonius B.* war son af handlanden *Zacharias B.* och *Elisabeth Luettens*, föddes i *Christianstad* $\frac{9}{12}$ 1689, gick i skola derstädes, blef student 1710, kollega wid *Helsingborgs skola* 1717, kyrkoherde här $\frac{9}{10}$ 1724, prestwigd $\frac{11}{12}$ s. å., tilltr. 1725 och war 1729 opponens wid prestmöte. I anseende till utspridda rykten, att han förde ett offidligt och förargligt lefwerne, uppdrogs åt prosten *Bering* 1747 att hålla undersökning i församlingarna; derwid upplyste ingenting. Död $\frac{29}{2}$ 1752. — Gift 1. $\frac{1}{6}$ 1725 med företrädarens enka *K. M. Bagger*, som dog $\frac{11}{1}$ 1728. 2. $\frac{4}{6}$ 1729 m. *Elisabeth Sophia Hinström*, dotter af kyrkoh. i *Görslöf Dlof H.* Hon dog i *Dahlköpinge* 1779. B. hade med henne fem barn, af hwilka två lefde efter honom, nemligen *Dlof*, past. i *S. Peters kloster* i *Lund*, och *Katrina Maria*, g. m. kyrkoh. *N. Fastberg* i *Cimbriehamn*.

8. **Anders Swaling**, son af kyrkoh. *Jonas H.* i *Esp-hult* och född der $\frac{27}{7}$ 1709, blef i sitt sjunde år faderlös, men fick snart till uppfostrare sin styffader, kyrkoh. *Carney* i *Esp-hult*. Efter att förut hafwa njutit underwisning i hemmet blef han 1722 intagen i *Lunds skola*, blef 1726 student, antog 1731 kondition hos prosten *Lauson* i *W. Ahlsted* och återkom 1732 till *Lund*, der han erhöll en plats på *kommunitetet*. Efter att hafwa disputerat och hållit en föreläsning, hwilken handlade "om inbillningskraftens inflytande på förståndet och själens öfriga förmögenheter", blef han magister 1734. Derefter gaf han underwisning åt studerande i fem års tid. Åfwen war han kurator för *skånska nationen* och orerade å des wägnar 1739 med anledning af *D. Nordenstråles* tillträde till kanslersämbetet wid *Lunds universitet*. Efter des lärdomsprof blef *H.* $\frac{29}{1}$ 1743 rektor wid *Helsingborgs skola* och installerades i detta ämbete, wid hwilket tillfälle han anställde en disputationssakt, höll en föreläsning och en oration "de republica". Wid prestmöte 1745 war han opponens, prestwigdes 1748, blef

pastor här $\frac{10}{5}$ 1753 och orerade wid prestmöte 1758. Död efter 4 års sjukdom $\frac{19}{1}$ 1775. — Gift 1743 med Anna Elisabeth Trägårdh, dotter af prosten Swen T. i Helsingborg. Barn: Jonas, f. 1744, död som pastorsadjunkt. — Engela Maria, f. 1745. g. m. stadskomministern Anders Korén i Malmö. — Anna Maria, f. 1747.

9. **Swen Christian Karström**, född i Trelleborg 1725, blef prestwigd $\frac{8}{6}$ 1751 och pastor här 1776. Han skall varit en fredlig och stilla man samt wälmående. Död $\frac{22}{6}$ 1796. — Gift m. Margreta Christina Brockman, gästgifswaredotter från Sjöbo. Dottren Anna Margreta war g. m. en vice pastor Lundegård.

10. **Jöns Brorström**, son af hemmansägaren Bror Jönsön och Bengta Brorsdotter, föddes $\frac{2}{4}$ 1730 i Drums by af Hörups socken, kallade sig först Broström, men ändrade detta namn sedan till Brorström, blef prestwigd $\frac{13}{3}$ 1758, erhöll klofarelägenheten i Löwestad 1778 och blef pastor härstädes $\frac{11}{7}$ 1797. Död $\frac{3}{12}$ 1802 efter att nära två år hafwa varit fängliggande och mållös. — Gift $\frac{19}{10}$ 1766 med Christina Charlotta Bergstedt, f. i Närtuna socken i Roslagen $\frac{19}{10}$ 1736, d. i Malmö 1811, dotter af inspektoren Thure B. och Ulrika Sophia von Rosbach. Barn: Christina Sophia, f. 1767, d. som barn. — Sophia Christina, f. 1768, g. m. timmermannen Lars Lundgren i Malmö och död barnlös. — Thure Petter, prost i Borreby. — Bror Jonas, f. 1773, d. 1778.

11. **Anders Holst**, son af en målare i Hellestad och född der 1742, blef student 1765, prestwigd $\frac{11}{4}$ 1770, pastor här $\frac{14}{2}$ 1805. Död $\frac{18}{5}$ 1820. — Gift 1. m. Hedwig Beata Barfoth, dotter af vice pastorn Henrik Georg B. och Geska Katrina Barfoth. Barn: Nils Henrik, prost i Arrie. Ingrid Katrina. — Hedwig Beata. 2. m. Magdalena Smitt, som war handtwerkaredotter och öfwerlefde honom.

12. **Magnus Möller**, klofareson från Ingelstorp och född der $\frac{19}{9}$ 1762, blef student 1779, innehafware af klofarelägenheten i Bemmenhög 1786, prestwigd $\frac{20}{12}$ 1789, pastor härstädes $\frac{28}{2}$ 1821, tilltr. 1823. Död $\frac{4}{6}$ 1830. — Gift

1. 1786 med **Kaisa Fredrika Unge**, klofaredotter, d. 1799. Barn: **Olof Gisel**, kronolänsmän i Skytts härad. — **Anders Christian**, sjökapten. — **Petronella Helena**, g. m. kyrkoh. Schjött i Ingelstad. — **Lisa Katrina**. — **Anna Christina**. 2. 1800 m. **Anna Christina Holmgren**, äfwen klofaredotter. Barn: **Magnus Fredrik**, landtmätare. — **Lars Johan**, borgmästare i Ystad, d. 1850.

13. **Henrik Schartau**, son af prosten **Henrik S.** i Lund, föddes der $\frac{20}{1}$, 1791, blef student 1806, magister 1811, vice amanuens wid domkapitlet 1814, docens i praktisk filosofi 1816, extraord. adjunkt 1824, prestwigd $\frac{13}{6}$ 1828, pastor härstädes 1831, tilltr. 1833.

Gift $\frac{29}{10}$ 1831 m. **Maria Gustawa Borgström**, dotter af färgaren **Nils B.** i Ystad. Barn: **Nils Henrik**, f. $\frac{2}{9}$ 1833, student. — **Anna Martina Sophia**, f. $\frac{9}{5}$ 1837. — **Otto Johan Werner**, f. $\frac{27}{6}$ 1839. — **Ernst Wilhelm Benedikt**, f. $\frac{9}{12}$ 1840. — **Arwid Mauritz Bernhard**, f. $\frac{24}{2}$ 1842. — **Johan Alarik**, f. $\frac{30}{5}$ 1844. **Herman Michael**, f. $\frac{30}{9}$ 1847.

Kyrkoherdar i Ingelstad och Östra Grefwie.

1. **Nils Brunke** nämnes som prest härstädes med året 1554.

2. **Petrus** var pastor här 1574.

3. **Nicolaus Severini** blef $\frac{9}{6}$ 1574 prestwigd till medhjelpare här och är troligen densamme som 1610 har underskrifwit en hyllningsfullmagt.

4. **Nicolaus Mathie** uppgifwes hafwa dött 1621. Om honom är antecknad i B.B. 1619, att han stötte sitt ämbete bra.

5. **Severinus Nicolai** eller **Olai** var pastor här 1627, och det är antecknad att han wid biskopsvisitationen $\frac{14}{3}$ predikade "lärdt och tydligt." Deremot var biskopen hwarken då eller 1635 nöjd med nattwardsungdomens kunskap. Död 1639.

6. **Söffren Jenseñ** var pastor härstädes 1648 enligt en hyllningsfullmakt af detta år. En Christiernus Hagæi omnämnes som medhjelpare här 1647.

7. **Christopher Knudtzön**. Hans namn finnes på en hyllningsfullmakt af år 1655. Han uppgifwes hafwa blifwit pastor 1650 och dött 1671 $\frac{5}{3}$ wid 52 års Ålder. Tillnamnet Hellestrodanus tillägges honom, och han är begrafwen i Ingelstads kyrka.

8. **Otto Andersson** blef pastor här 1671. Han intygade 1687 att ingen förfummelse af kyrkobesök eller lässemöten kunde öfverflagas. Död efter långvarig sjuklighet $\frac{16}{2}$ 1695, 53 år gammal. Hustrun hette Karine Mogensdotter Graw och lefde ännu 1702. De äro båda begrafna i Ingelstads kyrka. Hon torde varit dotter af lektorn Mogens Grave i Lund; enligt ett bref från prosten Hambræus war hon wid mannens död 66 år gammal, hade inga barn och gjorde icke anspråk på att blifwa konserverad.

9. **Nicolaus Helsenander** 1696—1697; se wid Gjerdslöf.

10. **Knut Jönsson Cervin** var son af pastorn i Björnekulla Jöns Knutsson Cervin eller Hjort och född der $\frac{20}{7}$ 1670. Han war 1688 informator hos pastorerna Jakob Sörensson i N. Rörum och Nolleroth i Hör. 1697 $\frac{1}{6}$ prestwigdes han till pastor härstädes. Enligt Elmgen war han "en mindre grannlaga putsmakare." Slottsprestikanten Guldberg i Carlshamn, som varit hans lärjunge, kallat honom en "homo immodestus", och säger sig af honom hafwa lärt "plus inhonesti quam modesti." För öfrigt berättas han hafwa varit en man af mycket gammalmodiga seder och skall hafwa gjort många uträkningar i hushållswäg, hvilka dock sällan slagit in. Biskop Steuchius ansåg honom förfaren i ekonomiska mål och begagnade honom för att indrifwa sina inkomster. Död $\frac{2}{8}$ 1735. — Gift m. Helena Maria Gemzæus, säkert dotter af prosten Erasmus G. i N. Wram; hon war född 1673 och dog 1742. Öfver båda är ett epitaphium uppfatt i Ingelstads kyrka, der de jemte fyra deras barn ligga begrafna. Dottren Helena blef g. m. efterträdaren, och en annan dotter med borgmästaren Brind i Cimbrishamn, hvars son war pastor i Gylle.

11. **Gustaf Billberg**, son af kyrkoh. i Billeberga Hans Ottesson och Regina Malin, war född derstädes $11/_{11}$ 1702, förlorade tidigt sin far och uppfostrades derefter af styf-fadren, kyrkoh. Jöns Törning i Billeberga, gick i Landskrona skola, blef student 1719 och prestwigdes $7/_{10}$ 1727 till medhjelpare härstädes. 1736 blef han pastor och responderade wid prestmöte 1749. Genom en eldswåda i prestgården förlorade han 1754 sin mesta egendom. Död $9/_{10}$ 1762. — Gift $8/_{7}$ 1730 med företrädarens dotter Helena Cervin, f. 1709, d. i Ausås 1790. Barn: Knut, past. i Röbbelöf af Ljunits härad. — Göran, past. i Lemmeströ. — Jöns, prost i Burlöf. — Otto, prost i St. Harrie. — Elias, prost i Bunkeslod. — Helena Regina, f. 1737, g. m. kyrkoinspektoren Isak Fun-dahn i Engelholm. — Ulrika Benedikta, g. m. prosten Jakob Quensel i Ausås.

12. **Johan Hofwerberg**, son af kyrkoh. i Barsebäck Johan H. och född der $5/_{2}$ 1715, blef efter dimission från Malmö skola student 1733, prestwigd $27/_{4}$ 1742 till tjänstgöring i Es-weröd, pastor här $19/_{6}$ 1764. Död $23/_{12}$ 1771. — Gift med Rachel Palm, dotter af kyrkoh. Jakob B. i Esweröd.

13. **Joachim Alsing**, son af kyrkoh. i Wallby Johan Georg A. och född der $9/_{11}$ 1738, blef student 1753, ma-gister 1760, prestwigd $9/_{10}$ f. å., pastor wid norra stånfska kaval-leriet 1770, pastor härstädes $20/_{11}$ 1773. På dåwarande öfversten J. C. Tolls anmälan intallades han 1783 inför konsistorium och tilltalades allvarsamt, derföre att han meddelat en soldat "en attest uppfylld med gåckeri och så oanständiga uttryck, att deras anförande i Consistorio wille förefalla olämpligt, hwarigenom han icke allena gjort sig sjelf blottställd för det om-döme, att förnjöjas af orenare och smutfigare tänkesätt än Con-sistorium wille tro honom hysa, utan ock gifwit mycken anledning till förargelse och tillika flädat och wanhedrat det wärdiga äm-bete han bekläder"; han förmanades fördenksfull "att häbanester med all flit bewara sitt hjerta för smutfiga tankar och nöje uti ett förargande gåckeri samt med noggrann sorgfällighet bemöda sig att uti allt sitt företagande bibehålla anständighet." Med erkänsla af sitt fel lofwade han att detta noga efterkomma. Död $15/_{4}$ 1804. — Gift m. Paulina Dorothea Eggertz,

dotter af öfwersten Paul C. Barn: Joachim, f. 1776, akademibokhållare i Lund. — Johanna Dorothea, g. m. kyrkoherden J. M. Stenbeck i S. Torp. — Ulrika Eleonora, g. m. F. Liljenroth, hwilken dog som wald pastor wid Malmö S. Petri församling; se pag. 33.

14. **Martin Petersson**, bondeson från S. Olofs socken och född $16/7$ 1755, blef student 1779, prestwigd $13/8$ 1786 och erhöill vice pastorstitel 1795. S. å. sökte han Frenninge pastorat, hwarwid han insinuerade en attest, att han war förlofwad med den aflidne pastors dotter. Detta kunde dock ej förskaffa honom förslagsrum. 1805 blef han pastor härstädes, tilltr. 1806 och dog $27/12$ 1815. — Gift m. Charlotta Sophia Rihlgren, prostdotter från Frenninge. Hon dog $26/7$ 1848; deras barn, en son och en dotter Amalia Victoria, f. 1808, hade förut aflidit.

15. **Christian Theodor Blomberg**, inspektors-son från Löringe och född $15/6$ 1763, blef student 1783, prestwigd $26/6$ 1788, prebendekomminister i Hellestad 1804, titulär vice pastor 1814, pastor här $20/9$ 1815. Död $25/7$ 1818. — Gift 1. m. Clara Luthman, med hwilken han hade tre barn, af hwilka endast en dotter öfwerlefde honom. 2. m. en dotter af kyrkoh. C. P. Wulfram i Bomb.

16. **Per Larsén** 1821—1831; se wid Brågarp I. 421 f.

17. **Johan Peter Lake**, blytäckareson från Malmö och född $22/3$ 1795, blef student 1814, prestwigd $16/10$ 1818, stadskomminister och flottöpredikant i Malmö 1822, pastor här $31/7$ 1831, tilltr. s. å., erhöill prostetitel 1842 och dog 1844. — Gift m. Margreta Sophia Borgqwist, dotter af inspektoren J. Borgqwist på Widstöße och efter L:s död g. m. profsten Palmqwist i Tullstorp.

18. **Alexander Gudmundsson Schjött**, son af profsten Gudmund S. i Dwidinge och född der $10/12$ 1785, blef student 1801 och prestwigdes i Werjö $17/5$ 1811. Efter att i 36 år hafwa tjenstgjort, merändels som vice pastor och till församlingarnas belåtenhet och nytta, tillträdde han 1847 detta pastorat, hwar till han blifwit utnämnd $17/10$ 1845. Död $7/11$

1851. — Gift 1849 m. Petronella Helena Möller, prestdotter från Mellangrefswie.

S. utgaf 3 predikningar och några poetiska småskrifter. Predikningarna vittna om mycken fromhet och välmening, men de poetiska skrifterna icke i lika mån om skaldeanlag.

19. **Per Axel Sultman** son af regementsskrifwaren Anders S. och Katrina Sultberg, föddes i Burlöf $\frac{2}{10}$ 1808, blef student 1823, lämnade året derpå studierna, men återtog dem 1829, prestwigdes $\frac{17}{12}$ 1831, blef prebendekomminister i Stångby 1832, philol. kandidat 1833, duplikant wid Malmö skola 1835, stadskomminister och flottsprestikant i Malmö 1837, tilltr. 1838, kyrkoherde här $\frac{12}{4}$ 1853, tilltr. 1854.

Kyrkoherdar i Fossie och Lockarp.

1. **Magnus Mefelson.** På en grafsten i Fossie kyrka finnes följande inskrift: "Anno domini. MCCCLX feria III ante festum Laurencij obiit. her magnus. mefelson." Huruvida denne person varit pastor härstädes, kan ej med wisshet afgöras.

2. **Jacob Kjellesön,** "prest til Fossie kirke", var 1560 tillstädes wid biskopswalet i Lund.

3. **Laurentius Dlaus** prestwigdes $\frac{15}{3}$ 1564 till pastor i Fossie och Lockarp.

4. **Christen Thomæson** var pastor här 1589 och som det will synas ännu 1627. I B.B. kallas han en hederlig man och uppgifwes hafwa varit "sacellanus D. Mathiæ Pauli." Wid vifitation 1618 predikade han bra, och allt stod wäl till i församlingarna. 1627 woro dessa fodnars inwånare kallade till vifitation i Skreflinge, men ungdomen uteblef, hwilket förmodades hafwa skett derföre att den intet lärt. H:r Christens hustru Beate nämnes 1602.

5. **Anders Jakobsen** omnämnes såsom pastor här 1631. I B.B. kallas han en bestedlig och tjenstaktig man. Hans hustru Carin Jakobsdotter dog $\frac{19}{8}$ 1637 wid 32 års ålder och efter 7 års äktenskap; $\frac{20}{8}$ s. å. dog deras son

Christian. De äro begrafna wid norra sidan af altaret i Fosie kyrka, der herr Anders 1639 har låtit lägga en grafsten åt dem och sig sjelf.

6. **Söffren Frandtjön**, stundom kallad **Sege-**
Lund, uppgifwes hafwa dött 1645, men har snarare då blifwit pastor. Så wäl 1648 som 1655 har han undertecknat fullmagten för häradets deputerade wid hyllningen. 1659 blef han afsatt derföre att han stått i förbindelse med en dansk uppglare; han dömdes äfwen till döden, men fick lösa sitt lif med 1000 riksdaler.

7. **Håkan Bengtsson Tranander** blef 1659 pastor härstädes, efter att hafwa blifwit rekommenderad hos biskop Winstrup af dåwarande hofpredikanten och utnämnde biskopen på Seland, sedan biskopen i Östehoborg Zacharias Klingius. **Z.** hade förut varit husprest hos riksrådet Gustaf Soop. 1670 klagade flera församlingsboar högligen öfwer hans lastbara lefnad och deröfwer att han "laborerede morbo gallico", hwaraf han en tid varit så hes, att han icke kunnat predika, och för hwilken sjukdoms skull de woro rädda för att af honom mottaga sakramentet och låta barnaföderskor kyrktagas; äfwen beklagade de sig öfwer de swåra hotelser och tribulationer, hwarmed de af honom molesterades, samt anhöllo att få en annan prest. **R. M.** anbefallde i bref $24/11$ s. å. biskop och konsistorium att efter samwete och kyrkoordningen "disponera med denne prestman", hvars "wederstyggelige och förargelige lefwerne" blifwit för **R. M.** anmäldt. Följande året klagade **Z.** att, ehuru han wid werldslig rätt blifwit srikänd, den ålagda suspensionen icke blifwit upphäfwen. **R. M.** befallte $7/6$ 1671 biskopen att "låta honom äthniuta hwad lag och rätt honom tillägger och tillfölje deraf honom wid sitt pastorat maintainera och handhafwa." **H:r Håkan** skall i sina predikningar mycket klagat öfwer sina åhörarens otacksamhet. "De ostälige kreaturen", sade han "äro mycket tacksamare än **J.** Om jag öppnar en grind för en flock gås, så buga de sig och säga: tack herr **Håkan!** men mina åhörare tacka mig aldrig för det goda dem wedefares." Enahanda uttryck berättas också herr Per Leth i Bjerreshög hafwa brukat. **Z.** dog förmodligen 1676. Hans enka **Jng** rid lefde ännu 1680.

8. **Johannes Johannis Flensburg** var son af en skomakare från Flensburg, som bosatt sig i Malmö, der hans enka blef omgift med en blytäckare. Han var född i Malmö omkring 1645 och gick i skola derstädes. Af en hörare blef han der behandlad med en så öfwerdrifwen stränghet, att han höll på att öfvergiftwa studierna och egna sig åt skomakareyrket; dock qvarstannade han wid skolan på rektorn, Peder Hermansens uppmaning. Efter slutad skolkurs studerade han i Greifswald, blef derefter kollega wid Malmö skola och sattes 1676 eller 1677 till pastor härstädes af generalguvernören Fabian von Fersen, som derwid gaf honom förmaningar med afseende på hans presterliga kall, hwilka han i all sin tid icke kunde förgåta. Danska konungen hade under friget utfett Fosse prestgård till sitt höggwarter, och, ehuru den icke blef för sådant ändamål begagnad, trodde man likwäl hans hysta affigt antyda, att F. höll med danskarna. Guvernören Jöran Sperling lät honom förstå, att hans hufwud war i fara, hwarpå F. swarade att, om guvernören wille vara Herodes, så wore han Johannes. F. skall warit en tänkande och kunnig man samt åtnjutit allmän aftning. Död ^{30/6} 1709 och begrafwen midt för altaret i Fosse kyrka. — Gift 1. m. en dotter af handlanden Claes Jakobsfson i Malmö. Utom några barn, som dogo i späda åren, hade de följande: Jakob, past. i Brågarp. — Claes war flera år student och ämnad till prest, men war dertill icke fallen, enligt fadrens yttrande i bref till biskopen. En gammal anteckning säger, att han "dugde till intet; blef klofkar i Bjerreshög." — Anna Katrina, g. m. kyrkoh. Fogelsång i Burlöf. — Katrina Christina, g. m. komministern Knut Lindewall i Hellestad. 2. m. Metta Hartman, dotter af kronobefallningsmannen, sedermera byfogden i Lund Nils Nilsson. I detta äktenkap föddes två söner, som dogo späda, och två som hunno mogen ålder, nemligen Wilhelm, rådmän och kämnerspräses i Malmö, fader åt prosten Peter F. i S. Rörum, och Johan Lorenz, stadskomminister i Carlskrona. Om Metta Hartman berättas, att hon insomnat wid sin mans sjuksång, djupt sorgsen öfwer hans förestående död, men drömt att en röst bjudit henne wara lugn, alldenstund hon möjligen kunde wara bestånd att föda barn till werlden med en annan man,

hvilket ej kunde ske, om icke hennes nuvarande man dog. Efter denna dröm uppvaknade hon lugn och tröstad. Hon blef konserverad wid pastoratet.

9. **Hans Lorch Pettersson**, son af kyrkoh. Per Lorch i Swedala och Philippa Holst, föddes $\frac{1}{11}$ 1682, uppfostrades dels af sin farfar borgmästaren i Malmö Bältzar Lorch, dels af sin styfmors bror, kyrkoh. Jakob Gare i Skabersjö, der han underwistes jemte dennes son Cornelius, som blef prost i Christianstad, och systerson Martin Hegardt, som blef domprost i Lund. 1702 kom han med dem till Lund, der han wistades i prof. Thomas Thres hus. L. gjorde sig känd för godt hufwud och flitiga studier i theologi och språk. 1708 kallades han af Thre till prebendekomminister i Uppåkra och prestwigdes der till $\frac{1}{2}$ s. å. Under det året deryå utbrutna kriget war han kunnstapare för swensarna och medföljde en tid armeen. I början af 1711 erhöi han kongl. senatens fullmagt på Fosse pastorat, hwilken af konungen bekräftades $\frac{20}{100}$ s. å. 1719 klagade han högligen öfwer Fosse kyrkas förfallna stik och kyrkoinspektorens wårdslöshet om des förbättring, som ofta påyrkats. Han dog $\frac{2}{4}$ 1733 och begrofs i Fosse kyrka wid södra sidan af altaret. — Gift $\frac{1}{4}$ 1711 m. företrädarens enka Metta Hartman, som födde honom sonen Hans Peter, som blef prost i Hjerås. Hon dog 1752.

10. **Magnus Peter Wahlberg** war född i Carlskrona 1703, blef student 1720, prestwigd $\frac{1}{12}$ 1727 till predikant wid en sjöexpedition till Spanien, kyrkoherde här 1733. Död $\frac{13}{6}$ 1741 och begrafwen i Fosse kyrka. — Gift i Lund $\frac{26}{4}$ 1734 med Katrina Litowia, med hwilken han hade en son. Hon blef 1746 g. m. kyrkoh. L. Hellman i Hammarlöf.

11. **Justus Christopher Muhrbeck**, son af smeden Jöns M. och Maria Sporzelius, således bror till superintendenten Lars M. i Carlskrona, kyrkoh. Petrus M. i Fridlestad och kyrkoh. Jöns M. i Hemmesbynge, föddes i Carlskrona 1704, gick i skola der, blef student 1720, magister 1730 och rektor wid Helsingborgs skola 1732. Philosophiska fakultetens dekanus klagade 1736, att från nämnde skola kommo de minst försigkomne ynglingar till akademien. 1742 blef M. pastor härstädes och war 1744 opponens wid prestmöte. Bar-

fod (i "märktvärdigheter om skånska adeln"), och efter honom Orvar Odd (i "Helsingborg och dess nejder"), säger, att han varit ett motstycke till Holbergs Wielgeschrey samt att han varit pietisternas hufvudman. Hvad detta sednare angår, hafva nämnde herrar förmodligen förblandat honom med brodern Petrus M. i Fridlestad, åt hvilken äfwen sammanställningen med Wielgeschrey torde vara ämnad. Enligt Elmgren var M. ganska "stark och tilltagfen." I Foste ihogkommes han såsom en sträng ordningsman. Död 1758. — Gift med Petronella Trolle, enka efter en dansk öfverstelöjtnant Anders Trolle. Enl. Barfod hade hon rymt från sin förre man och bosatt sig i Helsingborg, der hon blef gift med M. Deras ättenskap skall varit "ledsam." Hon dog före M., barnlös.

12. **Christopher Billing** 1759—1771; se wid Åtarp.

13. **Daniel Flintsberg**, son af kyrkoherden Peter F. i Hesselunda och Christina Hofwerberg, föddes omfr. 1720, var i många år lärare wid kronobarnhuset i Malmö, prestwigdes 1762 och blef pastor här 1772. Död $20/6$ 1786. — Gift med Petronella Nyman, som dog i Lund 1795, 78 år gammal. De hade två söner, Petrus och Daniel, hvilka båda blefwo prestes, men ej wunno befordran till pastorat, samt en dotter, gift med blytäckaren Lundberg i Lund.

14. **Jakob Quiding**, född i W. Karup, der fadren Nils Q. war kyrkoherde, blef student 1747, prestwigd $18/12$ 1761, phil. mag. 1768. 1772 höll han med anledning af fröningen en akademisk oration på grekiska. Den tiden woro han och hans bror Johannes, som blef pastor i Rättraby, komminister hos biskopen; de kallades wanligen för "de två lärjungarna, Jakob och Johannes." Sedermera hade Jakob Q. flokarelägenhet i Hör. 1773 sökte han theologisk adjunktur och författade på grekiska en afhandling ämnad att utgifwas såsom specimen för denna tjenst; den blef likwäl ej utgifwen. 1781 kallades han till sjerde profspredikant i Höja, men konsistorium bisöll icke kallelsen, af det skäl "att han af enkepastorskan i Höja, der han wid den afl. pastorsns fränsälle tjenstgjorde som vice pastor, låtit bruka sig till att förestå ett af nådåren derstädes, änskönt icke af Consistorium dertill misstverad"; han war likwäl

icke misshverad berifrån, icke heller någon annan dit förordnad. 1788 blef han pastor härstädes, erhöll sedan prostetitel och dog $22/11$ 1806. — Gift 1. i Båstad $23/1$ 1774 med Maria Worstia, hvars fader, en af Carl XII:s gamle frigare, dog i Båstad 1775. Hon dog wid 28 års ålder 1778. Barn: Nils Christian, prost i Hoby af Torna härad. — Sara-Elisabeth, g. m. prosten wid Malmö Caroli förs. Nils Quiding. 2. m. Elisabeth Sommar, prestdotter från Backaryd.

15. **Nils Sylvan**, född $30/9$ 1751 på regementspastorsbofstället Westmantorp i Rifeberga, der fadren, sedan past. i Hwellinge, då bodde, njöt efter fadrens död wård och uppfostran af morbrodern, prosten Hegardt i Håslöf, blef student 1769, prestwigd $7/12$ 1774 till tjenstgöring i Högestad, der han äfwen informerade pastors son, sedermera hist. prof. R. H. Sjöborg, erhöll 1784 klofakrelägenheten i Tommarp, blef pastor på ön Hven $2/7$ 1801, transp. hit $20/12$ 1807, tilltr. 1809. Död $28/3$ 1824. — Gift 1781 m. Helena Sophia Grassström, hvars far war kronolånsman och bodde i Trelleborg. Barn: Christian Petter, handlande i Malmö, d. 1820. — Anna Katrina, g. m. ekonomidirektören P. D. Taufson på Hven. — Christopher, fadrens efterträdare. — Petronella Lovisa, g. m. prosten J. Friberg i Skanör. — Cornelia Helena, g. m. handlanden Nordell i Malmö. — Sigbrand Herzman, snickaremästare i Malmö.

16. **Christopher Sylvan**, son af företrädaren och född i Trelleborg $17/11$ 1784, blef student 1801, magister 1808, prestwigd $21/12$ 1809, vice kollega wid Malmö skola 1810, ord. kollega i Landskrona s. å., pastor här $15/12$ 1824, tilltr. 1826, honorarieprost 1830, vice häradsprost 1838, ordinarie $9/10$ 1850, war riksdagsfullmäktig 1840—1841, direktör i Malmö distrikt 1840—1845 och blef L. W. D. 1849.

Gift $15/8$ 1821 m. Anna Tegman, f. $9/2$ 1796, dotter af professor Per T. i Lund (se I. 301). Barn: Sara Helena, g. m. stadskomministern C. C. Möller i Malmö. — Per Gustaf, f. $17/10$ 1827, phil. mag. och skollärare. — Nils Theodor, f. $30/12$ 1830, phil. mag. och hofrättsausfulltant. — Otto Christian, f. $23/3$ 1834, underlöjtnant wid Wendes artilleri.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854. Om prosten

Es utgifna predikningar yttras i Sveriges Sköna Litteratur af Wieselgren, att författaren" kom som en af sanningshärolderna wid reformationen i vår homiletik wid och efter 1817."

Kyrkoherdar i Sallerup.

Denna socken förenades genom kgl. br. $2\frac{1}{2}$ 1564 med Malmö S. Petri församling, hvars pastor borde här hålla "en god capellan." 1832 blef den särskildt pastorat.

1. **Olof Henrik Lundius** 1832—1842; se wid Bråsgarp, I. 422.

2. **Hans Peter Görlander**, son af stråddaren Bengt G. och Petronella Appelman i Landskrona, föddes der $31\frac{1}{7}$ 1796, blef student 1815, vice rektor wid Landskrona skola 1826, magister s. ä., prestwigd $26\frac{1}{7}$ 1832, pastor härstädes $16\frac{1}{6}$ 1843, tilltr. 1844.

Kyrkoherdar i Tygelsjö och Klagstorp.

1. **Hans Nilsson**. I Tyge Asmundsöns ordinationslångd är antecknad: "Ego Johannes Nicolai τῆς σχολῆς Malmogiensis Rector τούτω ἀπογράφω protestor me in pastorem ecclesiarum Tyelse et Klartor vocatum esse Ac a clarissimo viro magistro Tychico Asmundi, τῆς διοικήσεως schanensis vigilantissimo superintendente in ministerium ordinatum. Cui denique (ut par est) loco dei meum præstiti juramentum, me velle τον λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομεῖν et grægi curæ et fidei meæ commisso doctrina, vita et moribus antecellere et præluere. Adjuvante me gratia Dei. Anno human. incarnationis 1562."

2. **Peder Lauritzön**, Ystadsbo, har förmodligen efterträdt Hans Nilsson, men hvad år det skett känner man ej. Af kgl. br. $30\frac{1}{12}$ 1591 finner man, att han för någon försælse blifwit affatt från pastoratet, men som den icke härrört af

"modvillig letsfærdighed eller druffenskab," utan bestått i "formastelig snacken", så borde han enligt samma tgl. bref återinsättas i sitt ämbete, sedan han till Malmö hospital pliktat 100 daler och i biskopens närvaro "gjort sin obenbarlig bekiendelse for hans sognemænd for samme hans groffue forseelse och dette høf menige hans sognemænd affbedit." 1595 erhöft han privilegium att i Köpenhamn låta trycka en förklaring öfver katekesen med förbud mot estertryck Han skall desutom hafwa utgifwit åttskilliga religiösa skrifter; dessa nämnas dock ej i Krafts och Nyerups litteraturlerikon. Hans namn förekommer med årtalet 1591 på en ringklocka i Klågstorp och med årtalet 1598 på en dylif i Tygellsjö. 1599 lefde han ännu och bodde i Malmö, men 1600 war pastoratet ledigt, såsom man ser af H. G. Sthens i Malmö biographi (p. 5).

Det nämnda katechetiska arbetet, som är utgifwet 1594 och 1608, har följande titel: "En sand ensfoldig oc ordenlig Förklaring offuer Catechismum, som er vor Trois oc Saligheds Lærdoms faste Grunduol, aff de besynderligste Sentenker, Historier oc Beuisninger aff den hellige Bibelske skrift: tillsammansdragen til Guds ære och menige Mands gaffn oc beste." Som stilprof må anföras ett stycke om Sabbaten: "Gud haffuer befalet den dag, att wi skulle komme tillsammans udi Forsamlinger, Steder oc Byer, loffue oc prise hans hellige Raffn, oc dersaare ere de store Steder oc Byer bygde oc kircker derudi, at Guds Börn och Menigheden skulle komme tillsammans paa en dag oc tid samptligen dyrcke oc tiene den euige Gud, som David siger om Jerusalem: Jerusalem er opbyggt, at det skal være en Stad, som mand skal komme tillsammans, der som Selecterne skulle opgaa, som er HERRENS Slecter, at prædicke for Israels Folk, oc tacke HERRENS Raffn, Saa skulle vi fordi tage vare paa tiden oc dagen, Lige som Gud altingist haffuer beffidit huer til sin tid oc god ordning, som Salomos Predicere siger: Der er tid til at födes i, tid til att dö i, græde, lee, förge, danke, tie oc tale: Som endoc Creaturene vocte paa, som Jeremias Prophet taler: En Storck under Himmelen veed sin tid, Turteldue, Traner oc Svaler vide deris tid, Giffue oc saa act paa deris tid, ligesom Soel oc Maane, Planeter oc stierner, vircke oc arbeyde oc vare deris Regemente oc gang, som dem

er besticket aff Guds wijsdoms oc almectigheds forstun: Da bør of Christne meget mere at høre oc lyde Gud udi vor Kirkegang oc voete paa den siuende dag oc andre dage, naar Guds Ord faareholdis i Menigheden til Guds ære oc vor salighed oc da holde of fra verldslig arbejde oc trelldom, oc alt det som kand forhindre vor Siels huile, at vi met Guds ord oc dyrebare Sacramenter kunde bespisis oc öffuis udi Bøn oc gode Gierninger."

3. **Hans Andersen.** Hvad år han kom hit, år icke kändt. Tillståndet med christendomskunskap och sedlighet i församlingarna gaf enligt B.B. icke fördelaktigt begrepp om hans ämbetsförvaltning. Det år antecknad, att i pastoratet fanns "nobile scortum", som fått sju barn, utan att blifwa straffad, och en person, som fränkt nio mör. Wid biskopsvisitation 1627 befunnos nattwardsbarnen wara dåligt underwisade. Hans Andersson brefwerlade med Bertil Knutsson i Løderup, med hwilken han oc torde warit beslagtad. 1630 synes han hafwa dött eller lämnat pastoratet.

4. **Henrik Lauritsen.** Ett fgl. br. $^{11}/_3$ 1630 till Sigward Urne innehåller, att Henrik Lauritsen, tillförene prest wid barnhuset i Köpenhamn, "maa bekomme Thiuffwelse kald." Wid biskopsvisitation 1632 befunnos christendomsunderwisningen wara dåligt bedrifwen. Det förspordes of att pastor hade dåligt rykte, och skulle han ställas till ansvar "propter compressam puellam." För denna förseelse, begången under hans enklingslid, affattes han någon tid derefter. Ett fgl. br. $^{13}/_5$ 1640 tillåter honom, alldenstund han under de sju år, hwilka förslutit efter affättningen, sig wäl förhållit, att "modtage det kald, Gud och lykken maa hannem tilföije och hand efter ordinangen lovligen bliffuer kaldit och tillwoeridt." Någon besorbran i Lunds stift har han likwål ej wunnit.

5. **Söffren Jenssen Mars,** bror till Jens Mars i Husie och född i Århus 1604, uppgifwes hafwa warit pastor här i 45 år och har alltså blifwit det 1633, ty han dog $^{28}/_1$ 1679. Han synes hafwa warit en werksam pastor. Ungdomen från båda socknarna förhördes wid biskopsvisitationen i Bunkeslod $^{29}/_7$ 1635 kl. 3 e. m. och befunnos hafwa lärt katechesen wäl; somliga kunde äfwen morgon- och aftonbönerna. Söffren Jens-

fen lämnade 1676 pastoratet åt sin son. — Gift med Marna Willadsdotter från Haderslev, som födde honom tio barn och jemte sin man blef begrafven i Tygelsjö kyrka. Sonen Willem efterträdde fadren; dottern Karna dog i Husie 1689 wid 49 års ålder; en dotter war gift med löjtnanten Frans Hammar, som på 1680-talet bodde i N. Rörums Pastorat.

6. **Willem Söfrenson Mars** eller **Arsenius**. Han gick 1642 i skola i Trelleborg, såsom man finner af ett intyg, hwilket han gifwit klockaren derstädes angående ett gammalt på kyrkogården beläget stenhus, som wid sagde tid begagnades "till en skole, hvoruthi Deaknen Mattz Jensson infor- merede gott folckes Barn så uthi ett som uthi annat." 1676 $17/3$ erhöll han biskopens kollationsbref på Tygelsjö pastorat, men $23/11$ 1681 erhöll han ny fullmakt af generalguvernören och aflade ämbetsed $30/3$ 1682. Klockaren intygade 1687, att försummelse af gudstjensten och lässemötena endast inträffat till följe af "sjukdom, kongligh Cicer" (åcor) "eller annan laga förfall." Död i September 1706. — Gift 1. med Katrina Pedersdotter, 2. m. Maria Kafenia, prestdotter från W. Ahlsted. Prosten Hambræus skref 1682 till biskopen, att herr Wilhelm icke kunde infinna sig i Lund i anseende till hans hustrus sjukdom, "som intet kan wara sjuk, med mindre Mannen hänger öfwer fången." Sednare hustrun öfwerlefde honom och blef gift med efterträdaren.

7. **Petrus Plantin** war son af kyrkoherden i Nordmaling i Angermanland Dlof P. och Birgitta Forssell, borgmästaredotter från Umeå. Såsom beslagtad med biskop Steuchius, hwilken han kallade sin morbror, sökte han med framgång fördelaktigare befördran i Lunds stift än den han wunnit i Norrland, der han war komminister i Löfånger. 1703 $17/4$ blef han stadskomminister i Landskrona och pastor i Wadensjö. 1706 undergick han ny examen och föreflogs till Tygelsjö, hvar till han 1707 utnämndes. Han synes hafwa varit mon om att utfå sina rättigheter; han förfrågade sig 1709 hos generalguvernören och biskopen 1. om han icke borde hafwa quictionde af lam, gås och höns af hwarje hemman som brukades, om det än war obebodt, 2. huru långa åcor bönderna woro pligtiga att utgöra, 3. om icke "så wål pojkar och halfwa drän"

gar som hela drängar" borde gifwa dränghafre, 4. huru förhållas skulle med dem som ej gåfwo strätionde årligt, 5. om han icke egde rätt till tionde af tran, då skålhundar fångades, 6. om han icke borde erhålla tionde af biswärmar, eller af honung och war, 7. om icke tionde borde lämnas af hwete och 8. om icke ollonflåsk borde bekommas för det nådår, som hans hustru åtnjutit såsom enka efter hans företrädare. **P.** uppgjives hafwa warit magister och dog $16\frac{1}{3}$ 1709. — Gift med företrädarens enka Maria Rafenia, som efter **P:s** död blef gift med kyrkoh. **L.** Nobelius i Tommarp. Dottren Christina Katrina blef gift med kyrkoh. Hans Torslow i Kyrkheddinge.

8. **Hans Henrik Torslow** war son af stadskommisniftern **Mårten T.** i Malmö, blef student 1693 i Lund och sedan i Greifswald, der han ock blef magister. 1700 omnämnes han såsom predikant i Malmö, ehuru ej ännu prestwigd. Enligt prosten Hofwerbergs anmälan gjorde han nyårsdagen 1701 följande nyårsönskan från predikstolen: "Efter det är första gången på thetta året, som jag på thetta heliga rum wisar mig för Guds församling, så kan jag icke annat än önska dem till nyåhrsgåfwa att the alle måtte blifwa galne, ty den som är galen för werlden, han är klok för Gudi." Widare anförde han enligt prostens anmälan "till bekräftande af denna lyckönskan detta exempel: Then som dricker sig full och ligger i Rånsteen, om jag önskade honom antingen att liggia bort i en fång att sofwa, eller jag önskade att händerna wore af honom, så wore det lika mycket, efftersom the händerna woro af honom så hade han icke sådt tillfälle så ofta sättja glaset till munnen och dricka sig drucken; lade så sedan detta dertill: Then som illa uttyder min nyåhrsönskan, then hafwer druckit af sjelfkloshetens slaska." 1702 $\frac{4}{7}$ blef **T.** prestwigd till predikant wid drottningens lifregemente. Han war mycket klen i kunskaper och ansågs "behöfwa bättre förstånd och kunskap in philosophia, men likwål hwad theologien angår och isynnerhet trones artiklar kunna en och annan gång göra någorlunda nöje." En tid efter ordinationen fick han tillrättawisning med anledning af ett af honom utfärdadt bewis, hwilket till innehåll och skriffätt war så oredigt, att konsistorium förundrade sig öfwer att han welat extrahera det. Wid prestmöte 1707 war

han respondens; förmöbligen hade han då förkofrat sig i kunnskaper. Han war då garnisonsprest i Malmö; sedan war han med sitt regemente i Stralsund. 1710 $1\frac{1}{4}$ blef han pastor härstädes med fullmakt af kgl. Senaten. Död 1722. — Gift m. Dorothea Kofot från Landskrona, som 1724 blef omgift med kyrkoh. M. Kahl i Gessie. Dottren Märta Helena war gift med kyrkoh. C. G. Nyförck dersammastädes. En son föddes 1711 och benämndes Märten.

9. **Johan Siöwall** hade två år varit wid akademien och sedan konditionerat på landet, då han $2\frac{3}{4}$ 1710 prestwigdes till pastor i Knåstorp. 1722 $\frac{5}{10}$ erhöll han transport till Tyngelsjö, som 1723 tillträdde. Sedermera erhöills profestetitel. Han druknade i en dam i prestgårdens trädgård $1\frac{1}{2}$ 1730 och war 51 år 7 månader och 1 dag gammal. Enligt tingsrättens utslag, som tillåt att han fick hederlig begrafning, hade han sistnämnde dag wid middagen sagt sig wilja försöka att skaffa någon fiff till aftonen och derpå gått ut. Då han efter ett par timmar icke återkommit, gick hans hustru jemte en af dötrarna ut i trädgården och fann honom liggande död på dammen. Han hade varit "bekymmersam och ångslig" hela den dagen, men något grål hade icke förevarit mellan makarna på den sednaste tiden, hwilket annars ofta nog lärer egt rum. — Gift 1. m. företrädarens i Knåstorp Jöns Rhydii enka Benedikta Solberg, som dog 1718; de hade tre barn; en dotter hette Elisabeth. 2. $2\frac{9}{10}$ 1720 med Anna Aquilonia, dotter af prosten Olof Bertelsson i Löderup och enka efter prosten T. Liebman i Christianstad. Kyrkoherdarne Wrangl, Barohn och Tertorius uppgåfwo, att hon leswat mycket illa med sin man och varit kallsinmig och bitter mot styfbarnen, samt anhöllo att en opartiiff nådårsprest måtte förordnas, hwilken säge på dessas bästa, och att dottren Elisabeth måtte konserveras wid pastoratet.

10. **Mils Liebman**, son af nyssnämnde T. Liebman och A. Aquilonia, föddes i Landskrona $\frac{4}{10}$ 1703, gick i skola i Christianstad, blef student 1720, konditionerade derefter i flera hederliga presthus, blef kollega wid Lunds skola 1728, filosof. kandidat s. å., prestwigt $2\frac{3}{10}$ s. å., respondens wid prestmôte 1729, magister 1730, nådårsprest härstädes s. å. och pastor $1\frac{1}{12}$

f. å., presbiterade wid prestmöte 1750 och erhöill profettitel f. å. Han åtnjöt anseende såsom en lärd man och en ifrig kämpe för renlärligheten. En förklaring öfwer lilla katechesen och en samling af predikningar öfwer sön- och högtidsdagarnas evangelier äro af honom utgifne, den sednare försehd med biff. H. Bengzelli företal. Han war "adjungerad i Consistorio i kyrkoh. von Bergens kätterssa sak, hwilket nogsamnt wittnar om hans grundeliga lärdom och stadga i vår rena Himla-Lära", enl. Sommelius (Stånka Clericets Hist.). Död efter långwarig sjuklighet $\frac{3}{4}$ 1752. — Gift $\frac{3}{10}$ 1731 m. Brita Katrina Samsid, dotter af öfwerkommisarien Simon S. Barn: Martha Petronella, f. $\frac{3}{2}$ 1733, d. $\frac{22}{11}$ 1745. — Euro, prost i Mellby. — Christina Anna Margreta, g. m. kyrkoh. T. Brod i Iswetofsta. — Maria Elisabeth, f. $\frac{2}{7}$ 1736. — Cecilia Katrina f. 1737, d. 1745. — Beata f. $\frac{9}{12}$ 1738. — Christianus Mathias f. $\frac{3}{5}$ 1740. — Simonia f. 1741, d. 1742. — Ewa Charlotta f. $\frac{9}{7}$ 1743. — Nils f. och d. 1745. — Nils f. och d. 1746. — Martha Petronella f. $\frac{16}{5}$ 1747. — Simon f. $\frac{5}{5}$ 1749. — Michael f. $\frac{23}{12}$ 1751.

11. **Jöns Peter Kolleroth**, son af kyrkoh. Erasmus N. i Hör och således bror till den 38 år äldre profsten Olof Elias N. i Färlöf, föddes $\frac{7}{5}$ 1714 i Hör. Fadren dog kort derefter, och modren blef omgift med profsten i Helsingborg Swen Trågårdh. N. blef student 1732, magister 1738, vice rektor wid Helsingborgs skola 1741, kollega i Malmö 1744, opponens wid prestmöte 1745, prestwighd 1749. I slutet af år 1752 begärde han tillåtelse till en resa utom sifstet. Konsistorium, som förmodade refans ändamål wara att i Stockholm utwerfa utnämning till pastorat, frågade hwart han ämnade sig, hwarpå han swarade, att Sigtuna wore hans refas mål. Den begärda tillåtelsen bewiljades, och N. kunde innan kort från Stockholm inberätta, att han blifwit utnämnd till pastor i Tygelsjö. Utnämningen skedde i början af år 1753 efter extra-ansökning, och han erhöill derjemte kunglig tillåtelse att tillträda pastoratet f. å., mot erläggande af 400 daler till fru Liebman. 1764 blef N. prost i Örie härad. Han war utsehd till präses wid prestmöte 1768, men då domkapitlet lät honom weta, att det funnit honom uti den till gransfning insända disputationen hafwa "brukt ganska

mycken oredighet, men alldeles ingen redig methode och ordning", samt tillfölje deraf "sett sig föranlåtet att densamma ändra och i ordning bringa", så blef N., som ej lär saknat honnett ambition, högligen förtörnad och förklarade att, "derest han ej finge behålla den ordning af saker och argument, som han wid bemålte disputationens sammanfriskwande brukat, wille eller kunde han icke præsidera, utan sig det beswäret alldeles affade." Domkapitlet uppdrog præsidium åt prosten Fare i Öwistofta, som också åtog sig det. N. reste 1770 till Greifswald för att der utgifwa sin tillämnade synodaldisputation såsom specimen för theologiska doktorsgraden, men, innan han hann utföra denna plan, dog han i Stralsund $27/6$ 1770 efter 4 dagars sjukdom, ädragen under resan dit. — Gift $3/6$ 1753 med Helena Elisabeth Lindman, f. 1729, d. 1775, dotter af provincialinspektoren öfwer stora sjötullen i Skåne Peter L. i Malmö. Barn: Margreta Katrina, f. $7/3$ 1754. — Anna Maria f. 1755, d. 1756. — Erasmus Ludolph, prost i Suardö. — Peter Zacharias f. och d. 1758. — Peter Zacharias, f. $13/5$ 1759, assessor. — Swante Johan, f. $25/6$ 1761, d. 1812, apothekare i Sölvesborg. — Carl Raphael, f. $30/11$ 1762, landskamrer i Christianstad. — Michael Baltzar, f. $29/3$ 1764, rådmän i Göteborg. — Anna Maria, g. m. prosten B. Hansson i W. Karaby. — Elias Gustaf, f. $21/12$ 1767, borgmästare i Carlshamn med lagmanstitel, jurbelmagister.

12. Johan Niklas Lundæus föddes $25/11$ 1725 i Helsingborg, der fadren Knut L. war kantor wid skolan, gift m. Maria Trolin, gick i Helsingborgs skola 1734—1745, blef sistnämnde år student, prestwigdes $19/12$ 1752 till tjänstgöring i Hög, der han förut konditionerat, blef magister 1754 och domkyrkoadjunkt 1756. S. å. sökte han andra stadskomministraturen i Lund, och, då han icke erhööll förslagsrum, anförde domprosten Westring deröfwer beswär, hwilka afflogos af R. M. I anseende till sin trägna tjänstgöring under Westrings långvariga sjuklighet, fick L. 1760 rättighet att räkna dubbla meriter för denna tjänstgöring. Magistraten och borgerskapet begärde åt honom denna förmon. Wid ansöfningen war fogadt ett intyg af akademiska konfistorium öfwer hans wälförhållande.

Detta förtröt domkapitlet eller des för tillfället warande ordförande J. Wählin, som med anledning deraf i en skrifwelse till nämnda konsistorium uttryckte sin förundran deröfwer att det meddelat betyg åt en person, som stod under domkapitlets uppsigt och särdeles deröfwer att detta betyg, som war "författadt uti högt stälde och sitt ämne öfwerstigande ordasätt, blifwit såsom ett authentifieradt bewis lagdt för Kongl. Maj:t's ögon"; domkapitlet förmenade, att detta betyg "kunde mer lända L. till hinder, än till förmon, om Conf. Eccl. å sin sida ej hade betänkande at härutinnan movera quæstion", och anmodade slutligen de akademiska fäderna wänligen att hådan- efter icke befatta sig med att gifwa bewis åt dem, som stodo under domkapitlets inseende. Wid prestmöte 1758 war L. opponentens, kallades 1762 till sjerde prosfpredikant i Brandstad och blef pastor der $2\frac{1}{4}$ 1763, erhöill sedermera profstetitel, transporterades till Tyngelsjö 1773 och war 1777 och 1778 vice prost i Örie härad. Han ihågkommes såsom en arbetsam, kraftfull och ordningsålsfstande man och skall hafwa warit mycket nitist för den katechetiska undervisningen, samt dersöre ansetts för en strång man. Död $2\frac{6}{4}$ 1789. -- Gift $1\frac{5}{6}$ 1759 med Anna Christina Fick, dotter af en qwarnegare i Kjeslinge; hon war född 1734 och dog $1\frac{1}{2}$ 1788. Dottren Christina war gift med kyrkoh. H. Klintorph i Tullstorp.

L. har 1763 utgifwit en lifpredikan öfwer domprosten Westring. Den begynner sålunda: "Lifwet i denna werlden må wara så godt som det wara kan, en salig död från denna werlden är dock mycket bättre. Hvad är wäl det bästa denna tidens lif? en blandning med jämmer; då deremot en salig död är slutet på all wedermöda, men början till så äkta som beständiga nöjen." Texten är Jobs 14: 14, och ämnet: "En andelig Stridsmans kristeliga åstundan efter en glad förwandling." — — "Den andelige stridsmannen förbidar i trone. Tron, wete wi, är af så stor betydelse, att om hon tages bort, är af christendomen intet mer än namnet öfrigt. Såsom hon wid alla gudaktighetens öfningar är oumgångelig, så ock wid detta förbidandet. En stridsman, som förbidar i trone, uppmuntras dertill dels af Guds fullkomligheter, dels af andras

exempel, dels ock af egen årsfarenhet. Han ser på Guds fullkomligheter och derwid tänker så här: jag wet att Gud är en Allsmåttig Gud, hwars hand allena har danat allt lefwande i luftens rymd, i hafwets gömmor, på himmelens hwalf och jordens krets: han söfte fram mitt intet och byggde deraf något, icke en krypande matt, utan ett gående kreatur, icke ett wettlöft få, utan en förnuftig menniska" o. s. w. flera sidor igenom; men hwad tron är, derom nämnes ingenting.

13. **Nils Christopher Holst**, son af bryggaren och gästgifwaren i Malmö Christopher H. och Anna Brita Brock, föddes i Malmö $15\frac{1}{2}$ 1751, blef student 1772, prestwigd $7\frac{1}{12}$ 1777, tjenstgjorde i tre år som adjunkt hos prosten Lundæus, blef vice kollega wid Malmö skola 1780, extraord. bataljonspred. wid Sprengtportiska reg:mtet 1782, ordin. kollega wid nysnämnda skola 1786, kyrkoherde här $22\frac{1}{3}$ 1790, tilltr. 1791, erhööll 1798 prostetitel och sednare för sin werksamhet för enskiftets införande en guldbmedalj med inskrift: "för nedlagda mödor." Han omtalas som en man med godt hufwud, glad i umgänge samt en driftig och werksam ekonom. Prestgården blef af honom ombyggt och en pryblig trädgård derwid anlagd. Utom prestgårdens jordbruk stötte han 2 hela hemman i Tygelsjö socken, hwilka han arrenderat. Död $25\frac{1}{3}$ 1815. Doktor A. P. Gullander i Malmö höll likpredikan öfwer honom. — Gift 1790 med Helena Christina Sandberg, dotter af öfvertrigskommisarien Jeppe Sandberg och Sophia Magdalena Ziebeth. Barn: Jeppe Christopher, f. 1791, landtbrukare. — Brita Sophia, g. m. sältprosten C. G. Trägårdh i Öppmanna. — Alexander Bogislaus, prost i Raslunda. — Gudmund Thomas, f. $21\frac{1}{11}$ 1794, landtbrukare. — Åke Ludwig, stadskomminister i Malmö. — Hedwig Benedikta, g. m. kyrkoh. S. Håkansson i Hållaryd. — Anna Maria, f. $3\frac{1}{10}$ 1800. — Erik Magnus, f. $15\frac{1}{12}$ 1801, prest och innehafware af klofakrelägenheten i Zemshög, gift med Helena Christina Lovisa Hammar, dotter af prosten Olof H. derstädes. — Fredrika Lovisa f. $3\frac{1}{8}$ 1803. — Johannes Elias, f. $24\frac{1}{8}$ 1804, landtbrukare. — Margreta Christina f. $27\frac{1}{7}$ 1806.

14. **Jakob Berndt Kallenberg**, son af klofakren i Ö. Lyngby Christopher K. och Petronella Lundström, war född

$29/12$ 1780, gick i skola i Landskrona, blef student 1801, prest-
wigd $29/6$ 1806, magister 1808, extraord. bataljonspred. 1809
och ordinarie 1811 wid konungens eget wårtswade regemente,
derjemte informator hos general Rosenblad i Landskrona, pastor
hår $19/12$ 1815, tilltr. 1817, erhöill prostetitel 1822 och dog $7/9$
1849. — Gift 1. $21/6$ 1817 m. Clara Helena Rooswal,
f. 1793, d. $20/11$ 1831, dotter af häradsprosten Erik Caspar R.
i Arby af Kalmar stift och Anna Elisabeth Lidbeck, dotter af
prof. Erik Gust. L. i Lund. Barn: Petronella Elisabeth,
g. m. kyrkoh. J. D. Berggren på Jfö. — Erik Christopher,
f. och d. 1819. — Erik Christopher, f. $24/10$ 1824; exam.
kameralist. — Berndt Samuel, f. $9/3$ 1826, phil. mag.,
skollärare. — Erika Gustawa, f. $29/6$ 1827, g. 1849 m. pa-
storsadjunkten, mag. Ephraim Bager i Malmö. 2. $20/11$ 1832
m. Margreta Sophia Weduwar, f. 1800, dotter af ma-
joren Baltzar W. och Anna Helena Höf. Barn: Helena
Sophia, f. 1834, d. 1839. — Jakob Baltzar, f. $19/6$
1836; militär. — Clara Helena Sophia, f. $17/11$ 1840.

R. war en af den Schartauska skolans utmärktaste med-
lemmar i Lunds stift. För att antyda, hwad han war såsom
sina församlingars herde, anföra wi följande ur den predikan,
som theol. prof. E. G. Bring höll wid hans begrafning: "Pro-
sten R. har, såsom wi wäl tryggt, gifwande Gudi ärona, i
dag kunna öppet betyga, under den långa följd af år, han här
warit satt att wårda Christi hjord, förwisso icke saknat det
wittnessbördet, som Abel fick, att hans gåfwor och offer woro
Gudi wälbehagliga. Att han icke heller saknat det inre witt-
nessbördet, att han genom tron war rättfärdig, är hwad wi i
Jesu namn och på Jesu ord frimodigt wåga hoppas. Guru
han, så länge ännu kropp och tunga förmådde röra sig, intet
fårare göromål hade än att, sårskildt ifrån detta rum, fram-
bära det Guds wittnessbörd, han fått i uppdrag att förkunna,
— det weten I alle, I hans åhörare, som i dag förjen wid
hans graf." — — "Wi weta, då wi se tillbaka på hans till-
ryggalagda embetsbana, fullwäl, att de arbetsfrukter hwarcken
äro få eller ringa, om hwilka hans döb talar. Sen! många,
troligen de flesta ibland eder har han med sin trogna omwård-
nad följt alltifrån deras ungdom, flere af eder hafwa ingen tid

att minnas, då ej han war deras fostrare, underwisare, ledare; det bästa, som andeligen och timligen kommit eder till del, det har, på ett eller annat sätt, genom hans hand blifwit eder tilldeladt. Den christliga kunskap, den christliga ordning, det christliga lefnadsstift, med ett ord det christliga lif och lefwerne, som i dessa församlingar finnes och hwarom äfwen främlingar weta att förtälja, huru det wurit och förkofrats, det är, menstligen att tala, i en mycket betydlig mon hans werk." Då wi räknat K. till Schartauska skolan, måste wi anmärka, att han icke, i lifhet med somliga af dess medlemmar, hyste obenågenhet för missions- och nykterhetsföreningar. Han war en af Lunds missionsfällskaps stiftare och förste direktörer och hade äfwen förut warmt intresserat sig för missionsverket. Hvad nykterhetsfaken angår, räknades han bland "zeloterna". Innom sitt pastorat egde han så stor aktning och kärlek, att dess invånare efter hans död samsäldt anlade och länge buro sorgdrägt.

15. **Johan Ernst Nietz**, son af stomafareäldermannen Carl Fredrik K. och Ulrika Eleonora Malmberg, föddes i Carlshamn $\frac{1}{9}$, 1815, åtnjöt enskild underwisning af P. G. Ahnfelt, numera prost i Farhult, och J. N. Quiding, numera prost i Löwestad, blef student 1831, magister med första hedersrummet 1838, extraord. amanuens wid universitetsbibliotheket i Lund s. å., docens i teor. filosofi 1840, adjunkt wid Lunds katedralskola 1841, förestod dels theoretiska dels praktiska filosof. professionen nära 7 år, prestwigdes $\frac{18}{10}$, 1848, blef ridbare af kgl. danska Dannebrogdsorden 1849, pastor här $\frac{24}{1}$, 1851, tilltr. s. å., erhöll prostetitel $\frac{4}{7}$ s. å.

Gift i London $\frac{12}{9}$, 1841 m. Anna Maria Hallberg. Barn: Hulda Christina Georgina, f. $\frac{24}{12}$, 1842. — Charles Manners St George, f. $\frac{19}{7}$, 1844. — Maria Eleonora, f. $\frac{10}{8}$, 1846. — Ernest Otto, f. $\frac{24}{8}$, 1847. — Victoria Emma Charlotta f. $\frac{19}{9}$, 1849. — Hjalmar Ossian, f. $\frac{14}{7}$, 1851. — Ida Sigrid, f. $\frac{30}{1}$, 1853. — Johan Albert, f. $\frac{21}{1}$, 1854.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Herrstorp och Glostorp *).

1. **Herrmannus** nämnes som magister och pastor härstädes utan tidsuppgift.

2. **Mauritius Johannis Jæmandus** uppgifwes hafwa warit magister och pastor här omkring 1588.

3. **Peder Erickssön** war pastor här 1610 och ännu 1636, troligen till 1638. Wid visitation 1619 war biskopen ej nöjd med flockaren, som försummat ungdomens underwisning; äfwen 1635 war kunskapen endast antaglig.

4. **Oluff Attzersen** eller **Ahasveri**, troligen son af kyrkoh. Åsfer Olsson i Halmstad, war rektor wid Malmö skola, innan han blef pastor härstädes, hwilket uppgifwes hafwa skett 1638. Han förefommer i hyllningsakterna af år 1648 och 1655, samt dog $24\frac{1}{2}$ 1666 och begrofs i Herrstorps kyrka. — Hans son Åsfer war pastor i W. Ahlsted, och en hans dotter war gift m. Hans Laur. Ravn, pastor dersammastädes.

5. **Jens Jenssen Mars** eller **Arsenius**, sannolikt son af en lika benämnd pastor i Husie, nämnes som pastor här 1667—1676. Glostorp's kyrka blef i hans tid iståndsatt. 1672 erhöll han K. M:s bekräftelse på sin förut åtnjutna rättighet till "eldbrand och täpperis." — Gift 1667 med Engel Hansdotter, prestdotter från Grönby; hon lefde ännu 1700. Efter all sannolikhet hade de följande barn: Jöns, prost i Båstad. — Botilla, g. m. löjtnant Hummer, hvars son war prost i Gråmanstorp. — Elisabeth, d. i Båstad 1741. — En dotter uppgifwes hafwa blifwit gift med efterträdaren.

6. **Diderich Hermandsen Krag** war född i Landskrona omkring 1650. Hans fader kallad inspector sylvarum regiarum i Christianstads och Blekinge län samt præses juris Sylvisburgensis. Från Malmö skola kom han 1672 till akademien och tog attestats 1675. Följande året 9:de sönd. e. Trin. blef han af församlingarna kallad till pastor härstädes och $\frac{7}{8}$

*) Glostorp's socken hade i gamla tider en kyrka benämnd Bastorp, belägen sydost om den nuwarande kyrkan. Af hwad anledning den upphört att begagnas är icke känt. Det har skett redan före år 1555, då Glostorp's kyrka omnämnes.

f. å. af biskopen förordnad att förrätta gudstjensten, men prestwigdes ej förrän $^{14}/_{12}$ 1681. Prosten Hofwerberg gaf honom witsordet att hafwa warit en "mycket wacker man" och en trogen swenff. 1687 intygade K., att ingen "motsträfwighet emot K. M:s gudeligste Placat om låsemötens och kyrkans försummelse" hade förmärkts inom pastoratet. Han dog $^{22}/_{3}$ 1700 och begrofs i Kerrstorps kyrka. — Om den uppgiften, att han warit gift med företrädarens dotter, är riktig, så har han warit gift två gånger, ty han efterlämnade enka benämnd Elna Christophersdotter; hon blef och gift med hans två närmaste efterträdare. Barn: Christopher, frälseinspektör. — Herman, d. som student. — Anna Maria, g. m. kyrkoh. D. Ahlström i Brandstad. — Engel Katrina, g. m. klockaren Truls Mörk i Arrie. Deras styffader P. Sandell förband sig att såsom arf utbetala till hwardera af dem 400 dal. smt. och "derjemte till sönerna afstå deras sal. Faderns ifare kläder och böcker, uti lifka deklar dem emellan at deklas, och dere-moth en upred Sång till hwar och en af döttrarna."

7. **Petrus Sandell** prestwigdes $^{1}/_{5}$ 1697 till kommissioner hos professor Poppelman i Stångby och blef pastor här i förra hälften af år 1701. Död 1706 eller i början af år 1707. Han war gift med företrädarens enka Elna Christophersdotter, men synes icke haft några barn.

8. **Magnus Sommar** hade i lifhet med företrädaren "någon rum tid" warit prebendekomminister hos prof. Poppelman, hwilken tydes hafwa haft omtänka om sina tjenares framtid. I Mars 1707 hade han kunglig fullmagt på Kerrstorps pastorat och i Februari 1708 omnämnes hans installation i domkapitlets protokoll. Landshöfdingen i Walmö anmälde 1728, att S. ofta på predikstolen utpekade dem, som ej betalt prest-rättigheter, och, då man klagade att gudstjensten alltför sent förrättades, hotade de klagande med låsemöten. Anlagelsen återtog. S. dog i Februari 1732. Han efterlämnade enka, som, ehuru kallad Helena Gravia, säkert war samma person, som warit gift med hans två närmaste företrädare, ty Krags barn rekommenderades såsom warande Sommars styfbarn till åtnjutande af nådår. Hon dog 3 weckor efter mannen.

9. **Martin Rindgårdh** föddes i Mars 1683 i Far-

hult, der fadren Christian L. var klofcare, g. m. Anna Thomassdotter, fattedes wid 15 års ålder i Helsingborgs skola och blef student 1708. För sin fattigdoms skull kunde han icke länge uppehålla sig wid universitetet, utan måste försörja sig med konditionerande. Han war 1715 informator hos sin förre lärare, kyrkoh. Coccius i D. Lyngby, då han erhöll kallelse till pastorbeställningen wid Bergs regemente, till hwilken han $\frac{2}{3}$, s. å. prestwigdes i Werjö; följande året erhöles konungens fullmakt. Regementspastorn Burmarck anmälde 1728, att wedopredikningarna försumrades af Lindgårdh och Anders Baag, hwilka tjenstgjorde wid garnisonen i Malmö. De infallades båda för konfistorium så wäl med anledning af denna anmälan, som ock dersföre att "de sig öfwer detsamma förargat och af en otidig affect skriftligen angripit Burmarcks gjorde påminnelse såsom ofkälilig och onödig samt læderat hans embete, eristimation och heder medelst sine passjonerade resonnementer." 1732 $\frac{1}{2}$ utnämndes L. till pastor i Kerrstorp pastorat, som tillträdades Palmsondag 1733. Död $\frac{1}{8}$ 1738 "af den skadeliga sjukdomen Skörbuken", som plågat honom flera år, enligt personalierna. I dessa beprisas han såsom en nitist prest och såsom en så förträfflig människa, som någon efter "det högst beklagliga syndafallet" kan wara. — Gift 1. m. Elisabeth Barck, dotter af kyrkoh. i Wäsby Nils B. Hon dog 1732 just då L. skulle predika prof i Kerrstorp, hwarföre han begärde och erhöil uppstos med profwets afläggande. De hade 5 barn, bland hwilka två söner som blefwo prester, Christian och Martin; ingen af dem wann befordran till pastorat; den sednare, prestwigd 1753, hade klofcarelägenhet i Wanstad. 2. $\frac{1}{2}$ 1734 m. Lena Katrina Meyer, dotter af löjtnanten Bertil Fredrik M.

10. **Olof Rörning**, ångermanlänning och son af komministern Peter R. och Anna Elingia, föddes $\frac{1}{3}$ 1693, blef student 1711, prestwigd 1718 till tjenstgöring i Ystad, kollega wid Ystads skola 1719, medhjelpare i Gladfar 1721, skolrektor och stadskapellan i Gimbrishamn 1725, pastor härstädes $\frac{10}{12}$ 1739 efter att "många gånger hafwa sökt befordran, äfwen till de minsta pastorater, såsom Guaröd och Röke, och lofwat att biskopens (Linnerii) "barmhertighet och höga gunst med ödmjukaste tacksamhet erkänna." Död $\frac{1}{7}$ 1751 och begrafwen i Kerrs-

torps kyrka. — Gift m. Ewa Katrina Roth, hvars far Peter R. bodde i Åhus; hon dog i Christianstad $\frac{3}{11}$ 1776 wid 74 års ålder.

11. **Johannes Gadd**, son af klockaren i Åkarp Lukas G. och född $\frac{17}{10}$ 1709, blef prest $\frac{24}{3}$ 1728 och pastor här $\frac{10}{5}$ 1753. Död $\frac{29}{12}$ 1773. — Gift 1. m. Christina Margreta Sinius, dotter af prosten S. i Brunnby. Af deras fyra barn lår endast sonen Lukas hunnit mogen ålder; han blef rektor wid Landskrona skola, sedan pastor i Gladsax. 2. 1766 med Rachel Hofwerberg, f. $\frac{1}{4}$ 1720, dotter af prosten Johan H. i Barsebäck.

12. **Lars Engeström**, son af borgmästaren i Malmö Lars E. och Anna Regina Hedengrahn, prestdotter från Hwellinge, föddes i Malmö $\frac{30}{8}$ 1739, blef student 1748, prestwigd efter farbroderns, prosten i Landskrona Åke E:s kallelse $\frac{18}{12}$ 1761, magister 1763, kollega wid Malmö skola 1765, past. här 1775, titulär prost 1794, jubelmagister 1817. Död $\frac{12}{3}$ 1818. — Gift $\frac{31}{8}$ 1777 med Anna Christina Dahl, d. 1810, dotter af handlanden i Malmö Petrus D. och Hedwig Rebecka Simson. Dottren Hedwig Regina blef 1819 g. m. hofpredikanten Hans Henrik Winberg, hvilken dog 1831 som vice pastor i Bunkeslöd.

13. **Gustaf Broome**, seminariiprefekt och pastor här 1820—1821; se wid W. Sallerup.

14. **Abraham Zacharias Pettersson**, semin. pref. och past. här 1821—1826; se wid Landskrona.

15. **Henrik Neuter Dahl**, sem. pref. och past. här 1826—1834; se I. p. 242.

16. **Johannes Pettersson**, theol. adj. och past. här 1835—1844; se wid Håslöf.

17. **Hans Magnus Melin**, theol. adj. och past. här 1844—1847; se ofwan pag. 61.

18. **Anton Niklas Sundberg**, theol. adj. och past. här 1849—1852; se I. p. 265.

19. **Wilhelm Flensburg**, son af prosten i Hwellinge Nils Johan F., föddes i S. Rörum $\frac{3}{8}$ 1819, blef student 1834, magister med andra hedersrummet 1841, extraord.

amanuens wid universitetsbibliotheket i Lund 1842, docens i systematiska theologien 1847, theol. adjunkt och pastor i Stångby 2°/₅ 1849, prestwigd 2°/₆ s. å., prost s. å., mottog Kerrstorps pastorat 1852, förestod professjonen i dogmatik och moral åren 1847—48 och 1850—51 samt vårterminen 1852, professjonen i pastoralthnologi vårterminen 1850, förestår professjonen i kyrkhistoria och symbolik sedan hösten 1852 och har varit abjungerad ledamot i domkapitlet sedan 1850.

Gift 1°/₆ 1854 med Constantia Carolina Nyström, s. i Stockholm 1829, dotter af handlanden i Stockholm Olof N. och Christina Regina Goutelle.

Skrifter: Se Lunds stifts matrikel 1854.

Skytts härad.

Prostar.

- Hans Madsen i Trelleborg 1543, 1559.
Niels Pedersfön i d:o 1574—1590.
Michell Christiersfön i Dahlsöpinge 1590—1618.
Saagen Pedersfön i Trelleborg 1619—1632.
Bastian Bastiansfön i Hammarlöf 1632—1635.
Hans Nielsen Medelfar i Hwellinge 1635—1645.
Bastian Mattson Odder i Håslöf 1645—1683.
Peder Stuure i Hwellinge 1683—1707.
Johannes Bagger i Trelleborg 1707—1722.
Nils Sylvan i Håslöf 1722—1726.
Petrus Hedengrahn i Hwellinge 1726—1727.
Lars Kråka i Reng 1727—1728.
Oluf Ornberg i Dahlsöpinge 1728—1738.
Petter Tauson i W. Ahlsfad 1738—1760.
Peter Segardt i Håslöf 1760—1769.
Nils Bruzelius i Trelleborg 1769—1788.
Severin Sjöstedt i Hammarlöf 1788—1807.
Nils Bruzelius i Tommarp 1807—1823.
Jöns Sommar i Håslöf 1823—1843.
Oluf Johan Bolméer i Reng 1843—1848.
Johannes Pettersfön i Håslöf 1848.
-

Kyrkoherdar i Hwellinge och Sughie.

1. **Claus** omnämnes som "präst i Hwellinge i Skiuts herred" år 1459.

2. **Anders**. Att en prest med detta namn varit här fring medlet af 1500-talet synes af ett på fgl. geheimearchivet i Köpenhamn befinnligt dokument af år 1560, genom hwilket konungen från prestskatt befrlade Gertrud, Lauritzes i Gessie hustru, som förut varit gift med herr Anders, fognepräst i Hwellinge, och med honom haft 8 barn. Hennes sednare man war bonde och taterad till 27 daler 10 m. dansk.

3. **Rasmus Ipsen** har som pastor härstädes under skrifwit en hyllningsfullmagt 1584. Död 1590.

4. **Christen Kioldsfenn** (Christiernus Chilianus Holstenburgensis) omnämnes som pastor här 1601 och 1610 samt dog 1616 eller 1617, ty hans enka hade nådår sistnämnde år. Biskopen medlade $\frac{22}{10}$ s. å. mellan henne och mannens efterträdare, som under nådåret borde lämna henne hälften af helgonskyld, tionde och gårdsafwel, samt sedermera årligen 8 pund korn och 2 pund råg.

5. **Frauds Fectel** war son af borgmästaren Jakob F. i Malmö och begärdes 1613 af magistraten derstädes till rektor wid derwarande skola, men biskopen drog i betänkannde att der till förordna honom, enär han någon tid njutit underwisning i en jesuitskola och Christian IV 1604 hade stadgat, att jesuiterernas lärjungar icke skulle erhålla tillträde till statens ämbeten. Biskopen inhemtade Köpenhamnska professorernas betänkannde med afseende härpå, och då detta blef till Fectels förmon, på den grund att han blott war nio år, då han gick i jesuitskolan, och sedan gjort sig känd för renlärighet, så utnämndes han i Nowember s. å. till rektor wid Malmö skola. Detta ämbete wårdslösade han så, att biskopen, som wid viftationer 1614 och 1615 funnit skolan wara i det uestaste skick, slutligen i Februari 1616 affatte honom. Samma eller nästföljande år blef han pastor härstädes. Huru han förwaltat detta ämbete kan man finna af biskopens yttrande i B.B. 1617: "Lupo videntur oves commissæ." Dock synes han hafwa blifwit wid fallet till 1625, då han skall blifwit förgifwen af sin egen hustru.

Han war magister, men hwar han förwärfwat sig denna wär-
dighet, uppgifwes icke.

6. **Hans Nielsen Redelfar**, född i Middelfart på Fyen, blef pastor här 1625, prost i Skytts härad 1635, magister i Köpenhamn 1637. Wid biskopsvisitation 1627 befanns nattwardsungdomen icke wara wäl underwisad, ~~men~~ för öfrigt war allt i god ordning. Bland rektorn i Serlufsholm och kaniken i Lund Willichii Westhowii poemer finnes ett egnadt åt herr Hans i Hwellinge. Död 1645 och begrafwen i Hwellinge kyrka.

7. **Rasmus Ottes sönn**, född i Ringsted på Seland, blef $2\frac{1}{3}$ 1645 prestwigd till pastor härstädes. Såsom sådan förekommer han 1648. Död 1651.

8. **Jens Hansen Wandall**, son af biskop Hans Iwarson W. i Wiborg, prestwigdes $2\frac{3}{4}$ 1652 till pastor härstädes och dog wid 49 års ålder 1676. — Gift 1. med en hustru, hwars namn icke är känt; hon födde honom sonen Joh: han, som bodde i Malmö, och dottren Metta, som war gift med en wid namn Gram. 2. m. Bengta Swensdotter, som öfwerlefde honom och blef gift med hans efterträdare. Hon war dotter af pastorn Swen Lauritsson i S. Torp. Med henne hade W. två döttrar, nemligen Maria, g. m. D. Hartelius, past. i N. Swaluf, och Dorothea, g. m. 1. Nils Runström, past. i Espö, 2. A. Burs, p. i S. Torp.

Genom fgl. br. $\frac{1}{6}$ 1676 anslogs Hwellinge pastorat åt stads-
komministrarna i Malmö "i stället för det årliga deputat, som dem af vår Magazin hafwer warit bestådd"; före pastorns enka skulle njuta sitt underhåll i sin enfotid. Redan 1678 lär detta blifwit ändradt, och fgl. br. $\frac{3}{6}$ 1681 lägger åter till pastoratet de 35 tunnor spannmål, hwilka enligt generalguvernören J. Sperlings disposition bort utgå till kapellanerna i Malmö. Magistraten i nämnde stad begärde 1748, att Hwellinge pastorat skulle i öfwerensstämmelse med fgl. br. $\frac{1}{6}$ 1676 anslås åt stads-
komministrarne, hwilket konsistorium afstyrkte och rikens ständer affslog.

9. **Michel Bengts son Brun**, f. omfr. 1645, prestwigdes $1\frac{1}{2}$ 1677 till pastor härstädes och gifte sig med företrädarens enka. Enligt hans egen berättelse hade han warit

informatör för general de Mortaignes barn, med hvilka han 1676 kom till Malmö; då han mottog Hwellinge pastorat gafs honom löfte om frihet från andra pålagor än den afgift, som skulle utgå till stadskomministrarna i Malmö, men likväl "blef sedermera honom så mycket påbudet, att det war honom odrägeligt," hwarföre han begaf sig till lägret wid Christianstad och bad konungen om lindring i sitt trångmål; genom resol. $\frac{9}{10}$ 1678 bewiljades honom att åtnjuta pastoratets inkomster ograverade, och stadskomministrarne skulle genom guvernörens försorg få sin kontingent på annat sätt. Sedermera hände det, att ett snapphaneparti kom till Hwellinge och befallte herr Michel att "till uppläsning följande söndag påteckna ett bref"; i annat fall hotade de att föra honom fångslig till Landskrona; han åtlydde då deras befallning, men breswet blef likväl icke uppläst om söndagen. En dansk fogde, som hade det af herr Michel påtecknade breswet, blef skjuten och breswet funnet i hans ficka. Det kom derefter för guvernörens ögon, och herr Michel blef affatt från sitt pastorat; dock skall han hafwa fått generalguvernören J. Gyllenstjernas löfte om att åter få komma i besittning af pastoratet, men i anseende till dennes död gif detta löfte ej i fullbordan. Herr Michel flagade $\frac{2}{10}$ 1680 öfwer "den person som beträdde predikstolen", att han "hwarje gång han war drucken med många blodiga eder lät sig förljuda att herr Michel skulle packa sig bort" m. m., samt trugade och hotade hans folk och lät den sköna trågårdens alldeles förfaras. På sin begäran att återfå sitt kall erhöll han af biskopen det swar, att "ingen uthan Konungen sjelf kan honom uppresa, efter hann för en kongl. Commisforial-Rett såldt år." Genom generalguvernören v. Aschebergs och general de Mortaignes bemedling erhöll han 1683 konungens promotorial till befordran, sedan förut $\frac{23}{3}$ f. å. underrättelser om honom blifwit inforbrade från biskopen, emedan R. M. icke kände skälen till hans affättning, hwarom intet förekom i den relation angående en del presters förhållande under kriget, hwilken den för undersökning derom tillsatta komitéen afgifwit. Biskopen tillfrågade nu hr. Michel, om han wille, tills något bättre pastorat kunde erhållas, låta sig nöja med Espö, hwartill han samtyckte och blef 1684 pastor der, men befullmäktigades först 1685. Se wid Espö.

10. **Peder Stuure** war född på Zutland omfr. 1637; fadrens namn och stånd är obekant; modren Maria Pedersdotter war född i Weile och dog i Hwellinge 1689. — Han studerade i Rostock och i Köpenhamn samt gjorde utrikes resor tillsammans med Anders Stobæus, sedermera eloqu. prof. i Lund, hwilken berömdde honom såsom en lärd man och god filosof. Efter att hafwa warit kollega wid öfwersta klassen af Lunds skola troligen från 1658 blef Stuure 1667 rektor wid Malmö skola. 1670 blef han magister wid den första magisterpromotionen wid Lunds universitet, 1682 pastor härstädes och $1\frac{1}{4}$ 1683 prost i Skytts härad, hwartill han af det akademiska konfistorium blifwit på det högsta rekommenderad. Utan twifel war han en funskapad och wälmenande man, men utan synnerlig kraft och förmåga att styra. Sommelius yttrar (i stånkska clereciets historia), att han hade många "löjelige choser" för sig, men nämmer icke hwari dessa bestått. 1690 klagade S. deröfwer, att somliga af häradets pastorer icke insunno sig, då han å ämbetets wägnar sammankallade dem för att meddela dem öfwerhetens ordres eller till presters och presthustrurs besgrafning. Konfistorium förmanade med anledning häraf presterna i Skytts härad att icke utan laga stål från sådana sammankomster uteblifwa, enär deras skyldighet kräfde det ena och christelig kärlek samt öfelig plägsed det andra. I predikande ställ S. warit nitist och ännu på sina sednaste år, då han ej förmodde gå upp på predikstolen, flitigt predikat, sittande på en stol framför altaret. Då superintendenten Folscher i Carlskrona, som fått uppdrag att presidera wid prestmöte 1700, affade sig detta uppdrag, emedan han "i mangel af Notario war sysselsatt med hopigt skrifwande", wille biskopen uppdraga präsidium wid prestmötet åt Stuure, men han wågade ej åtaga sig det; "hans minne war så swagt, att han behöfde en hel wecka för att utstudera en predikan och glömde likwäl åtskilligt, synen war swag och knån darrande, mat och sömn liten"; han anhöll "att icke hans grå hår måtte med håånhet införas i grafwen, till then the dagligen med gudelig beredelse nalkas, uti thesse bedröfwelige och widtutseende tider med mycket bekymmer plågas och önska ju förr ju hellre upplösas och med Christo wara, och gör jag mig af Gud försäkrat, de ej mera uti någon synodo up-

penbaras, det ej mine lekamens passjoner tillsäja; ty med bön och begäran uti ödmjukhetenes devotion infaller jag till H:s Gaderl. Högwyrb. och deras ädle Högårew., dem af höggunnigste benägenhet till min höge ålder och ålderdomsens ströpligheter behagade devolvera Præsidis partes till någon af de unge præpositis och mig, ther nu är odogse till sådant högt werk att förrätta, förskona. För denna stora nåde och wälgerning skal af mig grata mens declareras." S. har utgifwit en synodalpredikan 1687 och en predikan på Klagodagen ester Carl XI:s död; om den förre yttrar Wieselgren (Sw. sköna litteratur), att den innehåller kraftfulla tankar och är skrifwen på ett ledigt språk samt kan ännu läsas med uppbyggelse. Död $24/3$ 1707 och begrafwen i Fuglie kyrka. — Enligt en af Jöns Munthe, v. i Slågarp, försattad latinsk groffskrift öfwer S. war han gift tre gånger och hade med första hustrun tre döttrar, af hwilka två öfwerlefde honom. En af hustrurna dog omfr. 1699; den tredje, som öfwerlefde honom, hette Sophia och synes hafwa tillhört Wandaliniska släkten. Äldsta döttern Anna Margreta war enka, då hon 1708 rekommenderades att blifwa intagen å hospital; den andra hette Katrina Maria.

11. **Petrus Hedengrahn**, son af brukspatronen Johan P. Ambrosius och Anna Johansdotter Tibelius, föddes i Hedemora $26/8$ 1677, blef student i Upsala 1695, magister der sammastädes 1699 och prestwigdes 1701 i Reval till prest wid artilleriet. Af generalmajoren Stuart utnämndes han s. ä. till förste fortifikationspastor, hwilken utnämning af konungen bekräftades $2/4$ 1704. H. åtföljde arméen på flera tåg till 1707, då han $30/7$ utnämndes till Hwellinge pastorat, som mottogs 1708. Han war utsedd till predikant wid prestmöte 1711, men befriades från detta uppdrag, emedan han skulle resa till Stodholm för att fira sitt bröllop. 1717 $13/12$ blef han titulär prost och deltog derefter icke i häradsbrödernas sammankomster; slutligen blef han $30/7$ 1726 prost i Skyttis härads; i denna egenkap höll han ingen visitation, och inga anteckningar af honom finnas i "prosteboken." Han egde anseende såsom en kunskapad och duglig man, samt föreslogs till åtfylliga större pastorater, t. ex. till Carlshamn 1721; dessförinnan skall han haft konungens löfte om Hedemora pastorat, dit han mycket önskade att

få flytta, men detta pastorat tillföll "en af de amerikanske proster", enl. en konsistorii skrifvelse. För punktlighet i affärer lär han ej varit känd, ty biskop Steuchius yttrar i ett bref 1710: "med Basewalks collecten fruktat jag wara gångit som med andra Hedengrans beställningar." Af prosten Jöns Rönbeck, som höll likpredikan öfwer honom, skildras han såsom en gudfruktig man, och hans död beskrefwes såsom rätt uppbygglig. Efter att några dagar hafwa lidit af hetfig feber märkte han att slutet nalkades. Wid aftenringningen $10/5$ 1727 anmärkte han, att Christi himmelsfärdsdag inträffade följande dagen, och sade att denna också skulle blifwa hans himmelsfärdsdag. Då denna dag inbröt, begynte han sjunga psalmen: I himmelen, i himmelen (n:o 486 i nya psalmb.) och bad de närvarande fortsätta då han sjelf icke längre orkade. Sedan lät han sjunga: O Jesu, när jag hådan skall (n:o 471 i nya psb.), och afled samma dag, $11/5$ 1727. Ett epitaphium öfwer honom uppsattes i Hwellinge kyrka. — Gift 1. 1708 i Stockholm m. Christina Brenner, d. 1710, dotter af revisionssekreteraren Martin B. och enka efter en af H:s wänner, kapten G. H. von Bildstein. I sitt förra gifte hade hon sonen Gustaf Ernst, som blef theol. prof. i Lund (se I. 311); med H. hade hon en son, som dog i spääd ålder, och en dotter Anna Regina, f. 1709, d. 1781, g. m. borgmästaren Lars Engeström i Malmö. 2. $27/8$ 1711 med Regina Brenner, d. $17/2$ 1728, dotter af asseforn Elias B. och styfdotter till skaldinnan Sophia Brenner. H. hade i detta äktenkap flera barn, af hwilka blott en dotter öfwerlefde föräldrarna; hon hette Katrina Sophia och och war ännu 1732 ogift.

12. **Petrus Electrin** war westgöthe och född 1675 samt prestwigdes 1708 till stadskomminister och hospitalsprest i Malmö. Efter prosten Hofwerbergs död 1728 hade E. förordnande att förestå prostetjensten i Örie härad. Presterskapet i häradet war missnöjdt med att en komminister fått ett sådant uppdrag och anhöll $27/6$ s. å., att prostetjensten måtte blifwa tillsatt och icke längre bestridas af Electrin. Denne blef $31/10$ 1728 pastor härstädes, erhöll prostetitel $2/4$ 1729 och dog $10/5$ 1730 samt begrofs i Hwellinge kyrka, der ett epitaphium med rimmad grafstrift öfwer honom är uppsatt. Han skildras der

fåsom en from och nitist lärare. — Gift 1. 1709 m. Brita Morbeck, enka efter hans företrädare i Malmö Jöran Stensson och dotter af Johan N. och Maren Thomasdotter i Malmö; fadren war borgmästare och derjemte "prestens medhjelpare och det hellige Ministerii-rättens assessor, hwilken bestilling hand inden oc uden Sacristiet med god forstand viseligen haver forrettet", enligt likpredikan öfwer honom af prosten Nils Sörensen i Malmö. E. hade med henne inga barn, och hon dog 1716. 2. $\frac{26}{10}$ 1717 med Anna Sophia Glörfeldt, dotter af Isak G., köpman i Malmö; hon öfwerlefde E. och blef gift med kyrkoh. i Bunkelof D. Kjellander. Med E. hade hon sex barn som öfwerlefde fadren, nemligen sonen Isak, som blef pastor i Wemmerlöf, och fem döttrar, af hwilka Ingeborg blef gift med prosten M. Rönbeck i Ystad.

13. **Nicolaus Runbeck**, son af en fattig inhysesman i Runstens socken på Öland och född der omkr. 1686, egnade sig först åt stråddareyrket, men beslöt att studera, efter att dertill hafwa blifwit uppmanad af en kronobefallningsman i Ljungby. 1702 intogs han i Calmar skola. Hans fortgång på studiernas bana höll på att blifwa hindrad derigenom att han "råkade att förse sig med lönskaläge", men sedan han inför domkapitlet med hjertelig ånger och många tårar afbedt sin förseelse och dertfore "både politice och ecclesiastice plitlat", upptogs han åter i skolan, blef student 1710, prestwigdes i Lund $\frac{22}{9}$ 1715 till tjenstgöring i Ystad och blef pastor härstädes $\frac{11}{12}$ 1730, tilltr. 1732. Han synes hafwa med nit sökt att upprätthålla utvärtes ordning innom sitt pastorat; $\frac{6}{10}$ 1735 skref han till konsistorium: "Det ogudaktiga och af sjelfwa helwetet uppvällande syndiga wäsendet, hwarigenom det förbannade Sathans rike allt mer och mer utwidgas och befästas, men det wälsignade Guds rike eller vår christendoms tillwärt i nåden och wärs Herras och Trälwares Jesu Christi kunskap deremot allt mer och mer bestrides och förtryckes, ja nedbrytes och förstöres, så att Guds barn ju längre ju mer förminskas och Satans hop twertom ju längre ju mera förökas, har gifwit mig owärdig Herrans tjenare anledning nu omsöder icke utan innerlig hjertans grämselse gjöra det som jag länge haft i sinnet, efter hwarcken hemliga eller uppenbarliga åtwarningar och för-

maningar af Guds heliga ord hielpa kunna, nembligen gå till de redelige Guds ordningsmän, som äro satte wid det andeliga regementsstyret, att de skola, så mycket hos dem står, förekomma det onda och rödja ur wägen de syndiga helfwetesnästen hwilka tillfälle gifwa till en ochristelig christendom och förarga och förleda många menlösa och ofsyldiga hjertan till Bacchi, bufens och djefwulens tjänst, jag menar de oordentliga så kallade krog-hus och liderliga kyffen, som nu på landsbygden och altför många finnas, särdeles i kyrkobyar, såsom här i Hwellinge ett sådant liderligt, förargeligt och syndigt näste och drakaboning upprättad är strax hos Guds helige Tempel och bredwid prestens port, hwarest den grymma menniskofråtaren och förgiftiga själamördaren Sathan bedrifwer ett altför ynkeligt jammerspel icke allenast med frugmannen och kruggwinnan, utan oc med de wällustige stallbröder, som der låta sig finnas på söden- och helgedagar, och hwilket ogudeliga sällskap ofta mine gudelige concepter och författningar förryckt" m. m. 1739 anmälde, att R. i en predikan talat så som wore försätliga anläggningar mot honom å bane; på 6:te sönd. e. Påsk hade han nemligen predikat om Jesu wittnen och yttrat, att ehuru han endast kunde berömma sig af sin swaghet, wågade han likwäl säga: Waren mine efterföljare såsom jag Christi; derefter hade han sagt: hwad skall man säga om en klofare, som skall underwisa församlingens ungdom i christendomen och föregå dem med christeligt exempel, men är en supare, drinkare och swärjare? och hwad skall man säga, då största delen af församlingen will hafwa en sådan klofare till täckemantel öfwer sitt syndiga wäsende och af honom taga exempel? hwarefter R. tilltalade det gudomliga majestätet, frågande huru länge Guds ära skulle ligga neder och den rättfärdige lida, samt slutade med följande ord: Besluter ett råd och der warder intet af, talens wid och det består intet, ty här är Immanuel. Han erhöll 1739 prostetitel och skall warit en af de sista prester i Skåne som buro långt skägg. Död i slutet af år 1753. — Gift med Katrina Blackstadia, med hwilken han hade många barn. Sonen Peter blef prest och dog i Lund som prebendekomminister; Jakob war sändrif. Fyra döttrar berättas hafwa för sin skönhets skull blifwit kallade för "morgonstjernorna i Hwellinge"; en af dem blef gift m.

kyrkoh. J. N. Kemner i Torrlösa, en med pastorsadjunkten P. Dyrendahl och en med pastorsadj. Mathias Hammar.

14. **Christian Sylvan**, son af prosten Nils S. i Håslöf och född der $14/5$ 1718, blef student 1733, fick några år derefter kondition hos öfverståltnanten wid norra skånska rytteriet, sedermera landshöfdingen i Götheborg skulbars, kallades 1742 till pastor wid nämnde regemente, prestwigdes $28/6$ s. å. och befullmäktigades som regementspastor $19/8$ s. å. Till 1744 behöll han sin informatorsbeställning, wistades derefter några år hos sin swäger prosten Hegardt i Håslöf, men flyttade 1749 till sitt boställe Wefmantorp i Riseberga socken. Följande året föreslogs han att jemte två andra prester profwa för vicepastorsbeställning i Riseberga under derwarande pastors oförmåga att bestrida ämbetet. Assessor Liljenberg på Snällaröd war Sylvans gynnare, men wid anställdt wal kallades S. Arsenius, som sedan ock blef pastor i Riseberga. S. war 1750 respondens wid prestmöte, blef pastor här $30/12$ 1754, tilltr. 1756 och installerades annandag Påsk 1757 af prosten Tauson. Han skall varit en man med särdeles godt hufwud och behagligt umgängesfätt, men alltsedan han kommit till Hwellinge instränktes hans werksamhet genom hans sjuklighet. Han återuppbyggde den under vakansen efter Runbeck afbrända prestgården. Död $14/12$ 1761. — Gift $16/5$ 1751 med Katrina Liboria Hegardt, dotter af borgmästaren Jostas H. i Malmö. De hade fem barn, af hwilka endast en son och en dotter öfwerlefde fadren. Sonen hette Nils och war past. i Fosse. Hustrun öfwerlefde S. och dog 1804 wid 81 års ålder.

15. **Jonas Bruzelius**, son af kyrkoherden i Huaröd Nils B. och Katrina Bryß, föddes $11/2$ 1714 och blef student 1732. I en uppsats angående sina lefnadshändelser, hwilken han "på rector Sommeli besallning" uppstrifwit, berättas, att han som student begagnat prof. Lagerlöfs (se I. 310) enskilda underwisning, då han oupphörligt måste läsa Weisii logica och Ciceronis epistlar, till des professorn, sedermera biskopen Engeström "tog honom under armarna, och han fick lära att erudition hade widsträcktare ämnen." Som student företog han ock en resa innom riket, under hwilken han såg många märkliga ställen "ej såsom en onyttig äfkdare, utan för att förfara i

hwad ämne han kunde blifwa en nyttig medlem af fäbernes-landet." 1738 blef han prestwigd till biträde åt prosten Sture i Gudmuntorp och 1748 $\frac{2}{12}$ pastor i Östfö. Han lär haft ett håftigt lynne och hade åtminstone i yngre åren lätt för att komma i delo med ämbetsbröder och förmån. En gång insände han till konsistorium en af kyrkoh. Sundius i Allerum utfärdad attest, hwilken han ansåg wara ofullständig, och gjorde derjemte en spesfull anmärkning öfwer en af den fromme Sundius å at- testen tecknad önskan med afseende på den försedlades andliga wäl. En annan gång klagade B. öfwer en af kyrkoh. Bogæus i Örkelljunga bewiljad lydning, och då konsistorium fann kla- gan wara obefogad, blef B. inkallad för att emottaga föreställ- ningar dershöföre att han onödigtwis beswärat sin gamle ämbets- broder med en anklagelse. Häröfwer anförde B. beswår i hof- rätten; i förklaringen öfwer dessa anhöll konsistorium, att "hof- rätten wille högrättwisligen anse denna kitsliga och till tråtor be- någna prestmannens stora ofog och honom med den näpft belägga, som lag förmår, på det han engång må lära att känna sig sjelf och weta att lesfwa i fred med sina ämbetsbröder samt bewisa sina förmån den wördnad och lydning, som han efter Guds och öfwerhetens lag är pliktig och förbunden till"; tillika bifogade konsistorium, "för att wisa af hwad art och kynne thenna präst- mannen är", ett bref, som B. skrifwit till konsistorium, då hans bror (sedan past. i Böfarp; se der) fått misstiv till att föreslå en stadskomministersbeställning i Landskrona. I detta bref ytt- ras: "Jag kan intet se, huru min broder, som redan 4 gånger varit ombetrodd kyrkoherdesyflor och dem redeligen förestått, kan jure et salvo honore finna sig wid en interimis Capellans förrättning, som en långt yngre prestman hållit för att wara för ringa åt sig och förthenfull sökt sig derifrån, hwarföre jag icke heller, utan hans helpas widare äfwenlyr, kunnat honom med denna påst betunga, förrän jag får honom så restituerad at han tåler scrupulera på detta arrangement." Med anledning af detta bref inkallades B. för konsistorium, men infann sig icke; han förklarade likwäl, att hans mening ej varit att debitera konsi- storium för att hafwa handlat mot justum et honestum och att han ej talat om sina egna scrupler angående konsistorii ät- gård, utan om dem som möjligen kunde uppkomma hos brodern

o. f. w. 1762 blef B. prost i N. Åsbo härads, 1763 $\frac{20}{10}$, pastor härstädes, tilltr. 1764. I sin förutnämnda uppsats yttrar han: "för öfrigt har mitt tänkefätt varit att jag icke behöft nära boktryckare och bokmal, medan de i vår vitttra och skrifgiriga tid hafwa defutom tillräckligt underhåll, endast att jag ej funnat undgå att utlämna den ensaldiga lifpredikan jag blifwit anmodad att hålla öfwer prosten och kyrkoh. i Hjernarp F. Bottsacc. Gud förlåne mig nåd, att sluteligen vinna den fullmagt, som läses i Matth. 25: 21." Död $\frac{12}{11}$ 1787. — Gift $\frac{9}{10}$ 1749 m. Dorothea Maria Sture, f. $\frac{9}{10}$ 1719, d. $\frac{18}{8}$ 1803, dotter af prosten Arwid S. i Gudmuntorp. Barn: Nils, f. 1750, d. 1787; rektor wid Helsingborgs skola. — Sophia Maria, f. 1752, d. ogift 1811. — Katrina Maria, f. 1759, d. ogift 1847 i Westerås. — Carl, f. 1762, d. 1836, lazarettsläkare i Westerås. Defutom tre barn, som dogo i späda ålder.

16. **Jonas Mehrman**, son af konfistoriinotarien i Lund Paul N. och Elisabeth Sommelius, föddes i Lund 1750, blef magister 1768, derefter först extraord. och sedan ord. amanuens wid univrsitetetsbibliotheket, adjunkt i historien och vice bibliothekarie 1780, prestwigd 1788, pastor härstädes $\frac{22}{6}$ 1789, honorarieprost f. å. Död $\frac{30}{6}$ 1811. — Gift 1. m. Hedwig Wilhelmina Appelberg, hvars fader war härads höfding. Sonen Paul Fredrik dog 1793 som student, ehuru blott 5 år gammal, och tal öfwer honom hölls af docenten M. Laurén, sedan pastor i Hörröd. 2. $\frac{12}{8}$ 1803 med Margreta Katrina Möller, dotter af kyrkoh. Jakob M. i Glemminge.

17. **Sven Trägårdh**, son af prosten Lars T. i Gessie och född der 1773, blef student i Lund 1790, reste 1792 till Greifswald, der hans farbror Elias T. war professor, blef der magister 1796, docens i latin och grekiska 1797, philosophie adjunkt 1801, tillika lektor i swenska språket 1805, prestwigd i Lund $\frac{21}{4}$ 1810, pastor här $\frac{11}{3}$ 1812, tilltr. 1814 och erhöil profestetitel 1815. Död $\frac{19}{10}$ 1831. — Gift med Helena Margreta Palm, f. 1782, d. 1855, dotter af tullskrifwaren Andreas P. i Carlshamn och syster till prostarne Palm i Burlöf och i N. Bram. Barn: Lars Anders, f. 1818, phil. mag. och prebendekomminister i Bjereshög; g. m. A. M. Broomé. — Anna

Helena, g. m. pastorsadj. Johan Witt i Wankifwa. — Elisabeth Charlotta, g. m. kronolänsmannen Hallberg i Swelinge. — Agneta Sophia.

18. **Nils Johan Flensburg**, son af prosten i S. Rörum Peter J. och Elsa Maria Vorich, föddes i Tolånga $1^{\frac{18}{10}}$ 1777, blef student 1793, innehafware af kloakarektagenhet i S. Rörum 1800, prestwigd $2^{\frac{24}{10}}$ 1802, pastor i S. Rörum $1^{\frac{18}{10}}$ 1811, tilltr. 1813, erhöill profestetitel 1819, transp. hit $3^{\frac{30}{10}}$ 1832, tilltr. 1835.

Gift 1804 m. Elsa Christina Boman, hvars fader war qwartermästare. Barn: Elsa Johanna, f. 1805, g. m. prebendekomministern G. C. Löwengren i Kerrstorp. — Elisabeth Christina, g. m. prosten Wingren i S. Rörum. — Gustawa Juliana, f. 1810. — Ingrid Maria, f. 1815. Wilhelm, theol. adjunkt och prost i Kerrstorp.

Kyrkoherdar i Trelleborg och Maglarp.

De åtta första af nedannämnde pastorer i Trelleborg woro pastorer endast i Trelleborgs stadsförsamling; med denna blef 1632 Maglarps socken förenad, hwilken förut jemte Kempinge utgjort ett pastorat.

1. **Nils Wilhelmsson** nämnes som vicarius Trelleburgensis 1392.

2. **Pavel Nilsson** war pastor här 1447.

3. **Mads Jensen** uppgifwes hafwa warit pastor här 1530.

4. **Rasmus**. En pastor härstädes med detta namn blef 1533 drifwen ur landet, såsom tillgifwen luthersta läran.

5. **Hans Madsen** war pastor här och prost i Skytts härab omkring 1550. Under hans tid anslogs stadskapellanens lön åt pastor, och kapellanen erhöill Gylle pastorat. Hans Madsens namn förekommer på en kyrkflocca med årtalet 1559.

6. **Niels Pederssøn** skall blifwit pastor här 1578. Han deltog s. å. såsom stadspastor i biskopswalet i Lund och war 1584 såsom häradsprost närwarande wid hyllningen der sammastädes. Han brefwerlade med den bekante rikshistoriographen Anders Sörensen Wedel. Död $3^{\frac{30}{11}}$ 1590. En hans dotter war gift med Sören Lauritsen, kapellan i Trelleborg och pastor i Gylle.

7. **Peder Michelsen** nämnes som pastor här 1593

och har troligen varit det till 1607. Hans hustru Elsa är jemte en dotter begrafwen i Trelleborgs kyrka. — En wid namn Johan Busch nämnes i stiftsmatrikeln af år 1842 som pastor här 1613, men han har säkert icke varit pastor, utan kapellan i staden, men derjemte pastor i Gylle.

8. **Saagen Pederföden** kom hit sannolikt 1607 från Malmö, der han förut haft någon beställning som prest eller skollärare. I anmärkningar mot Malmö stads räkenskaper 1607 heter det: "denn omkostningh med Her Hogenn i Trelborigh maa icke gaatgiörriis, mens hand selff det at betale," och i swar på samma anmärkning yttras: "Der suarris saa thill, at naar no-genn predicant eller Schollemester kalldis fraa andre steder och hid eller och bliffuer kalldit herfraa til andre steder, da giörriis dennom befordringh, ded haffuer och alltid werrit brugligt, och ehr enn almindeligh brugh, baade udi tiöbstederne, saa well som der paa Landsbyerne att dennom forschaffis hjælp till deris gouds at flötte — dersom ded her effter icke mere schall werre, da kand derpaa raadis boud." Herr Håkans namn finnes på en hyllningsfullmakt af år 1610, och $\frac{2}{8}$ 1619 blef han af häraredets presterskap wald till prost. Under hans tid upphörde Trelleborg att wara stad 1619; anledning dertill gafs dels af den länge försporda klagan öfwer "ondt regemente" och oenighet mellan magistraten och borgerskapet dels deraf att Trelleborgsboarne gjorde Malmö afbräck i des handel. Stadsprivilegiernas upphörande wäckte mycket misnöje i Trelleborg. Vid biskopsvisitation 1622 fanns icke skäl till anmärkningar mot ämbetsförvaltningen i pastoratet. Herr Håkan dog $\frac{7}{2}$ 1632.

9. **Michel Hanssen** blef pastor här 1632. För att öka pastors ringa inkomster anslogs Maglarps socken $\frac{5}{11}$ s. å. åt honom; gudstjensten skulle hwarannan helgdag hållas först i hwardera församlingen. Herr Michel dog $\frac{7}{12}$ 1644.

10. **Hans Korfidtzen Borup**, som skall varit en ättling af den i danska litteraturhistorien märklige rektorn, sedan pastorn i Århus, th. d:r Wärten B. (död 1526), blef pastor här efter herr Michel och dog $\frac{3}{3}$ 1674. Hans son Lars blef pastor wid S. Petri förs. i Østid; en annan son wid namn Peder dog i Trelleborg wid 29 års ålder 1686, efterlämnande en son och två döttrar, och är begrafwen i Trelleborgs kyrka.

11. **Johannes Bagger**, son af Lunds universitetes förste professor, prosten och pastorn i Stångby Olof B., föddes i Lund $2\frac{3}{4}$, 1642, studerade dels i Upsala, dels i Greifswald, blef rektor wid Ystads skola 1668, magister i Lund 1670 och pastor härstädes $\frac{3}{4}$ 1674. Såsom egande förnämna släktförbindelser och magisterwürdighet såg han icke gerna sig förbigången wid prostutnämning i häradet 1683 och war angelägen om att åtminstone blifwa prost öfwer sitt eget pastorat, hwilket han också lyckades att blifwa genom sin förre informators, prosten i Hellestad Ewen Knutssons inslytande hos biskop Hahn. I bref $2\frac{1}{4}$, 1683 förklarade B. sin tacksamhet för bemålde prost, som "bragt biskopen till de tankar, att han wille undandraga honom Sturæi inspection och honom ubi lige honneur och gradu med Sturæo conservere"; B. utträdde ock i samma skrifwelse, att han wiste, att "Sturæus sparde ingen flid och vindsfibelighet præposituram at erlange", men fruktade "at hand den Myndighet, som hand ved det Embede lærer at faa, maa ske så wijt extenderer, at det icke uden Herridz Brödernes störste dishonour turde aflöbe." B. blef $\frac{4}{5}$ s. å. prost öfwer sitt pastorat. 1707 blef han tillförordnad och $2\frac{1}{4}$ 1708 ordinarie prost i Skytts härad. S. å. klagade han i domkapitlet öfwer åtskilliga sina kontraktisters "förargelige wäsen och ofskidlighet i lefwernet, förutan att de sällan predikade, utan låto andra personer göra det, utan affeende på om desse egde tillstånd dertill eller icke." Häraf föranleddes en förmaning från domkapitlet till presterna i Skytts härad, hwilka likwäl bebyrade, att de ingen förseelse begått, och klagade öfwer förtal, hwars upp-hofsman de påstodo sig känna. B:s nedannämnde son Carl B. uppgaf 1726 såsom grund för sina befodringsanspråk ett "löfte om stor nåd", hwilket Carl XI skulle hafwa gifwit hans fader, då denne "frälsat hela Sveriges krigsflotta, som låg wid Carlscrona, då Fransosen den wille uppbränt, hwilket än finnes i det kongl. Archivu i Stockholm." B. dog $2\frac{1}{10}$ 1722. — Gift 1. 1674 m. Karina Wichmand, dotter af med. prof. Nils W. i Lund. 2. med Sophia Amalia von Brunow, f. i i Köpenhamn 1659, d. 1702, dotter af öfwerstlöjtnanten Carl von B. och Margreta Aalborg, hwars far war pastor i Helsingborg, sedan wid Holmens kyrka i Köpenhamn. Om B:s

barn woro födda i förra eller i sebnare åktenkapet är ej upp-
 gifwet; de woro följande: Carl; han prestwigdes 1713 till
 tjenstgöring i Skyttis härads, men gjorde sig sedermera känd för
 en lastbar lefnad. 1720 war han nådärsprest i Harlösa, der
 han blef gift med prestenkan Anna Sophia Negleroth, hwilken
 han under hennes enfår lägrat, hwarester han lockat pastorn i
 Kerrstorp de Fine att förrätta lysning och wigsel, åfwen före
 utgången af enfans forgeår. Sedermera blef B. innehafware
 af kloakarelägenheten i W. Sallerup, men måste 1728 lämna
 densamma (se prosten Goléns i W. Sallerup biographi). Om-
 fring 1734 erhöll B. kloakarelägenheten i Röke, men uppförde
 sig der så oordentligt och wäldsam, att han måste affåga sig
 kloakaretjensten, sedan församlingen begärt att blifwa befriad
 från en sådan wäldswerkare och fredsförstörare (se kyrkoh. i
 Röke Duromontans biographi). Derefter sökte han ofta pasto-
 rat i förhoppning att "den stora himblaguden" skulle röra hans
 förwäns hjertan, men förgåfwes. 1746 skref han till domka-
 pitlet: "Läten påminna Eder att jag är kommen af hederligt
 folk. Ser till hwad I gören, att jag icke skall sucka till den
 stora himblakonungen och wija öfwer eder inför vår nådige
 Konung." 1751 war han nådärsprest i Illstorp, men war
 mycket wårdslös i ämbetsgörömlen. Han dog icke långt der-
 efter. — Christian, pastor i St. Harrie. — Katrina Ma-
 ria, g. m. 1. P. Fischer, 2. J. Meisner, 3. A. Barohn, pa-
 storer i Mellangrefwie. — Margreta, g. m. kyrkoh. Jakob
 Bernzerus i W. Karaby. — Kaisa, g. m. kyrkoh. Jakob Flens-
 burg i Brågarp. — Katrina Sophia, g. m. A. Rafenius,
 stadskom. i Landskrona och pastor i Wadensjö. — En dotter
 war gift med fadrens efterträdare.

12. **Joachim Bering** war son af kyrkoherden i Rätt-
 raby Jöns B. och troligen född i sebnare hälften af 1670-talet;
 enligt en annan uppgift skulle han varit flere år yngre. 1712
 prestwigdes han till tjenstgöring i Uppåkra, kom 1714 till Trel-
 leborg och uppgifwes hafwa blifwit pastor här 1720 ^{25/11}, så-
 ledes redan i företrädarens lifstid. 1726 begärde han ämbets-
 biträde, emedan "äldren nalkas emoth 50 åhr och derjemte så-
 som comites individui åtskillige anstöt sig infinna, som giöra
 helsan och krafterna med tiden swagare och swagare, besynner-

ligen en känsla uti bröstet efter en Carbunkel, hwarmed iag uti pesttiden N:o 1711 war håstigt beswärad"; han upp gaf sig också wara mycket nedslagen genom förlusten af hustrun, men blef omgift tre månader derefter. 1731 klagade han mycket öfwer det owäsen, som på helge- och söknedagar, dag och natt föröfswades på en frog i Trelleborg; "det tilldräger sig", yttrade han, "här ofta, att uti deras fylleri höres ett sådant stutande, så elden ligger på gatan, som och är den ofeden mycket inritad, att knapt någon från krogen eller eljest kommer resande förutan Tobaks pipan i munnen och gnistorna flyga omkring, så höres åfwen och om afton och nattetid ett förfräckeligt strijande och hwiande, att man snart må tänka någon fahrlighet wara å färde"; han önskade dertfore att ingen öppen frog måtte tillåtas. Denna fromma önskan wanns icke, och 1737 klagade han ånyo öfwer "stort swalg och drycken skap på krogarna i Trelleborg både af inwånarne der och folk från andra socknar." B. dog $19/7$ 1738. — Gift 1. med en dotter af företrädaren; i detta äkten skap föddes fem barn, bland hwilka nämnas sonen Johan, f. 1716, d. 1749 som pastorsadjunkt i Landskrona, och dottren Sophia Amalia. 2. $25/11$ 1726 m. Katrina Liffertz, borgaredotter från Lund. Wid sin död efterlämnade han 8 barn, af hwilka de 6 woro omynbige.

13. **Ake Engeström** 1739—1748; se wid Landskrona.

14. **Nils Bruzelius**, son af Nils B., pastor i Guaröd, föddes $14/2$ 1709 i Wiborg i Finland, der fadren då war lektor, gick i Christianstads skola, blef student i Lund 1727, magister i Greifswald 1732 och prestwigd i Lund $5/11$ s. å. Fadren wille 1736 åt honom afstå Guaröds pastorat, hwartill lifwål ej bifall gafs af weberbörande. Följande året öfwerlämnades pastoralwården åt sonen i egen skap af vice pastor, och 1738 blef denne ordinarie pastor efter fadrens död. Wid prestmöte 1737 war han respondens. 1749 $10/3$ blef han pastor i Trelleborg. Han war en tilltagsen och kraftfull man. 1749 war han anklagad att jemte studenten Mandorff, magister Unge, kammarstrifwaren Naville och dennes dräng hafwa så illa slagit gästgifswaren Lundsten i Klörup, att fara war för hans lif; dock tillfrisknade han. Endast drängen blef förwunnen att hafwa

pryglat gästgifwaren; de öfriga dömdes lifwål till böter för
 ställsord och hotelser, utom Unge som alldeles frifändes för del-
 aktighet i dådet. Trelleborgsboarne woro af gammalt icke kände
 för beskedlighet och skola äfwen i Bruzelii tid warit gansta ore-
 gerliga, men han skall hafwa förstått att genom allwarfamt till-
 tal och andra mer och mindre lämpliga medel bringa de orolige
 till ordning och medgörlighet. Han erhöll 1754 af domkapitlet
 genom häradsprosten en förmaning att leswa i frid och enighet
 med sina åhörare och icke beswåra dem med onödiga rätttegån-
 gar. Han begärde derefter att häradsprosten måtte åläggas att
 till honom utlämna domkapitlets originalbref härom, på det att
 det icke till hans wanheder måtte finnas i prostarbrevet, tilläg-
 gande att han utan någons erindran estersinnat, huru föga an-
 ständigt det är för en prest att leswa i oenighet med åhörarne,
 och förmodade att konsistorium hädanefter förskonade honom för
 dylika tillwitelser. Konsistorium uppdrog åt häradsprosten att
 uppmana B. att taga sig till wara för anstötligt och missfirme-
 ligt skriffätt samt underrätta honom, att originalbrefwet icke
 kunde till honom utlämnas och att han, i händelse af missnöje
 med konsistorii åtgörande, kunde deröfwer anført beswår på
 wederbörlig ort och tid. Att Trelleborgsboarne med en wis
 stolthet betraktade sitt samhälle, synes af en strifwelse, dat. 2/
 1750, hwari de anhöllo, att deras pastor måtte få en medhjäl-
 pare: K. M. hade befallt att adjunkter endast skulle finnas der
 pastorerna woro sjukliga eller församlingarna kunde intyga att
 pastorsgöromålen woro för dryga för en person; att detta sed-
 nare war fallet i Trelleborg, kunde de tryggeligen intyga, enär
 "denna församling består af en ansenlig hoop ampt och Stånds-
 personer framför andra prästegjälb, som till dato under stads
 och borgerligt beskydd suttit och sin handtering efter en wäl
 beskaffad Republicues egenkap idkat, hwilka icke i allt hwad
 allmänna Gudstjensten betråffar, de heliga Sacramenternas be-
 gående och öfriga ministerialiers utöfwande kunna sig som
 en pour Bondeförsamling under ärliga wissa tiders twång
 kasta, utan en anständig christelig frihet älska, hwilken frihet
 wi med öppna ögon se en ensam Man är urständfatt som sig
 bör of lämna" o. s. w. 1769 ²⁰/₁₂ utnämndes B. till prost i
 Skytte härad. Utnämningen öfwerklagades af kyrkoherdarna

Billig i Slågarp, Hindström i Dahlköpinge, Santeson i Ahlsted och Frost i Stanör, men konsistorium svarade på deras besvär, att det icke kunde befatta sig med den saken, såsom beroende ensamt på biskopens afgörande. Sista året af sin lefnad hade B. sin son i Tommarp till vikarie wid prostetjensten. Död $\frac{17}{6}$ 1788. — Gift 1. $\frac{26}{7}$ 1739 med Hedwig Juliana Sture, f. 1721, d. 1772, dotter af prosten Arwid S. i Gudmuntorp. Barn: Sophia Katrina, f. 1741, g. m. 1. mantalskommisarien Herman Aulin i Bösarp, 2. rådmän Joh. Gust. Lindelöf i Ystad. — Nils, prost i Tommarp. — Arwid Sture, f. och d. 1743. — Maria Lovisa, f. 1744, g. 1770 m. hofrättsrådet i Götha hofrätt Johan Mandorff Paulsson. — Arwid Sture, f. 1746, rådmän i Simrishamn. — Katrina Lisa, g. m. 1. extraord. regementspastorn H. P. Hageberg, 2. kyrkoh. i Hällaryd P. Wankif. — Andreas, f. 1747, tullinspektör i Örebro. — Jonas, f. 1750, d. 1804. — Johannes, f. 1751, phil. mag. och lärare wid en privatkola i Stockholm, d. 1818. 2. $\frac{18}{6}$ 1773 m. Katrina Maria Mayer, f. 1753, d. 1786, dotter af tygwaktaren Josefim Christopher M. i Stralfund. Barn: Wespertin, f. 1774, d. 1849 som kustergeant. — Wilhelm Decidentin, f. 1775, handlande i Lund, d. ogift i Holstein.

15. **Christopher Adam Schlyter**, 1790—1809; se wid W. Ahlsted.

16. **Eric Magnus Sjölin**, hvars far war öfverjägmästare och postinspektör, war född i Werjö stift $\frac{31}{10}$ 1762, blef student i Lund 1773, i Upsala 1782, magister i Lund 1787, prestwigt $\frac{27}{6}$ 1788, 1796 extraord. och 1801 ordinarie bataljonspred. wid Jönköpings regemente, tjenstgjorde wid detta regemente i Pommern 1801—1807 och wid norra gränsen 1808, blef pastor här $\frac{13}{7}$ f. å., tilltr. 1809 och erhöll prostetitel 1822. Död $\frac{15}{6}$ 1827. — Gift 1793 m. Brita Elisabeth Sandahl, dotter af prosten Isak S. i Långaryd af Werjö stift; hon dog i Wasa i Finland år 1851 wid 85 års ålder. Barn: Fredrika Dorothea Wilhelmina. — Beata Charlotta. — Amalia Carolina. — Otteliana Gustawa Henriette, g. m. en sjökapt. — Agneta Albertina Erica, g. m. en landtmätare.

17. **Per Magnus Sjöstedt**, son af prosten Seve-
rin S. i Hammarlöf och född der $26/9$ 1786, blef student 1795,
magister 1811, prestwigd $9/9$ 1812, extraord. bataljonspred. wid
konungens eget wårfwade regemente s. å., tjenstgjorde wid det-
samma under kriget 1813 och 1814, ordin. bataljonspred. 1817,
pastor wid samma regemente 1822, pastor härstädes $15/4$ 1828,
tilltr. 1830. Död $9/12$ 1836. — Gift 1824 m. **Hermina**
Charlotta Borgienino, hvars fader war kammartjenare
hos prinsessan Sophia Albertina. Barn: **Maria Sophia**
Christina Magdalena, f. 1825. — **Severin Johan**
Benediktus, f. 1827.

18. **Jonas Gottfrid Ekelund**, son af kyrkoh. Mag-
nus E. i Stiby och född der $27/3$ 1798, blef efter skolgång i
Östads student 1818, prestwigd $21/12$ 1823, innehafware af kloc-
karelågheten i Wemmerlöf 1828, pastor här $26/6$ 1838, tilltr.
1840 och erhöill prostetitel 1845.

Gift 1. $13/2$ 1828 m. **Sophia Katrina Sjöwall**, d.
1837, dotter af handlanden Carl S. och Christina Elisabeth
Gram. Barn: **Carl Magnus Henrik**, f. 1828, sergeant
wid skånska dragonregementet. — **Jonas Adolf**, f. 1830,
garfwaregesäll. — **Christina Maria Magdalena**, f. 1832,
d. ogift. — **Georg Gustaf Emanuel**, f. 1823, kofferdi-
styrman. — **Sophia Helena**, f. 1834. — **Johanna Ul-
rika**, f. 1836. 2. $20/9$ 1838, med **Hedwig Sophia Eli-
sabeth Cronholm**, dotter af prosten Johan E. i Glemminge.

Kyrkoherdar i Maglarp och Kempinge.

Desse twänne socknar utgjorde ett pastorat före 1632, då
de förenades med Trelleborg. Kempinge kyrka, hwilken 1627
omtalas såsom af flygsand förstörd, åswensom saknande nödige
inventarier och medel för sitt underhåll, synes efter den tiden
icke hafwa begagnats.

Niels Truelsson war pastor här 1573 och ännu 1584.
Förstnämnde är klagade han hos konungen öfwer superinten-
denten Tyge Åsmundssons dom i en sak mellan honom och en

af hans sockenboar. Med anledning af dessa besvär anbefallde konungen $\frac{3}{10}$ s. å. rektor och professorerna wid Köpenhamns universitet att instämma superintendenten.

Hans Nielsfön var pastor här troligen redan 1610, såfart 1620 och dog $\frac{7}{7}$ 1632. Ungdomen från Maglarpes socken var 1627 kallad till biskopsvisitation i Trelleborg och befanns vara ofunnig i Christendomen. Det berättas att Hans Nielsfön engång wid hemkomsten från Kempinge önskat, i anseende till wägens beswårighet och åhörarnes fåtalighet, att den bristfälliga kyrkan måtte falla ned, så att han aldrig mera finge se den, hwilken önskan skall i så måtto gått i fullbordan, att han blef blind och således aldrig mera såg kyrkan. Det berättas att han likwäl äfwen febermera predikat. Att han på sina febnare är werkligen war blind, synes deraf att i en skrift af år 1630 finnes under hans namn tecknad: "pastor uwerdig. Een fattig steenblind mandtt, hannem Gudt naade."

Kyrkoherdar i Keng och Stora Hammar.

1. **Andreas** nämnes i Langebeks samlingar såsom sacerdos ecclesie Kenge 1347.
2. **Niels Märtenfön** nämnes på en klocka i Hammars kyrka med årtalet 1559.
3. **Jens Laurettfön** prestwigdes till pastor här $\frac{22}{4}$ 1569 och war det ännu 1584 enligt hyllningsakterna.
4. **Laurits Castenson Grambow** war pastor härstädes före 1606, ty han nämnes i ett par poemer af Tryggonius, tryckte detta år. Der nämnes att han war Htadsbo och hade studerat utrikes samt der haft många beswårigheter att utstå; han berömmes såsom en lärde men anspråkslös man.
5. **Laurits Rasmusfön**, som 1610 underskrifwit en hyllningsfullmakt utan att utfätta boningsorten, synes hafwa warit pastor här, ty i B.B. förefommer intet annat namn än Laurits såsom tillhörande pastor i Keng.
6. **Laurits Charstensfön** nämnes som pastor här

städes uti en förteckning på stänsta prester omkring år 1624, införd i Suhms "Samlinger till den danske Historie."

7. **Laurits Danielsøn**, som 1623 war hörare i fjerde klassen af Lunds skola, uppgifwes hafwa warit pastor i Reng 1624—1644. Wid biskopsvisitation 1617 hade allt befunnits ordentligen tillgå, men 1627 och 1635 war biskopen ej rätt belåten med nattwardsungdomens underwisning.

8. **Niels Allesøn**, son af en lika benämnd pastor i Bunkeslob och född derstädes 1609, prestwigdes $28/3$ 1645 till pastor härstädes och dog 1677 samt begrofs i Rengs kyrka, der en grafsten lades öfwer honom. I inskriften säges, att han warit "i sit Embed en Hæders mand Oc rebelig imod huer stand, En quindes mand heel from och god" m. m. Hans hustru hette Gertrud Strange och födde honom 2 söner och en dotter. Båda sönerna hette Nils och dogo samma år som fadren, den ene som pastor härstädes, den andre som student i Lund, 26 år gammal. Dottren hette Metta och war gift med tre pastorer i S. Torp, nemligen Kierrulf, Skok och Burß.

9. **Niels Nielsfen Allesius**, född härstädes 1648, prestwigdes till fadrens medhjelpare $17/3$ 1676 och erhöll kort derefter pastoratet, som fadren till honom asträdde. Död 1677, tio weckor sednare än fadren, och begrafwen i Rengs kyrka, der äfwen hans öfwannämnde broder hwilar. Till denne sin broder, som 1672 disputerade under prof. P. Holm, har han skrifwit en lyckönskan, som är tryckt jemte disputationen.

10. **Sigward Nilsson Juul**, pastor i Norrwidvinge, skall af Carl XI 1678 på Ljungby blifwit utnämnd till pastor här, men qwarstannade i Norrwidvinge efter sina församlingars önskan, ehuru pastoratet under friget blifwit alldeles förhärjadt. Se wid Norrwidvinge.

11. **Henrik Hagman** war född 1646 i Anklam i Pommern, der fadren Andreas Magni förmodligen war prest, ty han kallas på sonens grafsten för reverendus dominus; modren hette Dorothea Lang. H. lärer hafwa tjenat som prest wid arméén och warit känd af Carl XI, innan han 1678 sattes till pastor härstädes. Följande året skall han hafwa tjenstgjort som hofpredikant under fredskongressen i Lund och åtföljde 1680 generalguvernören Johan Gyllenstjerna på hans resa till

Köpenhamn för att afhenta konungens utsedda gemål. 1684 föreflogs H. af generalguvernören Afcheberg och biskop Hahn till pastor i Landskrona, men affade sig denna befordran. Han intygade 1686 sina församlingsboars slit i kyrkobesök och läse-mötens biwistande. Död 1698 och begrafwen i Kengs kyrka. — Gift 1679 m. Susanna Achtschelding, f. i Stockholm 1658 och efter H:s död gift med hans efterträdare; hon war systers till prosten Achtschelding i Landskrona. Af H:s nio barn öfwerlefde honom de sju, nemligen sönerna Gilius, pastor i Womb, Anders, som 1707 rekommenderades till att blifwa regementspastor, och Petter samt dottrarna Susanna Maria, g. m. kyrkoh. Wankif härstädes, Märta, g. m. 1. M. Hahne, 2. B. Hiort, 3. J. Ring, pastoret i Fjellinge, Katrina och Ingrid.

12. **Lars Kråka**, son af landssekreteraren i Malmö Swen K. och Anna Larssdotter, föddes i Lund ²⁸/₁₂ 1671, blef student i Lund 1687, i Upsala 1691, reste derefter på föräl-drarnas bekostnad till Wittenberg och Halle och blef efter återkomsten till fäderneslandet 1694 rektor wid Ystads skola. Följande året begärdes han af magistraten i Christianstad till samma befattning derstädes, emedan "man förmodar förmedelst des erudition och flidighet att Scholan härsammanstädes sitt gamla beröm framdeles behåller"; transporten blef likwäl ej af. Efter undergången examen ¹⁰/₄ 1700 blef K. pastor härstädes och dertill prestwid ¹/₆ s. å., responderade 1710 wid prestmôte, blef 1723 prost öfwer sitt eget pastorat och 1727 häradsprost. Han synes hafwa warit en rast och driftig man, måhända af ett nog håstigt lynne. Han klagade 1701 i domkapitlet deröfwer att prosten Stuure honom "publice attackerat och öfwerfallit uti Håslöfs kyrkia förleden den 12 Nov. uti närwaro af en deel Häradsprästerne med grofwa beskylningar, fulminerande och andre insolentier, nembl. 1. att jag med osanfärdigt tahl skohlat calunnierat honom för Högwörd. Fadren och pl. Ven. Consistorium, 2. Städt efter hans embete och 3. uti min församling befordrat ett barn till Christendomb, som wore ankommet från dhe Danste orterne utan pass och bewijs." Han anhöll att få "comparera inför Consistorium" jemte häradsprosten och wille framlägga bewis af häradspresterna, "ehuru

Herr Probsten inför Högwörd. Fadren och pl. Ven. Cons. intet lärer neka hwad han uti så stor assemblée af Håradsprästerne sagt hafwer." Siuure hördes och förklarade sig hafwa rykteswis försport, att Kråka beskylldes för de tre omförmålde punkterna, och derföre pio zelo derom welat fråga K. sjelf. De blefwo slutligen förlifte inför konsistorium, "efter saken af wiktigare importance ej war." 1719 wille K. "förmedelst pastoratets ringhet" ej betala mera än 13 daler till stiftets riksdagsmän, ehuru han enligt taran borde erlægga 15 daler; slutligen begwämade han sig till att utbetala sistnämnda summa. Kengs pastorat uppgafs 1720 wara så af flygsand ruineradt, att ingen prest der kunde subsistera. S. å. afbrann prestgården. K. dog $27\frac{1}{2}$ 1728 och begrofs i Kengs kyrka, der ett epitaphium öfwer honom uppfattes. — Gift 1700 med företrädarens enka Susanna Achtschelding, som dog 1742. K. hade inga egna barn.

13. **Petrus Wankif**, son af kyrkoh. i Köpinge af Gårds härad Petrus W. och Hedwig Korager, föddes i Köpinge 29% 1696, och förlorade wid 11 års ålder båda föräldrarna, men ätnjöt sedan faderlig omwårdnad af majoren Carl Gustaf Bonde på Araslöf, som höll honom i skola i Christianstad. Derifrån sändes han 1713 till Lunds universitet och begagnade der isynnerhet båda Rydeliernas och C. Wapkes handledning. I anseende till den i Skåne rådande oron reste han och hans bror Nils, som blef pastor i Bösen, till Upsala, der de fingo bo i ärkebiskop Steuchii hus och af honom äfwen på annat sätt understöddes. Efter rysfarnas landstigning i Södermanland 1719 återwände W. till Skåne och blef 1723 magister i Lund samt 24% 1724 derstädes prestwigd till biträde åt prosten Blanzrius i Köpinge. Efter att flera gånger hafwa sölt befordran och lofwat biskop Linnerius att bewisa sin tacksamhet, om sådan wunnes, blef W. $31\frac{1}{10}$ 1728 pastor härstädes, tilltr. 1729 och responderade wid prestmöte 1744. Död 30% 1752 och begrafwen i Kengs kyrka; biskop Engeström höll lifpredikan öfwer honom. — Gift med företrädarens styfdotter Susanna Maria Hagman, f. 1693, d. 1767. De hade en son och två döttrar; blott en af döttrarna öfwerlefde fadren; hon blef gift med hans efterträdare.

14. **Pehr Lovén**, bondeson från Loushults socken i Ö. Göinge härad, föddes $20/12$ 1718 och blef efter dimission från Werjö gymnasium student 1736 i Lund, der han under sin studenttid engång blef studen i bröstet af den "widlöftige Wille-moth" så att han hade mehn deraf i all sin tid. 1745 blef han magister, 1746 kollega wid Malmö skola, prestwigd $22/12$ 1749, pastor härstädes $10/11$ 1753, tilltr. 1754, opphörade wid prestmöte 1763. Biskop Heflén omtalar honom (i programmet till sin doktorspromotion) såsom sin wälgörare. Död $12/4$ 1785. — Gift $7/7$ 1754 med företrädarens dotter Hedwig Susanna Wankif, f. 1730, d. 1791. Barn: Per Magnus, kyrkoherde härstädes. — Nils Henrik, magister och huspredikant, d. 1783. — Johan, plantagedirektör, g. m. K. M. Herlin, prestdotter från Hörby; deras son är med. prof. N. S. Lovén i Lund. — Swen Olof, förste expeditionsekreterare, d. 1826. — Christian, handelsborgmästare i Stockholm, d. 1854 wid 89 års ålder.

15. **Per Magnus Lovén**, företrädarens son, föddes härstädes 1755, blef student 1771, magister 1775, vice kollega wid Lunds skola 1779, prestwigd $11/6$ 1783, pastor här 1786, honorarieprost 1789. Död $5/5$ 1832. — Gift $16/12$ 1789 med Clara Lidbeck, dotter af professorn i Lund Erik Gustaf L. och Clara Grape. Barn: Per, f. 1790, d. 1847 som major wid Wendes artilleri, aktad för redbarhet och duglighet i sitt yrke. — Nils, prost i Espö. — Erik Gustaf, död i unga åren som militär.

16. **Carl Winqwist**, son af en gästgifwåre i Christianstad och född der $11/7$ 1774, blef student 1793, prestwigd $16/6$ 1799, prebendekomminister i Stångby 1817, kyrkoherde i Fulltofta $24/10$ 1821, tilltr. 1822, titulär prost 1826, kyrkoherde här 1833, tilltr. 1834. Han ihogkommes som en aktningsswård, redbar och ordningsålskande man, men hade som man säger icke det yttre för sig såsom predikant eller umgängemenniska. Död $21/6$ 1838. — Gift 1822 med Ulrika Katrina Widegren, dotter af borgmästaren i Malmö, lagman C. F. Widegren och C. M. Rosenblad; äktenskapet war barnlöst och upplöstes genom hustruns död 1834.

17. **Olof Johan Bolmeer**, son af prosten Magnus

B. och Ingrid Katrina Lundelius, föddes i Svittaryd af Werjö stift $^{13}/_{12}$ 1786, blef student 1805, magister 1811, prestwigd i Werjö $^{21}/_{12}$ 1814, pastor i Tryde patronella pastorat $^{26}/_4$ 1815, tilltr. f. å. efter erhållen nåd. åldersdispens, erhöU profestetitel 1827, infödingsbrätt i Lunds stift 1838, blef pastor här, efter att hafwa blifwit kallad till fjerde profspredikant, $^7/_{12}$ 1840, tilltr. 1841, blef prost i Styttis härad 1843. Död $^{10}/_2$ 1848. — Gift 1837 m. Clara Maria Lovén, dotter af plantage-direktören Johan L. i Reng och enka efter kyrkoh. D. Jönsson i Överrestad. Äktenskapet war barnlöst.

18. **Samuel Fredrik Krook**, son af komministern i Lannastede af Werjö stift Anders K. och M. B. Palm, föddes derstädes $^2/4$ 1805, genomgick Werjö skola och gymnasium, blef student i Lund 1824, magister 1829, docens i hebreiska och arameiska språken 1831, adjunkt i österländska språken 1842, undergick prest- och pastoraleramen i Werjö 1844, blef prestwigd $^{17}/_{12}$ f. å., pastor härstädes $^{31}/_5$ 1849, tilltr. 1850 och erhöU profestetitel 1852.

Gift $^{18}/_{10}$ 1844 med Emma Otterström, dotter af snickaren Swen O. i Lund. Barn: Anders, f. 1845. — Carl, f. 1847. — Anna, f. 1849.

Kyrkoherdar i Håslöf och Boderup.

1. **Christen Jespersön**, war pastor här 1573 och ännu 1587, troligen till 1591. Förstnämnde är utfärdade konungen ett bekräftelsebref för honom, hans hustru Lucia Olofsdotter och deras 13 barn Kirstine, Mogens, Oluf, Mette, Johanne, Hans, Niels, Marine, Giertrude, Karine, Jörgen, Eline och Jesper. 1587 reparerades Boderups kyrka.

2. **Matz Niellssön** (Mathias Nicolai Helsingburgensis), med tillnamnet Odder (Lutra)*), war född i Hel-

*) Det mesta af hvad som anföres om honom och hans efterträdare är hemtadt ur den sednares år 1654 påbörjade och 1677 slutade uppsats.

fingsborg 1563; fadren Nils Håkansson, son af en rådmann
 Haagen Tholdsen i Warberg, war sockenprest i Klaus och Wäl-
 luf; modren Marna Bastiansdotter war dotter af en guldsmed
 i Helsingborg, som sjelf war född i Köln, men hans hustru
 Metta war född "af fine folk" i Helsingborg. Efter fadrens
 död uppfostrades Mats Nilsson af en farbroder, mester Klemens
 som war kanik i Lund och pastor i Fjellie. Under tiden njöt
 han underwisning i Lunds skola och blef 1584 "professoribus
 i Köpenhamn commenderit" och studerade der till 1589, då han
 af Kapitlet i Lund på grund af dess patronrätt kallades till
 pastor i Wäsby, hwilken kallelse $\frac{3}{12}$ f. å. bekräftades "af de
 4 regierende Herrer." Under superintendentens i Lund sjuks-
 lighet hade han blifwit prestwigd $\frac{2}{6}$ f. å. i Fruetirke i Köpen-
 hamn af seländska superintendenten Paulus Mathiæ. Men
 "formedelst quinden i bemelte Wäsby kald hafde noget strengt
 röcte oc mange Börn, blef hand resolveret helder at wille miste
 kaldet end ecte Gnaden, hwilken hand och icke wille forskryde."
 Han lämnade dertfore pastoratet och blef kapellan i Lomma, se-
 dan den förut derwarande kapellanen besunnits willig att mot-
 taga Wäsby pastorat med åtföljande hustru. Sedan Mats
 Nilsson två år warit biskopens kapellan och bott i hans hus,
 kallades han för sina goda gäfswor och fördelaktiga rykte, så-
 ferligen på biskopens rekommendation, till pastor i Håslöf,
 "hwilket kald hand icke wiste at være ledigt oc mindre det ambie-
 red, for end hand af sognemænden blef begieret oc hentet oc
 sang hand sin förste messe der paastedag 1591." Han synes
 hafwa warit en kunnig och ansedd man. Wid hyllningen 1610
 war han deputerad från Skytts härad, och den tidens poeter,
 Bertil Knutsson och Tryggonius, brefwerlade med honom.
 Wid biskopsvisitation 1627 befanns allt wara i god ordning.
 Uti den af honom 1606 uppbyggda prestgården, hwilken af-
 brann 1748, fanns ett rum med flera målningar försedda med

hwilken börjar sålunda: "Efterdi ingen ting er visere end böden, ingen ting
 oc uvisere end bödens tid, sted oc maade, nu befönderligen i denne farlige,
 græsferende pestis tid, hafwer jeg erachtet raadsamt mine hæderlige, kiære
 forældres vitam saa och mit eget (etiamsi reuera non sit vita, sed calamitas,
 dicente adeo Euripide) her under oc efter att skrifwe och stille."

latinska deviser. Han hade enligt tidens sed antecknat namnen på superintendenten och häradsprosten, i hvilkas tid huset var byggdt, äfvensom sitt eget. Öfwanför den förstnämndes var afritad en katt med en rätta i munnen, och i en nedanför stående vers jemfördes biskopen med en walfsam katt; öfwer prostens, Michel Christierssons i Dahlköpinge, namn war afbildad en räf med en gås i munnen jemte följande vers:

In quævis quia sis, vulpes, malefacta parata,
Non possum laudes commemorare tuas;
Es nulli vivens bona, sed post funera pellis
Utilis utcumque est; hæc bona sola tua.

Öfwanför för sitt eget namn hade han låtit måla en skäl-
lande hund med taggigt halsband och följande vers:

Ut fugat ore lupos canis impiger, ecce! tenellas
Defendit Christi sic prece pastor oves.

Sedan han 37 år ensam förestått sitt pastorat lämnade han det 1628 i anseende till tilltagande ålder och sjuklighet åt sin son, som blef hans efterträdare. Så länge krafterna det medgåswo gick han dagligen morgon och afton upp i kyrkan att bedja. För att påminnas om sin dödlighet hade han låtit förfärdiga sin likfista många år förrän ålder och sjuklighet derom påminte honom. Mot slutet af år 1631 märkte han att böden nalkades. Han beställde då om sitt hus, skref sitt testamente och förordnade om sin begrafning, wid hwilken han önsade att predikan skulle hållas af hans vän och biskofader Hans Medelfar i Hwellinge. Med afseende härpå förefref han att man skulle "hannem maadeligen berömmе." Under sjukdomen talade han mycket om sin hådanfärd, och sade ofta: "Jeg veed vel min frastilljelses tid at være forhanden. Hafver ikkun vagt paa mig S. Mathiæ dag, som er min egen dag, thi daa dør jeg." Då denna dag $24\frac{1}{2}$ 1632 inföll, sade han till sina barn och wänner, som omgåswo honom: "det er i dag Mathiæ dag, min dag, paa huilken Gud haffuer bundet mig, som och nu snart vil løse oc förløse mig." Då han ej mera kunde se de i stugan upptända ljusen och biskofadren med anledning deraf talade om rättfärdighetens sol, som ewigt skulle lysa för honom, ut-

sträckte han sin högra hand och försäkrade med stor frimodighet att han war wif om det ewiga lifwet; derpå sade han: "Åh Fader! i din haand befaler jag min And", tillhyste sjelf med handen sina ögon, lade händerna samman öfwer bröstet och afsofnade så stilla, att ingen af de närwarande märkte det. Den 1 derpåföljande Mars bars han af sina ämbetsbröder, härabets prester, till sitt hwilorum i Håslöfs kyrka, der en grassen redan 1601 blifwit lagd öfwer honom och hans hustru. Hon hette Botild Åsfersdotter och war född pingstdagen 1569 i Halmstad i Skåne, der fadren Åsfer Olsson war pastor. Från 8:de till 15:de året uppfostrades hon i en adlig familj på Belteberga, der hon hölls lika med herrskapets egna barn, och war sedan 1585 hos en moster, hvars man war borgmästare i Landskrona. 1591 andre söndagen efter Märtdensdag stod hennes bröllop med Mats Nilsson på Landskrona rådhus. I sitt testamente tackar han Gud, som beffärt honom denna hustru, hwilken wäl förestått hans hushållning, och "huis fine oc gode omgiengelse" han näst Guds nåd tillskrifwer att han lefwat så länge. De hade 12 barn, af hwilka de fem dogo i späda åren; de öfrige woro: Barrabra, f. $31/1$ 1596, d. 1643, g. m. Willum Willumsen, "borger oc klabomand" i Malmö. — Karine, f. $30/4$ 1598, d. 1640, g. m. Peder Rasmussen i Malmö, som idfode samma yrke som den näst förut nämnde. — Nils, f. $23/6$ 1600, d. 1652, borgare i Malmö. — Bastian efterträdde fadren. — Marne, f. 1604 $1/2$ "en onsdag, kyndelmåsseafston under krabbens tegn", d. 1640, g. 1. med Nils Friis, ridefogde till Bjerfjöhölm och borgare i Ystad, 2. m. pastor i Swedala Hans Hansson Tinkel. — Boild, f. $10/4$ 1611 "under Lövens tegn", d. 1658, g. m. två pastorer i Grönby, nemligen Hans Wagon och Pofwel Andersson. — Anne, f. $9/8$ 1613, g. 1. 1638 med Henrik Pederssen Hwas, ridefogde till Malmöhus, och 2. 1652 med Rasmus Sörensen Brochmand, "borger och handlingsmand" i Malmö. — Efter Mats Nilssons död bodde hans enka en tid på annerhemmanet i Boderup, men flyttade 1639 till Malmö, der hon lefde sina fem återstående år, aldrig försummande någon gudstjenst så länge hennes krafter tillåto henne att gå i kyrkan. Under sin sista sjukdom 1644 bad hon hjertligen: "Gud gifve jeg

maatte lefwe til Swenffen kunde komme bort og af veien, eller blifwer jeg ikke begrafwen hos min salige mand." På hösten samma år, få dagar efter det Swenstkarna brutit upp från orten, tilltog sjukdomen och slutade hennes lif. Den 7 Okt. s. å. bars hon af 8 prefter till grafwen, der hon nedlades bredwid sin man. Proften Hans Medelfar höll lifpredikan lifasom wid mannens begrafning.

3. **Bastian Matsön Odder** (Sebastianus Lutra), den förres son, föddes i Håslöf $1\frac{1}{2}$, 1602. Från sitt femte år till det tionde blef han hemma af informator underwisad, men war sedan en tid hos sin faders förtrogne wän, borgmästaren Jost Leideborcht (Leдебур) i Malmö, med hwars söner han informerades af pastors i Malmö kapellan Söffren Zensön, som sedan blef pastor i Konga. Derefter war han en tid hemma och underwisades dels af "en smuk, lærd och stickelig karl" Jakob Jönson, som blef prest på Seland, dels af "en smuk, lerd och berömd karl" Joannes Sartorius, som många år rest utomlands och sedan blef rektor i Randers. 1616 kom han till sin morfader i Halmstad för att informeras af dennes komminister, men följande året sändes han af sin fader till Roskild, hwars skola då förestods af mästern Bon eller Boëtius, som varit vice lektor i Lund och rektor i Malmö. Denne war "ligesom föd til at være en Schollemester" och hans skola frequenterades mycket. I anseende till en grasserande pest lämnade Odder med flera skåningar Roskild 1617 och intogs i Malmö skola; men som han tyckte sig ej kunna rätt förstå "mästern Söfrens Grönbecks lectier", begaf han sig efter någon tid till Lunds skola, hwärifrån han 1622 af rektorn Magnus Gravius dimitterades till Köpenhamns universitet. Under den utmärkte professorn sedan biskopen Jesper Brochmands "gode direction proficerede han temligen in fundamentis philosophiæ et theologiæ." Han bodde i Köpenhamn hos en "fornemme oc sin mand, Kongelig Majeestets winstkend", i hwars hus han ofta sammanträffade med dennes styffson, som besökt flera främmande länder och "discuserede serdeles naar fornemme och fremmede folk war over borde om bemelte Rigers oc landes leilighed oc bestaaffenhed." Som det "fluntis berömmeligt saaledes at hafwe reiset", intogs Odder af en stor lust att bese utrikes orter och beslöt "at wille

använde sin höieste flid (ihwad han dog skulle libe) at samme oc saadanne lårnder kunne besee och bereisige", wågade dock ej för fadren yppa sin föresats, fruktande att denne skulle "det optage som en ungdoms formåtelse." Han beredde sig derföre i hemlighet till resan och sedan de kungliga prinsarna, riks-kansleren Christian Friis och flera professorer skrifwit i hans "stammebog", afreste han till Enkhuysen med en skeppare från denna stad. Från Leyden skref han till sin fader. Efter att hafwa besett Hollands märtiligare orter begaf han sig till Frankrike, hvars så wål nordligare som sybligare provinser besöktes. I Provence råfade han i sällskap med en fransk, som föregaf sig wara lutheran och, då Odder omtalat att han tillhörde samma bekännelse, angaf honom såsom en fransk adelsman, den der åmnade sig till Aix och medhade bref till de evangeliske i Frankrike. Odder blef på grund af denna angifwelse gripen och måste underkasta sig ransakning, men lösgafs snart och fortsatte resan till Marseille och derifrån till Italien, samt tillbragte påskhögtiden i Rom. Derifrån åmnade han begifwa sig till Neapel och Constantinopel, "mens formedelst han noesom kunde fornimme at enten döden eller en stor flugdom hannem hengde paa halsen, daa fröctede han at reise videre." Han begaf sig nu på hemwågen, men måste i Fuligno gå till fångs. Der låg han fem weckor på ett hospital, utgifwande sig "efter Guds ingifwelse" för en adelsman från Köln, för att blifwa "dis bedre accommoderet." Då han reste derifrån war han ännu så swag, att han på färden stundom föll af mulåsnan och blef liggande på marken, till åsnedrifwaren fick någon till hjelp att upplysta honom på åsnan. I Voretto låg han åter sjuk en weckas tid, men sedan "melioreredis det noget efter haanden. "Från Padua gjorde han en utflygt till Venedig och wille sedan qwarstannat någon tid i Padua, för att studera medicin, hwartill han hade stor lust och för hvars studium der war "primaria officina." Men som han "destitueredes nervis", hwilket förmodligen will säga att han saknade penningar, måste han resa derifrån hemåt. Genom Båjern, Franken och Meissen reste han till Sachsen, besökte Jena, Leipzig och Wittenberg samt kom ändiligen till Rostock, der han efter att hafwa erhållit penningar hemifrån uppehöll sig någon tid för sina studiers fortsåttande. 1625

gjorde han ett kort besök hemma, men återwände derpå till Rosstock, der han qwarblef till 1626, då han hemkallades af sin fader, som wille hafwa hans biträde i predikande. Ej långt derefter blef han af prosten i Vara härads Rits Lauritsson begärd till medhjelpare wid Lyngby, Genarps och Göddelöfs församlingar "samt ved kirken oc Sacristiet paa gaarden Hildeberg." Odder prestwigdes till denna tjänstgöring i Lunds domkyrka 25 sönd. e. Trin. 1626 och bestridde den till pastors och herrskapets stora belåtenhet till midssommarstiden 1628, då han, med pastors witsord "att hafwe werit hannem icke alleneste en Collega och medtiener, mens en from, lydactig och underdanig Sön i alle maader", lämnade Lyngby och mottog Håslöfs pastorat, som fadren till honom afstått och hwartill han af församlingarna blifwit kallad. 1643 promoverades han i Köpenhamn till magister. 1645 $\frac{7}{10}$ förordnades han till vice prost i Skytts härads och blef kort derefter, efter enhällig kallelse, ordinarie. Wid hyllningarna i Köpenhamn 1648 och 1655 war han deputerad för Skytts härads och deltog 1657 i riksdagen i Odense. 1658 deltog han jemte sju andra af Skånes anseddaste prester i Carl Gustafs hyllning. 1662 understref han Malmö reseß och war 1670 deputerad wid en landtdag i Malmö. En anteckning uppgifwer, att han warit i fråga att blifwa biskop på Seland, men hans egenhändigaste lefnads-teckning nämner intet derom. Under kriget på 1670-talet blef han fängslad på Malmö slott, som det uppgifwes, för det han underlåtit att på predikstolen bedja för swenska konungahuset; troligen war hans fel detsamma som Michel Bengtsons i Hwellinge (se pag. 112). Af fgl. br. $\frac{7}{7}$ 1679 synes att mästern Bastian "för sitt trolöse comportement blifwit erkiändt des præpositur och kall för lustigh" och herr Lars Stobæus i Iwetofta utsedd till hans efterträdare, som man wille "disponera Mag. Bastian att godwilligen acceptera" (se H. Nissenii biogr. wid W. Lyngby); men detta ändrades och Odder frigafs samt fick blifwa wid sitt kall. Enligt berättelse skall följande händelse dertill bidragit. Under hans fångenskap råkade någon förnäm och betydande mans fru i en swår barnsnöd, och Mästern Bastians wäl kända läkareffektighet anlätades. Han infördes till den högwälborna frun, tog henne i sin famn och sade: "Kära fru, tro och för-

tröfta på Gud; han skall wäl hjelpa eder"; hwarpå hon blef lyckligen förlöst. Hans skicklighet i läkarekonsten gaf förmodligen anledning dertill att allmogen trodde honom "kunna mer än annat folk." Måhända har han ock, föranledd af sitt muntra och skämtsamma lynne, begagnat sig af sina insigter för att roa sig med andras okunnighet. Fattiga sjuka betjenade han som läkare utan betalning och skall till och med för deras räkning haft särskilda sjukrum inrättade i prestgården. Han dog $\frac{7}{2}$ 1683 och begravdes i Håslöfs kyrka, der en grassen lades öfwer honom. — Odder trolofwades 1632 af biskopen Mats Medel-
far i Bunkeslods prestgård med pastorn derstädes Nils Alles-
sons enka Metta Olsdotter, hvars far Olof Stifson war kanik i Lund och pastor i Burlöf. Följande året söndagen före Michaelisdag wigdes de i Håslöfs kyrka af prosten Bastian Bastiansson. Hon dog $\frac{2}{8}$ 1663. Sedan Odders systerdotter, Engel Hansdotter från Grönby, som förestått hans hushåll, blifwit trolofwad med kyrkoh. J. Arsenius i Kerrstorp, beslöt D. att ånyo träda i äktenkap. I hans hus wistades sedan 6 år tillbaka en dotter af pastor i Skånör Christen Hermansson. Denna Anna Christensdotter hade warit mycket afhållen af Odders förra hustru och anstod honom sjelf wäl, efter som han ock märkte "at hun hafde löst til Gudsfröct och sögte tit (naar lejlighed waer) at fröcte Gud i enlighet", och han wiste "at gemötet waer gott, huorsore hun oc waer wäll liben och undt af godt folk." Med anledning här af och "med henseende til sin höie alderdom och alderdoms swaghet, i hwilken han mest och best behöfde tieniste och tilstun", utwalde han "efter langwarig och ifrig Gudsfröct och paakaldelse" henne til sin hustru, "höll det dog nogen rum tid hiemligt och uoffenbarit." De trolofwades $\frac{29}{11}$ 1666 och wigdes $\frac{7}{2}$ 1667 af prosten Nils Sörensson från Malmö "i mange fornemme folks, adels och uadels, giestliges och werdliges deris præsens." I intetdera äktenkapet hade Odder några barn. Anna Christensdotter öf-
werlefde honom och blef gift med hans efterträdare.

4. **Johan Eriksson Uhr** war född i Uråsa i Små-
land omkring 1652 och blef student i Upsala 1673, i Lund 1683. Han war 1683 vice akademisekretare i Lund och prest-
wigdes derstädes $\frac{10}{2}$ 1686 till att förestå Håslöfs pastorat,

hwars inkomster låra innehafte af biskop Hahn. U. blef också gift med Odders enka, som förut arrenderat pastoratets inkomster af biskopen. Underligt är, att man icke i domkapitlets arkiv finner någon handling, som berättigar Hahn att åtnjuta inkomsterna af Håslöfs pastorat. Efter hans afgång blef Uhr ordinarie pastor 1688. Småländska nationen wid Lunds universitet klagade deröfver att U., som varit dess kurator, wånwårdat dess penningar och andra tillhörigheter samt tillagnat sig två nationen tillhörige böcker. En smed i Håslöf klagade 1704 att U. drifwit honom ut ur ett kyrkan tillhörigt hus, hwari biskopen tillåtit honom att bo, äfvensom att U. efter en biskopsvisitation "ålagt allmogen at dhe skulle ofra honnom i huuset för thy han hade tagit emott H:r Biskoppen." Widare heter det i smedens klagoskrift: "än ydhermera gick om kringh enn Signekonna, som hafde varit utdrifwit ifrån Malmö, kom till Boderup, siåd Prästhuustrun det at wetha, som gick til mig och bad mig, at iag wille gå til Boderup efter henna, och thå hun kom til Håslöf, gick hun strax på frugit, kom Prästhuustrun stålf til hendhe och fasnede henne, thå war Signekonnan fuhler, wille hun inthet gå med henner, uthan in i mitt huus, Så war dhett mörka natt, kom thå Prästhuustrun ind til henna at wille hafwa henne med sig i Prästegårdhen, wille hon Inthet för hun fick mehra Öhl, så lodh Prästhuustrun hämpta En kanna Öhl thet beste hun hafde, thå sagde iag til Prästhuustrun at hon inthet skulle befatta sig medh henne, thij dhett ehr fabel medh hennes werk, thå lodh Prästhuustrun hempta lys och lögtthe och uprånthe lys i Smedien och på Kyrkiogårdhen, och löften bahr iag för dhennem, thå wij kom i gången att stohla gåå ind i huuset, wille Signekonnan inthet gå ind, för hun fick penningar, gaf hon henner en 5 Rdr Crona. Så gick hon ind och Prästhuustrun bagh efter, thå wart tillagit med matt och öhl på boret, som til ett gille, men Pastoren skulle inthet wetta dheraf, thy han soff"; sedan nu prestfrun trakterat spåqwinnan så att denna war mycket drucken, bad hon henne gå till fångs och befallte följande morgon smeden att föra för henne till Boderup; då spåqwinnan sedermera kom til Håslöfs krog, skickade prestfrun smeden att återfordra en del kläder som hon gifwit den förra jemte de 5 riksdalerna, och ehuru desse ej erhöles,

twingade Uhr, som nu fått kunskap om saken, smeden att utbetala 5 rdr, hwaröfwer smeden nu beflagade sig inför domkapitlet. U. påstod smeden vara "en malignant och calumniant." U. klagade 1706 deröfwer att pastorn i Reng L. Kråka begrafwit en dräng, som tillhört Håslöfs pastorat, och såmedelst beröfswat U. den "rätt och lifstol", som borde honom tillkomma. Kråka framgaf en skrift af den aflidne drängens syster, af innehåll att hon och hennes man begärt att få honom begrafwen i Reng, emedan de fruktade att icke med lifstol kunna förnöja Uhr, hwilfens utpräfningsbegär war dem bekant; de hade nemligen i anseende till sin fattigdom begärt att blifwa wigde utan bröllopsgille och erbjudit honom 10 daler smt., men han wägrade att wiga dem förrän de tillställde bröllopsgille; detta jemte betalningen för wigselu hade medtagit deras tillgångar, men likwäl hade de sedan måst betala hustruns flyttningsedel med en riksdaler. På sin dödsäng skall U. hafwa omtalat att han fort förut en söndag, då han stod på predikstolen, sett sin företrädares skepnad komma in i kyrkan samt derwid blifwit så försträckt att han häftigt insjuknat. Död $27\frac{1}{3}$ 1709. — Med första hustrun, den ofwannämnda Anna Christensdotter, som dog 1691, hade han inga barn; andra hustrun hette Christina Gunnarsdotter Kulling och war styfsdotter till en regementspastor Edberg i Malmö. Med henne hade U. flera barn; i kons. prot. nämnes sonen Erik och döttrarna Anna Brita och Ingeborg; de ärfde hwardera 262 dal. smt.

5. **Simon Aquilonius**, son af prosten Olof A. i Löderup och född der omkr. 1680, blef student 1697 och prestwigdes $20\frac{1}{12}$ 1702 till komminister wid Konunga prebendeförsamling, blef $7\frac{1}{12}$ 1705 pastor i Hellestad, 1706 magister, war 1709 i fråga till Tygelsjö pastorat och utnämndes s. å. till Håslöf, som tillträdde 1710. Ett halft år efter ankomsten hit föll han i en sjukdom, som aldrig fullt öfwerwannes och slutade hans dagar $29\frac{1}{1}$ 1713. — Gift med Brita Plantin, som war prestdotter från Norrland och uppgifwes hafwa warit systerdotter till biskop Steuchius; hon blef konserverad wid kallet. Barn: Anna, g. m. 1. L. Worsing, 2. P. Hegardt, pastorer härstädes. — Margreta, g. m. M. Tengwall, pastor i Lemmestö.

6. **Nils Sylvan**, son af häradsdomaren Christian Nilsson och Agneta Hansdotter, föddes i Löderup $24/11$ 1665, gick i Malmö skola, blef student 1682, erhöi 1685 tillåtelse att predika och tog kondition hos tullnären Zacharias Stobæus i Östad, återwände 1688 till Lund, blef 1689 skolkollega i Helsingborg, 1694 magister, 1696 $7/2$ prestwigd, 1697 rektor wid Helsingborgs skola, 1698 $2/3$ pastor i Barsbäck, predikade 1708 wid prestmötet och utnämndes $9/7$ 1713 af kgl. senaten till pastor härstädes; utnämningen bekräftades af K. M. i Timurtasch $18/7$ s. å. och S. blef $11/4$ 1714 af biskop Steuchius installerad och derjemte wigd med företrädarens enka. Efter prosten Baggers död eftersträfwade Hedengrahn i Hwellinge och Kråka i Keng preposituren, men enligt de öfriges wal tillföll den Sylvan $22/12$ 1722. Död $20/1$ 1726. — Gift 1. $5/7$ 1698 m. Margreta Fröllinghausen, enka efter tullnären Hans Nilsson Holst i Helsingborg. 2. $11/4$ 1714 med Brita Plantin, som efter S:s död blef gift med prosten Örnberg i Dahlsköpinge. Med henne hade S. två söner, Carl Gustaf, som dog i barndomen, och Christian, som blef pastor i Hwellinge.

7. **Lars Morfing**, son af en hederlig och förmögen handlande i Östad Wärten Fayersson och des hustru Christensa Weibell, föddes i nämnde stad $11/2$ 1698, gick i skola i Östad och Lund, blef student 1715, utmärkte sig genom mycken slit och goda kunskaper samt antogs af math. prof. Conrad Quensel till informator för hans barn, blef 1719 philos. magister med det witsord, att han "genom en oförtruten slit wunnit en fullkommen mogenhet i ättfylliga wackra wetenskaper." Prof. Quensel hyste för honom det förtroende, att han lät honom underrisa sina privatister och författa almanachorna för åren 1722 och 1723. M. blef docens 1722, undergick följande året theologiff examen och föreslogs till Wäsby pastorat, hwilket prosten Owenius wille jemte en sin dotter öfwerlåta åt honom. Denna plan blef likwäl om intet. Wid midsommaren 1726 blef M. pastor härstädes, prestwigdes $25/11$ s. å. och tillträdde kallet 1727. Som landtprest fortsfor han att lämna flera ynglingar grundlig handledning i studier. Kyrkoh. Runbeck i Hwellinge anmälde för domkapitlet, att en sten, som utgjort fot till dop-

funten i Hwellinge kyrka, men i profsten Stuures lifstid blifwit såsom för hög undanslyttad, sedan af profsten Hedengrahn ställd i trädgården och af komministern Bedergren brukad som solwisaretasta, hade blifwit af Morfing hemtad till Håslöf, hwilket Runbeck ansåg för "en grof och wederstyggelig misgärning", nemligen för kyrkoföld. M. dog efter en kort sjukdom $\frac{1}{8}$ 1735. G. Pape höll lifpredikan öfwer honom; den innehåller intet öfwerdrifwet beröm, men intygar den aflidnes kunskaper och anspråkslöshet samt uttrycker den förhoppning att hans sinne under sjukdomen blifwit löst från jordiska omsorger och med förtröstan omfattat honom, i hwilken allena är salighet. — Gift $\frac{2}{6}$ 1727 med företrädarens styfdotter Anna Aquilinius, som äfwen blef gift med efterträdaren. Af M:s fyra barn öfwerlefde honom två döttrar, Christina Marina, som dog 20-årig, förlofswad med A. Hellman, past. i Mällby, och Ingrid Margreta, g. m. profsten, doktor S. Munthe i Malmö.

8. Petrus Segardt, son af borgmästaren Jofias H. i Malmö och brorsson till domprofsten Martin H. i Lund, föddes i Malmö $\frac{31}{6}$ 1711, blef student 1725, höll 1731 latinisk parentation öfwer prof. H. Stridsbergs son, studenten Johan S., blef s. å. informator hos hofmarschalken A. von Düben i Stockholm, som 1732 kallade honom till husprest, hwartill han och $\frac{7}{2}$ s. å. i Upsala prestwigdes, blef magister i Lund 1734, föreflogs 1735 af kanslikollegium till pastor wid swenska församlingen i London, rekommenderades s. å. af grefwe Arwid Horn till Håslöfs pastorat, utnämndes $\frac{30}{3}$ 1736, wid ej ännu fyllda 25 år, till pastor härstädes och tillträdde pastoratet s. å. Han war en ansedd och kunnig man samt en god predikant. Wid prestmöten hade han partes såsom opponens, vice præses och orator. 1760 blef han vice häradsprost under profsten Tausons sjuklighet, ordinarie $\frac{16}{6}$ s. å. At prof. Sommelius meddelade han goda underrättelser om framlidne kyrkoherdar i Skytts härad. En af honom utgifwen lifpredikan öfwer kyrkoh. Corvin i Skånör är i anseende till språk och innehåll att räknas bland den tidens bättre homiletiska produkter. Såsom stilprof må anföras följande: "Det är icke utan att ju den af Guds Anda i hjertat verkade tronens wisshet har sina grader; den kom-

mer icke strar till sin fullkomliga höjd; den är icke heller alltid lika hos alla. Änffönt wi genom Guds nåd och hans Andas kraftiga werkan äro komne till den rätta lefwande och saliggörande tron på Jesum Christum, det är wisserligen så att wi såsom fattige syndare endast kaste vår syndabörda på det Guds lam, som borttog vår synd, endast hälle oss till Honom och i och af Honom försäkra oss om syndernas förlåtelse, rättfärdighet och salighet hos vår Gud, så finne wi och förmärke dock beklagligen esomoftast ännu hos oss så mycken ofullkomlighet, ströplighet och swaghet, så mycken otroslämning, att wi alltjämt nödgas låna orden af hin swagtrogne mansens mun och med honom innerligen sucka och bedja till vår Jesum: Herre, jag tror, hjelp min otro." S. dog $\frac{5}{10}$ 1769. — Gift 1. $\frac{15}{12}$ 1737 med företrädarens enka Anna Aquilonius, som dog $\frac{6}{12}$ 1755 efter att hafwa födt honom 5 barn, af hvilka 3 öfwerlefde fadren. Sonen Peter war stadskommisiter i Malmö; dottren Sophia Brita war g. m. fadrens efterträdare. 2. $\frac{29}{4}$ 1757 i Frenninge med Elisabeth Dorothea von Gripen schütz, dotter af majoren wid adelsfanan Anders von G. Hon öfwerlefde sin man, barnlös.

9. Lars Laurén, son af Martin L., pastor i Arrie, och K. M. Chorin, föddes i Skanör $\frac{14}{11}$ 1731, blef student 1748, prestwigt $\frac{30}{11}$ 1753, magister 1754, pastor härstädes 1771, respondens wid prestmöte 1774 och titulärprost 1795. Han war en god hushållare och samlade förmögenhet; ämbetsgöromålen hade han lämnat flere år före sin död, som inträffade $\frac{25}{3}$ 1808. — Gift $\frac{20}{2}$ 1772 med Sophia Brita Heggardt, som dog 1814 i Ång wid 73 års ålder. De hade inga barn, men uppfostrade L:s systersöner, kyrkoh. L. Frost's söner från Skanör, hvilka tidigt blifwit faderlösa; en af dem antog morbrodrens namn och blef pastor i Hörröd.

10. Jöns Sommar, son af prosten, doct. Magnus S. och Erika Liebman, föddes i Ängelstorp $\frac{29}{9}$ 1769, njöt sin första underwisning dels af fadren, dels under hans sjukslighet af modren, som war ganska kunnig i latin och grekiska, blef student 1781, phil. mag. 1790, docens i theologi 1791, prestwigt $\frac{26}{10}$ 1794, kollega wid Lunds skola 1796, theol. kandidat 1797 och licentiat 1798, rektor wid nämnda skola 1803, pastor här-

städes $\frac{22}{6}$ 1809, tilltr. s. å., erhöll prostetitel 1812, presbiterade wid prestmöte 1814, blef theol. doktor 1818 och prost i Skytte härad 1823. Han war en kunnig och wälmenande, men swag man. Död $\frac{9}{3}$ 1843. H. Reuterdahl höll likpredikan öfwer honom och yttrade bland annat: "Han hade ett genom Guds ord rikeligen upplyst förstånd; han hade en djup, men tillika ren och klar lärdom; han hade ett sinne, som war mildt och fromt som barnets; han hade gerna kunnat wara det barn, som Jesus framställde till ett mönster för de sina; han war i allt ädel och sann; han war god och trofast; han war ofskuldsfull i sinne och lefwerne, så ofskuldsfull som en menniska kan wara det, hwilket wäl är intet inför Gud, men något inför den med tusenfaldig skuld belastade werlden." — S. war icke gift.

Skrifter: Se Marcklins disputationsskatalog.

11. **Johannes Pettersson**, bondson från Toarpö socken i Skara stift och född der $\frac{12}{12}$ 1795, blef student 1812, magister 1820, docens i theologi 1821, prestwigd $\frac{14}{6}$ 1831, föreslogs till adjunktur i österländska språken 1829, i theologi 1833, till theologiskt professjon s. å., blef theol. adjunkt och pastor i Kerrstorp $\frac{29}{1}$ 1835, tilltr. s. å., erhöll prostetitel 1836, förestod professjonen i pastoralthologi flera år, war adjungerad domkapitelsledamot 1839—1844 och förordnades 1843 till ordinarie domkapitelsledamot, föreslogs till domprostetiet i Skara 1841 och i Lund 1844, blef pastor härstädes $\frac{10}{1}$ s. å., tilltr. s. å., blef prost i Skyttes härad $\frac{9}{3}$ 1848, L. N. D. 1854.

Gift $\frac{23}{10}$ 1844 med Celestine Sophie Witting, dotter af kapten Anders Johan W. och H. G. Nydberg. Barn: Carl Peter Johan, f. $\frac{19}{1}$ 1849. — Lars Axel Gustaf, f. $\frac{22}{6}$ 1850. — Emil Frans Oscar, f. $\frac{4}{6}$ 1851. — Christina Gustawa Mathilda, f. $\frac{24}{6}$ 1847.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854. Bland dem märkes "Hebreisk grammatik", ett sjelfständigt och grundligt arbete.

Kyrkoherdar i Stora och Lilla Slågarp.

1. **Jakob Hemmingsen** i Store Slaagerup har underskrifwit en hyllningsfullmägt 1584; namnet finnes på en kyrkofalk med årtalet 1578.

2. **Jacob Jenssøn**, som utan att angifwa boningsorten undertecknat en dylit fullmägt 1610, war sannolikt pastor härstädes.

3. **Hans Knudssøn** war pastor här 1624 och är den ende som nämnes i B.B., der visitationer omtalas för åren 1619 och 1635. Wid den sednare befunnos nattwardsbarnen wara föga kunnige.

4. **Niels Jacobsøn** i Slaagerup har underskrifwit hyllningsfullmägterna år 1648 och 1655.

5. **Niels Hanssen Gimbres** förekommer som pastor härstädes först 1681, men hade säkert då länge varit det, ty då han 1685 antog vice pastor, hette det att sådant skedde, emedan han i anseende till sin ålder och sjuklighet icke kunde som sig borde befrämja uniformiteten. Död $2\frac{3}{4}$ 1688. Hans enka hette Kirstine, och deras dotter Eline war i fråga att blifwa konserverad wid pastoratet samt erhöål, då det icke blef af, 100 daler smt. såsom ersättning.

6. **Zacharias Nilsson Hernerus**, son af lektorn i Werjö, sedermera pastor i Gårdsby Nils H., g. m. en dotter af biskop Zach. Lundebergius, blef $2\frac{1}{12}$ 1685 af företrädaren kallad till vice pastor och successor i kallet; i lön skulle han hafwa årligen 40 dal. smt., husrum, mat och öl, fång, tvätt och värme i prestgården, en häst född och åkerjord till 2 tunnors utfäde, hwilken skulle plöjas med pastors stutar; deremot lofwade H. att icke gifva sig utan pastors samtycke samt att, efter dennes död, förse hans enka med husrum och uppehälle. Då han i sin afgifna förbindelse kallar den gamle pastorn och hans hustru för föräldrar, så war han förmodligen förlofwad med deras dotter. R. M. biföll den mellan herr Nils och Hernerus uppgjorda förbindelsen, och den sednare prestwigdes $1\frac{1}{2}$ 1686. Sedan den gamle herr Nils aflidit, begärde församlingarna $1\frac{1}{2}$ 1688 att fortsarande få njuta Herneris "sjählawachtning", och R. M. tillät $1\frac{1}{2}$ s. å. hans introduction såsom or-

binarie pastor, enår han blifwit förbelaktigt witsordad och wille "genom giftermål uprätta och conservera den aflidne pastoris hus." Den redan 1685 tilltänfka förbindelsen mellan H. och företrädarens dotter war alltså ännu icke fullbordad; den blef det ickeheller sedan; H. måste köpa sig fri från henne och gifte sig sedan med Metta Wandel. Han dog $\frac{5}{4}$ 1693. Hustrun lefde efter honom och klagade $\frac{20}{8}$ 1695 i domkapitlet deröfwer att gouvernementsskifalen Daniel Brun i Halmstad, som lofwat henne äktenkap, i Halland trolofwat sig med en annan.

7. **Jöns Munthe**, son af kyrkoherden i Bösarp Hans Arnoldsson M., blef 1689 prestwigt till medhjelpare åt förste stadskom. i Lund, men förordnades s. å. till prest wid en sjöexpedition till Portugal. 1691 erhöll han K. M:s rekommendation till Hammarlöfs pastorat, men då konsistorium dertill utsett en annan, lät K. M. derwid bero, men anbefallde konsistorium draga försorg "det denne Skeppspresten Hr. Jöns Munthen med något honom anständigt Pastorat må blifwa ihågkommen, eftersom Wär nådige willie är at han för sine beswärlige resor till Portugall med någon god lägenhet skall blifwa foulagerad." I bref $\frac{27}{8}$ s. å. yttrade konsistorium till Munthe, att då han änyo ämnade sig ut på en längre färd, wore det bäst att han lämnade tankarna på befordran tills han komme hem; härpå swarade han: "Jag hafwer inhämtat af Consistorii bref daterad d. 27 Aug., om Konunghens emoot migh, en meriterad person, stora och högpriisliga nådh, men tenna bewijsta nådh war migh genom tålamos affspissande affturin, teras swar, att Konunghen för tett jagh tes större couraç skole hafwa till att resa uth thett han muntligt Konunghen sielf aff migh begärade och så försäkrade migh om Pastoratet, men nu Konunghens resolution ähr om intett gort, tett jagh genom hans Höggrefl. Excellens Wachtmeister, Gref Ascheberg och Gref Skönleben migh förhwerfswat hade. Consistorii bref tet för målder om Trillestads pastorat uthi Blekingh, men iagh af brefuet inghen grundh kan udfara om iagh recommenderad ähr, uthan te biudher migh att töfwa och hafua tålamod, till tes iagh kommer igen, iagh stunes tålamodett ähr alt för stort nu 3 reesan emoot Consistorii höga och stoorra löffter, när wi engångh hade rest ten wägen skole få tett besta fram för andhra Pastoradt, som och Ko"

nunghens ordre och nådiga behagh är. — — — Jagh skole wål intet mehr lusta att reesa ten wågen mehr, war tett icke för noghra Gøttiska gamla Swenska skrifter, som lendha til Swerriges upplysning, iagh udsport hafwer lendher förthenfull till det Høgw. Consistorium min tienstliga begeran iagh hårom moste uindherwijfas om iagh recommenderad åhr, terjempte när ten kommer till Høgw. Consistorium Konunghens nådiga resolution, att iagh kan weta huru iagh migh heruti ställa skall om iagh intet promoverad warder min nöd och bedrøfweliga tillstånd inför min nådiga Konung begråtha kan" — — —. På denna oförskåmda och uselt hovrassade skrifwelse swarade biskop Pape med ett allwarfamt bref, hwari han bad M. "wara försäkrad, att då han så sitt onda sinne utgjutit och ej wetat bättre sin biskop och konsistorium att wörda, skulle han det å behörig ort ansvara och låra en annan gång det sjerde budet bättre iakttaga." Hemkommen till fäderneslandet blef M. lifwål 1693 pastor härstådes och tillträdde pastoratet 1694. Han "excuserade sig" $\frac{30}{8}$ 1693 "att åchta ånkian i Slågerup, föregifwande sig med en annan vara förlofwat." Wid ett prestmöte hade han uppdrag att predika; den som sett prof på hans stillistiska förmåga kan twefa om detta uppdrag war en utmärkelse in bonam eller in malam partem. Latin skref han något bättre än swenska, om han, såsom det uppgifwits, författat den versifierade grafskrift öfwer fyrkoherden L. Stub i Stanör, hwilken i dennes biographi omnämnes. 1722 afstod han pastoratet åt B. Tydell, med hwilken han sedan icke kunde komma öfwerens. L. gjorde anspråk på en del förmoner hwilka M. lofwat honom "i sin hetliga och håstiga sjukdom då han intet wistte hwad han sade eller gjorde." M. afled $\frac{24}{3}$ 1724. Han torde hafwa warit gift två gånger; förra hustruns namn och börd äro ofända; hennes mor lefde 1703 i Gøtheborg; sednare hustrun hette Christina Engeström och war systers till biskop Engeström. Barn: Swen Johan, theol. prof. i Lund (se I. 313). — Märten, tullnär i Carlshamn. — Hans, stadsfiskal i Malmö. — Christina Margreta, g. m. fadrens efterträdare. — Anna Maria; hon war förlofwad 1730, troligen sedan g. m. komministern i Bredaryd af Werjö stift J. Lindberg (Ny Smål. befr. 3. 157). Huruwida desse M:s barn i an-

jeende till äldren borde stå i denna ordning, samt om han haft flera barn, är ej kändt.

8. **Boetius Tydell**, son af en mönsterstrifware i Helsingborg, gif i skola derstädes, blef student 1713, kallades 1719 till pastor wid norra skånska kavalleriet och blef 1722 pastor härstädes och gift med företrädarens dotter Christina Margreta Munthe. Han lefde i oenighet med swärfadren och, efter dennes död, med swärmobren. Död 1728. Hustrun lefde efter honom ännu 1737; hon önskade 1732 att genom giftermål med kyrkoh. Floræus åter komma till pastoratet. L. efterlämnade 3 små barn.

9. **Andreas Hillenius**, westgöthe, prestwigdes $\frac{7}{4}$ 1718 till tjenstgöring i Ståfwie, blef magister 1723, pastor härstädes 1728, tilltr. 1729 och dog på hösten 1730. En slägtinge till företrädarens enka klagade att H. brutit ett henne gifwet äktenkapslöfte. Hillenius war gift med Märta Parström, dotter af kyrkoh. i Ahlsted Swen P. Hon blef sedan gift med Hillenii efterträdare.

10. **Anders Floræus**, son af Daniel F., prost i Raflunda, och Christina Herlin, föddes i Lund 1692 och studerade i Åbo ej utan framgång, såsom egande ett owanligt minne. I Stockholm skall han engång på en dag hafwa predikat på tre språk, nemligen swenska, finska och tyska. 1724 blef han folkkollega i Malmö och skall i denna befattning hafwa ådaga lagt kunskaper och skicklighet, men förde ett lastbart och förargelsewäckande lefwerne. På sommaren 1731 blef han utnämnd och i Maj 1732 prestwigt till pastor härstädes. Ehuru hans ofedlighet ännu icke ådragit honom någon anlagelse, ansågs han likwäl för en owärdig medlem af presteståndet; biskop Rydelii yttrande till domkapitlets protokoll, att F. smygt sig in i presteståndet under biskop Linnerii "sjukdom och stora ålderdoms swaghet", torde nemligen säkert antyda att F. ej kunnat blifwa prest under en samwetsgrann och kraftig biskop. Sedan F. blifwit pastor, följde den ena skandalen på den andra. 1732 anklagades han att hafwa brutit det äktenkapslöfte, hwilket han i flera wittness närwaro gifwit kyrkoh. Tydells enka; de förlitets slutligen och hon nedlade sina anspråk. Följande året blef han instämb inför häradsrätten för lågersmål med sin hus-

hållersta Mariana Brandenburg, prestdotter från Söfde. Wid ransakningen inför häradsrätten förebragtes inga bevis för lägersmälet, men det upplystes att Mariana Brandenburg bedt Floræi öfrige tjänare uppmåna honom till giftermål med henne och lofwat dem penningar, om det lyckades. Hon föregaf sig hafwa 14 wedor efter lägersmälet "framsödt ett missfoster" d. w. s. fått missfall, men det kunde ej heller bewisas; anledningar förekommo dertill att detta warit en af henne sjelf uppspunnen dikt för att gifwa styrka åt anklagelsen mot Floræus. Denne förnekade också bestämdt sin brottslighet och frikändes i denna sak. Häradsprosten Örnberg samt kyrkoherdarne Taufon, Hellman, Klingenberg och Morfing begärde att biskopsvisitation måtte blifwa anställd i Slågarp, men sådant blef ej af i Linnerii lifstid. F. war emedlertid förekallad inför domkapitlet och erhöll föreställningar angående "oförsigtigheten att taga i hufet en så ung menniska", hwarpå han genmålde, att hon ej wore så ung, utan öfwer 30 år. 1735 blef det anmaldt, att F. ej höll gudstjenst i laga tid, hade försummat sjukbesök hos en swärmodig hustru, men tvingat henne att begå nattwarden, hwaröfwer hon sedan råkat i swåra samwetsqwal, war misstänkt för otuktigt umgänge med en qwinsperson i pastoratet, drack sig ofta drucken så wäl på krogar som i sitt eget hus, slog sin hustru, swor och bannades m. m. Särskildt anfördes, att han påsfdagen warit drucken under gudstjenstens förrättande och i predikan uppmuntrat hårda män att slå sina hustrur med de orden: "en öhrsihl kostar så litet", samt bewisat "att qwinnorna åfwen wore menniskor", hwilket ansågs "syfta på säfång ro och gyckleri", men af Floræus förklarades hafwa åsyftat qwinnornas tröst och uppmuntran. Det blef i domkapitlet afstaladt, att biskopen, utan att F. derom blefwe på förhand underrättad, skulle resa ut till Slågarp för att hålla undersökning angående nämnde angifwelser. F. blef s. å. instämd inför prestmötet. Han infann sig der i drucket tillstånd. I slutet af s. å. dömdes han till suspension och att under suspensionstiden mista halfwa lönen. Han fortsatte emedlertid sitt skändliga lefwerne, men framlade falska intyg om oförwitligt förhållande. Ofsedligheten i församlingarna war enligt hwad som upplystes wid ofwannämnda undersökning förfärlig; isynnerhet följde mo-

derförsamlingens inwånare sin pastors exempel i fylleri och gubblöshet. Han blef ånyo suspenderad och slutligen $27/1$ 1737 dömd till affättning. Kort derefter begaf han sig till Stockholm för att utverka ändring af denna dom, men innan något med affeende derpå hann afgöras, dog "denna liderliga och ogudaktiga prestmannen" (kons. prot.) i Stockholm i Juni 1737. — F. hade fått kallelse till pastoratet med wilkor att äfta kyrkoh. Tydells enka, men undandrog sig uppfyllandet af detta wilkor och gifte sig i stället med kyrkoh. Hillenii enka Märta Karström, som icke lefde länge derefter; wid hennes begrafning "klappade han i händerna och hoppade som en galning", enl. Elmgrens anteckning. Sedan blef han gift med Anna Christina Schreil, dotter af en kronobefallningsman. Hon war mycket ung och blef af F. ej allenast agad med ris som ett barn, utan ock så grymt handterad, att hon måste fly ur huset. Hon öfwerlefde honom och erhöll nådår, ehuru K. M. i anseende till mannens skändliga förhållande tveklade att bewillja henne denna förmon.

11. **Johannes Billing**, son af kyrkoh. Pål B. i Esfwerlöf och född der 1702, prestwigdes $9/12$ 1725 till tjenstgöring i Åhus och blef 1736 huspredikant hos en grefwinna Piper. Förmodligen war det genom hennes rekommendation som han 1738 blef pastor härstädes, oaktadt han wid walet fått endast få röster och konsistorium förordat den äldre och mera förtjente L. Lesgren, som varit vice pastor härstädes och nitiskt werkat för att återställa säd och ordning (se om honom wid S. Herrestad). B. erhöll 1774 sin son Johan Paulus till vice pastor och dog 1783, warande enligt Lunds Weckoblad "förmodligen den äldste prest i stiftet." — Hustruns namn är ej kändt. Barn: Anna Maria f. 1739. — Johan Paulus, past. i Espö. — Christina Katrina f. 1744, d. 1745. — Christina Katrina f. 1748.

12. **Simon Palm**, son af kyrkoh. Petrus P. i Löwestad och B. M. Sinius, blef prestwigid 1762 och pastor här $29/4$ 1784. Enl. Elmgren war han en "förnuftig och beskedlig man." Död $18/1$ 1808 wid 70 års ålder. — Gift med Christina Flinck. Deras enda barn Beata Magdalena war gift m. profsten Sjödahl i Skabersjö.

13. **Johan Arefoug**, son af en glasritare och född på Gustafsberg i N. Åsbo härads $\frac{1}{2}$ 1757, blef student 1780, prestwigd $\frac{31}{10}$ 1781, pastor här $\frac{3}{8}$ 1809, tilltr. s. å. Död $\frac{1}{4}$ 1831. — Gift m. Elisabeth Feuf, hvars far war prest, men dog obefordrad; hon dog 1816. Barn: Magnus Eduard, f. 1813, phil. mag. och kollega wid Malmö skola. — Anna Katrina, g. m. prosten G. F. Hollenius i Överrestad. — Christina Charlotta, g. m. prosten J. N. Quiding i Lövestad.

14. **Johan Peter Hansson**, son af Per H., prost i W. Karaby, föddes $\frac{10}{4}$ 1794 i Carlskrona, der fadren då war stadskomminister, blef student 1797, magister 1814, docens i allm. historien 1815, rektor wid Christianstads skola 1820, opponents wid prestmöte 1826, prestwigd 1827, pastor härstädes $\frac{25}{2}$ 1832, tilltr. 1833, erhöll prostetitel 1836. Död $\frac{10}{8}$ 1838 derigenom att han på en resa, då hästarna stenade, sprang af wagnen, föll och skadade hufwudet. — Gift 1827 med Augusta Emerentia Lundberg, hvars far war auditör. Barn: Emma Anna Maria Gustawa f. $\frac{26}{11}$ 1828. — Colma Natalia Ulrika Elisabeth, f. 1831, d. 1854. — Georgina Augusta Christina Regina f. $\frac{20}{4}$ 1832. — Helmina Hortensia Eugenia Charlotta f. $\frac{10}{3}$ 1833. — Per Henrik Wolfgang f. $\frac{22}{9}$ 1834, student. — Asthild f. $\frac{7}{8}$ 1836. — Hilda Rosina Bernhardina f. $\frac{2}{1}$ 1838.

Skrifter: Se Lunds stifts matrifel 1832 p. 137.

15. **Hampus Kristoffer Tullberg**, son af regementswäbeln Tyko T. och Gustawa Helena Tigerström, föddes i Nöbbelöds socken af Werjö stift $\frac{2}{11}$ 1796, blef student 1816, magister 1820, docens i österländska språken 1822, adjunkt i samma språk 1829, föreslogs till professjon i samma språk 1824, förestod denna professjon sammanlagdt öfwer 2 år, prestwigdes $\frac{22}{7}$ 1835, blef pastor här $\frac{13}{9}$ 1840, tilltr. 1842 och erhöll prostetitel 1843.

Gift $\frac{6}{10}$ 1842 m. Ulla Stäck, dotter af handlanden i Lund Josef S. och Greta Maja Kihlgren. Barn: Tyko Carl Philip Josef, f. $\frac{6}{8}$ 1843. — Hassse Werner, f. $\frac{9}{11}$ 1844. — Otto Wilhelm Kuhl, f. $\frac{29}{1}$ 1847.

Skrifter: Se Lunds Stifts matrifel 1854.

Kyrkoherdar i Westra och Fru Ahlstad.

1. **Laurentius** var pastor här på 1560-talet och sannolikt då en gammal man, alldenstund han hade medhjelpare. Hans son Zacharias blef 1560 dertill prestwigd, och 1565 ordinerades en wid namn Andreas Johannis dertill.

2. **Peder Hanssen** uppgifwes hafwa varit pastor härstädes 1598.

3. **Teppe Pedersen** förekommer i denna ordning som pastor, men utan tidsuppgift.

4. **Johannes Glud** nämnes i Eigw. Grubbes dagbok $27/1$ 1609 som "präst i Frue Ahlstad." Hans namn finnes ej på hyllningsfullmagten af år 1610.

5. **Peder Hanssön**, som undertecknad nysnämnde dokument, var sannolikt pastor härstädes. Honom angå måhända orden "remotus etiam ab officio", hwilka i B.B. säfert blifwit antecknade om en pastor i Ahlstad, hwilkens namn ej synes, emedan en del af bladet är bortrifvet.

6. **Jens Mattzen** var pastor här 1624 och lefde än 1648. Wid biskopsvisitationer 1619 och 1627 befanns allt wara i god ordning.

7. **Dominicus Jacobsen** var pastor här 1655 och troligen till 1667. Hans enka lefde ännu 1681 i Köpenhamn, och sonen Hans var pastor i Kjellstorp.

8. **Hans Lauritsen Ravn** blef pastor här omkring 1667 och war det ungefär tio år. Han war gift med en dotter af kyrkoh. Olof Åsersön i Kerrstorp af Drie härad och hade med henne följande barn: Jakob, som kallade sig Rasmus och war kronobefallningsman samt far åt stadskommunistern Ahasverus R. i Landskrona. — Maria, g. m. 1. kyrkoh. W. Arsenius i Tygelsjö, 2. kyrkoh. P. Plantin derfamastådes, 3. kyrkoh. E. Nobelius i Tommarp. — Anna Christina, g. m. tullförvaltaren Hans Munthe i Cimbrishamn och mor åt prosten doktor Ewen M. i Malmö. — Apollonia, f. 1672, d. ogift i Tommarp 1729.

9. **Atzer Olsson**, prestson från Kerrstorp och swåger till företrädaren, blef prestwigd till pastor härstädes $13/7$ 1677. Kyrkorna hafwa i hans ämbetslid undergått betydliga repara-

tioner, och han har börjat den äldsta här befintliga kyrkoboken, på hvars första blad han tecknat: "Anfångh uppå kyrkoboken, efter kyrkoordningen 1688." Han dog $\frac{9}{2}$ 1699, och var "hans ålder och åhr 50" enl. kyrkoboken. Hans enka lefde ännu 1702. Sonen Olof kallade sig Ahlström och blef pastor i Brandstad.

10. **Sven Karström**, bondson från Lomaryd af Linsköpings stift och född 1660, fattes 1673 i skola på Wisingsö, blef student i Lund 1684, var informator hos ryttmästaren Tornerfelt i Olmåntra socken, blef $\frac{15}{10}$ 1690 pastor wid öfwerste Gyllenpistols regemente, undergick examen inför domkapitlet 1699 och blef pastor härstädes i början af följande året. Död $\frac{12}{2}$ 1724. — Enligt ett bref från nyssnämnde öfwerste wille K. gifta sig med enkan efter regementspastorn Christian Hofwerberg, en norrlänning och bror till prosten Johan H. i Malmö. 1712 nämnes K:s hustru Ingrid Swedina. Enka lefde efter honom ännu 1728. Han hade 4 söner, Erland, Erik, Lars och Johannes, af hvilka de två medlersta dogo i späda ålder. Döttrarna Märta och Sophia blefwo prest-hustrur, den förra i Slågarp och den sednare härstädes.

11. **Petter Tauson**, son af rådmannen och winhandlaren Jonas T. och Gya Persdotter Rhode, föddes i Landskrona $\frac{12}{11}$ 1688, gick i skola i nämnde stad, blef student 1706, kallades 1712 af sin företrädare härstädes till medhjelpare och prestwigdes $\frac{27}{6}$ s. å. Han synes hafwa begagnat det wigsel-formulär, som brukades under det Skåne tillhörde Danmark, hvarsföre han 1715 erhöll påminnelse att "wid Brudwigsel ställa sig efter kyrkoordningen och Synodi slut." Redan i företrädarens lifstid erhöll T. fullmagt som pastor härstädes $\frac{22}{7}$ 1718. Här war på 1730-talet en "ogudattig, förargelig och samwetslös klofware" wid namn Michael Dhltin; prosten Örnberg anhöll att "denna wanartiga buß", som af inga förmaningar lät sig rätta utan blef ju wärre och wärre, måtte removeras och allvarsamt straffas. 1738 blef T. prost i Skyttö härad. Han war aktad såsom en rättsskaffens man. På sina sednaste år war han sjukelig och så minnesslös, att han ej kände sina närmasste. Död $\frac{1}{4}$ 1760. — Gift 1. $\frac{21}{1}$ 1713 med företrädarens dotter Sophia Karström, som dog 1730 efter en

lång och svår sjukdom. Barn: Gya; hon begärde 1738 citation på sin förrymde man, handlanden Jöns Åkerberg i Trelleborg, blef från honom skild och sedan gift med prosten Santesson härstädes. — Jonas, pastor i Lövestad. — Elsa Maria, f. 1720, d. ogift 1749. — Swen, f. 1723, war magister och prest, men fick aldrig pastorat; han hade en fädan Stentors-stamma att, då han tjenstgjorde wid Lunds domkyrka, klagade stadens inwånare att han talade alltför högt, och han fick af domkapitlet förmaningar att moderera sin röst. — Ingrid Margreta, f. 1724, d. ogift 1749. — Gudmund, f. 1728, rådmän i Helsingborg. — Defutom 3 döttrar som dogo i barn-
domen. 2. $\frac{7}{4}$ 1731 med Brita Christina Carney, f. 1698, dotter af tullinspektoren Johan C. i Lund. Barn: Johan, f. 1732. — Henrik Lorenz f. 1735. — Petter f. 1739. — Defutom en son som dog i späda ålder.

13. **Jöns Kunström**, son af Nils K., pastor i Espö, och Dorothea Wandel, war född omkr. 1707. I anseende till föräldrarnas eftergifvenhet fick han i barndomen hafwa allt i öfverflöd, hålla hästar och hundar m. m. (jfr. A. Stures i *V. Torp biographi*), men måste sedan som pastorsadjunkt länge kämpa med brist och fattigdom. Prest blef han 1736, tjenstgjorde länge i Harlösa och war pastor wid södra skånska kaval-
leriet, innan han $\frac{22}{6}$ 1761 blef pastor härstädes. Död $\frac{2}{8}$ 1763. — Gift m. Fredrika Wallgren, dotter af prosten Bengt W. i Össjö. Dottren Dorothea Katrina blef 1764 i Ahlsted gift m. studenten Jöns Åschengren; en annan dotter, Elisabets Amalia, dog derstädes 1765 wid 17 års ålder.

13. **Otto Vernt Santesson**, son af ryttmästaren Bernhard S. och bror till prostarna Santesson i Hjortsberga och Mörrum, föddes omkr. 1725 i Göinge härad, blef student 1743, magister i Greifswald 1751, prestwigd till tjenstgöring härstädes s. å., bosatte sig sedan på pastors annerhemman i Fru Ahlsted, blef 1757 vice pastor härstädes, 1765 ordinarie pastor och 1795 titulär prost. Prestgården sattes af honom i godt fäst, äfvensom församlingarnes ekonomiska angelägenheter. Han samlade betydlig förmögenhet så wäl i penningar som jordagods. Död wid ett besök hos sin brorson inspektor Santesson i St. Beddinge $\frac{28}{1}$ 1800. — Gift 1. $\frac{6}{2}$ 1755 m. Gya

Lauson, f. 1713, d. $12\frac{1}{3}$ 1786, prestdotter härifrån. Sonen Bernt Petter, f. 1757, war magister och regementspastor, tog affsed från denna befattning 1785 och tjenstgjorde sedan som adjunkt, men uteslöts från förslag till pastorat, på den grund att han genom affsedstagan det från regementspastorstjefsten gjort sig widare befordran förlustig; d. på 1830-talet. 2. $7\frac{1}{2}$ 1787 m. Anna Malm, som öfwerlefde honom. I W. Ahlstrads kyrka finnas porträtter af prosten Santesson och hans första hustru.

14. **Frosten Swanander**, son af hemmansäboen Truls Persson och Agda Frostensdotter, föddes i Swenstorp af Dusby socken $12\frac{1}{9}$ 1742, studerade i Lund under mycken fattigdom, blef prest $10\frac{1}{12}$ 1766, pastor i Hyby 1772, opponens wid prestmöte 1774, titulär prost 1786, prost i Vara härad 1798, transp. hit 1800, tilltr. 1801. Död $2\frac{1}{6}$ 1806 och begrafwen i Hyby, der hans porträtt finnes i kyrkan. — Gift $1\frac{1}{8}$ 1773 m. Elsa Maria Agrell, prestdotter från Hyby, f. 1757, d. 1813. Af deras 11 barn äro följande kända: Maria Charlotta, g. m. kyrkoh. A. Folker i Hyby. — Jonas, f. 1777, d. 1800, fgl. selter. — Axel Fredrik, f. 1779, d. 1805; kanslist i frigskollegium. — Frosten, f. 1780, d. 1828; bryggare i Göteborg. — Christina Sophia, f. 1782, ogift. — Lowisa, f. 1784, d. ogift 1815. — Olof, f. 1786, magister och legationsprest i London, d. af lungfot i Tanger på afrikanska kusten $9\frac{1}{12}$ 1815.

Swanander ihogkommes såsom en särdeles qwid man, lycklig poet och begåfwad predikant, men beklagligtwis kunde han ej motstå sin benägenhet för spirituosa, den han likwäl erkände och beklagade. Atskilliga rätt wackra tillfällighetsverser af honom finnas införda i Lunds Wedoblad på 1770- och 80-talen. Hans predikningar torde, ehuru renlärige, icke haft något djupare innehåll, men gjorde intryck på åhörarne genom ett lyckadt framställningsfätt och ett lifligt yttre föredrag. Mycket uppseende wäcste i mer än ett asseende hans lifpredikan öfwer kornetten Fredrik Trolle, fröknarna Brita Sophia och Elisabeth Augusta Trolle samt mamsell Margreta Harmens, hwilka år 1775 drunknade wid en lustfärd på en insjö (jfr. Barfod, märkwärd. om stånsta adeln p. 49 ff.). Denna bedröfliga hän-

delse wäckte i hela provinsen det lifligaste deltagande. Predikan har till ingångspråk de wäl walda orden i Jer. 31. 15: Man hörer en klagelig röst och bitterlig gråt i höjden: Rachel begråter sina barn och will intet låta trösta sig öfwer sina barn, ty det är ute med dem. Texten är Baruch 4. 19, 23: Drager hådan, I käre barn, drager hådan; men jag är-öfwergifwen och ensam. Jag hafwer låtit eder fara med sorg och gråt; men Gud skall gifwa eder mig igen med glädje och fröjd ewin- nerliga. Öfwer samma text hade S. predikat söndagen före olycks- händelsen, då de aflidne med owanlig andakt och rörelse afhört hans tal. Lifpredikan lär af ingen afhörts utan djup rörelse och tårar; men officerarne wid det regemente, som fornett Trolle tillhört, förtörnades högligen öfwer predikantens yttrande, att denne måhända blifwit så tidigt borttryckt, på det att han måtte undgå det förderfliga inflytandet af elaka föredömen; "hade han", heter det, "fått lefwa längre, hwem wet, om icke sådana förförelser kunnat möta honom, att han aldrig fått möta i lju- sens rike? Huru lätt hade det kunnat hända i en werld, i en tid, då man ej sällan gör sig ett nöje af att leka med Gud och Gudadyrkan, Himmel och helwete, försummar de heligaste plig- ter och utöfwar de skamligaste laster." Man trodde att härmed bland annat åsyftades de oordningar och utswäfningar, hwilka fort förut förefallit wid ett af hertig Carl anställdt gille för officerarne wid ifrågawarande regemente. I W. Ahlstedt wi- sade S. mycket nit för skolwäsendets förbättring. Ett par stil- prof af honom må anföras. Wid de årliga tabellernas affän- dande till häradsprosten skref han engång:

Högt siffran nu galler,
 allting i tabeller,
 folket och fånaden bredwid hwarann;
 gråset och säden
 löfwen och träden,
 räkna dem noga, min wån, om du kan;
 men högre det galler,
 när himlens tabeller
 wid werldenes ånde slutsummorna få,
 när konung och bonde,

den gode och onde
i tvänne kolumner blott införde stå.
Gud hjelpe oss då!"

Den 1 Jan. 1800 har han i en anteckningsbok för Vara härads prosterspedition skrifwit: "Under det jag nu första gången skrifwer detta åratalet, ärindrar jag mig det märkvärdiga tidekifte, då wi i ställe för 17: skola skrifwa 1800. Jag inlåter mig ej i den onödiga twisten, om ett nytt seculum börjar denna eller näst härpå följande Nyårsdag. Epochen 1800 blir åtminstone betydande, förmodligen öfwer all vår föreställning, om man skall sluta af hwad som händt under det man skrifwit 1700. De näst owäntade uppfinningar, de största hwälfningar hafwa skett i detta tidehwarf. Electriciteten, Aërostatiska flygkonsten, Telegraphen, nyare Chemien, som upplöser alla elementer och härmar deras verkningar etc., skulle 1699 ansetts för omöjigheter, om någon wågat tala derom. Ut i Philosophie, i Theologie, i Politique härskta alldeles nya tänkesätt. Rätt nu är den wadrafte sjerdedelen af jordklotet förstörd af Franska frihetsprincipen och Englands lystnad efter wäldet öfwer alla haf och winsten af all handel. Ett olyckligt krig brinner i alla fyra werldens längst bekanta delar. Annu hwilar Herrans ande med friden i Nordlanden Wätte den ej saknas af oss eller våra efterkommande!

Tidehwarf rinna, Werldar förswinna,
Som skaparen will;
Tidehwarf börjas, Werldar försörjas,
Och wi äro till;
Glade wi andas, Loffången blandas
Med hopp och med bön:
Att ästor ej dundra I adertonhundra
Med hämnendes lön!
Led, Seklernas Herre! Öf större och smärre
I frid och med nåd!
Wi tolka din åra, Förkunna din lära
Och wörda ditt råd,
Men bedja om nåd.
Hör, Herre! wår bön
Låt ästor ej dundra I adertonhundra" o. f. w.

15. **Christopher Adam Schlyter**, son af profien i Borgeby Severin S. och S. B. Junghans, föddes derstädes $20/10$ 1748, blef student 1763, prestwigd till biträde åt fadren $10/6$ 1770, magister 1775, vice amiralitetspred. 1776, vice pastor wid biskopens prebendeförsamlingar 1777, pastor i Trelleborg 1790, titulär prost 1791, transp. hit 1809. Han har byggt boningshuset i prestgården och med mycken omsorg anlagt trågård samt planterat å kyrkogården. Död $21/12$ 1814; prof. Bildstein i Böfarp talade wid hans begrafning och stilsdrade honom såsom en nitiff prest, god medborgare och omtänksam hushållare. — Gift 1790 m. Ulrika Wählin, f. 1767, d. 1846, dotter af profien i Skabersjö Petrus W. och Katrina Wollin. Barn: Peter, f. 1801, landbrukare. — Severin, prost i Strö. — Otto Christian, f. 1803, pastorsadjunkt, g. m. M. S. Wieslander. — Fredrik Wilhelm, f. 1805, d. 1848 som prebendekomminister i Kerrstorp, g. m. Charlotta Hofverberg. — Sophia Katrina, g. m. fadrens esterträdare härstädes. — Lovisa Augusta, f. 1795, d. ogift 1829. — Gustawa Fredrika, f. 1796, d. 1826, g. m. kronobefallningsmannen D. G. Möller. — Petronella, g. m. profien N. Dunér i Billeberga. — Brita Wilhelmina, g. m. kyrkoh. P. Carlström i Önestad.

16. **Magnus Sjöberg** 1815—1838; se wid Listerby.

17. **Johan Lorenz Sollenius**, son af en handlande i Malmö och född der $16/12$ 1799, blef student 1816, vice kollega wid Malmö skola 1822, ordinarie 1824, prestwigd $19/12$ f. å., stadskomminister och flottsprestikant i Malmö 1831, tillika garnisonsprestikant 1832, pastor härstädes $20/1$ 1837, tilltr. 1838 och erhöll prostetitel 1843. Död $23/5$ f. å. — Gift 1834 med Maria Christina Sjödahl, dotter af profien Erland Christian S. i Skabersjö. Barn: Maria Beata Mathilda, f. 1835. — Erland Christian f. 1837. — Ernst Simon f. 1838. — Augusta Charlotta f. 1839.

18. **Frans Wilhelm Bred**, son af gästgifwaren Nils Wilhelm B. och Maria Magdalena Krook (hvars far war kronobefallningsmannen Frans K., icke kyrkoherden Johan K. i Hoby, såsom I. 295 uppgifwes), föddes i Helsingborg $9/11$ 1788, blef student 1804, magister 1811, prestwigd $16/12$ f. å.,

extraord. bataljonspredikant wid flänsta husarregementet 1812, extraord. amanuens wid universitetsbibliotheket i Lund 1816, kollega wid Carlshamnns skola s. å., pastor i Vara $29/7$ 1820, tilltr. 1821, prost i Vara härab 1831, pastor härstädes $24/3$ 1844, tilltr. 1846, E. W. D. 1853.

Gift $19/$ 1821 m. Henriette Sophie Grahe, dotter af stadsphysikus Johan August G. i Marstrand. Barn: Gustawa Sophia, f. 1822. — Wilhelm August, f. 1823, handlande i Halmstad. — Henriette Marie, f. 1824, d. ogift 1850. — Frans Oskar, f. 1826, studerande. — Carl Johan, f. 1827, handelskontorist i Göteborg. — Annette Charlotte, f. 1829.

Kyrkoherdar i Bösarp och Simlinge.

1. **Petrus Johannis**, diaconus och canonicus i Lund, hade 1314 Bösarps församling till prebende, enligt ärkebiskop Eger Zuels bref, hwilket bekräftar kapitlets patronrätt till denna församling.

2. **Joannes Jacobi** prestwigdes till pastor härstädes $16/7$ 1575.

3. **Truils Jenssön** war pastor här 1584.

4. **Hans Clemedssohn** förekommer som pastor här 1598 och 1605. Han war Lundabo och bror till biskop Mozgens Madsens fednare hustru.

5. **Dawid Sascrides** nämnes i en hyllningsfullmagt 1610 och i B. B. 1612; der kallas han en enfaldig, men redlig man, och det är anteckadt, att han messade och predikade bra samt att åhörarne woro belåtna med honom.

6. **Owen Nielsen Kierrulf** war pastor här 1624 och sannolikt till 1645. Han skall också varit vice häradsprost. — Gift 1622 m. Katrina Danielsdotter, f. i Köpenhamn 1591, gift första gången 1607—1611 med en man, hwars namn ej är känt, och död 1682. Med K. hade hon 6 barn. Sonen Nils blef pastor i Gylle; en dotter war g. m. Hans Munthe, pastor härstädes.

7. **Christen Nielsen Fisking** prestwigdes till pastor härstädes $30/10$ 1645 och dog reban följande året.

8. **Theophilus Alexandri Sadolinus** prestwigdes $10/5$ 1646 till pastor här och var det till 1649.

9. **Hans Arnoldisön Munthe**, son af theol. prof. wid Lunds gymnasium Arnold M. (se I. 303.) och född i Lund 1622, blef student i Köpenhamn 1642, baccalaureus 1645 och rektor wid Helsingborgs skola s. å. Enligt "Dorethe af gangne M. Wulgangs" (M:s mor var omgift med prof. Wolfgang Rhuman i Köpenhamn) "paa sin söns Hans Arnoldisöns vegne" gjorde anhållan begärde konungen $14/2$ 1648 af länsmannen i Landskrona län Knud Ulfeld, att han wille till Åsmuntorps pastorat besordra nyfönamnde Hans Arnoldisön, "dog saa at alting efter ordinansen stikkeligen och sömmeligen tillgaaer." Han blef likwål ej pastor i Åsmuntorp, men fick 1649 Bösarps pastorat, war 1655 deputerad wid hyllningen och dog 1684. Han war gift med en dotter till kyrkoh. Kierrulf härstädes och hade med henne sönerna Swen och Jöns; den förre efterträdde fadren, och den sednare blef pastor i Slågarv.

10. **Swen Hansson Munthe** war född härstädes omkr. 1657. Prosten Arenhil klagade 1684 deröfwer att han esomoftast predikade, utan att hafwa wederbörligt tillstånd der till; han förbjöds då att predika, men efter fadrens död blef han s. å. pastor härstädes och aflade i denna egenkap ämbetsbed $19/12$ s. å. Generalguvernören wille den tiden, innan någon prestwigdes, pröfwa hans predikogåfwor, men M. blef prestwigd utan att hafwa låtit sig höra inför generalguvernören, emedan denne ej war hemma; dertfore måste han 1687 inställa sig i Malmö och predika prof inför hans excellens von Ascheberg. Han medhade en god rekommendation från biskopen. Den förmaning, som domkapitlet 1708 tilldelade presterfkapet i Skytts härad (se ofwan p. 123), synes hafwa isynnerhet träffat M., som i bref $7/12$ s. å. försäkrat sig hafwa i 24 år sticketligen bestridt sitt fall och önskar få weta delator calumniæ, hwilken föranledt den "helsosamma påminnelsen", som "devot och wyrdsamt" blifwit emottagen. Död $19/9$ 1711. Af instriften på en ljustkrona, som han förårat Bösarps kyrka, synes att han warit gift två gånger och haft tre barn. Första hustru

utmärkes i inbiftriften med initialerna E. P. D. och war dotter af Peder Rasmuffen, paf. i Mellby; den fednare hette Helena Farenhufen, war köpmansdotter från Malmö och blef 1713 gift med profsten P. Hultén i Igelöfa. Sonen Hans war tullförwaltare i Gimbrifhamn och far åt profsten, dr. Swen M. i Malmö. Dottren Gunilla Katrina war g. m. 1. B. Aulin, 2. G. Swanholm, paf. hårftådes. Tredje barnets namn utmärkes i ofwannåmnda inbiftrif med initialerna P. M.

11. **Swen Syluius**, en weftgöthe, tienstgjorde 1697 i Görölof, der han råfåde i ogunft hos klofaren, fom honom med en otidig mun öfwerföll derföre att han wid en begrafning icke ordagrannat upplåft de till honom framlåmnade personaliferna; 1700 war han kollega wid Chriftianftads fkola och kallades 1701 af profsten Sorbonius i Zemshög till medhjelpare "för def anderika predikningar, fädlige lefwerne och höflige omgånge." 1707 blef han ftadskomminifter i Carlskrona, war nådårsprefst derftådes efter superintendenten Folchers döb och föfte 1711 att med bibehållande af ftadskomminiftraturen blifwa paf. i Råtraby; då detta ej bifölls, wille han helft qwarftanna i ftaden, der alla gerna wille bibehålla honom, enligt hans egen uppgift. I konf. prot. $^{11}/_3$ 1713 heter det: "H:r Swen Syluius kan få tillftånd at refa til fit förordnade paf. rat uti Böferup och Simblinge för den angelåagna wårtridens ftuld, at ftöta om präftegårdens bäfta"; dock uppgifwes han hafwa fått fullmagt förft $^{9}/_4$ f. å. I famma månad dog han, och i konf. prot. $^{15}/_4$ f. å. nämnes, att hans barn ftulle hafwa nådår wid facellaniet i Carlskrona. Huftruns namn är icke kändt. Kyrkoh. Richard Syluius i Råtraby torde hafwa warit hans fon. Dottren Anna Chriftina war gift med profsten G. A. Fult i Hjortsberga i hans tredje gifte.

12. **Bernt Aulin**, fon af kyrkoherden i Åhus Olof A. och Chriftina Katrina Rönnow, föddes derftådes $^{11}/_2$ 1685, fattes wid 14 års ålder i Chriftianftads fkola, blef ftudent 1704, ftall derefter någon tid warit i frigtjenft, men blef på kallelfe af paf. i Widtfköfle Hans Iakobffon i November 1709 preftwigd i Dusby kyrka. I Widtfköfle tienstgjorde A. till 1713, då han $^{8}/_7$ fick tgl. fenatens fullmagt på Bösarps

pastorat, hwilken af konungen bekräftades $1\frac{1}{2}$ 1714. Sedan han 1724 haft den olycka att genom en eldswåda förlora det mesta af sin egendom, astogo hans "krafter och qwickhet" mer och mer; dock kunde han arbeta i sitt kall till ett halft år före sin död, som intäffade $1\frac{1}{4}$ 1733. *) I personalierna som upplästes wid begrafningen skildras han såsom "en trogen Guds tjenare med färdiga Andans gåfwor wålsignad, i gudsfruktan och embete ett exempel och efterdöme för sitt hus, sin betrodde hjord och församling, en fridålskande man, utan stärd och falskhet, den der mente allom wål, led ej förtal, utan wände allt till det bästa." — Gift $1\frac{1}{6}$ 1713 m. Gunilla Katrina Munthe, prestdotter på stället och efter A:s död gift med efterträdaren. Hon födde sin förste man 7 söner och 7 döttrar; 2 söner och en dotter dogo före fadren. Af de öfrige blef Olof vice härads höfding, Swen pastor i Åhus, Gustaf Herman mantalskommisarie i Oxie, Skytts och Wemmenhöggs härader, Lowisa Katrina g. m. kyrkoherden Lars Darin i Fax-

*) Då hans enka inbjöd häradets prester till hans begrafning skedde det med följande omsändliga skrifwelse: "Att Gud den allsmåttige mig en bitter kors- och bedröfwelses-kall behagat tillstänka och uti ett beklageligt enkoständ försättja, måste jag med hjertfråtande jemmer erfara, ithy Han efter sitt gudomeliga outransfakeliga råd och omedersägliga wilja behagat så harsa och ifrån detta usla lefwernet genom en stilla och salig död häbankalla den ährewördige och högwållärde Herr B. A., till desza församlingar Wöserup och Simblinge i lifstiden en niktålskande och trogen Själsefjäre och kyrkoherde, mig en aldrakfäraft och lufsig Wån och ähta man, mine många omhändige barn en huld och kärålskelig fader, hwars alltförbittida affaknad många suckar och tårar utprätsar. Herren Gud ware min och minas tröst och hjelp! Nu såsom denna Guds tjenarens Sjähl är wisserligen i den ewiga fröjd och himmelska glädjen hos sin Herra Jesum, ty fordrar des efterlemnade Liff nödwändigt sitt jordiska hwilorum, till hwilkets ditbeleds sagande är usedt Lisbagen den 12 hujus; Fördenksfull till Min Herr Bror med sin Dygdedla Fruu, min högtårade tjära Syster, länder min alrahör samste anmodan, dem täcktes på ofwansagde dag kl. 11 sig uthi detta bedröfweliga forgehus insinna och med sin förnuhme närwaro efter Christwanlig Ceremonie denna forgeliga Begrafning allt behedra. Den ähretjens jag ej allenast med skyldigt wörduad erkänner, uthan ock önskar, att Gud allsmåttig täckes Min Herr Bror med sin kiäraste wårduad ifrå dylika och annan sorg Nådeligen och länge förskona; förblifwandes" m. m.

hult och Christina g. m. kyrkoherden Petrus Darin i Hammarlöf.

13. **Gerhard Swanholm**, son af kyrkoh. i Gladsfar Sigward S. och Dorothea Persdotter. blef pastor här $29/4$ 1734. Följande året erhöll han af domkapitlet warning derföre att han fjerde dag påsk låtit "en liderlig vagabond, Ostrogothum, wid namn Ederwald, predika och det rätt ömfeligen på en högtidsdag." 1743 erhöll han lifaledes warning enligt hofrättens dom derföre att han till nattwardsgång admitterat en med prestbewis icke försedd soldat och såmedelst befordrat hans dubbla giftermål. Död $10/1$ 1748. — Gift med företrädarens enka G. K. Munthe; dottren Dorothea blef gift med kyrkoh. Bruzelius härstädes.

14. **Carl Duiding**, son af Per D., pastor först i Dwidinge, sedan i Landskrona, föddes i Dwidinge 1707, blef student 1722, prestwigd 1735 på kallelse af sin bror, kyrkoh. Ewen Lorenz D. i Sölvesborg, kallades 1744 till fjerde profpredikant i Tryde, blef 1745 vice pastor i Sölvesborg och $26/4$ 1749 pastor härstädes. Död i slutet af år 1763. — Gift $31/1$ 1745 m. Maria Helena Weidman, dotter af borgmästaren i Sölvesborg Lars W. och Magdal. Hyphoff. Barn: Lars; prest, men blef wanfönnig och intogs på Malmö hospital, sedan biskopen länge "tänkt på medel att undandraga honom allmänhetens åsyn, för att förekomma den förargelse som hans fållsamma uppsörande åstadkom"; biskopen vågade ej förbjuda honom att bära ämbetsrocken (1786). — Cecilia Katrina, g. m. köpman Thomson i Malmö. — Peter Lorenz, d. 1749.

15. **Johan Bruzelius**, son af kyrkoh. Nils B. i Guaröd och född der $23/6$ 1718, njöt underwisning dels hemma dels på Wisingsö gymnasium, blef student 1735, var informator i dåvarande domprosten Engeströms hus 1741—44, prestwigdes 1744 och blef magister 1745. Han förordnades 1753 att förestå andra stadskomministraturen i Landskrona, hwilket syntes honom alltför ringa, då han förut haft uppdrag såsom vice pastor (jfr. pag. 119). Enligt konf. prot. hade en kronobefallningsmans skrifware 1754 anställt intriger för att åt B. utverka kallelse till fjerde profpredikant i Dahlsjöpinge. Han klagade 1761 hos K. M. deröfwer att han, ehuru han på 12:te

året "på egen sold" tjenat som prest, uteslutits från förslag till Hjernerps pastorat, då deremot skolläraren Kemner blifwit derå uppförd, "den der allenast på 8:de året wäl njutit kronans bröd, men icke derföre behöft en enda gång bry sitt hufwud, matta sitt sinne eller tåla en wäderwift." Konfistorium anförde i sin förklaring, att Kemners dubbla årsbyräkning gaf honom rätt till företråde framför klaganden, att skollärare böra ur ofet släppas efter 7 eller 8 års tjenstgöring, att Kemner arbetat med flit och nytta, ehuru hemsökt af ett swårt husfors förmedelst hustruns hufwudswaghet, att klaganden för sin tjenstgöring åtnjutit lön, utom för en kort tid, då han icke kunde sänjas med pastor i Hörby om lönebeloppet, samt att hans yttrande om Kemners tjenstgöring wisade, att han icke förstod att fälla något rätt omdöme, och wore ett obetänksamt utlåtande om informationsverket. B. blef pastor härstädes $\frac{5}{2}$ 1765. Död $\frac{19}{12}$ 1791. — Gift m. Dorothea Swanholm, prestdotter på stället. Barn: Nils Johan, f. 1760, d. 1786, prest, ogift. — Andrietta Katrina, g. m. kyrkoh. D. Ahlström i Hörrod. — Maria Gustawa, g. m. L. G. Asping, inspektor på Dybeck och kloclare i Ö. Torp.

16. **Paul Lundborg**, son af en swarsware i Lund och född derstädes $\frac{17}{2}$ 1742, intogs i Lunds skola 1750, blef student 1759, magister 1766, föreslogs 1771 till adjunktur i österländska språken, blef 1772 docens i litteraturhistorien och "lärde ungdomen att känna böcker", enl. lektionskatalogen, sökte sedan förgäfwes adjunktur i historien, blef 1779 rektor wid Lunds skola, prestwigdes 1780 och blef $\frac{24}{5}$ 1792 pastor härstädes, tilltr. 1793 och erhöll s. å. profettitel. Död $\frac{27}{6}$ 1800. Gift $\frac{29}{12}$ 1779 m. Anna Maria Berling, dotter af hofkamrer Carl Gustaf B. i Lund. Sonen Nils Gustaf war protonotarie i Swea hofrätt.

Utom några disputationer, som nämnas i Lidéns disp. katalog, utgaf L. öfwerf. af en inledning till latinska språket och af en grafstrift öfwer rektor J. Clarke i Hull.

17. **Justus Christopher von Bildstein**, son af theol. prof. Gustaf Ernst B. i Lund och född derstädes $\frac{3}{9}$ 1762, blef student 1775, magister 1781, docens i theor. filosofphi 1786, prestwigd $\frac{15}{12}$ 1788, filosof. adjunkt 1800, pastor här

1801; tilltr. 1803, erhöåll 1811 titel af proft och 1812 af profeffor. Död $\frac{2}{11}$ 1827. — Gift 1. 1803 med Elisabeth Sufanna Herlin, dotter af proften Johan H. i Hörby; hon dog 1804. 2. $\frac{5}{10}$ 1805 med hennes fyster Ewa Herlin, d. $\frac{8}{4}$ 1829. Barn: Christina, g. m. borgmästaren i Landskrona, sedermera häradsbåfvingen Aug. Helleday.

18. **Samuel Follin**, son af en lika benämnd pastor i Ottarp och född der 1787, blef student 1801, magifter 1811, prestwigd $\frac{6}{9}$ 1812, vice kollega wid Malmö skola s. å., ordinarie 1813, pastor här $\frac{17}{9}$ 1828. Död $\frac{8}{1}$ 1831. Ogift.

19. **Carl Magnus Nyberg**, son af en kronolånsman och född i Walleberga $\frac{11}{5}$ 1765, blef student 1779 och prest $\frac{11}{12}$ 1791. Derefter tjenstgjorde han öfwer 40 år som adjunkt eller vice pastor wid en mängd pastorater i stiftets alla trakter, stundom icke utan misnöje å pastorernas och församlingarnas sida. Han war 1799 i Bunkeslod och skref då till konsistorium att han ofta blifwit af prosten Wälander ofredad och det ursåktat, men slutligen sunnit sin foglighet wara förgåfwes; "med förtigande af de åtskilliga obehagliga uppträden, som mellan Herr Prosten och mig förefallit, will jag endast nämna den omständighet att, sedan jag sistlidne lördag wid en bortresa till sagt klofaren hos H:r Prosten anmäla, att jag efter en ofelbar hemkomst Pingstdagsafton ämnade dagen efter förrätta guds-tjensten, hwilket och denne riktigt fullgort, fick jag först wid ankomsten i Bunkeslods kyrka sistberörde dag med största förundran finna, det H:r Prosten öfwen den dagen sjelf tänkte ämbetet utöfwa, hwarom han genom klofaren, under det han läste Tron för altaret, lät mig tillsäga. Att jag efter ordningen annandag Pingst skulle förrätta Gudstjensten, kände hela församlingen, och att H:r Prosten icke eger den sällsynta gåfwan att när han will kunna predika är en lika bekant sanning. Således uppväckte detta steg en förargelse, som alltid är wid ett sådant tillfälle för åhörarnes andagt skadelig. Orsaken som föranlåtit H:r Prosten till denna öfwerilning har säkert varit des håstiga och capricieuse sinnelag, och hade församlingens inwånare icke egt tillräcklig känedom om H:r Prostens och mitt ömsesidiga uppförande, som utan at berömma mig sjelf, förwärfwat mig deras förtroende, så skulle scenen för min heder

ej mindre som präst än medborgare medfört högst skadliga påföljder"; dagen derpå hade Wislander uppsagt R. från sin tjänst, och denne säger sig "af fruktan för vidare anfall" hafwa sökt huswärelse på annat ställe; han begär upprättelse och försäkrar att wid anställd undersökning skulle Wislander befinnas hafwa så wäl mot sina åhörare som komministerar uppfört sig "alltid utswäfwande, alltid orimmetligt och straffbart." R. fick genast misshw till annat ställe, dock med tillåtelse att i Bunkeslod hålla affkedspredikan och upptaga offer; han qwarstannade der och insände läkareattest att han icke kunde efterkomma misshwet, hwarsfter han erhöll 3 weckors tjänstledighet, men förbjöds att under den tiden qwarblifwa i Bunkeslod. Efter att mångfaldiga gånger hafwa predikat prof blef R. $\frac{12}{6}$ 1832 pastor härstädes och tilltr. s. ä. Någon tid förestod han sjelf pastoratet och ädrog sig suspension genom ett ofskidligt beteende; han t. ex. larmade och stojade i predikstolen och wid sockenstämmor, rökade tobak i kyrkan under påstående allmän gudstjänst, som han sjelf förrättade, lämnade ett lif obegrafwet i 14 dagar och gaf sedan sin dräng skriftligt uppdrag att igenkasta grafwen, samt försummade desutom att widtaga nödige åtgärder för säkerheten af under hans ämbetswård warande medel o. s. w., enl. hofrätstens utslag $\frac{5}{6}$ 1837. Under sin mesta pastorstid bodde R. i Östas, och pastoratet stöttes af vice pastor. Död $\frac{3}{3}$ 1845. — Gift 1804 med Anna Elisabeth Stolt, dotter af kyrkoh. Anders S. i Hög. Barn: Margreta Helena f. 1807. — Magnus Gustaf f. 1810, handlande. — Carolina f. 1815.

20. **Niklas Göran Herxlow**, son af klockaren i Christianstad Johan Christian H. och A. E. Bjugg, föddes härstädes $\frac{5}{6}$ 1800, gick i skola dervsammanstädes, blef student 1818, prest $\frac{3}{12}$ 1823, magister 1826, vice kollega wid Christianstads skola s. ä., vice past. i Christianstad 1827—30, stadskomminister i Carlskrona 1830, pastor härstädes $\frac{12}{11}$ 1845, tilltr. 1847.

Gift $\frac{3}{7}$ 1831 m. Anna Christina Liljeborg, f. 1807, dotter af prosten i W. Bram Jöns Peter L. och A. E. Boye. Barn: Elisabeth Hedwig Christina, f. 1832. — Maria Sophia Fredrika, f. 1834. — Carl Christian Petter f. 1836. — Ernst Johan Adalbert f. 1838. —

Anna Georgina Amalia f. 1840. — Ebba f. 1842. —
Clara f. 1845. — Hilda f. 1847.

Kyrkoherdar i Tommarp och Stegrie.

1. **Esbjörn** nämnes som prest i Thommerup i en funglig dom af år 1550.

2. **Hans Hanssön** förekommer som pastor härstädes 1584 och dog 1603. Hans hustru Anna Hansdotter var prestdotter från Hammarlöf och blef efter hans död konserverad wid fallet.

3. **Hans Lauritzen Ateretius**, son af pastor i Bunkeslob Lars A. och Birrite Olufsd:r, föddes härstädes 1584, studerade i Köpenhamn och wid utländska högskolor 1596—1603 och blef sistnämnde år, alltså wid 22 års ålder, pastor härstädes och gift med företrädarens enka. Med henne hade han 3 söner och 6 döttrar, om hvilka endast finnes antecknad att de flesta dött i späda ålder. Enl. B.B. stötte han sitt ämbete bra. Död $17\frac{1}{4}$ 1631. *) Hans samt hustruns och barnens porträtter woro afbildade på en tafel i Tommarps kyrka.

4. **Johannes** uppgifves hafwa varit pastor här 1631—1637 och af allmogen blifwit kallad lille Hans. Wid biskopsvisitation 1635 var ungdomen föga kunnig i katekesen.

5. **Jacob Lauridszön Korsör** (Crucisoranus),

*) Bredwid hans grafsten fanns en annan, som torde vara lagd öfver någon prest. I den latinska inskriften förekommer följande:

Exul ab Ægypto veni vixique in Eremito
Inque Palæstinam tendere cura fuit;
Obstitit interea via lubrica, dura, molesta,
Prævius at Jesus hanc superare dedit.
Illius ergo dies sic insudasse labori
Sufficit; hic metam jam labor actus habet.

Et latet hic mecum mea conjux casta Sophia,
Flores juventutis quam Deus eripuit. — —

hvars föräldrar hette Lars Larsson och Ursula Jakobsdotter och bodde i Korsör, föddes derstädes $\frac{10}{6}$ 1612, gick i skola i Slagelse 6 år, blef 1632 student, 1636 lärare för en ung ädling af Thottiska familjen och 1638 $\frac{21}{6}$ prestvigd till pastor härstädes. Död $\frac{6}{11}$ 1650. — Gift $\frac{28}{7}$ 1639 med Marna Andersdotter; brölloppet stod på Malmö flott. De hade 3 söner och 3 döttrar; en af de sednare, benämnd Ursula, blef presthustru i Husie. Enfan blef gift med efterträdaren.

6. **Christian Alleson**, son af past. i Bunkeslöd Nils A. och M. Olsson, föddes derstädes $\frac{20}{6}$ 1616, blef wid 10 års ålder faderlös, men gjorde "udi sin kjeriste, hæderlige Moders och äldste Broders huus under privata informatione ved adskillige hæderlige och wällärde Studiosorum directione udi sine fundamentalibus ulastelig prosect", sattes 1632 i Lunds skola, hwarifrån han 1635 "efter sine kjereste weners wälmente raad och wilje blef förwijsst til Kiöbenhaffns universitet", blef student s. å. och baccalaurens 1638. S. å. blef han rektor wid Landskrona skola, hwilken befattning han lämnade 1642 i anledning af inträffade krigsoroligheter. Derefter "converserede" han i sin styffaders, mäster Bastian Odders hus i Håslöf tills han efter erhållen kallelse prestwigdes till pastor härstädes $\frac{12}{1}$ 1651. I personalierna, hwarur ofwansstående är hemadt, beskrifwes han såsom en gudfruktig, wälgörande och wänlig man, den der och varit af sina åhörare mycket afhållen. Död af "iårande pulmonum affectio" $\frac{19}{6}$ 1657. — Det heter i nyssnämnde personalier att, som han icke "erachtede raadsamt at kunde allene forestaae sin jordiske oconomiam til sit beste, haffuer hand efter Guds slitige paakaldelse slaget sit sind til det hellige och Gud welbehagelige Ekte Stand." Han blef midfastsöndag 1652 gift m. företrädarens enka Marna Andersdotter. De lefde "deris gandske Echteskaps thid, dog uden lifs frucht och arfwing, udi ett mögit kjerligt och synderligh god, wänlig och yndskelig Conversation och omgiengelse med huerandre." Hennes sorg wid mannens död skildras med lifliga färger; den öfwerwanns lifwål, och hon war efter 2 månader säkert reban förlofwad med hans efterträdare samt trädde följande året i nytt gifte.

7. **Hans Jörgensön Aising**, son af prest på ön

Als och född der $29/10$ 1630, blef $20/11$ 1657 prestwigd till pastor härstädes. Han intygade 1686 sina åhörarens flit i kyrkobesök och läsemötens biwistande. Död $26/10$ 1708. — Gift 1. $9/11$ 1658 med den ofwannämnda Marna Andersdotter, som war 18 år äldre än han; hon war nemligen född 1612; d. 1688. 2. 1689 m. Marna Jönsdotter, prestdotter från Hemmesbynge och efter A:s död gift m. kyrkoh. i St. Köpinge S. Runbohm. Med sednare hustru hade A. en son som dog i barndomen och en som hette Johan Georg och blef pastor i Wallby.

8. **Lars Andersson Nobelius**, son af rusthållaren Anders Larsson och Elna Andersdotter, föddes $7/8$ 1673 i Rödöbelöf wid Lund och tog namnet Nobelius efter födelsebyns namn. Af en "räknemästare" i Lund fick han lära att läsa och skrifa; derefter blef han skrifwars hos en kronouppbördsman, hwilken räkenfkapet han uppgjorde så wäl, att då de kommit inför konungens ögon erbjöds åt N. plats i något af kollegierna, hwilket anbud han likwäl ej emottog, emedan han önskade studera till prest. 1691 sattes han i Lunds skola, blef 1694 student, reste följande året till Köpenhamn och war på återresan öfwer det tillfrusna sundet nära att omkomma, erhöll 1697 tillåtelse att predika och blef 1698 kollega wid Malmö skola. Sedan han i anseende till sin "swaga constitution, som ej kunde uthärda stora travallier och beswär", afslagit anbudet af en bataljonspredikantsbeställning wid Helsinglands regemente, prestwigdes han $29/3$ 1708 till tjenstgöring i Malmö med bibehållande af skolfyskan. 1709 blef han pastor härstädes, tilltr. 1710. Han hade mycket gräl med en löjtnant Borgman, som anlagade honom för wårdslöshet i ämbetet, t. ex. att först gudstjenst någongång icke börjats förrän wid midnattstid. N. anförde, att Borgman wisat hatsfullhet mot honom och endast offrat 6 öre samt försummat kyrkobesök och nattwardsgång; B. uppgaf sig hafwa gått i Maglars kyrka. Skriftwerlingen röjer å ömse sidor litflighet och bitterhet. N. klagade 1728 högeligen deröfwer att regementspastorn Pontoppidan hade innom Tommarps pastorat wigt en fältkommisarie Åkerholm med en jungfru Borgman, som tillhört S. Peters förs. i Östad; det hade dock skett efter meddelad lysningsattest af derwarande

pastor, och brudgummen synes ej hafwa tillhört Tommarps pastorat utan det regemente, hvars pastor Pontoppidan war. N. blef äfwen 1728 såsom äldste pastor i häradet af några bland häradsbröderna kallad till häradsprost, men förbigicks wid utnämningen. 1735 begärde han att få blifwa prost öfwer sitt eget pastorat, hwilket dock ej bewiljades. Redan förut war han ganska sjuklig, men sedan han s. å. fått sin son till vikarie och efterträdare, blef han enligt personalierna "underligen wedergwickt och lefde ännu öfwer 20 år." Han war en stark, tilltaggen och werksam man samt god hushållare. Fyrforna fattes under hans ämbetslid i godt skid. Han donerade 200 dal. smt. till kyrkan i den socken der han war född, och en lifa summa till hwardera af Lunds och Malmö skolor. Död $\frac{9}{10}$ 1758. — Gift 1. 1704 med Maria Berner, hvars far Gunnar B. war tyft prest i Malmö. I detta äktenkap, som upplöstes 1710 genom hustruns död, föddes 3 barn, af hwilka endast sonen Gunnar lefde efter fadren; se här nedanf. 2. $\frac{24}{10}$ 1710 med Maria Rafenia, prestenka från Tygelsjö och prestdotter från W. Ahlsted; hon dog 1729 wid 60 års ålder.

9. **Gunnar Nobelius**, född $\frac{9}{2}$ 1706 i Malmö, blef student 1721, magister 1730, prestwigd till biträde åt sin fader $\frac{23}{10}$ 1728, befullmäktigad till pastor härstädes $\frac{3}{10}$ 1735, opponens wid prestmöte 1737, titulär prost 1764. Död $\frac{23}{7}$ 1778. — Gift $\frac{19}{12}$ 1733 m. Annika Wettring, f. 1714, d. 1793, dotter af kyrkoh. Enoch W. i Glemminge. Barn: Lars Enoch, stadsnotarie i Malmö. — Samuel Andreas, landsfiskal. — Lena Maria, g. m. qvartermästaren Hwaling. — Marna Bernera, g. m. tygwaktaren Billing i Malmö.

10. **Nils Bruzelius**, född $\frac{16}{7}$ 1742 i Svaröd och son af Nils B., pastor der, sedan i Trelleborg, njöt underwisning dels hemma dels i Malmö skola, blef student 1760, prestwigd $\frac{10}{6}$ 1766, phil. mag. s. å., vicekollega wid Malmö skola 1770, vice rektor i Carlskrona 1773, opponens wid prestmöte 1775, kollega wid Ystads skola 1777, pastor här $\frac{10}{11}$ 1779, tilltr. 1781, blef titulär prost 1787, war 1788 sin fars vikarie wid prostetjensten och blef ordin. häradsprost 1808 samt 1817 jubelmagister. Han war en kraftfull man och werksam för skif-

tesverket i Skåne. Död $1\frac{1}{2}$ 1823. — Gift $2\frac{2}{9}$ 1781 med Johanna Charlotta Sommar, f. 1765, d. 1847, dotter af prosten, d:r Magnus S. i Ingelstorp. Af deras 15 barn hunno 11 till mogen ålder, nemligen Nils, f. 1784, d. 1852, phil. mag., advokatfiskal. — Erika, g. m. kyrkoh. S. Kiöfmeister i Björnekulla. — Magnus, prost i Löderup. — Andreas, prost i N. Bram. — Hedwig Juliana, g. m. prof. Dav. Munk af Rosenschöld i Öwistofa. — Johan, prost härstädes. — Lowisa, g. m. kyrkoh. A. Andersson i Håstveda. — Charlotta, f. 1796, g. m. kapten Otto Joakim Santesson. Gustawa, f. 1797, g. 1842 m. pastorsadj. E. Jakobsen i Håslöf. — Arwid Sture, f. 1799, extraord. med. prof. i Lund. — Thure, f. 1801, vice auditör.

11. **Johan Bruzelius**, född här $\frac{3}{4}$ 1793, blef student 1807, phil. mag. 1817, extraord. biblioteksamanuens i Lund 1818, prestwigd $1\frac{1}{6}$ 1821, extraord. bataljonspred. wid konungens eget wårfwade regemente 1823, ordinarie f. å., pastor härstädes $1\frac{4}{11}$ 1824, tilltr. f. å. och erhöil profettitel 1837.

Gift $2\frac{5}{5}$ 1824 med Sophia Jakobina Kruse, dotter af grosshandl. i Stockholm M. Kruse och A. G. Nordling. Barn: Nils Gustaf, f. 1826, phil. mag. och extraord. amanuens wid universitetetsbibl. i Lund. — Märten Magnus, f. 1827, vice auditör, landtbrukare. — Anders Johan, f. 1831, phil. mag. — Arwid Hjalmar, f. 1832, underlöjtn. wid skånska husarregementet. — Anna Charlotta Hilda, f. 1834.

Kyrkoherdar i Hammarlöf och Wimmerlöf.

1. **Hans Lauridtzson** prestwigdes $30\frac{0}{7}$ 1571 till pastor härstädes och war det ännu 1584, trol. till 1602. Hans dotter Anna war gift med 1. Hans Hansson, 2. Hans Lauritzson, pastorer i Tommarp.

2. **Bastian Bastiansson**, född omfr. 1574, blef pastor här 1602, prost i Skyttis härad 1632 och dog 1635.

Enligt B.B. var biskopen nöjd med hans ämbetsförvaltning, men han klagade öfver några groft ogudaktiga personer i pastoratet. — Gift 1602 med Tyre Nilsdotter, som lefde ännu på 1650-talet. Deras dotter Elna var g. m. pastorn härstädes Hans Michelson.

3. **Henrik Povelson** nämnes i B.B. och må hafwa varit pastor här endast en kort tid.

4. **Hans Michelson** uppgifves hafwa varit pastor här 19 år och dött wid 42 års ålder $\frac{2}{10}$, 1652; förstnämnda uppgift är oriktig; måhända bör det hetas 9 år i stället för 19. Han nämnes som pastor 1648. Hans hustru Elna Bastiansdotter var gift med honom 10 år, hade 10 barn och dog wid 40 års ålder $\frac{1}{10}$, 1655.

5. **Peder Jenssen Brun**, son af Jens B., pastor i Stödhaf, gick i Lunds skola, blef student 1649 och prestwigdes $\frac{2}{11}$, 1653 till pastor härstädes. 1655 erhöll han konungens bref om hjälp till den afbrända prestgårdens uppbyggande. Han blef 1656 gift med Cecilia Christensdotter, dotter af Christen Olsson, pastor i Bosjö kloster. 1665 blef han affatt från pastoratet med anledning af en redan 1661 förekommen och 1663 samt 1665 förnyad anklagelse för ogudaktig lefnad, hustruns misshandling och smådliga utlåtelse så wäl mot swärfadren som prosten Bastian Odder i Häslöf. Hustrun klagade att hon ända sedan hon blifwit gift icke haft någon god, rolig och fredsam timma dag eller natt; då hon welat göra sin bön morgon och afton, hade mannen stört henne med flemma utlåtelse, t. ex. att hon bad icke af Guds utan djefwulens tillskyndelse o. s. w.; han hade slagit henne brun och blå, dragit henne i håret och slåpat henne fring golfwet, smådat henne för hennes ofruktsamhet, men då den upphört bestyllt henne för otrohet och jagat henne ur huset, så att hon sett sig nödsafad att resa hem till sin fader; medan hon war der, hade mannen varit inkallad för biskopen och der lofwat förbättring, men då hon "flurfwanger" återkommit, hade han strax begynt och städs författ samma barbariska behandling med hugg och slag samt de grofwaste smådelse, hwilka i flera personers närvaro upprepades i den stuga, der hon låg efter en swår barnsöörd; hon anhöll att blifwa lagligen skild från honom, "paa det jeg arme quinde

icke skulle sidda i daglig stierbild oc bygge paa helfwede oc fördommelse." Till swärfadren hade Peder Zenssen sagt "med stor stemme och Guds stadfästelse" att han, twärtemot tionde budet, lofat hans hustru från honom och skulle därför brinna i helfwetes pöl till ewig tid. Prosten Odder hade med biskopens tillåtelse "ulycke at forekomme" för någon tid i sitt hus mottagit Peder Zenssens "hustrue med barn och nöjagtig pagage"; med anledning häraf hade herr Peder, som alltid wisat profsten "obstinahed och troghed", wid en sammankomst af flera prester i Kongs kyrka under de gräsligaste eder och förbannelser, under snyfande och skällsord yttrat, att profsten skulle få wrida sina händer och bita sig i fingrarna för hwad han gjort samt mista Håslöfs fall o. s. w. Widare hade han i sitt hus i närvaro af befallningsman Gunner Grifsen och des hustru, löjtnant Axel Willemsen och korporal Michel Fur, yttrat att profsten, "den kompan", wore en landsförrådare och hade stulit hans hustru samt behållit henne flera wedor i sitt hus, der man ej kunde weta hwad som wederfarits henne. Då befallningsmannen proponerade profstens skäl, wille herr Peder icke dricka den, och då korporalen förmanade honom att ej tala så illa om en ärlig man, ropade han "fur, fur, furswandser." Om herr Peders och den arma hustrus sednare öden är intet kändt.

6. **Dilof Rasmusson Morsing** förekommer som pastor härstädes 1680 och hade troligen då varit det flera år. Han intygade 1686 att församlingsboarna "efter den höie Öfrigheds Nädigste Ordre flitligen söcker Guds hus och lather deras barn gierne informere i Swenske språk och deris Christendoms stycker." 1691 ²⁵/₂ har han underskrifwit en öfwerenskommelse om en prestenkassas stiftelse för Skytts härads, men dog s. å. En hans dotter war gift i Malmö med en wid namn Jost Thymasson.

7. **Didrik Owenius** nämnes som pastor här ²¹/₈ 1691 och transporterades 1703 till Wäsby; se der. Hammarlöfs pastorat ansågs den tiden för medelmåttigt.

8. **Malte Brock** 1703—1716; se wid Lösen.

9. **Lars Sellman**, son af profsten i Christianstad Andreas S. och Anna Rubenia, föddes i nämnde stad ²⁹/₁ 1688,

gick der i skola, blef student i Lund 1707, reste 1710 i anledning af frigsoroligheterna i Ståne till Upsala och studerade der till 1714, då han återwände till Lund, föreslogs 1716 till pastor i Löfen, der han förlofwat sig med prestenskan, men blef efter kyrkoh. Brocks transport dit i stället pastor härstädes 27% , s. å. och dertill prestwigd $1\frac{1}{4}$ 1717, magister 1719 och opponens wid prestmöte 1727. Han omtalas såsom en from och saktmodig man. Död 20% 1747; likpredikan öfwer honom hölls af Åke Engeström, past. i Trelleborg, sedan prost i Landskrona. Det heter i predikan: "Då Gotthold engång omkringgick på kyrkogården, gaf han besynnerliga aft på grastenarna och märkte de många språk, suckar och tankar, som derpå uthuggne woro, hwilka de afböde utan twiswel till sin siste påminnelse och tröst utwalt och dermed tagit deras affsed från werlden med glädje och fromma. Här, sade han, går det så till som wid skeppsbrott, der den ena tager en bråde, den andra en bielke, den tredje ett annat stycke tråd och dermed swimmer till land. Så faller de christnas andakt wid döden nu på ett, nu på ett annat språk, de dock alla hafwa sitt asseende på Guds nåd och barmhertighet, på Herrans Jesu dyra förtjenst och den helga Andas tröst. Huru saligt och sött sofwer icke ett Guds barn under en sådan sten, hwilken dem efterlefwandom må wisa den tro, på hwilken det affomnadt är. Detta språk, 2 Cor. 5: 1, 2, hafwer varit den plankan, hwarmed wår saliga döda gått till land. Han föreställde sig i himlen ett långt annat tillstånd än detta lifwet är. Han sågnade sig åt den salighet, som på Guds barn skall uppenbaras. Han gjorde sig om himlen wif och wifte att han deruti skulle hafwa sin lott. Jag påminner mig än, när jag några dagar före hans salige aflidande besökte honom och detta språket: jag wet på hwem jag tror m. m., förefom, huru innerligen han sig det tillegnade med händernas och ögonens upplystade och med sin swaga tunga dessa orden eftersade." — Gift 1. 1717 med prosten i Löfen D. Strandells enka Katrina Juliana Fult, dotter af en kammartjenare wid hofwet Elias F. och Katrina Drakenshöld. Med henne fick H. 5 styf barn och en egen son Anders, som blef prost i Mällby; hon dog 1743. 2. 1746 med kyrkoh. M. Wahlbergs i Fosse enka Katrina Litovia, med

hwilken han fick en styffson. I lifpredikan heter det: "En from och ljuflig maka att hafwa en liten tid må jag likna wid Jonæ kurbis, som den ena morgonen wederqwidte Jonæ och den andra förtorkades. Det är intet fullt år, sedan wår saligen Afböda blef en får man för sin nu sörjande maka, och det war för henne icke en liten wederqwidelse. Men huru är nu mannen död och kurbisfen borto!"

10. **Petrus Darin**, son af prosten Magnus D. i N. Bram och född der $20/3$ 1715, gick i Lunds skola och blef student 1729. Fadren anmälde 1733 i domkapitlet, att denne hans son på en gästgifwaregård råkat kornetten Stobée, hwilken blifwit angiswen som fader åt ett oäkta barn i Brams församling; bemälde kornett hade ej blott "med skällsord, såsom canaille, rakare, gammal skålm m. m. utfarit" mot fadren, utan och "omensfligen, barbariskt och bestialiskt handterat" sonen, då han "näst obarmhertigt slående, kindpustande och pryglande gjort honom till sin stjutschåst, ridhåst, ja till en hund, med den han apespehl brukat och dermed welat aflåda honom menniskohambn"; han hade nemligen låtit honom hoppa öfwer sin egen fåpp, ridit på honom och huggit honom i sidorna med sporrarna samt önskat att hafwa alla Dariner så i klämman som denne m. m. Huruwida ädlingen fick någon annan näpft för detta sitt beteende än den extrajudiciella, som studenten Muhrbeck (sedan pastor i Hemmesbynge) gaf honom, är icke känt. D. blef efter kallelse af kyrkoh. Sundius i Allerum prestwigd $9/5$ 1737, phil. mag. 1738, prebendekomminister i Stångby s. å., andre stadskomm. och hospitalspred. i Lund 1742, respondens wid prestmöte 1745, kallad till 4:de profspredikant i Ystads S. Petri och Bjeresjö 1746, pastor här $17/1$ 1749. Han war en aftningswård man och utrustad med goda predikogåfwor. I Lund åtnjöt han mycken aftning och wännskap, och wid sin flyttning derifrån hedrades han af skänsta nationen, hwars kurator han warit, dermed att des medlemmar till håst ledsagade honom utom stadstullen. Död $9/4$ 1772. — Gift 1742 m. Christina Katrina Aulin, f. 1718, d. 1773, dotter af kyrkoh. Bernt A. i Böösarp. De hade 7 barn; bland dessa lefde 3 efter fadren, neml. Magnus, för hwilken fadren begärde prestwigning 1765, sedan

handl. i Trelleborg, Maria, g. m. fadrens efterträdare, och Anna Katrina, g. m. prosten P. Gullander i Brandstad.

11. **Severin Nicolai Sjöstedt**, son af trumpeta-
ren Truls S. och född $29/9$ 1728, blef student 1745, prestwigd
 $8/12$ 1753, tjenstgjorde flera år i Tullstorp, blef pastor här
1773, prost i Skytts härads $10/10$ 1788. På sina sista-
år skref han ej sitt namn, utan nyttjade namnstämpel. Död $14/10$ 1807. — Gift
 $4/12$ 1773 m. företrädarens dotter Maria Darin, f. 1751, d.
1822. De hade 7 barn; 2 söner dogo i barndomen; de öfrige
woro: Christina Katrina, g. m. prosten J. E. Molander i
Swedala. — Maria Christiana, g. m. fadrens efterträdare.
Petronella Magdalena, g. m. prosten D. B. Roth i
Glemminge. — Anna Katrina, f. 1784, ogift. — Per Mag-
nus, kyrkoherde i Trelleborg.

12. **Johan Myrman**, son af en tullinspektör i Malmö
och född der $13/10$ 1767, blef student 1786, vice kollega 1795
och ordinarie 1797 wid Malmö skola, magister 1796, prestwigd
 $5/10$ 1806, kyrkoherde här $13/7$ 1808, tilltr. 1810, opponens wid
prestmöte 1814, titulär prost 1817. Död $9/4$ 1844. — Gift
1810 med företrädarens dotter Maria Christiana Sjöstedt,
f. 1780, d. 1843, barnlös.

13. **Magnus Andreas Schmitt**, son af löjtnanten
wid Wendes artill. Johan Ulrik S. och M. E. Leche, prest-
dotter från Torrlösa, föddes derstädes $13/10$ 1788, blef student
1800, prestwigd $20/12$ 1812, prebendekomminister i Lomma 1813,
egl. hofpred. 1821, pastor i Engelholm $1/12$ 1821, tilltr. 1823,
titulär prost 1826, transp. hit $21/5$ 1845, tilltr. f. å.

Gift 1822 m. Nikolina Wanselau, dotter af handl.
G. M. Wanselau i Malmö och Brita M. Berckan. Barn:
Laura Ulrika Brita Christina, f. 1823. — Eudoxie
Constance Marie f. 1827. — Magdalaine Euphros-
syne Henriette f. 1830, g. m. med. doft. Lucas Andersson.

Kyrkoherdar i Gylle och Kyrkoföpinge.

Genom ett egl. br. af år 1555 stadgades att Kiöbinge
kyrka skulle wid dåwarande pastors afgang ödeläggas och so-

nen förenas med Gylle socken, hwilken skulle anslås åt kapellanen i Trelleborg. Detta sistnämnda gick i werkställighet, men hwad angår Köpinge kyrkas ödeläggande, så har det antingen ej blifwit af, eller har den snart begynt att åter begagnas; den war i bruk på 1620-talet. Gylle war prebende till stadskapellanen i Trelleborg förmodligen tills stadsprivilegierna upphörde.

1. **Grif** war pastor härstädes 1555.1

2. **Hans Lauritsen Holst** uppgifwes hafwa warit pastor här 1590, men detta årtalet är oriktigt. Han må hafwa warit här ett årtionde tidigare.

3. **Severenn Lauritzenn**, bördig från Ålborg, war 1584 "capellan i Trelleborgh og Sognepræst i Gylde." Död wid 41 års ålder $\frac{2}{3}$ 1595. Han war gift med en dotter af prosten Nils Pedersen i Trelleborg.

4. **Morten Pedersen** blef pastor här 1595 och dog 41 år gammal $\frac{1}{2}$ 1601. Hans hustru hette Johanna Nilsdotter och war troligen förut gift med hans företrädare.

5. **Hans Nielssohn** uppgifwes hafwa dött som pastor i Gylle 1604. Detta årtal är dock sannolikt oriktigt; 1610 war en så benämnd person pastor härstädes.

6. **Christian Andersen** förekommer som pastor här 1624 och uppgifwes hafwa dött 1652; om så är må han hafwa asträdt från pastoratet året före sin död. Wid biskopsvisitation 1627 befanns allt wara i god ordning, men 1635 war ungdomen föga kunnig i katechesen.

7. **Peder Michelsen** prestwigdes $\frac{3}{4}$ 1651 till pastor härstädes och förekommer såsom sådan i en hyllningsfullmagt af år 1655. Död 1656.

8. **Nils Swensson Kjerrulf**, son af Swen K., pastor i Bösarp, prestwigdes $1\frac{1}{2}$ 1657 till pastor härstädes. Prestgården afbrann i hans tid. Död 1684. — Gift m. Per-nilla Jönsdotter, dotter af pastorn i Husie Jens Jensen Mars. De låra haft flera barn. Sonen Swen rekommenderades 1692 af prosten Stuuire till att bli pastor härstädes.

9. **Petrus Bozelius**, bördig från annat stift, tillträdde detta pastorat 1686 och dog 1692. Då han, efter att hafwa fått pastoratet, wisade obenägenhet att åkta företrädarens

enka, föregaf hennes fader, att B. önskade lämna fallet och söka något annat; detta förnekade B., och herr Zens i Husie måste medge, att B. aldrig yttrat något sådant; han hade endast blifwit bekymrad, då herr Zens frågat honom, om han "hade hjerta att drifwa en fattig enka ur huset och taga brödet ur munnen på hennes omyndige barn." Ett kontrakt uppgjordes mellan B. och enkan, som alltså ej lär blifwit gift med B. Han war gift 2 gånger och hade med första hustrun, hvars namn är okänt, tre barn; andra hustrun hette Anna Margreta Tiernsten, war prestdotter från Bunkeslod och blef två gånger konserverad wid Gylle pastorat. B. hade med henne en son wid namn Sven.

10. **Andreas Soolblom**, westgöthe, blef pastor här genom generalguvernören von Aschebergs rekommendation, ehuru han af biskop Pape ansågs för omeriterad; att han "tog enkan" ansåg biskopen icke för tillräcklig merit. S. prestwigdes $\frac{1}{2}$ 1692. Död $\frac{1}{6}$ 1698. Huruwida han med sin hustru A. M. Tiernsten hade några barn är ej känt.

11. **Uno Staaf**, född i Ljustorps socken i Medelpad, prestwigdes $\frac{10}{6}$ 1699 till pastor härstädes. I kons. prot. $\frac{18}{2}$ s. å. heter det: "H:r Uno Staf insinuerar sig hos H:r Behr i Bunkeslod" (prestenkans swäger) "och till presthuset i Gylle, då han sedan kan rekommenderas till pastoratet", och i prot. $\frac{17}{6}$ s. å. förekommer: "Candidat ehrwärdig och höglärde H:r Uno Staf niuter installationsbref till præpositum i Skvts härad at föreställas församlingarne Gylle och Kyrkoföpinge, så wijda samma sfer medh wederbörandes och synnerligen H:r Pers i Bunkeslodh consense, emedan ännu nådåhret för förre Pastoris enkia dersammastådes är." S. blef sedan promoverad phil. magister. Död wid 50 års ålder $\frac{20}{2}$ 1718. — Han blef i Mars 1699 förlofswad med Anna Margreta Tiernsten, som "underkastade sig Guds wilja och biskopens behag"; hon öfwerlefde äfwen sin tredje man. Sonen Olof blef pastor i Åhus; dottrarna Brita och Greta omnämnas.

12. **Jakob Klingenberg**, son af linwäfwaren Johan K. i Landskrona och född der $\frac{29}{6}$ 1680, gick en tid i skola dersammastådes, men synes hafwa wosligt öfwer gifwit skolan eller blifwit derifrån afwisad, ty rektor i Malmö förbjöds 1698

att utan färfild tillåtelse af konsistorium antaga honom såsom discipel. Han lär sedan wunnit inträde i Malmö skola. 1705 $\frac{3}{12}$ prestwigdes han till tjenstgöring i Wadensjö, och då derwarande pastor erhöll transport till Tygelsjö, medföljde K. dit. 1708 blef han nådårsprest i Tommarp, 1710 vice pastor i Wemmenhög, 1711 pastor i S. Olof och 1718 transporterad hit. Håradsprosten Örnberg anmälde $\frac{3}{10}$ 1734, att vice pastor behöfdes i Gylle, emedan Klingenberg, "hemsöft af det ena korset efter det andra, war till krafter, minne och förstånd mycket förswagad"; hans elände war obestrikligt, men förbättring ansågs möjlig, "om han finge någon gubfruktig prestman dagligen hos sig i huset, som han kunde få tala wid och honom i hans jämmer och påkommande orolighet trösta kunde"; prosten önskade att "en blödig man" måtte ditsändas, "ty rent ut at säja, har denna arma mannen under tiden någon samwetsoro, behöfwer fördenksfull natt och dag tröst." Gudmund Brod utsägs till vice pastor, men wille ej mottaga stationen; Salomon Hofwerberg blef då sänd till Gylle. Öfwer honom klagade K., att han "prostituerade" sig mera som pastor än som komminister och hade på juldagen i Kyrkoföpinge, då K. welat gå för altaret och upptaga offer, förekommit honom och der intagit sin plats. H. påstod att K. af sin hustru blifwit tvingad att juldagen resa till anneren för att förrätta altartjensten och upptaga offer, ehuru han war så slö, att ingen ämbetslyfla borde honom anförtra; han hade på 4:de adventsöndagen mesfat juldagens collecta o. s. w. K. dog $\frac{5}{2}$ 1740. — Gift 1. 1711 m. Margreta Plantin, dotter af kyrkoh. i Nordmaling i Ångermanland Olof P. och Birgitta Forsell; hon dog 1724. 2. s. å. m. Brita Katrina Fischer, prestdotter från Mellangreswie, d. 1728. 3. s. å. med Anna Katrina Loric, dotter af en sjöullare och efter K:s död omgift med efterträdaren. K. hade flera barn. Sönerna Olaus och Petrus nämnas som studenter; den sednare, född i sista giftet, hade 1746 på 2 år ej begått nattwarden; Dawid war handlande i Carlshamn; en dotter war gift med handlanden Strandberg i Östad, och en annan wistades i kyrkoh. C. Hallströms hus i Brönnestad, der hon hade ett kärleksäfwenyrt med en student wid namn Thornmark, enl. kons. prot.

13. **Johannes Pflucht**, son af bagaren Åke P. och Elsa Johansd:r, föddes i Landskrona $2\frac{1}{2}$ 1696, gick i skola der sammastädes, blef student 1716, biträdde som student prosten Quiding i Landskrona med predikande och blef 1728 kollega wid Malmö skola. Han omnämnes i Malmö rådstugurätts protokoll för år 1736, då ransafning förekom angående ett spöke, hwilket plågade wisa sig i bryggaren Möllers gård i skepnad af hans aflidna hustru. Som Pflucht sadet kunna se spöken, tillkallades han af rätten och tillspordes om förhållandet werkligen wore sådant; han swarade att han ofta sett spöken och anmodades derföre att begifwa sig till ofwannämnde bryggares hus wid den tid på dagen, då spöket wanligen wisade sig. P. efterkom rättens begäran, men spöket wisade sig icke i hans närvaro *). P. prestwigdes $2\frac{2}{3}$ 1738 och blef pastor här $1\frac{1}{10}$ 1741. Han skall warit en allwarfam skollärare och en arbetssam prest. Linné omtalar honom i sin stänsta resa såsom den "curieusaste" af alla prester, som råkats under refan; såfart menas "wettgirigaste." P. war nemligen en flitig samlare af naturalier och antiquiteter; hans samlingar inköptes af lektor S. Hof i Skara. P. dog $1\frac{1}{6}$ 1756. — Gift 1. 1720 m. Anna Maria Bön, enka efter en löjtnant Bödker; hon dog 1729. De hade 2 döttrar, af hwilka en öfwerlefde fadren och war gift med pastorsadjunkten Christian Lorich. 2. 1742 med företrädarens enka Anna Katrina Lorich; detta äktenkap war barnløst.

14. **Lars Bergling**, son af bonden Nils Larsson och Brita Ingemundsdr, föddes i Berga i Linköpings stift $1\frac{1}{4}$ 1716, genomgick skolan och gymnasium i nämnde stad, blef student 1740, prestwigd till extraord. predikant wid Hamiltonska regementet $2\frac{2}{5}$ 1742, phil. mag. 1745. Han rekommenderades 1747 af kronprinsen till Hobby pastorat i Blekinge, och konfessorium excuserade i en lång skrifwelse att B. icke, med förbigående af mera förtjente sökande, blifwit föreflagen; han hade desutom oriktigt uppgifwits för vice pastor i Köpinge, der han endast warit adjunkt. 1757 $\frac{6}{12}$ blef han pastor här och tilltr.

*) Se Malmö stads historia af J. D. Friberg p. 107 ff.

1758. Han skall ej saknat hufvud och predikogåfvor, men war mer än skåligt grof i sitt tal och benågen för starka dryckers bruk. Död $\frac{9}{4}$ 1769. — Gift 1. med Maria Sophia Mandorff, f. 1723, d. efter 14 års äktenskap, dotter af prosten Johan M. i Köpinge. 2. m. Sophia Mandorff, dotter af kyrkoh. Paul M. i St. Köpinge; hon öfwerlefde B. En hans dotter war g. m. 1. v. past. Ewen Tauson, 2. sjötullsbefökaren Pripp i Helsingborg.

15. **Pehr Brinck**, son af borgmästaren B. i Gimbrishamn, blef prest $\frac{24}{8}$ 1751, tjenstgjorde 1760 i Kropp, blef kgl. hofpredikant 1769, pastor här $\frac{24}{1}$ 1770, sedermera titulär prost. En annerbonde klagade 1774 att han af B. blifwit hårdt medfaren. Död $\frac{29}{3}$ 1800. — Gift med Sara Virginia Wankif, dotter af prosten i Lösen Nils W. Hon dog wid 80 års ålder i Hållaryd 1814, barnlös.

16. **Abraham Thörnberg**, son af en bryggare och tunnbindare i Landskrona och född der $\frac{6}{1}$ 1758, gick i skola der sammastädes, blef student 1779, prestwigd $\frac{15}{12}$ 1782, extraord. bataljonspred. 1784, kollega wid Landskrona skola 1786 och derjemte andre stadskomminister 1794, pastor härstädes $\frac{27}{1}$ 1801, tilltr. s. å. och erhöll prostetitel 1813. Han war en mycket flitig och allwarlig predikant. Sedan ålberdomsSwaghet icke mera tillåt honom sköta sitt presterliga kall, sysselsatte han sig med Guds ord och andaktsöfningar. Stundom stref han åfwen i sina sednaste år verser, wäl icke wittnande om skaldegåfwa, men om fromhet och wälmening. I ett versifieradt stycke, kalladt "den upplysta tiden", skrifwet 1841 och infördt i tidningen Skånfska Correspondenten, heter det till slut:

Upplyste dåre! tig då stilla,
förskona mig för satans gift;
fastän du kan dig sjelf inbilla
att bibeln är en fabelskrift,
så gör mig dock min bibel-bok
i lif och död förnöjd och klof.

Ty är jag sjuk och nära döden,
i bibeln har jag hopp och tröst,

Jag ser mig frälst från helfwetsglöden
af Jesus, som mig återlöst.
Jag salig dör; men hur dör du?
Upplyste däre, betänk dig nu!

Eedan 1839 war han senior bland Lunds stifts prester. Död $2^{\circ}/_4$ 1843. Gift 1786 med Anna Christina Followkowsky, f. 1758, d. 1842, dotter af hofslagaren Johan K. i Annelöf. Barn: Gustaf Dawid, f. 1787, landtbrukare. — Charlotta Lowisa f. 1789. — Christina Maria f. 1793. — Axel Engelbrekt, f. 1795, sahnjunkare wid stånka dragonregn:tet. — Carl Ernst, f. 1797, d. 1846, inspektor. — Elof Magnus, f. 1799, handtverkare.

17. **Samuel Wieselqwist**, son af kyrkoh. i Linne-ryd af Werjö stift Samuel W. och D. C. Jönsson, föddes i Lund $2^1/_2$ 1801, blef student 1816, magister 1823, undergift pharmaceutisk examen 1827, blef vice kollega f. å. och ordinarie 1828 wid Malmö skola, prestwigd $1^{\circ}/_9$ 1838, pastor här $1^{\circ}/_1$ 1844, tilltr. 1845 och erhöill prostetitel 1853.

Gift $22^{\circ}/_3$ 1825 m. Fredrika Amalia Gustafsson, hwars far war kyrkoh. i Tgelösa. Barn: Ida Natalia Christina, f. 1832. — Hildegard Charlotta Amalia f. 1833. Emma Johanna Gustawa f. 1834. — Augusta Emilia Wilhelmina f. 1839. — Ewa Gustawa f. 1840.

Kyrkoherdar i Dahlföpinge och Gislöf.

1. **Hans Rogensen** uppgifwes hafwa varit pastor här 1538, då ett kapell i Gislöf, hwari gudstjenst hållits under sällfästiden, ödelades.

2. **Peder Jensen** uppgifwes hafwa varit kanik i Lund och kapellan wid dessa kyrkor 1541, men detta är säkert felaktigt; som kanik kan han wäl hafwa varit innehafware af pastoratet, men swärligen kapellan derstädes.

3. **Nichell Christiersson** omnämnes som pastor här 1584 och som häradsprost 1599. Jfr. hwad som nämnes

om honom ofwan pag. 136. Han dog i Adventet 1618. Hans hustru Christina Andersdotter dog $20\frac{1}{2}$ 1602.

4. **Rasmus Matsön**, lundabo, efterträdde herr Michel och omnämnes sednast 1631 som pastor här. Han har låtit uthugga en grafsten öfwer sin hustru Malena Larsdotter, som dog 1625.

5. **Casten**. En pastor med detta namn, hwilken blifwit affatt, omnämnes på denna plats i serien af prosten Örnberg uti en år 1729 afgifwen relation; måhända menas en i nästa biographi förekommande pastorsvikarie.

6. **Knud Christenssön** omnämnes i en kapitelbdom af år 1633 som pastor härstädes. Församlingarna woro 1635 kallade till biskopsvisitation i Böösarp, och ungdomen befanns wara hjälpligt underwisad. Hr Knud blef 1662 anlagad att hafwa nefat jordfästa lik, afhållit flera personer ganska länge från nattwardens bruk samt med åreröriga besyffningar förolämpat några af sina åhörare. Landsdomaren afgjorde saken så, att hr Knud skulle göra afbön och betala en summa penningar, men denne påstående sig wara oskyldig begärde, att saken måtte ånyo upptagas, hwilket biskopen i bref till generalguvernören affstyrkte. Hr Knud synes redan då hafwa warit suspenderad någon tid, ty en herr Casten hade warit hans vikarie och uppburit det årets tionde. Saken kom inför Landemötet, som s. å. affatte herr Knud, på den grund att "det kunde sees oc erachtis, at hand af privat had oc affecter udi sit Embede hafwer handlet, hwilket en Retsindig Guds ords tjener icke föommer." Han beswärade sig öfwer denna dom i hofrätten, som stadfästade landemötets dom, "mån, såsom dherhoos bepröfwas att dhen plicht, som Hr Knut redho och intill dhenne tijdhen lijdhit och uthstådt hafwer, kan nogsampt giöra tilfyllest till hans brotts försoningh, alltså håller Rätten för skälighit dhet han blifwer åter behörligen till annat Pastorat oprätad." Han lär dock ej fått något annat pastorat.

6. **Jonas Schman** 1663—1671; se wid Ingelstorp.

7. **Christian Sörensson Giersing** skall hafwa warit huspredikant hos en greswinna Brahe i Stockholm innan han blef pastor här; han blef likwäl först som utnämnd pastor prestwigh $22\frac{1}{2}$ 1671. Han lämnade pastoratet under

1670-talets krig. — Gift i Lund 1671 med Zitzele Jørgensdatter.

8. **Pål Madsen**, son af prosten Mats Jønsen i Harlösa, blef efter skolgång i Lund student 1651 och prestvigdes $\frac{22}{4}$ 1659 till pastor i Örtofta. Carl XI skall under skånska kriget någongång hafwa hvilat öfver natten i Örtofta prestgård. Herr Pål erhöll 1678 transport hit och dog här 1681 samt begrofs i Gislöfs kyrka. En berättelse uppgifwer att han dött i behaglig tid, enär han annars troligen blifwit af-satt, såsom mistänkt för att hafwa hållit med danskarna. Hans enka Brita lefde ännu 1717 "till sitt lifsuppehälle friskt, men till krafter magtlös"; hon wistades hos en swårson i Håstads. En dotter blef gift med esterträdaren härstädes.

9. **Johannes J. Wanzonius**, son af en lifa be-nämnd pastor i Sagu i Finland, prestvigdes i denna sockens kyrka $\frac{5}{8}$ 1672 och tjenstgjorde sedan som prest wid ett rege-mente. Han skall hafwa warit medicinæ licentiat. Af ett bref från öfwerste Weinholz till biskop Hahn $\frac{22}{11}$ 1680 finner man, att biskopen gifwit Wanzonius det rådet "att sig, doch oför-märcht, uti Öppinge församling med Guds Ords predikande bekant giöra, det han och efterkommit" med den framgång, "att både enkan och församlingen inte skulle vara obenägne honom att emottaga." W. blef likwäl ej pastor der. På våren 1681 wille han genom konservation blifwa pastor i Björnekulla, och då ejheller denna plan lyckades, så war han snart färdig att på annat håll söka befordran och hustru; han hade nemligen $\frac{21}{6}$ f. å. "fästningsöhl med sal. herr Pauls dotter i Dahlkö-pinge" och blef säfert f. å. pastor härstädes. 1687 skref han till biskop Hahn, wid hans återkomst från riksdagen efter en swår sjukdom, en lyckönskan på latinsk vers, hwari uniformi-tetens och swenska språkets införande i stiftet högeligen bepri-sas. Prosten Stuuere klagade 1688 att W. ofta war borta från sitt pastorat och icke warit närwarande wid biskopswalet. I anseende till Dahlköpinge sockens ringhet, "der Decimantes icke öfwer tijo äro", begärde W. att få predika endast i Gislöf, utom på de stora högtidsdagarna och böndagar, men denna begäran afflogs. Prosten Stuuere yttrade sig i ämnet sålunda: "Herr Wanzonii begäran kan intet wara conform och lifmä-

thigh Guds ord och een rättfinnigh Pastoris embete och samweert och Jagh therför migh ikke consentera torde"; han bestridde vidare W:i begäran på följande grunder: 1. hade W. blifwit kallad till Dahlföpinge och Gislöfs församlingar, icke till Gislöf allena; 2. "synes Herr W. söka therigenom gode och fåfänge dagar och uthan trångiande nödh sitt embete försumma; willjandes för honom Pastoris officium skall wara nomen otii, non negotii; 3. äro flere decimantes än tijo i Dahlföpinge församling, ty ett stort fiskareleye ligger och till samma församling; 4. wilde ste en stor confuston med Bäckarne i Gislöf kyrkia, ther intet är rum at göra flere Bäckker, eet stort scandalum och Jalousie förorsakas isynnerhet emillan the gamla och unga qwinnor om theras rum i Bäckerna och männerna i Gislöf afwundas om the skola hafwa trång i theras sätte af en annan församling; 5. hafwer Herr W. antingen thet är winter eller sommar en godh och jämpn wägh emillan sine församlingar och kan på en fierdendehls timma samma wägh fara och Herr W:i antecessores hafwa medh stoor lust esomoftast till fots wandrat samma wägh, intet förwärandes sigh widh något arbete i theras embete. At jagh intet skall tala om then store synden och ther uppå följande Guds afstraffande at förkasta Herrans hus, låta thet om Söndagen och andre predikodagar stå öde och Gudsdiänst uti thet icke förrätta." En klofware, benämnd Jöran Thollosius, hwilken blifwit "dömd till 3 gånger 3 marker karl" och som församlingarna på den grund wille blifwa qwitte, gjorde W. mycket bryderi, och mellan dem war, enligt profsten Stuuers uttryck, "ett liderligt och förargeligt lefwerne." W. anhöll 1709 $\frac{30}{8}$ hos domkapitlet "att få flyttia in i staden Malmö; ty Gud tröste de swenske prester, när fienden kommer på landet och de grymma mordiska Snaphaner med Rysser och kringgående Polackar, som efter egendomen som lifwet sättia. Mit hierta är i sådan ångest och så klembeder, at jagh nu gamle stadars man skall få illa blifwa på min ålderdom handterat och tracterat." Hans klagan bewekte dock ej domkapitlet till att bifalla hans önskan. 1711 sökte han transport till Skånör, såsom han sjelf uppgaf för att få en af sina döttrar konserverad i Dahlföpinge, men konsistorium fann icke denna gång, såsom ofta annars, konsevation lända "till församlingens upp-

byggelse", utan afflog **W:**i ansöfning, "såsom flift emot **P. M:s** förordning och bref och församlingens nödtorft anses måste." 1717 begärde **W.** att i anseende till sin sjuklighet få sin son Daniel ordinerad till sin adjunkt; då detta ej bewiljades, men en annan medhjelpare hitsändes, förklarade **W.** sig wara strift och intet biträde behöfwa samt att han uppgifwit flig wara sjuk endast för att derigenom beweka biskopen att "fasta ett gunstigt, faderligt öga på sonen." Död på hösten 1717. Han war gift med företrädarens dotter; om hon war samma person som hans enka Emerentia, eller han warit gift mer än en gång, är icke kändt. Sonen Daniel nämnes här ofwan; om **W:**i 5 döttrar känner man icke engång namnen.

10. **Laurentius Terleander**, hvars namn antyder att han war från Trelleborg, blef student 1702, prestwigd till tjenstgöring i Vara $\frac{5}{3}$ 1709, andre stadskomminister i Lund 1710, pastor här $\frac{22}{7}$ 1718, men dog $\frac{3}{10}$ s. å. och kom alltså ej att tilltråda pastoratet. — Gift 1. $\frac{12}{10}$ 1710 i Lund med fru Anna Larsdotter Forslowia. 2. 1715 med Johanna Sibylla Erman, prestdotter från Wålinge; en wid namn Helström protesterade mot lysning för dem, men återkallade protesten. Hon öfwerlefde **L.** och blef sedan gift 2 gånger, neml. med **J. Engellau**, 2:dre stadskom. i Lund och sedan past. i Wäsby, och med **N. Ringberg**, pastor i Wäsby.

11. **Olof Örnbergh**, son af mönsterstrifwaren wid fgl. lifregementet Nils Ö. och Birgitta Rynning, föddes i Örebro $\frac{9}{10}$ 1680, genomgick skolan derstädes och gymnastium i Strengnäs, blef student i Upsala 1704, kallades 1708 af excellensen grefwe Spens till huspredikant, men föredrog att qwarstanna i Stockholm som informator hos en köpman, prestwigdes i Strengnäs $\frac{22}{12}$ 1709 till pastor wid femmänningsregementet till häft, hwilket han 1710 åtföljde till Skåne, och rekommenderades 1713 af biskop Bilberg i Strengnäs till befordran i Lunds stift. Som regementspastor lärde han 200 man att läsa inantill och förmådde två reformerta officerare och en katolsk pufslagare att öfwergå till lutherska läran. 1719 $\frac{23}{6}$ blef han pastor härstädes och $\frac{2}{10}$ 1728 häradsprost, dertill kallad af de fleste häradsbröderna "för sina wackra studier, allwarfamme och ansenlige lesverne samt sin förfarenhet och drift i kyrkosaker."

Wid ett prestmöte war han opponens och wid ett annat orator. Utan twifwel war han en kunstkapsälstande man och werksam både som pastor och profst. 1733 $\frac{2}{5}$ då en solförmörkelse inträffade, gjorde han noggranna observationer, hwilka äro antecknade i prosterpeditionsboken. Han stref $\frac{21}{2}$ 1736, att i hans pastorat funnos 48 biblar af Schneiders upplaga; dessutom hade man prenumererat på 6 af Broocmans, "så att i dessa små församlingar blifwa 52 biblar. Af mag. Gythners sanna Christendom hafwa de begärt 24 stycken; utom detta hafwa många J. Benzeli förswensskade anwising till den sanna Christendomen, så att mina åhörare hafwa Guds ord rifeligen." D. dog $\frac{18}{5}$ 1738. — Gift 1. $\frac{9}{1}$ 1717 i Snöstorp i Halland med Engel Agrell, hvars far Nils A. war pastor i Thorup i Halland och dog som utnämnd pastor i Helsingborg. Med henne hade D. 4 söner och 2 döttrar; de förre gjorde ingen lycka i werlden; en af de sednare, Brita Elisabeth, war g. m. C. Billing, past. i Foste, sedan i Åkarp. 2. m. Brita Plantin, som förut varit g. m. S. Aquilonius och N. Sylvan, pastorer i Håslöf; hennes äktenkap med D. war barnlöft och hon dog $\frac{29}{12}$ 1757.

12. **Petrus Sommar**, son af prosten i Hörby Per S., föddes i Lyby $\frac{20}{9}$ 1696, blef student 1713, prestwigdes på fadrens kallelse $\frac{21}{8}$ 1718, war efter hans död nådärsprest i Hörby och begärdes af flera till pastor der, blef stadskommissioner i Malmö 1721, pastor här $\frac{10}{7}$ 1740, tilltr. 1741. Då han skulle flytta hit, hände honom wid Ingelstad den olyckan att han wred ena knäet ur led, hwaraf han i 15 wector led stor wända och måste gå på kryckor ett helt år. 1753 afbrann prestgården, hwarwid S. war nära att blifwa innebränd, men kom med plats undan genom en glugg. Död $\frac{20}{8}$ s. å. — Gift 1722 m. Charlotta Juliana Falkman, d. $\frac{3}{3}$ 1752, dotter af kontrollören Jakob F. i Malmö. De hade fem barn, af hwilka två söner öfwerlefde fadren; för en af dem, wid namn Henrik, begärde fadren ordination 1752, men han war ännu 1755 student, till lefwernet mindre wälskänd; han hade nemligen förfört sitt systonbarn Elisabeth Charlotta Friis. Måhända war S. gift 2 gånger, ty det uppgifwes, att han haft en dotter af prosten Blomelius i Arrie till äkta.

13. **Petrus Hindström**, son af Olof H., pastor i Görslöf, föddes derstädes $\frac{9}{1}$ 1717, njöt undervisning dels i fädernehuset, dels hos swågren kyrkoh. Barohn i Mellangreswie, dels i Lunds skola, blef student 1733, studerade under prof., sedermera biskopen Engeströms handledning till 1737, då han antog kondition hos majoren Jaf. Lagercrantz, återkom 1740 till Lund i affigt att blifwa magister, hwilket dock ej blef af, började 1742 biträda sin förutnämnde swåger med predikande, blef på hans kallelse prestwigd 1744, förordnades 1751 till vice pastor i Mellangreswie och 1754 i Hemmesdyngge, blef pastor härstädes $\frac{17}{8}$ 1756, tilltr. s. å. och predikade wid prestmötet 1764. Död efter $6\frac{1}{2}$ års sjuklighet $\frac{19}{10}$ 1782. — Gift 1755 efter 10 års förlofning m. Margreta Ferner, dotter af kornetten Mathias F. Hon öfwerlefde sin man, troligen barnlös, och dog wid 84 års ålder 1804.

14. **Jonas Engeström**, son af borgmästaren Lars E. i Malmö och A. N. Hedengrahn, prestdotter från Hwellinge, föddes i Malmö $\frac{23}{3}$ 1741, blef redan 1748, såsom warande brorsson till biskopen, försedd med studentbref, hade sedermera kondition hos riksrådet greswe Snoilsky, prestwigdes på kallelse af farbrodern prosten Åke E. i Landskrona $\frac{14}{6}$ 1763, blef magister s. å., 2:dre stadskomminister i Landskrona 1772, past. härst. 1783, tilltr. 1785, sedermera titul. prost. Död $\frac{2}{7}$ 1805. — Gift 1. 1772 m. Charlotta Sophia Corvin, dotter af Anders E. och enka efter F. J. Ollman, båda pastorer i Bårslöf. Sonen Lars Jakob war prost i Esfweröd. 2. 1802 m. Justina Charlotta Gren, som öfwerlefde honom.

15. **Lars Abraham Alsping**, son af en pastorsadjunkt och född i Höör $\frac{9}{6}$ 1763, blef efter skolgång i Malmö student i Lund 1784, prestwigdes $\frac{15}{12}$ 1788, blef magister 1793, kollega wid Landskrona skola 1801, vice rektor der 1804, pastor här 1806. Död $\frac{20}{7}$ 1813. — Gift m. Christina Sjöberg, dotter af inspektör Paul S. i Lomma; hon öfwerlefde A. och blef konserverad af efterträdaren. A. hade 7 barn, af hwilka 6 öfwerlefde honom. Christina, g. m. handl. Norling i Trelleborg. — Anna Wilhelmina Albrektina, g. m. kapten Halden i Stockholm. — Charlotta Elisabeth, g. m. tullförvaltaren i Stockholm Ahlsell. — Olof, sjökapt. — Per

Abraham, språklärare i Stockholm. — Nils, åkerbrukare i Dahlköpinge. — Magnus Christian, styrman.

16. **Johan Gabriel Molin**, son af en kornett och född i Husie 1764, blef student 1785, prestwigd $20/12$ 1789, vice pastor i Dusby 1808, extraord. bataljonspred. wid Mörnerffa husarregimentet 1814, pastor här $22/6$ s. å. 1826 lämnade han pastoratwården åt en vice pastor. Död $29/11$ 1831. — Gift 1814 med företrädarens enka Christina Sjöberg; äktenskapet war barnlöft.

17. **Anders Fristedt**, son af Swen F., flottsprest på Lekö, sedan prost i Orfellsjunga, föddes i Otterstad på Räl-landsö i Wenern $11/8$ 1780, blef student 1793, erhöß 1800 ett reestipendium och reste utrikes, blef magister i Greifswald 1802, prestwigd i Lund $29/6$ 1806 till extraord. regementspast. wid skånska husarregimentet, åtföljde arméen i fält 1807, blef pastor här 1832, tilltr. 1834. Död $10/10$ 1838. — Gift 1824 m. Ewa Fredrika Holm, hwars far war kronolånsman. Barn: Emilia Mathilda, g. m. fahnjunk. R. P. Frið.

18. **Erik Olof Gadd**, son af prosten i Gladfar Lucas G., föddes $22/8$ 1803 i Landskrona, blef student 1820, magister 1826, vice kollega wid Ystads skola 1827, ordinarie 1828, rektor wid samma skola 1831, prestwigd $16/11$ 1836, pastor här $10/8$ 1839, tilltr. 1841 och erhöß prostetitel 1847.

Gift $5/6$ 1850 m. Paulina Fredrika Wibom, dotter af kyrkoh. i Åker af Werjö stift Åke Henrik W. och A. J. Bolméer.

Kyrkoherdar i Skanör och Falsterbo.

Ännu wid medlet af 1500-talet hade dessa städer hwar-dera sin pastor, men sedan deras wälstånd blifwit minskadt genom flygandens härjningar och sillfiskets upphörande, anbefallde konungen genom bref $9/8$ 1555 deras förening till ett pastorat. Denna förening synes hafwa gått i verkställighet 1576. Derefter ansågs Falsterbo såsom hufwudssocken, hwilket förhållande likwäl synes hafwa upphört före medlet af 1600-talet.

Några pastorer före dessa socknars förening omnämnas utan uppgift om de varit i Skånör eller i Falsterbo, nemligen Gerhard 1440, Hans, den förste lutheriske pastorn, 1530, Jakob Michelsen, som undertecknat ett vittnesbörd om två qvinnor, hvilka tvänne hofmän utanför Malmö welat stända, 1546 och Swen Jensen 1572. Den sistnämnde har dock säkert varit i Skånör samtidigt med en wid namn Jakob i Falsterbo, som 1570 hade ett vikariat wid Lunds domkyrka; troligen är denne Jakob densamme hwilken 1555 nämnes som pastor i Falsterbo. Han skall varit bror till seländska biskopen Pål Madsen. — Pastorer wid båda socknarna äro följande:

1. **Canutus Nicolai** prestwigdes ²¹/₁₁ 1576 till pastor i "Falsterbo och Skånör" och förekommer äfwen 1578.

2. **Söffren Pederssön** war pastor här 1584 och bodde i Falsterbo.

3. **Niels Jörgenssen** uppgifwes hafwa varit pastor här 1590.

4. **Jöns Lauritson** skall varit pastor här omfr. 1596 och omtalas af Lyschander såsom en god filosof och poet.

5. **Dlof Michelson** nämnes med årtalet 1600.

6. **Morthen Pederssen** war 1610 pastor i Falsterbo och Skånör. Genom fgl. br. ¹¹/₃ 1633 erhöll han för sig och sina efterträdare rättighet att uppbåra "den casserede Kiempinge kirkes tiende."

7. **Christen Sermandsön** förekommer som pastor här 1639, omnämnes 1648 och 1655 och lefde ännu i Juli 1685, troligen till 1687. Hans dotter Anna war gift 1. m. profsten Bastian Odder i Håslöf, 2. m. pastorn J. Uhr derstädes. En annan dotter blef konserverad af efterträdaren.

8. **Lage Stub**, son af tingsfogden i Ljunits härads Hans S., föddes i Hörtemölla, gick i skola i Ystad, men reste under friggstiden till Köpenhamn, hvarifrån han 1681 återkom till Skåne cum haud illaudabili testimonio från universitetet. S. ä. blef han informator hos pastor i Billie Fredrik Jöns-son, som ock åt honom begärde tillåtelse att predika, förmenande det skola blifwa för honom ett icke ringa adminiculum till att lära svensta språket. S. studerade äfwen i Lund, afgaf ¹⁹/₇ 1685 sin ed såsom medhjelpare i Skånör och blef pastor der

1687. Han lofwade då att flitigt idka studier och "submittera sig examini," när sådant påfordrades. Hans theologiska insigter hafwa alltså warit ringa, men han skref med lätthet latinsk vers. I en annotationsbok öfwer sina inkomster har han år 1700 skrifwit följande nyårsönskan:

Qui felix nobis, qui terque quaterque beatus
 Omnigena coeli prosperitate fluat!
 Aurea pax et læta quies sit ubique perennis!
 Exulet a nostris Mars procul ipse locis!
 A sano fugiant languentes corpore morbi!
 Dira lues numquam corpora nostra gravet!
 Sit procul annonæ gravitas, sit fertile coelum!
 Donaque det summa felicitate solum!

1685 har han i "den landsflyktiga dygdens" namn skrifwit en klagowisa öfwer tidens förderf. 1709 hade han till predikobitråde en student, som måste affredas för sin mindre efterdömliga wandel; han stod nemligen i brottlig förbindelse med ladugårds-pigan. Derester blef A. Ehrensand (se wid Billinge) Stubbs biträde och 1710 dertill prestwigd. S. afled efter långvarig sjuklighet på hösten 1710. — Gift med en dotter af företrädaren. — Kyrkoh. Jöns Munthe i Slågarp skall hafwa skrifwit en grasskrift öfwer Stub, hwari det heter:

Hoc Lago Stubæus condor sub marmore muto,
 Hörte cui clarum nomen habere dedit,
 Ystad tunc puerum docuit me mollibus annis
 Ausonias artes, Hafnia me tenerum
 addixit Phoëbo; decimus me ceperat annus
 sub quo litterulas discere missus eram m. m.

9. **Jöns Rönbeck** 1711—1720; se ofwan pag. 25.

10. **Jonas Gielberg** war son af en soldat och föddes i Maj 1677 uti Rydaholms pastorat af Werjö stift samt döptes i Gällaryds kyrka, efter hwilken han tog sitt namn. Wid föbelsen war han nästan utan lifstedden, och förälldrarne beslutade att, om han blesse wid lif, uppfostra honom till läskarl. 1691 kom han till Werjö skola, 1697 till gymnasium och

blef 1700 lärare för sina blifwande styfföner, kyrkoherden i Agynnaröd M. Chorins söner, med hwilkas mor han trädde i äktenkap 1702, samma år som han blef student. Följande året erhöil han stipendium och 1704 plats på kommunitetet, blef 1707 filosof. kandidat, men kunde för sin fattigdom ej låta promovera sig, rekommenderades s. å. af sin hustrus anförwandt grefwe N. Gyldenstolpe till befordran, såsom warände "befriad" med den fordom berömlige doktor Srenonii dotter, men prestwigdes först 1710 till bataljonspred. wid Uplands regemente, hwilket han 1718 följde till Norge. 1720 $\frac{7}{11}$, blef han pastor här, tilltr. 1721. Församlingarne anmålde $\frac{13}{5}$ 1720, att Gielberg sadas wara död, och begärde att få E. Wagger (se ofwan p. 124) till pastor. Magistraten i Skanör anmålde $\frac{10}{12}$ 1728 i domkapitlet, att förargelsföwäckande uppträden ofta föreföllo i prestgården genom G:s och hans hustrus elaka sammanlesnad; han hade wäl intet försummat af ämbetsgörömålen, men fick "för hennes öfwerfall med ropande och skällande" ingen fred i sitt hus, hwarförutan man besarade att hon "i sin hetfighet och dryckenkap" icke nog warsamt handterade ljus och eld. Domkapitlet begärde närmare underrättelser af prosten Örnberg, som $\frac{12}{2}$ 1729 höll undersökning om förhållandet i Skanör. Då han förebrädde makarna deras oenighet, greto de båda så att "tårarna mera strömmade än droppade"; de kommo öfwerens att för en tid skiljas till fång och fåte, och skulle hon, utom nödiga hushållsaker, hafwa till sitt underhåll för år räknadt 50 dal. smt., 6 tunnor råg, 4 t:r korn, 10 lam, 10 gås, en fjerding sill och en fet galt. Hon begaf sig till sin son, 1:ste stadskom. Chorin i Lund. I slutet af samma år återkom hon till Skanör; troligen war sonen nöjd med att blifwa af med henne, helst han påstod att Gielberg icke utbetalte hwad hon skulle hafwa till sitt underhåll. G. bestridde sannfärdigheten af detta påstående, begärde betalning för den tid af sammanlagdt 45 wector som Chorin med hustru tillbragt i hans hus 1722 och 23 samt återfråfde hwad hustrun medhaft till Lund "i fång- och linkläder, ljusstakar, böttor, spannar, öhlträå m. m. samt fetualier, såsom gåsesidor, öhl, spekesill, brånwin" m. m., äfwen som en sidenkofsta, den han påstod Chorin hafwa tagit från modren och gifwit sin systers Katrina Chorin, som war

gift med pastorsadjunkten Martin Laurén, sedan past. i Arrie. Denna Katrina hade jemte fru Chorin kommit till Stanör för att helsa på och qvarstannat der då den sednare återwände till Lund. Bielberg klagade, att hans hustru, som warit beskedlig under första dagarna efter sin hemkomst, blifwit till obeskedlighet uppretad af de två nämnda fruarna, och klagade högligen att Chorin "skaffat honom Katrina på halsen"; han berättade att då han engång gått ut i byn, medtagande nycklarna till förvaringsrummen, och tillsagt drängarna att hafwa aft på hwad som skedde i huset, hade hustrun jemte Katrina sönderslagit fönstret till spiskammaren och derigenom insläppt en flicka, som inifrån öppnat dörren; warstodd af drängarna hade han återwändt och funnit sin hustru jemte flickan i spiskammaren, men Katrina war borta; efter förmaningar till hustrun och sedan fönstret blifwit tillspikadt, gick han åter ut; hustrun hade derpå ytttrat till en piga: wi kan intet göra, ty han har satans mennifkor ("men jag säger Guds barn" — anmärker härwid Bielberg), som säga honom hwad här sker; han förklarade att hans hustru led ingen nöd, ty hon hade i sitt eget rum både öl, brännwin och mat, "så att hon får suppa, äta och dricka när hon behagar", men nycklarna måste han sjelf förwara. Chorin förklarade sig wara utan skuld till att Katrina qvarstannat i Stanör, försäkrade sig ej hafwa nefat återställa de saker, som tillhörde Bielberg, och önskade denne "allt godt, wälmåga, nåd, andelig upplysning, kärlek till Gud och det oförgångliga, frid, enighet, ren samwetsro, helsa och salighet." G:s hat till Katrina Chorin gick så långt, att han med hugg och slag öfwerföll henne på gatan, och då en karl skyndade henne till hjälp, slog G. denne med en sten så att blånad deraf förorsakades. Visitation hölls 29/8 1730, då församlingarna klagade öfwer presthustruns wäsende; hon war "fällan nykter, utan dagligen full och i sitt fylleri med eder och swordomar rasade så fasetligt, att det war swårt bestrifwa." Då prosten Örnberg och kyrkoh. Bankis förmanade henne, "fölla swettdroppar af ansigtet och länder", men då de wille att hon skulle förlikas med mannen, swarade hon att det ej kunde ske, emedan han "drog djestlar in genom fönstren." På tillfrågan hwad hon dermed mente, swarade hon sig mena otuktiga qwinspersoner, såsom

Malena Rasmussdotter från Falfsterbo. Det uplystes, att denna under tårar bekant sig hafwa gjort nattliga besök hos G., som då detta blifwit bekant för hennes släktingar, lofwat dem 10 dal. smt., om de wille hålla det hemligt. G. blef af hustrun inför werldsliq rätt anlagad för otrohet i äktenskapet. 1732 klagade magistraten ånyo deröfwer att G. och hans hustru "dagligen fortforo uti deras ogudaktiga wäsende lifasom en grym häst i striden", att han hade många tråtor och på två år ej begått nattwarden o. s. w. Detta sistnämnda härledde sig deraf att hwarken Örnberg eller Bankif ansatt sig kunna meddela honom sakramentet. 1735 fick G. genom häradsprosten föreställningar för wårdslöshet i ämbetet, med anledning deraf att 17 till borgare i Skanör antagne personer blifwit under kringstrykande gripne af kronobetjeningen och befunne så okunnige att de ej wiste "huru många Gudar finnas." S. skulle uppmåna G. att antaga den ofswannämnde M. Laurén till komminister; wille han icke det, nödgades konsistorium widtaga "den åtgärd, som honom troligen icke behagade." G. swarade med stor sjelfbelåtenhet, att han ej rådde för att borgmästaren antagit kringstrykande personer till borgare; de hade ej i Skanör blifwit admitterade till nattwardsgång; han hade hållit predikningar och förhör ordentligt, på 8 eller 9 dagar stundom 11 predikningar, och bad prosten "ett sannfärdigt och tillförläteligt wittnesbörd inför Högw. H:r Biskopen inslägga, om icke Guds-tjensten har här stått och warit i stor med Guds ords rena lärande, predikande, ungdomens information i sin christendom, sacramenternas rätta utdelande, med annor god säd och ordning i församlingarna, om icke åhörarne äro förswarligen grundade i sin christendom; Summa, det kan du wara wittne till att jag handhaft en trogen och flitig själawård"; Laurén wille han för ingen del hafwa till wikarie, enär han stått efter hans bröd med hotelser och intriger samt ej kunde göra mer nytta i Guds församling än G. sjelf o. s. w. Örnberg fann wid visitation s. å. att christendoms-kunskapen war förswarlig, emedan der war en from klofware som höll en god skola för ungdomen. Såsom ett prof på tidens besynnerliga öfweretro må anföras att G. anmålde 1728, att en qwinsperson i Skanör påstått sig sjelf blifwa "dag och natt håfwdad

af den onda andan eller spöke", hwarefter hon ock framfödt foster, hwilka djefwulen bortröfwat; han omtalade med den mest cyniska omständlighet och naiveté de undersökningar, hwilka han och hans hustru företagit för att utröna sanningen af hennes uppgift, och önskade att hon blefwe intagen å hospital, emedan hon ej kunde förtjena sitt uppehälle, föräldrarna woro fattiga och "hon sjelf beklageligen utan twiswel af den onda andan eller som andra wilja säga af sjöråd eller Elgen häfdat och plågat warder" (jfr. kyrkoh. Gersonii i Womb biographi). G. dog $\frac{9}{4}$ 1748. — Gift 1. 1702 m. Sara Svenonius, dotter af biskop Enewald S. och enka efter kyrkoh. M. Chorin i Aggynnarby af Werjö stift. Med henne hade G. en son som dog i spääd ålder. 2. 1746 med Elsa Salling.

11. **Christian Severini Corvin**, hwars far war prost i Bosarp, g. m. M. Hein, föddes derstädes $\frac{13}{3}$ 1708, njöt underwisning af fadren, blef student 1725, prestwigd $\frac{24}{6}$ 1732 och pastor i "Scaneur" $\frac{17}{1}$ 1749, tilltr. s. å. Han war både en from man och kunnig, särdeles i de mathematiska vetenskaperna. I sin ungdom plågades han af religiösa twiswel, men blef sedan så mycket mera grundad och fast i den rena läran. I många år hade han ingen hälsodag. En rådmän anklagade honom 1752 att hafwa hederligen begrawit en sjelfspilling, underlåtit predikan på apostladagar m. m., hwaröfwer ransakades wid werldslig rätt, men något ansvar ådömdes icke G., såwidt känt är. Det må här nämnas, att Amiralitetskollegium i Carlskrona 1759 föreslog, att Fästerbo kyrka skulle ödeläggas och socknen förenas med Stanör på det infomsten af "Fästerbotunna" (ett sjömärke) måtte, i stället för att tillfalla nämnde kyrka, anslås åt en ny lots-inrättning i Stanör; konsistorium afstyrkte det med grundliga skäl. S. å. söttes ersättning åt kyrkan för de 26 dal. smt., hwilka den enligt landshöfdingens befallning skulle betala för en märkestunna wid Fästerboref. G. dog $\frac{23}{9}$ 1761; prosten Hegardt i Håslöf predikade wid hans begrafning öfwer 2 Tim. 1: 12. — Gift $\frac{21}{3}$ 1749 med Helena Feldner, rådmansdotter från Östad.

12. **Lars Frost**, född $\frac{7}{8}$ 1717 i Håstveda, der fadren war kyrkoherde, blef efter enskild underwisning student 1734, prestwigdes $\frac{21}{12}$ 1745 till tjenstgöring wid S. Petri förs. i

Malmö, tjenstgjorde derefter en tid i Skurup och i Arrie 6 år såsom vice pastor, blef $14\frac{1}{12}$ 1762 pastor härstädes, responde-
rade wid prestmöte 1764, erhöll prostetitel 1779 och dog $12\frac{1}{5}$
1785. I kyrkoböckerna har han strifwit årtskilliga latinska ver-
fer, t. ex. följande framför anteckningarna öfwer döda:

Mors rapit hunc, rapit hanc, rapit hoc, rapit illud et istud;
Ah, hostis sævus sic fecit & faciet;
Sed rape tu Christum, cum Christo sic morieris;
Qui bene funus agit, nobile foenus agit.

Gift m. Susanna Katrina Laurén, dotter af kyrkoh.
Martin L. i Arrie och K. M. Chörin. Barn: Märten; han
antog efter sin morbror och fostersader, prosten Laurén i Hå-
löf, namnet Laurén och blef pastor i Hörröd. — Lars, prost
i Burlöf, sedan i Broby. — Hans, past. i Herrstorp af Färs
härad. — Christina, g. m. fadrens efterträdare. — Maria,
g. m. prosten L. J. Engeström i Esweröd.

13. Daniel Ekman, son af en muskant i Malmö
och född der 1739, blef student 1757, prestwigd $7\frac{1}{9}$ 1760, extra-
ordinarie regementspredikant 1778, pastor här 1786, titulär
prost 1795. Död $25\frac{1}{12}$ 1808. — Gift $20\frac{1}{11}$ 1786 m. företrä-
darens dotter Christina Frost, f. 1768, d. 1808. Barn:
Ejlert, sjökapten, fyrmästare i Falsterbo. — Magnus, apo-
thekare i Warberg. — Bernt, död i ungdomen.

14. Carl Peter Althin, hvars far war kamrer, föd-
des i Linköping $15\frac{1}{6}$ 1767, blef student 1788, flaggstadett 1790,
prestwigd i Lund $13\frac{1}{12}$ 1795, phil. mag. 1796, pastor härstädes
 $19\frac{1}{9}$ 1809, tilltr. 1811. Död $27\frac{1}{10}$ 1836. — Gift $15\frac{1}{3}$ 1799
m. Margreta Sophia Stridbeck, dotter af tullinspektoren
Johan S. i Båstad. Barn: Katrina Sophia, f. 1799.
— Johan Peter, f. 1802, vice pastor, g. m. M. Edberg.
— Christina Magdalena, f. 1804. — Concordia Gu-
stawa, g. m. kyrkoherden Hjörzberg i Fulltofta. — Carl
August Swante, f. 1812, kustergeant, d. 1847. — Olof
Henrik, f. 1815, v. kommissionslandtmätare.

15. Johan Friberg, son af stenhuggaren Sonne F.
och Rebecka Friberg, föddes i Landskrona $1\frac{1}{12}$ 1795, gif i stola

derstädes, blef student 1818, prestwighd $20/12$ 1820, pastor här $26/10$ 1838, tilltr. 1839 och erhöll prostetitel 1844.

Gift 1. $13/6$ 1825 med Petronella Lowisa Sylvan, f. 1789, d. 1839, dotter af kyrkoh. Nils S. i Fosse. 2. $18/11$ 1840 m. Märta Cecilia Olsson, dotter af sjökapt. Nils Olsson i Malmö och enka efter sjökapt. Axelsson i Stanör. Barn: Laura Lowisa f. 1841. — Helena Rebecka f. 1843. — Clara Ulrika f. 1845. — Anna Oliva Fredrika f. 1847. — Johanna Cecilia f. 1849.

Wemmenhøgs hæråd.

Prostar.

- Anders, dægen i Wemmindhøijs hæret 1467.
Dffue, dægen i Wemendehøgs hæret 1495.
Knuth af Andersløf, dægen udi Wæmynge hæret 1500.
Peder Boesøn Tincfel i Grønby 1538—1565.
Rasmus Perssøn Tincfel i Grønby 1565—1593.
Henrik Rasmussen Tincfel i Espø 1593—1627.
Anders Matzönn i Kjellstorp 1627—1655.
Pouel Anndersenn i Grønby 1655—1658.
Christen Jörgensenn i Skurup 1658—1668.
Hans Pederssen i Kjellstorp 1668—1672.
Anders Sørensen i Gjerdsløf 1672—1677.
Daniell Swendsøn i Østra Torp tillf. 1677—1681.
Michael Arenhil i Kjellstorp 1681—1698.
Nicolaus Engelholm i Tullstorp 1698—1705.
Michael Bengtsøn i Espø tillf. 1705—1706.
Nicolaus Hesselander i Gjerdsløf 1706—1714.
Thomas Eurodius i Grønby 1714—1729.
Albert Hillebrand i Södra Willie 1730—1739.
Petrus Borup i Tullstorp 1739—1742.
Iwar Cilertsøn Barfoth i Skurup 1742—1743.
Jöns Brunbeck i Hemmesdyngge 1744—1748.
Dlaus Mandorff i Grønby 1748—1757.
Mårten Hörlin i Solberga 1758—1769.
Michael Tengwall i Lemmeströ 1770—1777.
Jöns Landby i Østra Torp 1777—1789.
Jonas Gottfrid Callman i Grønby 1789—1811.
Wilhelm Fredrik Ribelius i Lemmeströ 1811—1830.
Johan Henrik Rinberg i Grønby 1830—1847.
Lars Paulus Solmberg i Gjerdsløf 1847.

Kyrkoherdar i Kjellstorp och Lilla Beddinge.

1. **Birger** skall varit den sifte katholske prest härstädes och lämnat kallet 1537 såsom obenågen för reformationen.

2. **Martin** war pastor här 1539 och skall varit en mycket bra man.

3. **Georg Struch** uppgifwes hafwa varit kanik i Lund och blifwit pastor här 1559. Han är begrafwen wid altaret i Kjellstorps kyrka.

4. **Jens Monsen** skall varit medhjelpare här, innan han blef pastor. Som pastor förekommer han 1584. Han såges hafwa varit mycket girig. Död 1590 eller 1591.

5. **Jacob Lauritsen**, son af Laurits Olsen, past. i Öwistöfta, war 1584 vice pastor der och åtnjöt inkomsten af ena socknen, som fadren åt honom afstått. Efter Jens Monsen blef han pastor här. Huru länge han war det är ej känt. Han esterlämnade hustru, som blef konserverad wid kallet, och nio barn. Han skall varit en nitist och rättsskaffens prest.

6. **Laurits Jsaacsönn Sommar** war prestson från Lyngby i Vara härad och biträdde sin fader innan han blef pastor härstädes, hwilket skedde före 1610. Han war d. å. deputerad wid en hyllning i Köpenhamn. I hans tid sattes Kjellstorps kyrka i godt skick och kyrkogårdsmur uppfördes. En på hela orten beryktad "saga venetica seu præstigiatrix" fanns i pastoratet. Hr Laurits uppgifwes hafwa dött 1600 wid 36 års ålder och blifwit begrafwen wid altaret i Kjellstorps kyrka. Årtalet 1600 är oriktigt och torde böra ändras till 1620.

7. **Anders Matzönn** war kollega wid Östads skola, då han kallades till pastor härstädes. 1621 omnämnes han som pastor. Wid biskopsvisitation 1627 höll han en predikan "doctissime concinnatam et enunciataam" och war enl. anteckning i B.B. wärdig att blifwa prost. Det blef han också, förmodligen s. å. 1630 war han det säkert. Wid biskopsvisitation 1635 befanns pastoratets ungdom kunnig i christendomen. Kjellstorps kyrka war 1628 mycket förfallen, och der fanns hwarken "kalk, dist eller messefärd." Iwar Krabbe kla-

gade deröfwer hos konungen, som ålade kyrkans patron att reparera den. Död 1655.

8. **Hans Pederssen** war från Malmö och blef $\frac{2}{3}$ 1655 prestwidg till pastor härstädes. Enligt en gammal anteckning war han "rif på penningar och barn, en mycket berömlig prest, ålskad af församlingen och häradsbröderna." 1668 blef han häradsprost och dog 1672 samt begrofs i Kjellstorps kyrka, der han sjelf i lifstiden utfett sin lägerstad.

9. **Johannes Dominici**, son af Dominicus Jakobs-son, past. i W. Ahlstað, gick i skola i Lund och studerade sedan wid derwarande gymnasium och universitet samt blef $\frac{1}{9}$ 1673 prestwidg till kommin. i St. Harrie, sedan pastor härstädes. Under frigstiden begaf han sig 1677 jemte sin talrika familj (hustru och 11 barn) till Danmark, hvarifrån han återkom 1679, men familjen qwarblef i Köpenhamn. Der förlorade de genom en eldsvåda 1680 allt hwad de egde. Från Malmö skref herr Hans 1681 $\frac{1}{4}$ till biskop Gahn, att excellensen Örnstedt år 1679 gifwit honom godt hopp om att få behålla Kjellstorps pastorat, och anhöll fördenksfull, at mester Michel Arenchil, som "per male narrata (sc. at ieg allerede oc lengesiden skulle hafwe faaet kald i Danmark) förwerjwet K. M:s bref paa mit kald", måtte försees med någon annan lägenhet. I samma bref begärde han tillåtelse att resa öfwer till Köpenhamn för att besöka sin sjuka mor. Förmodligen qwarstannade han der, öfwertrygad att ingen utsigt war för honom att åter komma till pastoratet. 1685 erhöll han ett prestekall på Bornholm, der han dog 1706. Hans efterträdare i Kjellstorp har om honom antecknat följande: "Nomen quidem habuit antecessoris, sed præterea nihil. Non obiit hic, sed abiit hinc, secutus non penultimi præpositi pietatem et constantiam, sed ultimi levitatem inconstantiamque, h. e. tempore ultimi belli una cum præposito suo pastore Gersloviensi Andrea Severini non fugatus sed fucatus fugit in Daniam, ibidem locum habens inter famosissimos Bornholmen-ses. Ingressus 1672, egressus 1677."

10. **Michael Arenchil** tillhörde genom födelsen Gøtheborgs stift, blef prest 1662, förwärfwade sig magistergrad, förmodligen wid något utländskt universitet, tjänstgjorde såsom predikant wid swenska ambassaden i Wien och blef 1679 af-

generalguvernören Johan Gyllenstjerna fatt till pastor härstädes för "den capacitet och goda lärdom sampt flitige tjenster", som han ådagalagt i nämnde befattning. Konungen bekräftade utnämningen $27/9$ 1680, då det jemwål "efterläts Nester Michel att wara præpositus öfwer wanlige församlingarne"; likwål började han först 1681 $6/3$ att bestrida prostetjensten. Han war en af biskop Hahn's gunstlingar och en bland de aldrafriigaste befordrarne af uniformiteten. Siftnämnde år $14/11$ inberättade han, att i häradet wål tillgick med uniformiteten o. s. w., och lofwade, att hwad i andra härader presterades der ej skulle uteblifwa; dop och sjukbesök hade under krigsåren icke blifwit försummade; "skulle något wara passerat her uthi landet, som kunne tougera unga eller gamla på theras Salighet, så er dett doch gräfseliget, och aldrig er det passerat her uti häradet." 1682 hade biskopen "förnummit ett spargement gå att mellan A. och en af presterna der uti häradet skall hafwa förelupit någon twistighet för altaret om måssandet, hwilket församlingen skall icke ringa scandalum hafwa gifwit"; ehuru biskopen af A:s derteritet och prudence tillförsåg sig det bättre war, infordrades likwål hans förklaring. Genom denna blef biskopen öfwerthgad om ryktets osannfärdighet och förklarade sin glädje öfwer att kunna "stoppa munnen till på Sadduceerna och redarguera dem, som så malevole sin nästa traducera", samt uppmuntrade A. att icke af "illwiljande mennistor låta sig afsträckia från sin gode propos." 1684 inberättade A., att innom kontraktet iaktogs allt hwad R. M. påbjudit angående kyrkowäsendet, utom det att pastorerna i Grönby, Lemmeströ och Wemmenhög ännu predikade på danska språket. 1685 klagades ånyo, att man "ingenwårts" kunde komma med dem, "så frambt Högwyrb. Fadren icke fråstar dhem att de skohla åth Lundh och der låta sig höra så uthi prædikande som andra kyrkio-ceremonier"; derigenom, mente A., skulle de också tvingas att ingå på hans förslag om en häradsprests aflöning (jfr. I. 88). A. kunde stryta med att ett stort antal barn i häradet hade lärt swenska katechesen, och han hade förmått många wurna personer till detsamma genom hotelsen, att de ej skulle få gifta sig, om de icke lärde sig swenska. 1685 anförde en ryttare wid namn Börje Andersson Nijman, understödd af en mönsterkris-

ware, klagomål beröfwet att A. fräntagit en del bönder och tillagnat sig sjelf några kyrkojordar, hwilka de ansågo sig hafwa rätt att framdeles såsom förut begagna; då Börje med två andra personer kommit till honom och sport, af hwad magt han sådant gjorde, hade han blifwit högligen förbittrad och derefter både i kyrkan och på andra ställen smädligen tilltalat Börje, stängt honom ifrån nattwardens bruk och från predikstolen yttarat, att han wille vara en skälm, om Börje af hans hand skulle annamma sakramentet, äfwen som "till sina affecters förnöjelse" kallat Börje och hans twänne stallbröder för "uppenbara djeflar, hwilka inkommit i hans kammare, af fanen utsånda, en i ryttarehabit, en som en bonde och den tredje en halter djefwul", hwaruppå följt en den gräsligaste förbannelse, efter förmodan åsystande dem, som welat behålla Beddinge kyrkas jordar, "att de måtte vara förbannade både i mat och dricka, i kläder och annat, i ingång och utgång"; också hade A. yttrat att Beddingeboarne icke wore värda att han predikade för dem, emedan det wore att fasta perlor för swin; widare hade han, då han engång welat rida in på en bondgård och bonden icke genast warit tillreds att öppna porten, stött till bonden med en stor läpp, så att den gått sönder; slutligen anfördes, att A. tillätit anställandet af majgrefwegillen under sorgtiden efter twänne kungliga prinsars död. Med anledning af dessa klagomål hölls undersökning i Kjellstorps och Beddinge kyrkor af proftarna Swen Knutson i Hellestad och Achtschelding i Löderup; pastorerna Fabricius i Lemmeströ och Daniel Swensson i S. Torp woro också närwarande. Några bönder intygade, att A. sållt de ofwan uppgifna yttranden, och några sade sig icke hafwa rätt förstått hwad han sade. På hans egen och proftarnes tillfrågan swarade de fleste att de ingenting hade att anmärka mot sin prest. De twänne proftarne inberättade med mycken salwelse de glädjande frukterna af A:s berömliga nit för uniformiteten, huruledes "både mansfolk och qwinnor i kyrkan söngo så wäl och liufligen, at man det med en hjertans lust och glädje anhöra mände", samt huru man "icke utan högsta passion" kunde höra de wälsignelser, som socknefolket uttalade öfwer sin prest, m. m. I sin till konfstorium ingifna förklaring klagade A. öfwer den förföljelse, för hwilken han blifwit ett föremål, men tröstade sig med alla propheters och helgons ex-

empel; han förfrågade att han "sökt at Börje Rijnans salig-
het befrämja så med den söta som hårda skafwen, hwarefter
denne gifwit sin revers på bättring, lofwandes sig wilja præ-
stare præstanda", hwarföre A. också "piltten wahrliga tracte-
rade och honom såsom en Swiinaherde ifrå Syndenes Drafs-
tråg till Siälens gästebud annammade och befordrade", men
då bättring icke följt, hade han sagt, att B. icke, förrän han
fullgjort reversens innehåll, skulle få begå nattwarden; hwad i
predikan blifwit yttradt om de tre djeflarne, systade alldeles icke
på några personer, utan på hans eget hjertas frestelser, hwar-
af han på sin kammare understundom swärligen anfåttades och
hwarom evangeliet på 8:de sönd. e. Trin. gifwit anledning att
tala; förbannelsen angick ickeheller någon wif person, utan wille
han dermed endast hafwa sagt, att ingen wälsignelse i någon
ting medföljer ogudaktiga menniskor; hwad slutligen angick maj-
grefwegillena, hwilken klagopunkt han tog sig särdeles när, så
bedyrade han heligt, att han icke medelst tillåtelsen till deras
anställande welat temoignera mindre underdånig affection och
deltagande i K. M:s sorg, samt ursåttade sig dermed att dy-
lika gillen icke honom weterligen blifwit förbjudna och att han
wid desamma afstyrt fylleri och all oordning. Då handlin-
garna $\frac{1}{4}$ 1686 öfwerlämnades till generalguvernören, yttrade
konsistorium, att de, som wittnat mot A., woro partiska, och
intygade att han, "så wijda Consistorio witterligt war, både i
lärdom och lefwerne sig skickeligen och wäl förhållit och uni-
formiteten med sådan sljitt och Rebelighet förfodrat, att Con-
sistorium hade orsak honom derföre på det högsta at beröhma";
derjemte förfrårades, att A. "i alla sina lifsdagar skulle vene-
rera och beröhma den nådh och höggunstige Patrocin, som Ge-
neralguvernören honom worde erteende." En del bönder kla-
gade desutom att A. "gifwit oss fattige Konungens underfå-
tare många flemma och försmädelige ödnamn och åhrerörige
skäldsord både i kyrkian så wäl som utan kyrkian och för Ko-
nungens sittande rätt, nemligen kallat Oluf Nilsson för Gref-
we, Nils Olsson för Herre, Nils Nilsson. för General, Nils
Erlandsen för rödfågget Judas, Lars Nilsson för Swarter
djefwul, Sören Larsen för halter djefwul" o. s. w. A. an-
höll om konsistorii rekommendation hos landsdomaren, icke som

wille han "göra frokot rätt", utan på det hans person måtte blifwa des bättre känd. I en skrift $\frac{9}{10}$ 1686 yttrar han till sitt försvar följande: "Jagh hafwer mången gång låsit och med försträckelse betrachtadt det sal. Luther skrifwer att dhen Präst, som synden intet straffar, han måste med fremmande synder fahra till helfwete, ja ehwar iagh efftertentt det Grysoftomus säger om den som tyrctian regetar: miror si aliquis Rectorum salvari protest, leggiandes iagh hertill sjelfwa Guds stränga ord Gzech. 3 och 33 Capittlar, hafwer iagh medh Facultate Theologica uti Rostock rådeligit sunnet straffa synden, måst man kunnat, ity uthi slutet uppå approbation till Theophili Großgebauers Wächterstimme skrifwit ståar sålunda: Mann kann heut nicht hart genug reden und rufen. Detta hafwer iagh ochså altidh gjort, ändochså uthi stoorä Städer och högga Herrars hoff, hwarest gemehnligh skieldswall och synder mycket öfwas och litet achtas. Och på det iagh kunne komma ifrå sådana daglige förargelser och så mycket bättre, ja uthan harm och förtret förrätttha mit Embete, tänkte jagh med Zona at fly ifrån det stora Ninive och prädisja för bönder. Men jag förnimmer mig wara bedragen, ity Bondebjefwulen (ut ita loquar) med des groftheth kimpustar mig långt mer och wärre än Hoffdiefwulen nånsin gjort, som sees nu i dhet han somman-gaddat sig med den gudlöse och elacka, ja för tyfweri uthpiffade för detta qwartermästaren, nu Swentienare Börje Rijzman, wiljandes han tillijka med dee andre han förfört med frigs knektarne dehla både min kiortel och kappa" — — — Han beropar sig widare på H. Spegels predikningar, tyfsta theologien med flera böcker, der synden strängt bestraffas, och slutar: "Kan och wähl wara att mången Guds man hafwer gjort eller gör deetsamma som iagh, men Gud hafwer icke endnu tillåtit Sathan slagellera honom. Thet är så gott lotten faller först på mig, som på en annan." A. wille bewisa, att Börje Rijzman lupit gatulopp för stölb, dermed att afl. ryttmästaren Åstman skulle hafwa yttrat sådant, men en löjtnant Joel von Halle intygade, att Åstman återtagit detta yttrande; han tillägger: "ja, den sahlige mannen han skälte well flera af sina underofficerare, när han war drucken, och kunde intet bewisa." Börje Rijzman blef dömd till böter och afbön samt

att "restituera causerade expenser" med 45 daler. 1687 $14\frac{1}{12}$ rådde konsistorium Arenchil att låta en annan prest med behö-
rig prudence och sagtmodighet absolvera honom. De klagande
bönderna synas hafwa blifwit ställda till ansvar för sin an-
klagelse mot Arenchil; dock uppgjordes förlifning genom dom-
kapitlets bemedling under Papeks ordförandskap. En annan
gång råfde A. "i någon widlyftighet" derigenom att han an-
gaf "några excesser, som några militärer, så wäl officerare
som gemena, föröfswat, hvarsföre de sökte angripa honom såsom
actorem." Konsistorium manade åter godt för honom hos ge-
neralguvernören. Wid åtfylliga vakanser innom häradet lade
A. sig ifrigt ut för enfornas konservation, yttrande att "de som
wille hindra ett sådant Gudi behageligt wärk, singe wäl i si-
nom tid sjunga Adoni Desets wisa: Såsom jag hafwer giort,
så hafwer Gud wedergullit mig." I biskop Pape, som icke
stättade uniformitetssjess för en prests högsta förtjenst, hade A.
icke en så stor gynnare som i biskop Hahn och tyckes dertföre
hafwa hört till malcontents under den nya styrelsen. Konsi-
storium aflät $\frac{1}{2}$ 1688 till A. följande bref: "Såsom det be-
rättas, att Rev. Tua Claritas skulle hafwa begynt i sin præ-
positura redan att introducera den nya kyrkoordningen, fastän
den ännu icke af H. R. M. är här i provincien publicerat
worden, så ehuruwäl Conf. intet kan hårtill sättia någon wif-
tro, aldenstund man wisserligen förmodar, att R. T. C. som
en wälbetänkt man betrachtar af hwad wichtig consequence
dhet är aff egen privat myndighet et sine communicatione cum
superioribus sådant att företaga och begynna, så hafwer man
lijfwäl ej williat underlåtha genom detta R. T. C. wälmeht
att uptächia, att der R. T. C. af privat auctoritet, det man
intet will förmoda, något i sådant fall skulle begynt hafwa,
wille han wara betänckt detsamma sielf i framtiden att ansvara."
Det förtröt A. på det högsta, att hans wälmenta iswer icke
wann bifall i domkapitlet. I en skrifwelse $\frac{1}{5}$ s. å. klagar
han öfwer prostämhetets stora beswärlighet; då sal. biskopen
lesde, kunde man komma fram med det som angick Öfwerheten
och Consistorii befallning, men nu swarades ohöfligt på hans
påminnelser, och oordningar förelupo. Så hade t. er. wid en
tingsfogdes hustrus begrafning 1. utfärdspredikan hållits, hwil-

fen warat öfwer en timme, 2. en klockare framträdt och på den dödas wågnar tagit affked af mannen, barnen o. s. w. och det med en wisa, som den aflidnas son skrifwit, "med mycket annat ofwedwanligt piås, som aldrig i Skåne är hört eller annorstådes." En prest hade förrättat barndop hemma i huset och sedan wid modrens kyrkogång "låtit barnet framhafwas med prähl"; somliga prester wille icke hålla katechesförhör om söndagarne eller ottesång påstfadag o. s. w. Anledningen dertill att han icke kunde få magt med sina häradsbröder, trodde han wara det bref, som han en tid förut fått från konsistorium och som så "spargerats att karingar wid spånrocken derom talade"; han mente sig icke hafwa sådant förtjenat, då han endast welat göra K. M. till behag och befordra uniformiteten. 1689 klagade han också jämmerligen öfwer bristande uniformitetsnit hos en del af kontraktisterna. S. å. $\frac{2}{3}$ skref biskopen från Stockholm att A. borde få en allwarlig påminnelse att insända riksdagsmannaarfwodet och att, om den icke åtlyddes, borde konsistorium "förordna en annan att prästera hwad han ratione officii borde göra." Dessa defonsiturer förfötmade derigenom att han 1690 njöt den utmärkelsen att föreslås till att profwa för superintendentsbeställningen wid amiralitetet i Carlskrona och 1691 war i fråga till Helsingborgs pastorat samt 1693 riksdagsman. Af hwad ofwan är anfördt finner man, att han warit en boksynt man och ej saknat advokatorisk fintlighet. Han sysselsatte sig med allehanda funderingar angående kyrornas och presterskapets ekonomi och har efterlämnat ett manuscript med titel: "M. A:s Kyrkiotankar, det är nogra fåå och småå eenfaldige doch sanne Meditationer, som honom widh thenne tiden äro insalue, så ofta han bekommit bref om Kyrkiorne, deras byggning etc. Uti pennan förde och i denne lille boof inskrefne. Begynnelsen skedde Anno 1694 in Februario, då han kom från Stockholm efter Nirdagens gode slut, och slutet skedde eodem anno uti Kielstorps Prästegårdh 1694 in Junio." "Tankarna" rättfärdiga fullkomligt epitheterna "små" och "ensaldige." Det heter t. ex. "Kyrkian bör hafwa nödtorftigt godts och uppehälle till des underhåll. Kyrkian bör hafwa skickelige kläder, jemte kläder som Pastor sig uti förer, när han skall administrera Sacramentet. Kyrkian bör hafwa nödige och nyttige

böcker" m. m. Detta manuscript lär finnas i Engeströmska biblioteket i Stockholm. A. skall hafwa skänkt den såkallade liber daticus åt biskop Linnerius. Af sina kontraktister fordrade A. presenter, om wänskapen skulle bibehållas. Då ett mellan honom och kyrkoh. Engelholm i Tullstorp uppkommet missförstånd år 1695 bilades, begärde han en discretion, hwilken begäran E. i början afswisade, men då A. sade: "åtminstone kan J. vara så höflig som de andre mina kontraktister, af hwilka den ene gifwer mig en bok, den andre fårst fift o. s. w., men J. inter", så swarade E., att han icke wille vara sämre än de andre, och gaf derefter åt A. ej blott Glassti philologia sacra i wackert franskt band, utan od fyra stora kalkoner, då A. gjorde bröllop åt sin dotter, och fårst fift wid flera tillfällen. Ytterligare bidrag till A:s karakteristik komma att anföras i biographierna öfwer kyrkoh. Jakob Jönsson i D. Wemmenhög och W. Raffu i Solberga. A. dog $1\frac{1}{10}$ 1698. Med sin hustru Ingrid Erlandsdotter, som war syster till öfwerkommissarien Swen Ehrensflycht (en af snapphanarnas besegrare i Skåne och en stor bondtyrann), hade A. sonen Fredrik, som blef kapten, och en dotter, som war gift med prosten Golén i W. Sallerup. På ansökning af A:s enka resolverade K. M. $\frac{1}{6}$ 1699, att han "skulle gerna see huset conserverat, så wijda sådant kunde see genom en skickelig man, som sökte sigh genom giftermål alliera medh dhetsamma", och wille K. M. "sådant hafwa remitterat till Biskopens och Konfistorii försorgh." Konfistorium önskade att A:s swärson, den nyssnämnde Golén, wille succedera, "för församlingens uppbyggelse och husets conservation", men han undanbad sig det. Enkan dog 1690 och begrafvs i Kjellstorps kyrka.

11. **Gehard Klerck**, son af handlanden Reinhold K. och Hedwig Bång, föddes i Ustaf i Januari 1675, blef student 1693, magister 1698, prestwigd och pastor här $1\frac{1}{2}$ 1699, respondens wid prestmöte s. å., installerad af biskop Steuchius $\frac{3}{6}$ 1701. Död $\frac{2}{3}$ 1724. — Gift med Agna Petersdotter, som dog i Rågeröd $\frac{30}{6}$ 1751 wid 75 års ålder. De hade nio barn, bland hwilka följande äro kända, nemligen Petrus Reinhold, kyrkoh. i Rågeröd, Johan, kyrkoherde i Brunnby, Jakob och Gehard, köpmån i Köpenhamn, Anna Cecilia, g. m. kas-

fören Nils Aspelin, Elsa, g. m. fadrens efterträdare, och Hedwig, g. m. auditor Jöran Henrik Barfoth, hvars son J. E. Barfod är författare till de år 1847 utgifna "märkvärdigheter om skänka adeln." Kyrkoinspektoren Jöns Klerck torde och varit son af kyrkoh. Echarb Klerck.

12. **Nils Sundius** föddes 1693 i Christianstad, der fadren Petrus S. då war stadskomminister, sedan pastor i Möb- belöf af Ljunits härad, blef student 1709, kollega wid skolan i Helsingborg 1711, i Malmö 1712, prestwigd till pastor $\frac{2}{3}$ 1724. Död i början af år 1733. — Med sin hustru Elsa Klerck, dotter af företrädaren, hade han följande barn: Stina Katrina, f. $\frac{1}{2}$ 1726, d. ogift 1795. — Echarb, pastor i Dwiinge. — Petrus, f. $\frac{1}{3}$ 1729. — Elsa Maria, f. $\frac{29}{11}$ 1730. — Margreta, f. $\frac{24}{4}$ 1732; hon lefde 1755. — Nils, f. $\frac{27}{9}$ 1733. Enkan blef gift med efterträdaren.

13. **Elias Otterström**, son af kyrkoh. Jakob Påls- son i Ottarp, blef efter skolgång i Helsingborg student 1715 och prestwigdes $\frac{13}{6}$ 1727 till tjänstgöring i Wålinge. Wid prestwal härstädes 1733 erhöll han röstpluralitet genom öfverst- löjtnantskan Hasenkamps på Jordberga kallelse och befullmäg- tigades till pastor $\frac{3}{10}$ f. å. I hans så wäl som i företrädar- ens tid fördes kyrkoböckerna oordentligt*). D. hade det mis- ödet att hafwa ofedliga och grålättiga adjunkter. Leonard Will- berg, som war här 1743, bemötte honom och hans familj med grof ohöflighet och förde ett lastbart lefwerne (se kyrkoh. Fre- drick Jönssons i S. Willie biographi). 1746 hade D. till bi- tråde Nils Malmwif, som ej wille "wara nöjd med sin en- skylte stohl, utan påstod få sittja i samma stohl" (i kyrkan för-

*) Då 1770 uppgifter infördrades om de under de sista 50 åren af- lidne pastors ålder och dödsår, lämnade kyrkoh. Cornér om sina tre näst- maste företrädare till en del oriktiga uppgifter i båda hänseenden, t. er. att Klerck dött 1722 och att Sundius varit 42 år gammal. Så litet hade man den tiden reda på framjarna tider. År 1731 begärde landshöfding Hyllén uppgift om året, då en pastor i Höja afbit, men fastän det stett endast ett årtionde tillbaka, kunde konsistorium icke ställa underättelse derom, ehuru i arkivet finnas handlingar, af hwilka utg. af detta arbete inhem- tat både året och dagen då ifrågawarande pastor afled.

förmodligen) "som kyrkoherden" m. m. M. inkallades till dåw. domprosten Engeström, som skulle "förehålla honom des ofog härutinnan." D. dog i början af år 1750. Han war gift med företrädarens enka Elsa Clerck. Två deras barn nämnas såsom födda i Kjellstorp, nemligen Jakob, f. $\frac{25}{10}$ 1736 och Cecilia Katrina, f. $\frac{3}{12}$ 1742. Deras dotter Ingrid, som war gift med prosten A. Rönbeck i Sjörup, finnes ej upptagen i Kjellstorps kyrkobok. Elsa Clerck dog 1780 $\frac{6}{7}$ wid 79 års ålder.

14. **Johan Arendt Cornér**, köpmansson från Carlshamn och född der 1715, blef prestwigd $\frac{18}{12}$ 1736 och tjenstgjorde derefter i Malmö, der han 1738 3:dje sönd. i Advent höll en predikan, hwari förefommo "åtskilliga anstötliga och emot wärra evangeliska lära stridande utlätelser." På hans inwändning, att man icke förnummit det någon deraf tagit anstöt, swarade konsistorium, att "wid en så soldkriif församling måste nödwändigt finnas någon, som sig öfwer sådana utlätelser förargat, emedan sjelfwa Consistorium ej utan största förargelse kan läsa thenna hans predikan, som så öfwerflödar af hårda och anstötliga expresioner och utlätelser emot prästeståndet, hwarmedelst then ensaldiga hopen sättes uti widriga tankar och omödomen om samma stånd och Guds ords rätta förstånd och mening." E. erhöill förmaningar att i framtiden iakttaga mera försigtighet. Han war sedan vice pastor i Ståswie och hade en långwarig process angående redowisningen af uppburne inkomster derstädes, hwilka woro anslagna till "Consistorii tarfwor." För "wanwördeliga och missfärmeliga utlätelser" mot konsistorium dömdes han af hofrätten till att plifta 20 daler smt. och göra offentlig afbön. 1743 blef han stadskomminister i Östads och $\frac{11}{4}$ 1751 pastor härstädes, tilltr. 1752. Åfwen febermera inweklade han sig i processer. Han hade mycket gräl med en flockare, hwilken han wille hafwa affatt för offiçlighet, men som ickebestomindre war nog förmåten att i wittnens närwaro påstå sig kunna sjunga lika bra som kyrkoherden Cornér. 1767 hade E. en tråta med en af sina ämbetsbröder angående en lysning, och, då konsistorii utslag gaf den sebnare rätt, klagade E. hos hofrätten öfwer wåld och lagwringning m. m. Consistorium yttrade i sin förklaring, uppsatt af prof.

S. J. Munthe, följande: "Slutligen warder Högl. Kgl. Hofrättens högrättwisa bepröfwande underställt, huruwida kyrkoh. C. med sin hårda och oanständiga strifart förbrutit sig mot kgl. stadgar om rättegång wid Consistorierne. Förqwäfsjandet af hans rätt och lagens wrångande äro de larmskott, med hwilka han oförsynt dundrar, fastän litet betydande i hufwudsaken, dock fränkande Consistorii ledamöters både personella och ämbetsmannaheder. Wilja icke Konungens högsta nämnd befreda ämbetsmännen, lära försöken emot deras heder under ett tilltagande sjelfswäld blifwa alltför många och odrägeliga, alltsom subalterner smidra sig med styrka och beskydd wid högsta domstolarne." — — — — — "Kyrkoherden Cornér har wäl talat om wördnad och förbön, sedan han det strängaste forum till ändrande af den honom öfswergångna orätt åberopat, men just dermed gifwit större utrymme åt galla och förakt. Säsom prest tyckes han wilja wisa saktmod, men yttrar i sammanhanget lusta att efter ordspråket med saktmod och respekt stöta dolken i hjertat. Högl. Kgl. Hofrätten lärer högrättwifast utröna, om icke kyrkoh. C. förtient att förwandla sin i beswären ytttrade urtima förbön i den billigaste afbön." C. skall hafwa egt goda predikogåfwor och warit en god hushållare. Död $\frac{9}{10}$ 1789; dödsfallet inträffade på Gyllerup, der hans äldsta dotter bodde, och jordsäftningen stebde i Hörups kyrka, men liket fördes sedan till Kjellstorp. — C. war gift med Elisabeth Rosenlund, som war prestdotter från Hög. Barn: Regina, g. 1766 med hofrättskommisarien Christopher Berndt Santeson. — Johanna, g. m. fadrens efterträdare. — Jöns, f. 1753, war student 1768. — Elisabeth, f. 1754, d. 1762. Katrina, f. $\frac{23}{12}$ 1755. — Christina, f. $\frac{22}{6}$ 1757, g. $\frac{22}{10}$ 1784 m. handlanden Lars Gustaf Cornér i Carlskrona. — Nils, f. $\frac{17}{7}$ 1758. — Samuel, f. $\frac{9}{10}$ 1760. — Anna Margreta, f. 1762, d. 1764.

15. **Anders Lindgren** war son af byggmästaren Jöns L. i Östad och född der $\frac{22}{2}$ 1749. "Säsom ett spår af Forsyrens dolda skickelse plögade pr. Lindgren anmärka, det han war den sifte i Östad som blifwit döpt af företrädaren i Kjellstorp, kyrkoh. Cornér." (Detta war troligen ett misstag, enär C. först 1752 flyttade från Östad). L. gick i Östads skola, der

han för sin flit och beskedlighet med synnerlig wälwilja omfattades af sina lärare kollegan Gerh. Langwagen (död 1766) och rektorn C. Kemner (sedan past. i N. Rörum) samt blef student 1766. Såsom obemedlad försörjde han sig medelst konditionerande på flera ställen, t. ex. hos prosten Wählin i Skarbergsjö och hos befälningssman Carlsson i Fjärås. Under vistandet på sistnämnde ställe besökte L. ofta Götheborg och wanner flera bekantskaper, bland hwilka han särdeles wärderade den med lektor Beyer, Swedenborgs wän och beundrare. Sedan L. beslutat att blifwa prest, erhöll han kyrkoh. Cornérskallelse till prestämvetet, men hans inträde i detta ämbete fördröjdes genom flera hinder, bland andra en swår sjukdom. Han "bebodde ett rum nära intill prof. Weidmans hus, hwarest hans klager rop hördes. Rörd af dessa besökte honom enfesfru profstinnan Weidman (professorns mor), och sedan hon blifwit underrättad om orsaken till L:s utomordentliga plågor, hwilken war en så stark obstruction, att icke några wanliga läkemedel kunde häfwa den, lyckades det henne att rädda hans lif endast medelst en kopp starkt caffè." L. blef prestwigd $2\frac{1}{6}$ 1776. Egaren till Jordberga gård, excellensen Arwid Kurck förskaffade 1787 åt L. kunglig survivance på Kjellstorps pastorat, utan att kyrkoh. Cornér wiste deraf. Till följe häraf kom L. att efter C:s död mottaga pastoratet utan att hafwa undergått pastoralexamen. I äldre åren skall han hafwa talat om sin afsigt att söka transport till annat pastorat, men upphörde att nämna något derom, då någon påminte honom, att han deförinnan borde undergå nämnde examen. Han erhöll 1800 profestetitel. I en af kyrkoh. Julius i Solberga författad, och åt utg. af detta arbete benäget meddelad minnesteckning, hwarur det mesta af denna biographi är utdraget och det citerade ordagrannat affskrifwet, berömmes L. såsom skicklig och nitist så wäl i predikande och katechiserande, som ock i wården om sina församlingars öfriga angelägenheter; för öfrigt skildras han sålunda: "Han war af en medelmåttig, stark kroppshyggnad, behagligt utseende, lifliga något skarpa ögon, hade en stark och wälljudande röst och ett säkert öra för sång. — — Hans umgängesfätt war hwad man kallar rättfram, wida skildt från fjeff, ceremonier eller krus." Död $2\frac{6}{7}$ 1826. — Gift $2\frac{2}{7}$ 1787

med företrädarens dotter Johanna Cornér. Hon dog barnlös $\frac{9}{7}$ 1818. "Långt förut hade hon varit ett rof för både kroppens och sinnes-smärtor", och "med henne flyktade Snillet och behagen ifrån den grånande Hedersmannen."

16. **Magnus Lundberger**, son af en hattmakare i Calmar och född der $\frac{2}{6}$ 1777, blef student 1796 och prestwigdes i Calmar $\frac{24}{11}$ 1800, således utan att hafwa uppnått laglig ålder; då L. före ordinationen anmärkte detta, sade biskop Wallenstråle, enligt L:s berättelse, att han såsom sjelf pastor i Calmar bäst wiste, att L. war gammal nog för att blifwa prest. 1802 blef han extraord. predikant wid Wendes artilleri, 1805 filosof. magister, 1806 theol. kandidat, 1807 $\frac{15}{7}$ pastor i Stödhafvs patronella pastorat, erhöll hofpredikantsitel 1812, prostetitel 1819, transpört hit $\frac{20}{6}$ 1827, tilltr. 1828. Han war för sin humanitet och wänfasthet afhållen af många. Död efter flera års sjuklighet $\frac{14}{6}$ 1838. — Gift 1808 med Hedwig Charlotta Palm, f. 1780 i Stödhafv, dotter af Johan Magnus P., pastor der, sedermera i Norrviddinge. De hade inga barn.

17. **Christopher Tegnér**, son af biskop Esaias L., föddes i Lund $\frac{31}{3}$ 1807, blef student 1823, magister 1829, docens i arabiskan 1831, konrektor 1832 och rektor 1838 wid Malmö skola, prestwigd den 19 Sept. s. å., pastor härstädes $\frac{21}{6}$ 1839, tilltr. 1841, erhöll prostetitel 1843 och nordstjerneorden 1853.

Gift $\frac{7}{6}$ 1841 med Emma Sophia Kinberg, dotter af prosten Kinberg i Grönby och född der $\frac{18}{6}$ 1817. Barn: Esaias Henrik Wilhelm, f. $\frac{12}{1}$ 1843. — Elof Christopher, f. $\frac{30}{6}$ 1844. — Anna Esaida Lowisa, f. $\frac{9}{6}$ 1848. — Jakob, f. $\frac{11}{2}$ 1851.

Skrifter: se Lunds Stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Grönby och Anderslöf.

1. **Rnuth** af Anderslöf, dægen uti Wæmynge häret 1500, förekommer i Langebeks samlingar på fgl. bibliotheket i Köpenhamn.

2. **Peder Boesön Tinkel**, född i Elagelse 1486, var magister och blef pastor här 1530, prost 1538 och dog 1565. Då Dalby kloster 1530 seculariserades och klostergodset förlånades åt Anders Bille till Söholm, kallade denne "Mester Peder Boesön, kanik og Conventis Broder i Dalby" till prest i Grönby socken, som lydde under klostret. Han skulle ärligen lämna 2 pund korn "till den, som Seierwærket haver at tage vare i Dalby." Derjemte ålades han att "icke buldre eller trætte, men förlikes vel med sine Sognemænd, som det sig bør." *) I en gammal i Lemmeströ prestgård befindlig bok, innehållande genealogiska anteckningar om Tinkelska släkten, uppgifves att mester Peder varit "den förste Lutheriske Predicant i Grönby och Cannik i Dalby och Lector i Lund." Den sista uppgiften må vara felaktig, enär han icke förr än han blef pastor här kan hafva varit lektor i Lund, der en sådan ämbetsman först tillsattes efter utfärdandet af kyrkoordinansen af år 1537, och han synes icke hafva funnat på en gång vara lektor i Lund och pastor i Grönby samt häradsprost. Hans hustru Elena Dlusbdatter war född i Kallundborg och dog $\frac{1}{8}$ 1581 wid 79 års ålder. Sonen Rasmus efterträdde sin fader; Christophert blef pastor i S. Torp.

3. **Rasmus Persön Tinkel**, född omkr. 1533, synes hafva efterträtt fadren både som pastor och prost. 1584 war han som prost närvarande wid prins Christians, sedermera K. Christian IV:s, hyllning. Död $\frac{22}{8}$ 1593. — Gift 1. m. Marine Albertsdatter, som war från Malmö och dog $\frac{4}{8}$ 1574 wid 34 års ålder; 2. m. Margreta Hansdotter från Landskrona, som öfwerlefde honom och blef konserverad wid pastoratet. Sonen Henrik blef pastor i Espö, Hans war prest i Landskrona och dottren Anna war gift med flottsastorn i Malmö Bertel Jespersen och blef genom sin son Caspar stammoder för den berömda Bartholiniska släkten.

4. **Dluff Wadtzön**, född omkr. 1569 i Bunkeslod, der fadren Hans W. war pastor, blef pastor här 1593. Wid

*) Efterretning om Dalby Kirke og Kloster af E. G. Brunius i Historisk Tidsskrift udg. af den danske hist. Forening 1840, s. 161 f.

hyllningen 1610 war han deputerad. I B.B. kallas han "vir bonus, bene doctus, præpositura dignus." Den tidens poeter, Bertil Knutsson i Löderup och Tryggonius i Womb, brefwerlade med honom. Död 1:sta adventsöndagen 1618. Han war gift med företrädarens enka Margreta Hansdotter, som dog 1623, 57 år gammal. Sonen Hans efterträdde honom; Rasmus blef student 1613, men hans sednare öden äro ofända. Han hade också en dotter, till hwilken Bertil Knutsson i bref till fadren sticade "en kyß, sådan som en Cato kan gifwa och en Vestal mottaga."

5. **Hans Watzon**, den förres son, född här $\frac{5}{9}$ 1596, kom 1610 till Lunds skola, blef 1613 student i Köpenhamn och reste 1616 utrikes samt studerade någon tid i Wittenberg. Det ansågs den tiden högst förtjenstfullt att hafwa studerat utrikes, och W. blef efter sin faders död pastor härstädes wid endast 22 års ålder. Vid visitation 1635 fann biskopen, att nattwardsungdomen lärt katechesen bra. W. dog 1650. — Gift med Boel Matsdotter, dotter af Mats Nilsson, pastor i Håslöf; hon blef också gift med W:s efterträdare. Dottren Brita war gift med fogridaren Christopher Olstedt och mor åt kyrkoherdarna L. Munthe i Heflunda och L. Twædius i St. Köpinge, Botilla m. pastorn härstädes P. Bering, Engel m. past. i Kerrstorp af Örie härad Jöns Arsenius och en fjerdre dotter m. Nils Jørgensen, past. i Ulstorp.

6. **Pouel Aundersenn Aarhus**, son af Anders Bertilsson, amtskrifware och kanik i Århus och Margreta Scandorf, syster till Fredr. Pålsson Scandorf, pastor i Söfwestad (se hans biographi), föddes i Geinge på Jutland och prestwigdes till pastor härstädes $\frac{2}{4}$ 1652. Han war magister och blef 1655 prost i Wemmenhøgs härad. Död 1658. — Gift med företrädarens enka Boel Matsdotter, f. $\frac{10}{4}$ 1611, d. 1658. En gammal anteckning säger om honom: "fick enkan, som war wäl bedagat, derföre war äktenskapet som det kunde."

7. **Petrus Jensen Bering** war född i Ribe omkr. 1628. Han kallades af Ove Tot och bönderna till detta pastorat och anmälles $\frac{4}{9}$ 1658 af biskop Winstrup till att derå erhålla fullmakt, hwilket de kungliga kommissarierna Corfits Ulfeld och Grif Sparre ansågo bctänkligt att bewilja, emedan

B. icke war född i swenskt land. Biskopen försäkrade, att B. jemte flere danskar, som före eröfringen warit i Skåne, erhållit kunglig tillåtelse att der söka befordran. B. prestwigdes till pastor här $14/5$ 1658. En wid namn Johan Palm anmälde 1680 att "herr Behr i Grönby låtit en snapphane, Jörran Hansson Horster, predika"; B. menade detta vara "förödselsens styggelse, ståndande i det helga rummet" och påyrkade sträng näpft för herr Behr. Denne ursåftade sig dermed, att han ej kände personen, som utgafs för "professor Wulfs stiftson." Horster war werkligen styffson till prof. Nils Wolff, ablad Stjernberg, hvars hustru warit förut gift med provincialläkaren Hans Georg Horster; men oakadt denna hebrande släktkap war han swärligen mistänkt för att hafwa hållit med snapphanarna; han blef dock sedan prest (se wid Oderljunga). Bering predikade ännu 1684 på danska. Prosten Arenchil klagade deröfwer, äfwen som deröfwer att B. fyra gånger afslöwerat en quinsperson efter begångna lågersmål, utan att anmäla saken hos prosten eller biskopen; Arenchil mente, att B:s öfwerseende med henne hade sin grund deri, att hon stöckade strumpor åt honom och gjorde allehanda tjänster i hans hus. Det tyckes hafwa gått något oordentligt till med pastoralwården under B:s tid; dock kanske mindre illa, än Arenchil antydde. 1690 fick B. sin son Hans till komminister; då denne 1693 afled, begärde han att få Holger Angel till medhjelpare; detta blef ej af, emedan A. blef pastor i Hammenhög. Prosten Arenchil yttrar i ett bref till konfistorium, att han för biskop Pappe anmält den oredda, som egde rum i Grönby i anledning af pastors "incapacitè", men "hwad mening den salige biskopen haft i detta mål, wet jag intet; detta wet jag, att jag skriftligen mig utlåtit inför pl. ven. Cons., att jag intet kan wara skyldig att hafwa del af det, som i detta pastorat försummas, utan the som machtena hafwa." B. fick 1696 sin son Witus till medhjelpare och arbetade ifrigt för att förskaffa honom survivance på pastoratet, hwilket dock ej lyckades, oakadt professorson Stjernberg, som egde Markie gård, understödde honom med rekommendationer. B. dog i slutet af år 1704. — Han war gift med sin företrädares styfdotter Anna Watzön, som dog $21/4$ 1695. Barn: Hans, prestwigd $27/8$

1690 och gift 1692 $\frac{11}{10}$ i Helsingborg med Katrina Aquilonia, prestdotter från Löderup; hon blef kort derefter enka och sedan gift med kyrkoh. Jakobæus i Skropp. Efter Hans Beringes död skref fadren $\frac{8}{2}$ 1693 att "den salige sonen varit honom en bebröfwelig och hård sohn så på ett som annat sätt." — Vitus, pastor i Finja. — Bastian gifd 1690 i skola i Christianstad. — Metta, gift m. 1. H. Angel, 2. J. Simmingh, pastorer i Hammenhög. — Stina; om henne förekommer i konsf. prot. $\frac{19}{8}$ 1708: "Swaras Hr Th. Eurodio, att han alwarsamt förehåller Jungfru Stina Bering att hon håller sig ifrå Jesper Horster, synnerligen som swårt rykte och ej ringa förargelse om dem för detta varit." Jesper H., bror till den förutnämnde Jöran H., hade många år varit gift med Helena Rydenia, som befanns "inhabil"; han erkände sig hafwa begått äktenfapsbrott och wille skiljas, hwilket konsistorium bewiljade, på det att "deras samweten kunde råfa i rolighet." Han sadas hafwa redan före skilsmessan från hustrun stått i brottsligt förhållande till Stina Bering, men blef icke desto mindre gift med henne 1709.

8. **Thomas Eurodius** war son af en inspektor på Maltesholm och född $\frac{23}{10}$ 1666. Namnet Eurodius är bildadt af Esweröd, i hwilket pastorat han war född. Vid tre års ålder förlorade han sin far och i det åttonde året äfwen modren, hwarefter han uppfostrades af en farbror, som war köpman i Christianstad. 1686 blef han student och kallades 1694 af K. Thott till pastor i Halmstad samt undergick med heder examen, men konsistorium lade sig kraftigt emot hans befordran till nämnde pastorat, derföre att han "utan Consistorii minne och tillstånd fördrifst sig att resa öfwer på andra sidan och der sin kallelse söka, hwilken uti sig sjelf så wäl K. M. som Consistorio fast præjudicerlig är, emedan den icke nämner, det han wår allernådigste Konung och Herre underdånig och trogen wara bör, utan indefinite stått är, att den så wäl obli-gera kan till Konungens i Danmark lydno och hörsamhet." 1695 erbjöds honom Mörrums pastorat, men han önskade "för wisfa orsakers skull att icke förpliktas till att taga enkan" och försakade derföre kallet. 1697 $\frac{1}{6}$ blef han prestwigd till pastor i Finja och gifte sig med prestenkan derstädes. 1702 undergick han ånyo examen, såsom sökande till Borreby pastorat,

och bestod profwet med heber, men han fick ej pastoratet. 1705 blef han pastor härstädes, tilltr. 1706 och blef 1714 $\frac{26}{100}$ häradsprost. Han egde sina ständsbröders och sina förmåns aktning och förtroende såsom en kunskapad, förnumstig och driftig man. Fyra gånger hade han funktion wid prestmöte, nemligen såsom opponens 1698, respondens 1704, predikant 1718 och präses 1725, war riksdagsman 1720 och kallades 1728 att profwa för Malmö pastorat, men affade sig för sin sjuklighet denna kallelse. Ett prof på hans predikostil är anfördt i biskop Steuchii biographi (I. 115 f.). Att han kunnat underhålla sina kunskaper lånder honom till så mycket mera beröm, som han i Finja hade så ringa inkomster, att han omöjligen kunde köpa några böcker, och bodde så trångt, att han icke hade en studerkammare, der han kunde wara ostörd. I en kyrklig fråga yttrade han engång en åsigt, som war tids extravagantaste liberale knappast drista att yrka; han wille nemligen åt qwinnan vindicera rätt, att deltaga i prestwal. Wid en sådan förrättning i Ö. Torp, som söktes af Eurodii styfson B. Mandorff (se wid St. Köpinge), upptog han åswen qwinnornas yttrande, som afgafs till förmon för Mandorff, samt utlät sig i den till konsistorium ingifna berättelsen om förloppet på följande sätt: "Skulle någon kanke tala derpå att qwinnorna härwid sig också hafwa utlåtitt, så förswara de sig dermed at de höra i sin brudwigning, det Christus har så dyrt köpt qwinnorna som mannen och är hon så wäl Christi ledbarn som han. Här är icke man eller qwinna, utan alle äro et i Christo Jesu. Hon bör ock höra predikan, profwa andarna, om de äro af Gud, eller profwa allting och utwälja det bästa. Mig war befalt affordra församlingarnas wahl och utlåtelse. Åt qwinnan nu ock en lem i församlingen och kanke en Abigail ofta förståndigare och rättrådigare än Nabal, så kunde jag intet snubbla eller afwisa henne." E. dog $\frac{8}{100}$ 1729. — Gift 1697 med Sophia Möllenstedt, prostebotter från Mällby och förut gift med Hans Gudmantorp, past. i Finja. E. hade med henne sonen Hans, som blef pastor i Förslöf.

9. **Dlaus Mandorff**, styfson till företrädaren, föddes i Finja i Oktober 1690, sattes i Christianstads skola 1700, blef student 1708 och prestwigdes $\frac{22}{7}$ 1715 till tjenstgöring

härstädes. 1721 föreslogs han till N. Rörum. Efter styffadrens död kallade baron Axel Gyllenkrook kyrkoh. Hultén i Igelsöja till pastor härstädes, men konsistorium erkände icke Gyllenkrooks patronrätt, utan upprättade förslag, hwaremot han protesterade. Hultén ansåg sig så säker om pastoratet, att han 1731 hade i sinnet att resa till Grönby för att föranstalta om rågsådd o. s. w., men R. M. godfände konsistorii åtgärd, och Mandorff erhööll $\frac{1}{4}$ 1732 kunglig fullmakt på pastoratet. Härmed synes han icke hafwa wunnit herrskapets ynnest. Generalstäm Gyllenkrook anlagade honom s. å. derföre att han på Philippi Jacobi dag låtit en liberlig spelman, wid namn Adam, predika, emedan han sjelf icke wille lämna de gäster, som woro på besök hos honom och firade den 1 Maj. Han uppgaf att han sjelf icke varit friff, att Adam, som war stolmästare och alls icke liberlig, ofta wid förefallande behof bestridt klockarens göromål och att klockaren ofta annars på apostladagar gjort bön, då endast tre eller fyra personer varit i kyrkan. M. blef 1744 $\frac{25}{4}$ titulär prost och 1748 $\frac{13}{7}$ häradsprost samt predikade wid prestmöte 1752. Död $\frac{18}{3}$ 1757. — Gift 1. $\frac{23}{4}$ 1731 med Jannika Katrina Brandt, dotter af kronobefallningsman Glas B. Hon öfwerlefde honom jemte 4 söner och 2 döttrar. En son studerade juridik, men dog ung; en annan studerade theologi, men lämnade studierna och fick en syssla wid tullverket i Peterssburg samt blef en wälmående man. Ena döttern war gift m. kyrkoh. Jakob Falkman i Eswerlöf, den andra med kyrkoh. Gutman i Bunkeslod.

10. Simon Petrus Sundius, föddes $\frac{4}{6}$ 1728 i Ö. Sallerup, der fadren war pastor, njöt enskild undervisning tills han blef student och prestwigdes $\frac{24}{6}$ 1751 till hofpredikant hos generalstäm Gyllenkrook på Swenstorp, hwarjemte han informerade ett par unga baroner Stjernblad på Torup. 1754 blef han magister. Efter kallelse af patronus blef han pastor här 1758, tilltr. 1759, responderade wid prestmöte 1762. Han war en wälmenande och hederlig man. Lunds Beckoblad berättade $\frac{3}{1}$ 1780, att han aflidit $\frac{3}{1}$ s. å., men samma tidning $\frac{19}{1}$ wedertlade detta med uppgift, att han verkligen dött $\frac{12}{1}$ 1780. — Gift 1. $\frac{27}{6}$ 1758 m. Gunnilla Johanna Runberg, som war köpmansdotter från Carlshamn och hade wa-

rit kammarjungfru hos herrskaperna på Swenstorp och Torup; d. $2\frac{3}{8}$ 1761. 2. $\frac{1}{11}$ 1763 m. Anna Greta Tengwall, prestdotter från Lemmeströ, f. $\frac{7}{6}$ 1742, d. $29\frac{1}{10}$ 1776 efterlämnande sex barn. Sonen Mathias var prost i Tving, Johan Wilhelm past. i Andrarum; dottren Katrina var gift med prosten Borup i Vara, Maria m. kyrkoh. Ekelund i Stiby. 3. $27\frac{1}{6}$ 1779 med Magdalena Sophia Ring, som öfwerlefde honom och blef gift med hans efterträdare.

11. **Jonas Gottfrid Callman**, son af inspektoren på Gersnäs Gottfrid C. och Christina Hammar, föddes $\frac{3}{6}$ 1730, gif i Malmö skola, blef student 1748, var i sex år in-formator hos ryttmästaren Ehrenborg på Hofdala, blef prest 1754 $18\frac{1}{12}$, magister 1757, domkyrkoadjunkt 1777, notarie i domkyrkorådet 1780, pastor härstädes $31\frac{1}{10}$ 1781, tilltr. 1782, titulär prost 1788, häradsprost 1789. Död $\frac{7}{3}$ 1811. — Gift 1. $24\frac{1}{3}$ 1782 med företrädarens enka Magdalena Sophia Ring, dotter af prosten Jöns R. i Sjellinge och förut g. 1) m. kyrkoh. Klintorph i Tullstorp, 2) m. kyrkoh. Sundius härstädes; hon dog 1805 i sitt 84:de år. 2. m. Gertrud Elisabeth Kiellström, enka efter kyrkoh. Engzell i S. Torp och efter C:s död g. m. kyrkoh. M. Laurén i Hörröd.

12. **Johan Henrik Rinberg**, prestson från Hjerpås i Skara stift och född der $\frac{1}{11}$ 1782, blef student 1801, magister 1805, prestwidg i Skara $26\frac{1}{8}$ 1808, extraord. regementspred. wid Wendes artilleri 1809, pastor härstädes $\frac{3}{7}$ 1811, tilltr. 1813, honorarieprost 1814, vice häradsprost 1825, ordnarie $\frac{1}{5}$ 1830, erhöll afsked från denna befattning 1847. Död $\frac{7}{1}$ 1853. — Gift m. Margreta Lowisa Schlyter, dotter af fältkamreraren Carl Johan S. och Lowisa Maria Hjelm. Barn: Lowisa Wilhelmina Helena, g. m. prosten J. Petersson i S. Wemmenhög. — Hilda Augusta, f. 1816, d. 1853, g. m. auditor J. H. Grönwall. — Emma Sophia, g. m. prosten C. Tegnér i Kjellstorp. — Johan Gustaf Hjalmar, f. 1820, med. dokt., g. m. Helena Stodckenberg. Clara Josephina Henrietta, f. 1823, g. m. sekreteraren H. Grönwall.

13. **Gustaf Magnus Duwander**, son af bokbindaren Gustaf D. och H. G. Widerström, föddes i Lund $21\frac{1}{2}$

1818, gick i Lunds skola, blef student 1835, prestwigd $20/12$ 1842, lärare wid en werelunderwisingsskola i Östaf 1845, pastor härstädes $22/11$ 1854, tilltr. s. å.

Gift 1855 $7/3$ m. Elise Charlotte Hildegard Möller, dotter af borgmästaren Lars Johan M. i Östaf.

Kyrkoherdar i Gjerdslöf och Önnarp.

1. **Carolus** war pastor här 1571 och förmodligen då en gammal man, ty s. å. $15/2$ prestwigdes Christiern Pedersen till medhjelpare åt honom.

2. **Eske Tffuersen** har som pastor härstädes under tecknat en hyllningsfullmagt 1584.

3. **Johannes Franciscus**, som utan tidsbestämning uppgifwes hafwa warit pastor här, bör troligen intaga denna plats i serien.

4. **Matthiis Hansön**, war pastor härstädes 1610. Wid en biskopsvisitation höll han en god predikan och allt befunns wara i god ordning.

5. **Christen Pederssen Weffuer**. Han studerade 1617 i Leipzig. Hvilket år han blef pastor här är icke kändt. Af några handlingar i akademiska konsistorii archiv i Köpenhamn upplyses, att han 1621 blifwit anlagad för figneri. Han hade $5/12$ s. å. kommit till Köpenhamn i en arfsaffär, och då samma dag en eldswåda der uppfom, begärde han en röd tupp och en knif för att upptaga något jord, hwarester han kastade tuppen och jorden i elden under uppmaningar till de närwarande att bedja Gud för eldens släckning. Berättelsen härom tillägger, att herr Christen "harde icke Ruus den aften." Det uppgifna eldsläckningsmedlet hade han lärt af doktor Georg Weinwich (?) i Leipzig, som sagt att "det ene Element kan fordæmpe det andet", och hade samma medel med framgång blifwit användt wid en eldswåda i Kjellstorps prestgård. I sin förklaring försäkrade han sig aldrig hafwa haft "Lyst, Sind eller Willie til magiam diabolicam, men at hwad steet er maa regnis ham til ignorantiam ex simplicitate profectam." I

acta Cons. $^{10}/_{12}$ 1621 heter det: "Och efter som han i gaar er bleven undervist derom, bekjendte han det er et scandalum, en superstitio og Guds fortörnelse, som han af hjertet fortryder." Att faken likväl icke härmed slutades, skönjes af fyl. br. $^{8}/_{1}$ 1622 som ålägger biskopen i Lund att till landemötet instämma hert Christen, som sade hafwa nyligen i Köpenhamn "brugt nogen göglerij offuer en ildknöd, som hersammesteds vaer op-tændt." Förmodligen blef han affatt, ty en annan omnämnes följande året som pastor.

6. **Olof Pederssen Goding** förekommer som pastor 1623 och dog förmodligen 1639, ty wid höstsynoden s. å. förevar en fråga om arf efter honom. Sitt ämbete har han ej skött till biskopens belåtenhet, ty 1627 erhöll han förmaningar till större slit, som han ock utlofwade, och 1635 befanns ungdomen wara blott "medelmåttigt underwisad."

7. **Henrick Boessön**, som varit biskop Mats Jöns-söns amanuens och notarius synodi 1627, war medhjelpare i Allerum innan han, troligen 1639, blef pastor här. Att han lefde 1648 finner man af en hyllningsfullmagt.

8. **Andreas Severini Biby** prestwigdes till pastor härstädes $^{11}/_{7}$ 1652 och blef 1672 prost i Wemmenhög's härad. Under friget begaf han sig 1677 öfwer till Danmark. Man känner ej närmare omständigheterna derwid, ej heller om han der blef befordrad till någon lägenhet.

9. **Jonas Angelius** war bördig från Småland, hade blifwit magister i Åbo och blef wid unga år pastor härstädes. Han utnämndes dertill af konungen på Ljungby gård $^{9}/_{12}$ 1679. 1686 intygade han, att folket slitigt besöfte kyrkan, och önskade "att alla kunde winna hwad han genomgått med ceremonier och barnainformation." Prosten Arenchil berömde mycket hans nit för uniformiteten. Död 1688. Hans hustru Anna Lannerus war från Småland och blef konserverad wid pastoratet. A. hade 4 barn. Sonen Peter och dottren Brita Helena omnämnes i konsistorii handlingar.

10. **Dlaus Julius Plantin** war ängermanlänning, blef 1685 student, 1686 philos. kandidat i Lund samt 1687 rektor wid Landskrona skola. Om hans befordran till Gjerdslöfs pastorat förekommer följande i fyl. br. $^{4}/_{11}$ 1688 till kon-

fistorium i Lund: "Emedan Wij i anl. af Eder underdånige skrifwelse dat. $29/10$ siffl. sampt deruthi ansförde skäl och motiver öfwer framlidne magister Angelii enkas conservation wid Pastoratet Gårdsblöf och Önnerup i Wäpmanhögss Hårad hafwe Edert underd. förslag om Candidaten Oloff Plantins befördran till successjonen nådeligen agreerat, så är hermedh wår nådiga willie och befallning at I honom forderligast till bemålte Pastorat installere, på det således icke någon annan må giöra sig tankar dethsamma nu hos Oss eller Eder wijdare at utbedia." B. blef prestwigd $8/7$ 1689 och dog 1696. Han war gift med företredarens enka Anna Lannerus, som öfwerlefde honom.

11. **Nicolaus Heflenander** war från Kalmar, blef student 1683, phil. kand. 1691 och prestwigdes $23/3$ 1692 efter erhållen kallelse till andra stadskommunistraturen i Lund. 1696 blef han pastor i Ingelstad och erhöil redan följande året, då han förgäfwes sökt Löderup, transport hit. Wid prestmöte 1702 war han respondens och blef $8/5$ 1706 häradsprost. Han skref en wacker och redig stil samt synes hafwa warit en habil man. 1708 klagade han att somliga bland hans kontraktister icke wille föra anteckningar öfwer Christendomskunskapen, utan lämnade det åt klockarne, ickeheller insunno sig wid samlingar och sjelfswäldigt uteblefwo wid af honom utlysta visitationer i församlingarna. Han dog wid 51 års ålder $10/1$ 1714. — Gift i Lund 1692 med jungfru Annika Kruse, som öfwerlefde honom. De hade följande barn, födda i Lund: Annika, f. 1692. — Swen, f. 1695; war student 1716. — Johan, f. 1696.

12. **Nicolaus Murman**, son af en postmästare i Östas, war 1707 kollega wid derwarande skola och blef 1713 rektor dersammastädes. S. å. $20/4$ fick han af konfistorium följande påminnelser, "1. att han er slitig i Scholan och hwar månad gifwer register hwad han medh Collegis läser; 2. intet melesrar sig i de saker, som honom intet competerar; 3. är ärbar och alfwarsam; 4. håller med præposito godh förening och communication." Hwad som brast i ämbetsnit tyckes han hafwa welat ersätta genom en frypande artighet mot dem, af hwilka hans lycka berodde. Han skref $17/5$ 1714 till biskopen: "Hos Eders Faderl. Högwördighet har jag ej längre bordt

fördröja med min ödmiska tacksamhets betygande för den så ofta i Lund i E. F. H:s högstförmåna hus mig hände så väl öfvermåttan stora och bewägna wälplågnad, som all annor öfvermycken gunst, ynnest och bewägenhet på mig långt öfwer wärde confererat, det jag med dhe mina k. förälldrar så mycket wår ringaste förmåga någonsin kan tillrådia och swara emot all oförtient affection, skola alltid och wid alla sig yppande tillfällen finnas störst obligerade och omhugse at astiena och med skyldigst och tacksamst sinnes wördnad demerera. Eljest fördristar mig demödigst öfwerfända H:s Höggrefl. Excellences Cronhielms mig nådgunstigt meddelte recommendation till M. V. Cons. i den demödigste tillförsigt af den af E. F. H. altid påstinte öfwerflödelige nåd, at min ansökning uti M. V. Cons. genom E. F. H:s tillkommande kraftigste tillarbetande torde winna efter min säkraste förhoppning et så för mig fördehlyttigt och önskeligit sluth, som dhe mina kunde jemte mig tillskynda en större förnöjelse än man hinner beskriwa med ord. Swad E. F. H. nu i följe af sitt mig förunte nådige löffte och de kännetecken, som wi alla af en besynnerlig des bewägenhet rönt, höggunstigt tacks meddela till min timmeliga lycka och wälfärds befrämjande skal lämbna effter sig en ewärdelig obligation och sinnes tacksamhet, som jag af ingen annan utan E. F. H. allena nu så wäl som alltid wänstar mig min lyckas stjernas uppstråhlade och lesver i det otwifvelaktiga hoppet, att medelst E. F. H:s alltid betedde ynnest och af mig högstwärdade willfahrighet hinna mitt ödmiska systemähl." Wid samma tid bad han konsistorii notarien "inkasta ett ord till hans bästa hos biskopen." Förmodligen hade allt detta affeende på Gjerdslöfs pastorat, hwartill han 1715 utnämndes. S. å. wistades han utan tillåtelse länge i Stralsund och försummade skolan, så att konsistorium måste påminna honom att begifwa sig hem. 1716 ²⁷/₂ prestwigdes han och tillträdde s. å. pastoratet. Han kom derwid i delo med nådarsprestern Carl Bagger (se ofwan p. 124), som ej wille redowisa inköpsterna för året 1715—1716 och i en predikan yttrat, att "en skålm frånröfwat honom pastoratet, hwartill Princessan kallat honom." B. påstod äfwen sig hafwa blifwit "till sin åhra swåriligen blamerad" genom Murmans besyffningar.

M. war, då han hitkom, mycket oöfswad i preståmbetet. Då han första gången skriftade och predikade i Gjerdslös, midfästosöndagen 1716, söng han instiftelseorden "mycket ynkeligt" och läste wälsignelsen wänd mot altaret o. s. w. Han war phil. kandidat. Död af mesling $2\frac{2}{5}$ 1722. Hustruns namn är icke känt; hon war wid hans död i grossesse- och dog kort derefter i barnsång.

13. **Samuel Biding**, flockareson från Frenninge och äldre bror till kyrkoh. Petrus B. i S. Peters kloster, blef student 1689 och prestwigdes $\frac{2}{4}$ 1702 till komminister i Hefslunda, der han $1\frac{1}{4}$ 1703 blef pastor efter kallelse af grefwe Carl Julius Lewenhaupt. Professor Lundersten klagade 1713 "å grefwens wägnar" att B. egenmäktigt förfor med Katslösa patronella kyrkas medel, att då en man, som war skyldig grefwen 70 daler, aflidit af pesten jemte hela sin familj, hade B. tillagnat sig en häst, en ko och ett årsgammalt nötkreatur, att B. på ett annat ställe, der en familj utdött med undantag af två barn, tagit ett par orar, som utgjorde den redbaraste quarlåtenskapet, att han tagit 2 mark i betalning för det han förhört en gosse i christendomskunskapen o. s. w. I sin förklaring påstod B., att professorn, som under tiden aflidit, warit "förförd", och försäkrade sig icke hafwa haft något emot honom, "den Gud mitt i sin arghet mot mig kallat; Gud fröjde hans själ!" Åswen skaffade B. intyg, att den omsformälde bonden lofwat honom "det bruna hästskreaturet, på det han icke måtte som en ogerningsman eller hedning bortkastas", samt att han gjort "en herrlig predikan öfwer denne bonde öfwer en timma." B. synes wid samma tid hafwa warit anlagad af en annan, som "hotade honom på kappan", dertfore att han om söndagarna i sammanhang med predikningarna hållit litlital öfwer de pestdöda, hwilket ej war tillåtet. Konfistorium förståndigade honom, att han för sådana minnestal, lifasom för katechesförhören, icke egde att fordra betalning. 1717 sökte han transport till Mörrum och försäkrade sig wilja både uti ett och annat sig få anställa, att biskopen kunde hålla honom för Guds och sin trogne tjenare. 1724 erhöll han transport hit. Där war han lifasom i Hefslunda söga afhållen i anseende till sin egen nytta och gråskiftighet. Biskop Steuchius skall enligt sägen

hafwa skrifwit i en bibel: "För Quidingar och Windingar bewara oss, milde Herre Gud!" 1731 wille W. astråda pastoratet åt sin måg J. Wandell. Död wid 74 års ålder $\frac{9}{5}$, 1739, enligt vice pastors på stället år 1770 lämnade uppgift. — Han war gift med kyrkoh. Munthes i Hefslunda enka Elsa Gemzæa, profsedotter från N. Bram. För otidigt fångslag måste de 1703 gifwa 10 daler ad pios usus. W. hade flera barn. Enligt Elmgrens antedning woro sönerna så oreglerliga att folk ej utan stor farhåga kunde färdas genom byen, sedan det war mörkt; en af dem blef major; en annan wid namn Joh. Ludwig, blef grånsinspektör, bodde i Uddewalla och war far åt kyrkoh. Winding i Hôja. Dottren Anna Stina blef g. m. fadrens efterträdare.

14. **Jvar Wandell** tillhörde den berömda Wandaliniska släkten på så sätt, att hans mor, klokaerdotter från Hôre-ryd, war sondotter till magister Jvar Wandal, som war biskops-son från Wiborg (se I. p. 332). Han blef student 1716 och prestwigdes $\frac{7}{9}$, 1727 till medhjelpare härstädes, blef pastor 1741 och dog $\frac{13}{10}$, 1768 wid 73 års ålder. Han likasom företrädaren bodde på annerhemmanet i Önnarp. Hans hustru Anna Stina Winding, företrädarens dotter, dog $\frac{26}{12}$, 1786 wid 81 års ålder. Deras dotter Ingrid Magdalena war gift med kyrkoh. Stenhoff i Lyngby.

15. **Johan Christopher Trägårdh**, son af profsten Erasmus T. i Carlshamn, prestwigdes på fadrens kallelse $\frac{30}{11}$, 1753 och blef $\frac{11}{8}$, 1762 amiralitetsprest i Carlskrona. Han blef 1768 anlagad detsföre att han i amir. kons. yttrat, att en person för honom erkänt sig hafwa under åktenfapslöfte häfdat en qwinsperson; men anlagaren erkände sedan sig hafwa blifwit till anlagelsen förledd af advokatfiskalen Furuschöld och kanslisten Sheldon och gick in på förlikning. T. begärde 1769 att amir. kons. wille sig utlåta, huruwida en grafstrift, med titel: minnesrunor öfwer Winkler m. m., kunde bestyllas "för fanaticism, omenstlig dumhet, fel i poesten" m. m. Kons. anhöll att författaren (utan twiswel Trägårdh sjelf) wille upplysa 1. hwad han förstod med nåd och 2. hwad som menades detsmed att "den döde gjort sig öde med nåden från det, som Gud är emot." 1770 $\frac{22}{5}$ blef T. pastor härstädes, tilltr. 1771. Sedan

annexhemmanets åbyggnader 1772 afbrunnit, uppbyggde han ett boningshus å prestgården och bodde der. Han såges hafwa haft goda predifogåfwor, men warit en dålig hushållare och mycket fattig. Då efter ett dödsfall i von Blirenka familjen en betydligare fattigprocent erhållits, skall han till underrättelsen derom för församlingen hafwa tillaggt: "som jag är den fattigaste i hela församlingen, är det billigt att jag behåller penningarna." Till fattigdomen war hustrun icke utan skuld, ty hon skall warit så okunnig i hushållsaker, att hon frågat, om man kunde få en fjerding öl af en tunna malt. E. dog wid 52 års ålder $\frac{2}{3}$ 1782 och enkan Ingrid Trägårdh dog $\frac{25}{4}$ 1783 wid 42 års ålder; båda blefwo de begrafna i Gjerdslöfs kyrka. Barn: Anna Magdalena, f. 1770, d. 1772. — Conrad Erasmus, f. 1773. — Margreta Amalia, f. 1779.

16. **Jacob Lundenius**, son af kyrkoh. i Daretorp af Skara stift Erik L. och född $\frac{25}{12}$ 1753, blef student 1774, prestwigd $\frac{30}{6}$ 1780, pastor härstädes $\frac{16}{9}$ 1782, tilltr. 1783 och erhöll prostetitel 1795. Död $\frac{13}{2}$ 1829. — Gift 1. $\frac{29}{7}$ 1783 med Ulrika Blanck, dotter af en amiralitetsbokhållare i Stockholm, f. der $\frac{19}{3}$ 1744, d. $\frac{11}{9}$ 1820. 2. $\frac{17}{9}$ 1821 m. Ulrika Christina Stenhoff, köpmansdotter från Carlshamn, f. $\frac{19}{1}$ 1773, d. $\frac{26}{11}$ 1833. Båda äktenskapen woro barnlösa.

17. **Magnus Ekström**, son af en snickare i Tolånga och född der $\frac{3}{7}$ 1784, blef student 1807, prestwigd $\frac{25}{8}$ 1809, titulär vice pastor 1827, pastor härstädes $\frac{2}{9}$ 1829, tilltr. 1831, erhöll prostetitel 1839. Död $\frac{29}{4}$ 1841. — Gift $\frac{11}{3}$ 1818 med Constantia Magdalena Albrecht, f. $\frac{14}{6}$ 1792, dotter af pastorsadjunkten och innehafwaren af klofårelågenheten härstädes Erik Johan A. och Johanna Windelius. Barn: Jakob Magnus, f. 1818, landbrukare. — Ulrika Lovisa, f. 1829, g. m. kronolänsmän Knut Gullberg i Östra Östwie. Peter Johan, f. 1823, inspektor. — Christian f. 1825, exam. kameralist. — Johanna Sophia, f. 1828, d. 1851. Cecilia Josephina, död som barn.

18. **Lars Paulus Holmberg** *) föddes i Igelösa $\frac{4}{7}$ 1808. Fadren var då trågårdsmästare på Swenstorp, men blef sedan inspektör på Tulesbo; modren hette Joh. Brunnberg. Från sitt 7:de år fick H. kostnadsfritt begagna undervisningen i en pension, som hölls af prosten Eurenus i Skartosta, blef 1823 student och var derefter i tre år informator hos nämnde prost, som bewisade honom en faderlig wälwilja och omwårdnad, blef 1827 informator hos baron F. Gyllenkrook på Sinclairsholm, prestwigdes $\frac{21}{6}$ 1837, biträdde derefter wid S. Petri församling i Malmö och tjenstgjorde wid derwarande apologistkola till $\frac{1}{6}$ 1844, då han tillträdde Gjerdslöfs pastorat, hwarå fullmakt erhållits $\frac{11}{8}$ 1841 efter kallelse af nyssnämnde baron Gyllenkrook och öfwerstekammarjunkaren baron Gyllenkrook, såsom förmyndare för egaren till Näsbyholm baron C. F. von Blixen Finede, blef prost i Wemmenhög's härad $\frac{17}{2}$ 1847, samt riksdagsfullmäktig 1851 och 1853.

Gift $\frac{10}{6}$ 1844 m. Wilhelmina Fredrika Gullander, f. $\frac{19}{2}$ 1819, dotter af prosten doktor Gullander i Malmö. Barn: Theodor, f. 1845, d. 1846. — Nils Anders Fredrik, f. $\frac{28}{6}$ 1846. — Fredrika Amalia Charlotta, f. $\frac{15}{4}$ 1848. — Johanna Wilhelmina, f. $\frac{29}{8}$ 1850. — Gustaf Theodor, f. $\frac{12}{1}$ 1853.

Skrifter: Se Lunds stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Östra och Westra Wemmenhög.

1. **Lauritz Söffrensen** har såsom pastor i "Öde-löf oc Westre Wemmijnhög med sin medtieners egen haand" undertecknat en hyllningsfullmakt 1584. Pastoratet blef 1583 patroniskt till Jörgen Marswins enka Karin Gyllenstjerna och hennes arfwingar.

2. **Georg Jøkobsen** nämnes i efterträdarens kallelsebef, enl. Rönbed.

*) Biographien har Hr Prosten Holmberg sjelf meddelat.

3. **Laurids Jacobsenn** uppgifwes hafwa blifwit pastor här 1604 och lämnat ämbetet 1657, men lefwat 8 år der-
 efter. Att han war här 1610 och ännu 1655 är säkert. Wid
 biskopsvisitationen 1618 befanns allt wara "κατα ταξιν Pauli-
 nam" med undantag af ungdomens undervisning; med denna
 war biskopen icke heller 1627 belåten, men 1635 temligen. H:r
 Laurids brefwerlade med Bertil Knutsöson i Löderup, som i ett
 bref förebrår denne sin wån, att han en morgon bittida rest
 från Löderup utan att taga affsed och utan att äta frukost.

4. **Jakob Zönsöson**, borgmästareöson från Bogense på
 Fyen, prestwigdes till pastor härstädes ²⁶/₇ 1657. Han wille,
 eller troligen rättare kunde på ålderdomen icke lära sig predika
 på swenska, hwaröfwer prosten Arenchil ofta klagade, men efter
 hans död, som inträffade på hösten 1688, då enkan önsföde att
 blifwa konserverad, skref bemålde prost ²⁶/₁₁ till konsistorium
 om herr Jakob: "1. han war en Guds man, som retteligen
 kan segas warit hafwa een lius för andra präster, hwad ett
 christeligt lefwerne widkommer, wiljandes jag uti wiß anseende
 lifna honom, quamvis non ad modum imprimētis, doch ad
 modum receptivitatis, quæ fuit in recipiente, at han war en
 saktmodig Moses, åtminstone bland detta härads präster, fast
 han intet med Mose warit bland alla på jorden en sådan man.
 2. redligheten och gudsfrukten wiste han uti allt sitt tahl och
 alla gerningar. 3. Swenska barnen älsföde han som sine brö-
 der, det han lät påssina få i fredlige som ofredlige tider. 4.
 ingen sökte han stjelpa, men så många han kunne hjelpa. 5.
 jag kan intet neka, fast jag allt sådant äfsidosatt och förgåtitt, at
 mig ju ifrån sjelfwa uniformitetsbegynnelsen ätskilliga swär-
 heter och disputer mötte, men det kan jag den salige mannen
 berömmeligen efterseya, at aldrig nogen contradiction eller wi-
 drighet mig wedersförs hos honom, utan han alltid med tåla-
 mod och högsta respect till kongl. stadgar än också i des höga
 ålder kastade sig under allt det hans ålderdom kunde werkställa.
 In summa om någon hafwer lefwat och lärddt wäl, så hafwer
 fannerligen den salige mannen det giort, hwarföre jagh tillika
 med alla rebeliga heruti häradet så mycket större orsak hafwer
 beklaga hans liuslige och berömlige umgänge, som jagh sanfer-
 deligen med många andre kan betyga, att man få så redelige,

gubfruktige och skickelige mån nu i denna sista werldenes tid finner" m. m. Men följande året då enkan skulle uppgöra aford med den nye pastorn om årligt understöd, stod Arenhil på den sednares sida; det hette då i ett bref $1\frac{1}{12}$ 1689, att sterbhuset hade ingen rätt att något fordra; hwad han förut intygat angående Jakob Zönsöns wälförhållande, det war ju den saliga mannens pligt och skyldighet; för öfrigt wiste Gud och menniskor att "den salige mannen lämnat efter sig många och stora oordningar, hwilka sig så inrotat, att den gode herr Jesper så mycket mer omak och beswär får, innan han kan dem utrota, som det är ett hårdt folk" m. m. — Jakob Zönsöns hustru hette Karina och lefde ännu 1704. Deras son Lars war student och dog 1688 samt begrofs på samma gång som fadren $16\frac{1}{11}$ s. å. Dottren Anna war g. m. prosten N. Engelholm i Tullstorp, Maria m. 1. Rasmus Bang, 2. Daniel Langh, pastorer i Söfwestad. Tre döttrar woro oförförjda wid fadrens död. Enkan skulle hafwa årligen 7 tunnor korn, 3 tr råg och 4 tr. hafre, 6 lam, 6 gås, 12 dalers smt., foder till 2 kor, och till ett par hästar "2 tr empor och 2 traswar haf-raklippor", desutom boningsrum och nödige uthus i prestgården. Hon kunde ej komma öfwerens med pastor. Biskop Wapfe skref $16\frac{1}{5}$ 1690: "Skålighet är det att pastor loci skall hafwa nödortfigt husrum i prestgården, men att enkan skulle utskutas eller hwilka hus hon egentligen skulle hafwa, kan jag omöjeliggen determinera, utan der de intet genom gode arbitros kunna saken sig emellan i wänlighet afgöra, hafwa de lag och rätt för sig, hwarest de deras bästa kunna söka, alldenstund jag nu fast tröttnas wid det wäsendet, som mig så mycket beswär, förtret och wederwärdighet förorsakat hafwer."

5. **Jesper Wanneberg** war son af borgaren Hans Olsson i Christianstad och blef 1688 kollega wid skolan derstädes. 1689 blef han af K. M. utnämnd till pastor härstädes, till så wäl prestens kans som Christian Billes på Dybeck stora harm och förtret, enär han ej fått konsevationskyldighet sig ålagd, utan K. M. i bref $21\frac{1}{11}$ s. å. endast yttrat sig wilja nådigt anse, om förra pastorns hus genom den nye bleswe förförjdt, så wida sådant med församlingens nytta och uppbyggelse wore förenligt. W. prestwigdes $5\frac{1}{7}$ s. å., och 7 sönd. e. Trin.

infann sig prosten Arenchil i Wemmenhög för at installera honom. I Westra Wemmenhögs kyrka gick det wäl för sig, men då aften skulle börjas i Östra Wemmenhög, gick Wille med familj och betjening ut ur kyrkan, med uppmaning till sina egna och sin bror Jörans bönder att göra detsamma. Prosten yttrade då, att den, som ej qwarstannade och respekterade K. M:s fullmakt för Wanneberg, wore ingen redlig patriot. Några bönder blefwo qwar, och förrättningen försiggick i wanlig ordning. Saken anmälde hos guvernementsfiskalen, och en lång procesß uppstod. Christian Wille och hans medhållare påstodo Wanneberg wara oduglig till pastor, såsom warande "ganske frogrygget och belåthen" (beladen) "med stor lekamens stufdom och ströplighet, som förhindrade des röst och mehla, Guds rena ord till tydelighet at förklara och utföra." Arenchil åter anförde, att Wille på flera år icke begätt nattwarden och att han wille hafwa en "gallant och prålande perjoñ för de gallante och prålande Wemmenhögs jomfruer", men deremot intet affeende hade på Guds åra och församlingens gagn; A. försätrade också, att W. war en wäl begäfwad man, det och hela Westra Wemmenhögs socken erkände. Wille och hans parti begärde att få en annan prest i stället för W., som efter deras påstående war liten, frokryggig, stef och högbröstad, kunde för spådt måhl icke höras och för sin litenhet ej nyttja messfeklädberna, dertill och war "pifant och formaledicerade folket;" de föreslogo att "denne eländige perjoñ måtte wid något hospital employeras." Arenchil gaf ej Willen ester i "pifant" skriffätt. Han t. er. citerade ur en "gammal rar och besynnerlig danst Tractat" följande: "Det er icke sagt, at them skall förtagas heder och ære, som ere af erlig och ypperlig slächt, men jeg wil at de skulle sig bewijse i de ting, af huiltte Adelsled hafwer sin förste begyndelse, så att de udi merckelige gerninger kunne betee deris forældris Beled, fordi huor som de icke vore vildere och bedre, end vi nu mange se udi aarfeslöshed, offuerlöbighed och qvindsche gerninger, wanwittige udi alle gode kunster etc., for huad sag skulle wi da mer agte dennem end andre Stomager och Bønder." K. M. afswifade Willens klagomål såsom "ohemula." Då denne fann, att W. icke kunde aflägsnas från kallet, förklarade han sig icke wilja erkänna en sådan "hel sjukelig och lydder perjoñ" för sin kyrkoherde och

fjälaförjare samt begärde att få begå nattwarden i Skifwary. Wanneberg synes hafwa låtit förmå sig att "ululare cum lupis" och fick af biffop Bapke förmaningar att icke innånga sig i widlyftigheter, utan föda sitt kall i stillhet och fridsamhet. Han dog 1699. — Gift $\frac{9}{7}$ 1690 med Karine Jönssdotter, som war dotter af en befällningsman i Önestad. Hon öfwerlefde W. och blef gift med hans efterträdare. Om deras barn är intet widare känt, än hwad i nästa biographi förekommer.

6. **Dlof Plantin** blef $\frac{29}{3}$ 1700 pastor härstädes, sedan han lofwat att "taga enkian", och installerades Trinitatisöndagen s. å. Han war en bland dessa presteståndets skamfläckar, hwilka, oakadt sina outtröttliga bemödanden att göra sig prestämberet owärdiga och förlustiga, dock icke blifwit derifrån affatta. 1705 war han anlagad att hafwa pryglat klockaren Jhlabäcks dräng och att hafwa tagit penningar af dem, som första gången admitterades till nattwarden. Då han instämdes för konsistorium, "tergivererade han att comparera." Ånyo infallad, för att derjemte swara för sin "nachläsfighet att wisa Consistorio tillbörlig lydna", afbad han sin förseelse och erhöll tillgift med wilkor att gifwa något ad pios usus. 1708 klagades, att han godtyckligt uteslutit flera från nattwardsgång, icke utan betalning bertill admitterade någon första gången samt bemötte sina åhörare med wrånghet. Han erhöil förmaningar, och de, som han uteslutit från nattwardsgång, fingo tillåtelse att begagna en annan skriftefader. Följande året söfte P. att från ämbetsutöfning hindra denne wid en nattwardsgång i Wemmenhög, med anledning hwaraf P. suspenderades och det uppdrogs åt häradsprosten att draga försorg om gudstjenstens förrättande. Kort derefter inkom P. till konsistorium med förfrågan, hwarföre honom icke tillåts föda sitt ämbete, då han icke wiste sig "något hafwa brutit eller förseid sig mot någon artikel i läran"; han begärde afwen konsistorii utslag för att kunna gå till högre rätt. Prof. Linnerius förmanade honom att "heldre betänkia och agnossera hwad han felat." P. swarade: "jag hade ej sådant af Hr. profesforen förskylt; hwarpå han sedermera och än wijdare alt beropade sig på sin ofskyldighet, tog omsider afträde" (kons. prot. $\frac{19}{6}$ 1709). S. å. $\frac{20}{10}$ war han åter jemte några bönder infallad för konsistorium.

Utom de förre klagopunkterna anförde bönderna, att B. icke i rättan tid började gudstjensten, utan lät dem i kölden vänta flera timmar, att han icke wille begrafs wa lif eller besöka sjuka wid påfordran, war wrång och otillgänglig samt for med bössa mellan kyrkorna åfwen på bönedagar. Ytterligare uppgafs, att han brukat ett "cruellt procedere" mot sina styf barn och drifwit dem nafne och slagne ur sitt hus, att han "skriade och hwiade" i prestgården så att det hördes långt derifrån, o. s. w. Linnerius kunde "för wisfa orsaker", troligen sin slägtskap med B., "icke utlåta sitt votum härutinnan, dock intercederar för honom." Saken hänföts till werldslig rätt, och konsistorium fann nu "rådligt" att B. tog en medhjelpare till att stöta ämbetet, och wille konsistorium tänka på att hjelpa honom till en annan lägenhet. B. följde ej rådet, utan wille sjelf stöta ämbetet. Följande året anfördes ånyo klagomål öfwer det mest upprörande förhållande i ämbetsförvaltningen, hwarefter B. $\frac{9}{11}$ 1710 blef suspenderad, och hälften af pastoratets inkomster anslogs åt vice pastorn Klingenberg. Året derpå, då B. berättades vara "i anseende till sine troubler till helsta och förstånd något affigkommen", erhöll han transport till Röße, der han fortsatte sitt ofskickliga uppförande (Se wid nämnde pastorat). Med herr Jörgn Wille lesde A. i uppenbar owänskap, och de wexlade strifwelser med hwarann, wittnande om den största ilska och råhet. Ett par exempel må anföras. "Salvo Titulo. Des oförskämde djefwulskap förnimmer jag nogsampt af de åtskillige upptåg, som han haft för händer, men försäkrar honom han skall få skam för alla sina strekar på en gång, när det wäl skall revangeras. Nullo titulo pro J. B." — "Jag skickar honom tillbaka de mig tillsände penningar, läggandes något dertill, låtandes honom härmed förstå, att han kan behållat och lärer behöfwa de stillingar till att fortsättia den widlöftiga actionen med högädle och wälborne herr Gustaf Hammarberg *), som

*) Jöran Willes dotter Bernilla Margreta B. war gift med öfwerjägmästaren Hammarberg, som begärde att blifwa från henne skild i anseende dertill att hon, lifasom och hennes mor, fru Rigitza Beck, enligt allmänt rykte warit "närmare, än anständigt wore, engagerad" med s. d. afad. dansmästaren i Lund Paul Wulfenherz, hvars hustru wille från honom skiljas och såsom skäl dertill bland annat anförde att hon, efter hans rymning,

wål hafwer luft att hålla J. B. warm, hwartill mången lærer contribuera allt hwad som görligt är." Då Jöran Bille år 1710 begrofs och likprocessjonen passerade förbi prestgården, gick P. i sin trädgård med en liten bjellra i handen, sågande sig wilja "ringa för lifet." P. war en uppmärksam fiskal öfwer dem, som sötte andaktstillfällen utom kyrkan. Han anmålde, att skolmästaren Christian Widken "brukade den abus, att han om morgonen i flera personers närvaro 1. söng en morgonpsalm, 2. tog ett dictum scripturæ och förklarade det widlöfteligen, hwilket warade en half timma, 3. läste morgonbönen samt bad för Konungen och sist för herrskapen på Dybeck, 4. söng åter en morgonpsalm." P. föregaf och, att denne skolmästare wille inbilla folk, att han war en prophet, och hade erbjudit sig att, om han finge något att dricka, hålla en tröste-predikan för dem, som ej warit i kyrkan om söndagarna.

7. **Mårten Florel** uppehöll sig 1680 såsom student hos generalmajor Lybeck och blef 1691 $\frac{3}{6}$ prestwigt till pastor i Råde. Såsom en wälförtjent och hederlig man war han ofta i åtanka till bättre lägenheter och fick slutligen 1711 byta pastorat med Blantin. I protokollet wid prostvisitation i Bemenshög 1717 är antecknad, att bland församlingsboarne woro åttfilliga "intet af bästa slaget." Han ansågs wärdig att blifwa häradsprost och war i fråga dertill 1730, men war för gammal och sjuklig till att mottaga denna befattning. På sednare åren hade han en medhjelpare wid namn Nils Fabricius. Florel dog $\frac{2}{2}$ 1743 wid 85 års ålder. — Hustruns tillnamn war Maes; hon war född 1654 i Ronneby och dotter af en köpman berstådes samt hade förut warit gift med kyrkoh. C.

funnit flera bref till honom från fru Nigiga i mycket ömma ordalag. Sammarberg blef stild från sin hustru 1706, och hon dömdes att 4 söndagar å rad sitta på pliktepallen. 1712 hade detta icke ännu gått i werkställighet; hon hade då "slagit sig till liberligt lesverne i melancholi och brenwin, och besarande war att något wärre med henne kunde blijwa, efter hon war i swår tentation", hwarjöre konsistorium $\frac{2}{2}$ s. å. hos generalguvernören begärde, att han, så wida icke öfwerheten mitigerade straffet, wille föranskalta om att hon, till undwikande af själawåda, måtte undergå den ådömda kyrkoplikten. Hon wille fristås i Malmö och icke i den församling, som hon förut tillhört.

Mund i Røte. F. hade flera döttrar, bland hwilka Christina war g. m. kyrkoh. Solberg i Gärölöf.

8. **Jakob Duiding**, född $\frac{4}{12}$ 1705 i Duidinge och son af pastorn derstädes, sedan i Landskrona Petrus D., åtnjöt först undervisning hemma, sattes 1719 i Lunds skola, blef student 1722, prestwigd till fadrens biträde $\frac{19}{5}$. 1729, stads-komminister i Ystad 1734. Prosten Lacander och D. kunde icke samsas. Den förre klagade deröfwer att D. utan hans wetskap anställde nattwardsgångar på söknedagar, med anledning hwaraf konsistorium förmanade D. "att ej wara stugig emot sin förman Prosten, såsom den der Directionen i församlingen tillkommer." D. förtörnades också deröfwer att D. låtit falla sig pastor och sagt sig icke wara prostens, utan stadens komminister, samt klagade att D. predikade alltför länge och med alltför stor ansträngning af rösten. D. genmålde, att ingen annan klagat att gudstjensten warat för länge, att den, som kände den i staden råbande bedröfliga osämja, wäl kunde finna nödigt att stundom widlyftigt lära och förmana, samt att han wäl finge bruka den röst, som Gud honom gifwit, helst det i skriften heter: ropa trösteligen, spar icke, upphäuf din röst såsom en basun m. m. D. utnämndes $\frac{27}{7}$ 1743 till pastor härstädes, war respondens wid prestmöte 1748 och dog $\frac{20}{12}$ 1756. — Gift 1. 1735 med Hedwig Sophia Ringius, b. 1749, dotter af prosten Nils R. i Hör. Af deras tolf barn nämnas Nils Peter, tullförwaltare i Lund, Jöns, advokatfiskal i Stockholm, Bernt Christopher, köpman derfammastädes, Peter Johannes, quartermästare, Cecilia Katrina, g. m. fornetten Solberg, Christina och Magdalena Sophia, som lefde ogifta. 2. 1754 m. Johanna Ulrika Julius, dotter af kyrkoh. Nils J. i Norrviddinge; med henne hade D. döttern Hedwig Sophia.

9. **Johan Kemner**, son af kyrkoh. Henrik K. i Mjellby och född der 1724, blef student 1738, magister i Greifswald 1748, prestwigd till fadrens biträde $\frac{22}{9}$ 1749, sedan presbendekomminister hos biskop Engeström, i hwilken befattning han så förhöll sig, att han wann "wederbörandes besynnerliga ynnest och goda tycke." Det war förmodligen detta som beredde honom befordran till Wenmenhøgs pastorat framför äldre med-

fökande och mot församlingarnas önskan, hvilka kallade komministern Martin Lyden. K. blef pastor här $1\frac{1}{2}$, 1758, tilltr. 1759 och erhöll prostetitel 1783. Han ansågs för en kunnig och wäl begåfwad man. Död $\frac{2}{3}$, 1787. — Gift 1. m. Hedwig Kröger; 2. med Petronella Katrina Schewenius, prestdotter från Skurup; hon öfwerlefde K. och blef gift med prosten A. Lydå i Lemmeströ. Sonen Johan Henrik war pastor i S. Sallerup; döttern Katrina war gift med sadrens efterträdare.

10. **Olof Hindbeck**, son af kyrkoh. Daniel H. i Silfåkra och född der $\frac{1}{2}$, 1743, blef student 1758 och magister 1768. Efter att hafwa utgifwit en akademisk afhandling om "nyttan af wäl inrättade eldstäder" blef han 1774 under professor Erozelli auspicioc docens i ekonomi och naturalhistoria, men walde sedan en annan bana, blef prestwigt $3\frac{1}{3}$, 1787 och pastor härstädes $19\frac{1}{2}$, 1788, erhöll prostetitel 1800 och dog $20\frac{1}{2}$, 1829. Han skall warit en sticlig swarjware. I hans hus såges ännu den gamla seden warit rådande att tjenstfolket intog sina måltider wid samma bord som husbonden. — Gift 1789 med Katrina Kemner, dotter af företrädaren. Barn: Johan Daniel, prost i Hemmesdynge. — Carl Magnus, hofrättsråd i Swea hofrätt. — Olof, kammarstrifware i kammarkollegium. — Hedwig Katrina, g. m. prosten E. Angelin i Malmö.

11. **Nils Lovén**, 1831—1850; se wid Espö.

12. **Jacob Petersson**, född $17\frac{1}{8}$, 1801 i Borlunda och son af pastorn derstädes, sedan i Åusås Peter P., gift i Malmö skola, blef student 1817, magister 1823, kollega wid Carlskrona skola 1824, rektor i Helsingborg 1825, tilltr. 1826, prestwigt $11\frac{1}{2}$, 1831, pastor i Rågeröd $12\frac{1}{2}$, 1835, tilltr. 1836, honorarieprost 1839, transp. hit $31\frac{1}{6}$, 1849, tilltr. 1850.

Gift 1. 1832 m. Maria Beyer, d. $29\frac{1}{2}$, 1838, dotter af stadsläkaren, doktor Gottfr. B. i Malmö. Barn: Carl Agne, f. $27\frac{1}{4}$, 1833, student. — Gottfrid Peter Eberhard, f. $7\frac{1}{2}$, 1835, anställd i bokhandel. — Frans Ulrik, f. $22\frac{1}{7}$, 1836; äfwen anställd i bokhandel. 2. $23\frac{1}{8}$, 1842 m. Lowisa Wilhelm. Helena Kinberg, f. $19\frac{1}{8}$, 1814, dotter af pr. K. i Grönby. Barn: Lowisa Helena Wilhelmina Maria, f. $20\frac{1}{7}$, 1843. — Wilhelm Henrik Jakob, f. $27\frac{1}{3}$, 1845. — Tycho

Hjalmar, f. $\frac{1}{6}$ 1846. — Georg Esaias, f. $\frac{26}{4}$ 1847.
— Helena Charlotta, f. $\frac{15}{6}$ 1848. — Hilda Margreta
Lowisa, f. $\frac{12}{6}$ 1850.

Kyrkoherdar i Solberga och Hassle Bösarv.

1. **Jacobus Olai Trileoburgensis** prestwigdes till pastor härstädes $\frac{10}{4}$ 1566.

2. **Jacob Hanssön** prestwigdes till pastor här $\frac{26}{6}$ 1574, förekommer såsom sådan 1584 och uppgifves hafwa dött 1607. Honom tillägges stundom namnet Spandemager, med uppgift att han varit son af Hans S., som var pastor wid Lunds domkyrka.

3. **Michell Thomisön** skall blifwit pastor 1608, var det åtminstone 1610 och dog $\frac{29}{8}$ 1636 wid 70 års ålder. Wid biskopsvisitation 1627 var ungdomen okunnig i kristendomen.

4. **Jens Pallesen** (Janus Palladius Wardus), f. i Warde på Jutland dominica Invocavit år 1600 af föräldrarna Palle Jönsön och Kerstina Wärtensdotter, prestdotter från Nykirke, kom wid 13 års ålder till Lunds skola, blef student 1626 och studerade $2\frac{1}{2}$ år i Köpenhamn under prof. Wolfgang Rhuzmans enskilda handledning. I Lund hade han bott hos sin anförwandt, kapellanen Mats Jönsön, som sedan blef pastor i Hårlösa. Som student fick han i dennes grannskap kondition hos pastorn i Hörebyd Knut Pedersen. 1628 blef han famulus hos en sin släkting, pastorn wid Helliggeists kyrka i Köpenhamn Ole Wind. S. å. $\frac{1}{8}$ antogs han, efter ett en fredag i Lunds domkyrka afslagdt predikopros, af biskop Mats Jönsön Medelfar till amanuens och notarius synodi. Han upptogs nu i biskopens hus och behandlades af honom i allo såsom en son. 1631 $\frac{21}{12}$ erhöll han "attestats tjenlig at være i sin tid til prædikeembedet" och prestwigdes annandag Påsk 1632 efter erhållen kallelse till kapellaniet wid Marie kyrka i Østfad. 1636 $\frac{7}{6}$ predikade han prof i Solberga kyrka i prostens närvaro, men som icke alla "kaldsmännen" woro tillstä-

des, "togs det i beraad" till nästa söndag, då han predikade i båda kyrkorna, och "alle ham hörde befall det wäl både mand och quinde." Samma dag begåfwo kaldsmännen sig till Beddinge för att erhålla stiftslänsmannen Tage Thotts samtycke till kallelsen. Det erhöles, kallelse utfärdades $\frac{16}{10}$ och Jens Pallesen "forstrefes till Biskopen om forskrifwelse till Slotts-herren om Collas at bekomme." Han uppvaktade derpå sjelf $\frac{21}{10}$ Tage Thott på Biergsholm och erhöil fullmagt, hwarester han installerades af prosten Anders Mattson $\frac{20}{10}$, således innom en månad efter företrädarens död. Prestgården afbrann i hans tid, och P. M. bewiljade honom brandstodshjelp af stiftets kyrkor enl. kgl. br. $\frac{12}{12}$ 1648. 1655 war han swårt sjuk, men repade sig åter. Död 1663. — Gift m. Ingefred Christensdatter, som war från Jutland och brordotter till förre pastorhärskades, i hwilkens hus hon wistades. De wigdes af biskopen från Lund i Marie kyrka i Østad $\frac{27}{11}$ 1636. Barn: Palle, f. $\frac{15}{10}$ 1637; wid hans dop höll farbrodern, Wärten Pallesen, past. i Rödvinge, predikan öfwer Matth. 18: 3; död $\frac{22}{10}$ 1638. Wallborg, f. $\frac{9}{10}$ 1639, d. i Rörum $\frac{21}{11}$ 1706. — Palle, past. i Silsfåtra. — Mickel, f. $\frac{1}{3}$ 1642. — Christina, f. i Rödby på Jutland $\frac{11}{7}$ 1644. — Dorothea, f. $\frac{23}{4}$ 1646. Marina, f. $\frac{25}{11}$ 1647. — Christen, f. $\frac{29}{11}$ 1651.

5. **Wilhelm Albertsøn Raffn**, f. $\frac{1}{3}$ 1628 i Bomb, der fadren Albert R. eller Corvin war pastor, gick i skola i Lund, blef student 1650 och war derefter "Erich Gyl- denstiernes Skolemester", innan han blef pastor här, hwartill han prestwigdes $\frac{5}{10}$ 1663. Han dog $\frac{11}{10}$ 1680 efterlämnande enka och tre döttrar, af hwilka en hette Karna. Prosten Arenchil rekommenderade enkan på det högsta till konservation, in- tygande i bref till biskopen, att hon war "ung och hade ett kosteligt beröm af allom och att hon genom sin conduite och kloshet så wähl lagat om sigh, att der fanns wadert både af bostap och annat." Den nye pastorn, Jonas Neander, war också willig att äkta henne, men han stod icke henne wäl an. Arenchil skref $\frac{28}{3}$ 1682 till biskopen, att han tillsport henne om anledningarna dertill, då hon efter mycket tergiverserande swa- rat: "1. att han engång hade fatt sig på hennes sång, det hon mente aldrig nogon hade gjort unnantagande hennes mann, 2.

at han hade sagt uti prästgården war en squalrare, som utförde allt hwad som passerade, 3. att han engång giort bönesdagspredikan uppå fista onsdagen i månaden, der han hade bordt den giort första onsdagen." Härutaf anfåg Arenchil tydligt wara att "den som opartiff will döma honom och henne emellan, kan inet annat seija, än att änkian hafwer en annan fähr och på hwarjehanda sätt söker H:r Jon att qwitt warda. Och synes det underligt och een nästan alt för stoor förmåtenhet wara, att hon så dristeligt spehlar medh dhen nådh, som henne warde tillbuden af Gud genom Högwyrd. H:r Biskopen, icke besinnandes att hon hafwer orsak tacka Gud och den, som så höcht låter sig wårda om hennes wältrefnadh. H:r Jon hafwer ett mycket godt losord och beröm af soctnemännerna, och skulle nu en annan komma, som icke kunne så drifwa uppå uniformiteten, som jag honom till beröm kan efterseja, så war der det senare fast wårre än det förra. Och fannerligen, den som skall behållat, kommer in tids nogh, det jagh doch tillförene aldrig trodt hade; när de stohra inbilningar och skulle åsidosättas, så er inet mycket qwar. Med fåh ord, hon låter nog påskina af ett och annat förslag, som hon giör, att hon ingen swänst maga hafwer. Hwaröfwer alla sig förundra, emedan hon af aldeles inet hafwer sig att inbilla, hwarutöfwer H:r Jon så mycket mehra är bedröfwat, aldrig wetandes hwadh han sig skal tilltaga, helst när han ser sig wara utblottat och åter hwar bijt med harm." Biskopen beklagade i bref $\frac{9}{4}$ 1682 att hon "icke wille låta persuadera sig till äktenskap med herr Jon." Hon lærer dock slutligen hafwa beqwämat sig dertill.

6. **Jonas Meander**, smålänning, erhöill som predikant wid amiralitetet $\frac{22}{7}$ 1680 R. M:s promotorial till att "wid första öpning" blifwa befordrad till pastorat. Icke långt derefter blef han pastor härstädes. Han gjorde sig känd för mindre ordentlighet i ämbetet och lefwernet. Död $\frac{15}{4}$ 1705. Han efterlämnade enka, wid namn Christensa, och styf barn i största fattigdom. Enkan war troligen densamma, som gjorde swårigheter wid att taga herr Jon till äkta. Konsistorium skref $\frac{31}{1}$ 1706 att som nådårspredikanten "inet synnerligt för tjensten hade att wänta af prestenkan, som förarmad war, så drog Conf. den goda tanka till samtelige pastorer i häradet, att de

wille komma henne till hjälp att löna nådårspresten, hwilket wore ett opus gratiæ och tacknämligt hos wederbörande och andra, som hade att hugna sig af ett så christeligt och berömmeligt exempel." Neanders son Wilhelm hade 1705 predikat utan tillåtelse, enl. prestmötsprotokollet. Om han sedan blef prest är okänt. Neander kallas för swåger af prosten Engelmholm i Tullstorp; kanske woro deras hustrur systlar.

7. **Johan Ramberg**, blekingsbo, prestwigdes $22/9$ 1695 till tjenstgöring i Zemshög, war 1701 i Mjellby och blef 1705 pastor härstädes. 1712 och 1714 sökte han transport till något "erklädeligare bröd", men förgäfwes. 1734 begärde han att få medhjelpare, i anseende till sin ålder, sjuklighet och swaga syn. Död $6/6$ 1735, 71 år gammal. — Han war gift med en dotter af kyrkoh. Jöran Kock i Mjellby. Efter R:s död war fråga om konservation, men om det war enka eller dotter som man wille hafwa försörjd, nämnes icke. En dotter war gift med en kapten Budd.

8. **Mårten Hörlin**, son af Christen Mårtensson, arrendator i Esarp, blef prestwigd $19/6$ 1729 till tjenstgöring i Sjelkestad och war huspredikant på Krageholm, då han 1735 kallades till sjerde prospredikant härstädes. Först i December 1738 insände han sin pastorsfullmakt till konsistorium, som då uppdrog åt häradsprosten att installera honom. 1758 blef han häradsprost och dog $26/12$ 1769, 66 år gammal. Han berättas hafwa warit en from, men dock munter och lustig man. Hans enka hette Rachel Gistrén och war prestdotter från Wisfels tofta, f. 1711. Sonen Nils blef pastor i Hör, och dottren Petronella war g. m. prosten Eurenus i Kropp.

9. **Isak Nordbeck**, född 1720 i Torrlösa, der fadren Lars N. war pastor, blef prestwigd $27/3$ 1751 till tjenstgöring i Billinge, vice pastor i Bårslöf 1760, pastor här 1770, tilltr. 1771. Han skall warit en foglig och stilla man. Död $7/6$ 1792. — Gift m. Cecilia Corvin, dotter af past. i Bårslöf Anders C. Äktenskapet war barnlöst, men N. uppfostrade en dotter till systersonen, kyrkoh. Jöns Leche i S. Willie.

10. **Carl Erik Loffman**, son af skollöflegan A. Loffman i Malmö och född der $17/11$ 1747, blef student 1764, prestwigd $11/12$ 1773, pastor här $19/2$ 1793, tilltr. 1795. Han be-

rättas hafwa varit owanligt liten till wårten, knappt 5 fot lång, och bar allongeperuk. Död $\frac{5}{8}$ 1821. — Gift m. Elisabeth Ulrika Christophersson, rådmansdotter från Ystad, d. 1826. De hade inga barn.

11. **Benedictus Pettersson**, 1824—1838; se wid Brunnby.

12. **Johan Henrik Wilhelm Julius**, son af Carl Magnus J., prest och innehafware af klofakrelågenheten i Tryde, g. m. Ingrid Katrina Berggren, föddes derstädes $\frac{12}{6}$ 1788, blef student 1804, prestwigd $\frac{20}{12}$ 1812, pastor här $\frac{14}{9}$ 1836, tilltr. 1838.

Gift $\frac{19}{3}$ 1823 med Anna Maria Hedberg, dotter af sergeanten P. Hedberg och Ulrika Oliwa Åberg. Barn: Carl Gustaf, f. $\frac{24}{3}$ 1824, underofficer. — Johan Samuel Christopher, f. $\frac{22}{12}$ 1826; vice kronolånsman; d. 1853. Frans Henrik Theodor, f. $\frac{1}{11}$ 1828; handelsbokh. i Amerika. — Paul Wilhelm, f. $\frac{18}{10}$ 1831. — Peter Gottfrid Hjalmar, f. $\frac{26}{12}$ 1833, landtbruksselev.

Kyrkoherdar i Östra Torp och Lilla Isie.

1. **Christopher Pedersen Tinkel**, prestson från Grönby, dog som pastor härstädes 1569 i sitt 34:de ålders- och 10:de ämbetsår.

2. **Anders Hanssön** prestwigdes till pastor här $\frac{23}{5}$ 1569 och var det 1584.

3. **Pouill Raagensen** var pastor härstädes 1591, omnämnes äfwen 1610 och dog 1628. Wid biskopsvisitation 1627 befanns ungdomens kunskap wara ringa.

4. **Sveno Laurentii** har fått sig tillagdt namnet Harum, troligen af den anledning, att på hans grafsten wid altaret i Ö. Torps kyrka stod att läsa: "Hoc tumulo conditæ sunt exuviæ Viri Rev. D:ni Suenonis Laurentii harum ecclesiarum Torp et Isie pastoris" m. m. Han var troligen från Trelleborg och blef student 1621. Pastor här blef han 1628 och dog midsommarsdagen 1646 wid 48 års ålder. — Gift 1.

m. Boel Hansdotter, d. $\frac{2}{5}$ 1631, 2. m. Anna Hansdotter, d. $\frac{4}{4}$ 1633, 3. m. Marine Bastiansdotter, som befofatt grafstenen. Sonen Mats dog 1645, 9-år gammal, och begrofs i D. Torps kyrka; döttern Bengta f. 1644, var g. m. 1. Jöns Wandel, past. i Hwellinge, 2. Michel Bengtsson, past. i Espö.

2. **Hans Pedersen** (Bassæus) prestwigdes till kommissioner i Sallerup $\frac{24}{12}$ 1644 och förekommer som pastor här 1648 och 1655.

6. **Daniell Swendsön Kierrulf** prestwigdes till pastor härstädes $\frac{11}{2}$ 1657. Sedan prosten Anders Sörenson 1677 begifwit sig till Danmark, bestridde herr Daniel proste-tjensten till 1681, då den mottogs af Arenhil. Herr Daniel fordrade s. å. med stränghet visitationspenningar för fem år. Död på sommaren 1688. — Gift $\frac{19}{10}$ 1680 med Metta Nilsdotter, dotter af Nils Allesen, past. i Reng. Jöran Horster, som nämnes ofwan p. 218, erhöll, säkert genom sin styffares, prof. Wolff-Stjernbergs förord, $\frac{14}{7}$ 1688 kungligt promotorial till detta pastorat, om han dertill befanns skicklig, men dels såsom mistänkt att hafwa stått i förbindelse med snappharnarna, dels såsom redan gift och således ur stånd att konservera enkan, ansågs han ej skicklig till pastor härstädes. K. M. stref $\frac{11}{8}$ s. å. till konsistorium: "Wi hafwe bekommit edert underdåniga swar uppå vårt nådige remijs för Predikanten Hr Jöran Horster wid des gjorde ansöfning om Torps pastorat i Wemmenhøgs härad, och som Wij derutaf förmercke att berörde pastorat ähr een ringa lägenhet, hwaruthi sitter en fattig Endia med tre små omtyndige barn, som och nu stelf är hafwande, hwilke uthi ett så mycket slättere och ålendigere tillstånd skola wara lembnade, som hennes afledne man har måst prästtagården, som för fåå ähr sedan genom en häfttig wädelb blef afbränd, uppbygggia och däruppå användt sine fattige och ringe medell, har och elliest i sitt lefwerne och Embete förhållit sig skickeligen och redeligen, både i krigstiden, så wähl som förr och sedan, dåsljikes och med all slith afwen i sin ålderdom befrämjat uniformiteten, och således ett godt låford sig hoos rättstnige mennistor förwärfwat, hwilket Wij med mehra så wähl uthur edert eget som af Prosten Mag. Michel Arentijhs dhär hoos fogade bref förnimma, altdersföre hafwa Wij förnembligast i

anseende till dhet senare, men icke blott för det att Enkan skall åter bli försörgd, det Wij hålla för misbrut och en föglig förbindelse, härmed förklara wehlat att berörde pastorat må besättias af Eder tillfölje af Körkeordningen med en sådan stickelig och meriterat man, som församlingen wåhl åtnöjes och hufet conservera och upprätta will." Studenten C. Koch besfanns dertill willig, och konffistorium hade wål då intet annat att göra, än anse honom "stickelig och meriterat." H:r Daniels barn woro Nils f. 1682, Swen f. 1684, d. 1695, Katrina Maria f. 1686 och Gertrud f. $\frac{14}{1}$ 1689. Styffadren höll 1697 informator för sonen och lät låra döttrarna låsa, skrifwa, räkna, knyppla, sömma o. s. w.

7. **Claes Koch** war född i Lund, der fadren Peter K. war handlande och gift med Gertrud Saur, rådmansdotter från samma stad, blef student 1683, prestwigdes till pastor härstädes $\frac{11}{12}$ 1688 af biskop Schütte i Kalmar samt efterträdde derefter hert Daniel "in toro et officio." *) 1692 måste han plikta 30 daler derföre att han en lördag dansat med sin hustru på en frog i Malmö (se I. 377 f.). För öfrigt befinnes han icke hafwa gjort sig skyldig till någon förseelse i ämbetsförvaltningen eller wandeln. Han dog $\frac{24}{2}$ 1700 efter "en kort och i begynnelsen föraktlig swaghet", enl. prosten Engelmöls uttryck. — Då herr Claes utnämndes till pastor härstädes, war han naturligtwis redan trosloswad med företrädarens enka Metta Nilsdotter, som ännu icke framfödt det barn, hwarmed hon wid sin förra mans död war hafwande. Detta hade för den tidens sedliga grannlagenhet ingenting stötande. 1689 $\frac{3}{7}$ blefwo de gifta. Barn: Annika f. $\frac{24}{3}$ 1690. — Metta f. $\frac{10}{3}$ 1691. — Utilia f. $\frac{13}{5}$ 1692. — Daniel f. $\frac{26}{10}$ 1693. — Per f. $\frac{6}{6}$ 1696. — Utilia f. $\frac{15}{7}$ 1697. Metta Nilsdotter blef ännu en gång konserverad wid pastoratet.

*) Man har exempel derpå att domkapitlet "förordnat" en prest ej blott att vara kyrkoherde i ett pastorat, utan ock att vara "den gudfruktiga enfans rättfärdige Wate och alla deß barns trogne Fader i all sin och deras lifetid." Se Wallqwist, handb. öfwer eccles. besördringsmål p. 387, der ett installationsbref, utfärdadt af Werjö domkapitel 1687, anföres, hwari de citerade orden förekomma.

8. **Albert Bursf**, son af hofsfursten Jochim B. och Emerentia Dahlmann, föddes i Anklam i Pommern $26/_{11}$ 1674, prestwigdes till pastor härstädes $17/_{5}$ 1701, war respondentens wid prestmöte 1711 och dog $6/_{1}$ 1727. — Gift 1. 1701 med företrädarens enka Metta Nilsdotter, d. $22/_{4}$ 1707. 2. $18/_{12}$ 1708 m. Sophia Jakobæa, d. $23/_{9}$ 1716. 3. $27/_{4}$ 1722 m. kyrkoh. N. Kunströms i Espö enka Dorothea Wandalina, som war f. 1674 och dog $30/_{11}$ 1742.

9. **Andreas Sture**, son af kyrkoh. Mats S. i Gladfar och född der 1682, hade 1710 kallelse till Skurups pastorat, som han likwäl icke erhööll, och prestwigdes $1/_{6}$ 1711 till tjenstgöring wid de då förenade Dösjö, Tossjö, Munkaljungby och Engelholms församlingar, der han tjenstgjorde i 17 år. Han sökte ofta pastorat och erbjöd sig derwid till konservation, äfwenfom till andra prestationer. T. ex. då han sökte Brågårp 1726, lofwade han biff. Linnerius att, i händelse han finge kallet, icke förgåta biskopens gunst och wälgerning, "utan i sjelfwa werket wisa dertföre sin skyldiga tacksamhet till så stort nöje, som af någon annan wäntas kunde." Med pastorstillsättningen härstädes efter Bursf tillgick på följande sätt. Konfistorium föreflog J. Engelström (se wid Sörup), B. Mandorff (se wid St. Köpinge) och A. Sture samt utsatte till profsdagar 6:te, 7:de och 8:de söndagarna e. Trinitatis. Den förstnämnde fick ej profmisstivet i rätten tid och infann sig dertföre icke, men de två andre höllo sina profspredikningar på de bestämda dagarna. Efter att hafwa hört Mandorffs predikan, öfwerenskommo bönderna att kalla honom. En korporal Björkman, gift med förra pastorens syster, arbetade för att skaffa kallelse åt Sture, men mötte motstånd särdeles hos hustrurna, hwilka mente att prestens enkan, som warit wid tre pastorater, nu kunde wara nöjd och icke ytterligare borde konserveras. För Engelström utfärdades nytt profmisstiv till 10:de sönd. e. T., men han infann sig icke heller den dagen. Deremot tillstädeskommo då profsten Eurodius och kyrkoh. Florel i 3:te kyrka, för att hålla wal. Det berättades för dem, att prestenkan dagen förut kallat bönderna till prestgården för att aflämna rågtionde samt derwid förmått dem att underskrifwa en kallelse för Sture. Då profsten efter gudstjenstens slut hållit ett förmaningstal och lagt folket på

hjärtat att samwetsgrannt och såsom inför Guds ansigte afgifwa sina röster, framträdde kapten Sture (en bror till presten), korporal Björkman, akad. räktnästaren Svenonius från Lund och studenten Runström (prestenkans son) och ställde sig öfwerst i kyrkan. Då bönderna skulle afgifwa sina röster, sågo de på de tre nämnde herrarne, "hadtade och mumlade", men wille i början intet säga. Slutligen nämnde flera Sture, men en bonde wid namn Holger Bengtsson framkom med tårar i ögonen, erkände att han blifwit lockad och tubbad att underskrifwa en kallelse för Sture, hwilket han ångrade, och afgaf sin röst på Mandorff. Några wille aflägsna sig, sågande att de wille vara ifrån alltsammans, emedan de fruktade att få kaptenen och räktnästaren till owänner, om de röstade på den, de wille hafwa till prest. Prestenkan uppgafs samma dag på morgonen hafwa trakterat åttifilliga bönder i prestgården, och Sture och Svenonius sadess hafwa warit inne på flera ställen i byarne samt lofwat "betalning" åt dem, som icke kallade Sture. För denne afgäfwos 26 röster, men för Mandorff endast 2. I följande wecka anmälde Engelström sig till att profwa 11 Sönd. e. Trin., hwilket ock steddde. Prosten kom då åter tillstädes och framställde efter gudstjenstens slut för församlingen följande punkter: 1. att de efter Mandorffs profpredikan utlätit sig wilja kalla honom, 2. att de enligt allmänt rykte yttrat sig icke wilja hafwa Sture, 3. att likaledes enligt allmänt rykte korporal Björkman i början warit för M., men af prestenkan låtit sig öfwertalad att intrigera till förmon för Sture, 4. att qwinnorna allmänt yttrat misshelåtenhet med denne, 5. att flera om lördagen före walet blifwit af enkan med böner och tårar öfvertalade att rösta på Sture, 6. att om söndagen äfwen flera warit inne i prestgården och trakterats för samma ändamåls winnande och 7. att kaptenen och räktnästaren gått omkring i byarna och med lock och hot sökt utwerka kallelse för Sture. Då allt detta erkändes vara enligt med sanningen, frågade prosten änyo, hwem de önskade till prest, men kunde icke få annat swar än: "Prosten har nu hört huru det tillgått. Nu må Gud och höga öfwerheten göra slut deruti." "Höga öfwerheten" gjorde slut till Stures förmon. Han blef pastor 1728 och gifte sig s. å. 23/6 m. företrädarens styfdotter Benedikta Runström, som

febermera två gånger blef konserverad wid pastoratet. Sture dog af stenpassion $\frac{9}{10}$ 1737. — Barn: Mathias f. $\frac{13}{8}$ 1729. — Katrina Maria f. $\frac{17}{5}$ 1731. — Katrina Maria f. $\frac{8}{9}$ 1732. — Nils f. $\frac{22}{12}$ 1733. — Dorothea Margreta f. $\frac{8}{11}$ 1735. — Mathias f. $\frac{2}{1}$ 1737.

10. **Carl Johansson Hallberg**, f. $\frac{12}{8}$ 1710, prestwigdes till prebendekomminister i Ståfwie $\frac{24}{6}$ 1732 och blef efter församlingarnas enhälliga kallelse pastor här 1738, gifte sig $\frac{1}{5}$ 1739 med företrädarens enka Benedikta Runström, och dog $\frac{10}{5}$ 1745. Sonen Johan Andreas föddes $\frac{20}{6}$ 1740 och dottern Anna Katrina $\frac{18}{2}$ 1742. H:s mor, som hette Sara, dog härstädes 1745 wid 70 års ålder.

11. **Jöns Landby**, son af fältkamreraren Ludvig L. och Anna Wettersten, hvars far Jöns Jönsson war besallningsman, föddes i Malmö $\frac{18}{11}$ 1709, blef student 1726, prestwigd till tjänstgöring i S. Herrestad $\frac{24}{3}$ 1738, pastor härstädes $\frac{10}{9}$ 1746, tilltr. 1747, häradsprost tillf. 1777, ord. 1779. Död $\frac{15}{4}$ 1789. — Gift $\frac{6}{2}$ 1747 med företrädarens enka Benedikta Runström. Barn: Ludvig, f. 1748 $\frac{15}{3}$, d. $\frac{24}{4}$ 1781 som adjunkt i österländska språken i Lund. — Anna Dorothea f. $\frac{22}{4}$ 1749, g. m. kyrkoh. C. Rolén härstädes.

12. **Gustaf Engzell** war son af en fattig stomakare och född i Wika socken i Dalarne $\frac{25}{1}$ 1757. Till sitt sjor-
tonde år wandrade han omkring med fadren och försärdigade skor, men fick sedan genom wälgörande människors understöd tillfälle att gå i skola i Westerås, blef student i Upsala 1782 och konditionerade sedan till 1784, då han begaf sig till Stockholm i tanka att der utgifwa ett franskt lerikon, hwilket företag han likwäl i brist på förläggare måste öfvergifwa. Under en iråkad sjukdom åsamkade han sig skuld och sökte sedan, för att kunna afbetala den, inträde i prestämberet, hvars ansvar han förut ej tilltrött sig att bära. Han prestwigdes i Westerås 1787 till adjunkt i Swärdsjö och blef 1788 komministersadjunkt i Fahlun. Genom sin werksamhet för upprättandet af Dal-sfricorpsen wunn han Gustaf III:s ynnest, blef pastor wid densamma och extraord. kgl. hofpred. s. å. Då han skulle söka pastorat, wände han sin hog åt Skåne, som han hört wara ett fruktbart land. På tillfrågan hwilketdera af två der

lebigwarande pastorater wore det bästa, Tygelsjö eller S. Torp, erhöill han af en bekant det swar, att den afsidne pastorn i Tygelsjö warit fattig, men deremot den i S. Torp wålmående. E. bestämde sig derefter att söka detta och utnämndes dertill 1790. Han infann sig i Lund ¹⁶/₇ 1791 för att aflägga ämbetsbed, men måste resa hem med oförrättadt ärendes, emedan konsistoriinotarien war borta och intet edsformulår att tillgå. Wid samma tid blef E. Rolén, prest och innehafware af klockarelågenheten i S. Torp, misstverad till Sjörup emot Engzells önskan. Denne skref ¹/₇ till konsistorium att N., som förestått pastoratet under vakansen och war ansvarig för kyrkans medel och prestgården, borde wara närwarande wid inventeringen, som ej kunde ske förrän E. aflagt ämbetsbed, hwilket ännu torde något dröja, emedan han för ekonomiska affärers skull och i anseende till sin hustrus sjukdom icke så snart kunde åter resa till Lund; desutom kunde han, äfwen sedan redogörelse skett, "i djup ödmjukhet icke bifalla" N:s afflyttning från stället, emedan denne wål icke kunde af konsistorium affättas från sin innehafwande klockaretjenst, då han ej genom ämbetsfel gjort sig den förlustig, ejheller kunde på en gång wara klockare i S. Torp och vice pastor i Sjörup; han anhöll dertfore att konsistorium, som utan twifwel wore "hugsam om at tillhålla hwarothen innom kyrkostaten (sic) att göra sitt ämbete redeliga", icke wille genom förordnande till presterlig tjenstgöring å aflägsen ort hindra klockaren Rolén att sköta sin tjenst i S. Torp, utan i stället "tillhålla honom att förblifwa och sin syftla med barns och ungdoms underwisning och andra skyldigheters iakttagande troligen förrätta." Efter inhändigande af denna skrift, beslöt konsistorium att inkalla E. till ¹⁶/₇ för edens afläggande samt att sedan resolvera angående hans skrift. Derpå swarade E. ¹²/₇ s. å.: "Mot ordres är jag aldrig wan at bryta, men när jag i denna belågenhet tillkallas, anhåller jag i djupaste ödmjukhet att till en annan tid dispenseras ifrån den åtlhynad jag annars är skyldig. Den 16:de dennes är 3dje Böldagsafton. Lund ligger genom de obehämligaste wägar 6 mil härifrån. Jag ser mig då ej i stånd att uttröttad af resan och kanske äfwen utsatt för obehagligt wäder dagen efter uppträda på predikstolen" m. m. Han anhöll att i stället

få komma den 27:de, hwilket bifölls, och någon resolution angående hans förra strift läser ej blifwit fälld. E. erhöll profestitel 1795. Han ansågs för lycklig folktalare, ehuru hans tal lära varit både bombastiska och platta; den tiden anslogs man af tirader, sådana som denna: "Som bröder skola wi kyssa hwarandra i alla werldenes ändar" *). Som poët war han "en Enboms medtäflare inom Lidner-Thorildska skolan" **). Död $\frac{2}{6}$ 1797. — Gift m. Gertrud Elisabet Kiellström, som efter E:s död blef gift 1. med prosten Callman i Grönby, 2. m. kyrkoh. Laurén i Hörröd. E. hade en son, Gustaf, som är häradshöfding i Dnsjö och Rönnebergs härader, och en dotter Eleonora Elisabeth, g. m. häradskrifwaren Borgström. En son Gustaf Ewald dog i späa ålder.

13. **Casten Andreas Nolen**, son af Johan N., pastor i Huaröd, föddes 1753, blef prest $\frac{21}{5}$ 1781 och pastor härstädes $\frac{6}{3}$ 1798. Död $\frac{20}{10}$ 1808. — Gift med Anna Dorothea Landby, dotter af prosten Jöns L. härstädes. Barn: Juliana Benedikta, f. 1784, d. 1785. — Anna Dorothea, f. 1785, g. 1809 m. handlanden H. Dahlman från Malmö.

14. **Johan Magnus Stenbeck**, son af Jöns S., past. i Ottarp, sedan i Hörryd, föddes i Ottarp $\frac{14}{3}$ 1767, blef student 1777, prestwigd $\frac{12}{6}$ 1790, pastor här $\frac{3}{8}$ 1809, tilltr. 1811. — Död $\frac{23}{4}$ 1841. — Gift 1. 1795 m. Johanna Dorothea Alsing, f. 1775, prestdotter från Ingelstad. Barn: Jöns Georg f. $\frac{2}{3}$ 1797. — Gustaf f. $\frac{30}{3}$ 1798. — Carl Magnus f. $\frac{9}{3}$ 1801, klofkarare i D. Torp. — Wilhelm Theodor, past. i Öfraby. 2. 1808 m. Theodora Bök, dotter af pastorsadjunkten Severin B. Barn: Johan Jakob f. $\frac{28}{6}$ 1809. — Johanna Wilhelmina f. $\frac{9}{12}$ 1811. — Fredrika Theodora Augusta f. $\frac{4}{11}$ 1816, g. 1851 m. v. past. H. P. Hellman.

15. **Håkan Christian Bokelund**, son af bildhuggaren J. Bokelund och Christina Kreijer, föddes i Gum-

*) Wieselgren, Sw. Sk. Litteratur IV. p. 461.

*) Samma bok p. 761.

lösa $\frac{1}{8}$ 1783, blef student 1802, prestwigd $\frac{25}{8}$ 1809, pastor här $\frac{9}{4}$ 1842, tillt. 1844.

Gift $\frac{4}{10}$ 1844 m. Maria Broomé, dotter af handlanden Michael B., prestson från Tranås, och Beata Wåhlin. Barn: Maria Lovisa, f. $\frac{9}{9}$ 1846.

Kyrkoherdar i Espö och Mlagstorp.

1. **Simon** uppgifwes hafwa varit pastor här på 1500-talet.

2. **Hans** war pastor här 1565, då han fick sin son Per till medhjelpare.

3. **Per Hansson** prestwigdes $\frac{12}{10}$ 1565 till medhjelpare här och förekommer 1584 såsom pastor.

En wid namn Hans Månsson upptages, troligen genom mistag, i denna ordning i stiftsmatrikeln af år 1842. Han uppgifwes hafwa varit son af biskopen Mogens Madsen i Lund, hwilket dock synes otroligt. Han kan swårigen sednare än 1587 hafwa varit pastor här, och nämnde biskop blef först gift år 1564. Afwen uppgifwes det, att han fått transport till Bunkeslod, men man känner ingen pastor der med namnet Hans Månsson.

4. **Henrik Rasmussen Tinkel**, son af prosten Rasmus Persön i Grönby, och född der, war efter all sannolikhet redan 1587, efter en uppgift redan 1584, pastor här och 1593 prost i Wemmenhögs härad. Att han war det 1599, är med säkerhet kändt. Wid biskopsvisitation 1627 befanns han stöta sitt ämbete dåligt och lofwade att wid nästa synod affåga sig prostetjensten, hwilket ock skedde. Död 1636. — Han skall varit gift 1. m. den ofwännämnde Hans Månssons dotter Marna, som dött $\frac{10}{10}$ 1587 wid 17 års ålder; troligen war hon dotter af den under n:o 2 förekommande Hans. 2. m. Eline Simonsdotter, som skall varit dotter af en prest i Espö. Sonen Simon dog ung i Lund 1601; Christopher och Rasmus bosatte sig på Gottland; Jöns dog i Norge. Dottren Ingrid blef g. m. sadrens esterträdare.

5. **Jens Pedersen Sobro** efterträdde herr Henrik,

blef g. m. hans dotter Ingrid och dog 1651. Af hans 11 barn nämnas de sju; de woro: Caspar, bagare i Ustaf, Henrik, hvars son Mathias war ryttmästare och adlades med namnet Neutererona, Anna, Karen, Kirstine, Marine och Dorothea. Den sistnämnda war gift med klockaren i Espö Nils Månsson Rönnow. Deras barn kallade sig Espman och woro följande: Jöns, past. i Tranås, Margreta, g. m. stallmästaren Jakob Hagerman på Widistöse, Anna g. m. strandridaren Daniel Ring i Sölvesborg, hvars två söner, Swen och Carl, kallade sig Ringman, och Katrina, g. m. qvartermästaren Lönqwist och mor åt prosten Lönqwist i Vara.

6. **Henric Rasmussen Brod** prestwigdes $\frac{1}{4}$ 1651 till pastor härstädes. Han war son af Rasmus Lauritsen, past. i Lemmeströ. Under hans tid afbrann prestgården $\frac{10}{1}$ 1661. Död wid 52 års ålder $\frac{10}{8}$ 1677, efterlämnande enka, om hwilken för öfrigt intet är känt.

7. **Morthen Jörgenssen (Odder)** blef prestwigt till pastor i Oberljunga $\frac{28}{12}$ 1645. Der vererades han mycket af snapphanarna. Som man ej engång i kyrkan såd wara ostörd, skall gudstjenst hafwa hållits i skogen wid en stor sten. Då snapphanarna förspott detta, kommo de en natt till prestgården och twungo presten att medfölja till skogen för att åt dem utdela nattwarden. Han förmärkte deras affigt vara att drifwa gåderi med sakramentet, men förekom detta genom att kraftigt och allwarligt bestraffa och förmana dem, hwilket skall hajt så god werkan att de föllo på knä, under tårar bekände sina synder och lofwade bättring. Derefter utdelade han nattwarden och blef sedan ledsagad hem igen. Många af snapphanarna skola från den tiden öfwergifwit sitt ogudaktiga lefwerne. Detta omtalas i Fryrells berättelser ur swenska hist., XV. 189, och den omförmålde presten är troligen Märten Jörgensson. Denne blef likwäl mistänkt för otrohet mot swenska öfwerheten och affattes från pastoratet samt hölls en tid fångslig på Halmstads flott. Då hans ostuld blifwit uppdagad, frigafs han och blef 1678 pastor härstädes. Död wid 61 års ålder $\frac{25}{9}$ 1683. Hans enka Anna lefde ännu 1703 i Sölvesborg, der sonen Lars Odder war pastor.

8. **Michel Bengtsson Brun**, som varit pastor i

Swellinge 1677—1680, men biswit affatt såsom mistänkt att hafwa hållit med danskarna (se ofwan p. 111), blef pastor härstädes $2\frac{3}{4}$ 1685. Lars Odder hade blifwit prestwigd till sin faders biträde och hade anspråk på att få efterträda honom som pastor, hwilket likwäl så mycket mindre kunde ske, som hans trohet mot swenska öfwerheten icke warit fri från mistänkar. Prosten Arenchil yttrade i bref till biskopen, att "de förra pastores warit såsom Eli mot sina söner, eller såsom Dawid mot Absalon, menande att man alltid skulle fara sakta med pilarna"; hwarföre det nu wore önskeligt att herr Michel, som aldrig "gjort sig så gemen med bonden", blefwe pastor; han skulle säkert blifwa en "beqwäm, nitälskande och capabel kyrkoherde." Herr Michel skall warit en nitist prest. Han anmälde 1702, att ett förargligt bruk war gängse der å orten, i det man, då någon sköld eller annan elak gerning blifwit begången, tvingade de mistänkte att taga salt och watten i munnen samt swärja sig fria från gerningen. Nyss förut hade byens gås warit försedde med ett owanligt märke och en hustru blifwit mistänkt såsom skyldig dertill, hwarefter hon beswurit sin ofkuld med önskan, att om hon swor falskt så många djeflar måtte fara i henne, som der wore sandkorn i hafwet, löf på träden och fjädrar på hela gåsflocken. I ädestomindre hade hon sedan erkänt sig skyldig till gerningen. 1705 $2\frac{5}{4}$ förordnades Michel Bengtsson att förestå prostetjensten under vakans och erhöll wid prostwal s. å. de flesta rösterna. Då likwäl tjensten tillföll en annan, så erhöll han $\frac{1}{6}$ 1706 prostetitel. Han har på tyska öfwerfatt en likpredikan öfwer generalstån de Mortaigne, i hvars hus han warit informator. Död wid 66 års ålder $17/10$ 1711. — Gift med Bengta Swensdotter, som war dotter af kyrkoh. Swen Lauritsen i D. Lorp och förut warit gift med Jöns Wandal, past. i Swellinge; hon dog $16/12$ 1700, 56 år gammal. Barn: Jöns, past. i Hemmesdynge. — Swen s. $16/6$ 1686. — Bengt s. $4/2$ 1688, d. som student $10/4$ 1710. — Gertrud, g. m. kyrkoherden Wiesorius i Högstads. — Elna. En dotter wistades 1748 hos brodern i Hemmesdynge.

9. Nils Sörensson Runström, född i Runneby omfr. 1670, blef $\frac{1}{6}$ 1706 prestwigd till hospitalsprest och 1710

förste stadskomminister i Landskrona; jemte den sednare befattningen hade han prebendepastoratet Wadensjö. 1712 erhöles transport till Espö, som 1713 tillträdde. Han dog $24/4$ 1721 och begravs i Espö kyrka. — Gift 1707 m. företrädarens stysdotter Dorothea Wandal, som enligt en gammal anteckning "under 8 års tid af en sjuk, eländig man haft ett stort husfors." R. hade sönerna Söns, past. i W. Ahlsted, och Swen död som barn, samt dottren Benedikta, g. m. A. Sture, E. Hallberg och J. Landby, pastorer i S. Torp. Entan blef gift med A. Burß, p. i S. Torp.

10. **Johan Mandorff** 1722—1741; se wid Köpinge af Gårds härab.

11. **Frans Naaf**, född i Önestad omfr. 1693, var som student informator i Finja och kallades 1722 till prest af pastorn derstädes D. Hjerfovius samt prestwigdes $22/12$ s. å. Då han efter tio års presterlig tjenstgöring tyckte sig hafwa vräntat alltför länge på befordran, anhöll han hos konsistorium att få weta, huruwida han ansågs alldeles owärdig befordran, då han wid 40 års ålder och efter så lång tjenst ingen fortkomst funnat winna. 1741 $29/6$ blef han pastor härstädes. Död $22/3$ 1746. Kyrkoh. Otterström i Kjellstorp predikade wid hans begrafning. — Gift $24/8$ 1741 med företrädarens dotter Anna Katrina Mandorff. Barn: Johan Peter f. $12/6$ 1742. — Ifaf f. $24/6$ 1743. — Mariana f. $17/6$ 1744. — Christina f. och d. 1745.

12. **Grasmus Pihlman**, son af kronobefallningsmannen i Göinge härab Ola B. och Annika Fundahn, föddes $21/2$ 1712, blef efter åtnjuten undervisning i prosten Tranæi hus i Dusby student 1727, prestwigd $18/12$ 1736 till tjenstgöring i Stoby, sedan medhjelpare i Dusby, pastor härstädes $22/1$ 1747. Död $12/3$ 1765. — Gift 1758 med Petronella Grönbeck, med hwilken han hade sönerna Ola f. $21/1$ 1761 och Bengt f. och d. 1763 samt dottren Annika f. $12/1$ 1762.

13. **Nils Gustaf Fult**, son af prosten Fult i Hjortberga och A. E. Albin, föddes i Carlskrona $7/6$ 1715, gick i skola i Werjö och i Carlskrona, blef student 1734, magister 1741 och prestwigdes på sin fars kallelse $19/12$ s. å. Följande året tjenstgjorde han såsom predikant wid flottan, men åter-

wände wid årets slut till Hjortöberga. Förhållandet mellan far och son war icke det bästa. Den förre klagade 1749 att sonen bemötte honom med otidighet och obeskedlighet. De förliftes då, men 1753 fördes enahanda klagan. 1757 war Nils F. utan tienstgöring och, då han begärde missiv, swarade konsistorium, att det icke kunde påtvinga någon hans tienst. Då han sökte Espö, intygades dock hans wälförhållande så uti ämbetet som i lefwernet, och han utnämndes till pastor härstädes $\frac{7}{7}$ 1766. Wid prestmöte 1773 predikade han öfwer 1 Cor. 5: 8. Han skall hafwa fatt ett synnerligt wärde på sin magistergrad och i allmänhet warit något säfång. Då hans adjunkt önskade wara ledig, föregaf han för F., att församlingarna med största otålighet längtade efter att blifwa uppbyggda genom sin pastors förträffliga predikogångor; F. underlät då icke att tillfredsställa deras trängtan. Död efter några timmars sjukdom $\frac{6}{7}$ 1791. — Gift 1746 med inspektoren Simon Talls dotter Sophia Lowisa Tall, som barnlös öfwerlefde honom.

14. **Johan Paulus Billing**, son af kyrkoh. Johan B. i Slågarp, föddes $\frac{21}{10}$ 1740, prestwigdes $\frac{29}{5}$ 1764 på fadrens kallelse, blef $\frac{24}{5}$ 1792 pastor härstädes och dog $\frac{6}{8}$ 1811.

15. **Magnus Fröding**, son af en handlande i Philipstad och född der $\frac{19}{8}$ 1779, blef student i Upsala 1798, magister i Greifswald 1804, prestwigd i Skara $\frac{6}{9}$ f. å., vice amiralitetspredikant i Carlskrona 1806, lärare wid Steppsgosse skolan derstädes och notarie i amiralitetskonsistorium f. å., medföljde flottan på en expedition 1808, blef pastor här $\frac{9}{9}$ 1812, tilltr. f. å. Död $\frac{25}{5}$ 1828. — Gift $\frac{14}{10}$ 1813 med Elfa Greta Wadstein, hvars far war kronolänsmän. Barn: Maria Elisa f. $\frac{15}{8}$ 1814. — Ulrika Eleonora f. $\frac{26}{5}$ 1816. — Lowisa Johanna f. $\frac{4}{1}$ 1818. — Abraham f. $\frac{18}{12}$ f. å., pastorsadj. — Augusta f. $\frac{20}{1}$ 1820. — Charlotta Sophia f. $\frac{12}{5}$ 1821.

16. **Gabriel Lagström**, son af en handlande i Runneby och född der $\frac{6}{10}$ 1777, blef student 1792, magister 1799, prestwigd i Werjö $\frac{17}{6}$ 1804, kyrkoherde här $\frac{16}{5}$ 1829, tilltr. 1831, erhöll prostetitel 1836. Död $\frac{26}{9}$ 1847. Han stildras såsom en from, arbetsam och wälgörande man i det tal, som wid hans begrafning hölls af häradsprosten Holmberg. —

Gift med Sophia Björk, dotter af vice pastor Jöns B. i Rifeberga. Äktenskapet war barnlöst.

17. **Nils Lovén**, son af prosten Per Magnus L. i Reng och född der $^{19}/_6$ 1796, blef student 1811, magister 1817, extraord. biblioteksamanuens f. å., docens i litteraturhistorien 1820, prestwigg $^{11}/_6$ 1821, extraord. adjunkt i estetif $^{21}/_3$ 1822, pastor wid Wendes artilleri $^{10}/_6$ 1823, pastor i S. Wemmenhög $^{26}/_6$ 1830, tilltr. 1831, prost öfwer egna församlingar 1837, transp. hit $^{11}/_7$ 1848, tilltr. 1850, erhöll 1852 ett pris af Swenska Akademien och utnämndes 1853 till ledamot af nordstjerneorden. Säfom litteratör är prosten Lovén känd genom "Folklifwet i Skytts härad" samt öfwersättningaf Camoëns och Dante m. m.

Gift 1. $^{24}/_6$ 1824 m. Hedwig Emilia Lovén, dotter af borgmästaren Christian L. i Stockholm; hon dog $^{11}/_4$ 1838. 2. $^{12}/_7$ 1840 m. Julia Maria Skytte, dotter af pr. Georg Libert S. i Mällby. Barn: Per Christian Libert f. $^{25}/_4$ 1841. — Hedwig Emilia, f. $^{7}/_2$ 1843. — Clara Ebba Maria, f. $^{21}/_2$ 1844. — Swen Magnus f. $^{13}/_9$ 1845. — Emma Ewa Carolina, f. $^{13}/_2$ 1851.

Skrifter: Se Lunds stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Lemmeströ och Börringe,

hvilka socknar numera äro sammanslagna till en under namn af Gustafs församling.

1. **Laurits** skall hafwa varit näst den förste lutherste prest i Lemmeströ och aflidit omkr. 1558. En hans son wid namn Michel bodde i socknen såsom bonde.

2. **Anders Jespersen**. Till följe af ett kungligt stadgande af år 1555 blef efter hr Laurits' död Börringe socken anner till Lemmeströ och Anders Jespersen pastor wid båda 1558. Enligt fgl. br. $^{23}/_2$ 1565 erhöll han "Lemmundhöy torp" till boställe mot afstående af "Norra Byrringe" prestgård till kronan. 1584 har han undertecknat en hyllningsfullmagt. Död omkr. 1592.

3. **Hans.** En så benämnd pastor förekommer i 1596 års kyrkoräkning, der han säges hafwa fått "till förtäring, då han drog om kallet, pgr. 5 daler."

4. **Mickel.** I kyrkoräkningen för 1601 och 1603 nämnes, att han "annammede af kirkeværgerne visitatspenge 6 mark til Brouwisten".

5. **Rasmus Lauritsen Brod** var från Lolland och blef pastor här 1604, då "Brouwisten for hans kaldsbreff" erhöll 1 daler. Han nämnes 1610 och 1624 som pastor i Byrringe och Lemmestrø. 1630 $\frac{6}{4}$ har han skrifwit en uppgift om utsäde och skörd wid prestgården, klagande att "aff dette forenemde opæder vilde diur meste parten for presten, saa vell som for bønderne." Vid biskopsvisitation 1618 befanns allt i god ordning, men 1627 och 1633 var ungdomens kristendomsfestskaft icke tillfredsställande. Han skall under Gustaf Horns fälttåg hafwa flyttat in till Malmö och dött der 1644. Hans son Henrik blef pastor i Espø och Christian dog 1651 som rektor wid Ribe katedralskola. — Att B. B. nämner en Rasmus Hansson som pastor härstädes härleder sig förmodligen från misskrifning af tillnamnet.

6. **Laurits Jensen Diur**, som varit pastor i Bjerrehøg sedan 1627 (se I. 411), uppgifwes hafwa fått transport hit 1644, förekommer som pastor här 1648 och 1655 samt dog 1666. Han efterlämnade enka, wid namn Dorethe, med hwilken han varit gift blott 14 dagar, samt barn af ett föregående äktenskap. Å enfans wagnar klagade hennes styf-fader Knud Andersen, "skrifwer til Børringe birck", att pastorn Johan Clausen icke allenast nefat henne att åtnjuta inkomsterna af nådåret, utan ock "hinde med gewalt aff stue och gaard forvijsst och i gaarden udkast hinded Bæff, som i stuen stod opsat med lerret udi, den fattige qwinde til icke ringe skade och præjudis." Pastorn påstod, att hon åtnjutit halfwa årets inkomst och att han anwisat henne bostad i ett hus, der hon kunde bo bättre än i den föga rymliga prestgården. Han satte ock i fråga, huruwida hon, som hade sina föräldrar i byen, icke war fattig och endast varit gift i 14 dagar samt inga barn födt, rätteligen borde betraktas såsom en prestenka. Knud Andersen deremot förmente, att hon borde "kaldes en Præste Ende och

niude Raadsfens Aar efter Ordinansen, effterdij hun haffuer hafft den Sal. hæderlig Mand udi Senge och haffde det været gudß Billie, den Sal. Mand lenger motte leffvet, kunde Gud Allermectigste vell haffue maget det saa, at hun kunde bleffvet velsignet med lifßfruct, och effterdij den Sal. Mand nu er död."

7. **Johan Clauson Trænovius**, son af pastorn i Tråne Claus Marqvorsen, blef prestwidg till pastor här $\frac{2}{3}$ 1667. I lgl. br. $\frac{1}{12}$ s. å. heter det: "Wij hafwe i anledning af det goda beröm, som oss af närwarande Johannis Trånovii person, hans gode lefwerne och skickelighet giord är, för godt sunnit bemelte Johannem Trånovium på oss ålskelige wälborne Gustaff Carlssons wågnar, som dersammastådes jus patronatus hafwer, till Pastorem uti besagde Lemmestrup och Bierröd sochn at constituera och förordna." Han lämnade pastoratet 1676, men om han sjelfmant begifwit sig öfwer till Danmark, eller han för otrohet mot Sverige blifwit landsförwift, är icke kändt.

8. **Nils Jönsson Fabricius**, son af tingskrifwaren i Göinge härad Jöns Nilsson och född i Arkelstorp $\frac{16}{7}$ 1638, blef från Lunds skola sänd till Köpenhamns universitet 1657, der han studerade under prof. Spormands enskilda handledning. 1661 blef han kollega och kantor wid Lunds skola och inßtræs 1669 som student wid Lunds universitet, prestwidges $\frac{1}{6}$ 1671 till pastor i Gullarp och erhöß 1677 transport hit. I en likpredikan öfwer hans efterträdare omnämnes F. såsom en qwid man samt en trogen och nitålskande lärare. Der säges oss, att han för många tillståtande förtretligheter ej kunde uthårda mer än 11 år som pastor härstädes. Enligt en annan anteckning war han "en ljuflig harpoletare och vokalift." I prostens Arenchils aftning stod han, oaktadt sina goda egenka-per, icke högt, såsom föga nitist för uniformiteten. Han lär aldrig hafwa lärt sig att predika på swenska. Död $\frac{29}{6}$ 1689. — Gift med Cecilia Mickelsdotter, som öfwerlefde honom och blef gift med efterträdaren. Barn: Jöns, f. 1679, war 1699 "lärd att läsa, räkna och skrifwa samt tjenade i en tyss grefwes hof i Danmark." — Brita och Anna Katrina wiftades siftnämnde är hos styffadren. — Michael, pastor här-

städes. — Johan, förste stadskomminister i Lund. — Carl, f. 1688, informerades 1699 af styffadren.

9. **Hans Julius**, prestson från Kells Nöbbelöf och född der $\frac{22}{9}$, 1656, gick i Landskrona skola från 1672 till 1676, då han blef student i Lund. Snart derefter begaf han sig under krigsöroligheterna till Köpenhamn, der han hörde professorerna Chr. Nold, Jens Bircherod och D. Borch samt blef baccalaureus philosophiæ. Återkommen till Skåne blef han 1684 kollega wid Östads skola och utnämndes $\frac{16}{6}$ 1689 till pastor härstädes, prestwigdes $\frac{26}{8}$ f. å. och mottog så "ett beswärligt pastorat och bedröfweligt prästhuus." Wid prestmöte 1704 hade han uppdrag att predika. Enligt personalierna war han i sitt ämbete "af osäjeligt trogen nijt och redelighet, men wardt omsider så utmattat och trött, såsom och af tillstötande fiukdomar och skröpligheter (til at tiga förtretligheter) så förswagat, at han nödgades sitt Pastorat resignera, dherutinnan han äfwen betygade faders hiertelag", i det han nemligen utwerkade fullmägt åt ena styffsonen. Detta skedde 1713. Efter denna tid deltog han i ämbetet så myckert han förmådde och sysfelsatte sig för öfrigt med läsning och med att underwisa styffsonens barn, hwilket "wälsignade arbete hos dem, isynnerhet hos den äldste sin Soneson, sådan frukt wunnit, att den Sal. Guds mannen sielf deraf hadde sågnad och nöje, hwilket uthan skärd och skrymtan nu på hans döda mull böör och skall till odödeligt loford utfåjas." På caution för en fjötullnär Stobæus i Östads förlorade han ganska betydligt. För öfrigt beprisas han i personalierna såsom "en sådan wälsignat Siåhl, ifrån hwilken man aldrig gick råd- eller tröstlös, men bittida och sent med gudelig wälsignelse öfwerönstat och förnögder." Efter en uppbyggelig dödsberedelse afled han $\frac{26}{3}$ 1732, "kommandes så, sedan han åtnjutit Gudstienst-ämbetets heder i 43 år, för Thronen och Lambet i de Ålthas Chor och Collegio." — I personalierna heter det: "Herren Gud skickade denna Sal. mansens hiartelag till den bedröfwade Änkjan." Enligt föreskrift i konungens fullmägt tog han företrädarens enka Cecilia Mickelsdotter till hustru. Deras äktenkap, som ingicks $\frac{4}{12}$ 1690, war barnløft.

10. **Michael Fabricius**, företrädarens styffson och

född härstädes $11/7$ 1684, blef student 1700 och prestwlgdes till biträde åt styffadren $15/10$ 1709. Som ofwan sagdt är fick han i dennes lifstid emottaga detta pastorat, efter att hafwa fått kgl. rådets fullmägt $24/12$ 1713, hwilken af konungen bekräftades $2/5$ 1717. Wid prestmöte 1722 war han respondens. Han berömmes såsom en heders man, den der med oförtruten flit werkat i sin kallelse. Wid visitation 1732 yttrade prosten Hillebrand särdeles belåtenhet med Christendomsfunskapen innom detta pastorat. F. dog $26/7$ 1739. — Gift $20/1$ 1714 m. befallningsmannen i Göinge häråd Jöns Jönssons dotter Gabriella Wettersten. De hade 4 söner och 8 döttrar. Af de sednare war Anna Sophia g. m. fadrens efterträdare och Brita Katrina m. pastorn i Wanstad L. Swaling. En prest med namnet Nils Fabricius dog obefordrad 1743, och en med samma namn lifaledes 1755. Endera war wäl son af Michael F. Huruwida fru Nordensflychts man, amiralitetspastorn Jakob F. i Carlskrona, äfwen war det, är ej kändt, men troligt, enär han 1740 war i fråga till detta pastorat.

11. **Michael Tengwall** föddes $9/11$ 1705 i Dwiinge, der fadren Lars L. war pastor, blef efter enskild undervisning student 1724, biwistade proff. A. Rydelii, J. Benzelij, C. Papkes, von Döbelns och P. Aurivillii offentliga och enskilda föreläsningar, blef 1728 informator hos prosten Örnberg i Dahlköpinge, kallades 1730 af sin fader till prest, men blef först efter dennes död prestwlgd till tjänstgöring i Dwiinge $9/7$ 1731. S. å. kallades han till fjerde prosprebikant der, förordnades 1733 att förestå Nättraby pastorat, hwilket då innehades af tyfsta pastorn i Carlskrona, och blef 1738 prebikant på örlogsskeppet Sverige, som skulle utgå på en expedition till Constantinopel. L. fick nu till en början besöka England, der han med undran bemärkte den allmänna aftningen för sabbatens helgd, äfwen som engelsmännens laglydnad, företagsamhet och arbetsamhet. Resan fortsattes derpå till Medelhafwet, der skeppsbrott gjordes i närheten af Cadix natten före 26 sönd. e. Trinitatis. L. wäcktes upp ur sömnen, steg upp "i nattpermisioner och linstrumpor," samt måste i denna lätta kostym uthärda köld och storm ända till tisdagsmorgonen, då han jemte de öfwerblifne af skeppets besättning, fördes i land

från det på en klippa fastsittande och nästan alldeles sönder-
 slagna skeppet. De kommo nu till en spansk by, der de råfode
 en prest och en, som kallades Don Gesse. Den förre och T.
 tåflade med hwarandra i att anföra tröstande bibelspråk. Don
 Gesse, som synes hafwa varit en rik och förnäm man, bjöd
 derpå de skeppsbrutne till måltid och försåg T. med nya kläder;
 bland annat erhöles en hatt, hwilken T. begagnade wid sina
 två första bröllopp. Följande dagen begåfwo de sig till Cadix,
 hwarifrån de fram på wägen återwände till fäderneslandet
 med ett fartyg från Westerwif. Efter att hafwa uthårdat en
 swår storm i atlantiska hafwet och änyo besökt England, kommo
 de Christi himmelsfärdsdag 1739 till Carlskrona. T. begaf
 sig snart till Skåne och erhöil på genomresan offer i flera för-
 samlingar, der han tjenstgjort, äfwensom andra penningesam-
 manskott. Deremot erhöil han icke den ersättning för lidna
 förluster och mödor, hwilken han begärde af regeringen. Fö-
 reslagen till Lemneströ pastorat reste T. 1740 till Stockholm
 och utnämndes $\frac{2}{3}$ 1741 af K. M. till pastor härstädes. Här-
 med slutar T:s i *Sommel. saml.* befintliga uppsats om sina
 lefnadsöden. Wid prestmöte 1752 war han respondens. Se-
 dermera afhöres intet annat om honom, än att han blef an-
 flaggad att hafwa uraktlåtit hålla tal till firande af upptäckten
 utaf 1756-års revolutionskomplott (se I. 177). Han uppgaf
 att en student, wid namn Dahlbom, som predikat, också hade
 hållit det anbefallda talet. Wittnen blefwo hörda wid dom-
 stol, och ser personer intygade att tal werkligen hållits. T. dog
 på sommaren 1777. — Gift 1. $\frac{2}{6}$ 1741 m. företrädarens dot-
 ter Anna Sophia Fabricius, som 21-årig dog $\frac{27}{11}$ 1743,
 efterlämnande dottren Anna Margreta, som blef gift med
 kyrkoh. Sundius i Grönby. 2. $\frac{21}{9}$ 1743 med Margreta
 Aquilonius, dotter af kyrkoh. Simon A. i Håslöf; hon dog
 $\frac{1}{11}$ 1747 efterlämnande sönerna Lars, som blef juris prof. i
 Lund, och Simon Niklas, som blef past. i Wallby. 3. $\frac{29}{7}$
 1748 m. Maria Sarnow, dotter af Jakob S., tyss kom-
 pastor i Malmö; hon dog i barnsäng $\frac{4}{8}$ 1749. Dottren Ma-
 ria dog wid 6 års ålder. 4. $\frac{3}{7}$ 1750 med Katrina Ma-
 ria Hofwerberg, f. $\frac{12}{2}$ 1717 i Barsebådt, der fadren Jo-

han H. war pastor; med henne hade E. ett barn, som dog wid födelsen. Hon öfwerlefde sin man.

12. **Göran Peter Billberg**, son af kyrkoh. i In-gelstad Gustaf B. och född der $24\frac{1}{12}$ 1736, prestwigdes $18\frac{1}{3}$ 1758, tjenstgjorde 1767 i Ausås och blef 1777 pastor härstades. Död $21\frac{1}{1}$ 1780. — Gift med Dorothea Margreta Alsing, prestdotter från Wallby; som öfwerlefde honom och blef konserverad wid fallet.

13. **Adolf Lyeckå**, son af Petrus L., past. i Stoby, och B. H. Dressling, föddes i Stoby $24\frac{1}{6}$ 1746, uppfostrades från sitt 10:de år, då han redan war faders- och moderlös, af sin förmyndare, kyrkoh. Estert Frost i Hästweda, blef student 1763, filosof. kandidat 1768, prestwigd $10\frac{1}{4}$ 1770 till tjenstgöring i Dwiinge, efter kallelse af patronus pastor härstades $2\frac{1}{4}$ 1781, titulär proft 1789. Under hans tid sammanfogos båda socknarna till en socken med en gemensam kyrka, hwilket wäkte böndernas stora misnöje. E. skall hafwa warit en man med godt hufwud och haft qwika infällen. Enligt personalierna war han af medelmåttig wärd och wäl danad kroppshyggnad, hade rena anletsdrag, fin hy, lefwande ögon, fyllig röst, redigt uttal samt ett allwarsamt, sedigt och angenämt umgängesfätt. Död $23\frac{1}{11}$ 1800. Proften J. Hjort i Skurup höll lifpredikan öfwer honom. — Gift 1. $8\frac{1}{6}$ 1781 m. företrädarens enka Dorothea Margreta Alsing, som dog $26\frac{1}{3}$ 1786. 2. $1\frac{1}{11}$ 1789 m. Petronella Katrina Schevenius, enka efter proften Kemner i Wemmenhög.

14. **Wilhelm Fredrik Ribelius** war son af Frenne N., som war prest, men aldrig wann befordran, och Magdalen Cornér, föddes i Ottarp $7\frac{1}{3}$ 1754, blef student 1774, prestwigd $17\frac{1}{12}$ 1777 till tjenstgöring i Kyrkheddinge, extraord. regementspred. wid norra stänfka kavalleriet 1783, huspredikant hos baron W. Bennet 1784, pastor i Lyngby, Genarp och Göddelöf $7\frac{1}{6}$ 1786, titulär proft 1800, proft i Vara härad 1801, pastor härstades $11\frac{1}{3}$ f. å., tilltr. 1803, proft i Wemmenhøgs härad 1811. De sista åren af sin lefnad hade han tjenstledighet och bodde i Malmö. Han skall hafwa haft goda predikogåfwor. På ålderdomen då han ej kunde tjenstgöra, sysselsatte han sig likwäl med åmnen, som stå i sammanhang

med prestämbetet, hwilket stönjes deraf att han utarbetade en "afhandling till stadgande af rätta begreppet om Dr Luthers cateches lyfnerhet för ungdomen wid första Natwardsgången;" han hann dock ej utgifwa den. För allmogens upplysning i ekonomiska och medborgerliga ämnen intresserade han sig äfwen och utgaf "en moralisk berättelse om Jesper Hansson, till Allmogens uppmuntran att genom klohet och slit samt samwetsgrann wandel göra sig lycklig och förwärfwa afning." Död $1\frac{2}{3}$ 1830. Wid begrafningen predikade doktor Gullander i Malmö öfwer den af N. sjelf walda terten, Gal. 6: 15.: Bort det att jag af någonting skulle berömma mig, utan af wärs Herras Jesu Christi kors, genom hwilket werlden är mig korsfäst och jag werldene. Predikanten intyggar, att den aflidne genom lära och wandel bewisat att detta språk innehöll hans innersta öfvertygelse. — Gift 1. $\frac{9}{11}$ 1790 med Anna Christina Lunnius, prestdotter från Kyrkeddinge, d. $1\frac{2}{3}$ 1812. Af deras 4 söner och 4 döttrar dog en son och en dotter i spääd ålder; de öfrige woro sönerne Johan Samuel, past. härstädes, Carl Gustaf, stadsfiskal i Engelholm, och Lars Albrekt, handlande, samt döttrarne Anna Cecilia, Gustawa Fredrika och Lowisa Magdalena, gift med artisten Sjönhult. 2. $1\frac{9}{12}$ 1812 m. Anna Brita Junggren, hwars far war kammarråttsråd. Barn: Wilhelm Ludwig, död som skolungling 1827. — Nils Ferdinand, jurist.

15. Johan Samuel Nibelius, företrädarens son, f. i Lyngby $1\frac{1}{2}$ 1799, blef student 1818, prestwigd $\frac{19}{6}$ 1822, pastor härstädes $\frac{10}{7}$ 1830, tilltr. 1832, erhöil prosttitel 1842.

Gift 1. m. Anna Christina Pettersson, som dog 1830; fadren war landbrukare. Barn: Anna Christina Helena f. $\frac{25}{6}$ 1828, g. m. landbrukaren Olof Edberg. — Wilhelm Fredrik f. $\frac{19}{6}$ 1830; militär. 2. 1835 m. Carolina Gustawa Seedén, hwars far war pastor wid Westerbottens regemente. Barn: Carl Gustaf Erland Theodor, f. $\frac{24}{11}$ 1839. — Selma Carolina, f. $\frac{4}{4}$ 1841. — Thilda Euphrosyne, f. $\frac{19}{11}$ 1842. — Johan Ludwig, f. $\frac{24}{6}$ 1844.

Kyrkoherdar i Tullstorp och Swenstorp.

1. **Fredericus** nämnes som "Sacerdos, persona ecclesiae Tulæstorp" år 1347.

2. **Mårten**, som skall hafwa varit den förste lutherste prest härstädes, har åt sina efterträdare gifwit ett inventarium, hwilket 1677 värderades till 23 daler 8 öre sut. och bestod af 2 gamla ploghästar, 2 kor, ett par lakan, 2 fångdynor, en gul hufwuddyna och en gammal fång.

3. **Enuold Bertilssen** prestwigdes till pastor härstädes $11\frac{1}{4}$ 1570. Han war här 1584 och ännu 1591, då ett litet pastor underlydande hemman i Swenstorp utbyttes mot ett stycke jord på Sillesjö egor under Näsbyholm.

4. **Oloff Pedersön** uppgifwes hafwa blifwit pastor 1591 och varit det nära 32 år, hwilket dock lårer wara något för mycket. Åtskilliga reparationer å kyrkorna verkställdes i hans tid. Biskopsvisitationer höllos 1615 och 1618, och pastor förmanades att afhålla sig från otukt och dryckenskap, men man synes icke hafwa wäntat synnerlig frukt af förmaningarna. Han war gift med Karine Arildsdotter och hade barn samt skall varit i goda ekonomiska wilkor.

5. **Niels Niellön**, född i Malmö, gick i skola i Trelleborg och blef student 1616 samt prestwigdes $12\frac{1}{4}$ 1620, troligen till ordin. pastor härstädes. Han gifte sig med företrädarens enka Karine Arildsdotter, med hwilken han lefde i barnlöst äktenskap till 1652, då hon först dog och han tre wedor sednare. I början skall han varit mycket fattig, men på slutet stätt sig bra. En låttare uppsattes under hans tid i Tullstorps kyrka.

6. **Christopher Corvin** eller **Ravn** 1652—1658; se ofwan pag. 37 f.

7. **Sören Andersön Söwede** eller **Delphin**, son af pastorn i Söfde Anders Sörenson, gick i Lunds skola, blef student 1653 och prestwigdes $1\frac{1}{2}$ 1658 till pastor härstädes. Under hans tid afbrann prestgården omfr. 1663. Död påskdagen $19\frac{1}{4}$ 1677. Han lefde ogift till 1665, då han gifte sig med Anna Lauritsdotter, som barnlös öfwerlefde ho-

nom och blef gifst med efterträdaren. Hon har låtit lägga en gruffen öfver sin förste man i Tullstorps kyrka.

8. **Nicolaus Engelholm** war född i Engelholm omfr. 1651 och son af en komminister derstädes Åke Jönsson. Denne hade en son wid namn Jonas, som war far åt biskop Engeström. — E. prestwigdes till pastor härstädes^{27/5} 1677. Han gjorde sig känd såsom en kunnig och driftig man samt förwärfwade sig sina förmåns förtroende. Prosten Arenthil berömde 1684 hans flit i att lära sig tala och skrifa swenska. 1688 förordnades han att deltaga i undersökningen angående en twist mellan prosten Hofwerberg och stadskomministern Delphin i Landskrona. E. ä. förwärfwade han sig magistergrad. 1692 blef han af befallningsmannen Nils Skåning anlagad att hafwa i en predikan apostropherat denne såsom löftesbrytare och berättat en på honom syftande, opasfande fabel om en örn och en råf v. s. w. Enligt E:s förklaring hade Skåning under en sjukdom lofwat bygga ett fattighus wid Tullstorps kyrka, men sedan han blifwit frisk, i bref till E. yttrat att han måste afstå från sin plan, emedan den tilltänkta platsen för fattighuset icke wore tjenlig, hwarpå E. swarat, att han såsom prest måste tillråda det gifna löftets uppfyllelse, att andra platser wore att tillgå och att Gud icke såge med misshag, om huset uppfördes på en annan plats än den först tillämnade; på 9:de sönd. e. Trin. hade E., med anledning af evangeliet om den orättfärdige fogden, omtalat oredlighetens följder och berättat en i Luthers Tischreden förekommande saga om en råf och en örn, hwilka öfwerenskommit, att den förre skulle bo i en ihärlighet wid foten af ett träd och den sednare göra sitt näste på grenarna af samma träd; under råfwens bortowaro hade örnen bortsnappat des ungar, men sedan hände sig att örnen, då han från ett offeraltare tagit ett stycke kött, fått en eldgnista med, hwilken antände trädet så att örnen bo jemte hans ungar uppbrändes. E. mente att man wäl finge i kyrkan tala om örnar och råfwar, då bibeln talar om Simsons många råfwar och i Hefek. 17 framställer en liknelse om en örn, ja Kristus sjelf säger i Matth. 8: Råfwarne hafwa kulor m. m. och på ett annat ställe: der åtelen är, dit församla sig ock örnarna. Då det upplystes, att E. stadsf i

sitt ämbete förhållit sig wäl och ingen misshälsning med honom egde rum i församlingarna, så erhöll Skänning tillrättawisning för sin obefogade klagan och fick icke bifall till sin önskan att begagna annan striftesfader. E. byggde jemte församlingen ett fattighus i stället för det af E. utlofwade. På samme Skänings begrafning råkade E. i någon misshällighet med prosten Arenhild och beswårade sig derefter i konsistorium deröfwer att han af denne blifwit förolämpad. De förliktes inför konsistorium, och E. lofwade "att med en discretion ihågkomma prosten för det omak och omkostnad, som han i detta måhl haft och gjordt." E. uppfyllde detta löfte (se ofwan p. 210), men då han försummat att taga qvitto härpå, så fordrade Arenhilds swårson prosten Golén i B. Sallerup år 1705 att af E. utbekomma den utlofwade discretionen. 1699 $\frac{2}{3}$ blef E. prost i Wemmenhöggs härad. Nyhånämnde Golén begärde 1705, att E. måtte åläggas att återbära 8 tunnor råg, som han uppburit i häradet år 1699, hwarpå E. swarade, att prostetunnorna för detta år wäl tillkomme Arenhilds sterbhus, men att konsistorium förklarar E. berättigad till ersättning för prostetjenstens bestridande, och tyckte han sig för mödan, slitning af prestkappa och kläder m. m. böra tillgodonjuta hälften af prostetunnorna. E. insände 1700 till konsistorium några oblater, hwarpå ett crucifix war afbildadt, frågande huruvida sådana tryggeligen och utan superstition kunde begagnas. I en ämbetsberättelse år 1701 yttrade han: "Swad mig sjelf och mine Studia widkommer, så versera de förnämligast circa Biblia Sacra och Scriptores Ecclesiasticos sincere Lutheranos. Min methodus concionandi är Synthetica." Han har utgifwit en likpredikan öfwer den förutnämnde besfallningsmannen Skänings fru, Gabrielle Mouchong, som war född i Geneve och hade tillhört reformerta bekännelsen. Texten är 1 Mos. 20: 1, der Abrahams flyttningar omtalas, och i predikan uträknas miltalet af hans resor, hwarjemte mycken polemik mot calvinisterna förekommer, ehuru det medgifwes att de icke äro hedningar, ickeheller staden Geneve en hednisk stad. Sedan predikanten vidare ordar öfwer alltings förgånglighet, heter det: "Hwarföre och intet under är att wi fattige prester å landet måge och hwart är se våra halmtaf

af wädret rifwas, våra lerväggat genom regn och watten afblötas och hufet tid efter annan märkeligen aftaga." E. lärer också hafwa försökt sig såsom skalb; säkert har han nemligen sjelf författat de af honom till konsistorium insända werfer öfwer past. Jakob Jönsson i Wemmenhög och dennes son studenten Lars Jakobsson. Werferna hafwa följande titel: "Mains Dubbel-Sörgeliga Lijf-Process: thet är: Östra Wemmenhögs diupa Hiertans Klago-Grådt, jempte theß hugneliga Tröste-Landrar, öfwer thet serdeles stora, selsamma och diupt klageliga Döds-Fallet, som skedde uthi prästegården Anno 1688 både medh Fadren, then för thetta Ehrwürdige och Wällärde Herr Kyrdioherden Herr J. J.; och medh Sonen, then för thetta rätt skickelige och Wällärde studenten L. J., nu mehra Både Salige hooß Herran, Då bådas döde Lekamen fölgdes åth till Grafswen och wordo burna tillijka uth at Jordas den 16 Novembris, Nu sedan Begrafningen i Pennan författat aff een godh Wänn, Them förjandom til Hugnat och Lissa i Sorgen; men allom androm til Lärdom och Påminnelse om thenna Werldsens hastiga Förändringar och stoora Obeständigheter." Såsom prof på språket och versifikationen anföra wi följande, som Gud föreställes tala:

Grådt icke så, och klaga tin Rödh, tu Sorgfulla Entia!
 Holt ljetet opp! Jagh hindrar the Stött, som monde tigh krenckia.
 Har tu änn mist tin käraste mann, then hugneligh Sonen,
 Freydigh i åhr, wällärd i Förstand; Om mördes änn Mänen;
 Solen och icke will gifwa sitt Sken; Låt dundra alt Wädret,
 Hotar änn hwar Dagh göra tigh meen; Thet gäller om Lådet:
 Jagh har änn Macht at hindra thet alt och wenda till godo,
 Säger itt Ord, ty migh så befalt, the falla til Fode.
 Wädret ther blåås, thet lägger sig nedh, och törs icke röras;
 Mänen må liuse, Solen och medh: Ja, intet ondt höras m. m.

E. dog $10\frac{1}{4}$ 1705 och biskop Steuchius höll lifpredikan, öfwer honom. — Gift 1. m. företrädarens enka Anna Lauritz-dotter, som dog $19\frac{1}{1}$ 1682 wid 35 $\frac{1}{2}$ års ålder. De hade två barn, neml. Anna Maria, g. m. fadrens efterträdare, och Sophia, som efter att från sitt 17:de år hafwa varit förlofwad i 17 år med D. Kolleroth, past. i Färlof, 1711

blef af denne öfvergifwen; dels derföre att han sjelf "fattat wi-
drigt sinne till henne," dels derföre att hans far war misnöjd
med förlofningen, som skett utan hans wetskap och hwarwid han
alltså "icke njutit sin faderliga heder." 2. m. Anna Jakobs-
dotter, prestdotter från Wemmenhög, som lefde ännu 1731.
I detta äktenkap föddes, utom 2 barn som dogo i spääd ålder,
sönerna Jakob Samuel $7\frac{1}{12}$ 1688 och Johan $29\frac{1}{12}$ 1695.
Den sistnämnde fallade sig Engelström och blef pastor i Sjörup.

9. Per Borup, son af past. wid Ystads S. Petri
församling Lars B., föddes $13\frac{1}{1}$ 1680, uppfostrades efter fadrens
tidiga död af R. Fontelius, som efterträdt denne "in toro et
officio," gick i Ystads skola, blef student 1696, kollega wid
Ystads skola $27\frac{1}{4}$ 1704, pastor härstädes $1\frac{1}{7}$ 1705, prestwigdes
 $4\frac{1}{10}$ f. å., tilltr. 1706, prost i Wemmenhög's härad $28\frac{1}{3}$ 1739.
I *Sommel. Saml.* yttras om honom: "Han war en man af
redeligit sinne och stora kropps krafter, stark hälsa och oförtrus-
ten flit att wårda sin ombetrodda hjord, sina kyrkor och preste-
gård." Hans visitationsprotokoller innehålla wanligen: "här
är ingen casus," att allt wid gudstjensten tillgick "hederligen och
ordenteligen" och att folket kunde "skidelligen göra befted för
sin christendom." Han begärde i konsistorium 1739 att en af-
rättsplats, som war belägen på ett ställe der endast Tullstorp's
bys innewånare färdades förbi, måtte förläggas till något
ställe nära landsvägen, "för de refande mellan Malmö och
Ystad samt häradsboarne, på det samma refande kunde hafwa
någon warnagel och åtanka derom, huru illa de farit, som en
eller annan blodskuld öfwer sig dragit, samt få anledning att
betänka sig och bedja Gud han wille dem nådeligen bewara
ifrån sådana gerningar." Konsistorium fann hans önskan ega
god grund, men bad honom andraga den i hofrätten. B. in-
sjuknade wid prestmötet i Lund $8\frac{1}{10}$ 1741 och kom sig derefter
icke rätt före. Död $22\frac{1}{1}$ 1742 i Tullstorp. — På sin installa-
tionsdag $12\frac{1}{6}$ 1706 wigdes han af biskop Steuchius med sin
företrädares dotter Anna Maria Engelholm, med hwilken
han hade fem söner och fem döttrar, af hwilka endast två sö-
ner öfwerlefde honom, neml. Nils Roland, pastor i Brunnby,
och Jakob Emanuel, borgmästare i Lund.

10. Johan Klintorph, son af handlanden Henrik K.

och Margreta von Schoting, föddes i Carlshamn $11/6$ 1706, blef student 1724 och prestwigdes $30/8$ 1731 till biträde åt stadsfommministern Sorbonius i Carlshamn, der han tjenstgjorde till des han $1/5$ 1743 mottog Tullstorps pastorat. Han responderade wid prestnöte 1750. Prostetjensten skall han hafwa vägrat att mottaga, då den erbjöds honom. I *Sommel. Saml.* yttras om honom: "Han är en uppbyggelig och nitisk prest, som låter församlingarnas wård wara sitt angelägnaste ärende och angenämaste skyldighet." Död $26/6$ 1777. — Gift 1. $28/4$ 1743 med Katrina Margreta Duiding, som war prests dotter från Wårslöf och wistades hos sin morbror prosten Trågårdh i Carlshamn. De hade 5 barn, af hwilka en son blef hans efterträdare. K. blef enkling $24/3$ 1753 och gifte sig 2. $23/10$ 1754 med Magdalena Sophia Ring, som öfwerlefde honom och blef prestfru i Grönby; se p. 222.

11. **Henrik Klintorff**, den förres son, föddes här $2/6$ 1744, blef student 1761, magister 1766, prestwigd $14/12$ 1765 till fadrens biträde, pastor härstädes 1779 efter att hafwa blifwit kallad till 4:de profpredikant. Död $13/6$ 1793. — Gift $1/5$ 1782 m. Christina Lundæus, dotter af prosten Johan L. i Tygelsjö. De hade två söner hwilkas öden äro okända.

12. **Petter Förnewall**, son af en möllare och född i Swärtemölla af Balkåtra socken $28/11$ 1750, blef student 1765, prestwigd $29/5$ 1771, pastor här $27/11$ 1794, tilltr. 1796, titulär prost 1813. Död $29/5$ 1836. — Gift 1796 med Ewa Christina Stenhoff, prostebotter från Christianstad. De hade inga barn.

13. **Lars Gustaf Palmqwist**, son af jordbrukaren L. Swensson och Anna Larsdotter, föddes i Unnaröd af Werjö stift $24/1$ 1797, blef student 1817, magister 1820, tillf. akademotarie 1820, docens i didaktik och pädagogik 1822, extraord. adjunkt i praktisk filosofi 1824, adjunkt i historien och subprefekt wid historiska museum 1826, prestwigd $10/12$ 1830, föreslogs till theol. professor 1833, blef pastor härstädes $7/4$ 1837, tilltr. 1838, erhöll prostetitel s. å. och war tillf. häradsprost 1851 och 1853—54.

Gift 1847 med prosten Lakes i Ingelstad enka M. J. Borgqwist; se p. 85.

Skrifter: Se Lundö stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Hemmesdynge och Södra Aby.

1. **Theophilus Hansön** var wid hyllningen 1584 deputerad från Wemmenhögs härad.

1. **Peder Swensson** var pastor här 1600 enligt en inskrift å en flocta i S. Aby.

3. **Gudmund Truidsonn** var 1610 pastor i "Hemmesdynde oc Aby."

4. **Peder Gudmantzon**, den förres son, var pastor här 1624 och uppgifwes hafwa varit det i 16 år.

5. **Peder Pedersen** skall, enligt en inskrift öfwer ingången till predikstolen i S. Aby kyrka, varit pastor här 1626.

6. **Mats Jenssen**, Lundabo, skall varit pastor här nio år, troligen 1632—1641. Han var här säkert 1635, då biskopsvisitation här hölls och ungdomens framsteg i läsning befunnos antagliga.

7. **Jens Jenssen**, som var från Helsingborg, prestwigdes till pastor härstädes $2\frac{1}{6}$ 1641 och nämnes såsom sådan ännu $10\frac{1}{11}$ 1673. Han är jemte sin hustru Anna Pålssdotter begrafwen i Hemmesdynge kyrka. Deras dotter Katrina var g. m. 1. kyrkoh. Ålsing i Tommarp, 2. kyrkoh. Runbohm i St. Köpinge.

8. **Petrus Sörensson Grönbeck** prestwigdes $10\frac{1}{6}$ 1674, säkert till att blifwa pastor här efter herr Jens, och var pastor i 10 år. I en anteckning från den tiden kallas han "en frist mand."

9. **Johan Johansson** (von Mynden) var född i Helsingör 1644 och blef $2\frac{1}{3}$ 1684 prestwigd till pastor härstädes. Under hans tid förefom den besynnerliga kasus att att en piga Ester Jönsdotter, enligt föregifwande, lefde utan föda i flera år. Pastorn berättade (i en odaterad skrift, hänförd till år 1707 i domkapitlets archiv), att Ester, som var 25 år gammal, hade legat till fångs $4\frac{1}{2}$ år "contract på alla lemmar." I början af hennes sjukdom hade hvarje dag så mycket blod utflutit af hennes näsa och mun, som finnes i två eller tre menniskor. På $3\frac{1}{2}$ år hade hon icke förtärt så mycket mat och dricka, som ett barn på en gång kan mättas med,

men det oaktadt war hon "på sin kropp och lemmar så fast at taga på och treflig, som hon wäl kunde förtära." Hennes naglar wärte icke och woro tunna som ett nyfödt barns. Hon swimmade wäl 200 gånger hwarje dag. Aldrig hörde man af henne ett otåligt ord, hon kunde upprätna alla söndags-evangelierna och wiste många trösterika bibelspråk; hwilka hon sade sig lära af Gud, som hon dagligen "höll conference" med. "Och till ett beslut," heter det, "kan jag säkerligen säga then nådefulle Gudens wisar uti thenna menniskan ett särdeles prob på sin stora almacht och hwarothen, som henne ser, en ret gudsfuktans och tålmodis spegel." I biskop Swedbergs sjelfbiographi berättas, att han under sitt wistande i Lund 1718 engång begärt Carl XII:s tillåtelse att resa till Malmö för att tala med Ester Jönsdotter. Konungen yttrade: "Efter Jönsdotter hade låtit göra wäl emot sig af Ryttaren som under stöfeln hade rådt henne med barn: thet war intet wadert." Swedberg swarade: "Åktenskapet är Guds heliga förordning. När två personer, som råda sig sjelfwa, komma öfwerens att åkta hwarandra, så är det för Gudi ett åktenkap om häfdandet kommer dertill. Men lysningen och prästewigningen är, för godt skick skull, en menniskoordning" *). Johan Johanson dog $27/4$ 1730 och begrafns i Hemmesdynge kyrka. Hans enka hette Marsgreta Tinkel och en hans dotter blef gift med efterträdaren.

10. **Jöns Brunbeck**, son af prosten Michel Bengtsson i Espö och född $4/12$ 1683, blef student 1701 och skall warit en bland de få studenter, som qwarblef i Lund wid danskarnas inbrott 1710. Han prestwigdes till medhjelpare här $22/9$ 1711 och blef 1719, alltså i företrädarens lifstid, utnämnd till pastor. 1720 war han i oenighet med sin swärmöder angående enkehjelpen. Wid prestmöte 1729 war han respondens och blef 1744 häradsprost. Död $27/3$ 1748 och begrafwen i Hemmesdynge kyrka. — Han war gift med företrädarens dotter; enkan nämnes Anna Maria. En hans dotter war gift med efterträdaren.

11. **Michael Uppendick**, prestson från Hammenhög och född $9/3$ 1715, blef student 1731, prestwigd till medhjelpare

*) Jfr. J. Swedbergs biographi i biogr. lerikon.

i **Hammenhög** $\frac{2}{3}$ 1738, pastor härstädes 1749. **Enl. Elm-**gren war han "en stor älskare af allmogens aqua vitæ och hans wandel intet uppbyggelig för åhörarne." Af domkapitlets handlingar inhämtas, att han 1754 blef anlagad att hafwa "på en söndag hwarfen före eller efter predikan läst Fader vår, ejheller läst evangeliet samt trakterat texten efter godtyckio med hårda och otillåmpliga utlåtelse." Som han ansågs wara "till sina sinnen rörd och hufwudswag," neblades åtalet, men vice pastor förordnades till ämbetets besfridande, enligt församlingarnas begäran. I pastorns hus stod så dåligt till, att vice pastorn icke kunde bo der. U. dog $\frac{1}{12}$ 1755 efterlämnande enka wid namn Dorothea Katrina Brunbeck, dotter af företrädaren; de blefwo gifta $\frac{2}{6}$ 1741.

12. **Jöns Muhrbeck**, son af smeden Jöns M. och bror till superintendenten i Carlskrona Lars M., kyrkoherden i Fridlefsstad Petrus M. och kyrkoherden i Fosse Justus M., föddes $\frac{5}{6}$ 1714 i Carlskrona, sattes i skola i Lund 1723, blef student 1730, magister 1745, kallades tre gånger till prest, utan att kallelsen af domkapitlet bifölls, konditionerade derefter i Stockholm, blef kollega wid Östads skola 1752, prestwigd $\frac{2}{3}$ 1755 och pastor härstädes $\frac{4}{11}$ 1757. Ända från 1760 skall han för sjuklighets skull föga förmått utträtta i ämbetet. Han war en fromsint och wälgörande man, men mycket fattig, hade egna lefnadswanor, åt middag fl. 4, aftonward wid midnattstid, lade sig då andra stodo upp och sof till middagstid. För öfrigt utmärkte han sig genom sin kroppsstyrka, om hwilken fabelaktiga berättelser äro gängse. Om den i biogr. ler. IX. p. 187 förekommande anekdoten är sann, neml. att wid ett tillfälle, då biskop Linnerius gjort ett stort kalas, men med hånfulla utlåtelse yttrat att ingen student skulle smaka den wälfägnad, som derwid bestods, studenterna samlats utanför biskopshuset under kattmusik, och ett stort lefwande swin blifwit infäst på gästbudsbordet, så war det troligen denne Muhrbeck, och icke brodern Petrus, hwars wäldiga armar inslungade swinet. Han skall warit en sträck för wissa den tidens ädlingar, hwilkas uppförande mot bönder och studenter, hwilka antråfades på landsvägar eller på gästgifswaregårdar, war mindre ädelt. En sådan ädling, kornetten Stobée (se pag. 178), skall

blifwit af M. eftertryckligen tuftad. Genom sin styrka såges M. hafwa råddat sig från att blifwa innebränd, då prestgårdens i Hemmesdyuge afbrann 1707. Lik en annan Simson, men med mera lycka, omfullstörtade han med blotta händerna den ena väggen i sin kammare, som reban på de tre sidorna war omgifwen af lågorna; genom denna utwäg undkom han lyckligen. Död $\frac{2}{6}$ 1789. — Gift $\frac{1}{5}$ 1758 med företrädarens enka D. K. Brunbeck, d. $\frac{20}{5}$ 1781.

13. **Swen Thunborg**, bondson från Thuna i Sunnerbo härads af Werjö stift och född $\frac{11}{11}$ 1750, kom 1767 till gymnastium i Werjö, blef student 1772, filosof. kandidat 1774, docens in humanioribus wid kadettförpsen i Carlskrona 1775, prestwigd i Werjö 1777, magister 1778, skeppsprest på fregaterna Gripen och Jarramas under expeditioner i Medelhafwet 1780—82, pastor wid swenska församlingen på Barthelemy 1784, pastor härstädes $\frac{22}{3}$ 1790. På hemfärden förlorade han all sin egendom, då det fartyg, på hwilket han afrest från Barthelemy, sjönk i hamnen wid St Croix. Med ett danskt skepp kom han 1791 till Köpenhamn; 1792 $\frac{26}{1}$ aflade han ämbetsbed som pastor och erhöll s. å. prostetitel. Han berättas hafwa påmint bönder, hwilka icke wisade honom tillbörlig aktning, att de borde hafwa "respekt för en man, som warit på andra hemisfheren." Död $\frac{21}{7}$ 1808. — Gift $\frac{18}{12}$ 1793 med Anna Elisabeth Streling, f. 1757, d. 1832, dotter af prof. Johan S. i Werjö och förut gift m. prosten Dawid Widegren i Ryssby af Werjö stift. Dottren Johanna Petronella, f. 1796, blef 1811 g. m. advokatfiskalen Nils Bruzelius i Trelleborg.

14. **Per Valentin Wadstein** föddes 1756 i Hågelinge, der fadren Carl W. war pastorsadjunkt och innehafware af klofakrelägenheten, blef student 1773, filosof. kandidat 1777, prestwigd $\frac{30}{6}$ 1780, pastor i Ottary $\frac{28}{8}$ 1793, tilltr. 1794, transp. hit $\frac{22}{6}$ 1809, tilltr. 1811, erhöil prostetitel 1822. Död $\frac{5}{12}$ 1829. — Gift 1794 med sin företrädarens i Ottary enka Gertrud Maria Stenbeck. Dottren Carolina Dorothea war g. m. vice auditören C. F. Wadstein.

15. **Johan Daniel Hindbeck**, son af prosten Olof H. i Wemmenhög och född $\frac{25}{5}$ 1790, blef student 1805, prestwigd efter erhållen nåd. åldersdispens $\frac{9}{6}$ 1812, magister 1814,

bataljonspred. wid konungens eget wårfw. regemente 1824, pastor här $\frac{2}{8}$ 1830, tilltr. 1831, erhöill prostetitel 1842.

Gift 1823 m. Anna Christina Lindgren, hvars föräldrar woro byggmästaren Johan Jörgen L. och Ingrid Johanna Möller i Östad. Barn: Johanna Katrina, f. $\frac{5}{1}$ 1824, g. m. landbrukaren Samuel Adrian i Gislöf. — Carolina, f. $\frac{3}{8}$ 1826, g. m. löjtnant J. W. Muhl på Dybeck. — Oliwa, f. $\frac{25}{4}$ 1827, g. m. kustchefen R. S. Scheffer i Östad. — Lowisa, f. $\frac{27}{10}$ 1835.

Kyrkoherdar i Sturup.

1. **Bernhard Westskilling** war pastor här omkr. 1540. Det uppgifwes att under hans tid Särslöfs socken, hwilken förut ensam utgjort ett pastorat, blifwit lagd under Sturup, och des kyrka, belägen wid Näsbyholms sjö, raserad samt prestgården asträdd till egaren af Swaneholm, hwilken i stället lämnade ett hemman till boställe åt pastor i Sturup, som förut skall hafwa bott och njutit sitt underhåll på herregården. Troligen har dock detta skett något sebnare.

2. **Bartholomeus Jensen** uppgifwes hafwa warit pastor här 1554.

3. **Petrus Laurentii Tychianus**, som prestwigdes $\frac{13}{2}$ 1567 till "minister verbi in aula Swanholm,"

4. **Laurentius Petri**, som ordinerades till samma tjenst $\frac{4}{9}$ 1567, och

5. **Martinus Alberti**, som till samma beställning prestwigdes $\frac{3}{9}$ 1572, tordes också böra upptagas bland prester i Sturup. Den sistnämnde blef troligen sebermera pastor i Östad.

6. **Jakob Nielsen**. Hans namn har på ett bebröfligt sätt gått till efterwerlden. Historien om hans lefnadsöden och tragiska ändalykt inhemtas hufwudsakligen af några handlingar, hwilka förwaras i akad. konfistorii i Köpenhamn arkiv och blifwit tryckta för några år sedan i Danske Magazin, 3 Række, 3 Bind, 2 Heste. Efter att hafwa studerat i Köpenhamn blef han, owist hwilket år, men ej före 1578, pastor i

Sturup. Icke långt derefter blef han dömd att på två års tid sättas ifrån sitt ämbete, derföre att han skrifwit en smådeskrift mot Henrik Brade, höfwidsmän på Hammerhus flott. Denne begärde, att saken änyo måtte upptagas, hwartill konungen samtyckte i bref $\frac{9}{4}$ 1581 till stifts-länsmannen Corfits Wiffert och kapitlet i Lund. Jakob Nielsen blef derpå dömd till perpetuell affättning, men kom likwäl åter i besittning af pastoratet efter någon tids förlopp. Detta warade dock ej länge, ty $\frac{2}{10}$ 1583 befallte konungen i en stark strifwelse biskopen Nils Hwid att "hannem samme kald affige och thid forordne en god, sticelig och duelig person ubi hans sted, som menigheden sammesteds med Christelig Leer och Grempell kand foregaa och icke were thennom till widere forargelse" *). Jakob Nielsen trodde att biskopen utwertat denna kungliga befallning, och fattade derföre till honom ett bittert hat. Han begaf sig nu till Tyskland, der han wid något universitet förwärfwade sig magistergrad. Hemkommen uppehöll han sig i Wä, der han hade sitt underhåll genom några adelsmäns nemligen Henrik Brahes på Widköfle, Arwid Ugerups på Ugerup, Sten Billes på Herrewads kloster, Gabriel Sparres på Swaneholm, Christian Gyllenstjernas på Stjernholm m. fl. "rundhed och velgierning." Han fallar också derwarande pastor, herr Tyge, för sin fader; förmodligen menas styffader eller swärfader. Emedertid råfode biskopen ut för den i hans biographi (I. 27 ff.) omnämnda grafstensaffären, som ädrog honom flera mäktiga adelsmäns owänskap. Detta gaf mester Jakob driftighet att gifwa luft åt sin hämbkänsla mot biskopen. I början af år 1586 androg denne följande flagan för kansleren Niels Raas och rättsmästaren Christopher Walkendorff. Mester Jakob hade under julhelgen kommit till Lund och en afton uti ett samqwäm hos Jörgen guldsmed, som ock war rådmän, låtit två skolgossar under accompagnement af instrumentalmusik sjunga en smådeswisa om biskopen. Då han sport, att biskopen deröfwer blifwit förtörnad, hade han en söndag wid middagstid kommit till biskops huset och med wäld welat intränga sig der, hwilket

*) I Mars 1584 synes likwäl ingen prest warit tillsatt i Sturup, ty ingen sådan förekommer på en då utfärdad hyllningsfullmägt.

lifwål biskopens tjenare förhindrade. Mester Jakob hade då yttrat: "Hwi haffwer bispen mig saa meget att tage waare? Saa hand siu tusinde paacker, haffde hand icke staalt den steen som han stæll, da haffde ingen wise bleffuen giort om hannem." Följande afton kl. mellan 10 och 11 hade han i flera personers sällskap återkommit till biskopshuset; de hade först slagit hårdt på luckan och frågat: "hafwe I icke tystöll" (tystt öl) "at selge?" samt haft "mange stends oc unyttige ord;" sedan hade de både låst och sjungit den omnämnda smådewisån samt med stänger och spjut nedriswit takstenar och kastat dem in på gården, der en half taksten träffat biskopinuan, så att hon så när störtat omkull. Om morgonen hade många sönderslagna takstenar legat så wål utanför som innansför luckan, äfwen som wisån derutanför blifwit funnen. Kanslern och rättsmästaren anmålde denna biskopens klagan för konungen, som ^{16/1} 1586 i bref till stifts-länsmannen Corfits Wiffert befallte att mester Jakob skulle fångslas. Han undskydde engång dem som blifwit utskickade för att gripa honom på Swaneholm, men blef snart derefter ertappad och fångelig förd till Köpenhamns flott. I afgifwen förklaring nekade han bestämdt sig hafwa någon kunskap om författaren till ifrågawarande wisa, den han erkände sig hafwa sjungit. Han hade först hört den på sommaren 1585 i Wä, der den under marknaden inför ett större sällskap föredrogs i en "ölbo" af två spelmän, hwilka sagt den wara "wide udkommen." Följande höst hade han i byfogdens hus i Wä hört den sjungas af "tuende stiureqwinder," som sagt sig hafwa lärt den i Blekinge och att en person, som tjenat hos biskopen, författat den. Beträffande uppträdet i Lund erkände han, att han 13:de dag jul varit hos Jörgen guldsmed och "udi hans hus med honom gjorth sigh glad och löstigh udi hans hus udi ald höffuidskhed fra kloctien wor ote foremiddagh och til hun slogh try eftermiddagh, och war ij medeltid hos os tilstebe tuende udaff skolens personer, som haffue legt for os paa theris spil, thend enne paa en Citer, thend anden paa en gie." Dagen derefter hade han rest ut till herr Anders i Bunderup. Dit hade följande dagen de två nyssnämnde skolgossarna kommit och berättat, att de blifwit anflagade hos skolmästaren med anledning deraf att de varit hos

Zörger guldsmed; de bådo nu att mester Jakob wille urfskulda dem och mana godt för dem hos skolmästaren. Åswen hade de omtalat, att biskopen på Trettondedagen efter predikan hade i choret tilltalat Zörger guldsmed, i närvaro af sockenpresten mester Olof och byfogden Christian Brun, och sagt: "Zörger, y erre ingenledis verdbigh til att sïde paa benæ hos the danne-
mend, borgmester och raad hær udi byend, och thed för thendt aarsage skuld, fortisaa att y udi gaar hörde paa, att min siende och uwen, mester Jakob, sang udi ethers hus thend spottewise, som er giord om migh;" biskopen skulle ock hafwa yttrat, att mester Jakob skrifwit wisan, och att han wäl skulle få skam derför till slut. Återkommen till Lund hade mester Jakob begått att få tala med biskopen, hwilket blifwit honom förwågradt; han hade då till en tjenare yttrat: "thend haffuer liuffed och dicted migh paa som end skielmer och bösuigh, ther haffuer sagt mig thend wise paa, och om bispend thed selffuer sagt haffuer, dha skal thed icke sïdis udi sandhed." Samma dags aften hade han råkat twänne adelsmän, Henrik Bilde och Åke Ugerup, för hwilka han omtalat huru biskopen bestyllt honom att hafwa skrifwit smädewisan, hwaraf de "i sin druckensstaff" togo sig anledning att gå till biskopen. Han hade först bedt dem, att de wille urfskulda honom hos biskopen, men de uppmanade honom att följa med, hwilket också steddde. Då de bultat på luckan, hade en piga kommit och sport, hwem der wore, hwarpå mester Jakob swarat, att två herremän wille tala med biskopen. Pigan hade derpå genmält, att de icke wore herremän, utan "skardantere, gaderendere, stredebisfere, samtöbere" m. m., hwarpå adelsmännen gått sin wäg. I desamma hade några bredwidstående personer begynt sjunga wisan om biskopen, då mester Jakob sagt till dem: "eia, hwilken en deiligh diet er thed och er vel verd at sïunge på strede och gade, och thend, som hinde dictet haffuer, er vel werd att bere sit hoffuedt höit." Han förnekade att wåld blifwit giordt på luckan och stenar inkastade. I en annan skrift erkände han sig hafwa skrifwit en del af wisan, drifwen af hat mot biskopen, som han trott wara orsak till hans affättning. Utom hwad förut är anfördt, beklagade biskopen sig deröfwer att mester Jakob efter sin affättning en dag under julhelgen ställt

sig trotsigt och med betäckt hufvud framför predikstolstrappan i Lunds domkyrka, samt knäppt med fingrarna åt biskopen då han skulle gå upp på predikstolen. Detta ohöfliga förhållande förtröt biskopen så mycket mera som han lämnat mester Jakob, då denne studerade i Köpenhamn, två kostdagar i veckan samt sedermera utverkat lindring i det honom ådömda straffet för smådeskriften mot Hendrik Brade. Biskopen anhöll att mester Jakob, såsom författare till smådewisån, måtte åläggas att uppgifwa, "huor met hand kand bevise, at ieg haffuer staalit den ligsteen om nätter tide, och huj hand haffuer verit baade sagsöger oc dommere, i det hand, sagen uförhört oc mig aldeles ubevist, haffuer dömt mig till gallie oc green, hiull oc steyele, daabelt böddell suerd at gaa igennem min krop oc hofuidet, Item till raffne at opæde min Næse oc udbugge mine öyen, som pleyer at sfee paa andre ophængte tiuffue;" om sådant bewis icke kunde åstadkommas, klagade biskopen inför Gud och all öfwerhet, att mester Jakob skändeligen, ofkydeligen och obarmhertigt ljugit och stulit hans heder, ära och goda namn, som han åttade lifa högt som lifwet, samt bestämt såwål hans af Gud och K. M. undfångna ämbete som det heliga evangelium, hwilket i vårt land och rike rent och oförfalskadt predikas. Mester Jakob wille icke erkänna att han kallat biskopen för tjuf och dömt honom till stegel och hjul, ej heller att han knäppt med fingrarna åt honom, men medgaf att han ej tagit mössan af för honom; han bifogade wisån, sådan som han skrifwit den *), erkände med tacksamhet att han hos biskopen njutit kostdagar, dock ej mer än en i veckan och det blott under ett halft års tid, samt bad slutligen att "wed dödend ende ald werdens spoth, wanære och foractelse; Thi iegh mögde heller begierer att wiste mith liff end leffue mange aar hæreffther bespotted, forhaanedt och wanæredt udaff alle menniskier." Konungen befallte i bref $\frac{4}{3}$ 1586 superintendenten i Selandts stift och professorerna i Köpenhamn att dömma mester Jakob, och $\frac{11}{3}$ dömdes han att "affsettes aff Bræste

*) En del af denna wisa är anförd l. 29 f. Biskopen har jemte sin anklagelseffrit bifogat en kortare uppteckning af den. I denna förekomma några verser, hwilka biskopen affett, då han påstått att mester Jakob dömt honom till stegel och hjul.

Embete oc regnis for Urdinerebt oc herskabbett her Epther att haffue sin Rettighedt emodt hannem epther Ordinançens Lindelse." S. d. ingåfwo hans domare till konungen en skrift, hwari de bådo, att med mester Jakob wåtte försaras efter nåd och icke efter strång rätt, "hwilkett Ethers Naade kand giøre med en god Consciens och Gud ufortörrnitt." Denna förbön hade ingen werkan. Sedermera förekom mester Jakobs sak ås= wen inför rådhusrätten, som $1\frac{2}{3}$ dömde honom till döden eller, som det hette, "sagde hannem fra hans hals" *). Den lif= dömde widhöll i en ytterligare bekännelse, att han icke kände wisans författare, bad att konungen wille förlåta hans brott, men begärde ej förskoning för dödsstraffet, utan slutade med följande ord: "Jegh troer och stadeligen migh ther paa forlar= der, att thend aldsommegtigste gud, som wil ingen synders döb, men for find kierre Söns Jesu Christi skyld tage then= nom allesammen til naade och barmhiertighed, som fly til han= nom, att hand wil effter sin forieltelse och tilfagn forlade migh alle mine synder och effter thette hersens timelige och forgiem= gelige lifff giffue migh thend æwige glede och salighed; ther= forre begierer iegh nu intedt andet end löses fra thende verden, paa thed iegh hos mind frelsere och saliggjörere Jesu Christo kand verre udi æuigh fryd, herlighed och glede til æwig thid. Thend æwige, naadefulde och aldsommectigste gud for waar herris Jesu Christi skyld unde migh, att iegh maa paa thend yderste dommedagh finde och möde min kierre fader och moder, syffiende, slect och gode venner udi tusindfold mere ære och herlighet end iegh nu ved spoth, forhaanelse och foractelse skall skilles fra dennom. Thend sande, æwige och aldsommectigste gud, som er alle fattige enkers och faderlöse börns, theris forsuar, han=

*) Denna dom lär grunda sig på en punkt i kanoniska lagen, hwilken belägger en kalumniant med samma straff, som den förtalade, om beffyll= ningen warit sann, skulle lidit. Då nu mester Jakob beffyllt biskopen för kyrkofölb, som straffades med döden, ansågs han skyldig till samma straff. Jus talionis lär stundom blifwit så bokstafligen tillämpad, att es som fallat en annan för "fyllkrämare," dömdes till att wara en sådan person. Jfr. Kolderup-Rosenwinges "oplysninger til Dommen over M. Jakob Nielsen" i Danste Magasin på anf. st.

nom vil iegh min forrighfulde och bedröffuede höfstru med mith arme och fattige barn befale och antuorde baade till siel och lifff. Gud unde oss, att vy maa findis alle sammen ubi himmeriges glede och salighed, som allerigh kommer ende paa. Ammen." Redan följande dagen kl. 5 på morgonen blef han "halshuggen ved Slotted oc intet anderledis hand bleff degra- derit Och strax lagt i En kiste, hoffuit oc kroy, oc Agit ud til den kirgaard uden Byen med Sloz Post Vogn." — Om hans hustru och barn har man ingen vidare underrättelse.

7. **Jörgen Jörgensen** var från Helsingör och före- kommer som pastor härstädes 1603. Han kallade sig ännu 1610 pastor i Skurup och Särslöf. I B. B. omnämnes han som en beständig och temligen begåfvad man, den der lesde i godt förstånd med sin patron Henrik Gylbenstern *). Kloakaren här- städes hade befattat sig med signeri, men lofwade bättring och ställde borgen dertför.

8. **Christen Christensen** nämnes som pastor här 1637.

9. **Christen Jörgensen** eller **Personius** före- kommer som pastor 1648 och 1655, blef 1658 prost i Wem- menhöggs härad och dog 1668. Enligt en anteckning har han "präsdiderat in synodo $\frac{3}{6}$ 1662."

10. **Severinus Johannis Anthonitanus** prest- wigdes till pastor härstädes $\frac{29}{4}$ 1668. Han intygade 1686 att socknefolket litigt besökt kyrkan, men mindre ordentligt bi- wistat lässemötena. Död 1688.

11. **Malte Klow**, son af pastor i Österlöf Iwar K. och bror till Detlof K. i Hjerdsås samt halfbror till Blanrierna i Winslöf, Köpinge och Esveröd, prestwigdes i Calmar $\frac{1}{9}$ 1688 till pastor härstädes. Död 1710. Hans enka dog 1711 och efterlämnade barn, som ännu woro små och omyndiga. — Entefru Sophia Lindenow kallade $\frac{27}{8}$ 1710 Arnold Sto- bæus **) till pastor i Skurup, men Gustaf Wilhelm Coyet,

*) Gabriel Sparre fick $\frac{27}{7}$ 1584 patronrätt till Skurups pastorat och kloakarelägenhet.

**) Han war son af prof. Andreas Stobæus i Lund och prestwigdes $\frac{9}{5}$ 1703 till "prest wid den militien, som af recruterne til Pohlen och R.

som jemte bröderna Sten och Axel Julius Coyet egde Swaneholms gård, kallade Andreas Sture (se pag. 246), försäkrande i bref till konsistorium 29/10 1710, att hans styfmoder (förmodligen ofwännämnda Sophia Lindenow) war "alldeles en persona inhabilis att utij Skurups församling erercera någon actum possessorium, emedan hon sielf derntij icke äger en stika." Hwarfen Stobæus eller Sture blef likwäl pastor här, af anledning som nedanf. nämnes.

12. **Iwar Silertson Barfoth**, son af prosten Hilarius B. i Glemminge och född der 16/11 1686, blef efter enskild underwisning student 1700 i Lund, men reste till Rosstock och blef der magister 1709, prestwigdes 1/3 1711 till tjänstgöring i Glemminge, men förordnades ett par månader derefter att förestå Skurups pastorat. I konsf. prot. 20/10 1714 heter det: "Emedan patronerne försummat sin vocationem och pastoratets ersättande i Skurup, så har Consistorium måst taga sig derföre försorg lijkmätigt kyrkoordningen och dertill förordnat Mag. Barfoth." Folket i församlingen synes den tiden hafwa warit sjelfswäldigt; i konsf. prot. 22/7 1713 förekommer: "Pastor i Skurup staffar fram domen öfwer de personer, som trätt och stuffats i kyrkan under predikan." Wid prostvisitation 1732 tillstådeskommo de, "som voro frie från herrskapsarbete," och redogjorde nöjaktigt för sina christendomsstycken. B. blef häradsprost 1742 och dog 19/11 1743. — Gift 1. 13/10 1711 med Anna Beata Stobæus, f. 5/6 1687, d. 1/4 1722, dotter af

Ms tjänst försändes." Han förmanades "att wäl akka sitt embete, synnerligen såsom han för detta något obetänkt sig utlåtit i valiante discurser och ohöfwiſte ord på ett och annat sätt, att sly fabler, historier m. m., förkofra sig in locis Theologicis, hwarföre han någon tånlig auctorem altidh borde hafwa wid handen såsom en handbok och deraf in thesi giöra sig firm och fast;" han borde ock besinna att "prästekappan ingen character indelebilis är." I Polen råkade han ut för Jesuiter, hwilka bewisade honom mycken wälwilja för att winna honom för katholicismen, hwilket dock ej lyckades. Efter många irrfärder och efter att hafwa till och med besökt Rom återkom han till fäderneslandet, war en tid nådärspref i Skurup, men blef sedan pastor i Åsaka af Skara stift. 1710 hemtade han sin hustru Stina Rost från Stockholm, men hon dog af pesten på nedrefan i Ottober nyfnämnde år.

prof. Andreas S. och Ursula Maria Wode, samt enka efter notarien Holger Bager i Malmö. Barn: Ejler Holger nämnes 1749 såsom fänndrif och war "indragen i saken rörande Lawastehus fästnings öfverlätaude åt fienden 1742." Han skall sedan blifwit pastor wid Hamiltonska regementet och dött i Finland 1757. — Axel Julius war ock 1749 fänndrif och inblandad i samma affär angående Lawastehus fästning. — Andreas Stobæus, past. i Ö. Herrestad. — Geska Katrina blef 1743 lagligen skild från sin fästman P. Ringius, sedan pastor i Tråne; hon gifte sig 1747 med sin kusin, studenten Henrik Georg Barfoth, som lågrat henne; han blef sedan prest och far åt Iwar B., andre stadsfouminister i Lund; sjelf war han son af kapten Siwar B., prestson från Glemminge*). 2. m. Anna Sophia Böök, köpmansdotter från Helsingborg och enka efter befällningsman Boman.

13. **Gulbrand Schevenius**, son af klockaren Gunnar S. i Håstweda och Tyre Niklasdotter, war född der $\frac{4}{10}$ 1701, underwistes till en början af sin far, som warit "en qwick och snäll student," kom wid 13 års ålder till Christianstads skola, der han "uthärdade" sex år, blef student 1719 och hade sedan konditioner hos prostarne N. Stenhoff i Christianstad, A. Wankif i Glimåkra och kyrkoh. D. Lindewall i Håstweda samt hos en baron Coyet. 1725 blef han anlagad för lågersmål med Anna Katrina Lifgren, men denna förseelse lades honom ej vidare till last, då han af kyrkoherden Lindewall 1730 kallades till prest. Han prestwigdes $\frac{17}{12}$ s. å. till tjenstgöring i Håstweda, blef 1732 pastorsadjunkt i Christianstad, sedan vice pastor der 1734 och 1735 i Stoby. Han klagade i konfistorium deröfwer att han på sistnämnde ställe hade "en alltför otjänlig kammare, som allestädes öppen war, led ock brist på tillbörligt underhåll, när hushålleriskan någon gång reste bort." 1736 erhöll han station i Öwidinge, föreslogs s. å. till Bombs pastorat och kallades 1737 till fjerde profspredikant i Håstweda, hwilket af konfistorium afflogs, men af R. M. bifölls; församlingen anhöll äfwen genom supplik om hans

*) Härmed rättas uppgiften i förordet till 1 Delen att Iwar B. war prestson från Östraby.

utnämmande, men utan framgång. 1742 $\frac{20}{5}$ blef han pastor i Halmstad af Luggude härads. Efter prosten Barfoths död kallade justitiekanslern Silfversköld en magister Dryfén, men ryttmästaren Juel deremot Schevenius till pastor i Skurup; den sednarens kallelse godkändes, och S. blef pastor härstädes $\frac{23}{4}$ 1746. De sista åren af sin lefnad war han "contract, en olågenhet, som han i sin ungdom ådragit sig genom förkyllning på orrejjagt," enl. Elmgren. Död $\frac{12}{11}$ 1764. — Gift efter 10 års förlofning med Maria Frost, prestdotter från Håstveda; hon dog wid 85 års ålder i Öppmanna år 1793. De hade 2 söner, af hvilka Gunnar Lorens blef prost i Hjeltinge, och 2 döttrar, Anna Christina, g. m. stadskommissteren B. Hagström i Ystad, och Petronella Katrina, g. 1. m. prosten Kemner i Wenmenhög, 2. m. prosten Lyckå i Lemmeströ.

14. **Jonas Angelin**, son af förste stadskom. i Lund Nils A., föddes i Dusby $\frac{17}{3}$ 1736, gif i Lunds skola, blef student 1747, magister 1754, prestwigd $\frac{13}{3}$ 1758, theol. docens 1763, pastor här $\frac{10}{4}$ 1766. Han hade mycket bekymmer och olågenhet af en sturff klockare wid namn Anders Holmström. Kammarherren Maclean affatte slutligen denne klockare på eget bewåg, lät utleda honom ur klockarestolen och lät från presbiterstolen aflösa en af konsistorium genom häradsprosten utlyst sockenstämma angående klockarens affättning. Konsistorium anmålde 1784 detta hos justitiekanslern med anhållan om skydd mot sådant intrång i sina rättigheter, men K. M. förklarade M. berättigad att affätta klockaren "utan att skäl derföre wisa," enligt kons. prot. $\frac{12}{4}$ 1786. A. dog $\frac{20}{12}$ 1785. — Gift med Elisabeth Wiwika Hjort, dotter af kyrkoh. Nils H. i Österlöf och död 1790 wid 43 års ålder, efterlämnande 5 barn, bland hvilka en son, Jöns Erik, som kallade sig Angelini, tjenstgjorde wid något civilt ämbetswerk i Stockholm och utgaf flera historiska och witttra skrifter.

15. **Jeuns Hjort**, bror till företrädarens hustru, föddes i Österlöf $\frac{20}{9}$ 1754, blef student 1773, magister 1781, vice kollega wid Christianstads skola s. å., prestwigd $\frac{11}{5}$ 1783, extraord. bataljonspred. wid Kronobergs regim:te s. å., pastor härstädes $\frac{30}{1}$ 1788, tilltr. s. å., erhöll prostetitel 1800 och dog

ogift $1\frac{1}{2}$ 1824. Han har utgifvit en lifpredikan öfver prosten Lyckå i Lemmeströ; den handlar om "en rättskaffens prest med deß två hufvudegenskaper, snällhet och trohet" samt är så wäl till innehållet som framställningsättet enkel och ofonstlad.

16. **Nils Hjort**, son af företrädarens bror, prosten Nils Andreas H. i Österslöf, föddes der $\frac{8}{3}$ 1781, blef student 1800, prestwigd $\frac{3}{7}$ 1807, pastor härstädes $2\frac{1}{2}$ 1824, tilltr. 1827, erhöll prostetitel 1841.

Gift 1827 m. Ulrika Elisabeth Prof, dotter af prosten Ewen K. i Balkåkra. Barn: Lovisa Beata, f. $\frac{14}{8}$ 1830, g. m. regementsläkaren, d:r L. D. Hagman.

Ljunits och Herrestads härader.

Prostar.

Staffen, "daghén i Lywnes häret" 1467.

Niels Jenseñ, "daghén i Lywnig häret" 1493.

Jacob Nielsen, "prowist oc Sognepræst i Østeb" 1560.

Nicolaus Petri i Nöbbelöf 1579.

Hans i Østeb (troligen Hans Ravn i S. Willie), prost i Ljunits härab 1600.

Morten Albrechtzön i Østeb war 1584 och 1600 prost i Herrestads härab, men 1610 äfwen i Ljunits.

Lauritz Pedersönn, i Østeb 1630, 1643.

Jacob Jenseñ i d:o 1643—1652.

Hans Hansson Resen i d:o 1654—1675.

Magnus Lacander i d:o 1680—1701.

Noland Fontelius i d:o 1701—1702.

Anders Julius i d:o 1704—1716.

Haquinus Lacander i d:o 1716—1743.

Daniel Broomé i Söfwestad 1743—1753.

Jacob Brock i Sjörup 1753—1762.

Mathias Nönbeck i Østeb 1762—1772.

Johan Christopher Gberstein i Østeb 1772—1786.

Andreas Nönbeck i Sjörup 1787—1801.

Gustaf Peter Bagge i St. Herrestad 1801—1818.

Sven Krof i Valkåtra tjenstförr. 1815—1818.

Christen Edman i S. Willie 1818—1840.

Lars Grönwall i Söfwestad 1840.

Kyrkoherdar i Södra Willie och Örsjö.

1. **Laurentius Petri** prestwigdes $2\frac{2}{3}$ 1571 till medhjelpare härstädes och förekommer 1580 såsom pastor. En Mats Nilsson war före honom medhjelpare här.

2. **Hans Ravn** war pastor här från 1596 till 1605, då han blef pastor wid Malmö S:t Petri kyrka (se pag. 7 f.). Troligen är han den "herr Hans i Östads," hwilken 1600 war prost i Ljunits härads; det war den tiden icke owanligt att prestes i närgränsande socknar bodde i städerna.

3. **Ole Michelsen**, som förekommer i hyllningsakter från år 1610, torde wara densamme som herr Oluff, hwilken i B. B. nämnes som pastor här.

4. **Hans** eller **Johan Waltérsön** war pastor här 1622 och troligen till 1630. Wid biskopsvisitation 1627 befanns ungdomen wara mycket okunnig.

5. **Gabriell Hansén**, som 1628 dimitterades från Lunds skola och blef student i Köpenhamn, war 1631 pastor härstädes. 1643 blef han af numera okänd anledning fatt från ämbetet, men har sedan återfått det, ty han nämnes 1648 och 1655 som pastor. Död $2\frac{4}{7}$ 1655. Wid visitation 1635 war ungdomen icke illa underwisad.

6. **Peder Jespersen Lund** prestwigdes till pastor härstädes $7\frac{1}{9}$ 1655 och skall warit den förre pastorns måg. Död $2\frac{5}{9}$ 1669.

7. **Friderich Jönsön** prestwigdes $17\frac{1}{12}$ 1669 och efterträdde herr Peder "in toro et officio". Han hade gått i Östads skola och der läst för Hans Beverlin, som sedan blef prost i Womb. 1680 hade han förordnande att bestrida profestjensten; kanske hade han förestått den alltså sedan den 1675 blef ledig genom profsten Resenii död; likwäl måste han 1680 lämna den emedan han ej ansågs wara i stånd att "drifwa uniformiteten." Han war i mycken owänskap med förre professorn, sedermera generalauditören och häradshöfdingen i Drie, Skyttö och Wemmenhögs härader samt egaren till Nybyggård Joachim Ehrenbusch. Han klagade att denne "gaf i församlingen sådan een grof och stoor förargelse, att een stoor deel af folket war gandske Ehrenbuscheste och kommo icke till kyrkian och

Guds hus antingen Sön- eller högtidsdagar;" Ehrenbusch sjelf hade på 8 år blott två gånger begått nattwarden och kom aldrig i kyrkan, ehuru han två år förut lofwat bättring, då han blifwit hotad att hans förhållande skulle anmålås för komngen, som då wäntades till Ystad; E. hade icke betalt någon tionde ända från 1685 till 1691, ehuru han af sin egen dom borde gifwa 8 t:r råg, 28 t:r korn och 12 t:r hafre; han hade låtit sina fogdar om söndagarna under gudstjensten fara omkring och vanta dem som icke fullgjort sin dagsverksfyllighet, samt på en böndag hindrat många från att gå i aftonsången genom att befalla dem att sitta i herrgårdssammarna. E. skaffade sig intyg att han begått nattwarden i garnisonskyrkan i Malmö och att åtskilliga af hans tjenstefolk biwistat gudstjensten i Skinninge; frågan om tionden wille han hafwa förwist till laga domstol och fordrade att de öfrige bestylningsarna också skulle lagligen bewisås. Detta lår pastorn icke förmått; han päminnes 1693 att icke "saken på långbänken trainera, utan laga att den komme till slut." Död $1\frac{1}{2}$ 1706 efterlämnande enka, som hette Karna och lefde ännu 1724. Redan 1680 hade han så stora söner, att de hade informator. Tre söner nämnas, nemlligen Petrus, Gilius och Leonard; de togo alla tillnamnet Willberg efter födelseorten Billie. De två förstnämnde blefwo studenter 1690; den förre dog snart, den sednare undergick 1698 examen inför konsistorium, men ansågs hafwa för swag helsa för att blifwa prest. 1700 begärde fadren änyo att få honom prestwigd till sitt biträde, såwidå icke biskopen wille "sticka honom in på något annat ställe wid förefallande öppning;" om t. ex. prosten Beverlin wille "antaga honom till sin comminister och swårson," så såge han, ehuru han wäl behöfde sonen "till sin höga ålderdoms ryggstöd," dock gerna "för en af sina döttrars förmon att något annat wackert subjectum komme till Billie" o. s. w. Gilius W. prestwigdes $21\frac{1}{12}$ 1703 och söfte 1705 Solberga pastorat. Leonard W. prestwigdes $2\frac{1}{6}$ 1714; han blef en af presteståndets skamlåckar och dog, utan att hafwa wunnit befordran, i Kjellstorp 1743. Han war 1725 adjunkt i Åhus och bemötte pastor med "injurier och öfwerwäld;" konsistorium förmanade honom till bättring och hotade att i annat fall "med

wederbörlig ifwer mot honom förfara." Då han dog, war han anklagad att hafwa wid ett barnbop utelämnat en del af formuläret, på predikstolen "ställt sig och affecterat som en lefwandes djefwul, sprungit och regerat," dershöre att han ej fått nog stort offer, slagat på pastors mat och öl, "der likwål allom funnugt år, att pastor håller ett hederligt huus så i kosthåll som annat," kallat pastor för "den bukete hunden, den tiocka koen, Judas, hundswott" m. m., hans hustru för "gås och annat skymfande" och hans swägerka jungfru Klerck för "det högfärdiga bästet, der likwål alle andre kunna fågna sig af samma Jungfrus artighet och beleswenhet;" han besökte dagligen två eller tre gånger krogen och, "när han icke hade annat att tillgå, gick han omkring och tiggde öl och tog hwad han kunde åstadkomma." Som det äfwen anmälles, att han i en predikan yttrat: "Wi hafwe en konung, som heter Friedrich, det betyder så mycket som frid, men nu äro de så constinerade i Stockholm, att de intet weta hwad de säga eller göra," så förwistes saken till werldslig rätt, men hann ej att afgöras i den anklagades lifstid.

8. **Albert Sillebrand** war född i Hedemora $26\frac{1}{8}$, 1677, men gick skola i Christianstad; huruwida en borgare derstädes wid namn Henrik H. war hans fader, är icke kändt. 1691 infstrefes han som student i skånska nationen, blef 1703 rektor och kantor wid Ustads skola, 1707 $31\frac{1}{2}$ prestwigd till pastor härstädes, 1730 $18\frac{1}{2}$ prost i Wenmenhöggs härad, 1732 orator wid prestmötet. Nyårsdagen 1739 reste han hemifrån för att predika i annerkyrkan, men sjufnade på wägen och afled samma dag. — Gift i Christianstad $2\frac{1}{9}$, 1704 med Maria Hofman, som öfwerlefde honom.

9. **Wilhelm Julius Ledebur**, son af tullförwalta- ren i Greifswald Hans L. och Elisabeth Sweder, föddes derstädes $1\frac{1}{11}$ 1701, gick i skola och blef student derfammastädes, men kom sedan till Lund 1719 och blef informator hos professor M. Hegardt. Till en början studerade han juridik, men egnade sig sedan åt theologien, prestwigdes $7\frac{1}{9}$, 1727 till tjenstgöring i Uppåkra och blef 1729 andre stadskomminister i Malmö. Han war ingen wän af pietismen, som på hans tid wunnit infsteg derstädes (se I. 148). 1739 blef han pastor härstädes,

tilltr. 1740. Han har uppsatt en berättelse om rödt watten eller is, som funnits i twänne kärr i Willie $2\frac{1}{12}$ 1745; härads- höfding Carl Hallenborg hade smakat på det och funnit det smaka af hallon, men unfet; andra personer hade endast pröfwat det med näsan och funnit det lufta unfet; L. förwarade på en flaska något deraf, hwilket blef ju äldre desto obehagligare. Han dog efter långvarig sjuklighet $\frac{2}{3}$ 1750 och begrofs i S. Willie kyrka. — Gift 1. $1\frac{1}{4}$ 1730 med Maria Munthe, dotter af kyrkoh. i Heflunda Ludwig M. Hon dog $1\frac{1}{8}$ 1733 efter att hafwa födt L. tre döttrar, af hwilka endast en öfwerlefde barnäldern, neml. Liboria, g. m. faderns efterträdare. 2. $2\frac{9}{8}$ 1734 med Anna Christina Wrangl, dotter af profsten Olof W. i Hyby; hon dog 1748. L. hade med henne 8 barn, af hwilka de fleste dogo i unga åren. Sonen Johan Cornelius war fornett.

10. **Jöns Leche**, son af kyrkoherden i Torrlösa Frans L. och född der $\frac{1}{5}$ 1714, blef student 1731, prestwigt $2\frac{2}{3}$ 1738, innehade klofakrelägenheten i Torrlösa, innan han blef pastor här. Han blef, efter kallelse till sjerde profspredikant, utnämnd till pastor $3\frac{0}{1}$ 1751, tilltr 1752. Han undandrog sig att hålla tingspredikan 1754, emedan tinget war utfatt till femte dag Pingst, hwilket han påstod war oerhördt i hela Sverige, ja i hela christenheten. Wid ett prestmöte war han respondens. Död $1\frac{1}{6}$ 1772. — Gift m. företrädarens dotter Liboria Ledebur. Sonen Wilhelm Julius war prost i Kyrkheddinge och dottren Magdalena Sophia g. m. kyrkoh. Glimstedt i Höja. En dotter uppsotrades af kyrkoh. J. Nordbeck i Solberga.

11. **Jöns Carlsson Wettersten**, son af kyrkoh. Carl Ulrik W. i S. Herrestad, uppsotrades i Carlshamn, blef magister 1751, rektor wid skolan i nämnde stad 1755, prestwigt 1763 $1\frac{4}{6}$, pastor härstädes 1773, orator wid prestmöte 1775. Församlingarna begärde 1785 att vice pastor måtte förordnas, emedan W. i 2 $\frac{1}{2}$ år varit sjuklig och rörd af slag. Han dog $1\frac{2}{4}$ 1788.

12. **Jöns Olsson**, son af wagnmannen Ola Jöns-son och Ingar Hammensdotter, föddes i Nstab $1\frac{7}{2}$ 1753, gif i derwarande skola, blef student 1770, prestwigt $1\frac{7}{12}$ 1777,

prebendekomminister i Lomma 1782, magister 1784, docens i arabiska språket 1785, pastor här 1788, titulär proft 1791. Han omtalas som en aftningswård och angenäm man; i den predikan, som proften Andersson i Ystad höll wid hans begrafning, berömmes han för kunskaper, fromhet, förnöjsamhet och utmärkt tålmod under långvarig sjuklighet. Till text för likpredikan hade D. sjelf walt 1 Tim. 1: 15, 16. Utom ett par disputationer har han utgifwit en likpredikan öfwer proften A. Rönbeck i Sjörup; den är strifwen på ett gansta rent och enkelt språk samt af bibliskt innehåll. Död $12/11$ 1804. — Gift $19/4$ 1790 m. Ingeborg Palm, dotter af proften Ludwig P. i Anåstorp. Barn: Ingrid Elisabeth, f. $12/1$ 1791, död ogift 1847. — Gustawa Lowisa, f. $7/11$ 1792, g. m. kommissionslandtmätaren Holmqvist. — Oliva Sophia, f. $14/8$ 1793, ogift. — Christina Beata, f. $18/6$ 1795, d. $29/6$ 1854, g. m. pastorsadj. och innehafwaren af klofakrelägenheten i Biltinge Sam. Holm.

13. **Christen Ödman**, född $3/1$ 1770 i Ystad, der fadren war stadskaåför och rådmän, blef student 1786, hade kondition hos proften Darin i Öfraby, prestwigdes $29/10$ 1794, blef pastor här $19/1$ 1805, tilltr. 1807, blef honorarieproft 1814, häradsproft $15/6$ 1818. Han hade wid det förutgångna proftwaleat endast erhållit en röst, och hans utnämning wäkte mycket misnöje hos proften Krok i Balkåkra, som i tre år warit vice häradsproft, och proften Stenström i Söfwestad, som wid waleat fått de flesta rösterna. Den förre gaf wid flera tillfällen luft åt sitt misnöje på ett sätt, wittnande om kätthet och småaktighet, såsom i hans biographi kommer att omtalas. D. dog $23/11$ 1840. — Gift 1. 1805 med Oliva Billberg, f. 1773, d. 1830, dotter af kyrkoh. i Röbbelöf af Ljunits härad Knut B. 2. 1830 med friherrinnan Fredrika Wilhelmina Paulbars, hvars far war ryttmästare wid kronprinsens husfarrgemente. Båda äktenkapen woro barnlösa.

(Christen Ödman *) torde med fål kunna räknas till sin

*) Denna skilbring, som blifwit utg. meddelad af h:r rektor Simonsson i Christiansstad, förtjenar utan twiswel att hel och hållen här införas. Detta arbete skulle wunnit betydligt, om utg. lyckats att erhålla många sådana bidrag.

tids märkvärdigare prestmän. Till grundsatser och lefnadsställning en själfständig man älskade han och att wisa sig som sådan. Hans personlighet saknade ej ens en wiss originalitet. Arbetslust och ordningsfinne hörde till hans mest framstående bättre egenheter. Embetsgörömal och studier utgjorde hans hufwudsysselsättning, och denna fick ej störas hwarken af ekonomiska bestyr eller af sällskapslifwets nöje, huru noggrannt fastän lugnt han och ledde de förra och huru mycket sinne han än egde för det sednare. Med lifligt kunskapsbegär hade han och förwärfwat sig ganska utbredda kunskaper. På det egentliga theologiska gebietet war han wida mer hemmastadd än för fullgörande af den tidens fordringar på prestbildningen hade behöfts. Med intresse följde han ständigt företeelserna på detta fält, inom fäderneslandet åtminstone, framför allt de emot slutet af 1820-talet och närmast derefter wid Lunds universitet pågående theologiska twister, om hwilka han icke twekade att ibland embetsbröder oförtäckt uttala sitt afgörande omdöme. Till sina dogmatiska åsigtter war han strängt orthodor, till och med i den mening, att han ej utan mistänksamhet blickade på allt, som kunde häntyda på pietism. Dock, der han wiste, att nitet war rent, egde det hans fulla godkännande; en bland hans förtrognaste wänner ända från ungdomens dagar nitälskade i sitt embete på ett sätt, som i vår tid skulle ådragit honom tillwitelsen för låseri, utan att detta i ringaste mån minskade wänskapen eller störde förtroligheten. När en annan af D. känd och wördad, äfwenledes nitiff och wälmenande äldre kyrkoherde hade röjt några egna åsigtter rörande Frälsarens naturliga härkomst, wäkte detta hos D. stort bekymmer och han skref i breffform till samme kyrkoherde en omständlig wedertläggning, märkwärdig ej blott för de theologiska insigtter och den öfwertygelsens fasthet, hwarom den wittnar, utan äfwen för sitt fromma och bewekande från all polemiff skärpa fria språk. På rediga kunskaper och på förståndsupplysning satte han synnerligt wärde, och derpå hufwudsakligast samt på lefwernets sedlighet war hans homiletiska werksamhet riktad. Sjelf innehafware af en ganska mångsidig humanistiff bildning, som, märkwärdigt nog, äfwen i någon mån sträckte sig till naturwetenskaperna, nitälskade han för spridande af denna

bildning. Bland flera hans handskrifter befann sig och ett med särdeles omsorg både utarbetadt och renskrifvet s. f. "Lexicon för Olårde," troligen det första Conversationslexicon på Swenskt språk. Hvarföre detta och hans öfrige litterära arbeten aldrig blefwo allmänheten i tryck meddelade, är berättaren obekant, men sannolikt är, att blygsamheten åtminstone varit med ibland orsakerna. — D:s ordningsfinne war onekligen af strängaste slaget, nedsjökt äfwen i ett och annat till det småaktiga. Ti- den war för hans egen person på det noggrannaste uppmätt, afdelad och beräknad. Sofwa, stiga upp, arbeta, äta, prome- nera, röka tobak — allt hade sina bestämda timmar. Ingen expedition utgiå från hans hand utan att wara noga öfwer- tänkt och orden wäl öfwerwägde. Till haffs och brådsta syntes aldrig spår, möjligen någon enstaka gång till swef af uttrycks- förmågan. Framstact någon gång en udd, war den anbringad med öfwerläggning och wäl slipad. Handstilen war en gång för alla bestämd olika för olika slags uppsatser, sålunda en för predikoconcepter, en annan för bref, ännu en annan för prests- attester o. s. w. För motion promenerades hwarje dag till fots en bestämd wåglångd; kunde detta för wäderlekens eller wåglagets skull ej ske i fria luften, wandrades i stället i dag- liga rummet fram och åter ett wist större antal steg, så upp- mätte och beräknade, att de tillsammans jemnt motswarade fö- renämnde wåglångd. I sina församlingar war han en allwarlig styresman, men med goda lämpor. Öfwerallt i hans hus rådde ordning, t. o. m. smak, der för sådan fanns plats. Det war en hans glädje, om allt hwad han egde och wårdade ansågs wara af prima sort. Prestgårdens trädgård, af honom anlagd, hade den tiden endast wid större herresäten sina likar. Hwarje husgeråd, redskap etc. skulle owilkorligen finnas på sin be- stämda plats. Framför allt gällde detta om hans eget arbets- rum. En förbytt plats för en warstapel, pappersjar eller dyligt kunde försätta gubben alldeles ur hymör. Hans jemförelsewis gansta ansenliga bokförråd war utmärkt wäl wårdadt och con- ditioneradt, dertill ordnad och katalogiseradt med samma om- ständlighet och noggrannhet, som det bäst ordnade offentliga bibliothek. Inträde i detta trefliga bokrum war efter regeln hwarje annan än egaren förnekadt, äfwenfå utlåning derutur-

Undantagen från denna regel woro ytterst fällsynna och då tecken till den förnöjdaste sinnesstämning och den utmärktaste personliga gunst. — D:s rättssinne och reddbarhet förtjente obetingad aftning. Sjelf oförwitlig affskydde han brottet och lasten i alla desß former. Med desßa stränga grundsatsfer bar dock hans handlingsfätt emot medmennifcor den omifskänneligaste stämpel af billighet och fördragsamhet. Öfwerhufwud stod han till alla, som med honom hade beröring, i godt förhållande, der icke lynnet, hwarom nedanföre, rubbade detta förhållande. Alla pligter woro honom heliga; för sina rättigheter fordrade han respect, om han än icke till yttersta skärfwen utfråfde de materiela. Åfwen härwid war D. i någon mån formalist. Hans medhjelpare i embetet hade t. ex. sin bestämda årslön, men desßutom ock ett lifaledes bestämdt mindre arfwode för hwarje af honom utöfswad extra förrättning såsom barndop o. dyl. — D:s olycka war hans lynne, som hade en rettlighet och ett wälde, hwarom man knapt kan göra sig föreställning. Midt under den lugnaste sinnesstämning och den glädtigaste conversation kunde han af en den obetydligaste anledning blifwa stött åfwen på sina närmaste wänner och dermed war det för den gången med ens slut på både lugnet och glädtigheten och samtalet. En kort, bitter, häftigt och twärt uttalad tillrättawisning, (kanstte rättare: snåsa) samt en omedelbarligen derpå intrådande den stummaste tystnad woro de ofwifliga tecknen till denna beklaganswärda affection. Han war då lika otillgänglig för ursäkter och förklaringar från den werklige eller förmente förolämparens sida som förswarslös mot dennes fortsatta angrepp, om denne sådana försökte. Intet kunde förmå honom att återupptaga det förehafda samtalets afflitna tråd, ånffönt D., besynnerligt nog, wid slika tillfällen ej plågade lemna sällskapet utan stanna qwar deruti som en stum, dystert medlem under en synbart wäldsam inre strid med sig sjelf. Husfolk och umgångeßwänner woro wana wid denna parorysm och hade af erfarenheten lärt sig det derwid enda lämpliga förfaringsfättet, som war — ej att söka blidka den förtörnade, hwilket försöf endast skulle werkat som pusten på elden — men ignorera förhållandet, lemna gubben ofstörd åt sig sjelf, hysselfätta sig med annat och med andra, wara munter och obe-

swärad, som om ingenting passerat. Kom så samtalet att tillfälligtwis beröra något för D. intressant ämne, war han snart — dock wäl först efter förloppet af en eller annan qwartstamma — obemärkt för sig sjelf inblandad i samtalet, och då røjde sig ej mer någon hågkomst af den mellankomna rubbnin-gen. Dylifa utbrott af dåligt lynne woro omöjliga att föreskomma; ingen consideration för person egde derwid från hans sida rum. Sjelfwa hans af honom hjertligt älskade och werkligen älskwärda samt af honom lifsom af alla, hwilka kände henne, med allt stål högt wärderade mafa, Oliwa Billberg, en qwinna med många förträffliga egenheter, skonades då lika litet, som hon sjelf med all sin klofhet och öfning war i stånd att alltid fringssegla den farliga klippan. Berättaren erinrar sig ett tillfälle, då en den ofsyndigaste af werkligen wälment deltagande föranledd reflexion om gubbens ögonswaghet — han war mycket närhynt och kände sjelf med saknad denna brist — retade honom till den grad, att intresset för den reflecterande, hwilket närmast tillförene wisat sig särdeles lifligt, och dermed sällskapsglädjen förswann för halfwa dagen. D. s wänner beklagade denna retlighet, men tålde den gerna såsom endast ett skuggparti uti hans i grunden hederliga och wälwilliga karakter. Hans owänner och motståndare egde i samma retlighet ett det ypperligaste wapen att begagna mot honom sjelf, enär wid en muntlig discussjon, ware sig sällskaplig eller officiel, blott behöfdes ett emot D. framslungadt personligen förolämpande uttryck, hwarigenom D. owilforligen war genast bringad till tystnad och triumfen öfwer honom wunnen. Det war med D. som med snart sagdt hwarje oförstållid kraftigare natur: utan hade sina strosfigheter, men en hwar som bortseende derifrån sökte kärnan, upptäckte utan möda de redbara och hederliga tänkesätt, det fromma och kärleksfulla hjerta, som lätt utplånade de obehagliga intrycken af de förstnämnda. Därför stod han i nära förhållande till flera af de bättre bland sin samtids prester, med hwilka han ofta breswerlade. Under sina tidigare embetsår war han en särdeles werksam medlem uti ett emellan åtskillige yngre prestmän enskildt stiftadt s. k. "Collegium homileticum," hvars ändamål war att genom författande och ömsesidigt recenserande utaf predikoutkast och dylifa

arbeten lifwa och utbilda den homiletiska förmågan, ett Collegium, hvars tillwaro, ehuru under sin lifstid gömdt i det obemärkta, wäl torde förtjena att för efterwerlden framdragas såsom en "tidsbild," vittnande att ej heller då öfwerallt rådde hos presterkapet den lifgiltighet för des egentliga kall, som icke sällan föraktligt beklagas. Collegiets stadgar finnas ännu qwar bortåt 50 år efter des upplösning, äfwenfä åtfylliga des arbeten *).

14. **Per Lorenz Cederlöf**, son af uppbördsstrifwaren Lars Andersson och Greta Persdotter, föddes $2\frac{2}{3}$ 1803 i Westergöthland, blef student 1824, prestwigd $2\frac{1}{6}$ 1830 till huspredikant hos hoffjunkaren von Gröninger, magister 1835, pastor här $3\frac{1}{12}$ 1840, tilltr. 1843.

Gift $2\frac{0}{12}$ 1834 med Mathilda Antoinetta Gröppler, dotter af handlanden Joh. Ad. G. i Carlskrona. Barn: Emma Mathilda Adelaide, f. $\frac{3}{10}$ 1835. — Hilma Eleonora Euphrosyne, f. $\frac{7}{12}$ 1837. — Carl Johan Ehrenfrid Anton Eugene f. $2\frac{8}{7}$ 1841. — Döfsiana Antoinetta Theodolinda, f. $\frac{2}{11}$ 1845. — Agathon Esaias Nathan Ferdinand Mathias Emanuel f. $\frac{18}{12}$ 1850.

Kyrkoherdar i Möbbelöf och Skifwarp.

1. **Petrus Jani** uppgifwes hafwa varit pastor här 1529 och afgått 1540.

2. **Nicolaus Petri**, född 1513, blef pastor 1540, lämnade 1579 pastoratet åt sin son och dog $18\frac{1}{10}$ 1585; han skall od varit prost. Ett epitaphium uppsattes öfwer honom i Möbbelöfs kyrka. Med sin hustru Gertrud Persdotter hade han 6 söner och 6 döttrar.

3. **Oluff Nilssön**, född 1557, prestwigdes 1579 till att mottaga detta pastorat, som fadren åt honom asträdt. Vid biskopsvisitation 1627 befanns ungdomens christendomskunskap icke tillfridsställande; pastor predikade temligen bra, och godt förhållande rådde mellan honom och medhjelparen herr Peder.

*) Om detta collegium torde på ett annat ställe i detta arbete något mera kunna meddelas.

1628 skall denne hafwa öfwertagit pastoratet. Enligt en uppgift lefde herr Oluff ända till 1648. Han lät 1624 uppsätta ett epitaphium öfver sig jemte porträtt i Nöbbelöfs kyrka. — Gift 1581 med Christina Christophersdotter, med hvilken han hade 3 söner och 5 döttrar.

4. **Petrus Olai** uppgifwes hafwa blifwit medhjelpare här redan 1610 och varit pastor från 1628 till 1640 samt gift med företrädarens dotterdotter Helena Olsson. Att han war medhjelpare här 1627 och pastor 1636 bekräftas af samtida vittnesbörd. Vid visitation 1635 war ungdomen icke dåligt underwisad.

5. **Tønnes Gregersen** (Antonius Gregorii) blef efter dimission från Lunds skola student i Köpenhamn 1636, war 1638 rektor wid Østads skola, blef s. å. magister i Köpenhamn, prestwigdes till komminister i Eskabersjö ¹⁹/₆ 1640, samt uppgifwes hafwa varit pastor här 1640—1644.

6. **Christen Jønsen** war lundabo och genomgått derwarande gymnasium, blef student 1637 och pastor härstädes ²⁰/₂ 1645. Han hade 1663 uppdrag att bestrida prostetjensten, förmodligen med anledning af sjukdomsförfall för prosten Resenius. Ehuru ålderstigen beslitade han sig om att lära swenska, då detta språk efter 1680 skulle införas. Död 1687. — Hans enka hette Metta Bredahl. Biskopen hade, enligt bref till generalguvernören ²⁵/₆ 1687, lofwat henne att få blifwa konseverad wid pastoratet, i anseende till mannens på ålderdomen wisade nit för uniformiteten. Dottren Cecilia omnämnes.

7. **Petrus Uppendick**, son af handlanden Jøns Torsen och Anna Jakobsdotter, föddes i Østad ⁹/₁₂ 1661, tog sitt tillnamn efter modrens förre man handlanden Peter Uppendick i Østad, gick i skola i Christianstad, blef student 1682 och prestwigdes ⁹/₆ 1687 till pastor härstädes. Några fiskare i Skifswarp klagade att han önsfat förbannelse öfver deras fiskeri, derföre att de försummat besöka kyrkan. Vid undersökning bestyrktes icke denna anklagelse, men en bonde uppgafs hafwa varit ohöflig mot pastorn och sagt sig skola utsätta sina fisknät för prosten Arenchils räkning, då han hoppades få honom till försvarare. Arenchil klagade 1691 att U. wisat honom sidwördnad; förlifning uppgjordes inför konfistorium. Död ²²/₁ 1696. — Gift 1687

med Metta Bredahl, enka efter företrädaren och dotter af kyrkoh. Rasmus B. i Löfwestad. De hade två söner, som dogo före fadren, och två döttrar som öfwerlefde honom; de hette Anna och Karna. Metta Bredahl blef ännu engång konserverad wid pastoratet. U. har utgifwit "oratio in laudem academix Carolinæ."

8. **Jonas Wahr** war pastor här 1696—1699; se wid Ausås.

9. **Petrus Sundius**, son af pastorn i Asby af Linsköpings stift Magnus S. och född omfr. 1659, blef student 1682 och prestwigd $\frac{5}{7}$ 1689 till stadskomminister i Christianstad och pastor i Rosaby samt erhöll 1699 transport hit. Död $\frac{4}{9}$ 1707. — Gift med en dotter (trol. styfdotter) af kyrkoh. Jonas Cavallius i Sörby; hon war enka efter företrädaren i Christianstad och öfwerlefde Sundius samt blef konserverad wid pastoratet. Barn: Mathias, f. 1691. — Nils, past. i Kjellstorp. — Magnus, f. 1695, d. i spääd ålder. — Katrina, f. 1696. — Magnus, past. i St. Herrestad. — Brita Rebecka.

10. **Jacob Sjöbeck** blef student 1699, war 1701 kollega wid Ystads skola, prestwigdes $\frac{25}{6}$ 1709 till tjänstgöring härstädes och nämnes 1710 som utnämnd pastor härstädes; hans fullmakt bekräftades af konungen i Bender $\frac{20}{9}$ 1711. 1729 fick han styffsonen Magnus Sundius till biträde. Död $\frac{19}{3}$ 1741. — S. war gift tre gånger, neml. 1. med företrädarens enka, som war dotter af kyrkoherden Cavallius i Sörby, bland hwilkens arfwingar han nämnes i boupplysningen; 2. m. Sara Beckman, som nämnes i Kjellstors kyrkobot år 1730; 3. m. Brita Amalia Sack, hwilken lefde efter honom som enka. Han efterlämnade också fyra ommyndiga barn, hwilkas lefnadsböden icke äro kända.

11. **Jonas Swenonius** 1742—1746; se wid Wålinge.

12. **Henrik Sahne**, son af Mathias H., pastor i Fjellkinge, och Märta Hagman, föddes i Malmö $\frac{1}{7}$ 1704, sattes 1715 i Carlshamns skola, blef student 1721, kollega och kantor wid Christianstads skola 1730. Han skall haft mycket förtroende som lärare så wäl i allmänhet som särskildt i sång; äfwen hade han en utmärkt sångröst. 1730 blef han också magister, opponerade wid prestmöte 1741, prestwigdes $\frac{3}{6}$ 1744 och ut-

nämndes $15/10$ 1746 till pastor härstädes, tilltr. 1747. Han led mycket af hypochondri. Död $14/3$ 1761. — Gift $9/1$ 1734 m. Katrina Stenhoff, dotter af prosten Nils S. i Christianstad. Barn: Märta Helena, g. m. prosten N. J. Sjöborg i Högestad. — Christina Maria, g. m. prosten K. N. Riis i S. Herrestad. — Mats Niklas, f. 1743.

13. **Jsaak Winqwist**, son af rectorn wid Malmö skola Malte W. och des hustru Ingrid Espholz, föddes omkring 1718, förlorade tidigt sin fader och uppfostrades derefter af prosten i Gårdstånga Joachim Müller, med hvars hustru han war beslägtad. Af Müller blef han också $3/8$ 1743 "ordenteligen kallad och vocerad" till medhjelpare; biskop Bengelius har wid ordet "ordenteligen" i kanten anmärkt: "rectius oordenteligen idque parum recte;" dock blef W. $18/10$ f. å. prestwigd till Müllers biträde. 1752 blef W. stadskommunister och slotts-pastor i Malmö och $14/12$ 1762 pastor härstädes. Han skall haft goda kunskaper, men varit en dålig hushållare, och länade wid sin död 1774 hustru och en dotter efter sig i stor fattigdom. Hustrun Anna Elisabeth Corwin war dotter af prosten Samuel Fredrik C. i Malmö.

14. **Knut Johan Billberg**, son af kyrkoh. Gustaf B. i Ingelstad, föddes $13/1$ 1734, blef student 1748, magister 1754,¹ prestwigd $23/3$ f. å. till tjenstgöring i Ingelstad, vice pastor i Husie 1763, regementspast. wid norra sk. kavalleriet 1773, pastor härstädes $10/8$ 1775. Död $9/7$ 1778. — Gift $12/10$ 1764 m. Katrina Bering, dotter af prosten Olof B. i Husie; hon blef äfwen gift med efterträdaren. Barn: Gustaf, f. 1767, häradsbörd. i Ingelstads, Terrestads, Ljunits och Herrestads härader och titulerad lagman; gift m. en fröken Klint; barnlös. — Oliwa, g. m. prosten C. Ödman i S. Willie.

15. **Anders Corwin**, son af kyrkoh. i Bårslöf Anders C. och Brita Beata Röring, föddes $31/6$ 1743, underwistes dels hemma dels i Helsingborgs skola, blef student 1761, prestwigd $14/12$ 1765 på kallelse af prosten Nils Hjort i Österlöf, tjenstgjorde der till 1777, blef då nådärsprest i Raslunda, mottog enahanda befattning här 1778, kallades f. å. till fjerde profpredikant härstädes, hwilket afflogs af domkapitlet, men bifölls af K. M., utnämndes 1780 till pastor och erhöll prostetitel

1796. Redan 1790 började hans halsa att förswagas, och 1800 blef han efter ett slutadt hushörhör anfallen af slag och derefter lam i ena sidan och ur skänd att redigt tala. I sina friska dagar skall han varit en arbetsam man. Död $\frac{7}{11}$ 1804. — Gift med företrädarens enka Katrina Bering, med hvilken han hade tre barn, nemligen Anders Johan, f. 1781, handlande i Ystad, Beata Elisabets, g. m. profsten P. Simonson i Wanstad, och Laurentia Margreta, g. m. profsten P. S. Ljungberg i Ystad.

16. **Peter Adam Emanuel Dlin** 1805—1808; se wid Wäsby.

17. **Johan Fredrik Hünemöder**, son af en lifa benämnd akademiz och stadschirurg i Lund och född derstädes $\frac{7}{4}$ 1761, blef student 1779, prestwigd $\frac{9}{7}$ 1789, prebendekomminister i Lomma 1795, andre stadskomminister i Lund 1800, pastor härstädes $\frac{2}{3}$ 1809, tilltr. f. å. och erhöill profstetitel 1818. Han war en redlig och nitiff prest; hans sätt att wara, lifasom hans utseende, war gammaldags och allwarligt. Död $\frac{3}{12}$ 1836. — Gift m. Ingrid Bergendorff, hwars far war gästgifsware; hon dog 1813. Barn: August Ludwig, f. $\frac{9}{4}$ 1806, d. 1833, med. doktor. — Johanna Benedikta, g. m. profsten C. A. Jönsson i Förslöf.

18. **Sven Nilsson**, son af en hemmansäbo i Åsmuntorp wid Landsfrona och född $\frac{9}{3}$ 1787, gick i Landsfrona skola, blef student 1806, magister 1811, docens i naturalhistoria och amanuens wid naturhist. museum 1812, ekonomie adjunkt 1816, intendent wid naturhist. museum 1819, titulär professor 1821, tillf. intendent wid Zool. riksmuseum 1828, R. B. D. 1829, professor i naturalhistorien wid Lunds universitet $\frac{13}{10}$ 1832, prestwigdes $\frac{2}{6}$ 1838, erhöill $\frac{16}{11}$ f. å. Röbbelöfs pastorat såsom personelt prebende, tillträdde det 1839, blef f. å. honorarieprost, R. D. D. 1840, L. R. D. 1844, Kommendör af D. D. D. 1846.

Gift 1824 med Elisabets Cecilia Berg, hwars farder war kamrer. Barn: Nils Johan, f. $\frac{28}{4}$ 1825, phil. mag. — Thora Maria, f. $\frac{1}{10}$ 1826, g. 1852 m. universitetetsbibliothekarien Edward Berling i Lund. — Carl Esaias, f. $\frac{9}{7}$ 1829, styrman. — Lars Gabriel, f. $\frac{2}{1}$ 1833, phil.

mag. — Lorenz Zacharias f. $23/_{11}$ 1835, landtbrukare. —
 Ida Göthilda, f. $7/_{2}$ 1840.

Skrifter: se Lunds Stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Balkåkra, Snårestad och Skårby.

Enligt kunglig tillåtelse $2/_{6}$ 1786 blef Skårby socken, som förut ensam utgjort ett pastorat, 1788 förenad med Balkåkra och Snårestad. Excellensen Erik Ruuth, egare till Marswinsholm, erhöll patronrätt med tillåtelse att framdeles bygga en kyrka för alla tre församlingarna.

I. Kyrkoherdar i Balkåkra och Snårestad.

1. **Severin Nilsson.** En så benämnd pastor uppgifves i stiftsmatrikeln af år 1842 hafwa varit här 1609.

2. **Sören Lauridsen** var pastor här 1610 och lefde ännu på sommaren 1648, men dog s. å., ty "h'r Söffrens Enke i Balkåker" nämnes bland dem som resterade med skatt för nämnde år. Vid biskopsvisitation 1619 befanns allt vara i god ordning, men 1627 var klockaren förfumlig i katechisation. 1635 är antecknad i B. B., att ungdomen var okunnig och att herr Otto Marswin gjorde pastorn mycket bryderi samt att hans underhafwande i socknarna trädde i hans fotspår och woro ganska gensträfwiga.

3. **Johan Steensönn** prestwigdes till pastor här $1/_{11}$ 1648, förekommer 1655 som pastor i "Balkåker oc Snårested" och var det till 1675. Han skall varit Köpenhamnsbo och magister.

3. **Hans Eskildson Forbus** var född på Våland omkr. 1646, gick i skola i Ystad och studerade i Greifswald innan han 1666 blef student i Köpenhamn. Kort derefter blef han kollega wid Ystads skola och var det i 14 år, derjemte förordnad 1681 att förestå rektorstjensten dersammastädes. Under tiden undergick han presteramen 1676, då han af generalguvernören von Fersen blifwit utsedd till pastor härstädes. Der till prestwigdes han $14/_{12}$ 1681, då han i anseende till sin okunnighet måste afgifwa en så lydande förbindelse: "Emedhan

jag underteknad icke hafwer uti examine theologico wift det prof, som af mig billigen kunde fordras, så at der hans Hög-
 wörd., min käre herr Biskop wille med mig rigoreus handla,
 kunde hafwa fog mig ifrån ordinationen att rejicera, men så-
 som H. H. af commiseration icke hafwer welat hindra min
 befordran och wälsfärd, utan mig admitterat med den condition,
 at jag här efter flitigare skall studera, ty bepliktat jag mig med all
 flit att läsa uti Bibeln och in lectione locorum communium
 mig öfwa, så att när det H. H. Herr Biskopen kan wara be-
 läget mig till examen infalla, jag då mig öwägerligen skall
 inställa; deslikes, såsom jag befinner min swaghet, att jag icke
 med några subtiliteter kan komma till rätta, will jag med all
 ensaldighet Guds heliga och rena ord för mina åhörare fram-
 sätta och förhandla, efter den anledning, som sal. doctor Broch-
 manni Postilla mig wid handen gifwer; och der jag befinnes
 härutinnan försummelig eller häremot att handla, då uthan all mot-
 sägelse mitt fallsbref ifrån mig lägga och ifrån mitt kall att träda,
 såsom den der emot min Ed och löfte handlat hafwer. Detta
 obrottsligen af mig hållas och efterkommas skall, så sant hjelpe
 mig Gud och hans heliga ord." Man finner ej omnämndt,
 att någon examen sedan blifwit anställt med F., eller med
 andra, hwilka wid sin ordination afgifwit enahanda revers.
 F. dog i början af år 1716 och begrofs $13\frac{1}{2}$. 3 April s. å. war
 fråga om att familjen skulle konserveras genom Nils Sun-
 dius, som sedan blef pastor i Kjellstorp. — Forbus blef 1703
 gift med Kjerstin Corneliidotter från Ystad, hwilken han
 under äktenkapslöfte häfdat; en deras son war skomakaregesäll
 och en dotter blef gift med efterträdaren.

5. **Johannes Ringius**, skåning, född 1682, infres
 som student i skåniska nationen i Lund 1706, blef rektor wid
 Carlskrona skola $\frac{9}{5}$ 1713 och prestwigdes $17\frac{1}{7}$ 1716 till att
 biträda der. Grefwinnan Königsmark wille hafwa en student,
 benämnd Olof Lundmark, till pastor efter Forbus, men konfi-
 storium motwerkade det, emedan han dels tillhörde annat sifst,
 dels ej kunde försörja presthuset, "såsom han förwisso berättades
 wara till annat giftermål förbunden." R. blef pastor här sifst-
 nämnde år. Död $17\frac{1}{12}$ 1730. Hans enka hette Margreta
 Forbus.

6. **Erif Asping** föddes 1687 $10/10$, war student 13 år dels i Lund, dels i Upsala och prestwigdes $10/5$ 1716 till tjenstgöring i Carlshamn, war 1719 i Dusby, der han qwarblef ända tills han fick pastorat. Enligt sin egen uppgift utstod han der "många fatiger och travaljer" och yttrade: "när en annan får hafwat hwad jag har plöjt, så får han weta hwad jag döjt." 1729 sökte han Hjerås pastorat och skref till biskop Linnerius: "Hwad tacksamhets erkängho som bör och måste erläggas till sakens önskelige framgång så till Ed. Faderl. Höghwördighet som till H:r Secreteraren i Stockholm, som har at beställa med thenna affairen, skall jag sannerligen min skyldighet så wäl heberligen och nöjaktigt som någon annan med Guds hjelp ödmjukast och tacksamast riktigt och redeligen deponera." 1730 sökte han Wissestofta och skref $7/8$ till biskopen: "Detta Ed. Faderl. Höghwördighets mot mig gunstigt wisande och beteende barmhertighetswärf skall jag som en ärlig man, efter min ofta berörde utlätelse, tacksamligen och redeligen med första i all som största ödmjukhet min skyldighet aflägga." Man wet ej om man wid läsningen häraf skall förundra sig mest öfwer de oförsynta anbuden af musor, eller den oförmåga att uttrycka sig, hwilken skrifwelserna ådagalägga. 1731 $16/6$, då A. predikat prof i Balkåkra, skref han att han ämnade sig till Lund, tilläggande derwid: "Gud gifwe tå lycka til at träffa min fromma och Höghwördiga Herr Biskop wid ett godt humeur, så præfagierar jag, ja alldeles kan försäkra och gloriera mig af en lyckelig resa." S. å. $7/7$ resolverades, att han skulle befullmäktigas till pastor härstädes. Han bodde i Snårestads socken. 1746 beswårade han sig deröfwer att pastor i Skärby blandade sig i hwad som tillhörde pastorsämбетets förvaltning i Snårestad. Ofta sökte han flyttning till andra lägenheter. Död $28/1$ 1747, efterlämnande enka, som i kons. prot. kallas än Lena Christina, än Juliana Christina än Helena Borlén.

7. **Carl Gustaf Bagge**, son af inspektoren Per B. på Öfwebskloster, prestwigdes $30/6$ 1743 till husprest hos excellensen Meyerfelt på Söfdeborg, kallades 1748 till sjerde profspredikant härstädes, undergick pastoralexamen och erhöll wid walet enhälligt kallelse, hwarefter fullmagt bewiljades $21/6$ s. å.

Död $28/_{11}$ 1762 wid 44 års ålder. — Gift med Ewa Katrina Broomé, f. 1735, d. 1812, dotter af prosten Daniel B. i Söfvestad. Deras dotter Anna Katrina war g. m. kyrkoh. Lars Trägårdh i Gessie.

8. **Otto Christian Herenberg**, son af en rådsman i Landskrona och född der, blef prestwigt 1745 $21/_{12}$ till tjenstgöring i Wemmerlöf, 1757 nådårsprest der, 1764 pastor här. 1748 blef han "af qwinnfolket Sissa Hansdotter anklagad att hafwa henne lågrat och med barn rådt;" anlagelsen lærer warit lögnaktig och af en lättfärdig dräng uppspunnen. H. lär warit känd för goda predikogåfwor, enär han waldes till predikant wid ett prestmöte 1773. Enligt Elmgrens uppgift war han ganska stark. Död $1/_{4}$ 1786. Han skall warit gift 1. m. kyrkoh. Quidings i Wemmerlöf enka Margreta Sophia Hök, 2. m. Maria Mandorff, som öfwerlefde honom.

II. Kyrkoherdar i Skårby.

Denna socken skall wid reformationstiden hafwa blifwit skild från Bjeresjö, hwilken den förut tillhört.

1. **Dlaus Petri** skall warit pastor här 1529—1550.

2. **Janus Nicolai** uppgifwes hafwa warit pastor här 1550—1577.

3. **Joannes Martini** prestwigdes $19/_{4}$ 1567 till "minister in verbo Domini ecclesie Schorby."

4. **Nicolaus Martini** skall warit prest här 1577—1606.

5. **Magnus Michaelis** uppgifwes hafwa warit pastor här från 1606 till 1627, men åtminstone det sednare årtalet är oriftigt.

6. **Matthis Laurisön** war pastor här 1610 och kanske ända till 1645. Wid biskopsvisitation 1627 befanns flockaren stöta sitt fall dåligt, men erhöål likwål af biskopen en daler till understöd. 1635 war biskopen belåten med ställningen innom detta pastorat.

7. **Rasmus Jacobsön**, bördig från Skallundborg, prestwigdes $21/_{3}$ 1645 till pastor härstädes och war det till 1678. Hans enka Margreta begärde 1680, att till pastor "en sådan person måtte befordras, som henne icke för hård

falla skulle." Under vakansen predikade en student wid namn Christian Thomæson Heyn, som sedan blef pastor i Bosarp. Han fördriftade sig att också stå ministeriella förrättningar och blef derföre förbjuden åfwen att predika. Då han stundom varit borta, hade "Degnen stått på golfwet och læst for dem."

8. **Ludwig Isaksson Munthe** war son af pastorn i Dverrestad Isak Persson och Birgitta Munthe, prestdotter från Ingelstorp. Han föddes $27/12$ 1645 och kom wid 6 års ålder till sin moders förre mans morbror, pastorn i Söfwestad Fredrik Schandorf, som höll en privatskola. Efter två år återwände han till Dverrestad och njöt der underwisning dels af sin fader, dels af styffadren pastorn N. Prael i Dverrestad, fattes 1663 i Christianstads skola och blef 1664 student i Greifswald. Sebermera studerade han åfwen i Köpenhamn, der han "frequenterede många herrliga collegia publica et privata." 1669 kom han till Lund, der han s. å. berömligen undergick theologisk examen. Följande året begaf han sig till Stockholm. Han blef der antagen till huspredikant hos grefwinnan Beata Lejonhufwud, hwilken befattning han behöll i sju år. 1678 blef han anställd som predikant wid arméen. Efter krigets slut utgaf han "till konungens åhra" en bok med titeln: "en trogen undersåtares böneplikt," hwarefter R. M. "för sådan gjord prob och store meriter anförtrodde honom att uppwakta Skorby pastorat," hwartill han blifwit "af Gud vocerad genom Wälborne Herr Holger Thott, herre till Marswinsholm, så och af Sochnamännen." M. prestwigdes derefter $14/12$ 1681 i Lunds domkyrka. Han uppbyggde på prestgårdens grund ett hus till bostad för församlingens fattiga. I de personalier, som upplästes wid hans begrafning och hwarur de ofwan citerade orden äro hemtade, skildras han såsom en förträfflig människa och en nitisk prest. Han sjuknade $10/11$ 1693 och då han märkte sitt slut wara för handen, "befallte han sin hustru och son i Guds protection och låg sedan mycket tålmodeligen." Kort före sitt aflidande $12/11$ s. å. yttrade han: "jag fruktar icke för döden, ty jag hafwer ett godt samwet, jag hafwer lefwat Christeligen med min åttafälla, jag wet ingen menniska jag bär hat till, hafwer också af hjertat förlåtit alla som mig

hafwa emotbrutit, men all min sorg har warit och ähr ännu, att jag icke så fullkomligen hafwer kunnat tjent min Gud, som jag gerna wille." Så talade han "med frisk och obehindrat Mähl och Mähla rätt till sitt yttersta." — I personalierna berättas ock, att när M. "förnam det sigh eij till godo komma länge sittja in coelibatu, efftersom dhett icke ähr got att Meniskan är allena, som dhett står Gen. 2, så efterty Salomon sägher: Twå äro bättre än een Eccl. 4, bleff han finnat inträdha i dett h. äktenkapsståndet"; samt blef "med reputerlig solennitet" i Ystad $23/1$, 1683 gift med Inger Uppendick, dotter af handlanden Jöns Toröfson och Anna Jakobsdotter. I detta äktenkap föddes fyra "wackra och wälkafade" barn, twå af hwardera könet, af hwilka endast en son öfwerlefde sädren, nemligen Isak; han wistades 1732 i Wexjö.

9. **Michael Ljungh** blef student 1682 och war från 1690 $2/2$ till 1691 $23/1$ kurator för skänsta nationen wid Lunds uniwersitet. 1694 kallades han till pastor härstädes, examine-rades $6/3$ 1695 och befanns förswarlig, hwarefter han prest-wigdes i Wexjö i anseende till biskopsbakansen i Lund. Då prosten Lacander $14/4$ s. å. skulle installera honom, framgaf öfwerkommisfarien Ehrenflycht, som arrenderat Königsmarksta egendomarna, en protest mot installationen. Förmodligen war anledningen härtill den, att Ljungh icke wille gifta sig med förre pastorns enka. Prosten blef förlägen och wiste i början icke hwad han skulle företaga, men fattade sig slutligen, uppläste konsistorii förordnande om installationen jemte Ehrenflychts protest och önskade den nye pastorn lycka till ämbetets förrättande. I berättelsen härom berömmet prosten mycket så wäl enkan som hennes förnäma slägt; hon war ung, hade blott ett barn och temligen goda medel, "så att den henne får, far wäl derwid och kommer ibland hederligt och förnembt folk och swägerkap, som med all heder och wyrdnat lærer Pl. Ven. Cons:i höggunstiga bewägenhet skyldigst erkänna." Oaktadt enkans anförda goda egenskaper och oaktadt hon war willig till en äkta förening med L. och dertill begärde konsistorii bemedling, wille L. dock icke äkta henne, utan förlofwade sig med en annan person i Lund. Detta sitt förhållande wille han ursäktta med försigfwande, att prestenkan icke wille hafwa honom. Med an-

ledning häraf instämades han till prestmötet. Konfistorium in-
 hiberade hans tillämnade giftermål i Lund och uppdrog åt pro-
 sten Lacander att bringa honom och enkan "till composition,
 dragande den tanka att han sig till enkans conservation wille
 disponera." Detta systemål wanns icke, men L. lärar ej heller
 fått konsistorii tillåtelse att gista sig med sin trolofwade i Lund.
 1699 hade det åtminstone icke skett, ty prestenkan war då ännu
 qwar i prestgården och lämnade L. endast en stuga, hwilken
 enligt hans klagan war så förfallen, att han wiste icke hwil-
 ket ögonblick den ramlade ned öfwer honom. 1702 hade han
 ännu ständiga twister med enkan dels om en del inkomster af
 församlingen, hwilka han lofwat afstå till henne, dels angående
 det af hennes man uppbyggda fattighuset, af hwilket hon pre-
 tenderade någon inkomst, då deremot L. synes hafwa tagit hyra
 för detsamma. Han dog på hösten 1710. En prestenska här-
 stades, som 1711 fordrade husrum i den trånga prestgården,
 är säkert den förutnämnda enkan efter Munthe, Inger Up-
 pendik.

10. **Laurentius Hartwig Nave** 1710—1712; se
 wid Widtsköfle.

11. **Nils Gedahl** prestwigdes $\frac{6}{12}$ 1711 till tjenstgö-
 ring i Lomma, föreflogs i början af år 1712 till pastor här-
 stades enligt konsf. prot. $\frac{21}{2}$, der han kallas "en allwarfsam och
 sckelig person." Wid samma tid har han förmodligen begynt
 att bestrida pastorsämbetet och kallas äfwen s. å. kyrkoherde,
 ehuru det synes som han i början af år 1716 ännu icke warit
 utnämnd, enär det då heter i konsf. prot.: "Consist. will efter
 möjlighet befordra Hr Olauw Blomelium uti sin begäran om
 Skårby pastorat, när tiden dertill blifwer;" men möjligen kan
 här wara något sckiffel. E. war blekingsbo. Död i Novem-
 ber 1731, wid 52 års ålder och efterlämnande enka wid namn
 Christina Clausdotter, som förut warit gift med kyrkoh.
 J. Ottorpius i Görslöf.

12. **Nils Billberg**, son af Hans Ottesson, pastor i
 Willeberga, prestwigdes $\frac{19}{12}$ 1723 till tjenstgöring i S. Willie
 och blef på hösten 1732 befullmäktigad till pastor härstades.
 Under hans tid förstördes prestgården genom en eldswåda 1746.
 Död $\frac{12}{10}$ 1748 wid 50 års ålder.

13. **Per Safgård**, som war Engelholmsbo, blef student 1731, prestwigdes $\frac{30}{9}$, 1743 till tjenstgöring i Lyngby af Bara härads, erhöll wid prestwal härstädes enhällig kallelse, hwarefter fullmagt bewiljades $\frac{12}{4}$, 1749. Han dog på sommarens 1762 och skall warit 50 år gammal. — Gift med Ingeborg Halling, köpmansdotter från Ystad, som ock blef gift med efterträdaren.

14. **Christian Espholtz**, son af Hans E., pastor i Jllstorp, föddes i Reslöf 1724, gick i Malmö skola, blef student 1742, prestwigd $\frac{30}{11}$, 1753 till tjenstgöring i Hammenhög, pastor här genom enhällig kallelse $\frac{4}{9}$, 1763. Han war "en redlig och allwarfam man", enligt Elmgren. Död $\frac{19}{11}$, 1780. — Gift med företrädarens enka Ingeborg Halling, som öfwerlefde honom och dog i Huaröds prestgård 1784 wid 62 års ålder. Äktenskapet war barnlöst.

15. **Hans Christian Wettersten**, son af kyrkoh. Carl W. i Ö. Herrestad, blef prest $\frac{6}{9}$, 1760, magister s. å, kollega 1762 och sedermera rektor wid Carlshamns skola, pastor här 1781 genom enhällig kallelse. 1786 döpte han en neger, som blifwit såld till slaf i Amerika och derifrån kommit till Köpenhamn, der excellensen Ruuth friköpt honom. Wid dopakten blef, enligt berättelse i Lunds Meddelblad, negrens "öfwer funten lutande hufwud nebböjdt af fru friherrinnan Ruuth", och faddrar woro flera förnåma personer. W. blef $\frac{23}{7}$, 1787 utnämnd till pastor äfwen i Balkäkra och Snårestad, men erhöll ej fullmagten, ty han dog $\frac{12}{8}$ s. å.

III. Kyrkoherdar i Balkäkra, Snårestad och Skärby.

1. **Sven Krok**, son af en handlande och rådmän i Werjö, föddes der 1762, blef student i Upsala 1778, i Lund 1781, prestwigd i Werjö $\frac{10}{6}$, 1782, extraord. bataljonspred. wid Kronobergs regemente s. å., magister i Lund 1784, ordinarie bataljonspred. wid samma regemente 1786, pastor härstädes $\frac{2}{4}$, 1788, tilltr. 1789, responderade wid prestmöte 1795, erhöll profetitel 1796, blef vice häradsprost 1815 och inspektor wid Ystads skola 1817. Ödman i S. Wille, som 1818 utnämndes till häradsprost, åtnjöt icke K:s ynnest, hwarom flera hans anledningat å Ö:s cirkulärbref vittna. Några prof må anföras.

Då D. föreslagit, att stadskomministern i Ystad C. Adrian måtte "få hafwa omedelbar tillgång till proflådan, då han skaffade sig nyckel till des öppnande", afgaf R. följande svar: "Att få hafwa omedelbar tillgång till proflådan, likwål med nyckel, denna Herr stadskomminister Adrians önskan förekommer mig något underlig, och så wida orimlig, som den innefattar en contradictio in adjecto. Men jag förstår hans mening och får, på Herr Håradsprostens begäran lemna deröfwer mitt yttrande, hwilket ej blifwer till bifall. Mina skäl äro: a) att komministrarna i Lunds stift icke förr haft ifrågasatta tillgång; b) bruket är ej sådant, mig weterligen, i andra rifets stift; c) kyrkoherdar och vice pastorer, som hittills lemnat komministrarne del af hwad lådan innehållit, så widt sådant angått dem, lära icke underlåta att äfwen hädanefter iakttaga detsamma; d) expeditionen skall härigenom fördröjas; e) alla andra komministrar hafwa då rätt att fordra medelbar tillgång till lådan, hwilken jag och f), i den händelse den blifwer Adrian tillerkänd, yrkar för komministern wid Balkåkra." Då D. begärt understöd för twänne ämbetsbröder, hwilka lidit brandskada, och bedt att kontraktisterna wille till honom insända "hwad medlidandet unnade dessa ämbetsbröder", swarade R., att han wille lämna dem något understöd lämpadt efter hans tillgångar, men tillade: "Hwad mitt medlidande unnar dem kan jag icke åstadkomma." Då D. erindrat om prenumeration å "koralboken" för kyrornas räkning, yttrade R. följande: "Om någon koralbok har, så wida jag wet, aldrig warit fråga. Detså tillstår jag, att jag icke wet, hwad en bok med ett sådant namn skulle innehålla. Men jag wet — säkert och bestämt, att hwarje både kyrka och publik skola i Lunds stift skall förses med den af Hæffner utarbetade Choralboken, emedan Consistorium så förordnat. Behöfliga exemplar af samma bok skola derföre till kyrorna af mig anskaffas. Dock kommer sådant icke att ske, mediante Herr Prosten, emedan jag i Consistorii cirkulår icke finner så wara owillkorligen förordnad" m. m. År 1822 hade prästerskapet i Ljunns och Herrestads härader sammanstjuit penningar till anställande af högtidligheter i Helsingborg i anledning af kronprinsens hälliga hemkomst till saderneslandet; häradsprosten borde, enligt domkapitlets föreskrift,

behålla dessa penningar till dess de honom affdrades. Som detta en längre tid, efter det högtidligheterna förfiggätt, ännu icke skett, föreslog *S.*, att hwaroch en skulle återtaga sitt bidrag; kontraktisterna wille använda de insamlade medlen för wälgörande ändamål, med undantag af *Krof.*, som yrkade att häradsprosten skulle behålla dem och afwakta domkapitlets ytterligare föreskrift. I ett följande cirkulär föreslog *S.*, att penningarna måtte gifwas åt en gammal, fattig pastorsadjunkt, wid namn Sandmark, hwilket bifölls af alla kontraktisterna utom *Krof.*, som swarade, att Sandmark icke skulle "sakna hans skärf", men att det understöd, som skulle tilldelas denne, icke skulle tagas af förutnämnda sammanfatt, hwilket borde deponeras i länsrånsteriet. *S.* tillkännagaf i följande cirkulär, att Sandmark fått penningarne, utom *Krofs* andel, som till honom återjändes. *K.* swarade härpå: "De af mig bewilljade — af Herr Prosten infordrade — hos wederbörlig auktoritet anmälde och af den samme accepterade — af Herr Prosten sedermera till leverering ä anwist ställe bestridde och nu ändtligen till mig återstäckade 3 Rdr 16 st. B:co har jag ur lådan uttagit på Herr Prostens begäran. Men mig torde en begäran bewiljas, den nemligen, som jag härmedelst gör, att emot laglig lösen bekomma en affskrift af alla Herr Prostens cirkulärbref i kontraktet ifrån årets början till och med gårdagen, detta ämne angående." Efter en lång skriftwerling i detta ämne och sedan *S.* bestridt *K:s* begäran, men de öfrige pastorerna i häradet ansett den böra bifallas, erhöll *K.* de begärda affskrifterna, men hwad bruk han gjorde af dem upplyses icke af prostarbrevet. *K.* afled $\frac{13}{4}$ 1827. — Gift 1788 med Beata Margreta Nylander, dotter af en prost i Werjö stift; hon dog 1797. Barn: Jonas Gudmund. — Nils Magnus, prost i Torrlösa. — Ingrid Christina. — Ulrika Elisabeth, g. m. prosten N. Hjort i Skurup. — Hel. Maria, g. m. pr. M. Borgström i Nosaby.

2. **Christian Gissel Berlin**, son af kronofogden Johan B. och Anna Charl. Möller, föddes i S. Wallösa af Sörups förs. $\frac{31}{12}$ 1800, blef student 1815, magister med andra hedersrummet 1823, docens i matematik 1825, prestwigd i Calmar $\frac{21}{12}$ 1828, pastor här efter erhållen nåd. åldersdispens $\frac{10}{6}$ 1829, tilltr. s. å., honorarieprost 1837, riksdagsman wid

alla riksdagar sedan 1840, revisor i Stats Banko och Riksgäldsverken samt i Malmö distrikt flera år, direktör wid sistnämnde inrättning sedan 1848, L. N. D. 1851.

Gift $13/9$ 1829 m. Anna Katrina Nordström, dotter af handlanden Jonas N. i Malmö. Barn: Maria Charlotta Augusta, f. $15/12$ 1830, g. m. pastorsadjunkten Måns Bööös 1852. — Erik Johan Oskar, f. $4/8$ 1832. — Carl Ludvig Theodor, f. $17/5$ 1834. — Christina Ulrika, f. $9/2$ 1836. — Anna Sophia Carolina, f. $12/3$ 1838. — Emma Clara Amalia, f. $20/4$ 1840. — Hulda Minerva Aurelia f. $17/6$ 1843. — Martin Axel Christian f. $5/10$ 1845.

Kyrkoherdar i Sjörup och Katslösa.

1. **Henrik Björnsön** uppgifves hafwa varit pastor här 1588.

2. **Gertt Henrichsön** var deputerad från Ejunits härads wid hyllningen 1610 och hade då varit pastor här några år, ty han nämnes i ett af Tryggonii år 1606 utgifna skaldestycken. Poeten kallar honom för en gammal bekant och förtrogen vän. Biskopsvisitation hölls 1616 och 1619; den sednare gången höll biskopen ej blott förhör, utan äfwen predikan; folket ålades att ringa "fredsklockan."

3. **Gregers Silertsön**, en Östadsbo, blef enligt en uppgift pastor här 1625, enligt en annan 1629; att han var här 1632 är säkert. Vid biskopsvisitation 1627 befanns ungdomens underwäsning vara försummad, men wid enahanda tillfälle 1635 gafs anledning till mera belåtenhet i detta hänseende. Hr Gregers nämnes som pastor 1658, men af ett bref från biskop Winstrup till generalguvernören 1662 finner man, att pastoratet detta år blifwit ledigt derigenom att pastor frånträdt det. — Gift med Anna Michelsdotter.

4. **Rasmus Jensen Harboe**, född 1632, blef efter dimission från Lunds skola student i Köpenhamn 1652, anmälde $26/11$ 1662 af biskopen till att erhålla generalguvernörs

rens collationsbref å Sjörups pastorat och prestwigdes $\frac{5}{12}$ f. å. Af konf. prot. synes att en prest wid namn Åsfar varit här 1696, men han har wäl blott varit adjunkt. Harboe dog $\frac{17}{3}$ 1699. — Gift med Ingeborg Christensdotter Lund, med hwilken han hade nio barn. Sonen Knut blef dragon 1700 och söfte 1710 att få plats på ett hospital. En dotter blef gift med efterträdaren. Enkan förklarade sig wilja såsom en gammal hustru leswa enslig och lämna den nye pastorn fritt wal mellan hennes fyra giftwurna döttrar, men beklagade att han utlåt sig så som stode det i hans behag om han wille gifta sig i presthuset eller icke. Hon lefde ännu 1710.

5. **Nils Engelholm** war född i Skåne, troligen i Engelholm, af swenska föräldrar. Fadren Olof Nilsson skall hafwa i generalguvernören Sperlings tid, då Malmö belägrades, en natt seglat förbi fiendtliga flottan till Lübeck med bref och werlar på francka subsidier. Nils E. blef 1686 student i Lund, men studerade 1690 i Greifswald, der han ock lär blifwit magister, prestwigdes 1700 $\frac{1}{6}$ till pastor härstädes och installerades $\frac{5}{6}$ 1701 af biskop Steuchius. E. anmälde 1705 att brofogden Jöns Håkansson, som bodde i ett kyrkohus i Katslösa, lät det, isynnerhet storstenen, alldeles förfalla, till fara för kyrkan, samt genom offentlig öhlsalu förorsakade insolentier wid gudstjensten; med anledning häraf anhöll konsistorium hos generalguvernören, att, såsom otänligt syntes att kyrkohuset genom slite öhlsalu och krögeri misbruktades, Jöns Håkansson förmedelst sin röte och förderf kunde affågas ifrå huset, der förre pastors enka gerna wille bo och det förbättra m. m. E. ådagalade mycken omsorg för sin familj. 1711 wille han i konsistorium deponera 400 daler för sina två döttrars räkning, för det fall att han skulle dö af pesten. 1724 begärde han för sin familj tillförsäkran om att blifwa bibehållen wid pastoratet. Död $\frac{13}{7}$ 1727. Hans efterlämnade enka kallas Christinna. Konsistorii handlingar upplysa att hon 1702 "wäntades komma i barnsäng efter julhelgen" och att E. 1724 hade sex barn. En dotter lär varit gift med vice past. Jöns Hochstein.

6. **Johannes Engelström**, son af profsten N. Engelholm i Tullstorp och född der $\frac{29}{12}$ 1695, blef student 1711

och prestwigdes $\frac{1}{8}$ 1719 till hofprest hos guvernören i Skåne, grefve C. G. Hård. Wid prestmöte 1727 war han responsdens. Trött wid hofsefvernet, såsom det heter i ett konsistorii bref, sökte han 1728 detta pastorat, hwartill han följande året utnämndes. Död $\frac{25}{2}$ 1731, utan att efterlämna hustru eller barn.

7. **Jacob Broch**, son af kyrkoh. i Halmstad Hans B. och född $\frac{9}{10}$ 1690, blef efter ensfild underwisning student 1707 och prestwigdes $\frac{26}{6}$ 1716 på kallelse af swågern, prosten Lars Engstedt i Borreby. Denne rekommenderade honom 1727 till befordran och skref derjemte till biskopen: "Then höga gunst, som honom i detta målet wedersfäres, skall icke allenast jag utan och han sjelf med skyldig tacksamhet så uti sjelfwa wärket wisa, att både han och jag må kunna framdeles hugna oss af Ed. Faderl. Högw:s höga gunst." B. blef $\frac{13}{7}$ 1731 pastor härstädes, tilltr. s. å., och blef efter enhällig kallelse af presterskapet i kontraktet prost $\frac{30}{8}$ 1753. Död $\frac{29}{17}$ 1762. — I nämnda bref uppgifwes B. wara förlofwad med Engstedts dotter, men denna förbindelse läser ej blifwit fullbordad genom giftermål. Han blef $\frac{7}{9}$ 1731 gift med Barbara Dypman, prestdotter från Wisselfofo och enka efter kyrkoh. derstädes P. Gistrenius; hon dog 1753. B. hade inga egna barn, men berömmes såsom en förträfflig styffar för hustruns barn med sin förre man.

8. **Nils Gistrén**, företrädarens styffson, föddes i Wisselfofo $\frac{1}{9}$ 1720, prestwigdes $\frac{21}{12}$ 1745 till tjenstgöring härstädes och blef pastor $\frac{9}{5}$ 1763. Han skall warit en ifrig jägare och berättas hafwa på ett jagtparti wunnit landshöfding Sjöblads synnerliga ynnest. Död ogift $\frac{9}{3}$ 1766.

9. **Lars Widning**, son af prosten W. i Dypmanna och Christina Blanrius, föddes 1720, prestwigdes 1742 $\frac{29}{6}$ till biträde åt fadren och blef s. å. wagister. Han skref stundom vers, och forgerwäden af honom äro tryckta jemte de lifpredikningar, som biskop Benzelius höll öfwer hans far och en hans syster. Efter fadren ärfde han betydlig förmögenhet och skall warit den rikaste pastorsadjunkt i stiftet. 1766 $\frac{16}{12}$ blef han pastor härstädes. Död 1775. — Gift 1762 m. Anna Christina Gersonius, med hwilken han hade fyra söner, nemligen Hans, Jakob Samuel, Lars Andreas och

Christian Peter samt en dotter wid namn Christina Petronella.

10. **Andreas Nönbeck**, son af prosten Mathias R. i Ystad, föddes $2\frac{1}{12}$ 1741 i Barkåtra, der fadren då war pastor, blef student 1752 i Lund, 1762 i Greifswald, magister på siftnämnda ställe s. å., prestwigd $\frac{14}{5}$ 1763 på kallelse af pastorn härstädes N. Gistrén, kollega wid Ystads skola $2\frac{1}{8}$ 1766, kallades 1775 till fjerde prosfpredikant härstädes, infallades $\frac{9}{1}$ 1777 till pastoralexamen och utnämndes till pastor $1\frac{3}{4}$ s. å., blef 1787 vice och $\frac{19}{6}$ 1793 ordinarie prost i Ljunits och Herrestads härader. Död $3\frac{1}{1}$ 1801. Prosten Olsson i S. Willie höll lifpredikan öfwer honom och skildrade honom såsom en gudfruktig man, trofast wän och oförtrutet werksam lärare, den der genom predikande, katechisation och enskilda samtal werkat för sina åhörareS underwisning, uppbyggelse och förbättring. — Gift 1. $2\frac{6}{5}$ 1777 med Ingrid Otterström, dotter af kyrkoh. Elias O. i Kjellstorp; hon dog $3\frac{1}{5}$ 1790. 2. $1\frac{8}{12}$ s. å. m. Charlotta Lowisa Stenhoff, dotter af prosten Swen S. i Christianstad; hon war född 1749 och öfwerlefde sin man. I intetdera äktenskapet hade han några barn.

11. **Lars Hellman** föddes i Lund $\frac{9}{2}$ 1754 och war son af dåwarande stadskomministern, sedan prosten i Mällby Anders H., blef student 1770, magister 1775, vice kollega wid Christianstads skola 1779, ordinarie 1780, prestwigd i Werjö $\frac{1}{6}$ 1794. Han lämnade stoltjensten för att mottaga klockarelägenheten i Mällby och blifwa sin faders vikarie, i förhoppning att också få efterträda honom som kyrkoherde. Denna förhoppning gick likwäl icke i fullbordan. 1800 sökte han Winslöfs pastorat; hans slägtning profesfor J. J. Hellman yttrade wid förslagetS upprättande, att han wäl gerna lämnat honom ett rum å förslaget i anseende till hans många tjenstår, "till förtigande af den bekymmersamma ställning att hafwa lämnat sin skolsyftla under förhoppning att han skulle kommit i nådig åtanka till Mällby pastorat efter sin sal. fader. Sedan detta hopp slagit honom felt, åger han ingen annan resource med en sjuk hustru, än til den förödmjukande tjensten att wara klockare under den i nåder tilförordnade kyrkoherden och tgl. hofpredikanten Schönbeck. Men oakadt desse ömmande considerationer,

som vice pastor Hellman är min slägtning och på det jag icke må kunna sägas för släktskapens skull honom föredragit, nämner jag i 3:dje rummet rector scholæ mag. L. Gadd" (De två förre rummen tillföllö doktor C. Kullberg och kyrkoh. Appelberg). H. blef pastor här $\frac{2}{3}$ 1802, tilltr. 1803. Död $\frac{4}{9}$ 1821. — Gift $\frac{3}{7}$ 1786 med Christiana Hardtman, f. 1759, dotter af apothekaren i Christianstad Johan Henrik H. och Lucia Katrina Hillebrand. De hade inga barn.

12. **Fredrik Ludvig Tollin**, son af kyrkoh. i Ottarp Samuel F., föddes derstädes $\frac{17}{7}$ 1783, blef student 1801, magister 1808, vice kollega wid Malmö skola s. å., prestwigd $\frac{25}{8}$ 1809, ordin. kollega wid nämnde skola 1810, tjenstgjorde der jemte som pastorsadjunkt i Malmö, blef pastor här $\frac{14}{5}$ 1822, tilltr. 1824, erhöil sedan prostetitel och dog $\frac{29}{7}$ 1841. — Gift 1816 m. Anna Sophia Schönbeck, dotter af kyrkoh. Jöns Erik S. i Tranås. Barn: Samuel Erik Valentin, f. $\frac{15}{12}$ 1823. — Johan Christian, f. $\frac{2}{2}$ 1828. — Johanna Carolina, f. $\frac{23}{8}$ 1825; g. m. vice pastorn K. D. Holmstedt. Emma Wilhelmina, f. $\frac{17}{1}$ 1830.

13. **Lars Södergren**, son af bonden Jöns Håkansson och Bengta Persdotter i Zemshög och född der $\frac{21}{8}$ 1797, blef student 1816, prestwigd $\frac{20}{12}$ 1820, vice kollega wid skolan i Carlshamn 1817, i Vstad 1824, ordinarie kollega i Helsingborg 1827, pastor här $\frac{4}{6}$ 1842, tilltr. 1845, erhöil prostetitel 1852.

Gift 1839 med Beata Christina Henckel, dotter af bryggaren Peter H. i Helsingborg. Barn: Johan Peter f. $\frac{15}{8}$ 1841.

Kyrkoherdar i Vstads S. Mariæ församling,

med hwilken 1677 Sja och Hedestoga socknars pastorat förenades enligt fgl. tillåtelse, gifwen är 1663.

1. **Tycho Christierni** nämnes främst bland de prester från Vstad, hwilka deltog i ett 1520 i Köpenhamn an-

ställdt theologiskt samtal mellan katolikerna och protestanter, och var alltså säkert pastor vid förnämsta kyrkan i Ystad (Sommel. Saml.).

2. **Jakob Nielsen**, "provist oc sognepræst udi Ydsted" nämnes som deltagande i biskopsvalet i Lund 1560.

3. **Morten Albredtzön** är troligen den Martinus Alberti, som $\frac{3}{9}$, 1572 prestvigdes till "minister verbi in aula Suaneholm." 1578 var han pastor vid hufvudkyrkan i Ystad och deltog i biskopsvalet i Lund s. å. 1584 och 1600 förekommer han som prost i Herrestads härad och 1610 äfwen i Ljunitö. Tryggonius räknar honom "bland sina synnerlige pastorer, som lagt grundwalen för hans lycka", och önskar honom Nestors ålder. Hvilket år han dog är ej känt. Albrect Mortensön, past. i Sja, var troligen hans son.

4. **Lauritz Pedersön** är troligen den Laurentius Holm i Ystad, med hwilken prosten Bertil Knutsön i Löderup brefwerlade; i så fall har han omtr. år 1619 kommit hit och förut varit i Lund. J. B. B. nämnes han som magister och prost samt kallas "en gammal, bestedlig och from man." Om hans ämbetsförvaltning förefommer der intet; de flera visitationer, som höllos i Ystad 1612—1636, synas hafwa mera angått skolan än pastoratet; sjukhuset besöktes också stundom och befanns 1620 och 1622 i dåligt stic genom föreståndarnas wårdslöshet och oredlighet. Måster Lauritz har utgifwit en likpredikan öfwer borgmästaren i Ystad, Olof Kosod, tr. 1636 i Aphyen.

5. **Anders Nielsen** prestvigdes till pastor härstädes $\frac{9}{12}$ 1643 och hade då redan förwärfwat sig magistergrad. Af en skrift från kapellanen Jöns Pedersen finner man, att måster Anders under frigsoroligheter i Skåne rest öfwer till Danmark och varit borta ungefär två år. Nämnde kapellän klagade 1650, att pastor icke wille låta honom "participeris och deels achtiggioris i den uwiße indkomst, som udi menigheden foresalder", utan "saa got som thager brödet aff munden" för honom. Han kallar i en annan skrift måster Anders för en "fornemme Ebreer och prädikant". Död 1654.

6. **Hans Hansön Resen**, son af seländska biskopen med samma namn och sonson af den I. p. 32, 35 och 40

nämnde biskopen på Seland Hans Poulsen R., hade studerat utrikes, blifwit magister i Köpenhamn 1653 och någon tid varit rektor wid skolan i Slangerup, då han efter församlingens kallelse prestwigdes till pastor wid Mariakyrkan i Østfad 24/10, 1654. Förmodligen hade biskop Winstrup, som war halfbror till Resenii fader, utverkat denna kallelse. R. blef snart prost så wäl öfwer sin egen församling som öfrige församlingar i Ljunits och Herrestads härader; han omnämnes nemligen 1655 som prost. 1662 understref han Malmö recess och erhöll 1663 kgl resol. på Dja och Hedestoga socknars förening med S. Mariæ församling i Østfad; denna förening stedd dock ej i hans lifstid, så att han ej kom i åtnjutande af den dermed affedda försammonen. Sistnämnde år kom han i owänskap med stadens borgmästare Gavelius, som påstod att prostens hustru skulle hafwa "talet nogle ordh med hans hustru och döttr ubi deris huus ubi Genrom", hwilka ord han förmente "sit barns oc huuses ære at være for nær." Året derefter blef R. anlagad att hafwa i en predikan angripit borgmästaren med äreröriga utlätelser. Det uppafs, att han först "generaliter straffat tjuffveri, horerie oc lögn", men sedan omtalat Achabs och Zesebels regemente och "på sådant sätt applicerat det onda, som om dem sades, på närwarande tid och omständigheter", att han sagt, att det wore att befara det "sådana öfwerhetspersoner funnes här innom dörrarna." Uti ett bref till generalguvernören utsäktar biskop Winstrup sin anförwandt. Han omtalar först, att denne i samma predikan, hwari de ord förekommo, hwilka troddes åsyfta borgmästaren, mycket berömt generalguvernören och uppmangat församlingen att tacka Gud för "sådan fromb och mildh en Gouverneur"; hwad widare angick de klagomål som blifwit anförda deröfwer att R. "raaber höit oc flaar i præfsten", så förmente biskopen, att detta icke skäligen kunde läggas R. till last, enär "enhuer prest hafwer gestus, som hans natur er, och Johannes den döber selff war en raabendis röst, och Gudh selff ubi sit ordh hafwer befalet en Prest at oplöfte sin röst som en basune och raabe, och handh icke alltidh kan twinge sigh, at handh jo pro gravitate rei aut materiæ ad vehementiam maa exerceris, thi det heder naturam expellas furca etc. — — och da handh haffwer efterfölgt Propheteterne

och serdeles Eliam, Ja Mosen, som aff wrede imodh Afguberi slogh Herrens Steentaffler itu, hwilcket waar mere endh at slaa paa predikestolen, som derwedh icke slaaes itu. Swadh efftertryck kunde een prestes straffprediken haffue isynderlighedh hos dee haarnackede, dersom hand altid skulde staa på predikestolen som en Stoicus" m. m. Man wille åfwen beskylla R. jör förseelser in puncto sexti. Har han utgifwit en lifpredikan öfwer Erik Hardenberg Gyllensjerna, Malmö 1677; den är skrifwen i den tidens konstlade manér och med mycket lärdomsprål samt afhandlar följande ämne: "Guds Börns store Bitterhed i denne Jordiske Fred oc Guds store hjælp i denne store Bitterhed til den Himmelste Fred." Död 1675. Hans efterlämnade hustru hette Ingeborg och skulle 1681 gifta sig i Danmark, men fordrade lifwål enkegenant från Ystad.

7. **Magnus Lacander**, smålänning, blef 1667 inskrifwen som student wid Lunds universitet, prestwigdes i Lund $26\frac{1}{4}$ 1672 till hofprest hos gr. Pontus Fredrik De la Gardie och blef 1675 pastor härstädes, hwarjemte han 1677 erhööll Öja och Hedestoga socknars pastorat. Enligt en anteckning skall han $14\frac{1}{2}$ 1677 hafwa hållit den första swenska predikan i Ystad. Den äldsta kyrkoboken, som för närwarande finnes i Ystad, är af honom börjad 1679 "efter den hugneliga freden," sedan de förre under kriget förkommit. När L. blef utnämnd till häradsprost är icke kändt, men 1680 innehade han denna befattning. Han synes hafwa warit en driftig man och skref mycket ofta långa bref till biskopen om kyrkans och skolas angelägenheter. För uniformiteten ådagalade han mycken verksamhet. I September 1681 berättade han, att med uniformiteten gick det någorlunda i hans församlingar, men beklagade att "præpositus på östersidan" och "närmaste grannen" bekymrade sig föga derom; troligen åsynstas prosten Olof Bertelsjon i Löderup och pastorn wid S:t Petri förs. i Ystad Lars Borup. L. kunde ej rätt samsjas med siftnämnde sin ämbetsbroder; då han engång nekade en i S:t Petri förs. boende person att få wigas af Borup med sin trolofwade, som tillhörde S:t Marie förs., så förklarade konsistorium, att L. ej borde förhindra, att Borup wigseln förrättade, samt sjelf taga sig till wara för onödiga twister, helst ingen fråga war om minskning i hans

inkomster. Åfwen i Borups efterträdare, R. Fontellii, tid war ofämja mellan båda pastorerna i staden. Fontellius klagade att L. döpt barn i S:t Petri församling samt absolverat en i samma församling boende person; med anledning häraf yttrade konsistorium sin önskan och förhoppning, att L. framdeles "præcaverade alla ingrepp i mag. Fontellii ämbete och intrader samt att god enighet och sämja dem emellan måtte styrkas och stabilieras." L. beklagade sig $\frac{1}{8}$ 1683 i bref till biskopen, deröfwer att borgerskapet beslutat att "ej mera offra till presterna, utan löna dem såsom uppe rifet, efter wi hafwa lika kyrkofeder med dem;" efter presterkapets remonstration hade om julen alla "de fromme" dels offrat i kyrkan, dels stikat offer hem till presterna, men om påfken hade ingen af magistraten welat börja att offra, hwilket haft den påföljd att många, som kommit med god wilja att offra, underlåtit det; "måste alltså Herrans tjenare stå der för Herrans heliga Altare såsom en föraktelse för dem både i Högmåssan och Åltonsången, med hwad suckande hjerta känner Gud båt;" sedan presterkapet ånyo protesterat mot borgerskapets beslut att icke offra, hade offer erhållits om pingsten. Borgmästare och Råd lät 1686 genom stadsnotarien fråga L. "på hwad fundament han understått sig göra en sådan förändring med predikningarne, att de i stället på de ordinarie predikotimmar anställa ett nytt werk af främmande predikanter och för de upptagne och anordnade texterne taga sig andra predikningar före som landet i de tider, men intet staden eller des inwånare angår." Denna fråga iterades 1688. Hwari den öfwerflagade förändringen bestått, kan man ej inse af skrifwelserna derom. Sedermera blef den förändring införd, att särskild ottesång hölls i Mariakyrkan, i stället för att sådan gudstjenst förut endast hållits i Petrikyrkan för båda församlingarna; L. skall genom denna förändring wunnit en betydlig inkomst, enär han erhöi hwad som insamlades i häfwarne i ottesångsgudstjensten, med hwilken kommunionen stod i sammanhang och hwilken dertfore war talrikt besökt. Den nedfallna spiran på kyrktornet uppsattes i L:s tid, sedan medel dertill blifwit samlade åfwen från utrikes orter. L. anmålde $\frac{10}{12}$ 1690 att på rådhuset "agerades comedier eller fastmera gödflerij om söndagarne, dominica 1 Adv. om Judith och

Holofernes, dom. 2 Adv. om den rifa mannen och Lazarus, hwilket ehuru förbudet i förordningen om Sabbatsbrott, dock lokade fast mera folk än gudstjensten;" konsistorium svarade ¹⁸/₁₂: "Hwad comedier eller göklespeel anlangar, som T. R. skrifwer at där i staden om Eöndagarna föröfwas, kan T. R. tala med magistraten, förhållandes dem at sådant strider emot Guds ord om Sabbatens rätta helgelse, så wäl som och är af K. M. förbudit." L. skref ³⁰/₁₂ s. å., att han förut gjort magistraten uppmärksam härpå, men hans föreställningar hade ej blifwit aktade; dock hade sedermera det tillämnade stådespelet, "om Doctor Fausto," blifwit inställt och komedianerna "rest uppåt före helgen." Biskop Hahn tyckte någongång, att L. icke förfor nog allvarsamt, t. ex. då han wille från plikt fristaga Erik von Möllens hustru, på hennes föregifwande, att det af henne framfödda barnet ej warit fullgånget; biskopen, som wiste "att suspicion war att mannen icke wille erkänna barnet för godt," bad L. akta sig, att han icke måtte "så lant handtera saken och palliera odygden. Ed. Ehrwörd. har jordgummor som kunna betyga om barnet är fullgånget, han har och Magistratspersoner, som äfwen wäl kunna det pröfwa. Men jag kan wäl tänkia wara för E. E. såkraft öfwerse alltsammans och skiuta skullen på en annan. Derföre som E. E. aldrig hos Consistorium sig här om förfrågat, och min private påminnelse ej ansett af annat wärde än ganska ringa, så lem nar jag E. E. frihet så länge, at giöra och låta härutinnan som I kunnen bäst försvara." Dja och Hedessoga församlingar woro icke belättna med att de blifwit lagde under staden. De beswårade sig 1688 deröfwer att de, "som alltid tillförene af ålder haft och rikeligen underhållit sin egen sockneherre och stålaförjare, nu underlagde woro Ystadts by och församling," hwaraf förorsakades att de måste wänta på gudstjensten hela förmiddagen, och "när wi då som lengt wäntat hafwe, kommer mest en oordinerat student, som öf med een lithen Sermon eller predikan affspisar, då degnen föruth een Psalm och efter alle nast ett vers siungit hafwer, så at wi (Gudh bättre) fast skiäl lan någon prest för våre Altare bekomma kunna, ja, det som beklagligast är, de store Högtidsdagar, som synnerligen Zuhl, Påska och Pingstdagar, då man sine förnembste högtider begär

och högtideligen celebrera will, är icke större Ceremonier uthi våra kyrkor än een gemen Bekudag, bede- eller bönnedagh af een Student förrättade;" nattwardsgången fördröjdes ända till eftermiddagen, hwilket isynnerhet för hafwande qvinnor war beswärligt m. m. Församlingarna anhöllo med anledning häraf hos generalguvernören, att dem måtte förunnas att såsom förr hafwa sin egen förskilde sockenprest, men på denna begäran fåstades intet afseende. L. anmålde 1690 ³⁰/₁₂, att ¹⁶/₁₂ s. å., då fältmarskalken D. W. Königsmarck begrofs i Stade, hade öfwer honom likpredikan blifwit hållen i sju kyrkor på Ystads-trakten, i hwilkas socknar den afidnes egendomar woro belagne; i Balkåtra hade predikan hållits af pastor Forbus, i Snårestad af P. Uppendia från Röbbelöf, i Sjørup af Harboe, i Katslösa af Fredr. Jönsson från S. Willie, i Skårby af Munthe, i Bjersjö af Fontelius och i Herrestad af Frizelius; predikotexten hade varit Ps. 144: 1, 2, 3 och ringning med alla kloforna hade skett i ofwannämnde kyrkor ända från begrafningsdagen till den 23 December; L. hemställde till konsistorium, "hwad på sådant nytt och ofsedwanligt predikande wille följa;" han hade äfwen sjelf blifwit anmodad att ombesörja predikan och ringning i Sja och Hedestoga kyrkor, men swarat sig intet sådant kunna företaga utan biskopens tillåtelse. Konsistorium uppdrog åt L. att förekalla de nämnde presterna och spörja dem 1. "af hwad myndighet de sådan gjort; 2. om någon dem det befallt; 3. om det kommer öfwerens med kyrkordningen och deras derpå aflagda jurament; 4. huru de mena sig deröfwer förklara kunna." Alla uppgäfw, att de predikat på begäran af öfwerkommisarien Ehrenflycht, som de förmodat hafwa fått K. M:s eller konsistorii tillåtelse att föranstalta om så många predikningar, och åberopade ett fgl. br. af år 1664, hwilket tillåt att wid adliga begrafningar öfliga ceremonier och solenniteter bibehållas, "allenast derwid iakttages en behagelig sparsamhet" o. s. w. Något answar läret icke ådömts de sju presterna för deras "ofsedwanliga predikande." Prosten Laander dog wid 60 års ålder på sommaren 1701 och begrofs ¹³/₈ s. å. — Hans hustru hette Margreta Lucia Stürmer. Barn: Haquin; blef fadrens efterträdare, — Sigismund; wille blifwa prest 1707; konsistorium bad honom icke förhåsta

sig och wille reflectera på honom som på andra, då han blefwe stidelig. — Michael gick i skola i Östads 1701. — Hedwig Maria; hon begärdes 1700 till äkta af fadrens adjunkt Jöns Högbergh, som i ett till honom ställdt friarebref försäkrade, att hennes "berömmeliga medfödda dygd och snålhet sampt Fru Probstinnans lofwärda och oförtrötna flitighet i-hushållet, i hvars fotspår Jungfrun träder, hos honom uppväckt en hjertelig kärlek;" prosten insände detta bref till biskopen och frågade, om han behagade samtycka till äktenskapet; förmodligen wanns icke detta samtycke, ty hon omnämnes sedermera såsom gift med köpmannen Johan Bellin i Östads, som wille skiljas från henne i anseende till hennes "opafslighet och understundom påkommande hufwudyra och melancholi."

8. **Saguinus Lacander**, son af företrädaren, föddes i Östads $22\frac{2}{3}$ 1678, blef student 1692, medföljde 1697 prosten Warfoth från Glemminge, som war riksdagsman, till Stockholm, der han predikade med ärkebiskop Swebilii tillåtelse samt erhöll kallelse till predikoämbetet af öfwerhofspredikanten Jöran Wallin, hwarefter han prestwigdes i Upsala $30\frac{1}{6}$ 1698. En adjunktöbeställning wid Jakobs förs. i Stockholm erbjöds honom, men han afslög detta anbud för att i stället blifwa sin faders medhjelpare. 1698 blef han magister i Lund och erhöll s. å. ett kollegat wid Östads skola. 1699 sökte han att blifwa stadskomminister i Östads, men det misshåkades derigenom att magistraten arbetade för en annan sökande. 1700 blef L. rektor wid skolan och 1701 efter fadrens död förordnad att förestå Östads pastorat. Genom kgl. fullmägt, utfärdad i Praga wid Warschau $17\frac{1}{4}$ 1703, blef han pastor i Östads S:t Mariæ pastorat, blef 1705 inspektor öfwer derwarande skola och erhöll $30\frac{1}{12}$ 1704 prostetitel, hwilken han "för en discreet nyåhrsstänk demödigst upptog." Wid prestmöte 1706 hade han uppdrag att predika och 1714 att presidera, blef 1715 vice och 1716 ordinarie häradsprost samt war 1719 riksdagsfullmäktig och predikade under riksdagen på kungliga hofwet. Han synes alltså hafwa egt anseende såsom en begåfwad predikant samt en kunnig och användbar man. För renlärighet war han ganska nitisk och synes, åtminstone på äldre dagar, hafwa ansett sina wanliga presterliga göromål mindre wigtiga än att såsom för-

fattare och bokgranskare bekämpa pietism, Dippelianism m. m. Han hade uppdrag att granska de böcker som från utrikes ort infördes till Östfad. 1707 anmälde han, att en bokfista, tillhörande studenten Deplinius, infommit, hwari påträffats "en quart med titel controversiæ recentiores Syncretisticæ, Pietisticæ, Indifferentisticæ, Chiliasticæ & Terministicæ jente Brownii pseudodoxia epidemica", men då der också fanns "refutation af samma controversier samt Dr: Fechts och andre theologorum berömmelige collegier, och då Mons. Deplinius genom testimonier wisat sig vara rigtig i den rena evangeliska läran," så hemställdes till konsistorium, om icke honom kunde tillåtås att få bruka ofwännämnda böcker. 1715 begärde öfwerståthållaren G. Gyllenstjernas enka psalzgrefwinnan Katrina, att under hennes wistande i Östfad dagliga bönestunder och på alla helgdagar predikan måtte hos henne förrättas; L. som fruktade att bryta mot konventikelförbudet, om han biföll grefwinnans önskan, förfrågade sig derom i konsistorium. 1730 anmälde han att handelsmannen Christian Friis, som höll wårdehus för resande och dershöré hade tillfälle att höra "allehandas fanatiska discurser," länge afhållit sig från kyrka och nattwardsgång. 1740 anmälde L. ankomsten af en del böcker, bland hwilka han likwål sjelf ansåg flera för ofskadliga, emedan "intet utom historisk berättelse något till irring anledning gifwande" i dem förefanns; deremot synes han icke warit säker om ofskadligheten af H. Müllers Erquickstunden, Zellers subsidium memoriæ zu nüßl. Wiederholung des Scriberschen Seelenschages m. fl. Innom sitt pastorat kunde L. icke upprätt hålla ordning och samsja. Klagomål öfwer oenighet förspordes (jfr. p. 237), och kyrkorådet anmälde 1737 att mycken oröda egde rum med afseende på kyrkofången, att siffrorna orätt upphängdes och att skolpiltarna lupo in och ut under gudstjensten; konsistorium lofwade att anställa undersökning. L. war på sednare åren icke noggrann med expeditioners insändande till konsistorium och 1742 måste han åt kyrkoh. Lamerus öfwerlemna den uppbörd som tillkom profstetjensten. I ekonomiska mål war han äfwen annars mindre ordentlig; han uppbar t. ex. en del prenumerationsmedel för sin bok mot Dippel, men betalte icke tryckningskostnaden. Utom detta arbete, som har titeln:

Anti-Democritus Christianus & Democritus Anti-Christia-
nus, eller Christeligt Swar på then namnfunniga Bedraga-
rens Joh. Conr. Dippels antichristiska Frågor, Götth. 1741,
utgaf L. ett par likpredikningar. Den ena, hållen öfwer hand-
landen C. H. Rogge har till text 2 Cor. 5: 1 och är strifwen
i gammalmodig stil. Menniskans kropp jemföres i anledning
af texten med ett hus, för des ringhet, ty hwad är ringare än
stoft och aska? för stoftets lätthet, för detta ämnes bräcklighet,
för jordens tyngd, som alltid will nedåt, m. m. Den liknas
widare wid en hydda, wid förbundens tabernakel, der Guds
herrlighet bodde, men som likwål bars genom den beswärliga
öfnen, wid tålt som brukas i krig, hwari man måste uthärda
mangel, olägenhet, ångest m. m. Kroppen liknas oc slutligen
wid en grönskande hydda, "hafwande then konstbildande natu-
ren mycket herrligt med sin pengel afmålat i gräset och blom-
morne wår bräcklige kropps tillstånd och wäsende." Den an-
dra af L. utgifna likpredikan, hållen öfwer Axel Gyllenstjerna
till Swaneholm m. m., är betydligt längre, lärhare och konst-
igare än den förra; med anledning af Eph. 2: 4, 5, 6, 7 af-
handlar den: "Dödens inbrott genom fönstren i Hjertats Pa-
lats, bemött af Lifwets Christi magt ifrån det Himmelsta
Palatsset, som wisar oss i orden 1. ett dägeligt Stjerneljus
klarast lysande i nattens mörker, 2. ett Christeligt Stjernelopp
endast systande på Salighetens mål och 3. en salig Stjerne-
strid herrligt segrande med Rådens Wapn." L. war mycket
ifrig för att ottesångsgudstjernerne måtte affstafas, eller också
med särskild lön honom wedergållas; de hade redan kostat ho-
nom 940 daler smt. o. f. w. Församlingen önskade dessa guds-
tjernerens bibehållande och förmente att, om prosten "ej hindrade
sig med andra studier och arbeten," kunde han få ut med otte-
sångspredikningarne, hwilka i alla fall icke för hans ålderdoms
skull borde affstafas; isynnerhet wille församlingen affstyrka att
kommunionen endast i sammanhang med högmässan skulle hål-
las, emedan då "tjenstehjon, som sällan komma i högmässan,
icke skulle få profitera af ett sådant andeligt nöje." L. afled
12/7 1743. — Gift 1. i Ystad 14/6 1697 med Anna Beata
Donner, hwars fader war rådmän i Ystad. 2. i Jfwestofta
23/11 1742 m. Anna Christina Petrea, prestdotter från

Tranås och enka efter profsten P. Blanrius i Köpinge. Med ingendera hustru hade L. några barn; den sista skall enligt Elmgren "intet varit af den behagligaste character."

9. **Mathias Rönbeck**, son af hemmansägaren Jöns Larsson och Boel Mattsdotter i Zemshög och bror till profstarne Jöns R. i Malmö och Abraham R. i Gårdstånga, föddes $20/9$ 1708, blef redan följande året faderlös och uppfostrades derefter af sin äldste bror Jöns R. samt blef student 1724. 1729 besökte han för en kortare tid Upsala akademi, var derefter ett par år informator i Roslagen hos en ryttmästare Hastfehr och återwände sedan till Lund i tanka att studera medicin, men på prof. H. Benzellii inrådan egnade han sig i stället åt det presterliga kallet och prestwigdes $1733 \frac{9}{3}$ till nämnde professors komminister wid Stångby pastorat. 1734 blef han magister och 1735 pastor i Bartåkra, 1744 $12/4$ pastor wid Östads S:t Petri pastorat, tillträdde det s. å. på hösten, predikade wid samma tid prof för pastorsbeställningen wid S:t Mariæ pastorat och utnämndes dertill $26/12$ 1745. Följande nyårsdag skref han till biskopen: "Prädikoembetet här i staden behöfwer nog så wäl som skolan att sättas på bättre fot, sedan det kommit i så stort förrätt, hwilket ej kan ske utan sådana medhjelpare som hafwa uppbyggeliga gåfwor och genom et anständigat lefwerne hedra sig sjelfwa utom kyrkan. Hos Ed. Högw. anhåller dertfore allerödmjukast, Ed. Högw. tåktes utse mig en af de bästa." R. blef 1746 prost öfwer sina egna tre socknar och derjemte öfwer S:t Petri förs. i staden, 1762 $9/12$ prost öfwer Ljunits och Herrestads härader. Han war en aktningsswård man och en werksam pastor. För den katechetiska undervisningen innom sitt pastorat utarbetade han "nödige Christendomsfrågor," hwilka blefwo tryckta i Lund 1767 och i Carlskrona 1770. Äfwen har han utgifwit likpredikningar öfwer kyrkoh. Weidman i Gladfax 1740 och öfwer-prostinnan Östman i Löderup 1771; isynnerhet i den sednare predikan talas allwarligt om Christi försoning såsom wår salighets grund. För yttre ordnings widmagthållande innom församlingen werfkade han med allwar och framgång. Såsom en tidsbild må nämnas, att han 1747 anmälde, hurusom då en nattman och hans hustru blifwit tillsagde att wid nattwardsgång framtråda

till altaret aldrast, hade mannen alldeles uteblifwit, men hustrun trängt sig fram jemte flera andra, som "derigenom blifwit i sin andakt oroad;" R. frågade huru med dessa personer framdeles borde förhållas. Konfistorium anmodade pastor att föreställa församlingen, att nattmansfolken icke böra föraktas eller affiljas från de öfriga wid nattwardsgång, emedan i Christo intet gäller utan ett nytt kreatur o. s. w. R. dog $\frac{12}{8}$ 1772. — Gift 1. 1735 med Henrietta Maria Lunnius, d. $\frac{9}{10}$ 1761, dotter af kyrkoh. Anders L. i Barkåkra, 2. $\frac{26}{7}$ 1763 m. Ingeborg Electrin, d. 1793, dotter af profsten Petrus E. i Hwellinge. Det sednare äktenskapet war barnlöst, men i det förra föddes 6 söner och 4 döttrar, af hwilka följande öfwerlefde fadren: Christina Botilla, g. m. profsten E. Kemner i R. Rörum. — Jönö, f. 1738, d. 1801, kommissionslandtmätare, gift 2 gånger, men barnlös. — Anders, prost i Sjörup. — Carl Fredrik, f. 1743, d. ogift som köpman i Landskrona. — Henrik Mathias, f. 1758, d. 1794 som handlande och rådman i Ystad, g. 1) med Anna Christina Letin, med hwilken han hade sonen Mathias, som blef pastor i Kropp, 2) m. Agneta Sylwan, som födde honom sonen Olof Abraham 1793.

10. **Johan Christopher Eberstein** war son af regementskirurgen Christian E. och Maria Kropp, föddes i Malmö 1719, gick i derwarande skola, blef student 1736 och ämnades åt fadrens yrke, men beslutade att blifwa prest enligt profsten M. Darins råd. Med trenne ädlingar af familjen Ribbing, hwilkas informator han war, besökte han Greifswalds akademi, återkom sedan till Lund och blef der magister 1745. 1748 $\frac{19}{8}$ blef han prestwidg till huspredikant hos riksrådninnan Piper och f. å. theol. docens i Lund, 1754 $\frac{23}{3}$ på fallelse af presidenten G. F. Piper pastor i Söfwestad, som $\frac{1}{5}$ f. å. tillträdde, 1767 titulär prost och 1772 häradsprost, 1774 pastor i Ystads S:t Mariæ församling med dertillhörande annexer. Wid prestmöte 1775 presiderade han för en afhandling de sacra coena. Han har utgifwit lifpredikningar öfwer grefwinnan Piper, född Lörnstycht 1753 och öfwer profsten Wänge i Lyngby 1772; de äro strifna i en ofonstlad och hjertlig stil och af bibliiskt innehåll. 1786 tog han affed

från prostetjensten. Död $14/4$ 1793; dåw. rektor wid Nstads skola M. L. Ståhl höll ett minnestal öfwer honom i skolan — Gift 1756 med Ulrika Christina Poppelman, dotter af assessorn i Götha hofrätt Jakob P. och Helena Christina Witznang samt enka efter prosten Swen Stenhoff i Christianstad; hon dog 1773. Af deras fyra barn lefde endast två efter saderen, nemligen Ulrika Christina, g. m. direktör P. Billing Samuelsson i Malmö, och Maria Jakobina, g. m. biskopen C. J. Eberstein i Wisby.

11. **Georg Westberg**, son af en handwerkare och född i Tolsta socken af Upsala stift $10/7$ 1750, blef student i Upsala 1770, prestwigd derstädes $10/12$ 1776, hertiglig hofpred. 1783, pastor härstädes $27/11$ 1794, tilltr. 1795, titulär prost f. å. Han ihågkommes som en heberlig men sträf man, hade medelmåttiga kunskaper och swaga ämbetsgåfwor, predikade sällan och war föga werksam som skolinspektör. Död $28/8$ 1819. — Gift m. Henrietta Gustawa Frestare, f. 1760, d. 1821, dotter af en perukmakare i Stockholm; äktenskapet war barnlöft.

12. **Nils Christopher Psilander**, son af prosten Johan Henrik P. i Bunkeslod och född der $13/6$ 1789, blef student i Greifswald 1803, i Lund 1809, magister i Lund 1811, prestwigd i Örebro $18/7$ 1812, vice pastor i Bunkeslod 1814, stadskomminister och slotts pred. i Malmö 1817, titulär kgl. hofpredikant 1820, pastor här $29/9$ f. å., tilltr. 1822, titulär prost f. å., inspektör öfwer Nstads skola 1827.

Gift 1813 med Anna Elisabeth Giese, dotter af tolagskassören Peter G. i Malmö och Benedikta Röbbding. Barn: Johan Daniel Better, f. 1817, d. som löjtnant. — Carl Fredrik Ferdinand, f. 1823, löjtnant i dansk tjenst. — Gustaf Henrik Leopold, f. 1825. — Johanna Ulrika Benedikta, f. 1814, g. m. kyrkoh. Sylwan i Glemminge. — Hedwig Charlotta Elisabeth, f. 1816. — Clementine Sophie, f. 1820, g. m. kronobefallningsman N. Ekilsson. — Julie Henriette, f. 1821. — Annette Carolina, f. 1828. — Hilda Maria, f. 1832.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Öja och Hedestoga

före dessa socknars förening med Østads St: Mariæ församling.

1. **Rasmus Juel** nämnes utan årtal i stiftsmatrikeln af år 1842.

2. **Anders Rasmussøn**, troligen den förres son, enår tillnamnet Juel tillägges äfwen honom, wat pastor här 1584 och 1585.

3. **Albriect Mortenssøn**, troligen son af prosten Morten Albrechtsøn i Østad, war född 1580 och skall warit pastor här 1605—1644. Hans namn finnes på en hyllningsfullmakt af år 1610 och 1630 har han aflämnat en uppgift på sina inkomster, hwilka woro mycket ringa. Wid biskopsvisitation 1618 befanns allt wara i försvarligt stånd; 1635 yttrade biskopen belåtenhet med församlingarnas tillstånd.

4. **Hans Christenssøn**, troligen född i Warde på Jutland, ty han har stundom tillnamnet Wardus, prestwigdes till pastor härstädes $\frac{13}{4}$ 1645 och dog i sjunde ämbetsåret 1651. Han uppgaf 1649 sina inkomster till 8 pund bjugg, 4 pund råg, 16 tunnor hafra, 4, 6 à 8 lam, 10 gås och 4 daler i offer hwarje högtidsdag; prestgårdens mark war ringa och byggnaderna förfallna eller "aff Swenstens fiendtlige insald och unaadige indqwartering" ruinerade; han förmådde icke reparera dem, hvarsföre den inbergade grödan förderfwades.

5. **Stephan Nielsøn**, bördig från Randers, blef $\frac{3}{10}$ 1651 prestwigd som pastor härstädes. Han har 1660 skrifwit latinska gratulationsverser till stadskomministern Jens Pedersen i Østad, som då utgifwit en bok. Död 1671. Hans enka Wiwika Pålssdotter blef gift med estertrådaren.

6. **Johannes Frizelius** 1671—1677; se wid St. Herrestad.

Stadskommistrar i Østad.

1. **Mogens Mattsøn** nämnes som kapellan i Østad omfr. 1550.

2. **Mats**, som 1617 affattes från Silfåkra pastorat, var sedan kapellan härstädes till 1620; se I. 256.

3. **Hans Jörgensen**, som prestwigdes i Lund $1\frac{1}{2}$ 1620, nämnes i B.B. såsom komminister i Østvad.

4. **Jens Pallesen Wardus** 1632—1636; se wid Solberga ofwan p. 239.

5. **Hans Mortensen Fromb** var stadskapellan här, innan han blef pastor i Wemmerlöf 1641.

6. **Jens Pedersen Cloöger** (Hellesoranus) prestwigdes till stadskomminister $\frac{30}{7}$ 1641 och var det till 1681, då han dog. Han klagade, som ofwan p. 315 nämndt är, 1650 öfwer prosten Anders Nilssons förmenta ingrepp i hans rättigheter. 1681 $\frac{1}{2}$ klagade han deröfwer att prosten Lacander efter någon tids bortowaro, hwarunder Jens Pedersen förefäst ämbetet, fordrade redowisning af inslutne accidentier; det heter i beswårsfristen: "M. Anders Nielsen en fornemme Ebreer oc prædikan, udi ufreden, da wore Swenske hafde indtaget Skåne, forreiste hand til Kiöbenhafn, sig der at conferere, war så borte på 2 åhrs tijd, indtill freden blef slutet, hand kom tilbage, aldrig lod han sig meehr om någen fyrch af mig at begære, thi han som een fornufftig mand wiste att hannem der af intet kunde medh rette tilkomme"; M. Hans Pedersen hade likaledes warit borta 13 weckor; wid hemkomsten tackade han, men kräfsde intet, ehuru han mestadels "forsjunet predikestolen"; Herr Måns deremot fordrade sina accidentier för den tid han warit borta — "Endelig sees H:r Monses store gierighed och umottelighed, Hans Kongl. Maj:t hafver forlenit hannem med tre kostelige kald, som mere end wäl kunde föde hannem, men will nu hafwe lön for dhett hand icke hafde tient och mig fattige mand i min store swagheb och alderdom giöre fortred." Å sin sida klagade H:r Mons "att kapellänen, under hans frånwaro i anledning af krigsoroligheterna, höstat hans åkrar och ångar m. m. samt angripit honom med oförsvarlige, ohörlige och obewislige blasphemier." Jens Pedersen utgaf 1660 en bok med titel "den gyldene Bedekunst."

7. **Chrysofomus Nielsen Solbeck**, som warit pastor i Bjerseshög (se I. 412), blef 1682 stadskomminister härstädes och dog 1694.

8. **Dlaus Garman** 1694—1699; se wid Reslöf. Någorstådes förefommer, att han stämplade ondt mot herr Måns Lacander hos generalguvernören, hwilken likwäl "confidererade probstens skäl och gjorde en rättwis resolution."

9. **Johan Ihre**, 1699—1701; se wid Löwestad.

10. **Per Iwarsson** 1701—1711; se wid Norra Rörum.

11. **Olof Rudelius**, westgöthe, prestwigdes $\frac{26}{7}$ 1711 till att förestå stadskomministraturen i Ystad, hwarå fullmagt erhöles $\frac{7}{2}$ 1712. Död $\frac{24}{6}$ 1720 wid 38 års ålder. Gift m. Hedwig Eleonora Hedeman, som ock blef gift med efterträdaren. R. hade med henne fyra barn; sonen Olof blef pastor i Görslöf.

12. **Gerhard Segelundh** 1721—1734; se wid Broby. Han klagade 1722 öfwer sina ringa inkomster och beröfwer att han icke fick bestrida de förrättningar, hwarwid war något att förtjena.

13. **Jakob Luiding** 1734—1743; se ofwan p. 237.

14. **Johan Arendt Cornéer** 1743—1751; se ofwan p. 212.

15. **Gerhard Fortmeyer**, född 1722, blef student 1736, magister 1745, prestwigd $\frac{8}{8}$ 1746 till tjenstgöring i Ystad, stadskomminister derstädes $\frac{28}{8}$ 1751. Död $\frac{24}{6}$ 1764.

16. **Petrus Sagström**, som blifwit magister i Göttingen, prestwigdes $\frac{28}{3}$ 1759 och blef stadskomminister här 1766. Han wille hafwa rättighet att taga till strift äfwen personer af S. Petri församling, hwilket konsistorium afflog, enär han, ehuru han höll aftonsångsgudstjenst äfwen för nämnde församling, dock egentligen war att anse såsom prest endast wid S. Mariæ. Död $\frac{3}{6}$ 1785 efterlämnande enka wid namn Anna Christina Schewenius, prestdotter från Skurup.

17. **Andreas Schwartz** 1786—1795; se wid St. Köpinge.

18. **Samuel Paul Henriksson**, som blifwit prestwigd $\frac{11}{12}$ 1773 och i elloswa år tjenstgjort i Ystad, blef stadskomminister 1796 och dog $\frac{30}{1}$ 1800. — Hans hustru hette Elsa Maria Gråberg; hon blef 1802 g. m. profsten Kröz

ger i Hammenhög. Dottern Christina war gift med prosten v. Schanz i Öfraby.

19. **Erik Krafau** 1800—1810; se wid Hofby.

20. **Carl Fredrik Adrian** 1810—1823; se I. p. 376 wid Kyrkheddinge; död $20/7$ 1854.

21. **Lars Grönwall** 1824—1837; se wid Söfwestad.

22. **Christian Lorenz Kemner** 1837—1841; se wid Bårslöf.

23. **Christian August Sylvan** 1841—1851; se wid Glemminge.

24. **Anders Gudmund Palm**, son af prosten Lars Anders P. i N. Bram och född der $19/7$ 1816, blef student 1833, prestwigd $14/12$ 1839, magister 1844, stadskomminister härstädes $19/12$ 1849, tilltr. 1851.

Kyrkoherdar i Htads S. Petri församling och Bjereffjö.

1. **Anders Nilsson** uppgifwes hafwa varit pastor här 1530.

2. **Peder Maartensen**, "prædicant i Kloster udi Ndssted och udi Bjerrittsøe Sogn", war deputerad från Herrestads härad wid hyllningen 1584 och war pastor ännu 1610, då han undertecknat en hyllningsfullmakt.

3. **Jacob Jensön** uppgifwes hafwa varit pastor här redan 1608, hwilket är felaktigt; kanske har han då blifwit medhjelpare här. 1618 war han otwifwelaktigt pastor, ty i B.B. är antecknad, att han predikade wid biskopsvisitationen s. å. 1621 hölls oc biskopsvisitation, och det är anmärkt att biskopen wid samma tillfälle döpte pastors barn. Hr Jakob predikade; predikan war oklanderlig, och han sjelf berömmes såsom en god och tjenstaktig man och icke okunnig. 1627 bestraffades klockaren för sin försumlighet och lofwade förbättring. 1635 befanns allt wara i försvarligt skick. I herr Jakobs tid ansågs Bjereffjö för hufwudssocknen, ty i B.B. nämnes "Bierisse oc Klosterkirke", och i dedikationen af biskop Winstrups prestmötsoration 1647 kallas hr. Jakob "pastor Bjereffjö & Xe-

nodochii Eustadiensis." Han blef häradsproft 1643. Prosten Bertil Knutsson i Löderup breswerlade med honom; i ett af dennes bref nämnes, att han besökt hr. Jakob 1616 och blifwit "icke bestänkt utan öfverswämmad med glädje och munterhet;" i ett bref till L. Holm fallar mester Bertil hr. Jakob för "den tredje häften, som skulle draga deras wännskaps wagn." Död 1652. Sonen Peder blef pastor härstädes.

4. **Donaventura Jacobsen Weysfer**, bror till prof. Caspar W. (se I. 333), prestwigdes $1\frac{1}{2}$ 1653 till pastor härstädes, war vice häradsproft 1654 och dog 1660. Han har 1657 utgifwit en lifpredikan öfwer byfogden i Stad Jakob Ebbeson. I förberedelsen wisas, med anledning af 2 Tim. 2: 19, att Herren känner sina, icke så mycket per notitiam theoreticam, som fastmer per notitiam practicam, 1. af ewighet, 2. i moderlifwet, 3. under hela lifwet, 4. i döden och 5. i ewigheten; tertien är Ef. 44: 21, 22, och ämnet: Huru ett Guds barn skall i gerningen wara en rätt Guds tjenare, att han måännas af Gud både i detta och i det ewiga lifwet; i afhandlingen wisas, huru en Guds tjenare bör wara en andelig Jakob, en underträdare, den der förtrampar synd och onda lustar, och en andelig Israel, den der kämpar med Gud och behåller segren, samt huru Gud förlossar en sådan sin tjenare ur all timlig, andlig och ewig nöd. Predikan tåler ganska wäl att jemföras med biskop Winstrups homiletiska produkter.

5. **Peder Jakobson**, son af prosten Jakob Jönsson härstädes, blef student i Köpenhamn 1657 och prestwigdes $\frac{4}{7}$ 1660 till pastor härstädes. Han inköpte $\frac{7}{4}$ 1677 en begravningsplats åt sig i S. Petri kyrka. Död s. å. Han war gift med Birgitta Hillebrand och hade med henne två söner och en dotter; hon blef gift med två hans efterträdare.

6. **Lars Hansson Worup**, son af kyrkoh. i Trelleborg Hans Korffitsson, blef student 1672 och prestwigdes till pastor härstädes $\frac{13}{7}$ 1677. Han wille ej gerna bortläggga krusfragen och lära swenska språket. Prosten Lacander berättade i bref till biskopen $\frac{9}{6}$ 1681: "Wår broder herr Lars Woropius är nu worden öf lif, i det han förliden fredag, då Hans höga Excellens, Hr General-Gouvernören war här, aflade sin stora krusfrage och gif i predikstolen med en slätt frage." I Sep-

tember f. å. klagade L. öfwer att B. icke wille läsa ens wål-
signelsen på swenska; dock brukade han derwid pluralen; L.
mente, att B. wål kunde sjunga texterna på swenska, om han
wille. B. afled $1\frac{1}{3}$ 1684. — Gift med företrädarens enka B.
Hillebrand; deras son Per blef prost i Tullstorp.

7. **Noland Fontelius**, son af professorn i Upsala
sedermera prosten i Gefle Petrus F. och Katrina Nolandsdotter
Bure, föddes i Upsala $1\frac{6}{8}$ 1656. Stadd på hemresa från ut-
rikes orter kom han till Östad, predikade der och wann S. Petri
församlings kallelse, hwarefter han begärde och erhöll kungligt
promotorial till detta pastorat $17\frac{1}{10}$ 1684; när han blef befull-
mäktigad och prestwigd är ej kändt, ej heller när han blef ma-
gifter, hwilket måhända skett wid något utländskt universitet.
Fältmarskalken Königsmarck, som hade egendom innom Bjere-
sjö socken, wille hafwa den skild från stadsförsamlingen och
förenad med Skärby. Både prosten Lacander och biskopen af-
styrkte detta. Biskopen skref till Königsmarck, att F. predikat i
Lund till biskopens nöje och att hans tjenst förmodades kunna
blifwa "icke blott Guds församling nyttig utan också H. Er-
cellens täckelig och behagelig", hwarföre han till det bästa re-
kommenderades. Biskopen gaf också Fontelius det rådet att
sjelf resa till Stettin för att instnuera sig uti hans excellens
ynnest. Om så skedde, är ej kändt, men F. fick behålla Bjere-
sjö socken. Med tillhjelp af ett intyg, att S. Petri kyrka i
äldre tider varit egen sockenkyrka, till hwilken stadens nord-
östra del hört, skall han hafwa skaffat sig rättighet att hålla
högmesfopredikningar i denna kyrka, der förut endast ottesfångs-
gudstjenst hållits; F. skall varit angelägen om denna förän-
dring, isynnerhet för att slippa att hålla olika predikningar i
staden och på landet. 1677 önskade han att få Löderups pa-
storat, som han trodde skola blifwa ledigt. "Jag söker", skref
han "samma lägenhet ingalunda för flera inkomster, emedan
derefter ingen rätt Christi tjenares sinne stå månde, ty de kunna
wel uppvåga emot hwarandra, utan allenast för nogen mog-
nare roo och liffa, men alldramåst för den långa och ganfka
beswerlige wäg jag till anneren hafwer." 1701 blef han på
sommaren vice och i December ordinarie prost i Ljunits och
Herrestads härader. Han anhöll genom skrifwelse till biskopen

om profstetjensten och tillfännagaf derjemte, att han ämnat söka S. Mariæ pastorat efter Lacander, men afstått derifrån, emedan han derwid fann ingen förmon, i anseende till åtskilliga swårigheter och oordningar; han önskade att Ytadsboarne "måtte få en skarpskrivare, ty den behöfdes der ganska wäl som kunde med dem i ett och annat mål agera." F. war ock inspektör wid Ytads skola. Död $23/12$ 1702. — Konsistorium hade lofwat Borups enka Birgitta Hillebrand att blifwa konserverad wid pastoratet, men F. gifte sig 1685 med en annan person, hwars namn är ofänt. Prosten Lacander skref till biskopen, att han ingen kunskap haft om magister Rolands giftermål, förrän han kommit till Ystad med sin hustru. Konsistorium yttrade, i bref till Lacander $26/6$ s. å., mycket missnöje med att Fontelius gift sig utan att derom fråga konsistorium till råds; nu hade konsistorium, som lofwat Borups enka konsevation, blifwit "prostitueradt" o. s. w. F. berättade i ett bref, att han $26/7$ gjort kontrakt med enkan och förnöjt henne. Hans första hustru lär ej hafwa lefwat länge, så att han fick tillfälle att godtgöra sin förseelse att ej hafwa efter konsistorii wilja gift sig med företrädarens enka. Birgitta Hillebrand blef nemligen sedermera hans maka och lefde efter honom som enka till 1720.

8. **Anders Julius**, östgöthe, prestwigdes $9/4$ 1691 till nådärsprest i Helsingborg, blef 1693 stadskomminister i Landskrona och pastor i Wadensjö, 1698 vice prost i Rönnebergs härad, pastor här $17/4$ 1703. På biskopens rekommendation kallades han $11/4$ 1704 till prost i Ljunits och Herrestads härader samt utnämndes dertill $12/6$ s. å. 1715 lämnade han denna befattning i anseende till sin sjuklighet. Wid prestmöte 1696 hade han partes som respondens. Död $7/3$ 1716. — Han efterlämnade enka, som hette Anna, men troligen inga barn.

9. **Nils Nyman** 1716—1721; se wid Gladfar.

10. **Jöns Rönbeck** 1721—1725; se ofwan pag. 25.

11. **Petrus Aronsson Kihlgren** war pastor wid södra stånsta infanteriet, då han utnämndes $24/12$ 1713 till pastor i Gimbrishamn, kallades 1716 af några till pastor här såsom warande "icke allenast i studier en fundamental man, utan ock i lefwernet exemplar och i ämbetsförwalingen nit-

älskande", kallades af pluraliteten och erhöll transport hit 1725, tilltr. 1726 och dog $27\frac{1}{2}$ 1728 wid 45 års ålder. — Gift med Ursula Maria Sundius, säkert dotter af borgmäst. Zacharias S. i Malmö. De hade tre söner, nemligen Zacharias Aron, prost i Köpinge, Gabriel, landsfiskal i Christianstads län, och en, som war officer wid infanteriet, "en oregerlig menniska", enligt Elmgren.

12. **Richard Åkerman** war född i Stockholm $3\frac{1}{4}$ 1688 och son af dåwarande kanslisten, sedermera borgmästaren i Wiborg Erik Å. och Maria von Elswik, hvars far war inspektör wid Stockholms jernväg. 1701 blef han student i Åbo och höll derstädes 4:de sönd. i Adventet 1703 efter aftonsångens slut en latinsk oration "om sjelfkänedom," till hwilkens afhörande prof. Ålander, som reviderat orationen, inbjudit genom latinsk program. 1704 inackorderades han hos prof. David Lund för att i hans hus "njuta kost, fång, kammare och information." 1706 åtföljde han samme professor, numera blifwen biskop, till Wiborg och förrättade någon tid konsistoriintarietjenst derstädes. 1708 blef han student i Upsala, der han njöt underwising af prof. Daniel Lundius, "hvars slit och trohet han och i sin graf har orsak att berömma." Då Wiborg 1710 öfvergick till ryssarna, war Å. utnämnd till extraordinarie lektor wid derwarande gymnasium och stod i begrepp att företaga en utrikes resa, men resan inställdes och befattningen wid Wiborgs gymnasium lämnades. Å. begaf sig till Sverige och erhöll kondition hos major von Conow i Malmö samt inskrefs 1711 som student i Lund. Han hade sedan kondition hos guvernören Burensköld och blef på dennes rekommendation $\frac{3}{2}$ 1716 rektor wid Östads skola. I denna egenkap skall han isynnerhet ifrat för latintalande i skolan. 1721 $12\frac{1}{12}$ blef han prestwighd, 1728 $31\frac{1}{10}$ pastor härstädes, tilltr. 1729. Profsten Lacander anmälde $19\frac{1}{6}$ 1729, att Å. tagit sig före att wid bönestunderna förklara det kapitlet af bibeln, hwilket upplästes. L. ansåg detta förhållande uniformitesstridigt och betänkligt. Konsistorium anmodade i bref $\frac{4}{6}$ L. att gifwa Å. wid handen, "att det som för sina orsaker och att lindra ministerii besvär nu få rum tid varit aflagdt för åhörarnes sâhet, icke måtte åter ånyo upptagas, utan att här i stiftet en likhet med gudstjen-

stens förrättande wid församlingarna måtte bibehållas och lif förklaring öfwer capitlet af Biblien uti bönestunderna i staden lämnas, så mycket mera att afböja någon suspicion af nybegiäring oordentlighet." L. anmälde $\frac{26}{6}$, att Å. oaktadt denna tillfägelse fortsatt bibelförklaringarna, hvarigenom arbete och läsning i skolorna försummades; Å. hade förklaradt sig vilja söka R. M:s tillstånd att hålla bibelförklaringar och hade emedertid ansett sig berättigad att fortfara med dem på grund af Apostlag. 5: 29., så mycket mera som han ej kunnat finna något egentligt förbud i konsistorii bref af $\frac{4}{6}$. L. förmente, att Å. icke hade rätt att hålla gudstjenst, utan endast bön i S. Mariæ kyrka. Magistraten war nöjd med bibelförklaringarna, hvilka förorsafat att bönestunderna flitigare och med mera nytta besöktes. Konsistorium infortrade $\frac{9}{7}$ Å:s förklaring, "huruwida hans arbete skedde i Herranom och af hwad orsak han det begynt och huru han stötte sin tjenst wid hospitalet", samt antydde honom att upphöra med bibelförklaringarna. Å. förklarade sin affigt hafwa warit att uppbygga Guds församling och sig sjelf, icke att åstadkomma disharmoni med ämbetsbröder eller stöta förmån. Säkert upphörde snart bibelförklaringarna, om ej för annan orsak, i anseende till Å:s sjuklighet, hwilken nödgade honom att $\frac{27}{11}$ s. å. begära medhjelpare. Han dog fort derefter, ännu samma år. I personalierna berömmes han såsom en "god kristen, mogen lärare, ärligen sinnad wän, arbetsam präst i sin predikstohl, nyttig Fäderneslandets tjenare, försiktig hushållare och bestedelig återman." Konsistorium ansåg förmodligen hans öfwerdrifna ämbetsnit härröra af pietism. Huruwida förhållandet war sådant, kan ej afgöras. En af Å. utgifwen lifpredikan öfwer en köpmanshustru i Ystad 1720 antyder icke pietistiska åsigtter; den öfwerflödar af bibliska exempel och allehanda liknelser, hwaruti mycken syndighet ådagalägges; så heter det t. ex., att den menfsliga swagheten "brukar sitt perspectiv bakwändt, wänder den större ändan till, när hon skall beskåda Guds godhet, men den mindre, när hon beser sina plågor." — Gift $\frac{9}{6}$ 1717 m. Sina Dahl, dotter af rådmannen Märten D. i Ystad och Brita Wasß; hon war född 1696 och dog 1744. Barn: Martin, hospitalsprest i Christianstad. — Joachim, past. i Kerrstorp af Färös härad. —

Katrina Margreta, g. m. kyrkoh. J. Ahlman i Brågarp.
— En dotter war g. m. rådmän Ekenberg i Landskrona.

13. **Gabriel Lamerus**, född 1700, skall warit löjtnant innan han blef prest, utnämndes $\frac{1}{6}$ 1730 till pastor härstädes och begärde redan 1732 att få medhjelpare i ämbetet. Följande året kom konsistorium "i ehrsaring", att L. på landsvägen öfverfallit tullnären Anders Borg, och infordrade från häradsprosten närmare underrättelser om denna sak. Det upplystes, att Lamerus och Borg rest tillsammans från Frageholm samt på vägen råkat i ordwerling angående äktenskapet samt äkta makars inbördes rättigheter och skyldigheter, då Borg yttarat, att hustrun borde bäras på händerna af mannen och hafwa sin fria wilja i allting; jemwäl hade han förebrått L. att han icke så behandlade sin hustru. Efter discursens slut hade Lameri hustru, som äkte i samma wagn, klagat öfwer "ett tillfälle i ena bröstet", hwarpå B. tagit henne om halsen och sagt: "jag skall furera dig, min lilla mor"; herrarna hade nu kommit i lufwen på hwarann, och L. hade slagit B. till marken och kastat honom i landsväggropen. Såsom första gången anflagad skonades L. för answar, men konsistorium utfärdade till presterkapet i häradet ett monitorial "att de föra ett anständigt och presterligt lefwerne." L. har utgifwit en lifpredikan öfwer en fru C. Palmereus till Bjersjöholm och Cronowall. Med anledning af Ps. 91: 11, 12 betraktas i förberedelsen 1. Ängla-Anstaltaren, 2. Ängla-Warelsen och 3. Ängla-Skyldigheten; i tredje afdelningen wisas huru änglarna undanröjda de stenar, "hvilka satan kastar öf i vägen, nemligen bedröfwelsesstenen, sjukdomsstenen, fattigdomsstenen, syndastenen, dödsens sten med många flera beswärliga stenar." I anledning af Ps. 73: 24 afhandlar predikan följande ämne: "En uppå Änglahänderna buren och af Guds Hand hållen och ledd Själ 1. i och ur Jämmerdalen, 2. in i Årosalen." L. dog $\frac{2}{6}$ 1742. Gift m. Beata von Möllern, som öfwerlefde honom och blef gift m. kyrkoherden Gutman i Bunkelod. En dräng i Stockholm, Fredrik Lamerus, uppgaf sig wara son af kyrkoherden Lamerus.

14. **Mathias Rönbeck**, 1744—1746; se ofwan p. 324.

15. **Jakob Eckard**, son af kyrkoh. i Husie Daniel E. och Anna Maria Arsenia, föddes $20/10$ 1711, begärdes 1733 till medhjelpare af prosten Bering i Husie, men prestwigdes först $10/6$ 1735, blef pastor härstädes i slutet af år 1746. J. B. Santesson, sedan prost i Mörrum, var hans biträde 1751—1761. E. afled $16/4$ 1761. — Gift $7/7$ 1747 m. Greta Maria Agrell, dotter af kyrkoh. Jonas A. i Bunkesfod.

16. **Anders Schreil**, son af kyrkoh. Jöns S. i Hoby wid Lund och född derstädes $23/6$ 1721, blef magister 1745, prestwigdes $21/12$ s. å. och blef pastor här $28/6$ 1762. Död $31/3$ 1781. — Gift med Eleonora Bering, dotter af prosten Bering i Husie; hon var f. $16/4$ 1727 och dog i Ystad 1824. De hade 8 barn, bland hwilka följande äro kända. Jöns Henrik, prost i Eswerlöf. — Olof, garnisonsprest i Landskrona. — Per Gabriel, rådman i Ystad med borgmästarestitel, f. 1763, d. 1830. — Margreta Christina, g. m. fältkamrer Johan Schaar i Åhus. — Sibylla Katrina, f. 1761, d. 1839 ogift. — Johanna Christina, f. 1765, d. 1849 ogift; hon hade öfwer 60 år varit barnalårarinna i Ystad och erhöll 1846 af K. M. en gratifikation utgörande 100 rdr b:co. — En dotter var gift med efterträdaren.

17. **Gabriel Johan Nykiörck**, son af kyrkoh. i Gessie Carl Gustaf N. och Katrina Frost, blef prest $11/4$ 1770, var magister, lärare wid barnhuset i Malmö 1778, pastor här $10/6$ 1782, tilltr. 1783. Död af en stark förkylning $7/2$ 1784. — Gift 1. m. Helena Eleonora Zebeck, som varit kammarjungfru hos en adlig fru på Ellinge; hon dog 1782 wid 32 års ålder. 2. m. en dotter af företrädaren.

18. **Olof Andersson**, bondeson från Hedestoga och född 1746, prestwigdes efter kallelse af prosten M. Rönbeck i Ystad 1769, blef 1784 extraord. bataljonspred. wid fgl. lifregementet, pastor härstädes $21/6$ s. å. Enligt Etåhl var han "både för lära och lesverne allmänt aktad och älskad." Han har utgifwit en lifpredikan öfwer prosten Olsson i S. Willie. Den är enkel och renlärig, men temligen torr. Död $10/7$ 1806. — Gift m. Helena Stenhoff, f. 1747, d. i Ystad 1834, dotter af prosten Swen S. i Christianstad. Barn: Swen Johan, f. 1788, d. 1832 som prest och innehafware af flockarelägenhet

i Fridlestad. — Anders Ulrif, f. 1790, d. 1846; äfwenlede som prest och innehafware af samma lägenhet.

19. **Thure Petter Brorström** 1807—1820; se wid Borreby.

20. **Petter Samuel Ljungberg**, son af en prest, som dog obefordrad, och född i Ystad $24/7$ 1778, blef student 1796, prestwigd $21/8$ 1803, pastor härstädes $15/3$ 1820, titulår profst 1834. Han har utgifwit en predikofsamling år 1839; predikningarna äro, enligt H. R:s omdöme i theologiskt qwarstalsfrift, "af det oratoriska slaget, men som sådane ej att förkastas, åtminstone ställewis sannt wåltaliga." Död $22/3$ 1849. — Gift m. Laurentia Margreta Corvin, dotter af profsten Anders C. i Möbbelöf af Ljunits härad. Barn: Wilhelm, f. $9/10$ 1813; landtbrukare. — Olof Andreas, f. $2/2$ 1819. — Christina Sophia, f. $17/6$ 1809. — Katrina Fredrika, f. $20/3$ 1811. — Charlotta Maria, f. $13/6$ 1816. — Petronella Johanna, f. $2/6$ 1819.

21. **Olof Lagerqwist**, son af byggmästaren Sam. Persson och Kjersti Old:r, föddes i Wieslanda af Werjö stift $25/12$ 1807, blef student 1828, magister 1832, prestwigd $21/12$ 1834, prebendekomminister i Hardeberga 1835, erhööll infödingssrätt i Lunds stift 1837, blef pastor wid södra stänkska infanteriet 1845, pastor här, efter kallelse till fjerde profspredikant, $29/1$ 1850, tilltr. 1851, erhööll profstetitel 1852 och blef inspektor wid Ystads skola f. å.

Gift 1833 m. Margreta Lowisa Hultman, dotter af inspektor Fredrik H. Barn: Oskar Fredrik f. $10/7$ 1833, student. — Oliva Christina f. $6/7$ 1835. — Theodor f. $2/4$ 1838. — Algot Alexander f. $12/12$ 1840. — Emil Oskian f. $2/2$ 1845.

Skrifter: Se Lunds stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Stora Herrestad och Borrige.

1. **Michael** skall varit den sifte katolske presten här,

utnämnd 1517 af **K. Christian II**, och skall hafwa öfvergått till lutheranismen.

2. **Christian** utnämndes 1537 af **Christian III**.

3. **Fredrik** utnämndes 1565 af **Fredrik II**. Dessa tre pastorers fullmagter, äfvensom de under n:o 6, 7, 8, 12, 13 och 14 upptagnas, skola i originaler funnits i Herrestad i kyrkoherden **Turrins** tid, som derom lämnat uppgift till prof. **Sommelius**. Underligt förefommer det, att alla dessa pastorer uppgifvas hafwa blifwit af **K. M.** befullmäktigade, hwilket den tiden icke war wanligt.

4. **Joannes** war pastor här 1575, då **Nils Mogensön** ¹⁶⁷³ prestwigdes till hans biträde.

5. **Niels Mogensön**, som 1584 undertecknat en hyllningsfullmakt, utan att likwäl hans boningsställe är utsatt, är troligen samme person som 1575 blef medhjelpare här, och har alltså 1584 warit åtminstone tjenstförrättande pastor.

6. **Crasmus Nicolai** skall haft **Fredrik II:s** fullmakt af år 1584.

7. **Niels Mogensen** utnämndes 1595 till pastor här af **Christian IV** och lejde ännu 1636, men hade redan 1618 medhjelpare. Denne hette **Bertil** och war enl. **B.B.** "högmödig och afundsjuft." Wid biskopsvisitation 1618 befanns, att pastor sjelf med mycken omsorg lade hand wid den katechetiska undervisningen. Wid visitation 1627 predikade herr **Nils** "mycket lärdt", och ungdomen befanns hafwa gjort beundransvärda framsteg. 1635 war också allting i bästa ordning. En ringfloka anstafades 1626 från **Lübeck** till **Herrestads** kyrka. **Nils Mogensen** omnämnes i ett af **Erygonii** poemer.

8. **Henrik Bang**, en jutlänning, utnämndes 1637 af **Christian IV**.

9. **Hans Sörensen** uppgifwes hafwa wid hösthynden 1642 nödgats affäga sig ämbetet, i anseende till inkomne klagomål mot honom.

10. **Henrich Lauritzen** war pastor härstädes 1648 enligt hyllningsakterna.

11. **Jakob** förefommer i förhandlingarna wid wårshynden 1652.

12. **Janus Michaelis**, en jutlänning, prestwigdes

till pastor härstädes $\frac{13}{6}$ 1653 och skall blifwit befullmäktigad af Fredrik III. Hans namn finnes ej på hyllningsfullmagten $\frac{17}{6}$ 1655, men ett der befintligt sigill med bokstäfverna J. M. torde hafwa tillhört honom.

13. **Jöns A. Brock**, äfwenledes bördig från Jutland, skall hafwa fått fullmägt 1657 af Fredrik III, men blef redan $\frac{7}{6}$ 1655 prestwigd till pastor härstädes. Död 1677.

14. **Johannes Canuti Frizelius**, westgöthe, prestwigdes $\frac{22}{6}$ 1671 som pastor i Dja och Hedestoga, hvarifrån han 1677 erhöi transport hit med kunglig fullmägt. Död $\frac{23}{6}$ 1693, esterlämnande enka wid namn Wivika Pålssdotter, som war dotter af kyrkoh. Pål Christensson i Ösrahy och förut varit gift med Frizelii företrädare i Dja. Enligt profsten Lacanders bref $\frac{24}{6}$ s. å. war hon "en ärbär och dygdesam hustru och god hushållarinna, som för äldrens skull wäl kunde gifwa sig i äktenkap, och hade en giftwuren dotter med första mannen, en femtonårig son, som war student, och en yngre dotter med sednare mannen samt desutom ett wälbehållet bo och rätt goda medel." Hon blef ännu en gång konserverad. Drottin blef presthustru härstädes.

15. **Israel Gelman**, son af Jonas G., pastor i Ingelstorp, war född i Östergöthland 1660, instrefö 1682 i skänsta nationen wid Lunds universitet, undergifv presteramen 1687, utnämndes $\frac{13}{12}$ 1693 till pastor härstädes och prestwigdes der till $\frac{19}{8}$ 1694 i Calmar. Af ett bref till domaren i orten finner man, att G. 1695 war förlofswad med företrädarens enka, men wille icke fullborda äktenkapet förrän han fått weta, huru stort arf henne tillfallit, hwem som war barnens förmyndare och om skulden war betald; han tillägger: "dock will jag fuller icke troo, att min käresta hafwer dhe tanckar, att hon will dolose med mig umgås, såsom skulle jag, sedan jag fått henne till hustru, gelden som aff en och annan kunde efter arfskiftet, som redan skiedt, fordras, wara förpligtat att betala." Han blef sedan gift med henne. Han dog $\frac{19}{8}$ 1701, men Wivika Pålssdotter lefde ännu 1727.

16. **Grik Andersson Herlin**, son af kyrkoh. Anders H. i Hwetlanda af Werjö stift och kusin till kyrkoh. Herlin i Rågeröd, blef student 1690, philosophia kandidat 1700,

prestwigd till medhjelpare härstädes $\frac{7}{8}$ 1701, pastor $\frac{17}{1}$ 1703. Död $\frac{23}{3}$ 1716 wid 45 års ålder. — Gift m. Elisabeth Frijelius, hvars far war pastor härstädes. Sonen Johan war prost i Hörby. Enkan blef gift med efterträdaren.

17. **Grasmus Magni Turrin**, stänning, blef student 1704, kallad stundom magister, hwilket han torde hafwa blifwit utrikes, prestwigdes $\frac{20}{5}$ 1713 till tjenstgöring wid Lunds domkyrkoförsamling och utnämndes $\frac{27}{9}$ 1716 till pastor härstädes. Enligt eget förmenande war han den 12:te lutherste pastorn härstädes och hade fullmakt af den 12:te Carl i den 12:te swenske guvernörens och i den 12:te lutherste biskopens tid jemt 200 år efter reformationen. Skada är att det första tolftalet är felaktigt. Död $\frac{1}{5}$ 1731 wid 47 års ålder, efterlämnande enka Elisabeth Frijelius, men inga barn.

18. **Magnus Sundius**, son af kyrkoh. i Nöbbelöf Petrus S. och född der 1699, blef student 1719, prestwigd till styffadrens, kyrkoh. J. Sjöbeds biträde $\frac{19}{5}$ 1729, pastor här 1732, respondens wid prestmôte 1733, då twänne hans kusiner, nemligen Magnus S. i Iswetofsta och Johannes S. i Allerum äfwen woro respondenter. Han har efterlämnat minnet af en gudfruktig och werksam prest. Död $\frac{25}{3}$ 1757. — Gift m. Ulrika Eleonora Beckman, borgmästaredotter från Ystad. De hade sex söner och tre döttrar; af de förre war Carl Gustaf pastor härstädes, och Johan Jakob, f. 1739, blef prest 1763 och dog obefordrad i Allerum omfr. 1819. Han war en af Brödräfsamlingens varmaste wänner i Skåne och utöfwade, ehuru ej utrustad med utmärktare yttre gåfwor eller kunskaper, icke ringa inslytande på allmogen i de trakter der han tjenstgjorde. I Höja tjenstgjorde han i flera år. Twå döttrar af M. Sundius dogo ogifta på hospitalet i St. Herrestad.

19. **Johan Christopher Julius** war son af Christopher J., prestson från Sjells Nöbbelöf och klofakare i Norrwiddinge, samt Metta Hummel, dotterdotter af pastorn i Söfwestad J. Scandorph. Född omfr. 1710 blef han student 1730 och prestwigdes $\frac{18}{12}$ 1741 till tjenstgöring i Hardeberga, kom 1751 till Fridlestad, der han innehade klofakarelägenheten och tjenstgjorde till 1759, då han mottog detta pastorat, hwartil han blifwit utnämnd $\frac{6}{12}$ 1757. Som utnämnd kyrkoherde här-

stådes bestridde han i egen person flockaretjensten i Fridlesstad 1758, då hans substitut öfvergifwit sin plats. Julius skall varit en god hushållare. Död $18\frac{1}{2}$ 1783. — Gift m. Birgitta Maria Langh, dotter af kyrkoh. Daniel L. i Söfvestad; hon dog 1804 wid 83 års ålder. Två deras söner blefvo prestes, nemligen Johan, som innehade flockarelågenheten i Wisfeltosta, och Carl Magnus, som innehade enahanda lågenhet i Tryde och var far åt kyrkoherden J. H. Julius i Solberga. En son, till namnet okänd, berättas hafwa fljtit efter sin fader, dock utan att denne skadades, samt derefter rymt och afhändt sig sjelf lifwet. En fjerde son war artillerist. Dottren Anna Katrina war swagsint.

20. **Carl Gustaf Sundius**, son af kyrkoh. Magnus S. härstådes, prestwigdes $29\frac{1}{5}$ 1764, blef sedan extraord. bataljonspredikant, pastor här $9\frac{1}{10}$ 1783 efter kallelse af patronus. Död, kort efter tillrådet, $18\frac{1}{6}$ 1784, 30 år gammal. Han war gift med en fosterdotter till landshöfding Raab i Carlskrona.

21. **Gustaf Petter Bagge**, son af en frälseinspektor och född i Hjelkestad $22\frac{1}{10}$ 1750, blef student 1768, prestwigd $19\frac{1}{5}$ 1776, extraord. bataljonspredikant wid Jönköpings regemente 1780, kallad till pastor härstådes $12\frac{1}{1}$ och utnämnd $9\frac{1}{6}$ 1785, tilltr. 1786, honorarieprost 1791, häradsprost 1801, men upphörde 1815 att sköta denna befattning. Död $10\frac{1}{8}$ 1818. — Gift m. Maria Wählin, dotter af prosten i Skabersjö Petrus W. och Katrina Wollin. De hade tre söner och fyra döttrar, af hvilka sednare Carolina Katrina war g. m. prosten B. Melander i Högestad, Engela Katrina m. fadrens efterträdare, Johanna Benedikta, d. 1840, m. v. past. M. Persson i Hammarlöf; Petronella Wilhelmina, ogift. Af sönerna dogo två i barndomen; den tredje Otto Christian, war magasinförwaltare i Landskrona och g. m. Sophia Sätte.

22. **Christian Georg Wankif**, son af en inspektor på Näbelöf och född der $28\frac{1}{10}$ 1781, blef student 1798, prestwigd $9\frac{1}{7}$ 1808, pastor här efter patroni kallelse $10\frac{1}{2}$ 1819, tilltr. 1821. Död $19\frac{1}{11}$ 1829. — Gift 1821 m. företrädarens dotter Engela Katrina Bagge, som öfverlefde honom och blef g. m. vice pastorn M. Persson i dennes andra gifte. W. hade

en son, död i barndomen, och tre döttrar, wid namn Emma, Lovisa och Anna.

23. **Swen Pettersson**, son af åkerbrukaren Per Persson och Kjersti Andersdotter, föddes i Trelleborg $^{31}/_{12}$ 1793, blef student 1816, prestwigd $^{20}/_{12}$ s. å., vice kollega wid Landskrona skola 1819, ordinarie 1821, förestod garnisons- och flottispredikantsbeställning i Landskrona, blef, sedan egaren af Herrestads säteri kommersrådet Lundgren i Ystad förlorat patronatstigheten till Herrestads pastorat, af K. M. utnämnd till pastor härstädes $^{14}/_{4}$ 1832, tilltr. s. å.

Kyrkoherdar i Söfwestad och Bromma.

1. **Nils**. En pastor med detta namn war här 1570 och war säkert då en gammal man, emedan han då erhöll ämbetsbiträde.

2. **Nasmus Lauritzen** prestwigdes $^{8}/_{6}$ 1570 till att biträda wid Söfwestads och Bromma församlingar samt på gården Krogholm (Krageholm). Namnet finnes på en hyllningsfullmakt af år 1584, och han har säkert då varit ordinarie pastor.

3. **Påswel Scanderberg**, magister, skall enligt stiftsmatrikeln af år 1842 varit pastor härstädes 1599.

4. **Hogen Ollsönn** har underskrifwit en hyllningsfullmakt 1610 och har varit pastor här några år förut, ty han förekommer i Tryggonii samling af poemer, som är tryckt 1606. Af ett till honom ställdt poem finner man, att han och poeten i ungdomsåren räkat i någon häftigare twist och duellerat med hwarandra, hwarwid den förre blifwit sårad; Tryggonius erkänner sitt fel och hoppas att herr Håkan är nog högsinnad att tillgifwa honom det. Huru länge herr Håkan varit pastor kan ej bestämmas. 1618 war visitation utlyst, men iniet blef deraf, enligt B. B., utan att likwål orsaken dertill uppgifwes. Wid visitation 1627 befanns klockaren wara försumlig i sin tjenst.

5. **Bertil**. En så benämnd person uppgifwes hafwa

warit pastor här 1629 och sedan kommit till Gimbrishamn. Måhända är han densamme Bertil, som 1618 war medhjelpare i St. Herrestad.

6. **Anders.** En pastor med detta namn skall warit här 1631, hwilket icke rätt stämmer öfwerens med hwad som är antednadt om efterträdaren.

7. **Frederich Povelson Scandorph**, son af flottöfverpastorn på Standerborgs flott Pål Andersson och född omkring 1602 *), skall enligt instriften på en kopparplåt, som tillhört hans lifwifwa, hafwa warit pastor här 29 år och dött $\frac{2}{1}$ 1659. Han war magister och berömmes för grundlig lärdom. För skollärareyrket hade han lust och fallenhet samt hade i Söfwestad en privatkola, men synes hafwa för denna sysselsättning åsidosatt sina närmare skyldigheter, ty wid biskopsvisitation 1635 befanns nattwardsungdomen mycket okunnig, och han uppmanades att hafwa noggrannare tillsyn med des underwisning. — Gift m. Dorothea Rasmusdotter, som dog 1667. Deras dotter Dorothea war gift med ridefogden Jakob Jönsson på Bälteberga, Wideröra och Knutstorp.

8. **Christopher Albertson Corvin** eller **Ravn**, säfert prestson från Womb, blef efter skolgång i Nstads student i Köpenhamn 1653 och prestwigdes $\frac{1}{2}$ 1659 till pastor härstädes, hwilket han skall warit till 1679. — Hans enka Johanna Mellich flagade 1680, att den nye pastorn tillagnade sig hela tionden af pastoratet.

*) Hans släktförhållanden kunna inhämtas af denna tabell.

Pål Andersson, flottöfverpast. på Standerborg, g. m. Karna Nilsson, bror af Nils Pedersen, borgmäst. i Århus.		
Nils Scandorph, Fredrik S. ib. br. past. wid Frue Kirke i Köpenhamn.	past. i Söfwestad g. m. Dorothea Rasmusdotter.	Margreta S., g. m. Anders Petersson, amtskrifware, Kanik i Århus.
Karna S. g. m. Nils Pedersen, past. i Jutland.	Dorothea, g. m. S. S. Hammel.	Pål, Elsa, Anna, Pål Bi, past. i g. m. Otto g. m. Morten Grönby. Munthe, gene Bilp. i Ingels- Iabkon, p. i torp. Glemminge.

9. **Rasmus Jakobsøn Bangh**, son af inspektoren på Söfdeborg Jakob Rasmusson och bror till pr. Otto B. i Torrlösa och kyrkoh. Palle B. i Allerum, föddes omkring 1655, gick i skola i Slagelse, blef student i Lund 1673 och lämnade universitetet 1675. 1678 sattes han till rektor wid Ystadsskola, från hwilken befattning han tog afsked på hösten 1680; inspektor wid skolan, prosten M. Lacander, tillstyrkte $2\frac{3}{10}$ bifall till afskedsansökningen, med förklarande att herr Rasmus, förmodligen såsom redan kallad till kyrkoherde, icke war tjenlig att widare tjenstgöra wid skolan. Han blef nemligen $1\frac{6}{11}$ 1679 af Jytta Thott, salig Jörgen Krabbes, kallad till pastor härstädes; måhända har han wid samma tid beghynt att för-rätta gudstjensten härstädes, men han prestwigdes först $1\frac{4}{12}$ 1681. Ett spargement war att han dagen före sin prestwigning, en söndag, då han också confiterat i Lunds domkyrka, hade på aftonen deltagit i dobbel och dryckenstap; han behyrade sig wara oskyldig och skaffade åfwen intyg derpå. Död $2\frac{2}{12}$ 1689. — Gift 1682 med Maria Wæmontan, prests dotter från Wemmenhög och född der 1661; hon öfwerlefde B. och blef gift med hans esterträdare.

10. **Daniel Bangh**, son af rådmannen i Christianstad Hans L. och bror till kyrkoh. i Hellestad Thomas L., föddes $10\frac{1}{3}$ 1661, blef student i Upsala 1680 och prestwigdes till pastor härstädes $1\frac{1}{4}$ 1690. Kandidaten Brandenburg (sedan past. i Söfde) och hans käresta blefwo af L. s. å. wigda på Skrageholms gård och icke i kyrkan, hwilket ansågs kunna draga med sig mycken förargelse och locka många till att begåra wigsel utom kyrkan. L. dog $1\frac{5}{7}$ 1725. — L. lärar warit gift 2 gånger. Första hustrun war företrädarens enka Maria Wæmontan, med hwilken han blef wigd tre weckor före utgången af hennes enkeår. De hade ser söner och fem döttrar, hwilka jemte föräldrarna äro afmålade på ett epitaphium i Fromma kyrka. Sonen Hans Jacob war student; swågern D. Broomé begår i ett bref af 1726 att han, "som hufwudswag är och något rasar," måtte blifwa intagen på något hospital. Dottren Katrina blef gift med sadrens esterträdare. Kyrkoh. i St. Herrestad Julii hustru, som ock skall warit L:s dotter, må warit född i ett sednare gifte.

11. **Daniel Broomé**, skåning, född $17/10$ 1690, prestvigdes $12/5$ 1716 till tjänstgöring i Förslöv, erhöll $9/4$ 1722 grefwinnan Christina Pipers tillförsäkran om successjonen till Söfwestads pastorat och blef kyrkoh. Langhs medhjelpare och och måg samt $21/8$ 1725 hans efterträdare. Då kyrkoh. Lamerus 1742 erhöll uppdrag att öfvertaga den prostetjensten tillhörande uppböden, anhöll B. att detta uppdrag måtte till honom öfverflyttas, på det att icke Lamerus måtte wid blifwande prostetillsättning göra anspråk på att komma i åtanka att blifwa prost. Efter prosten H. Lacanders död blef B. först vice och sedan $26/10$ 1743 ordinarie prost. Död $1/6$ 1753 af ett fall ned i en graf, då han under en stark storm skulle jordfästa ett lif. — Gift m. Katrina Langh, dotter af företrädaren. Barn: Daniel f. 1725. — Edward f. 1726. — Helena Maria, f. 1727. — Carl Fredrik, f. 1729, magister 1751; amiralitetsråd i Karlskrona; han utgaf jemte H. Bergeström (sedan prost i Helsingborg) en litterär tidskrift med titel: Achates och Softratus; g. 1767 m. Lovisa Lieberath, köpmansdotter från Ystad. — Hedwig Sophia, f. 1731. — Nils Adam, f. 1734, kapten wid artilleriet. — Ewa Katrina, g. m. kyrkoh. Bagge i Balkåkra. — Johan Daniel, f. 1737. — Gustaf Daniel, f. 1740.

12. **Johan Christopher Eberstein** 1754—1774; se oswan p. 325.

13. **Lars Holmberg**, f. 1737, uppgifwes hafwa blifwit hofpredikant på Krageholm 1754, prestvigdes $7/9$ 1760, blef pastor här 1774 och dog f. å.

14. **Hans Holm**, borgareson från Lund, föddes der 1740, blef student 1756, magister 1763, prestvigd $14/12$ 1765, hofprest på Krageholm 1774 och pastor härstädes f. å. Död $7/11$ 1784. — Gift med Simonia Malmgren, hvars far war kronobefallningsman; hon fick dubbelt nådår efter mannen; död i Ystad på 1790-talet i fattigdom. Två barn lefde efter fadren, Helena Elisabeth, f. 1780, och Gustaf Magnus, f. 1781.

15. **Johannes Ehrström**, son af postinspektoren Theodor S. i Ystad, föddes i Högestad $17/2$ 1739, blef magister i Greifswald, rektor wid Ystads skola $9/2$ 1771, tilltr. på hösten

f. å., opponeus wid prestmöte 1773, prestwigh $\frac{21}{6}$ 1781, pastor härstädes genom församlingarnas kallelse 1785, tilltr. 1787. S. å. begärde han att få ämbetsbiträde, i anseende dertill att han war så owan wid prestämhetets utöfning, att han icke kunde för densamma ansvara. Edermera erhöles prostetitel. Död $\frac{10}{2}$ 1813. — Gift med Inga Christina Herrmanner, f. i Stockholm 1749, d. två dagar jednare än mannen. Barn: Anna Christina, g. m. estertrådaren. — Inga Kastrina, f. 1779, g. m. inspektoren på Högstads J. Sundewall och mor åt professorerna Carl Jakob S. i Stockholm och Fredrik S. i Upsala. — Johan Theodor, f. 1780, d. 1832, rådmän och tillf. borgmästare i Ystad. — Carl Magnus, f. 1782, d. 1846, kommissionslandmätare.

16. **Håkan Stenström**, bondefson från Småland, född $\frac{11}{11}$ 1774, blef student i Lund 1796, magister 1802, docens i litteraturhistoria 1803, adjunkt i österländska språken 1809, prestwigh $\frac{10}{3}$ 1813, pastor härstädes $\frac{3}{2}$ 1814, honorarieprost 1816. Efter prosten Bagges död 1818 erhöles S. wid prostwalet de flesta rösterna. Då Ödman (se pag. 290), som blott fått en röst, utnämndes, lærer det hafwa förtruit S. högeligen. Uti ett af Ö. utfärdadt bref befunnos under cirkulationen i häradet flera ändringar hafwa blifwit gjorda; ordet brefwar hade blifwit ändradt till bref, dupplo till duplo, frålsemänn till frålsemän m. m. Med anledning häraf anhöll Ö. i nästa cirkulär, att prosten Stenström wille bespara sig mödan att widare corrigera hans bref, och tillkännagaf att han anmält saken i domkapitlet. S. swarade härpå: "Jag kunde aldrig wänta att Herr Häradsprosten skulle behaga att så uppenbarligen skrifa osannt om mig. Herr Häradsprostens cirkulärbref har jag genomläst, och efter hwad jag nu kan minnas, funnit dem med lag enliga. Hwad kunde då wara att i dem corrigera? Genom min åtgärd har på dem aldrig någon correctur blifwit verkställd. Denna sanning kan jag med ed styrka. Utrönt är det då huru orättwisliga Herr Häradsprosten emot mig handlat, då Herr Häradsprosten så orättwisliga mig beskylat. I allmänna opinionen winner man wäl icke mycket med osanna beskylningar? Herr Häradsprosten kan wäl således icke hoppas att winna något med den

anförda." Saken afhöres ej vidare. S. war en man med godt hufvud och trufdes wäl i muntra sällskaper. Död $\frac{13}{9}$ 1834. — Gift 1815 med företrädarens dotter Anna Christina Öhrström. Barn: Christina Göthilda, f. 1816, ogift.

Skrifter: se Marcklins disputationskatalog.

17. **Lars Grönwall**, son af sänstmakaren T. P. Grönwall och Elin Lundqwist i Ystad, föddes der $\frac{29}{9}$ 1794, blef student 1809, prestwigd $\frac{7}{11}$ 1817, vice kollega wid Ystads skola 1821, vice stadskommisiter i Ystad 1822, ordinarie 1824, pastor här genom församlingarnas kallelse $\frac{25}{4}$ 1835, tilltr. 1837, häradsprost $\frac{18}{12}$ 1840, riksdagsfullmäktig 1847, revisor i Malmö distrikt flera år, revisor af Stats- Banko- och Riks- gäldsverken 1851.

Gift 1. $\frac{18}{11}$ 1829 m. Elise Christine Sylvan, hvars far war lagman och borgmästare i Ystad; hon dog 1833. Barn: Hilda Elfrida Theodora, f. $\frac{8}{10}$ 1830. — Laura Elvöisa, f. $\frac{9}{2}$ 1833. — 2. $\frac{3}{11}$ 1835 m. Anna Brita Cronstroe, hvars far war kammarrättsråd. Barn: Troed Axel Ludwig, f. $\frac{31}{3}$ 1838. — Ulrika Katrina Sophia, f. $\frac{20}{12}$ 1839.

På Krageholms gård finnes en kyrka, som varit helgad åt S:t Paul, och wid hwilken under wisfa tider en särskild "hofprest" varit anställd. Två sådana från 1500-talet äro kända.

Canutus Graemi prestwigdes $\frac{12}{10}$ 1565 till "minister verbi in aula Krageholm."

Stephanus Laurentii prestwigdes $\frac{20}{9}$ 1566 till samma befattning.

Sedan känner man ej om några hofprester funnits på Krageholm förr än på 1720-talet.

Daniel Ödman (se pag. 351) uppgifwes hafwa fått befordran i annat stift 1724.

Thomas Enberg war här ett års tid efter Ödman.

Petrus Westrin blef 1728 pastor i Högestad.

Dlaus Lind flyttade till Stockholm 1734. Ingen af desse fyra tillhörde genom födelsen Lunds stift.

Mårten Hörlin blef pastor i Solberga. Se pag. 242.

Johannes Billing blef pastor i Elägarp. Se pag. 153.

Christen Lindblom, som troligen ej war stäning, blef pastor i Grebo i Linköpings stift 1745.

Johan Christopher Eberstein 1748—1754; se pag. 325.

Nils Johan Sjöborg blef pastor i Högestad 1764.

Lars Holmberg blef pastor i Söfwestad. Se pag. 346.

Hans Holm d:o d:o Se pag. 346.

Elias Follin 1774—1778; se wid Helsingborg.

Kyrkoherdar i Högestad och Baldringe.

1. **Dlaus** nämnes i stiftsmatrikeln af år 1842 utan tidsuppgift.

2. **Acco Nicolai** prestwigdes till pastor härstädes $\frac{6}{2}$ 1565.

3. **Christiern Kieldtsfön** war pastor här 1584 och waldes s. å. till deputerad wid hyllningen.

4. **Hans**. I en funglig dom af år 1636 nämnes, att han varit pastor här omkring 1586.

5. **Anders Lauritzen** war pastor härstädes före 1606 och ännu 1610. Tryggonius beprisar i ett poem hans redlighet. En hans son wid namn Lars söfte 1620 att blifwa hörare wid Ystads skola.

6. **Maurits Mörck** kom hit på våren 1627 enligt en i konsistorii archiv befintlig bewittnad affskrift af en hans egenhändig skrifvelse. Ståhl har antecknat, att han varit skolrektor i Halustad innan han blef pastor. Wid biskopsvisitation 1635 befunnos nattwardsbarnen wara medelmättigt funnige. Han uppgifwes hafwa dött 1669, men ett par år förut lämnat pastoratet åt sin swårson. Sonen Michael och en dotter lefde efter honom.

7. **Björn Dlofsön Glimager**, hvars tillnamn antyder, att han war från Glimåkra, war född 1641, infrefes

$\frac{1}{8}$ 1667 som student i Lund och prestwigdes $\frac{1}{10}$ f. å. till pastor härstädes. Han utbetalte till swågern 200 flette daler såsom ersättning för swärfadrens omkostnader för att utverka en fgl. resol. af år 1636, hvarigenom pastor i Högestad erhöå rättighet till brånsle och gårdsle af Baldringe och Baldringetorps skog så för prestgårdens som för annerhemmanets behof. Kloakaren klagade 1687 deröfwer att pastor brukade kloakarebolet; pastor ålades att deröfwer sig förklara, men huru saken slutades är icke kändt. Björn Olofsson hade i sigillet en påfogel med öfverkrift: känn dig sjelf. Död på hösten 1702. En enka, som varit hans andra hustru, lefde efter honom, och en son efterträdde honom.

8. **Carl Björnsön Glimager**, född 1668, blef student 1689, prestwigd till att biträda fadren $\frac{1}{2}$ 1696, pastor härstädes 1703. Prosten M. Lacander kallade honom swåger, men man känner icke vidare något om släktskapet mellan dem. Ett adligt herrskap i pastoratet klagade 1711, att pastor underlåtit nämna det i kyrkobönen, tagit främsta bänken i kyrkan för prestgårdens räkning samt borttagit en bjelke, hwarpå herrskapets anor varit afmålade. Konsistorium ålade honom att bedja för herrskapet, lämna det främsta bänken och låta densamma något bättre pryda; derjemte förehölls honom, "det fuller något thal wore om honom till dryckenkap och att han wore något hastig;" han betygade, "at sådant honom omildt påberättadt war." Död $\frac{1}{5}$ 1721. Han efterlämnade ingen enka, men två söner, af hvilka den ene, Magnus benämnd, war född omfr. 1702 och gif i skola i Ystad 1716.

9. **Nicolaus Vietius**, smålänning, född omkring 1687, war en tid informator hos en gästgifware i Klörup, prestwigdes $\frac{2}{4}$ 1712 till tjenstgöring i Hellestad, war sedan komminister wid Stångby pastorat, blef pastor här 1722 och dog $\frac{20}{12}$ 1723. — Gift med Gertrud Brunbeck, dotter af prosten Michel Bengtsön i Espö; hon öfwerlefde sin man.

10. **Nicolaus Serenberg**, född 1688, blef student 1709, och rektor wid Helsingborgs skola $\frac{11}{11}$ 1717. I ett memorial till konsistorium klagade han, att företrädaren P. Rubenius, sedan past. i Andrarum, wid sin flytning till Landskrona rektorat "tagit de fläste bästa och förmögaste af discip-

larne under sin information, hvarigenom för mig så wål den heder och de förmåner, som wid deras hårbliwande eljest hade varit att wänta, affkåres, som ock Scholans anseende medelst så många disciplinars oordenteliga afgang till en stor dehl förringas, jemte det att Cantor här wijd Scholen beklagar at han medelst denna disciplarnas transport ingen har att anlita wijd någon publique sång eller musique, emedan de bästa och tjenligaste subjecta dertill äro borttagne." H. förmenade, att "disciplarne, som wijd en Schola äro sub ferula et jugo scholastico, wijd et sådant tillfälle ej böra tillåtas så egenwilligt och utan orsak sig till en annan schola begifwa," och att Rubenius "heldre bort förmana och tillhålla dem att förblifwa och ej sin Successorem så illa præjudicera," samt anhöll att konsistorium wille honom "till disciplarnes återställande allergunstigast förhjelpa." Efter Vietii död begärde församlingarna grefwinnan Pipers hofprest Daniel Ödman till pastor, men konsistorium, som förnummit att en conference mellan grefwinnans inspektor och några församlingsledamöter hållits i prestgården i prostens närvaro, wille weta om församlingarna kallat Ödman "utan någons intalande och tubbande." Kallelsen för Ö. blef om intet, och Herenberg blef pastor $\frac{2}{8}$ 1724 samt prestwigdes $\frac{1}{12}$ s. å. Död $\frac{9}{9}$ 1726. — Gift 1725 $\frac{9}{4}$ i Hammarlöf m. Katrina Eleonora Strandell, dotter af prosten Olof S. i Lösen och styfdotter till kyrkoh. Hellman i Hammarlöf.

11. **Petrus Westrin**, som ej tillhörde Lunds stift och war hofprest på Krageholm hos förutnämnda grefwinna Piper, blef pastor härstädes 1728. Han war född 1697 och dog $\frac{3}{2}$ 1743. — En hans son lär varit klofkar i St. Herrestad och far åt kyrkoh. P. Westrin i Wanstad.

12. **Samuel Skragge**, son af prosten Anders S. i L yngby och född der 1688, blef student 1714, prestwigd till fadrens biträde $\frac{17}{12}$ 1730, pastor här efter enhällig kallelse på hösten 1743. 1763 war han oförmögen till ämbetets bestridande, hwartill vicepastor förordnades. Följande året erhöll S. affsed från pastoratet. Död 1770. Hans hustru, Genevieve de la Salle, som skall förut varit gift med företrädaren, klagade 1763 inför konsistorium, att hennes man "på

ett främmande ställe afstått och uppgifwit hela Högstads pastorat med prestgård, ågor och alla prästrättigheter af församlingarna till huspresten Magister Sjöborg mot allt för ringa och nog illa proportionerad afgift, äfvensom honom upplåtit alla husen i prestgården," med anledning hwaraf hon anhöll "om stillnad till fång och såte ifrån denne sin man och att henne tillbörligt underhåll och nödigt bohag måtte tilldömmas." Konfistorium swarade sig derwid intet kunna tillgöra. Anders Stragge, som 1760 disputerade i Lund, war måhända son af pastorn i Högstads.

13. **Nils Johan Sjöborg**, son af rådmannen Nils Jönsson och Helena Lorich, prestdotter från Swedala, föddes i Malmö 1729, gick i skola derstädes, blef student i Lund 1746, magister i Greifswald 1752, kom derefter till Göttheborg och predikade derstädes på tyska samt blef känd af dåwarande pastor wid tyska kyrkan, sedermera domprosten i Göttheborg W. O. Ubechel. Af denne kallades han 1754 till prest och prestwigdes s. å., efter att hafwa förbundit sig att ej söka befordran i Göttheborgs stift. Hans halfbror, grosshandlaren Nils las Jakobsen war den som egentligen lönte honom, af wänskap för Ubechel, hvars inkomster ej medgäfw, att han aflönte sitt biträde. S. blef sedermera husprest hos grefwe Wisper på Krageholm, 1764 pastor härstädes, erhöll 1784 profestetitel och dog $\frac{7}{3}$ 1785. — Gift m. Märta Helena Hahne, f. 1738, d. 1812, dotter af kyrkoh. Henrik H. i Röbbelöf. Barn: Nils Henrik, f. 1767, histor. prof. i Lund; d. 1838; g. m. Fredrika Christina Sparrschöld. — Gustaf, f. 1769, blef magister i Greifswald, sedan pastor i Langenhausshagen i svenfka Pommern, d. 1801. — Adolf Magnus, f. 1770, med. doktor. — Helena Katrina, f. 1774, d. ogift.

14. **Richard Åkerman**, son af hospitalspredikanten Martin Å., föddes i Christianstad $\frac{10}{12}$ 1753, blef student 1771, magister 1778, vicekollega wid Christianstads skola 1779, ordin. kollega i Östads 1780, prestwigd $\frac{26}{6}$ 1785, pastor här $\frac{15}{2}$ 1786, tilltr. 1787, erhöll profestetitel 1811. Död $\frac{19}{3}$ 1832. — Gift 1787 med Anna Katrina Battram, d. 1823, dotter af handlanden i Östads Lars B. och Anna Maria Sörensson. Barn: Mariana Elisabeth, g. m. prosten Struppen här-

städes. — Ewa, f. 1793. — Helena, g. 1815 m. handlanden Berggren i Ystad. — Gustawa, f. 1797, g. 1826 m. rådmän F. Wendl detsamma städes.

15. **Bengt Jakob Melander**, son af en pedell wid konfist. eccles., föddes i Lund $24/12$ 1786, blef student 1802, prestwigd i Werjö $18/6$ 1811, stadskomminister i Carlshamn 1828, pastor här $21/11$ 1832, tilltr. 1834, titulär prost 1838. Död 1843. — Gift 1. m. Maria Schlyter, dotter af handlanden Carl S. i Runneby. I detta äktenkap föddes en son och fem döttrar, bland hwilka en, wid namn Charlotte, är g. m. vice pastorn C. E. Trägårdh i Womb. 2. m. Maria Otterström, dotter af smedältermannen D. Otterström i Ystad; med henne hade N. en son. 3. m. Carolina Bagge, dotter af prosten Gustaf Peter B. i St. Herrestad.

16. **Carl Magnus Struppen**, son af en fahnjunkare och född i Landskrona $28/6$ 1793, blef student 1812, prestwigd $16/10$ 1818, pastor i Ålstorp 1833, tilltr. s. å., transp. hit 1844, erhöill prostetitel 1843. Död $5/6$ 1850. — Gift 1832 med Mariana Elisabéth Åkerman, f. $16/4$ 1792, dotter af prosten A. härstädes.

17. **Paul Jacob Heurgren**, son af stomakaremästaren D. C. Heurgren och Anna Chr. Lundstedt i Lund, föddes der $27/7$ 1809, blef student 1825, prestwigd $26/7$ 1832, prebendekomminister i Stångby 1835, titulär vice pastor 1838, pastor här $9/8$ 1851, tilltr. 1853.

Gift $19/8$ 1848 med Ulrika Aurora Trägårdh, f. 1823, dotter af prosten Isak T. i Tranås. Barn: Olof Isak, f. $5/6$ 1849. — Anna Paulina, f. $5/12$ 1850. — Carl Emanuel, f. $24/10$ 1852.

Kyrkoherdar i Tranås och Onslunda.

1. **Mathias Nicolai** nämnes som "plebanus ecclesie Othinslundæ" 1430.

2. **Eyge Jörgenssen** prestwigdes till pastor här $23/6$ 1577. Han lärer warit född i Trelleborg. Under hans tid

uppfattes i Tranås fyrka altartafla 1597 och predikstol 1603, och kronan deröfwer målades 1605. J. B. B. är antecknad 1620, att herr Tyge och hans hustru woro öfwer 70 år gamla; han war en from lärð, hederlig och anspråkslös man; inkomsterna ansågos wara ganska ringa och prestgården war förfallen.

3. **Gabriell Maaensfen** kallades $\frac{4}{11}$ 1627 till pastor härstädes.

4. **Nicolaus Christiani** förekommer som pastor i Tranås i en kapitelbdom af år 1632. Han skall warit från Helsingborg och kallats castratus, enligt Elmgren. En af honom författad latinsk grafskrift är tryckt jemte en lifpredikan öfwer borgmästaren Skofod i Ystad.

5. **Maarten Pedersön Sylvius** prestwigdes till medhjelpare här $\frac{27}{2}$ 1646, men blef troligen kort derefter pastor. Att han war det 1648 och 1655 synes af hyllningsakterna för dessa år. I en skrifwelse af 1646 klagar han att hans inkomster woro mycket ringa, "saa ieg lider med hustroe och mine fattige smaa Börn större armob, en den Christen fromme Öffrigheid lettelig kand troe."

6. **David Dawidsön**, bördig från Helsingborg, gick i Lunds skola, blef student i Köpenhamn 1642 och prestwigdes till pastor här $\frac{11}{4}$ 1656. Död 1682 efterlämnande enka och barn.

7. **Knut Friderichsön**, som på olika ställen fått tillnamnen Hallandus, Warberg, Ruth och Hellow, af hwilka intetdera synes hafwa brukats af honom sjelf, war född i Warberg omtr. 1638, tjenstgjorde 1680 i Mörrum och begärdes till pastor derstädes, hwaritill generalguvernören J. Gyllenstjerna samtyckte; denna begäran förnyades 1681 och remitterades af K. M. $\frac{30}{7}$ f. å. till biskopen. Mörrums pastorat tillföll likwäl en annan. Herr Knut prestwigdes $\frac{12}{12}$ 1683 till pastor härstädes samt infästades i ämbetet $\frac{20}{5}$ 1684. Biskop Hahn wille att han skulle gifva sig med företrädarens enka eller dotter, men han war icke dertill hugad. 1685 $\frac{29}{2}$ skref biskopen till profsten Lacander, att som "herr Knut lofwat att fullborda äktenskapet med enkan eller hennes dotter, så framt han icke wille efter 14 dagar förwänta Consistorii ändtligte sentens och

dom," men febermera intet derom afhörts, så borde prosten tillhålla honom att med saken göra ändskap; skulle eufan finna tjenligare att hennes dotter blefwe gift och hon sjelf finge årligt underhåll, "lämnades det i deras egen frihet, dock att huset ändtligen blefwe conserveradt, och sådant innan den föresatte terminen wunne fullbordan;" prosten borde derjemte "förtro herr Knut att han i annat fall för en privation måste sig afta." Då herr Knut, detta oakadt, icke wille gifta sig "med huset," så blef $\frac{2}{5}$ honom suspension ålagd till nästa michaelistid; biskopens bref till prosten innehåller med rena ord, att anledningen till suspensionen war, att herr Knut hwarcken wille gifta sig med prestenkan eller hennes dotter. Prosten Lacander klagade $\frac{2}{10}$ öfwer "h:r Knuds wederwärdighet mot dem som sändes att betjena församlingen." Suspensionen blef sedermera prolongerad till nästa landemöte, emedan h:r Knut "icke wille låta disponera sig till att åktenkap med åndian ingå" eller, såsom en sednare införd låsart i conceptboken lyder, "fullborða sitt löfte." Suspensionen upphäfsdes $\frac{12}{7}$ 1687, men underrättelser saknas, huruwida herr Knut efter två års suspension beqwämde sig till det föreskrifna giftermålet, eller icke. Han skref år 1700 till generalguvernören: "Ghuruwål jagh weet at min suckan och klagan kommer inför Gudh och hans rättfärdiga Domstol, så will jagh lijkwähl intet ropa och bedja Straf och hämn öfwer dhen orätt, som migh tilfogas af Herr Öfwerstelieutenanten Wälborne Patkul, i dhet han ab A:o 1695 inclusive och till a:m 1700 hoos sigh innehafwer 36 pund korn, utan lämnas sådant under Guds rättfärdiga Dom" m. m. Död $\frac{7}{3}$ 1702. På en grasssten i Tranås kyrka fallas han "en berömmelig kyrkoherde."

8. **Magnus Petræus**, son af häradsprosten Johan Olai P. i Sunne i Jemtland och Katrina Månsdotter, war pastor wid norra skånska kavalleriet, då han 1702 utnämndes till pastor härstädes. Han åtföljde då swenska arméen i Polen och kom icke att tilltråda pastoratet, ty han dog icke långt efter utnämningen. Hans swåger prosten Hofwerberg i Malmö berättade i bref till biskop Steuchius $\frac{8}{3}$ 1703, "att Mag. Petræus dog i Polen, sedan the släpat honom med sig sjukt i köld och owäder 14 dagars tid," och blef begrafwen på en

fyrfogård som anträffats under marschen. Han war g. m. Beata Mallin och hade med henne fyra barn, bland hwilka nämnas sonen Johan, past. i Iwvetofsta, och dottren Anna Christina, g. m. 1. prosten P. Blanrius i Köpinge, 2. prosten H. Lucander i Ystad.

9. **Åke Ulmberg**, smålänning, född omfr. 1662, blef student 1684 och skall någon tid warit skollärare i Grenna, innan han 1696 blef prebendekomminister i Uppåkra, började 1702 att tjenstgöra härstädes och besullmäktigades till pastor i början af år 1703. Död $\frac{2}{3}$ 1704. Hans enka Agneta Fick har låtit lägga en gravsten öfwer honom i Tranås kyrka.

10. **Andreas Carlööf**, wermlänning, född omkring 1666, hade en tid studerat i Åbo, blef student i Lund 1696, prestwigd $\frac{2}{3}$ 1698 till hospitalsprest i Landskrona, war 1701 i fråga till att blifwa pastor i Arrie genom att konservera den aflidne pastors enka, hwilket han litwål undanbad sig, erhöll $\frac{20}{100}$ 1706 konsistorii förefrist till häradsprosten om sin installation som pastor i Tranås. Under pestens grasserande 1713 blef han af waken hindrad att resa till Onslunda för att förätta gudstjensten der. Konsistorium förordnade $\frac{2}{3}$ s. å. om gudstjenstens upprätthållande af grannpresterna; detta skedde med anledning af farfoten, men G. dog förmodligen kort der- efter. Han efterlämnade enka och barn, men deras namn äro icke kända.

11. **Jöns Nilsson Espman** war född $\frac{2}{3}$ 1660 och son af klockaren i Espö Nils Månsson, hvars far warit kapten och tillhört en gammal adlig släkt med namnet Rönnow; modren Dorothea Jönsdotter war prestdotter från Espö. G. hade många äfwenlyr, och berättelserna om dem variera. 1676 sattes han i Ystads skola, men då staden 1677 plundrades af Holländarna begaf han sig hem och blef för en tid byskolmästare, eller enligt en annan uppgift snickarelärling i Espö. 1680 kom han till Malmö skola och blef 1688 student, hwarefter han wistades dels i Lund, dels på landet såsom informator till 1699, då han erhöll uppdrag att med predikande biträda prestskapet i Malmö. 1700—1702 war han informator i Frenninge prestgård. 1703 $\frac{2}{3}$ prestwigdes han till tjenstgöring i Örskellunga, der han hade en mindre angenäm station hos en

oordentlig och gråaktig pastor. Elmgren och efter honom Ståhl berätta, att **E.** 1707 erhållit öfwerste Buchwalds löfte om pastorsbeställningen wid hans i Polen förlagda regemente, men att, då han kom till Lund för att hos biskop Steuchius anmäla sig till prestwigning, hade denne åt en sin släktinge förskaffat platsen; i förbittringen öfwer denna motgång skall **E.** hafwa antagit korporalstjenst wid samma regemente, men 7 veckor derefter blifwit prestwigd på kallelse af pastor i Oderljunga. Är något af denna berättelse sannt, så måste det hafwa passerat före 1703, då **E.** som ofwan sagdt är prestwigde. Han tjenstgjorde derefter i Örkelljunga till 1708, då han sändes till Hwen, der han uppgifwes hafwa blifwit installerad som pastor Christi Himmelsfärdsdag 1709; likwäl är hans pastorsfullmakt först $\frac{19}{4}$ 1710 utfärdad af kgl. senaten och 1712 af Carl XII bekräftad. Som pastor på Hwen skall **E.** ofta hafwa sändt sin dräng till kommandanten i Landskrona med i stofslorna insydda bref, innehållande rapporter om danskarnas rörelser; slutligen förrådde drängen honom, hwarefter han blef arresterad af danskarna, och prestgården bewakades. En gosse skall hafwa gått öfwer till Landskrona på isen och inberättat detta för kommandanten, hwarefter swenskt krigsfolk kom till Hwen och bref danskarna derifrån samt befriade **E.** Denne kom 1716 till Östad och klagade sin nöd för konungen, som $\frac{21}{12}$ s. å. utnämnde honom till pastor härstädes; han installerades likwäl först 18 sönd. e. Trin. 1718. Han skall äfwen hafwa fått löfte om befordran till bättre lägenhet framdeles, men sökte aldrig transport från Tranås. Död $\frac{27}{12}$ 1739. — Gift $\frac{9}{10}$ 1709 med Marna Muncck, dotter af pastorn på Hwen Nils M. Två deras söner woro militärer; Caspar Magnus, som war landmätare, war en flitig samlare af historiska notiser; dottren Dorothea Helena war gift med pastorsadjunkten Petrus Leth härstädes. Denne warnade offentligen för falskt lära, med anledning deraf att P. Muhrbeck varit innom pastoratet på Esperöd och att på ett annat ställe i pastoratet sjungits psalmer ur "Mose och Ramsens wisor;" det fades ock, att wid samma tillfälle hade bibeln legat på bordet, men de närvarande personerna läst i andra böcker, som de haft

i händerna. Fru Norman på Esperöd klagade öfver P. Leths i hennes tanka otidiga nit.

12. **Grik Borgström**, son af kyrkoh. Asmund B. i Gammalstorp, blef $13/5$ 1726 prestwigd till tjänstgöring i Tving; sedan biträdde han i Landskrona och i Färlöf till 1728, då han förordnades att med predikande biträda i Broby och derjemte "företråda klokares tjensten." 1729 blef han innehafware af denna tjänst, 1740 $13/11$, pastor härstädes, tilltr. 1741. Död $11/2$ 1751. — Gift med Hedwig Margreta Lyckovius, dotter af prosten Samuel L. i Tving.

13. **Johan Henrik Verntzer**, son af kyrkoh. i W. Karaby Henrik B. och Anna Brod, föddes $9/$ 1712 i Halmstad, der fadren då war pastor, blef student 1728, prestwigd $19/2$ 1737 till tjänstgöring i Skågeröd, magister 1738, begärd till 4:de profspredikant i Halmstad 1741, pastor här $14/12$ 1751, tilltr. 1753. Han skall varit en stilla och fromsint man. Död $19/3$ 1764. — Gift med Laurentia Gistrén, prestdotter från Wiseltofta och styfdotter till prosten Jakob Brod i Sjörup. Äktenskapet war barnlöst.

14. **Michaël Johan Broomé**, son af borgmästaren Thomas B. i Engelholm och född der, blef student 1742, prestwigd $27/3$ 1751, war prebendekomminister i Stångby och i Hardeberga, blef pastor här 1765. Enligt Elmgren uppehöll han sig på sednaste ären mycket på gästgifwaregården för att få höra nyheter af de resande. Kapten Norman begärde 1779 af anledning, som ej närmare uppgifwas, laga underfökning angående B:s förhållande i ämbetet och lefwernet. I sin ungdom skref han stundom vers; ett sorgwåde af honom är tryckt jemte likpredikan öfver en friherrinna Bennet 1756. Död $13/6$ 1795. — Gift med Cecilia Otterström, dotter af kyrkoh. Hans D. i Ottarp. Barn: Simon Johannes, efterträdde fadren. — Jakob, quartermästare. — Hans, klofars. — Christina, ogift.

15. **Simon Johannes Broomé**, född i Hardeberga $22/2$ 1755, blef student 1772, prestwigdes $17/12$ 1777, erhöll sedan klokareslägenhet härstädes, blef pastor här 1796, tilltr. 1798 och erhöll prostetitel 1813. Död $25/12$ 1825. — Gift med Maria Bergström. Barn: Swante, f. 1778, d.

1831; advokatfiskal i Banken; g. m. Sophia Smith. — Cecilia Christina, g. m. kyrkoh. S. G. Björck härstädes. — Michaël, f. 1783, d. 1830, handlande, g. m. Beata Wählin. — Gustaf, prost i W. Sallerup. — Ewa Maria, f. 1788, g. m. apothekaren Mast i Sölvesborg. — Johan Ludwig, f. 1791, d. 1831, pastoradjunkt, g. m. Christina Apollonia Schönbeck. — Elis, f. 1794, d. 1834, advokatfiskal i i kammarrätten.

16. **Jöns Erik Schönbeck** föddes 1764 i Åverum; fadren var då klockare der, sedan i Landskrona och sist i Lund. Han blef student 1781, innehafware af klockarelägenhet i Widtöfle 1785, prestwigd $\frac{12}{6}$ 1790, extraord. regementspastor 1804, pastor här 1828. Död $\frac{6}{8}$ 1829. — Gift 1. 1785 med Ulrika Stendahl, hvars far var klockare i Widtöfle. Barn: Christian. — Johan. — Anna Sophia, g. m. prosten Jollin i Ejörup. — Ulrika Amalia, g. m. kyrkoh. F. D. Mollin i Andrarum. — Agneta. — Christina Apollonia, g. 1. m. past. adj. J. Broomé, 2. m. prosten G. Broomé. 2. 1818 med Elsa Brita Östberg, dotter af en samsmakare i Lund.

17. **Hans Georg Björck**, son af en swarfware i Östad och född der $\frac{3}{7}$ 1784, blef student 1802, prestwigd $\frac{21}{12}$ 1809, innehafware af klockarelägenhet i Löwestad 1811, pastor här $\frac{26}{6}$ 1830, tilltr. 1832. Död $\frac{10}{11}$ f. å. — Gift 1810 m. Cecilia Christina Broomé, f. 1781, d. 1832, dotter af prosten Simon B. härstädes. Barn: Märta Elisabeth, f. 1811. — Anders Johan, f. 1813, prest 1837; g. m. Selma Hallbeck, dotter af prosten, dr. Carl H. i Helsingborg. — Carl, handlande i Lund. — Swante Georg, f. 1819, phil. mag. och prest, g. m. M. E. Jönsson, dotter af prosten Peter J. i Stoby. — Gustaf, f. 1825, prest.

18. **Jsak Trägårdh**, son af kyrkoh. Lars T. i Gesse, föddes derstädes $\frac{17}{6}$ 1788, blef student i Greifswald 1803, i Lund 1806, löjtnant wid landvärnet $\frac{15}{2}$ 1811, prestwigd i Werjö $\frac{17}{6}$ f. å., pastor här $\frac{31}{8}$ 1833, tilltr. 1836, honorarieprost 1842, vice häradsprost 1844—45. Död $\frac{2}{2}$ 1847. — Gift 1815 med Sophia Sandberg, dotter af en underofficer wid konstruktionsstaten i Carlskrona. Barn: Carl Emanuel,

f. 1818, phil. mag. och prest. — Lars Justus, f. 1820, prest. — Ulrika Aurora, g. m. kyrkoh. P. J. Heurgren i Högestad. — Erik Isak, f. 1827, landtbrukare. — Annette Caroline, f. 1829. — Gustaf Swen, f. 1832, med. phil. kandidat.

19. **Johan Ternström**, son af timmermannen Swen Carlsson och Ingar Larsson, föddes i Hoby i Blekinge $17\frac{1}{4}$ 1803, blef student 1824, prestwigd $16\frac{1}{12}$ 1827, huspred. hos öfversten P. Schönström på Swärta i Södermanland 1828, tjenstgjorde dels som adjunkt dels som vice pastor i Lunds stift till 1839, derefter i Stockholm till 1849, erhöll rättighet att hos K. M. anmäla sig som sökande till pastorat i Lunds stift, blef pastor här $3\frac{1}{12}$ 1847, tilltr. 1850.

Gift $22\frac{2}{3}$ 1836 m. Annette Caroline Weduwar, dotter af majoren Baltzar W. och A. S. Höök. Barn: Baltzar Victor, f. $30\frac{1}{9}$ 1837. — Johan Albert Gottlieb, f. $\frac{1}{12}$ 1839. — Carl Gottfrid Weduwar f. $14\frac{1}{11}$ 1842. — Swen Alfred f. $\frac{3}{2}$ 1845.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

